¶ Dinꝰ de Regulis Juris.

¶ Commentarius

Mirabilis ſuper Titulo de Regulis Juris. Precipui ſui ſeculi, Juriſconſulti. D. Dini Mugellani Inſignis J. V. Doctoris q̃ poſt Accurſiũ Bonomie emicuit: ⁊ Decretalium. libr. vj. Jubente Bonifacio. viij. cõpoſuit: multo q̃ vnq̃ Annotatiõibus auctus: ⁊ recognitus. Ubi preter D. Nicolai Boerij chriſtianiſſimi Francorum Regis Conſiliarij: ⁊ Celſi Hugonis cabiloni Additionibus: multa nouiſſime per Doctorem Anonymum ſunt addita: pleraq̃ʒ deprauata reſtituta: et oĩa cum Repertorio caſtigatiſſimo ad vnguẽ ⁊ feliciter emẽdata.

1533

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

❡Celſus hugo diſſut⁹ cabillon⁹ celta iuris vtriuſqꝫ doctoꝛ magnifico vtriuſqꝫ cēſure ꝓfeſſori.d.Nico.Boerio mōtiſpeſſu.xpianiſſimi Francorũ regis in ſacro maiori cōſiſtorio cōſiliario vel meritiſſimo.Salutē.

NOn potui intelligēdũ tuũ Dynũ mugellanũ vir magnifice dũ in illo q̄s librariorũ ſeu veri⁹ ſculptorũ ꝯrerat in curia mēdas aduerterē audaces ⁊(vt forte cēſebis)temerarias ab additamentis ac in eũdē caſtigatiōe cōtinere man⁹.nō ꝙ te ꝑperā in eo dũ ꝑmo ⁊ ſcđo calcographis ſculpēdũ cōmiſiſti reliq̄ſſeqꝫ cēſeā aut vtile q̄ſpiā ac frugi ꝙ te omiſiſſe crediderī. Sꝫ qꝛ ſcultoriā artē nō multũ hydre herculeo labori diſſimilē ꝙ noui cui in ſublati capitis locum ſeptem renaſci veteres teſtantur hiſtorie. Hꝫ enī ſculptoria ars (vt te latere nō diffido) omnigenas artifices ſed ꝑcipue pictorib⁹ vtitur. Rarũ enī illi⁹ ꝓfeſſores ſunt pro magna illorũ ꝑte nō tantũ rudes:ſed penitus expertes.quo ſi laborioſum aliq̄d aut ſubtile eis ſculpendũ creditoꝛ aut cuius ſit lectura(vt omnia ferme ad calamum ſcripta exemplaria)paululum difficilis. Uideas muſitantes illos pro elementis elemēta immutare:aut(quia tam grāde nō capit eorũ mens)integras nonnunqꝫ dictiones ⁊ ſententias ſub nube relinquere. Uel(ſi forte audent grande aliquid ⁊ plus equo de ſua literatura Icareo more fidentes)non intellectam pro eorum votis adaptant dictionē ⁊ ſniam. In hoc quoqꝫ tũris qui ſculpendũ volumē caſtigauit afficit̄ rubore:⁊(niſi forte vt tu not⁹.cũctis)dedecore.vt de cuius tales mendoſi codices officina manaſſe iudicent̄.cũ ſtudioſus;q̄ſqꝫ falſos q̄ pro veris ſibi cōpauit codices. Sculpa ſunt aliquot te auctore meqꝫ caſtigatore ⁊ apoſtillatore opa tua ad nos trāſmiſſa benignitate. In q̄bus emēdādis ⁊ apoſtillādis q̄tũ ſudauerim⁹:laboriſqꝫ ſumpſerim⁹ teſtant̄ diurne indefeſſe ope:inſomneſqꝫ aliquot tranſacte noctes. Sꝫ dũ ſculpta nobis illa reddita volumina dũ interlegendũ pluribus illa mendis q̄ pardum maculis ſcatere vidim⁹ ⁊ rei(ad quam ſunt cuncti nati)publice cōdolui iacturam.⁊ nos nr̄as amiſiſſe opas ⁊ vigilias et ſperati me honoris loco nō minus ſumpſiſſe dedecoris dũ tales diſſeminaſſe redunt̄ codices quos nō mō vtriuſqꝫ iuris doctoꝛ(qualis ſim lꝫ immerit⁹)ſꝫ nec bin⁹ vtriuſqꝫ iuris cēſure ſcholarie tam mēdoſos reliquiſſet. Qđ eo iniq̄ore animo tuli caſtigatiſſimũ(adulteratũ ſi nr̄m nō fuiſſet exēplar)quo me diſſeminare volumē ꝙ ſatis ꝯfitebar. Inter igitur reuoluendũ tuũ Dynũ mugellanũ nō qđ in eo calcographorũ(vt ꝑdixi)deprauerat imbecillitas itactũ relinquere. Flacco vero poete audiēs tranſuerſo qđ erat dolendũ calamo boni viri inſtar non tuas ſed ſculptorũ mēdas ⁊ a tua mente ab alienatiōes ſe mouendũ eſſe obeliſco veluti aut aſterico denotaui:⁊ vbi tuũ dictũ meis citaui apoſtillis noſtris ad tuas additis ptꝫ quas cũ nr̄a prefata caſtigatiōe.iđ tibi dicaui tũ ꝙ in his te habui nō ꝑceſſorē tātũ ſed ⁊ auctorē:cuꝫ vt ꝓfiterer noui nihil in te moliri tanqꝫ ex aliena velim mihi remorſione laudem aucupari ⁊ gloriā ac ſi in te aliq̄d frugi addendũ aut mēdoſum (quod nō mō nō ſenſi ſꝫ ne cogitaui q̄dē)abradēdũ eſſet.⁊ potiſſimũ ꝙ noſtra opa vt te docerē in prefatis codicib⁹ nō fuiſſe adhibitas mēdas qđ te ſatis admiſſurũ ſpo:ſꝫ ſculptorie artis ꝓfeſſoꝝ incuria. Sumes igr̄ vir magnifice tui celſi lꝫ exiguũ donũ ⁊ illi⁹ vt nō diffido.ſis memoꝛ ⁊ vale.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Reuerēdiſſimo in chriſto patri domino. D. Galielmo de
Cameraco Bituriceñ. Archiepiſcopo: ⁊ Aquitanie pria
ti. Nicolaus Boerij iuris vtriuſqȝ licentiatus: ac nepos
tuus ſalutem plurimam dicit.

Quotiēs reuerendiſſime pater memoria re=
peto cuiuſcūqȝ ordinis ⁊ dignitatis viros:
qui in orbe cū laude ⁊ gloria verſant: totiēs
tu mihi precipuus videris: quē oēs in pri=
mis admirari: deinꝺ colere ⁊ obſeruare de=
beāt: nec eſt q͛ mihi quiſpiam iure ſuccen=
ſeat: ſi te pre ceteris admirandum. excolendumqȝ propo=
ſui: nam preter īnumeras virtutes quibꝰ per omnes eta=
tis gradus floruiſti: conſtat te vnicum eſſe bonitatis ⁊ ꝓ=
bitatis ſimulachrum. Optimorum tu doctiſſimus: tu idē
doctiſſimoruȝ optimus es. Summa vir integritate: vita
omnibus numeris bene inſtituta omnium conſenſu opti
mi cognomentum es aſſecutus. quod olim ſenatus Pari
ſienſis parlamenti annis. xxx. conſiliarij officium tibi a di
uis Francorum principibus condonatum exercuiſti: non
minus inter ceteros prudentia animi: ⁊ fidei integritate:
qua lingue facundia ſpectatus es: ⁊ clarus ⁊ omnibus lo
cis fidelis. His tandem tuis meritis Metropolitana ⁊
primitiali dignitate (licet profecto multo maiora meruiſ=
ſes) decorari meruiſti. Siquidem nature ⁊ fortune bona
in te cumulatim congeſta conſpiciuntur. Qui ⁊ ſi antiqͣſ=
ſima familia procreatus: voluiſti tamen inclycta virtute
tua eaȝ illuſtrioreȝ: ac per cunctas Francie oras celebrio
rem reddere: qui poſtea ꝙ ad bituriceñ. adipiſcēde digni
tatis cauſa conuolaſti: multos humanitate tua populos
tibi deuinxiſti: quid referam ꝗ liberaliter apud eos per
multos annos hucuſqȝ exceptus fueris: vt oēs illiꝰ vrbis
ciues ita deuinxeris: vt vel ob hoc plurimū tibi debere fa
teantur. In tanta enim dignitate conſtitutus nihilo cre=
uiſſe videris: idem corporis cultus: idem habitus eidem
inceſſus: conuerſatio eadem: niſi inquantum vrgentia ar

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

chiepiſcopalis dignitatis negocia impediũt. Tu ab inui
die: ⁊ liuoris labe adeo abhorres: vt nihil deteſtabilius ⁊
homine libero indignius ducas. Proſpera cuiuſcũqꝫ for-
tuna letaris: doles aduerſa. Omnibus bona ⁊ optas ⁊ p̄-
caris. Nemineꝫ maleuolentia aut ſimultate criminatus.
Multa preterea preclariſſima facinora egeſti que ſi com
mendare inceſſiſſet voluntas: non epiſtolicus: verum ora
torius character attentãdus eſſet: vt igitur meaꝫ erga te
obſeruantiam etiam poſteris teſtataꝫ relinquerem: ⁊ hec
Dini de mugello Juriſconſulti excellentiſſimi Commen
taria incorrecta comperierim: dedi itaqꝫ operam vt caſti
gata: ⁊ additiones cũ tabula per me edite ſub feliciſſimo
nomine tuo in medium publicarentur: milleqꝫ exemplari
bus impreſſoria arte formata in varias regiones circun-
ferrentur. Quocũqꝫ enim peruenerint: mei erga te preci-
pui cultus: ⁊ mee erga te beniuolentie teſtimonium ferẽt
incolumem: ⁊ mei memorem te Chriſti domini clementia
teneat vale.

Ad lectorem.

Damus optime lector diuinum illud Cõmenta
rium. D. Dini Mugellani ſuper Regulis iuris
Sexti Decretalis. Toties Typis mãdatũ: nuſ-
q̃tamen vel accuratius Impreſſum: vel addi-
tionibus auctũ magis: cum eleganti iſta forma.
Quid te hortor nocturna verſare manu: verſare
diurna. Jſte namqꝫ eſt ille doctor de quo Cinus
in. l. vnica. C. de ſent. que pro eo ꝙ in pro. dicebat
ſi q̃n diſputationis aleam ingrederetur ad poſi-
tionẽ quãpiam diſcuſſiendam: totã legalis Phi
loſophie ſinodum adeſſe. Vale.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

a ADDITIO. prohemiū eſt cōſiderādū tāq3 cā finalis. no. bal. in. l. vt liberis. colū. j. C. de colla. et in. l. fi. col. j. ff. de here. inſti. vbi dicit illuʒ tex. de iure meliorē ad hoc q p̄fatiōes ⁊ p̄hemia ꝓbāt cauſam finalē. Naʒ ex v̄bis p̄hemij colligit̄ mēs diſponētis. ita d̄t p illū text. Panor. i c. aduerſus. de imunita. eccle. et bar. in. l. ambitioſa. ff. de decu. ab ordi. fa. Barto. ⁊ bal. in. l. regula. cū ibi apoſt. ff. de ius. ⁊ fac. ignorā.

b QUIA vt ait ſabinꝰ q̄ſi cāe coniunctio eſt q̄ ſi: cum in aliquo viciata eſt pdit officium ſuum.

ADDE q in legibꝰ tradentibus regulam nihil ſupfluuʒ eſſe dʒ. bal. in. l. gellꝰ. §. j. in. iij. opp. ff. de lib. ⁊ poſth. ꝑ text. in. d. l. j. ff. de reg. iur. hic alle.

c Adde de ipō ⁊ eiꝰ nomine Jo an. and. in prohemio. §. eo. lib. ſup verbo bonifaciꝰ. ⁊ ibi Cardi. in fine prohemij.

d ADDE Breuitas em̄ cōmendatur. l. fi. §. j. C. de appel. ⁊ in. l. fi. C. de dona. ⁊ fa. tex. in. l. j. in prin. ff. de offi. prefec. preto. cum ſi. et dicit

glo. in. l. j. ff. quod met. cau. q gaudent breuitate moderni: intellige dūmodo ex tali breuitate obſcuritas nō inducatur. no. Bald. in. d. l. fi. C. de appel. quia vt dicit Hora. Obſcurus fio dū breuis eſſe laboro. ⁊ no. in p̄he. ff. verſi. cōpēdiū. obſcuritas em̄ reprobat̄ in. l. ſi legatario. §. fi. ff. d fideic. liber. in. l. ita fidei. ff. de iure. fiſ.

Dini prohemium.[a]

PRemiſſis caſibꝰ ſingularibꝰ ⁊ eorū determinatione in p̄cedētibꝰ titulis ſingulr̄ intellecta: q2 nō eſt nouū vt quid' expſſim ꝑpoſitū eſt ad regulā reducat̄. q̄ cōpēdioſa narratiōe oīa diffuſiue tradita cōprehēdat. vt. ff. eod. l. p̄ma. ⁊ ad. l. aq̄l. l. ſi ſeruus ſeruuʒ. §. inq̄t lex[b]. Jō dn̄s nr̄ ſummꝰ pōtifex vcʒ dn̄s Bonifacius[c] papa. viij. lux mūdi. regula moꝝ. eccl'ie doctoꝝ iuris illuminatoꝛ: poſt p̄cedētes tractatꝰ poſuit titulum de regulis iur. in quo ſub breuitate[d] verboꝝ colligit ea q̄ in illis ptibꝰ iuris ꝑ verba plura ⁊ varia referunt̄ cōfuſe[e]. Cuiꝰ occaſione videnda ſunt quinq3 cōia oīm regulaꝝ: q2 forte ꝑ gloſatores iuris canonici ⁊ ciuilis confuſe vel minus plene tractata repiūtur maxime[f] in. l. j. ff. eo. Primū eſt qualiter r'la diffiniat̄. Scōm q̄liter cōſtituat̄. Tertiū q̄ ſit regule poteſtas. Quartū q̄d ſit offm̄ regule. Quintū an' exceptiones intelligent̄ eſſe de regula. Circa primū dicendū aſt q̄ r'la eſt q̄ reʒ que eſt breuiter enarrat. i. ius aliter in varijs ptibꝰ iuris conſtitutum breuiter recitat. vt patet. ff. eod. l. j. in principio.[g]

e ADDITIO. Cōtra p̄priuʒ legis q̄ debet eſſe clara. c. erit autē lex. iiij. diſt. ⁊ c. fi. de conſtitu. Nihil eniʒ magis eſt ꝓpriū legis q̄ claritas. §. nos igit̄. i auten. de teſta. imperfec. col. vij.

f ADDE et vide Phil. Deci. ibi plene.

g Uide ibi barto. ⁊ moder. Et q̄ differentia eſt inter gn̄ale ⁊ regulare. Quia gn̄ale dicit̄ id q̄d infallibiliter eſt verum. Regulare vero q in aliquibus caſibꝰ fallit. vt no. Car. alex. in. c. ſynodij. col. j. in fi. xvij. diſt. ⁊ vide text. cum ibi no. in. c. venerabilē. in princ. de electio. ⁊ text. in. c. quero. vj. q. j. vñ dicit philoſophus. v. ethico. q licet

Miniſterio de Educación, Cultura y Deporte

Ut ecce ſingulariter conſtitutū eſt vt piſces[a] occupātibus concedan:

lex ſit regula tn̄ debet eſſe plūbea ꝓpter duriciem cū lapides interdū non poſſint ſic dolari vt equentur alijs que ſunt in edificio. Iō valet plumbea regula. vt in illa recuruetur. et denuo redeat ad rectitudinem ita in.l. eſt: occurrūt em̄ taliqui caſus particulares in quibus legis rectitudo ſeruari non poteſt in illa opus eſt flectere ⁊ incuruare regulam per diſpenſationem refert ⁊ ſequitur Card.alexan. in c.regu.iij.diſtin. Et lex eſt quedam regula deriuatiua et ducta a rōne recta ſm ſanctum Thomā in.j.ij. q.xc.articu.j. ⁊ in.iij.diſtinc.xij. de quo vide fratrē Oliueriū maillar di.in ſermo.xlvij.dominice.paſſionis in.q.theologali. Et regula dicitur virga.j.q.iij.§.item peccato. Item ſumitur pro iure communi. lviij.di.c.j. Item pro regula eccleſiaſtica.lvij.diſt.c.quoniā.⁊.j.qō.iij.c.ſaluator.verſic.alioquin. Sed an regula ꝑſtet auctoritatem arguendi: ſicut lex. vide gl.quam faciūt ſingularē.Bal.⁊ Lud.bolo.in ſuis ſecundis nouis interpret.in.l.j.C. etiam ob chyro.pec.et Bald. in.c. quod ſicut de elect.et facit gloſſ.in rubri.ad.l.iuliam de adult.⁊ in.l.j. ff.de ſta.ho.⁊ tex.ſ.in ꝓhe.item dicitur regula eo quod recte regit vel normam recte viuendi tribuit. vt d.cap.regula ⁊ ibi Cardi.Alexan. ⁊.c.multos.in fi.liiij.diſtin. et vide Alberi. de rozato in dictionario ſuo in litera regula ⁊ Ioan.andre. hic plene in gloſſ.ordi.⁊ docto.moder.inſuper pe.de ancha.

☞ Tu adde de hac mate ſcilʒ regule qualiter conſtituatur et an faciat ius.Bald.in.l.ſi quis ſeruo.in fi.verſi.nec mireris.⁊ ibi poſui ad apoſt.in ipm in verſi.regu.vbi al. leg.tam hunc q̃ꝫ do.apoſtil. C.de fur.⁊ in ſua marga.in ṽ.regula. et Imo.in.c.dudū.col.fi.in gl.in ver. retinere in fi.de cōuer.cōiuga.

a Adde quādo licitum ſit piſcari in flumine publico vel priuato.text.Bart.⁊ Ang.in.l.iniuriarum.§.ſi quis.ff.de iniur. Io.fab. ꝓpoſo.po.⁊ Ange.are.in.§.fluminia.inſti.de re.diui. et Bartol.in.l. fi.de vſucapio. Bald.in rubri.ff.de re.di.⁊ in.l.item lapilli.col.j.eod. tiru.tex.⁊ glo.in.l. ſi quiſq̃ꝫ.ff.de diuer.temp.preſcrip.⁊ pulchre. Cardi.alexan.in.c.j.§.ſi quis de manſo.de controuer.inueſti.⁊ an aucupari et venari ſit permiſſum vide per doct.ſ.alleg.⁊ in.l.diuus. ff.de ſer.ruſti.predi.et Ange.are.in.§.fere.inſti.de re.diui.ſʒ hodie ſecūdū Cardi.alexā.in.c.ius naturale.col. pe.j.diſt.de conſuetu.per quam tale.garē.videt̄ q̄ in garenna aliena capiens non faciat ſuum: ſed tenetur reſtituere domino ⁊ hoc probat quia ſi inibitio facta fuiſſet per iudicem maxime cum cauſe cognitione tunc capiens rem captam nō facit ſuā arg.l.qui fundum.§.q̄ ſciēs ff.pro emp.⁊ iam prohibitio iudicis impedit dominij tranſlationem et forſitan acquiſitionem facit qō no. Inno.in.c.fi.de accu. multo fortius lex conſuetudinaria que magis poteſt interdicere dn̄ij tranſlationem vt.ff.de iurepa.l. ſi libertus.et de agri.⁊ cenſi.quemadmodum.⁊ barto.⁊ Io.de pl.in.l.vna.de vena.ferarum.li.xj.⁊ ſingu.deci.parlamenti gronop. palphinalis.q.ccxviij. ⁊ in addi.⁊ que dixi in lib.conſuet. bituri.§.x.de conſuetu.predio⁊ qō not.perpetuo item no.lʒ rōne lucri

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ceſſantis poſſit peti regulariter in
tereſſe q not. tu mercator p te. vt
l. iij. §. ff. cũ ibi not. ſi. de eo qđ cer.
loco. ⁊ p Dy. in regnla mora ſua. j.
eo. ⁊ Fely. poſt abba. in. c. cum ve-
nerabilis de ex-
cep. de quo late.
Ludo. ro. in. l. ſi
cõſtante. §. fi. ff.
ſol. matri. ⁊ diffu
ſe Bal. in. l. vna.
C. de ſen. que p
eo qđ intereſt. et
Bar. Jo. de pla.
in. l. j. de colleg. il
liri. lib. xj. tamen
hoc eſt verũ pre-
terq̃ in piſca-
tore et venatore
a quibus nõ po-
teſt peti aliquod
intereſſe rõne ta
lis lucri ceſſan-
tis text. eſt in. l.
quẽ admodũ. §.
ideq̃ labeo ⁊ p-
cul9. ff. ad. l. aql.
quẽ p ſingulari
ad hoc ppoſitu3
allegat Lud. ro. in ſuo ſing. in ver
bo intereſſe: ⁊ rõ eſt in text. q2 incer
tũ eſt an caperent ab eis piſces vl
aues ſeu volucres. Jõ non põt hri
ab eis rõ lucris illi9 ceſſantis idem
tenet Lud. bolog. in ſuis primis
nouis interpreta. in. d. §. ideq̃ la-
beo Uenatio ⁊ aucupatio quõ dif-
ferãt vide abba. in cle. j. de ſta. mo
na. ⁊ ad not. ſ. in prin. vide bar. in
iij. ff. de acqr. re. do. ⁊ Jo. de pla. in
l. quoſdã. verſ. qđ aũt. de naufra.
lib. xj. ⁊ And. in cõſi. ccix. col. j.
☞ Adde q iſte do. apoſt. du3 al-
legat ro. in ſuis ſing. in ver. inter-
eſſe voluit alle. cũ ſing. ſuo. cccccc-
xxxiij. qđ incip. tu habuiſti. in. l. ſi

tur[a] q nullius in bonis ſunt. Jte3
lapilli in littore maris inuẽti occu
pãtib9 cedũt eadẽ rõne q nullius
in bonis ſunt. Jtẽ aues eadẽ rõne
q2 nulli9 in bonis ſunt. Jtẽ fere be
ſtie[b] q2 nullius in bonis ſunt occu
pãtib9 cõceduntur. vt. ff. de re. diui.
l. qđã. ⁊ de acq. poſ. l. j. circa pñ. et
inſti. de re. diui. §. ite3 fere. et. ff. de
acqrẽ. rerũ doc. l. iij. ⁊ l. naturalẽ. ⁊
ex his caſib9 ſingulariter determi
natur. et ad eãdẽ rõnẽ determina
tiõis ptinentib9 conſtituit regula
gñalis illis videlicet q nullius in
bonis eſt id naturali rõne occupã-
ti conceditur vt. ff. de acqui. rerum
doc. l. iij. in princi. ¶ Circa ſcdm. ſ.
qualiter regula[c] cõſtituat. Dicen
dũ eſt q regula d3 eſſe generalis
⁊ oĩa cõprehendere q2 conſtituit p
ea verba que ſui natura oĩa cõpre
hendunt. i. per ſigna vniuerſalia

conſtante.
a ADDITIO. Etiam ſi in laq-
um alterius incidãt: niſi tñ manua
liter capiant in. l. in laqueum. ff. d
acqui. re. do.
b ¶ Adde q be-
ſtie appellatiõe
cõtinet ſolũ fera
nõ mãſueta niſi
cõſuetudo regio
nis ſit in contra-
riũ vt no. bar. et
ibi alex. in addi.
in. l. j. §. beſtias:
ſub. §. remouet.
ff. de poſtula. et
Mat. de mat. in
ſuis notabi. ⁊ ibi
vide an aſin9 cõ-
tineat Et not. q
appellatione be
ſtiarũ cõprehen-
dũtur aĩalia ter-
reſtria tm: nec in
cludunt aues et
piſces qđ not. p-
pter ſtatuta. q̃ di
cũt q de beſtijs
⁊ aĩalib9 ſoluat
tm p gabella q2 ſi diceret de aiali-
bus includerent piſces ⁊ aues ſe-
cus ſi diceret de beſtijs vt no. car.
alex. in. c. vj. di. xxxv. diſt. p glo. ibi
iuncto textu.
☞ Uoluit ẽt ⁊ nũc allẽre mathe
ſil. no. xcvj. inci. no. vnũ mirabile.
de q̃ p fely. poſt panor. i. ph. decr.
col. ij. in gl. j. vbi mẽmit de mathe.
S3 tu limi. vt p ro. ſing. ccccxxvij.
inci. cõis doctrina. ⁊ qđ ibi ponit.
c ¶ Adde Bar. ⁊ doc. in. l. j. ff. eo.
Alberi. de ro3. in ope ſuo ſtatuto-
rũ. in. j. parte. q. iij. ⁊ dic per Pet. de
ancha. ⁊ doc. moder.
☞ Adde Bal. in. l. ſi qs ſeruo. in
fi. ⁊ ibi in apoſtil. meis. in ver. reg.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

C.de furtis.memini taz Di.q̃ do-
mini apostil.
a ❡Adde bar.in di.sen. sua inci.
p italiaz.⁊ Bart in.l.si pluribus.et
ibi bal.ff.de lega.ij.⁊ Jaco.de bel
lo.in.l.si necessa-
rias.ff.de pign.
actio.⁊ Bar.in.l.
j.ff.e.⁊ in.l.si ita.
ff.de lega.ij.vbi
dicit q indefini-
ta est qñ ponitur
terminus cōis si
ne aliquo signo
vt homo.⁊ ibi vi
de de vl'i et sin-
gulari.et addō io.
an.in.c.vt circa.
de elec.&.eo.sup
v'bo alioꝝ.⁊ bal.
in.l.ij.ff.de lib.et
posthu.⁊ ibi ali-
q̃d p Ang.et Lu
do.bolog.in.l.si
plures.ff.de leg.
iij.in secūdis in-
terp̃.⁊ bal.in.l.fi.
.§.in ꝯputatiōe.
C.de iure deli.et
in.c.j.de pace iu-
ra.fir.⁊ Alexã.in
d.l.ij.de liber.et
post.⁊ abba.sicc.
in.c.auditis.de
prescri.⁊ Bar.in
l.j.§.sed ⁊ si cer-
tū.ff.de vē.i pos.
mittēdo.Albe.d
ro.i.d.l.si pl'ib' d
leg.iij.⁊ in dictio
nario suo in v'bo
indefinita.⁊ ibi Jo.bap.in addi.⁊
Pau.de ca.in cōsi.cclv.in anei-
quis ⁊ pulcre Feli.in.d.c.audi-
tis.de p̃scrip.col.xiij.versi.gusta.
etiã.⁊ pet.de anch.hic in.v.col.et

affirmatiua que affirmādo oia cō
p̄hendunt.vt ptz.ff.eo.l.ois diffi-
nitio.⁊.l.oēs actiōes.⁊.l.oia fere.
⁊.l.oia q̃ opz.Itē p v'ba negatiua
q̃ vniuersal'r negādo oia excludūt
vt.j.eo.c.null' pluribus.⁊.c.null'
ex consi.ff.eodē.l.nemo.⁊.l.nullus
Itē p verba indefinita que iurista
simpliciter dicite quipollere vni-
uersalibus[a].xviij.distin.c.si roma
norum.⁊.c.q2 circa de priuile.et.ff.
de offi.p̃fecti vrb.l.j.§.cū vrbez et
de leg.l.j.§.gñaliter.⁊.C.de here.
vē.l.fi.No quasi oēs regule p hūc
titulū tracte paucis dūtaxat exce-
ptis q̃ tradūtur p signa indefinita
aliqñ negatiua Tñ falsum videt
q indefinita eq̃pollet vniuersali ēt
scōm iura q2 si lego alicui oē mar-
moꝛ vniuersaliter videoꝛ legare ⁊
statuas et ceteras spēs de marmo
re factas.vt.ff.de lega.iij.l.heres
meus.§.j.vt.ff.de auro ⁊ argento
leg.l.j.Et tñ si leget marmoꝛ inde
finite cōp̄hēdit legato sola rudis
marmoris materia ⁊ non species
de marmore facta:vt.ff.de leg.iij.
l.questitū.§.illud fortasse.Itē si la
na leget indefinite lana tincta nō
cōtinet in legato.vt.ff.de lega.iij.
l.sicut.in principio[b].Et tñ si leget
ois lana vl'r ⁊ tincta cedit in lega
to.vt.ff.de auro ⁊ argē.leg.l.pedi-
culis §.labeo.ergo falsum vr q

Di.in r'a exceptionem obijcies.ſ.
eo.⁊ bal.in consi.clxxj.li.j.ff ⁊ Phi.
frã.hic col.ij.⁊.j.c.cū in multis.nu.
j.⁊ ibi dixi in apo.in v'.indefinita
de rescr.dixit ēt in apo.ad panoꝛ.
in.c.fi.in fi.in v's.
Ol.de con.lepro.
notaui.in.l.si ita
i apo.in v'.indefi
nita.ff.de leg.ij.
⁊ in apo.ad bar.
p' alex.⁊ alios i
l.si plurib' p istū
all'.col.ij.v'si.q̃ro
vtrū hoc sit verū
in ver.indefini-
ta.ff.d leg.ij.no.
Old.cōsilio.c.in
cip.in executiōe.
⁊ cōsi.clxxij.⁊ all'.
xxv.volumi.iiij.
b ❡Adde q̃d ve
niat appellatiōe
lane Bart.in.l.si
cui.de leg.iij.hic
alleg.⁊ in.l.pedi
culis.§.labeo.ff.
d aur.⁊ arg.leg.
⁊ ibi Alex.in ad-
diti.⁊ ibi habes
q̃d venit ēt in le-
gato pãnoꝝ lini
⁊ lane.⁊ vid bar.
in.l.q̃nta.in prin.
de auro ⁊ argen.
leg.⁊ bal.in rub.
C.de verb.signi.
☞ Dic etiaz q
huius app.venit
etiã nō separata
bona pellib' aia
liū mortuorū et ipsa etiam pellis
cui heret si propter lanaz p̄ncipal'r
habeat nō si ediuerso.vt no.Bar.
in.l.lana.⁊ in alle.l.si cui lana.ff.
de leg.iij.Item venit sericum.l.j.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

t. que res vē. nō pñt. Nec omitto vnū bal. d̄ no. ꝙ lana dr̄ fruct⁹ induſtrialis. vt no. Bar. i. l. ex diuerſo. ff. de rei vē. et in. l. ſequit̄. §. lana. ff. de vſuca. ꝛ in. §. ſi qs a non dño p gl. inſti. de re. diui. qd facit ad hoc ꝙ lana cedat ēptori bonefidei qd nō eēt ſi eēt fruct⁹ naturalis ꝓm Bart. i. d. §. lana. ꝛ in. l. ex diuerſo ꝛ no. Ba. i. l. j. C. de vſu. et fructu. lega.

a ¶ ADDE ꝙ idefinita eq̄pollet vniuerſali collectiue non autē diſtributiue. per tex. in. d. l. ſi pluri b⁹. ff. de leg. ij. ſing. ſcd̄m Bal. i ſua margarita i ꝟbo indefinita. ad hoc bene facit gloſ. j. in. d. l. ſi plurib⁹. ꝛ fa. tex. in. l. ſi ita relictū. in princi. ff. eo. et vide Alb. de roʒo. in. l. de pupillo. §. qui nūtiat. ff. de ope. no. nūtia.

b ¶ Adde Bar. in. d. l. j. ꝛ ibi doctores. ff. eo. titu. ꝛ Albe. de roʒ. in dctō opere ſtatu

indefinita equipolleat vli. Et iō incōuenienter vident̄ r'le trahi per ꝟba indefinita. ¶ Sʒ dicendū eſt ꝙ qñ non eſt eadem ratio ꝛ cōditio oīum particulariū ī vniuerſo cōprehēſarū indefinita nō eq̄pollet vniuerſali affirmatiue. vt in palle. l. q̄ſitu. §. illd̄ fortaſſe. ꝛ. l. ſi cui. Sʒ qñ omniuʒ particularium eſt eadē ratio ꝛ cōditio: tūc indefinita affirmatiue ꝓlata equipollet vniuerſali affirmatiue. vt ecce ſi teſtator inſtituat plures heredes ꝛ poſtea indefinite dicat dāno heredeʒ. x. dare titio: effect⁹ dānatiōis cōprehēdit oēs vniuerſaliter q2 eadem eſt cōditio oīum ꝛ eadeʒ rō poſſibilitatis damnandi eos q2 oēs ſunt heredes ꝛ oēs percipiūt cōmodū a defuncto. vt. ff. de leg. ij. l. ſi pluribus [b] ꝛ. l. ſi ita relitū. circa prīn. et de leg. iij. ſi plures. Itē ꝓlata negatiue equipolet vniuerſali negatiue vt. ff. de rebus dub. l. is qui. §. vtrū in fine. cum ergo ppoſitū ſit legiſlatoris cōſtituere regulam de caſibus eādem rationem determinatiōis habētibus. vt. ff. eo. l. j. ibi. et vt ait Sabin⁹ quaſi cauſeʒ cōiūctio eſt ꝛc. infra ſubijciet̄. Relinquit̄ manifeſte ꝙ r'le cōuētus conſtituunt̄ p ꝟba indefinita tā affirmatiua q̄ negatiua. ¶ Circa tertiū videlicet q̄ ſit poteſtas r'le hoc eſt vtrū r'las cōſtituat ius de nouo vel ſolū recitet al's cōſtitutū. Uidetur p̄mo ꝙ nunq̄ cōſtituat ius de nouo. vt. ff. eo. l. j. [b] ibi nō vt ex r'la ius ſumat̄: ſed vt ex iure ꝙ eſt r'la fiat. Econtra videt̄ ꝙ cōſtituat ius de nouo q2 r'la catoniana de nouo cōſtituit [c] ꝙ illa legata q̄ ab initio ſunt inutilia rōne legantis tm̄: vel legātis ꝛ legatarij: vel legatarij ꝛ eius a quo legatū p̄ſentādū, relinquitur. vel rōne rei legate tm̄ vel

in prima parte. ꝛ Joā an. et pe. de anch. hic. et p Feli. poſt Abba. ſic in. c. quoniam frequēter. in pn. vt lite nō cōteſt. ☞ Uide qd po ſuipoſito. co apoſtillatorē meū. s. eod. in addito. ij. in verſicu. vide ibi Barto.

c ¶ Nota ꝙ r'la catoniana eſt regula iuris. q2 ius de nouo cōſtituitur. ſed Jo. and. tenet hic ꝯrium qd regula cato. non ſit regula iuris per rationem Di. ſed bar. ꝯcordat eos in. l. j. co. ij. ꝟ. his p̄miſſis. ff. de regu. cato. et adde an regula caro habeat locum in legatis inutibus et gloſ. i dicta. i. j. diſtinguit tres caſus ſʒ Din. hic ꝛ in. d. l. facit ſex caſus d quibus vide per bart. in. d. l. j. co. ij. ꝛ i. l. cetera. §. j. ꝛ ibi doct. ff. de leg. j. ꝛ que notat di. in regula non firmat̄ in fi. j. co. ꝛ ibi dico. ꝛ Bar. in. d. l. j. ff. eo. titulo.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

mixta rōne rei legate ⁊ pſone legatarij vel legata
rij tm̄ tractu tpis. nō confirmat etiā ſi cā impedimē-
ti remoueat vt. ff. de regula catonia. l. j. in princi. ⁊ de
leg. j. l. cetera. §. j. ergo regula cōſtituit ius de nouo
Ad hoc reſpondēt doctores. ſatis ſubtiliter. ⁊ dicūt
ꝙ eſt cōſiderare tres ſpecies caſuuꝫ. Nā quidā ſunt
caſus in canone vel lege ſpecialiter determinati et
in illis r'la nō conſtituit ius qꝛ iuenit iam cōſtitutū.
Quidā ſunt caſus excepti a legis determinatione. ⁊
in illis ſimiliter r'la nō conſtituit ius qꝛ nō claudunt
ſub regule diſpoſitione: vt infra ſubijciet. Quidam
ſunt caſus in quibus eſt eadē equitas que eſt in caſi
bus a iure determinatis nec tñ reperiuntur in iure
poſiti ⁊ in illis regula facit ꝓpter idēptitatē ratiōis
que nō patitur determinationē caſuuꝫ ſimilium eſſe
diuerſa vt. ff. de iniuſto rupto teſta. l. poſthum⁹ ⁊ de
v̄bo. obliga. l. a titio. ¶ Aptius autem dici poſſet ꝙ
aut conſtitutio iuris precedit traditionem regule et
regula de iure conſtituto iam quaſi numeratum de
materia ꝓducatur ⁊ tunc proprie locū habet diſtin-
ctio predictorum caſuuꝫ videlicet vt iam determi-
natis ⁊ exceptis non faciat ius. Sed non determi-
natis in quibus eſt eadem ratio[a] equitatis faciat
ſeu conſtituat ius Sed in vbi non eſt ius conſtitutū
aūt regule traditionem ſed inuenitur ſola ſtipula-
tio ex traditione regule tunc ipſa regula eſt ius ſeu
conſtitutio iuris ⁊ ab alio non. ſed a conſtitutiōe pro
cedit. ⁊ ita poteſt intelligi prealleg. l. j. de reg. cato.
¶ Circa quartum ſcilicet quod ſit officium regule
Dicunt docto. quidam quod officium regule [b].
eſt coniungere plures rationes caſuuꝫ: id eſt ra-
tionem traditam in vno caſu ad plures alios ex-
tendere in qubius vertitur eadem equitas. Tamen
iſta expoſitio videtur non vera. quia cum tex. dicat.
ff. eo. l. j. ꝙ regula eſt cōiunctio rationis ⁊ ſecunduꝫ
opinionem premiſſam non coniungere rationes:
ſed ius in vno caſu cōſtituꝫ ⁊ alium extēderet ſequi
tur ꝙ oppinio illa nō remota ſit a propria ſignifica-
tionem verborum textus. Item ſecunduꝫ opinionē.
Joan. rationem vnius caſus attribuet alteri quod
tex. non intendit qꝛ nihil de extēſione caſuum de cō-
iunctione rōnis tractat. Item ſi de intenſione tra-
ctaret iam poneretur idem regula ius conſtituēte
ſimiliter quod videtur contra text. Et propterea di-
cendum eſt ꝙ regula eſt coniunctio rationis. ideo
quia de ratione plurimum caſuum eādem rationeꝫ

a ¶ ADDE qꝛ ratio legis ſeu ēt cōſtitutionis eſt que regulat ipſam legem ſeu cōſtitutionem. l. qđ dictū. ff. đ. pa. in. l. adigere. §. q̄uis. ff. de iure patro. ratio eniꝫ eſt ſicut anima ⁊ ſpirit⁹ legis verba autē ſunt ſicut copus ⁊ ſuperficies ſecūdū Bal. in. l. ſi quis ſeruo pſuaſerit. C. de fru. ⁊ in. l. j. columna antepenulti. ff. ſoluto matrimo. cum ſi. que refert Jaſon. in. l. qui quadringenta. colū. ſecūda. in fine. et col. iij. in princi. ff. ad trebel.

b ¶ Adde hic gl. petri de anchara. et mod. ⁊ bar. in. l. j. ff. eo. titu. ⁊ que dicam in ſequenti poſtil.
☞ Addđ de hoc oino Alexā. in. l. ſi quis ſic. ff. ſolu. matrimonio.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

9 ¶ CADDE q officium regule est q sufficit habere regulam pro se donec pbet de exceptione.l.ab ea parte.ff.de proba.et.l.suus quoq versic.puta.ff.de heredi.institu.in c.ad decimas de resti.spo.⁊.c.venerabilibus versi.pōt quoq.de sen.excō.i.vj.naz p regl̄a semp est pnūciādū nisi p bet exceptio fm bal.i.c.j.co.iij.de alie.iudi.mu.cā fac.et i.l.si tutor i fi.C.de ser.pig.dat.manumis.et potior est causa pro quo facit regula cū aduersarius habeat necesse fallētiā ondere.dicit gloss.no.i rub.de reg.iur.in.vj.refert Ias.in.l.post dotem col.xvj.ff.soluto matri.

b ¶ Exceptiōes. Adde ang.are.i.§.sic itaq.colū.iij.de act.institu. Albe.de roza.pte statutorum] in lxviij.⁊ abb.sicc.in ca.quoniam frequenter ⁊ ibi pulchre Fely.in pn.vt lite nō cōtes.⁊ Bar.bal.et docto.in.l.in his ff.de legi.⁊ an regula cōphēdat puilegiatos casus vel spāles: vide

tex.in.l.fraudez.§.fi.ff.de testa.militari.Et no.q regula nō dz restringere illa q̄ ponunt gr̄a exempli vt notantur.in.c.j.ne clerici vel monachi et in.l.ita vulneratus.§.illud ff.ad.l.aquil.et nota car.Alex.in ca.ius naturale colum.ij.j.distin. Itē cas⁹ excepti a r̄la: extēdunt ad oēs siles cas⁹: vt no.gl.i.l.j.ff.d cōdi.ideb.gl.⁊ abb.i.c.cū dilecta de ↄfir.vtil.vł inuti.⁊ abb.i.c.fi.co.iij de re iudic.⁊ i.c.fi.co.iij.vt lite nō cōte.⁊ vide Anto cor.in suis singularib⁹ i lr̄a extensio.el.j.qui plene distinguit in hac materia. Et sufficit hr̄e aliquā regulā p se q̄ vult allegare fallaciā vł exceptionē dz eā pbare vt ē tex.i.l.su⁹ q3.§.puto ff.de here.isti.⁊ i l.ab ea.pte.ff.de pba.⁊.c.decias d resti.spo.§.e.li.⁊ gl.sing.⁊ ibi lud.bol.i scdis iterp.i cle.fi.d rest.bal.i l.post dotē.ff.so.ma.⁊ i l.actor.et in.l.ā pliorē.C.de app. Alex.in additio ad bar.i.l.pf.§.marito.ff.d doli exce.⁊ bar.⁊ ibi alex.i.l.nō so

habentium vnam numero generalem traditionem facit.et sic que plures erant primo numero rationes ad vnam ex omnibus coniunctis precedentem reducentur per regulam: et ideo proprie dicitur quod officium regule est rationes coniungere. vnde ergo statutum fuit primo in piscibus quod occupanti concederentur. Itez statutum fuit in auibus quod occupāti concederentur eadem ratio qd nullius in bonis sunt: et in feris bestijs eadē ratione: q2 nullius in bonis sunt. Et his oībus sequitur traditio regule que rōnes pdictas oēs cōiūgat.s.q in nullius bonis est occupāti conceditur [a]. ¶ Circa quintum ⁊ vltimum fuerunt due opiniones contrarie. Joannes enim dicit quod exceptiones [b] non sunt de regula que fiunt ad derogandum regule vt.ff.de regula cato.l.j.ij.resp. ergo oppositū id est cōfirmationē r̄le nō inducūt igit sub regula non cōprehēdunt: q2 magis intēdūt ad oppositū id est ad effectū regule: excludēdū.arg.ff.de annu.leg.lege legata vtiliter.de conditioni.⁊ de mōstra.l.cū tale.§.fi.preterea species de gn̄e accepta nō cōtinet sub gn̄e.ff.de penis.l.sanctio legum.et de verb.obli.l.doli clausula de leg.iij.l.vxorē.§.felicissimo.⁊.l.serua vrban⁹.§.vl.⁊ de ali.leg.l.alimēta.§.basilice.⁊.l.stichum. Jō casus excepti a r̄la nō continent sub regula Pla.vero dicit q exceptiōes ↄtinētur sub r̄la ⁊ pro eo videt facere.ff.eo semp specialia gn̄alibus insunt

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

lũ.§.ſʒ ⁊ repro-
bari.ff.ď no.ope.
nũ.Pau.de caſt.
cõſi.xlix.col.vlti.
in antiq.et alias
cõcordãtias viď
ꝑ iaſ.ſatis plene
i.l.q̃ ſe pr̃is.col.
ij.C. vnde liberi
⁊ alex.in cõſi.xij.
col.iij.in fi.li.ij.⁊
abba.in.c.qm̃ de
cõiugio leproſo-
rũ.⁊ Bar.⁊ ludo.
bolog.in ſecũdis
nouis interꝑ.i.l.
gñalit .§. vxori.
ff.de vſufruc.leg.
⁊ Bar.in.l.q̃ſitũ
.§.deniqʒ.ff.ď ſfũ
do iſtr.⁊ iſtr.leg.
⁊ alex.in add.ad
Bar.in.l.ſnaʒ q̃d
liquide .§.fi.ff.ď
penu.leg.⁊ ꝑ pe-
trum de ancha.⁊
doct.in.c.qui ad
agẽduʒ ſupra de
ꝓcur.eo.li.⁊ bar.
⁊ doc.i.l.actio.C.
de trãſa.ang.i.l.
j.ff.eo.titu.⁊ ioã.
de imol.i.l.ſi ita
legatũ.ff.ď leg.j.
dicit ꝙ nedũ ex-
ceptio reſtringit
rꝉam ſed ꝑ eam
legatũ reſtringi-
tur etiã ſi legatũ
annulleť ⁊ tñ per
illũ textuʒ ꝓbať
cõtrariũ vide ale
xandrũ.ɔſi.xlvij.
col.ij.ver.ij.ꝓba
re videť.⁊ in pe.
col.⁊ oïno in ɔſi.

Itẽ ꝙ ꝑ exceptiões ďr rꝉa ɔcõfirma-
ri vt in auť.de non alie.§.vt autẽ.
Ergo videntur exceptiones eſſe de
parte regule cũ ad regule cõfirma
tionẽ tendãt. Mihi videť ꝙ vtra-
qʒ opinio cõtineat veritatẽ.nã non
ſunt de rꝉa.i.nõ diſponunť ſcďʒ re-
gulã immo ꝯtũ ad eas rꝉa perdit
offm̃ ſuũ.ff.eo.l.j.in fi. Quia cũ offi
ciũ rꝉe ſit cõiungere rationes vt di
ctũ eſt:⁊ in his exceptio nõ ɔiũgit
q̃r aliqua ratio nõ ſuadeť cõiũctio
neʒ vitandã vt in rꝉa quod nulliꝰ
in bonis eſt occupãti cõceditur.qď
fallit in libero homine et in re ſa-
cra.et in multis ſimilibꝰ vt notať
ff.de re.diui.l.j. Et in his enim non
poſſumꝰ ſeq̃ rꝉam communẽ. vt.ff.
de legi.⁊ ſe.conſul.l.in his ⁊.l.ius
ſingulare.⁊ ꝓpterea nõ claudunť
ſub rꝉa. Et ita credẽdũ eſt intelle-
xiſſe Io.ꝙ ſunt ſub rꝉa.i.ſub gñali
tate verborũ vt in rꝉa traditiões ex
preſſorũ cõtineť:q̃r ſi rꝉa eſt de ho
mine et exceptio dʒ eſſe de homi-
ne ⁊ de aſino ſeu capra ſeu alia ſpe
cie. Itẽ ſi regula procedit de actiõe
reali nõ recte ſequitur exceptio in
ſpeciali nec ecõtra. Et ita veriſimi
le eſt intellexiſſe placen. Ad argu.
Io.põt reſpõderi ꝙ verũ eſt ꝙ ex-
ceptiões impediunt rꝉam.i.impe-
diunt eã coniũgere caſus exceptos
ſʒ oſtẽdũt eã firmam in alijs nõ ex
ceptis:q̃r vbi ſunt plura capitula
quorũʒ effectus eſt diſtinctꝰ ſi fiat
detractio in quibuſdã videť cetera
cõfirmare:vt.ff. de teſta.mili.l.tri-
bunꝰ.§.vlt. Itẽ verũ eſt ꝙ ſpecies
excepta nõ eſt ſub gñe:⁊ diſpoſitio
eiꝰ nõ ſequiť ad diſpoſitionẽ gene
ris ſʒ nihilominꝰ de gñalitate ſq̃li-
tatis ꝟborũ ſpectat vt.ſ.dixi. Si-
cut ſi dicerẽ oïs hõ legit ꝑter mar-
tinũ q̃ dormit:martinꝰ ſub hoïe cõ
tineť:ſʒ de eo aliď ꝗ̃ de ceteris pre

cvj.in.iij.col.lib.
v. Bal.in conſil.
cxv.in.fi.iij. vo.⁊
in conſil. clxviij.
⁊ conſi.cclxvij.in
fi.lib.j.⁊ ange.de
clauaſio in ſua
ſũma in lr̃a alie-
natio.§.x.⁊ an re
gula ꝑ exceptio-
nẽ declareť vide
Ludo. ponta.de
vrbe i ɔſ.lxij.col.
ij.⁊ Iaſ.de may.
not.in .§. equi ſi
agat ꝟſic.capio.
gl.inſti.de actio.
⁊ alex.cõſi.cxxv.
col.ij.ꝟſ. ꝓterea.
li.ij.⁊ in.l.fi.ff.qď
quiſqʒ iuris in
aliuʒ ſtatuit ip̃e
eodẽ iure vtať.⁊
hic ꝑ dominum
philip.frãchum
de ꝑuſio.col.j.et
ꝑ an.ɔſil.ccxxxix.
⁊ in ɔſil.cclxxxix.
⁊ franc.de are.in
conſi.cxliiij.
☞ Quãuis difi-
fuſe ſatis ⁊ ſuꝑ
do.coaſtipalla-
to.meum tracta
uerit hanc mate
riã. Ad ďvltra eũ
bart.i.l.gñali.§.
vxori.⁊ qď ibi po
ſui in apo.ad ipʒ
poſt alex.⁊ alios
i ꝟſi.firmat rꝉaʒ.
ff.de vſufru.leg.
⁊ Anto.corſe.ſin.
ſuis in ver.ſtatu
tum incipi. nota
vnum dictum.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

a ¶Nota φ placē. fuit prim⁹ qui vniuerſitatē incliti caſtri mōtiſpeſſulāi dioc. Mago. erexit ⁊ iacet dormiens in cymiterio diui Bartholomei extra muros in quo originē ſumpſi: ⁊ in dicta vniuerſitate incepi iura ciuilia et ⁊ canōica ſub cōſcriptis pribus ⁊ domis Viues et ãch. Ray. vulgo appellato le petit pape vtriuſq; iuris pfeſſorib⁹. ⁊ tādē ſub eiſdez gradū in vtroq; iure baccalariatus adept⁹ ſum. Deide hic biturıme trāſtuli cāpeſtis et in vtroq; iure licētiat⁹ effect⁹ ſum. Et de ipſo placē. facit mētionē azo in ſua ſumma. in phemio. C. ⁊ in dicta vniuerſitate legit Azo. ⁊ cōpoſuit ibi ſummas ſup trib⁹ libris. C. ⁊ inſt. ⁊ ipe refert in princip. d. ſumme ſup trib⁹ lib. C. ⁊ placē. fecit ibi ſup ipſis ſummis aliquas additiōes. Et lz in ciuitatibus ⁊ non in caſtris ſtudia generalia debeant eſſe. vt not. gl. Joā. an. abb. ſiccu. ⁊ Fely. in p͡he. decreta. ⁊ gl. bar. ⁊ Jo de plat. l. vna. C. de ſtu. lib. vrb. ro. li. xj. fallit in mōtepeſſulano propter inclitam eius nobilitatem: vt dicit Bald.

d. prohe. decre. col. vj. poſt medi. iō de ipſo caſt. feci mētionē: qr omne actum in nobili patria redūdat ad gloriā illius. tex. eſt celebris. in. l. ſi qs in prin. ⁊ Saly. C. de natura. li. dicat. Ad argumēta a placen. dōm eſt φ verū eſt φ ſpecialia gñalib⁹ inſunt ⁊ ſub generalib⁹ cōprehendunt quātū ad verba nō quātum ad diſpoſionē. qr ſubeſt aliqua ratio, que non patitur ipſam ſecundū genus diſponi.

☞ Memini i. l. mechanicos nu. ij. in verſi. ciuitatibus. C. de excu. ar. lib. x. in addi. ad Jac. rebuf. q̃ fuit p̃dicti caſtri mōtiſpeſ. ciuis ⁊ ordinari⁹ lector. ⁊ in. d. l. mechanicos refero do. coapoſtil. hinc.

¶Bonifacius. viij.

Beneficium eccleſiaſticuz nō pōt licite ſine canonica inſtitutione obtineri.

¶Regule iſtius exēplum euidēter ptz. intēdit em̄ dicere φ ſi aliqs inſtituatur ab eo qui ius non habet inſtituendi. Itē ſi inſtitutio fiat de eo qui non ſit inſtitutionis capax. Itē ſi inſtitutio fiat nō ſeruata forma q̃ dz i inſtōnib⁹ ſeruari inſtitutio videt̃ eſſe min⁹ canonica: qr defectū hz eorū q̃ ſunt inſtitutionis ſubſtantialia. propterea ex inſtōne tituli nō pōt [b] bñficiuz obtineri. ¶Ad declaratione aūt verboꝝ regule [c] q̃rendū eſt q̃d ſit inſtitutio. Itē in quo differat ab inueſtitura et ab inductione in poſſeſſionem Itē que dicat̃ canonica inſtitutio.

b ¶Adde φ verbum poteſt poſitum cum negatione importat neceſſitatem. vt l. non poteſt. ff. d fur. ⁊ no. hic Jo. an. ⁊ Philip. frā. in. ij. colum. poſt pric. et Barto. in ꝯſil. xcvij. coll. ij. ☞ Tu dic hoc verū quando negatiua precedit neceſſitatē: ſecus aūt ſi apponat ſine negatiua precedēte. vt per gl. in. l. j. in ver. dare pōt. ⁊ ibi moder. ff. de iuriſdi. om. iudi. de quo omnino vide anto. cor. ſingu. ſuis in ver. pōt incip. verbuz pōt importat neceſſitatem.

c ¶Adde ad iſtam reg. Jo. an. hic ⁊ pe. de anchara. ⁊ appellatiōe beneficij oē bñficiū ꝯprehēdit. vt no. hic. Jo. an. ⁊ doc. in. c. de multa. de

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

prebē.⁊ car.alex.in.c.miroꝛ.l. di.in fi.⁊ abb.ſic.in conſi.xlvij. volu.ij.⁊ Spe.⁊ ibi Jo.an.in addi.tit.de diſpēſa.§.vidēdū.reſtat ỽ.ſ3 nunq̄d nocet.⁊ hoc largo ſumpto vocabulo de quo ꝑ abb. i.c. ſup Fely.i.c. poſtulaſti. col. vj.ỽ.circa gl.ij.ď reſcripti. vbi ponit tres cōcluſiones.⁊ Phi. fran. hic in pn.⁊ gloſſ. ſing.in ti. de col. §.volēs.in ỽb. bñficio. Et qūo cognoſcit̄ bñficiū eccl'iaſticum viď Fel.in repe.c.in nr̄a.col.vj.ỽ. reſtāt multa.de reſcrip. Et an penſio appellatione bñficij cōtineat̄. vide Fel.in.c.ad audiētiā el.ij.coſ̄lū.j.de reſcr.poſt abb.ſic.⁊ and.ſic cu.hugo. barbatiā in ſatis āple. Et bñficiū eſt beniuola actio gaudiū tribuens capienti: vt inquit Sene.li.j.de bñficij,⁊ Bald.in.c. j.⁊ ibi Car. alex. quibus mo.feu. amit.⁊ viď abb. i.c.clericis,ď vi.⁊ ho.cler.⁊ Bal.in in ſua marg.in lit.beneficium.⁊ ibi vide qꝺ modis dicat̄:⁊ alex.conſil. xij.in fin.col.ij.⁊ not.ꝙ l3 beneficiū ſine legitimo titulo non poſſit obtineri:vt hic ⁊ in.c.j.§. ordinari de

Subſequēter querēda erunt quedam ad materiā regule pertinentia. De primo ſcribit̄ ꝑ dñm hoſtiēſem ꝙ inſtitutio eſt intꝰ ſtatio vel intꝰ poſitio. Qꝺ ſi verū eſſet iā ſup ſua eſſet iueſtitura ⁊ an poſſeſſionē iducto poſt inſtōnē:/q3 qꝺ haberet non poſſet in eū verti. Ulterius ꝓpria collatiōe i eiꝰ effectu ꝑſeuerāte:vt.ff.de ver.ob.l.nemo rem ſuā.⁊.l.ſcire debemꝰ.§.vlti. Jte3 cū canones exponāt ꝙ ad aliū ꝑtineat inſtitutio:vide l3 ad epm: vt.s̄.de hereti.c.cū ex i iūcto.i fi.⁊ ad aliu3 ꝑtinet poſſeſſiōis inductio.ſ.ad archidiaconū:vt.s̄.de offi.archi.c.ad hec.⁊.c.veſtrū.videt̄ inconueniens dicere ꝙ ſit idē:q3 cum ſint diſtincta officia illoꝛu3 ad quos pertinet diſtinctos debet habere effectꝰ q3 diſcretoꝛū ⁊ diſtinctoꝛū diſtincta ⁊ diſcreta rō eſſe d3 vt.ff.de cal.l.vlt. ⁊.C.de dona.inter virum ⁊ vxoꝛe3. l. ſi maritꝰ.⁊ de epiſ. ⁊ cle.l.repetita.⁊ de teſt.l. cōſulta diualia. Sed excuſari pōt ꝙ intelligit de inſtitutione q̄tū ad ius qꝺ ex ſola inſtitutione acquirit̄. S3 intꝰ ſtatio de facto ꝑ inductionē in poſſeſſionē ſubſequit̄. Et ꝑterea dici pōt ꝙ motꝰs fuit ex eo ꝙ canones appellant inductionē in poſſeſſionē inſtitutionem coꝛpoꝛalē:vt.s̄.de off.archi.c. ad hec.§.in quadam vero. Et pre

pacifi.poſſe.in prag.ſanc.⁊ in ti. de de colla.§.ſed ⁊ inſup ỽbo titulo: tū ꝑpter ɔtumaciā abſentis actoꝛ miſſus in poſſeſſionē ex ſcōo decreto acquirit poſſeſſione3 ⁊ pōt bñficium preſcribere ꝑ decē annos inter pñtes.⁊. xx.inter abſentes: dū tū hēat titulū ſaltē coloꝛatum.vt colligit̄ ex not.ꝑ gl.⁊ doc.i.c.ɔtingit.ď dolo.⁊ ɔtu.⁊ abb.ſicc.i.c.j.literis.ď reſt.ſpo.⁊ no.hic. Jo.an.⁊ i rl'a ſeq.i mercu.⁊ gl.⁊ do.in.c. vno de eo q̄ mittit̄ in poſſ. cā rei ſeruā.s̄.eo.lib.et gl.in.d.c.j.ď pacifi.paſ. ſup ỽbo trienniū:ſed hodie per illū ter.q̄ poſſedit ꝑ trienniū habēs coloratū titulū ta3 in petitoꝛio quā in poſſeſſoꝛio nō poteſt a quoq3 etiā rōne iuris nouiter ipetrari moleſtari:exceptis caſibus ibi no. per gl.ſup ỽbo poſſideat.⁊ in gl.bñficiū.⁊ tex.⁊ glo.et docto.in cle.j.de ſeq̄ſtra. poſſe.et proprie. et in regula. cancellarie. xxxiij.⁊ ibi ſingula.gloſſ.⁊ Joan. de anania in. c. licet hely.de ſymo. et Fely. in.c.plerunq3.de reſcriptio, et in.c.ſicut.de re iud.col.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

xvi. Et iō dicunt hoſti. Cardi. but. Jmol. Abb. ⁊ Fely. colū. ij. in fi. in c. illud de preſumptio. q̄ clericus preſumit̄ recte inſtitutus qñ diu-turno tpe tenuit eccliam ſeu bene-ficiū vt rector: q2 ſuperiores viſi-tātes ſepe eccle-ſiaꝝ pſumunt̄ vi-diſſe titulū ſuuz: nec tolleraſſent i-truſuz tāto tpe. ⁊ notat hic Pe. de anch. colū. viij. ⁊ Jo. de ana. poſt abbatē: ⁊ i. d. c. li-cet hely. ⁊ Fely. in. d. c. ſicut colū. xv. ꝟſic. fallit. iij. ⁊ do. de rota de-ci. lxxxiiij. in an-ti. titu. de pba. et qñ eps vel alius prelat⁹ poſſit cō-pellere beneficiū ad oſtēdendū ti-tulū bñficij. vide hic p glo. ⁊ Pet. de ancha. in. viij. q. et abb. ⁊ Fely. i. d. c. l3 Fely. col. iiij. ꝟ. extra gl. q̄-rūt Bal. in cōſil. clxvij. lib. quarto ⁊ in. l. male agit̄. C. de preſcriptio. xxx. an. et Andr. barba. in repetitio. rubric. de fide inſtrumen. collatio. lix. et Pau. de leaza. in repetitio. c. in literis. colū. quarta. verſic. ad vlti. ⁊ ibi per ab-batem ⁊ modernos. de reſtitutio. ſpoliate. ⁊ Fely. in dicto. c. licet po-nit quinqꝫ concluſiones cum ſuis falla. Quid de eo qui habet in cō-mendam beneficiū an dicatur ha-

bere titulum vide doctores in ca-pitulo nemo. de electio. ſupra eo-dem libro. qui dicunt communiter q̄ cōmenda eſt titulus canonicus. et notat Ludouicus de rozato in cōſilio. cccl. q̄ eſt pulchꝛum in ma-teria commēda-rum. et vide glo. ſingularem in di-cto capitulo pri-mo de pacifica. poſſeſſ. ſuper ver-bo titulū i pꝛag-matica ſanc. Jtē not. q̄ licet quis etiam non poſſit conſequi benefi-cium niſi vnico titu. vt. c. vt qui duas. ſ. de ele. eodem libro ta-men poteſt ſe de-fendere ex plu-ribus titulis: vt no. Abb. in ca. in noſtra de reſcri. ⁊ eſt tex. celebꝛis in. c. poſt electio-nem. et ibi Abb. de prebē. et abb. i. c. cū olim. et ibi Fely. in fin. de re iudi. et pulchꝛe Fely. in repe. d. c. in nr̄a. col. ij. ꝟ. titul⁹ mltiplicat̄ ad cautelaz in eodē bñficio. vñ di-cit q̄ ſi q̄s dubitet de prima colla-tiōe ſua ipetret ſcd̄am: q̄ p hoc nō inducit̄ renūciatio. prime imo pōt vti vtraqꝫ ad defenſionē ſuā. ⁊ vi-de abbatē in. c. cū olim. in. ij. ad fi. de puile. et Fely. poſt car. i. c. inter dilectos. col. . x. ꝟſi. fallit. iij. de fide inſtru. qd̄ nota. ppetuo. ⁊ vide gl. in

terea ponit probabiliter dicere q̄ inſtitutio eſſet intus poſitio: vl̄ in-tus ſtatio de facto: cum etiaz ſit in corporalē poſſeſſionē inductio: vt d. §. in quadam Magiſter noſter Ber. ſcribit. ſ. de inſti. c. auctorita-te q̄ inſtitutio eſt ius canonicū in ecclia vel eccliaſtico beneficio tri-buere. Jnueſtire eſt quaſi poſſeſ-ſionē illi⁹ cōf. rre. Poſtea vero ſub iūgit q̄ in ituere eſt ſpecialis iu-ris bñficij vel dignitatis corpora-lē poſſeſſionē. Et in hoc videt̄ tra-dere 3ria. Quia primo dicit p inſti-tutionem cōferri ius ⁊ poſt illā col-lationē iuris p cōſequens factū: id eſt per inueſtiturā queri quaſi poſ-ſeſſionem per qd̄ includit q̄ per in-ueſtituraz acquiritur poſſeſſio. Et hoc eſt certū poſſeſſionē nō queri. per ſolā inſtitutionē vel ex ſola in-ueſtitura: ſed p inductionē incor-poralē poſſeſſionē: vt. ſ. de elec. c. cū in cūctis. §. cū ꝟo electus. ⁊ no. hoſtiē. in ti. de inſti. ⁊ pt3. ff. de ac-quirē. poſſeſ. l. cū heredes. in prin-cip. Sed credibile eſt q̄ magiſter Ber. in pma diffinitione vel al's de-ſcriptiōe itellexit de inſtitutiōe ſtri-cte ſumpta p quā tribuit̄ ius ⁊ non

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

c.nullꝰ pluribus.j.eo.ti.⁊ q̄ ibi di=
co poſt di.in ꝑin.facit qḋ no.ipſe
di.in ſequēti fo.ꝟſi.qḋ ex eo.⁊ no.
abb.ſiccu.in cōſi.iij.volu.ij.⁊ Bal.
in conſi.vij.ti.de elec.et ibi de ſan=
cto geminiano.

☞ .Copioſe q̄ꝫ
uis ſit de benefi=
cio ⁊ illiꝰ appel=
latione tractatū
in hac apoſtil.ſvi
de vltra hic alle=
ga.car.in cle.au
ditoꝛ.nu.ix.⁊ ibi
poſui in apoſtil.
in ver.cōpꝛehen=
dit dignitates ꝺ
reſcrip.et in cle.
j.de pꝛeben.Ge=
mi.in.c.j.in ꝑnci.
⁊ ibi dixi in apo=
ſtil.in.ver.nō eſt
dignitas.ꝫ.de eo
eo qui mit.i poſ.
cā rei ſer.et in.c.
dudū.nume.vij.
vbi etiaꝫ notaui
in verſi.eccl'ie/ca
thedralis .ꝫ. de
de pꝛebē.et dixi
in apoſti.ad phi
lip.fran.in grā.nu.j.in ꝟ.appella=
tiōe bn̄ficij.ꝫ.de reſcrip.⁊ in apo=
ſtil.ad panoꝛ.in.c.nr̄a.in apo.mea
ſub noīe zacha.in ver.ſiue ꝑbē.de
reſcrip.in anti.Et inq̄ſtū do.Boe=
rij dixi.ꝫ.ꝙ cle.ꝓſumiť recte inſti=
tutꝰ qn̄ diuturno tp̄e tenui ⁊c.hoc
facit ad diſſolutionē.q.an poſ.bn̄=
ficij cogať ꝑ ſupioꝛē oн̄dere titulū
ſuū.de q̄ dixi in apoſtil.ad panoꝛ.
poſt eū in.c.lꝫ.hely nu.xxij.i.ꝟ.ad
oн̄dēdū ti.de ſymo.et i.c.accedēs.
nu.iiij.in ꝟ.ad oн̄dēdū ti.de accu.
dixi ēti apo.⁊ Gemi.i.c.j.nu.vij.in
ꝟ.ꝓbare.ti.ꝫ.de eo q̄ mittiť in poſ.

poſſeſſio vel quaſi illius iuris.In
ſcd̄a intellexit de inſtitutione lar=
go nō ſumpta[a].Uel dicēdū eſt.ꝙ
in ꝑma intellexiſſet de inſtitutio=
ne ꝑtinente ad ep̄m q̄ tribuit ſoluꝫ
ius.In ſcd̄a intellexiſſet de inſti=
tutione pertinēte ad archid.q̄ tri=
buit poſſeſſionē vel quaſi.Scribiť
etiam per do.hoſt.in ſumma titu.
de inſti.in pꝛin.ꝙ quidā.dixerunt
ꝙ inſtitutio eſt eccl'ie vel eccl'ie be=
neficij collatio q̄ diffinitio nō vide
tur eſſe ſufficiens:qꝛ nō poſuit oīa
ſubſtātialia inſtitutionis.Nō em̄
dicit ꝙ ex inſtitutione q̄rať ius in
ꝓꝑietate beneficij collati.Cōſtat
autē ꝙ per inſtitutionem ſeu bene
ficij collationem queritur ius pro
pꝛietatis illi in quem beneficiū cō=
ferť.Qḋ ex eo ꝑꝫ ꝙ propter colla=
tionem factā in pꝛimū collatio fa=
cta in ſcd̄m nihil operatur ⁊ eſt ca=
ſus de pꝛeben.c.ſi tibi[b].Et tamen
ſi non valet per pꝛimam collatio.

cau.rei ſer.⁊ i addi.ad Bal.i.l.inci=
uile.in.j.oppo.C.de furtis.⁊ in ro=
ta deci.lxv.⁊.cccccclxxix.in antiq̄s.
a ¶ADDE ꝙ multiplex eſt inſti
tutio.vna eſt pꝛopꝛie que ſumi=
tur pro tranſla=
tione iuris nō li=
bera a ſuperioꝛe
facta quādo.ſcꝫ
pꝛeſentatus per
patronum inſti=
tuiť.et iſtud ius
inſtituēdi trāſit
in capitulū ſede
vacante.ca.j.de
iſtitutio.libꝛ.vj.
Alia eſt inſtitu=
tio que capitur
pro collatione li
bera de qua in
capi.ex frequen=
tibus.eodem ti=
tu.i anti.¶Tertia
eſt inſtitutio au=
ctoꝛiſabilis que
fit quo ad curaꝫ
populi tantum.
vt ſi collatio bn̄=
ficij ſpectat ad i=
ferioꝛem pro cu=
ra populi nō ex=
empti recurritur ad epiſcopum.vt
in capitu.pꝛimo.de capel.mona.
in.vj.Alia eſt inſtitutio que capi=
tur pꝛimo inductione in poſſeſſio=
nem:⁊ iſta pertinet ad archidiaco
nū de iure cōmuni.c.ad hec.⁊.c.vt
noſtrū.de offic.archid.Et ſcias ꝙ
de iure cōi collatiua inſtitutio ti=
tuli pertinet ad ep̄m.glo.in.c.cum
veniſſent.eo.titu.in anti.ita refert
Pet.rauē.in ſuo compendio.iuris
cano.titu.de inſtit.col.iiij.⁊ col.v.
b ¶Adde ꝙ in bn̄ficiatis non re=
quiriť traditio vel quaſi vt acqu
ratur ius in bn̄ficio.vt plene nota

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Dy.in regula qui p̄ior.ī.eo.et ibi
dica.q2 primus prefertur ſecūdo in
beneficio etiā ſi fuerit tradita poſ=
ſeſſio vt tenet hic Dyn.ꝑ text.in.c.
ſi tibi de p̄ben.ſ.eo.lib.et Joā.an.
ibi ſuper verbo
acquiras. dum=
mō collatio p̄ria
bn̄ficij fuerit iu=
re facta:vt ē tex=
tus ⁊ exēpluꝫ.in
c.illud.⁊.c.ſugge
ſtum.de iure pa
tro.ita tenēt Jo=
an. fa. Bal. Sa=
ly.Pau. de caſt.
in.l. quotiens.et
ibi Jaſō de may.
in repe.col.v. in
iiij. limitatio .C.
de rei ven.et Lu
do.de ro. cōſilio
cccxviij. col.j. ꝟ.
iij.videtur caſus
ꝙ mo.pro limita
tione.l.quotiens
C.de rei vendi.
a ¶Adde quo=
tuplex eſt inſti=
tutio in bn̄ficijs
et que differētia
ſit inter inſtitu=
tionē collationē
et inueſtiturā et
que dicatur inue
ſti. auctoriſabi=
lis:et an ꝑ inue=
ſtiturā trāſfera=
tur poſſeſſ. vide
tex.doc.in.c.cum
illis.§.cuꝫ aūt.ſ.
eo.lib.deprebē.⁊
plene per Abb.
poſt Jo.an.in.§.
auctoritate. de
inſti.et Fel.in.c.

nem tranſlatū ius in p̄mū potuiſ=
ſet per ſcd̄am collationē transferri
in pſonam ſcd̄i. C.de rei ven.l.quo=
tiens. Sed credibile eſt ꝙ qui pre=
dictā diffinitionem induxit intelle=
xit qd̄ ius ꝑ beneficij cōſolationem
transfertur et hic aliqualiter indi=
cant diffinitionis verba. Et tamen
ſi oīa ſupradicta tolerabilia ſunt
ꝑpter probabilē auctoritatē dicen=
tium clarius pōt dici ꝙ inſtitutio[a]
eſt iuris alicuꝰ bn̄ficij ꝟbalis colla
tio inueſtitura vero collationis ſeu
inſtitutionis confirmatio ſeu decla
ratio per quam inducitur confir=
matio. Miſſio in poſſeſſionē eſt pre
cedentiū.i.collationis et inueſtitu=
re executio ꝙ per ſilia patet. Nam
in inſtitutione heredis tria ſunt
per ordinem. Primum eſt inſtitu=
tio que procedit per diſpoſitionem
verbalem. Scd̄m eſt inſtōnis irre=
uocabis confirmatio que contingit
per conſequens factum.i.per mor=
tem. Tertium aūt eſt inſtitutionis
⁊ confirmationis executio que con=
tingit per additionē hereditatis et
ſequens adminiculum.i.apprehen
ſionem poſſeſſionis: licet illa non
ſit neceſſaria ad acquiſitionem do=
minij rerū hereditariarū:ſꝫ neceſ=
ſaria eſt ad acq̄ſitionē poſſeſſionis
C.de teſtamen.l.omniuꝫ.ff.de acq̄.
poſ.cuꝫ heredes.in prin.de bo.poſ.
l.j.⁊.ij. Jtē in datione tutoris datur
eīn aliqn̄ a teſtatore. Secunda da=
tio eſt illa ꝟbalis qn̄ cōfirmat̄ a iu=
dice vt ptꝫ.ff.eodē titu.C.de teſta.
tutel.⁊ de cōfirma.tute. Tertio ſe=
quit̄ decretum iudicis adminiſtra=

auditis.col.iiij.ꝟ.inq̄ſtū Ab.de re=
ſcrip.⁊ gl.in §.j.de annat.in ꝟſicu.
inſtōnes in pragma.⁊ Bald.in rub.
de cā poſ.⁊ ꝑpric.col.ij.de inueſti=
tura.vide Bal.et Car.Alexā.cap.j.
q̄d ſit iueſtitura
ꝟ.no.⁊ ibi vid̄ ꝑ
Andr.cōſi.in ad
di.ad Bald.ꝑ q̄
fiat inueſtitura.
adde Jnn.Abb.
et Bal.in.c.ex li=
teris.ꝟſi.not. de
conſuetu.Archi.
lxxiij. di. Adria.
et per Alex.in.l.
j.in fi.p̄n.ꝟ.vlte=
rius querit.ff. de
acq̄.poſ. ⁊ Pau.
de caſt.ꝯſi.clx.in
anti.q̄ alleg.hic
Dy.vide Andr.
barba. in.d.c. ex
lr̄is.de ꝯſue.et q̄
dicā in.iiij.qō. et
ſeq.et Philip.fr.
hic col.j.et gl.in
d.c.in p̄nci.ſuper
ꝟb. inueſtitura.
de ānat.in prag.
ſcti. Et iō eſt ꝙ
inſtō de bn̄ficio
facta nō trāſfert
poſſeſſioneꝫ:niſi
corpalis poſſeſ=
ſio tradat̄.vt no
ta.in.c.cū bartol
dus.ſaluis limi=
ta.quas ibi po=
nit Feli.de re iu=
di.in antiq̄s.dat
tū iuſtā cām poſ
ſidēdi et iuſtū ti
tuluꝫ in p̄latura
vt ꝑ Bal.in.l.iij.
C.de emā.libe.⁊

b

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

de mate. origi. huius. ſ. q̃d ſit inſti- tutio in bñficio. vide. Cardi. in cle. j. in ſol. vj. q. de ſupplen. negli. prel. Semi. ⁊ Phil. fran. in cõſi. in illis. ſ. de preben.

vide Abba. et pulchre Fely. in. c. poſtulaſti. col. j. ⁊ ij. de reſcrip. glo. in ti. de colla. §. ita tñ in verb. vica- rio in pragma. ⁊ Alexã. in rubri. de offi. eius cui. col. iij. et. iiij. et abbas in. c. extirpande. §. q̃ vo. l. iij. col. de pb. et Cardi. in clemẽ. j. in. qõ. iij. de of. vic. ⁊ Jo. fr. i ſua elegãtia tracta. de potes. capi. ſede vacan te in. x. q. ſcõe p- tis ⁊ ad no. hic p Dy. vide ſingu- lariter cardi. ale xan. in. c. p lectis. col. v. in glo. ſup v. iurgia. xxv. di- ſtinc. et ibi an vi- deat̃ hr̃e iuriſdi- tionẽ ordi. vel de legatã. et Jmol. in. c. ſua. not. de offi. vi. ⁊ per Jo. and. i addi. ſpe. de offi. vi. ſuper rub. ⁊ Alex. i ad- di. ad bar. i. l. j. §. ab eo. ff. q̃s ⁊ a q̃ appel. ⁊ ibi etiã vide an appelle- tur de vicario ad epm. ⁊ lati⁹ in. c. nõ putamus. ſ. de cõſue. eo. lib. et ad no. hic per Dy. vid hic phi lip. frã. col. ij. i fi. ¶ De mate. pe- culiari hui⁹ q̃ſi- ti ſcʒ q̃ vicarius epi nõ poſſit in- ſtituere. vide qd plene notaui in

a ¶ Vid ibi Bal. ⁊ Cardi. ⁊ Alex. ⁊ latius in prelu diis feudorum. ⁊ maxime p dñʒ Jaſo. de mayno ⁊ deciſi. plamẽti grõnopolis dal- phina. c. ccciiij. ☞ Adde tñ q̃ lʒ dñs Dyn. hic videat̃ ſentire in ueſtiturã in feu- do nõ ſufficere ſi ne inductione in poſſeſſionẽ. limi- tabis hoc dictuʒ niſi poſſeſſio fuiſ ſet pri⁹ apud feu datariũ: q2 tunc ſola inueſtitura etiã verbalis ſuf ficeret: vt p Bal. in auт. defuncto. in prin. ⁊ ibi po- ſui in addi. in. v. iueſtitura. C. ad tertul. ⁊ in. l. j. C. de rerũ pmu. qd tñ intelligo eẽ ve rũ ſi dñs ſciebat tũc feudatarium poſſidere: vt no- tat Ange. in. l. q̃- dã. ff. de rei ven.

b ¶ Add hic Dy nus in r̃la in ge- nerali. ⁊ ibi Joã. andre. ⁊ doc. j. e. et de multiplici natura vicariorum

tionẽ cõcedens. C. arb. l. fi. et in auт. vt hic qui ob. ſe ha. res per minorũ §. penul. Jtem patet in feudo. nam primo feud. conceſſio. Secundo in- ueſtitura que eſt precedentis con- ceſſionis cõfirmatio. Tertio in poſ- ſeſſione inductio que eſt conceſſio- nis: ⁊ inueſtiture realis executio: vt in titulo que ſit inueſtitura. col. x.[a] Et licet predicta nõ ſint ſimilia quã tum ad omnia ſimilia tamen ſunt ſm abſolutam ⁊ propriã ſignifica- tionẽ vborum. Sed in pñti regula cre dendũ eſt ⁊ dicendũ inſtitutionem largo mõ ſumi ⁊ pro oib⁹ ſupradi- ctis modis poni. Certũ eſt enim q̃ collatio ⁊ inueſtitura que fit p epi- ſcopũ inſtitutio iuris appellat̃: vt in prealegato capitulo cũ ex iniun- cto. ſ. de hereticis. Jtem inductio poſſeſſionis que fit per Archidiaco num appellatur inſtitutio corpora- lis: vt. ſ. de officio archidia. c. ad hec. §. in quadam vero. Jn quacũ- q̃ em̃ predictarum defectus inter- ueniens reddit bñficij receptionem vel retentionem illicitã. Si em̃ defe ctus eſt in inſtitutione verbali ſiue ex parte inſtituentis: q2 is inſtituit qui de iure inſtituere non poſſit il- licita eſt detẽtio. verbi grã: vt q2 in- ſtitutio fiat per vicariũ[b] epi etiã ge neralem quẽ cõſtat inſtituere non poſſe niſi inſtituendi ptãs ſimplici- ter fuerit permiſſa per epiſcopum: vt de offi. vica. c. cum generali. li. vj. ⁊ ita debet intelligi ſupra de inſtit. c. ex frequentibus: vel quia per ca- pituluʒ de beneficijs ad collationẽ epiſcopi pertinentibus conſtat non

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

in addi. ad Philip. fr. i. c. cũ gñali. §. alle. nu. iij. in ver. cõferẽdi benefi- cia. §. de offi. vica. vbi dico ꝙ tamen põt inſtituere preſentatum a patro no eccleſie idoneũ tex. eſt ſing. in c. ex frequentib⁹ ꝑ

mi. de ro. dec. ccxxix. in antiquis ti- tu. de iur. pa. ⁊ abb. ſic. in cõſi. liiij. li. j. ⁊ bald. in. l. j. col. ij. C. de bo. liber. ¶ Adde vltra alle. per domi. Boe- rij. panor. in ca. cum vos. nu. ſcdo ⁊ quod ibi poſui i

iſtũ alle. ad hoc dicit ſingu. ro. in ſuo ſing. cccccv. incipi tu ſcis ꝙ fundatores de q̃ ꝑ car. in cle. j. qđ. xvij. ⁊ xviij. de of fi. vica.

a ¶ Adde gloſ. ⁊ doc. in. c. hijs. ⁊ in. c. cũ olim. ⁊ ib. Abb. ⁊ Fely. de de maio. ⁊ obe. i glo. in tit. de col. §. illi ꝟo. ver. le- gatoꝝ. ⁊ in. §. cui rei. ꝟſi. eccl'iaſti- cus in prag. ſanctio. ⁊ ad plenum vi de Joan. fran. de pauinis. in dicto tractatu de poteſtate. ca. ſede vacã te. in. ij. parte. queſtio. j. ij. iij. iiij. et v. ibi in. v. queſtione ponit an arren tator ſeu firmarius poſſit preſenta- re. ⁊ allegat Paulum de caſtro te- nere ꝙ non in conſilio. lv. etiam ra- tione procuratorij. ſed illud conſi- lium cũ difficultate potui reperire in antiquis ⁊ eſt. cccxliiij. ſecundum verum numerum incipiẽ. venerabi- lis vir. pro quo facit textus Abba. ⁊ ibi de bellenxinis in addi. in. c. ex li- teris. de iure patr. ⁊ Abb. in ſua diſ- put. incipien. augerio. col. xix. ⁊ Bal. ſingulariter in conſil. xxxij. libro ter tio. ⁊ ibi vide quando tranſeat ius eatronatus cum vniuerſitate. ⁊ Fe- ly. in. c. cauſam. col. v. poſt princ. de preſcrip. ⁊ glo. in. l. precib⁹. ⁊ ibi doc. C. de impub. ⁊ alijs ſubſti. ⁊ Jo. an- dre. in. c. j. §. de iur. pa. eo. libr. et do-

valere etiã ſede vacante.[a]: vt. §. de inſti. c. j. eo. tit. Itẽ ſi inſtitutio fiat de eo qui nõ poteſt de iure inſtitui: vt ſi inſtituatur laicus[b] vel alius ir regularis cui prohibet de iure bene ficium vt. §. de inſti. c. ij. idem erit ſi defectus fuerit in inſtitutionis for ma vt quia fuit ſub conditione fa- cta cũ actus legitimi non ſuſcipiãt cõditionẽ neq; diẽ vt. j. eo. actus le- gitimi: vt. §. de elec. c. in electionib⁹. libr. vj. Et per hoc patet ꝙ inſtitu- tio largo modo hic ſumitur. vt tam inſtitutionẽ verbalẽ ⁊ inueſtituram que ius tribuit ꝙ̃ inductionẽ in poſ ſeſſionẽ q̃ poſſeſſionẽ ⁊ q̃ſi cõcedit. ⁊

apoſtil. in ver. fe- rendi de offi. or- di. ⁊ in. c. verum. nu. ij. in ver. pti- nentia ad epm̃ ꝺ fo. comp. ⁊ in. c. il la. nu. iiij. apo- ſtil. ne ꝟ. ptinet ad capl'm ⁊ epm̃ ſil'. ne ſede vacc

b ¶ Adde tex. ⁊ doc. in. c. ex l'ris. de trãſac. ⁊ text. ⁊ abb. ſic. i. c. Jo. ꝟ. terti⁹ art. col. de cle. coniu. ⁊ in c. ij. de inſtitutio.

Et an ex diſpenſatione epi vel pape poſſit obtinere. vide Card. alexan. n. c. ſi qui in vltimo nota. xxij. di. et plane in. c. placuit eadem diſtinct. col. iij. verſi. ad ſecundum. Et ibi vi dea. clericus qui contraxit matri- monium ⁊ vxor ante copulam vult intrare monaſterium. poſſit cleric⁹ redire ad ſuũ beneficiũ. adde glo. ⁊ doc. maxime. Jmo. poſt abbatem in. c. j. de cleri. cõiug. facit qđ not. gl. in. c. vno. §. e. li. in ꝟbo clericalis ꝺ cle. cõiu. ⁊ Ang. are. in. qui. mo. ius pa. pot. ſol. in prin. ⁊ deci. capel tho loſa. q. ccxl. ⁊ q̃ dixi in tracta. de po- te. ⁊ offi. deleg. in. j. q. col. antepẽ. ¶ Adde ad queſita per do. apoſt. ſ. an laicus ex diſpẽſatione epi poſſit bñficiũ obtiere: ⁊ ego puto ꝙ in cu- ratis ñ poſſit diſpẽſare i alijs ꝟo ñ reqrat diſpẽſatio vt late ꝑ fr. ꝺ ſeñ. ꝯſ. xxvij. ici caſ⁹ talẽ qdã ẽ cãoni. ⁊ q̃s dicat laic⁹. vid glo. in. c. j. §. ꝺ. pc.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

et in capitulo ſi iudex laicus. de iudi. et text. in c. duo. ſunt genera. xij. q. j. a ❡ Adde que requirantur vt dicatur legitima tutoris datio. vide. Bartol. poſt Dyn. in. d § ſi queratur. hic alleg. et Dy. fo. precede. poſt pncipiũ et deciſio. parlamen. grationopolis dalphinalis. qõ. cccxx. et deci. cape. thõe. qõ. lxiij. et Cyn. Bar. Joan. fa. et saly. i. l. ſi §. oẽm C. de admini. tu. et Ang. are. in §. tutores. in ſti. de tutelis ⁊ que dixi in li. ꝯſue. bituri. tit. de ꝯſuetu. ſtatus iuriũ pſonarũ §. vij. et in ad. Adde predictis Barto. in. l. legitimos in fi. pn. et qõ ibi poſui in apoſti. ad ipm. in ver. vtilia facere. ff. de leg. tuto. et in. l. tuto. ff. de admi. tuto. Alerã. oĩno poſt Bart. i. l. ꝓtor. ff. de ope. no. nũci. e. ꝯſ. cxxix. vo. j. et pleniꝰ p bal. ꝯſi. xxxj. icip. qrit an curator ⁊c. vo. j.

comprehẽdit. Et hoc oſtẽdit neceſſario. argu. poſito caſu qõ eſſet aliqs verbaliter inſtitutus ⁊ inueſtitus re ipſa ſine inductione in poſſeſſionẽ auctoritate propria poſſeſſionẽ occupauerit diceł incumbere poſſeſſioni vt predo non vt inſtitutus poſſoꝛ. ff. de acquir. poſſeſ. l. ſi ex ſtipulatione. j. ⁊. ij. reſpõſo. ⁊. l. nec ida. C. eodem titu. Canonica vero inſtitutio appellał in qua omnia ſubſtantialia valide inſtitutionis largo modo ſumpto cõcurrunt. i. collatio inueſtitura et in poſſeſſionẽ inductio: vt decẽs pſoneꝰ habilitas tam ex parte conferentis ꝙ ex parte illiꝰ in quẽ collatio facta eſt. ⁊ ſolẽnis inſtitutionis forma ſicut ſuperioribus eſt oſtenſum. Sicut dꝛ legitima tutoris datio qñ is dedit qui dare potuit: is accipit cui fuerat dandus ⁊ his dał cuius dãdi facultasª erat ⁊ pro tribunali decretũ interponał vt. ff. de confirma. tuto. l. naturali §. ſi queratur. ❡ Queri aũt põt circa materiaʒ ſupradictã. Primo nunquid inſtitutio inueſtitura ⁊ in poſſeſſionẽ inductio ſint diſtincte ſpecies vel ideʒ ſignificantes. hic autem declaratum eſt per ſuperiora. et ideo ſuperuacuum eſſet repetere. ❡ Secundo queri poſſet cum ſint ſpecies indiſtincte proprie ſumendo vtrum diſtincta iura tribuuntur per eos. et dicendum eſt ſicut in ſuperioribus patet quod per inſtitutionem verbalem tribuitur ius proprietatis ⁊ per inueſtituram declaratur et confirmatur illius iuris collatio vt dicto capitulo cum ex iniuncto. ⁊. c. inter cetera de preben. ⁊ per inductionem in poſſeſſionem tribuitur ius quaſi adminiſtratiõis: vt in dicto. c. ad hec §. in quadã vero. Poſſet autem aliquis dicere ꝙ inconueniens videł ꝙ in eadeʒ requiratur poſſeſſio ⁊ quaſi poſſeſſio cum poſſeſſio conſiſtat in rebus corporalibus tñ: vt. ff. de. acquiren. poſſeſſio. libro tertio in princi. ⁊ de vſuca. l. ſequitur §. ſi veſtra quaſi poſſeſſio conſiſtit in corporalibus. vt. ff. de ſeruitu. l. penul. et ſi ſerui. vendi. l. ſicuti §. ariſto. et vti poſſide. l. fi. ſic ergo corporalia et incorporalia ſunt ſpecies oppoſite et non continentes circa eandem rem: vt inſtitu. de re. corpo. et incorpora. ff. de rerum diui. l. j. ſic poſſeſſio. et quaſi poſſeſſio videntur ſpecies oppoſite: et non poſſent concurrere in eandem rem. Sed dicendum eſt quod in beneficijs eſt conſiderare ipſum ius beneficij quod eſt incorporale: id eſt in eodem numero quaſi poſſeſſio. Jtem eſt cõſiderare res corporales que ſub iuriſditione beneficij continentur: et in illis dicitur quaſi vera

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

poſſeſſio corporalr̃ iſtituta. ¶Que ri poſſet tertio quare eſt ꝙ ꝑ inueſtituram factã ꝑ annulum vel per librum aut baculũ non querit̃ vera poſſeſſio vel quaſi poſſeſſio cũ per clauium traditionẽ querat̃ poſſeſſio rerũ q̃ ſub clauib⁹ conſtituũtur vel cuſtodiũtur: vt.ff.de ꝯtrahend. emptio.l.clauib⁹.⁊ de acq̃rẽ.rerum domi.l.q̃ rõne.itẽ ſi q̃s.⁊.ff.de acq̃r. poſſeſſio.l.j.§.ſi iuſſerim. Ratio eſt q꞉ res ſub cuſtodia clauiũ ꝯſtituũt̃ ⁊ cõtinentur ⁊ iõ traditis clauibus ſub quarum cuſtodia ſunt ipſe res tradite[a] intelligunt̃. Annullus ꝟo ⁊ bacul⁹ ſeu liber nihil hꝫ cõe cum reb⁹ q̃ in bñficio cõtinent̃. Et iõ per inueſtiturã per baculũ factã nõ intelligit̃ tranſlata poſſeſſio ſicut dici ſolet ſi tradat̃ vel leget̃ inſtrumen. in quo cõtinetur emptio predij vel alterius rei: ipſa res intelligit̃ tradita vel legata: q꞉ vera in re queſita ꝓbatio in inſtrumen.cõtinet̃. C. de donatio.l.j.ff.de lega.j.l.ſeruuꝫ filij .§.eũ.⁊ de lega.iij.l.q̃ cyrographũ. ¶Huius autēꝫ cã q̃ri poſſet q̃rto ſi inſtitut⁹ ꝟbo ⁊ inueſtit⁹ annulo inducat̃ in poſſeſſionẽ rei vni⁹ q̃ eſt in bñficio ſibi collato noĩe illi⁹ aliarũ an intelligit̃ q̃ſita poſſeſſio illius et tñ in q̃ iducit̃ corporalr̃ vel illius ⁊ aliarũ: vr̃ q̃ſita poſſeſſio omniũ: q꞉ iure cauet̃ ꝙ reſtituta vna re hereditaria oẽs reſtitute itelligunt̃ ſi ea mẽte reſtituant̃ vt effect⁹ reſtitutio nis trahant̃ ad oẽs: vt.ff.ad trebel. l.reſtituta.in pñc.⁊ q꞉ totius fundi poſſeſſio transfert̃ ſi vnũ fundi angulũ q̃s ingrediat̃: vt.ff.de acq̃.poſ.

a ¶Adde text.glo.Jo.fab.Ange. areti.⁊ chriſtofo.porcũ ⁊ ibi Jaſon de mayno in additio.in §.ſi quis merces inſti.de rerũ diui.⁊ Barto. ⁊ ibi Alexã.in addi.in.l.clauib⁹ hic alleg.⁊ Bar.in.l. cũ pact § pr̃ plurib⁹.ff.de le.ij.et Bal.in.l.ij.C.de ver.ſig.⁊ ꝑ pe.de ancha.in cle.j §.ſane de hereticis.⁊ glo.in.c.cõſue.recti feudi. co.x.⁊ cardi.ale. in.c. hoſtiarius. xxiij.diſti.⁊ in.c. plectis.xxv.diſt. col.j.et gl.⁊ doc. maxime Bal. in ca.ij.de cõſue.ꝟ. nõ ꝙ et Alexan. i.l.j.§.ſi iuſſerim hic allega.⁊ in.l. poſſideri.in pñc. col.ij.eo.ti.et ibi plene vide an ẽt per traditionem inſtrumẽti.tranſferatur poſſeſſio. col.iij.ꝟſi.fallit i caſu.l.j.C.de dona.⁊ Dy.et q̃ ibi dicam in regula pro poſſeſſore.q. vij.j.eod.⁊ vide Bal.i.l.ab emp. col.iij.ff.de pac. ⁊ i.l.ij.C.de acq̃. poſ.⁊ Bal.Ang. et Alex.i.l.ꝑdia. ff.de acq̃rẽ. poſſeſ. ⁊ ange.are.i .§.interdũ iſti.ꝺ reruꝫ diui.iuxta verſuꝫ vſus ſine rei mutuate venditiõe. Clauibus ⁊ chartis mea ſi ꝯditio ſcienter. Quã uis nõ aliter deꝫ poſſeſſio tranſit vt no.gl.in.ꝺ.c.ij.de cõſue.⁊ i.ꝺ.c.j.de cõſue.recti feudi.⁊ adde Bar.in.l.q̃ daꝫ mulier.ff.de rei vẽ.⁊ Bald.in auten.q̃s actio. C.de ſa.ſan.eccl. ⁊ hic phili.fran. col.ij.i pñ. Et ad no.hic ꝑ Dy.qꝺ poſſeſ.bñficij nõ q̃rit̃ ꝑ traditionẽ annuli vel baculi: vide Alexã. i.l.iij.i pñ.co.iij. ff.de acq̃.poſſeſ. ⁊ Jo.fab.Ange. are.poſt gl.inſt. de ꝟbo.obl.i pñ. ⁊ Dy.ſeq̃t Jo.an. i.c.tranſmiſſa de elect.et ibi vide moder.ſꝫ intelligitur ꝯceſſa licẽtia itrãdi auctoritate ꝓpria dictũ eſt ſing.ino. in dicto.c.ij.ꝺ cõſue.de quo facit feſtum ibi Bal. ⁊ Ludo.de ro.in ſuis ſingu.f.iiij. co.iiij.ꝟ.ꝯſuetudo eſt.⁊ quomõ poſſeſſio bñficij ꝓbet̃.vide Lud. de ro.in ꝯſil.cccxxix.i.q.iij.et in cõſi.cccxxxvij.et Bal.i.l.j.C.de crimine expila.herredi.et.l.j.et ibi. Alex.i addi.C.ꝺ donati.⁊ ad oĩa

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ſupradicta. vide paulū de leaza. in repe. c. in literis. col. v. verſi. j. q̄ro ⁊ p Abba. ſiccu. de reſti. ſpolia. et p ipm paulū in rub. de cā poſſeſſio. et ppr̄ie. et dñi de rota deci. ccciij. in antiq. titu. de cā poſſeſſio. ⁊ ppr̄ie ta. ⁊ Oldra. cōſi. ccix. et deci. parlam. delphi. xxij. ¶ Adde alleg. ⁊ deducta p doct. coapoſtil. meum panoꝛ. pleniſſi. i c. q̄ ⁊ q ibi poſui in apo. l. ad ipm in ver. clauiū. nu. xij. de cōſuetu. di xi in apoſtil. ad lāfrā. de oꝛia. i. c. qm̄ ꝯ falſaz. §. teſtiū depoſi. nu. xvj. circa finē in ver. per colū. de pꝛoba. Ale. oino in. l. iij. de poſ. et Bar. Sozi. cōſil. cxxxvij. inci. in cōtrouerſia. ℣. ſcdo pꝛobat. et conſi. cxxxj. inci. in pꝛeſenti. colū. iij. vo. j. ⁊ dū alleg. Ro. ſing. ſuis. fol. iiij. voluit allegare cū ſingu. cxxxvj. incipien. conſuetudo eſt.

a ¶ Adde q idē tenet ſpec. tit. de pꝛimo ⁊ ſcdo. de creto. §. iā de effectu. in pnc. et Jo. an. hic et Phil. franc. col. ij. poſt pꝛinci. ſed abba.

l. poſſideri. §. q aūt ſi ergo queſita poſſeſſio vnius rei que in iure beneficij continentur omnium in eodem beneficio apphenſorū queſita intelligātur: tamen ſi hoc equitas ſuadet ius ſcriptum contrariū dicit a: q: querit dñm omnium rerū hereditariarū adeundo hereditatem ⁊ tamē nō querit poſſeſſionem alicuius rei. niſi eā coꝛpaliter apprehēdat vt in. d. l. cū heredes. ⁊ ſi teſt. libe. eſſe iuſſus. l. j. §. ſceuola. Ad. l. aūt reſtituta. ptz reſponſio: q: ibi loqtur de trāſlatiōe dñij ad quā ſufficit ſola reſtitu. ℣ balis vt in eadē. l. ⁊. l. iij. eo. ti. In propoſito aūt loqtur de acq. po. q̄ i facto cōſiſtit lz ipa acqſita iuſ ipi poſſet vt. ff. de acqren. poſ. l. in pn. ℣. §. ſi vir vxoꝛi. ⁊. l. peregre. i pn. ⁊ iō ad poſitionē vnius non ſequit poſitio alteri9 q impoſſibile eſt ab eo eſſe eſſentialiter ſeparatū: vt. C. de pb. l. nō nudis. l. nō epiſtolis. ⁊. l. neqꝫ natales. ⁊. l. ad pꝛobationez. Item ad. l. poſſideri. §. qd aūt reſpōdeo q ibi nō dicit q acquiratur poſſeſſio alienarum rerum q̄ erant intra fundū ⁊ a fundo diſtincte ſed certarū partiū fundi tm̄ que acquiſite parti erant continuate. ¶ Quinto queri poteſt circa pſonas quibus tempoꝛibus cōferens b debet eſſe capax bñficij cōferēdi ⁊ dicendum videt q ſufficit eū eſſe capacē tempoꝛe collationis facte licet poſtea deſinat ex cōmuni quadam cauſa: q: factuz legitime tractari non debet lz poſtea caſus eueniat a quo nō potuit inchoari. j. eo. ti. c. factum

ſiccu. in. c. cū aliqbus colū. ij. verſic. vlterius q̄ro de re iudi. tenet ꝯriū per plures rōnes quas ibi vide. et idē tenet pau. de leaza. in. repe. c. in literis col. v. ver. modo q̄ro de reſti. ſpo. ſz opi. ſpe. et Dy. ſeqt butri. i c. cū veniſſent ad fi. de reſtitu. ſpo. Bald et pau. de caſt. i. l. nō mirū. ff. de pign. ac. et an. i repe. l. ſi qs. §. differentia. ff. de acquic. poſ. et ang. in. l. cū vn9 §. fi. d bo. auc. iu. poſ. et Bar. in. l. iij. in pri. co. v. ff. de acq. poſſe. et ibi. Ludo. de ro. Ale. ⁊ frā. d are. ⁊ ad. ꝯſ. c. in. d. c. ij. de ꝯſue. xxiiij. colū. et pulchꝛe Fely. in. d. c. cum aliqb9. col. j. ℣ſi. incꝫtū. vſqꝫ ad finem q̄ di. ab iſta pte nō eē tuū recedere vide Lu. de ro. in cōſi. ccxxxvij. et iſta eſt cōis opin. adde Bar. i. l. ſtipulatiōes nō diuidūt col. vij. ℣. vtrum aūt iſtd. ff. de ℣. obli. ⁊ do. de rot. deci. cclxxvij. tit. de reſt. ſpo. i nouis. ⁊ dci. plamēti. dalp. q̄. cclv.

b ¶ Add hic gl. ⁊ philip. frāc. co. ij. poſt mediū ⁊ q̄n

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

eſt defect⁹ in cō-
ferēte q̄ nō habe
bat poteſtatē cō
ferēdi iudicatur
poſſeſſio colora-
ta vel non vide
Abba. in.c. cum
noſtris col.j. i p̄-
ma regula de cō
ceſ.pbē.ꝛ i.c.ij.in
p̄n.ne ſedevacā.
☞Adde predi
ctis Bal. i rubri.
C.de cōdi.ob tur
pem cām ꝛ i p̄n.
ꝛ qd ibi poſui in
Addi.ad ip̄m in
ver. incapax ad
officiū.Alex. in
l.fratres.ff.d pe.
et Car. in cle.ij.
q.xiij. de eta . et
qualita.
a ¶Intelligen
dū eſt illud dum
modo hoc viciū
nō incidat in cri-
mē punibile non
rūpit teſtamētū
priuslegitime fa
ctum:ſecus ſi ta
le viciū incideret
in crimē punibi-
le:vt.l.j.§.exigit
ꝛ ibi gl.ſing. ff.d
bo.poſſe.ſm ta.
ꝛ Joā.de imo.in
l.is cui. ꝛ ibi frā.
de are.in.ij.no.ꝛ
latius i.l. qui in
poteſtate .§. j .ꝛ
l.ſe.ff.de teſta.et
Joā.an.i.c. cū ꝯ
de vſur.ſ.eod.li.
ꝛ Bart.in repet.
l.cunctos popu-

legitime et.ff.de acquiren. heredi-
ta.l.ſi ſeruū ꝙs.§.vltimo.ꝛ de his
qui ſunt ſui vel alieni iuris.l.patre.
de regu.iur.l. in ambiguis .§. non
eſt nouum.Et quia iure cauetur ꝙ
ſi teſtator qui heredē inſtituit ſine
delicto ſuo ꝛ abſq₃ facto ſuo perdi
derit ius teſtandi:inſtitutio ꝓpter
ea nō vitiatur vt.ff. de teſtamē.l.is
cui.ꝛ de bono.poſſeſ.ſm tab. l. j .§.
exigit pretor.§.ſi quis autem.ergo
inſtitutio de beneficio facta non vi
ciatur licet inſtituens ius inſtituen
di perdiderit obſtare tamen vide-
tur ꝙ.l.cauetur ꝙ ſi teſtator here-
dem inſtituit ius teſtandi perdide-
rit propter delictum: vel propter
ſuū factū:[a] quia ſe prebuit ad arro
gandū inſtitutio vitiatur vt. ff.de
iniuſto ꝛ irri.teſtamen.l.ſi quis ex
heredato.§.irritū ꝛ de bo.poſſeſ.
ſm tabu.l. qui liberis .§. teſtem et
inſtit.quibus mod.teſta.infir.circa
princi.ꝛ.§.non tamen. ergo vitiari
videtur inſtitutio facta de bn̄ficio.
Sed reſponderi poteſt ꝙ inſtitu-
tio beneficij tenuit ita qd propter
expreſſam inſtitutoris volūtatem
non potuit reuocari.argu. vt. ſ. de
prebē.c.ſi tibi abſenti.in.vj.Et ſi ex
quacunq₃ cā ius inſtituendi perdi-
derit inſtitutio precedēs nō vitia-
tur:vt in autē.de tabel.§.pe. ſed in
ſtitutio heredis non tenebat irre-
uocabiliter ante mortē teſtantis cū
ſemp eſſet volūtas ambulatoria[b] ꝛ
mutabilis vſq₃ ad mortem. c. cum
marthe.de celebra. miſſa. et. C. de
ſacro.ſan.eccle.l.j.ff.d iure codici.l.
diu.§.lʒ ꝛ de legi.j.l.mihi et tibi.§.
in legatis ꝛ de le.iij.l. ſi ꝙs. in p̄nci.
teſtamēti.ꝛ de adimen.leg.l. iij .§.
vlti.ꝛ de do.inter vir.ꝛ vxo.l. cū hic
ſtatut⁹.§.ait orō. Et iō ſi pdiderit
teſtator poteſtatē teſtandi ex ea cā
que originem ſumat a delicto vel

los circa. finē. et
Bal.i.l.j.i lectu.
C.de ſa.ſā.eccle.
in.iij.ꝛ i.l. fi. col.
pe.vſi. hic dubi-
tatur.C. vnde le
gitimi.
b ¶Adde.Dy.
in regula quod
ſemel ꝛ ibi i Ad-
di.vlti.folio.
☞Adde iſtum
in.l.vba.ꝛ qd ibi
notaui i apoſtil.
ad ip̄m in v.non
poſſit adiri.ff.de
vb.ſign.Philip.
frā.in.c.ſi gratio
ſe.nu.ix.ꝛ ibi po
ſui apoſti.ad iſtū
in verſi. moritur
tunc cum corpo-
re.ſ.reſcrip.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

a ¶ Adde qñ donatio vel venditio facta reuocet pp delictũ sequẽs incontinenti cõmissum. Cyn. Bald. ꝛ Saly. in l. si quis posthac. hic alleg. per Dy. ꝛ Bald. ꝛ Ang. in l. res vxoris. C. de dona. inter virum ꝛ vxo. Dyn. ꝛ pulchre Barto. in l. post contractuꝫ. col. ij. ṽs. p̃sumo. ff. de don. vbi ponit p̃sumptiões et Jmo. in c. illo vos. de pigno. et Spec. tit. de dona § j. ṽsic. item pone aliquis. et ibi Joan. and. in addi. ꝛ Spec. de eccu § seq̄t. ṽsi. q̄d post ꝛ Bald. in l. penul. colũ. ix. ṽsi. quidam timens ne fiscus. C. de exe. rei iudi. et Cy. ꝛ doct. in l. fi. C. ad l. iuli. maiesta. ꝛ Petrus de anch. in cõsi. clix. ꝛ Ang. are. in tractatu suo maleficiorũ in glo. che. hay tradito la patria tua in vj. q. ꝛ Alb. de gandino in tractatu maleficiorũ. in ti. de bo. malefactorũ. col. ij. ver. itẽ pone aliq̄s commisit. Et no. q' p̄hibitus testari propter suuꝫ delictum vt vsurarius vt c. q̄uis de vsur. li. eo. ti. non põt codicillari nec donare cã mortis vt no. doc. in d. c. q̄uis. et Bal. in cõsil. clxij. lib. j. ꝛ in l. j. C. de sacrosan. in iij. q. in fi. ꝛ Joan. and. in addi. ꝛ Spe. ti. de instrumento edi. § compendiose versi. latronibus. ꝛ Pau. de cast. consi. cccxj. in fi. in volu. antiquo.

☞ Adde p originali dicto huius de quo in prin. apostil. p̄ced. Bald. in l. si veluti. et de priuil. credi. et in addi. ad Specu. post eum in titulo de donatio. versi. ex vicinitate.

culpa vel dolo testantis institutio irritatur. vt in p̄allega. § irritum. ꝛ in § non tamen sed si ex ea causa perdiderit testamenti factionẽ que de do. vel culpa testatoris non sumat originem institutio non vitiat' vt l. is cui. ꝛ in l. j § exigit. ꝛ § si q̄s autẽ. Facilius enim reuocantur ea que a principio nõ habẽt effectum irreuocabilem quam ea que a p̄ncipio irreuocabiliter tenent vt patet: q: donatio inter viuos q̄irreuocabiliter tenuit a princi. non reuocatur propter delictum sequens a donante commissum[a]. vt. C. de bo. damnato. l. si quis posthac. sed donatio cã mortis reuocat' rõne delicti ꝛ cõdẽnationis q̄ post delictum subsequitur. ff. de dona. causa mortis. l. si aliquis. ¶ Sexto querit' quibus tpib' debeat eẽ capax his q̄ in beneficio[b] instituitur: ꝛ videt' q' ea rõne qua heres institut' dꝫ esse capax tribus temporibus. s. testamẽti

b ¶ Adde hic gl. ꝛ Philip. frã. col. ij. in fi. ꝛ maior septẽnio licꝫ minor. xiiij. ãnorum possit eẽ capax canonie ꝛ p̄bẽde in ecclesia cathedrali videtur q' sic: vt not. in c. sup inordinata. de p̄b. ꝛ in c. ex rõne. ꝛ in c. indecorũ de eta. et qualit. ꝛ ca. ex eo. de elec. li. eo. lib. et c. nulli' de tẽpo. ordinan. et in ca. si eo tpe et ibi glo. de rescriptis ꝛ hodie probat text. in dicto capi. ex eo. et gl. in cap. statutum § j. versic. canonicis. li. de rescriptis eo. lib. ꝛ Jmol. in dicto c. super inordinata dicit etiã q' sine dispensatione licet hostien. Dominicus Ant. pet. de ancha. ꝛ Abb. ibi contrarium per illũ textũ teneant sed Fel. in c. ex insinuatiõe in p̄mo notabili de symo. tꝫ primam opinionẽ: tñ per regulam cãcellarie. xvij. vr̃ papa statuere contrariũ vt dicit q̄d prouisiones aut ꝯcessiones siue mãdata de prouidendo de canonicatibus et preb. in ecclesijs cathedralib' facta pro illis qui non excedunt. xiiij. annũ nõ valẽt nisi sedes apostolica spãliter aliud cõcedat.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Item ꝙ impetratio canonicatus in
collegiata eccleſia facta pro mino-
ri.x.annis nō valet niſi ſpāliter fiat
mentio in impetratione vnde dicit
ibi gl.ꝙ ordinari⁹ nō pōt dare cano
nicatuꝫ in ecclia
cathedrali mino
ri.xiiij.annis cuꝫ
nō poſſit diſpen
ſare contra illaꝫ
regulaꝫ maxime
qꝛ papa reſeruat
ſibi vt ibi vide ⁊
ad predicta vide
tex.⁊ doc.maxie
Abb.in cle.ſi.de
eta.⁊ quali.⁊ ,vi-
de ad q̄ bñficia.
vel dignitates
poſſit minor pro
moueri Cardi.
Alex.multū am-
ple.in.c.de his.
coll.ij.poſt pnci-
piū.xxviij.diſt.⁊
Domi.de rota.
deci.cccxxiiij.ti-
tu.de reſcript.in
nouis et in deci-
ſio.cciij.et ſeq.in
antiquis tit.de eta.⁊ qualita ⁊ Fe-
ly.in.c.cum.ꝑ.coll.vlt.añ fi.de offi.
deleg.Et an papa pupillo corā ſe-
exiſtenti cōferēdo dignitatē videa-
tur ſecum diſpenſare ſuper defectu
etatis vide glo.in.d.regula cancel.
que allegat aliqua conſilia Domi.
Old.de laude.q̄ ſunt a.cccxxv.vſqꝫ
ad finē.multū ſingu.adde Bald.in
l.ſi.col.ij.ꝟ.⁊ io.C.ſniam reſci.non
po.⁊ in.c.j.per quos ſit inueſtit.tex.
glo.⁊ doc.in.c.vno de eta.⁊ qualit.
ſ.eo.lib.et in.c.lꝫ cano.de electi.et
Cal.in conſil.viij.titu.de reſcripti.
Quid in epiſco.cōferendo inhabili
bñficiū videat̄ cū eo diſpēſare vide

ibi ⁊ card.Alex.in.c.ex penitētib⁹.l.
diſt.⁊ qđ no.Bart.Ange.de peruſi.
Rapha.Fulgen.⁊ Joan.de imo.et
moder.in.l.q̄dā cōſulebāt de re iu-
di.vide Inno.in.c.veniens.de filijs
preſby.et Abba.
in.c.diuerſis fal-
lacijs.de cler.cō-
iug.⁊ Ang.Are.
inſti.qui manu-
mit.non pñt.§.
idem iuris eſt.in
.§.ſeruus q̄ da-
ri tuto.vel cura.
⁊ cardi.Alex.in
c.j.xliiij.diſt in.et
c.aplica.lvj.di.
Et an epus ſup
etate diſpenſet.
vide doc.ſ.in lo
cis alleg.et glo.
et Abb.in capit.
cū dilecti de ele-
ctio ⁊ Spec.titu.
de diſpē.§.qua-
liter.verſic.dicūt
quidā.⁊ ver.nū-
quid ergo eps.⁊
ad notata hic p
Dy.vide ipſum
in regula nō firmat̄.in prin.⁊ Joā.
andr.in capi.penul.de cleri.egrot.
⁊ in.c.vno.ſ.de clericis egrotan.et
ibi docto.vbi habes de coadiuto-
re.Et hic Pet.Philip.franchū col.
ij.prope finem.gl.in prag.ſanct.de
coll.§.cui rei.in verbo eccleſiaſtic⁹.
☞ Adde qđ notaui.ſ.in iſta regu
la in apoſtil.in verſi.adde hic glo.
⁊ Philippum franc.
a ¶ Adde qñ bñficium dicat̄ vaca
re propter delictū ⁊ crimen Fely.in
c.ſi conſtiterit.colum.ij.de accuſa-
tionibus.et an beneficium poſſit
conferri criminoſo.vide ample Fe
ly.in.c.ij col.ij.in princi.de reſcript.

mortis teſtatoris ⁊ adiectionis he-
reditas.ff.de heredi.inſti.l.ſi alie-
nū §.ſi in extraneis.eadē rōne in-
ſtitutus debeat eſſe capax benefi-
cij conſequendi tribus tpibus.i.tpe
inſtitutiōis ⁊ inueſtiture ⁊ tpe quo
mittitur incorpalē poſſeſſioneꝫ:ſed
ſi medijs tpibus capax inter inſti-
tutioneꝫ ⁊ inueſtiturā ⁊ miſſionem
in poſſeſſionē inſtitutio nō variatur
ex quo tribus tpibus capax inueni-
retur:vt.ff.de heredi.inſtitue.l.ſꝫ ſi
in cōditione.§.ſolemus.cū.l.ſeruuꝫ
meū.ſed ſi capax fuit in tribus tem
poribus ⁊ poſt illa tria tpa incipiat
eſſe nō capax.ſi quideꝫ rōne delicti
ſui:vt qꝛ homicidiū:vel aliud enor-
me delictū cōmiſit qđ ipm inhabi-
lem ad beneficiuꝫ [a] reddit:priuatur
ex cā ſupuenienti:vt.ſ.de homici-
dio volūta.⁊ caſua.Sed ſi propter
aliū defectū qui ex delicto non ſu-
mit originem:vt qꝛ ſenio vel valitu

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

dine corpali impeditus sit vel alia cā sibi non priuabit sed dabit alius coadiutor sibi: vt supra in titulo de cleri. egro. lib. vj. ¶ Septimo q̄rit q̄d si credebat instituēte instituēdi habere ius cū in veritate nō haberet an cōprobato errore institutio vicietur et videt viciari debere: qꝛ factū illius q̄ credebatur esse tutor ⁊ nō erat inutile est. vt. ff. de re. eoꝝ q̄ sub tutel. l. q̄ neqꝫ ⁊ de auc. tu. l. titiū. §. q̄ rem ⁊ de eo qui p̄ tut. l. si is qui. Econtra videt vitiari nō debere de iure canonico vel ciuili[a] qꝛ tenuit ab initio propter errorē cōem a quo pro veritate habetur. c. consultationibus de iure patr. ff. de supel. lega. l. labeo. institu. et de offic. pret. l. barbarius philipp⁹. et. C. de testa. l. j. ⁊ de senten. interlo. om. iu. l. si arbiter. ⁊ insti. de test. §. testes. ⁊ ideo licet postea detegatur veritas errori cōtraria nō vitiabitur institutio q̄ ab initio tenuit vt infra eo. ca. factum legitime. Ad contraria dici potest qꝛ ibi fuit error singularis qui nihil operatur in preiudiciū veritatis. ff. de acquirenda heredita. l. cū quidam. §. q̄d dicitur et de suppel. leg. l. labeo. §. verū si ea sed in consumptis fructibus singularis error facti vel iuris excusari debet[b] vt. ff. de peti. heredi. l. sed et si lege. §. scire. C. de rei vendi. certū. sed scdm theologos qui dicunt qꝛ veritate quādoqꝫ cōperta vitiatur quod ab initio tenuit si appareat cōtrarium in veritate debere forte principaliter iudicari sed de fructibus idem. ¶ Octauo queritur an si in forma institutionis vnū de substantialibus omittatur[c] et cetera

a ¶ Adde hic Jo. and. in mercuriali. in regula mota ⁊ abba. sicc. in. c. consultationib⁹ de iure patro. et lati⁹ in. c. cum dilecta col. v. ⁊ ibi Barbatia. ⁊ Fel. col. §. ij. ver. lex barbari⁹. de rescrip. ⁊ vide doctores in iurib⁹ alleg. p dy. et lu. bolog. in. d. l. barbarius in p̄mis interpreta. et Ange. are. in. §. sed cū aliq̄s institu. de testa. ☞ Adde ale. panor. in cap. nisi. nu. iiij. ⁊ quod ibi posuit in addi. in versic. ipso iu. de renun. ⁊ in c. fi. nu. ij. vbi iterū notaui in addi. in versic. ipso facto de exce. p̄la. fely. i. c. inquisitionis in p̄nci. post ab. et ioan. de ann. de accu. auto. corse. singu. suis in versi. testis inci. clericus homicida et tho. ferra. in suo tract. caute. iiij. incip. canonicis constitutionib⁹.

b ¶ Adduo. de ro. in consili. ccxvj. ⁊ que dico post dy. in regu. igno. facti siue infra. c. ¶ Adde quando omissio forme solēnitatis substantialis et omissio leuiū vitiet actum

glo. hic ⁊ philippus fran. col. vl. post pri. ⁊ Bart. in. l. cum hij. §. si pretor. ff. de trās act. et i repeti. l. j. §. si plures. ff. de exerci. acti. et cyn. i. l ignorare ff. de testamen. mili. et que not. do. in. l. sciendū. ff. de verb. oblig. ⁊ glo. ab. maria. co. xvj. ⁊ ibi feli. colū. iij. in. c. q̄m frequenter vt lite non cōste. vbi extēdit Fel. apostillā. dn̄i alex. in l. vniuersa. post bar. C. de p̄ci. impera. off. et ibi p ipsos reperies multas ↄcordā. do. ⁊ Fely. i. c. j. co. ij. de spō. ⁊ ludo. in suis secundis interpre. in. l. ne in arbitris. §. sin aūt. C. de arbitri. ⁊ magistrum gui. de mō. ferr. i suo cōmēto sup p̄g. sā. l. ij. parte. ☞ Adde predictis. Alexā. in l. cum lex. ff. de fideius. et Panor. in. c. sup questionum. §. verū. nu. iiij. et q̄d ibi notaui in apost. ad eum in ver. preter seu vltra de offic. de lega.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

obſeruantur inſtitutio variatur. Et dicenduz eſt ꝙ miſſio cuiuſcꝫ ſubſtātialis vitiat .vt.ff.de tranſacti. l.cū hij .§.ſi pretor.et argumen.eorum leg.ſi pupillorum.§.ſi pretor.et ad municipa .l. conſtitutionibus.licet omiſſio leuium ſubſtantialium non vitiet rem de qua agitur vt.ff.de.ven.inſpic.l.j.in fine.

¶Nono queri poſſet ſi canonicus p̄bendam percepit de manu prioris qui nō erat legitime inſtitutus an poſtea poſſit petere priorem ab adminiſtratiōe remoueri tanꝗ̃ non legitime inſtitutum vt videatur ꝙ non iure cauetur ꝙ ſi ego conſequar legatum ab herede inſtituto in teſtamento quod poteram infringere per querelam.vel contra tabulas ſciēs me poſſe.quod poſtea non poſſum reſpondere teſta. quaſi iuri meo renunciaſſe videre. ff.de inoffi.teſtamen.l.ſi pars.§.fin.ꝛ.l. nihil.et de leg.preſt.l.filius .§.omnibus et de bo.liber.l.in ſecundum.§.ſi quis. per quod videtur ꝙ ſi canonicus ſciebat priorem non canonice inſtitutum et prebendam de manu ſua percepit: percipiendo videtur renuntiaſſe iuri ſuo dando inſtitutionem eius minus canonicā. Et contra videtur quod nihilominus poſſit dicere priorem non canonice inſtitutum et petere eum remoueri[a] quia ſi conſequor legatum ab herede qui erat indignus ex eo ꝙ defuncti necem non vindicauit nihilominus poſſum poſtea eum dicere indignū ad auferendam ſibi hereditatez.vt.ff.ad ſil.l.penul. ꝛ aurgu.ff.de probatio.l.quidam Item ſi conſequar ad herede inſtituto in teſtamento falſo vel minus ſolenni:nihilominus poſſum poſtea dicere teſtamētum falſum vel minus ſolenne[b] et hereditatē auferendam:vtꝗ. ff.de his quibus vt indignis.l.poſt legatum ſed ex premiſſis argumen .ſoluitur queſtio quia ſic conſequor legatum ab herede inſtituto in teſtamento quod poteram dicere in officioſum vel per contra tabu.rumpere.ideo excludit quia pendebat ex officio meo rumpere vel non rumpere teſtamentum:vt in primus argumen.ſed vbi conſequor ab herede indigno : vel quia inſtitutus erat in teſtamento falſo vel minus ſolenni:ideo excludar quod ex facto meo nō procedebat quod heres eſſent indignus:vel quod eſſet filius vel non filius Item quod teſtamentum eſſet falſum vel non falſum.ſolenne.vel non ſolenne vt in ſecundis argumentis:ſi ergo et in propoſito dicēdū eſt quod ſi defect⁹ iſtitutiōis facte de priore nō; pēdebat ex facto

a ¶Adde ad hāc.q.ſinglr do. de rota dec.cccc xv.tit.de procur. in nouis.vbi allegant dy.hic.et vide text.in.c.ex ore.ꝛ ibi ab.ſicc. de his q̄ fi.a ma. pte.c.vbi ſolum faciēs reuerētiā alicui p̄lato tanꝗ̃ legitime cōſtituto:lꝫ forte nō eſſet vr̄ ip̄m approbare qđ not. p dn̄o meo dn̄o Bituricē. archiep̄o et acq̄tanie primate magi. guillermo de cameraco auūculo digniſſimo q̄ a quatuor peruerſis electoribus aliuz eligētibus fuit reuerentialiter exceptus et benedictōes ab eodem in eccleſia ꝛ extra humiliter receperunt. ☞ Facte omnino ꝑ dicto dn̄o apoſtil.qđ not. Bar.in ſuo tracta.ſciſma.co.xv.

b ¶Adde qn̄ accipiēs legatum in teſtamento ſibi relictū poſſit dicere teſtamentū nullū vel falſum.Dy.plene.ꝛ q̄ ibi dico i regula.ex eo.j.eod.ti.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

a ¶Adde quod
idē tenet hic Jo-
annes.andree.⁊
philipp. franc.
colum.vlti.circa.
mediū ⁊ baldū.
in.l. quidā.ff. de
pba.et ibi Flo.
de ſancto petro.
b ¶Addo ꝙ iſta.
q.nō eſt dñi Dy.
ſed poti⁹ aditio
magiſtri petri ca
ponis vel alteri⁹
vt potes videre
circa quaʒ dic ꝙ
nec profecto po-
teſt cōſtitui aut
deputari ſiue re-
ſeruari aliq̄ pen
ſio ei q̄ nō eſt ca
pax beneficij ſm
Abb.i.c.ad audi
entiā.in.ij.de re-
ſcript.in.c. extir-
pāde §.ſi vo col.
ij.de prebend.et
latius in .c. con-
querente.de cle.
non reſi.vbi exē-
plificat in epo q̄
nō valēs ꝓuide-
re nepoti de cu-
rato beneficio ꝓ
pter defectū eta
tis cōtulit ipſum
alteri et ſup fru-
ctib⁹ deputat̄ pē
ſio nepoti ⁊ hoc
ſi ſine cā ſed ex
cā licita et hone
ſta vt pro bono
pacis vt. c. niſi
eſſet de pbē. vel
vbi ꝯcurrunt me
rita ⁊ de ipſis cō

canonici ꝑcipiētis prebēdā de ma-
nu eius[a] ꝙ non impediat̄ canonic⁹
inſtitutionē min⁹ canonicam dice-
re vt.d.l.penul.⁊.l.q̄dā ⁊.l.poſt le-
gatum ſed ſi.defectus inſtitutionis
pendebat ex facto vel ex voluntate
canonici tunc ſi quidē ſciebat eū nō
canonice inſtitutum videtur renun
ciaſſe iuri ſuo:vt dicta.l.ſi pars ⁊.l.
nihil.et.l. filius §.omnibus .ſed ſi
ignorabat non videtur renunciaſſe
et ideo excluditur:vt.ff. de inoffic.
teſt.l.mater §.certum et.l.cum qui
⁊ ar.ff.de acqui.hered.l.nec his §.
heres.et.l.is apud quem §.petant
⁊c. Quid enim de inſtitutione ali-
cui ad cautelam facta vel tacite:vt
cum ſit collatum beneficium cuidā
habili ad illud tenendum tacito
fideiuſſore ſtante:vt fructus reſti-
tuat legitimo cum illud beneficiuʒ
tenere non poſſet:an valeat dic ꝙ
non per ea que dici poſſunt in.l.ij.
de probatio.latiſſime per docto.in
hac regula beneficia[b]. ¶Decimo
ante hec tempora dubitari conſue-
uit ſi apoſtolice ſedis legatus tem
pore legationis ſue reſeruauerit in
aliqua eccleſia beneficium alicui cō
ferendum executores deputauerit
et poſtea finito legationis officio
beneficium vacauit an executores
poſſint beneficium taliter reſerua-
tū canonice.cōferre ⁊ conſequenter
poſſit ꝑ eū cui cōfertur licite obtine
ri:⁊ videbatur ꝙ non quaſi aucto-
ritas reſeruatoris expiraſſet hoc.
ipſo cum legationis officium expi-
raſſet argu.de teſta.mili.l.ſi certa-
rum §.finali ⁊ de iure codici.l.con-
ficiuntur §.miles.ad.l.fal.l.ſi poſt
miſſionem ſicut in legibus illis fa-
cta militia expirat priuilegiū ſic au
ctoritas cōfirmationis codicilloꝝ
in militia facta. Itē ꝑ hoc erat effi-
cax argumentū de iuriſdi.omnium

ſtat.de quo vide
plene per Fely.
in dicto cap. ad
audientiam col.
ij.in prima et ſe-
cunda concluſio
nibus ⁊ gl.in ca-
pitulo .j.de col-
lati §.ordinat ſu
per verbo onus
fol.xvj.in prag.
ſan.Facit ꝑ di-
cto origine.de q̄
hic q̄d no.Card.
in cle.j.§.j.q.iij.
⁊.x.de ſupplē. ne
gli.prela.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

a ¶ Adde ꝗ reſeruatio beneficio-
rū nō hꝫ locū hodie in regno fran-
cie prag.ſanctio.in prohe.et tit.de
elec.et de reſeru.⁊ ibi per glo.licet
ſm Cardi. Alexan.in.c.j.xix.diſtin.
prag.gallorū cē-
ſeť eſſe reproba-
ta cuꝫ affirment
aliquas cōſtitu-
tiōes ſedis apli
ce eſſe irrationa-
biles neq velint
eas recipere cuꝫ
huiꝰ rei iudiciuꝫ
habere nō pñt ⁊
glo. c.j §. viſum
fuit de colla.ſup
ꝟbo viſum tenet
idē ſed ſalua re-
uerētia teneť li-
cet in pluribꝰ lo-
cis dicať ꝗ futu-
ri oratores regij
inſtabūt ⁊c.qꝛ ꝑ
hoc nō videntur
reprobare ⁊ etiā
de facto ꝙ ꝑ or-
dinationes re-
gias eam obſer-
uant.
☞ Tu dic ꝙ im
mo etiaꝫ ꝑ ordi.
regias ab abro-
gata eſt vt i art.
iſto.col.incip.itē
in eodem parla-
mēto limi. lo.ij.
niſi forte dicas ꝙ
nō poteſt rex iu-
ra ſui regni ſub-
uertere aut de-
ſtruere: vt not.
Bart. Alexan.et
moder.in.l.phi-
bere.§.plane.ff.
q̄ð vi aut clam

iudicium.l.cum qui magiſtratus.
Econtra videtur collationem va-
lere quia reſeruatio [a] collata erat
in tempus quo vacare contingerit:
et ideo quādocunq poſtea vacare
contingat trahi videtur ad tempꝰ
reſeruationis facte quia ſi contra-
ho ſub conditione vel obligando
rem meā vel diſponendo de rebus
meis inſtituēdo heredē: vel ſub cō-
ditione legādo ⁊ poſtea quādocun
q exiſtat conditio trahitur ad tem
pus cōtractus ⁊ diſpoſitionis retro
facte[b]: vt.ff.de periculo et cōmo.rei
vendi.l.neceſſario §.q̄ð ſi penden-
te.⁊ qui potio.in pigno habeā.l.fi-
nali.⁊ de teſtamen.nulli.l.q̄ð dici-
tur.ſed per conſtitutionē nouā po-
ſitā.š.de officio deleg.c.pſenti[c] hec
dubitatio eſt remota: qꝛ reſeruatio
nis auctoritas expirat officio lega-
tionis finita ⁊ ideo beneficiū q̄ð po
ſtea vacat nō poteſt cōferri canoni
ce per executores nec licite obtineri
ad argumentum contraria poteſt
reſponderi quod loquitur in eo qui
contrahebat: et diſponebat de re-
bus ſuis: ⁊ ideo euentus conditio-
nis trahitur ad tempus depoſitio-
nis legatus aūt nihil iuris habebat
in vocaturis ⁊ nihil ad rem. Dyn.

¶ Idem.

Poſſeſſor male-
fidei nullo tem
pore pſcribit.

¶ Premittendum eſt
ad euidētiā iſtiꝰ regule ad intelle-
ctum. Quis dicať malefidei poſſeſ-

Bal.in.l.penu.C.de bo.et liberis.et
in.c.j.in ti.de vaſa.que contra con-
ſtitu.lotha.in vſu.feu.
b ¶ Adde q̄n conditio trahatur re
tro in cōtractibus ⁊ vltimis volun-
tatibꝰ quātū ad
legatū vide pul-
chre.bar.⁊ imol.
in.l.ſi is q̄ ꝑ em-
ptore.colū.xviij.
ꝟſi.ad primā cū
fingit.ff.de vſuc.
⁊ Bal.i.l.fi §.ſed
qꝛ.C.cōia deleg.
Ang.⁊ imo.i.l.q̄
ſitꝫ §.ſi mihi ſer-
uis.ff.de leg.j.et
Bal.in.l.heredi-
tas col.j.ff.de he
redi.inſt.⁊ Dy.in
reg.q̄ prior.j.co.
poſt pñc.et q̄ ibi
dico in addit.et
doc.j.ſeq.poſtil.
c ¶ Adde ibi gl.
dñi ⁊ doc.⁊ gl.in
l.ſi certaꝝ § fi.ff.
de teſt.militari.
q̄ð intellige etiā
añ euētū ſucceſ-
ſoris nō poterit
legatꝰ ꝯferre bñ
ficiū finito lega-
tiōis officio. ſm
Guil. de cug. et
Bal.i.l. meminiſ
ſe oportebit.col.
ij.ff.de offi.pcō-
ſul.⁊ legati.lꝫ ſe
cus ſit i alijs of-
ficiarijs q̄ pote-
rūt regere et ad
miniſtrare ad
aduētū ſucceſſo-
ris vſq: vt i.d.l.
meminiſſe.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

℣ Facit ad notata hic qđ ponit Fely. in. c. cetex. col. x. ℣ſi. valet ꝓceſſus de reſcrip. in anti.
a ¶ Adde dy. in regula qui ſentit onꝰ ⁊ q̄ ibi in addi. ij. dixi.
b ¶ Adde q̇s dicatur malefidei poſſeſſor Abb. i. c. grauis. đ reſti. ſpoli. gl. Bart. et doct. i. l. ex diuerſo. ff. đ rei vēdi. ⁊ Cy. ⁊ doct. i. l. certū. C. de rei. vē. et Jo. de platea. i. l. quēadmodū. ℣. vlti. no. colū. vl. C. de agri ⁊ cēſi. l. xj. gl. Abb. ſic. ⁊ Fely. i. ca. ſi diligenti col. iij. et ſeq. ibi Bal. col. ij. ℣. q̄ro q̄ ſunt illa de preſcrip. et abb. i. c. fi. eo. ti. ⁊ Bar. i. l. fūdū. §. fūdi. ff. de vſuc. ⁊ alberi. đ roſa. in ſuo dictōario. ℣. ſine poſſeſſiōe. ⁊ ꝑ doct. hic ⁊ abb. ſic. i ꝯſi. lxxvj. vl. dubio co. vl. vol. j. ⁊ quō ꝓbet̄ mala fides abb. ī cōſi. lxxxj. ī. j. col. ⁊ Ang. conſil. clx. ⁊ hyp. đ mar. ī ſuo ſingulari. xxxiij.
c ¶ Adde doct. ſ. i. ꝓcedēti poſti.

ſor q̄ preſcribere nō pōt ⁊ ꝯn̄r videbitur quis ſit bonefidei qui preſcribere pōt q2. per intelligentiā vniꝰ [a] contrariorum percipitur alteriꝰ intellectus: vt. ff. de accu. l. qui accuſare ⁊ de his qui ſunt ſui vel alie. iuris. l. j. circa principium ⁊ de preto. ſtipul. l. prima. §. ſtipulatio ⁊ inſti. de tutel. in pri. Malefideiͨ [b] aūt poſſeſſor đr q̄ ſciēs cōtra canonū interdictum mercatur: vt infra eodē capitulo qui ꝯtra. ⁊. C. de agrico. ⁊ cenſi. l. quēadmodum in fine lib. x. Itē ille qui emit contradicente domino. vt. C. de rei vendicatiōe. l. ſi fundum nam qui ſpreta conditione ad emptionē proceſſit preſumitur fraudis particeps eſſe ⁊ cōſequenter. bona fide iuſ. carere vt. ff. que in frau. credito. l. ait pretor. §. ſi quis particeps. ⁊ de lega. preſtan. l. virilis. §. ſi adierit. Item ille qui ad vendendum venditorem induxit dolo. dicitur malefidei poſſeſſor. C. de reſcidenda venditione. l. ſi dolo. et. l. dolus. Item ille qui emit ab eo quem ſciebat vendere non poſſe: vt a pupillo ſine tutoris auctoritate vel falſo tutore quem ſciebat tutorem nō eſſe: vt. ff. de contrahenda emptione. l. quia quolibet. ⁊ de publica. l. quecunq3. §. qui pupillo. Bonefidei vero [c] econtra dicitur qui fraude qualibet ⁊ fraudis ſuſpitione caret: vt quia emit vel alio titulo accepit ab eo quem credebat dominū eſſe vel putauit eum qui vendidit ius vendendi habere quia credebat eum eſſe tutorez vel procuratorem domini. ff. de verborum ſignificatio. l. bonefidei. Eſt ergo huiꝰ regule intellectꝰ duplex ⁊ vterq3 continet veritatez. Primus dicit. ꝙ ille qui debuit malā fidē tempore poſſeſſionis inchoate ⁊ cōtinuate nullo tēporis tractu ſeu tēporis continua

alleg. ⁊ Bart. i. l. ſi exiſtimās. ff. ꝑ ſoluto. Dy. ⁊ que ibi dico ī regula q̄ cōtra iura mercant̄. j. eodē titu. Non ꝑſcribit tu dic ꝙ hec regula nō tm̄ ꝓcedit de iure cano. ſ3 ĩmo etiā ē intētū ℣a vt oēs. ll. q̄ in oppoſitū diſponūt puta. l. oēs ⁊. l. ſicut cū ſi. q̄ di. preſcrip. cū mala iudē currere hodie ſint đ iure cano. correcte prout t3 gl. ĩno. anto. ĩmo Panor. ⁊ alij moder. ī. c. fi. đ ꝑſcri. bal. i. l. q̄bꝰ diebꝰ. §. dn̄s. ŝ. đ cōdi. ⁊ demō. Ang. et imol. in. l. ſequit̄. §. ſi viā. ff. đ vſu. Guil. đ cung. i. l. ſi q̄s actiōes nu. ij. ⁊ ibi poſui in apoſtil. ad eū in ℣. req̄rit̄ bona fides. C. đ ſer. ⁊ aq̄ panor. ī. c. ꝓuenit nu. iij. ⁊ ibi poſui ī apoſtil. ad ip̄m ī ver. cū mala fi. de emp. ⁊ vendi. Mat. matheſi. ſingu. ſuo. xxiij. mei. no. ꝙ oēs leges ⁊ Ale. ꝯſi. clxxxviij. inci. viſo ti. q̄ōnis col. xij. ℣. venio ad ſcd̄3 dubium volu. ij.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

⁊ cõſi.xxxiiij.inci.viſo ꝓceſſu.cauſe. col.j.volu.iij.quod eſt verũ non ſolum in actionibus realibus verum etiã in perſonalibus prout te.cõiter oẽs docto.in locis.ſ.allega.repro.opi. Bar.in.l.ſequitur.ſ.allega. de quo oĩno per Tho.ferra.i ſuo tracta.cautelaꝝ ca.xxxviij.incip. exploratuꝫ iuris eſt.qḋ facit ad apoſtil.ſeq.

a ¶ Adde dñ dicit Dyn.hic preſcriptionẽ nõ eẽ ɔtra ius naturale ꝙ idem tenet Joan.and.hic et Pet.de ancha.et Philip.fran.col. ij.Abb.ſicu.i rubrica de preſcri. col.ij.et glo.in.c. ius naturale.et ibi Car.alex.col. ij.poſt prin.⁊ domi.j.diſti.dicentes qḋ licet preſcriptio ſit iniq reſpectu priuate vtilitatis tamen equa rſpectu publice: nec repugnat fini eterno: ideo ſeruãda de quo vide pl'chre Fely.in.d.rubr. col.ij.verſicu.dum dicit abb.⁊c. Et q̃ res nõ pñt pſcribi ⁊ in quib' caſibus non currit preſcriptio ⁊ q̃ perſone nõ pñt preſcribere ⁊ cõtra quas non currit preſcriptio vide glo.amplã in.c.cuꝫ non liceat.de preſcrip. ⁊ ſpecu.titu.de preſcrip.per totum.

tione non preſcribit etiam ſi centuꝫ annis vel vltra poſſeſſionem continuaret.Secũdus eſt intellect' ꝙ ſi poſſeſſor tpe inchoate poſſeſſionis habuit bonam fidẽ et conſequẽter preſcriptionem inchoauit:⁊ poſtea tẽpore precedente ſuperueniẽt mala fides impediuntur proceſſus ⁊ effectus preſcriptionis inchoate ⁊ ideo illa verba nullo tempore determinare poſſunt precedentia et ſubſequentia:nam ſm primũ determinãtur ſequentia ⁊ ſubſequentia in verbo preſcribit.Scðm vero determinat precedentia.Sed opponitur ſꝫ primum iure cauetur ꝙ malefidei poſſeſſor preſcribit ſaltem ſpacio triginta vel quadraginta annorũ: vt C.de preſcrip.triginta annorum.l. omnes.Sed ſciendũ eſt quod hic legiſlator cõſiderauit naturalẽ eqtatẽ diſpoſitiõi diuine cõuenienteꝫ qua cauet qḋ cũ alteri' iactura locupletari non decet.ius vero ciuile cõſiderauit rigorẽ ex cõtractib' hominũ ſuadentib' aliquib' publicis vtilitatibus ꝓcedentẽ.i.vt dñia rerũ nõ poſſent oĩ tpe indiſtincta ſiue incerta:vt.ff.de vſuc.l.j.⁊ pp finem facili' litib' imponẽdũ [a] vt.ff.ꝓ ſoc. l.fi.nã in ciuili p vſucapionẽ triẽnij q̃ ꝓcedit in reb' mobilib' ⁊ i qua re

⁊ Abb.in conſi.xciiij.lib.j.⁊ an poſſeſſor malefidei non poſſit preſcribere et iura ciuilia in preſcriptione ſint correcta a iure canonico vltra Dynũ Joã.an.in.v.q.⁊ Philippus franch.hic col.ij.et ſeq.vide abba.in cõſil.iij. q.xiiij.volu.ij.et Bar.in.l.priuilegia.C.de ſacroſan.docto.in.c. ſi diligẽti.⁊ in.c. vigilanti.et.c.fi. de preſcriptio.et ſingu.Alexan.in cõſil.xxxiiij.colũ. ij.in pri.li.iiij.⁊ in cõſi.cxix.col.ij.in princi.volu.iiij.⁊ Cyn.⁊ doctores in auť.malefidei C.de pſcri.x. vel xj.anno.bar.Ange.⁊ moder.in.l. ſeqtur.§.ſi viã.⁊ alex.i apoſtil.ibi ⁊ Bar.ff.de vſucap.et Angel.in l.j.C.de pſcript. xxx.anno.et bal. in.c.ſi quis per xxx.et ibi Cardi. alexan.ſi de feu. ɔtrouer.fuerit inter domi ⁊ agnatum.et Bald.tatius in.c.fina.de pſcript.et Ange. in repeti.l.j.C.de iud.⁊ vide Barto. in.l.hec aũt iura.ff.de ſeruitu.vrba. predio.vbi opinio Barto.et in dicto.§.ſi viam.reprobatur volendo ꝙ iura ciuilia non ſunt correcta a iure canonico vbi preſcriptio cauſatur ex negligentia alterius ſi

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ne aliqua poſſeſ
ſione pſcribētis
⁊ ipſum Bar.re=
prehendit Bal.
in conſi.cccl. cir=
ca finem libro.ij.
de quo vide Fe=
ly.in.d.c.fina.de
preſcri.qui enu=
merat plures do
ctores cōuenien
tes cū dño. Bar.
tñ.contra Bart.
cōior eſt opinio
⁊ ibi ponit qua=
tuor declaratio=
nes limitatiōes
⁊ ſaluatiōes ⁊c.
a ¶Adde per
vſucapionē vel
pſcriptionē que
rat dñium dire=
ctum aut vtile.
glo.⁊ bar.⁊ bal.
ſali.in autē. niſi
tricennale.C. de
bo. mater.gloſſ.
Jo.fab.⁊ Ange.
are.inſti.de vſu=
cap.in princip.et
ibi Bal.col.ij.cū
ſeq.⁊ glo.Bal.et
Saly. colū.iij.⁊
v. in .l. traditio=
nibus.C.de pac.
⁊ ibi Alex.col.ij.
⁊ gloſſ.in rub.ff.
de diuer.ex tem=
po.pſcrip.⁊ glo.
in .l.ſi qs diutur
no.ff. ſi ſerui.vē.
⁊ glo.in.l.ſi quis
in verbo credito
res.et ibi Saly.
C.de pſcrip.xxx.
annorū. Specu.

quirit titul⁹ ⁊ bonafides q̄rit dñiū
directum vt.ff.de vſuc.l.iij.⁊ de ac=
qui.rerū do.li.j.Itē in preſcriptiōe.
x.vel.xx.anno q̄ pcedit in immobi
lib⁹ ⁊ in iurib⁹ ⁊ in corporalibus:vt
C.de preſcrip.lōg.tpis.l.fi.⁊ de vſu=
fruc.l.corruptione.et de ſeruitu. et
aqua. vel penul.in qua requiritur
ſimiliter titulus ⁊ bona fides que=
ritur dominium.vtile cuius occaſio
ne datur vtile in rem etiam contra
dominum habentem directū:vt.C.
de preſcrip.xxx.anno.l.ſi quis em=
ptionis in princip.et ibi not. Item
in preſcript.xxx.anno.⁊ etiam.xl.ſi
poſſe bonafide inchoauerit quis
queritur dominium vtile ſi mala fi
de inchoauerit queritur ſola exce=
ptio cōtra dominum:vt.d.l.ſi quis
emptionis.ij.reſpon.Ideo q2 ma=
la fides poſt preſcriptionē inchoa=
tam ſuperueniens nihil preiudicat
in aliquo predictorum.C. de vſu.
transfor.l.vna.Ratio vero diuerſi=
tatis predictorum eſt quia vſuca=
pio triennij eſt inducta in fauorem
poſſidentis tantum ⁊ ideo per eam
queritur dominiū directum a deo
ꝙ nihil iuris remanet penes pri=
mum dominum quod ex eo patet
quia lex dicit ꝙ vſuca.triennij que
ritur dominiū: vt.d.l.iij. de vſuca.
et.C. de pac.l. traditionibus . con=
ſtat autem ꝙ ſimplex dominij ap=
pellatio ad directum refertur:vt.ff.
ſi ager vecti.vel emphi.l.j.et ideo
fauor iſte ampliatur.vt.ſ.eodem.c.
odia.preſcriptio autē.xxx.annorum
inducta eſt in odium negligentiū
tantū non autem in fauorem male
fidei poſſeſſorū:q2 ipſis non fauent
iura:vt hic ⁊.C.de agri.et cenſi.l.quē
admodum.et ideo odium illud re=
ſtringitur.vt.d.c.odia.⁊.l.cum qui=
dam.ff.de libe. et poſthu. In pre=
ſcriptione autem .x. vel .xx. anno.

titu . de preſcri=
ptio . in pīcipio
Barto.in.l.iij.de
vſuca.et in.l.ſi=
co.ff.de vſufruc.
leg.⁊ late.Imol.
in capi.fina. col.
xxiij. de pſcrip.
⁊ glo.⁊ Ange.in
auſ.vt eccl'ia ro=
ma.in fi.archi.in
c. ſeruitiū.xvij.
q.ij.⁊ glo.in.d.l.
iij.de vſu.et Io.
an.hic et maria.
ſol.de ſenis i ru.
de cauſa poſſ.et
proprie. verſicu.
xviij.⁊ abb.in.c.
ad aures ⁊ in ru
bri. de preſcript.
vbi cōcludit per
doct . communiter
ꝙ directū domi=
nium nō querit
per preſcriptio=
nem.xx. vel. xxx.
annorum ⁊ vide
ſingulariter Fe=
ly.in.d. rubri. de
preſcrip.colū.j.q̄
ponit regulā cū
ix.fallen. ⁊ alex.
cōſi.lxxxviij. col.
iij.in prin.ver.p
bauit volu.ij et.
Io. Pet.de ferr.
in for.lib.i acto.
reali in vbo iu=
re dñij ⁊ Bal.in
auſ.hoc ius por
rectum.C.de ſa=
croſan.eccle.col.
ij.in pn.⁊ Bald.
in repe.l.fin.col.
vj.C. de pſcript.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ꝛ Chriſto.por.et ibi Jaſo.de may-
no.inſti.de vſucap.in prin.in glo.in
verbo domina.et Jnno.ꝛ Abb.ſic.
in.c.ceterum.de iud.ꝛ Bar.in.l.j.§.
deniq̃.ff. de aqua pluuiali arcen-
da.ꝛ ibi p̱ mod.

a ¶Adde Bar-
to.in.l.naturali-
ter in prin.col.j.
ff.de vſuc.ꝛ text.
gloſ.Cy.Barto.
Bal.et Alexã.in
l.fina.de edic.di-
ui.adria.tollen.
et Bart.in.l.fi.ff.
de eo per quem
fa.et Lud.bolo.
in.d.l.ff.de edi.
diui.adri.tollen.
in ſuis ſecundis
interpreta.dicẽs
iſtud procedere
preterq̃ i mate-
ria feudali.Naz
ſemper eſt p̃ſcri-
ptio ibi fauora-
bilis ꝛ alle.Bal.
in.c.j.§.ſi q̃s de
mãſo.colũ.ij.de
controuer.inue-
ſti.V̄ſ.oppo.iſta
litera facit.viij.
ꝛ ibi idem tenet
Car.alexan.col.
j.et adde ad pre
dicta Ange.are-
ti.inſti.de vſuc.
in prin.col.peñ.
in fi.ꝛ Chriſtofo
rum porcũ ſuper
rub.eo.ti.inſti.et
Jnnoc.in.c.cete-
rũ.de iudicij.Et
que dixi i.§.xv.
in glo.j.de cõue.
feudo.

verſatur gratia fauore^a poſſiden-
tis:q2 bonam fidem habuit:odium
vero ex parte non petentis ſeu pe-
tere negligentis:ꝛ ideo in ea eligi-
tur quedam media via:q2 ex ea pte
qua ducitur inducta in fauorez poſ
ſeſſoris queritur vtile dominium
poſſeſſori:ex ea vero que dicitur in
ducta in odium negligens facit do
minium directum remanere penes
ipſum negligentem.ratione cuius
agere.poſſet actione in rem directã
contra alium poſſeſſorem ſed nõ cõ
tra eũ qui preſcribit :vt.d.l.ſi quis
emptionis et hec procedunt iuxta
predictã regulã odia reſtringenda
et fauores conuenit ampliari.De
iure vero canonico in vſucapione
triennij:ꝛ preſcri.x.vel.xx.an.idem
per oĩa ſi bona fides fuerit ꝯtinua-
ta vſq3 ad finem extremi momenti
cõple.p̃ſcri.ſed ſi mala fides p̱uene
rit q̃ñcunq3 ante finem preſcriptio-
nis cõplere impeditur inchoate pre
ſcriptionis cõtinuatio:ꝛ hoc volũt
dicere verba regule p̱ut illa verba
vllo tp̃e determinant precedentia.
Jtem videtur caſus ꝙ nec dñium
nec exceptio queritur preſcrip.x.vel
xx.vel.xl.an.vel etiam centum.vel
etiaz vllo temporis ſpacio cum in-
teruenit mala fides et hoc intendit
regula cum dicitur vllo tempore.
determinat ſequentia : et hec vera
ſunt in rebus laicorum in rebus ve
ro eccleſiarum licet opinionis ſint:
videtur tamen ꝙ res immobiles
eccleſiarum ^b preſcribantur a pri-
uato et ab alia eccleſia ſpacio qua-
draginta annoruz:vt.s.de preſcri-

b ¶Adde quantũ tp̃s requiratur
in preſcriptione rerũ mobiliũ ꝛ im-
mobiliũ eccleſie roma.ꝛ aliarũ etiã
eccleſiarum vbi poſſunt preſcribi.
Saly.i.l.ij.C.cõia de vſuc.colũ.ij.ꝛ
alleg.ꝯſ.lxxxiiij.
col.ij.verſi.ij.di-
cinus.lib.j.et in
conſi.clxix.incip.
viſo thema.col.
j.ver.nã ad hoc.
lib.ij.ꝛ tex.abb.
et Fely.in.c.ad
aures in princi.
de p̃ſcrip.ꝛ Fel.
in.c.ad audien-
tiã verſi.vlti.fa-
cias regulã.col.
viij.eo.ti.ꝛ Bal.
in conſi.clxxxj.in
fin.lib.iij.et Lu.
de roma.in cõſi.
lxix.col.ij.V̄.vlti.
premitto.ꝛ Pau
lũ.de ca.ꝯſ.ccxv.
inci.viſo p̱ũcto.
in nouis.col.j.et
Ang.Are.ꝛ bal.
in.§.res fiſci et
ibi Jaſõ d̃ may-
no i additio.ad
porcum inſti.de
vſucapio.vbi ha
bes de preſcrip.
rerũ eccleſie mo-
biliũ.et per Bal.
i.l.ij.C.ne rei do
mi.vel templa.ꝛ
per doct.moder.
in.c.fi.de p̃ſcrip.
s.eo.lib.ꝛ Ang.
de cu.in.l.j.C.de
annali exceptio.
Arch.in.§.quas
xvj.q.iij.Bal.in
c.vigilãti.col.pe

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

nult.de pſcript. ⁊ ab.pl'che poſt cal.⁊ imo.in.c.j. col.vj.de in inte. reſt.imo.late i.c. illud.col.ij.de reſcrip.⁊ ibi bal.in pn.⁊ Saly.i vna C.ð vſuc.trāſfor. poſt pn.⁊ Fely. in.c.de quarta. col.vi.de pſcri.⁊ Abb.ſicut.in ꝯſi. xcvij.col.vlti.lib. j.et deciſione parlamēti grationopolis dalphina. q.c.cū ſe.vſqȝ ad cliiij.q.⁊ i.q.clxj. et ibi in Addi.et qō.xxxvj.

☞ Adde Bal. in.l.ſicut.in.fi.et quod ibi poſui i apoſtil.ad ipm. in verſi.res imobiles vbi citaui domi.apoſti.hic Cardina.in cle. ij.§.irritū.q.ij.ð ele.do.et preceptorē meuȝ in li. domi.Jaſon.de may.in antē.qs actiōes.l.j.no.C. de ſacroſan.eccl. ⁊ pau.de caſtro. conſil.xlviij.al's. lij.icipi.in cauſa que vertitur.

a ¶Adde quāto tempore res fiſcales preſcribantur.vide docto.in.l.ij.C.cōia de vſucapio.et

ptionibus.capi.j.et.ij.et in autenti. de non alienandis.in emphi.§.pro temporalibus.C.de ſacroſanctis eccleſijs autentica quas actiones. Idem in bonis vacantibus que deferuntur eccleſijs vel que fuerunt hereticorum vel alia cauſa de qua habetur exemplum.C.de ſacroſanctis eccleſijs.l.finali.s.de preſcriptionibus.capitu.ij.libro.iij.⁊ ratio eſt aperta:quia bona hereticorum ipſo iure ex tempore delicti intelliguntur commiſſa ſeu confiſcata licet occupari non debeant anteꝙ̄ ſententia fuerit ſuper crimine promulgata:vt.s.de heret.c.cum ſm leges.lib.ſexto.ff.de iure fiſci.l.j.§. an bona et.l.imperator.et.ff.pu.et vectigalia.l.commiſſa.et.C.ad.l.iuliam maieſtatis.l.penultima ⁊ fin. et.C.vbi cauſe fiſc.l.ſed contra fiſcū preſcribitur minori tempore[a] qui ſi poſſideret cum titulo preſcribitur eo tempore quo preſcriberetur contra priuatum:vt.ff.de vſucapioni.l. ꝙuis.ſi ſine titulo velit poſſeſſor incohoare preſcriptionem ex eo tempore quo ceperunt vacare preſcribit viginti annis:ſed ſi ex eo tempore quo fuerunt delata fiſco preſcribitur quatuor annis.ff.de iure fiſci.l.j.§.diuus.et.§.preſcriptio.et de diuer.preſcrip.l.inter quatuor.⁊ l.in omnibus.C.de quadrienni.preſcrip.l.j.⁊ ibi not.Res autem mobiles eccleſiarum vſucapiuntur triennio cuȝ hic reperiatur iure ciuili determinatum.vt dicto.§.pro temporalibus.⁊ autentica.quas actiones nec huius cōtrarium reperiatur inter canones determinatum:niſi aliquis diſputando diceret ꝙ videtur caueri per conſtitutioneȝ generalē que ſtatuit ſimpliciter quadraginta annos in reb⁹ eccleſiarum.Sed ad illud reſpondetur ꝙ ſtatutū gene-

Joā.fab.⁊ ange aret.i.§.reſiſci. inſti.de vſucapi. ⁊ Alexā.in dicto cōſ.lxxxiij.libro prio.⁊ Fely.in.c. cū nobis.colum. v.et ſequēti:⁊ ibi Abb.de reſcri.et qñ bōa cōfiſcata ⁊ delata preſcribāt.vide Bal.in cōſi.cccviij.añ fi. libr.iij.⁊ paulꝫ de caſt.ꝯſ.ccv.in anti.ordine meorum.ſꝫ numero antiquorum eſt. cccxij.⁊ Joan.de plate.in.l.iubemus.verſic.qualiter.C.de fund. patri.lib.xj.et in l.j.verſicu.iij.no. de bo.vacant.li. x.et Chriſtoforus por.in.d.§. res fiſ.⁊ ibi Jaſon.in addi.vbi ponit Jaſon.ij. fallen.et in.§.ſi vero expectet de vſuca.inſti.et deciſio.parlamenti dalphinal'.qō. ccccxvj.in pnci.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

rale non derogat ſpeciali [a] .§.de conſtitutio.capi.j. lib.vj.ſed qui ſuſtinent opinionem auct.contrariam dicant ꝙ illud ſpeciale ⁊ generale ſtatuuntur eodeꝫ iure hic autenti. generale videtur de iure canonico ſpeciale de iure ciuili quo caſu non poteſt in aliquo derogare. Sꝫ nihil eſt:quia in dicto capitulo primo de conſtitutio.ſcilicet per ſummum pontificem indu cebatur conſtitutio generalis: ⁊ per alios coſuetu do vel conſtitutio ſpecialis ⁊ tunc ſpecialis generali derogat. Sed illud cõtingit per ſpecialem permiſſionem ſummi pontificis:alias lex generalis ſuper ueniens tolleret ſpecialem precedentem:vt.ff.de ſepulchr.violat.l.iij.§.diuus. Sed adhuc videtur mihi inherenduꝫ prime opinioni.quia conſtitutio que loquitur indefinite non equipollet vniuerſali quando non eſt eadem ratio ⁊ conditio omnium particu lariũ in vniuerſo comprehenſorum:vt oſtenſum eſt ſupra in pricipio rubrice: conſtat autem aliam eſſe rationem ⁊ conditionem ~~non~~ mobilium ⁊ immobilium:ergo conſtitutio. prolata ſimpliciter reducatur ad diſtinctionem. Romana vero eccleſia ſola de iure communi gaudet preſcriptione centum annorum:vt ſupra de preſcrip.capitul.ij.libro.vj.⁊ in autẽti.vt eccleſia romana colun.iij. Secũdo opponit: qꝛ videt ꝙ licet mala fides ab initio interueniẽs impediat preſcriptionem inchoari:non tamen tollit effectum inchoate.quia que ab initio aliquid fieri impediunt ⁊ poſt facto ſuperuenientia non tollunt iaꝫ factum:vt infra eodem factum legitime.ff. eodem. l.in ambiguis.§.non eſt nouum. Sed ſolutio [b] patet ꝙ ſi factum eſt perfectum caſus ſuperueniens qui ab initio impediret non tollit iam factum:vt in predicta regula.factum legitime ⁊ in preallega.§.non eſt nouum:ſed vbi factum erat inchoatum ⁊ nõ perfectum caſus ſuperueniens qui ab initio impediret inchoari impedit etiã perfici inchoatũ: ita loquitur hic ⁊ predicta ſolutio probatur.ff.de verboꝝ obligationi.l.ſi ſub vna.§.ſi qs.⁊.l.pluribꝰ.§.⁊ ſi placeat: de ſeruitu.l.ꝑ parte.⁊ de ſeruitu.ruſti.predi.l.via.§. quicũqꝫ.⁊ plene dicit infra eo.factũ per qđ ptꝫ ꝙ ius canonicũ rectius procedit cõtra tractatũ preſcriptionum ꝙ̃ ius ciuile ſm generales ⁊ ↄmunes regulas. Tertio opponitur ⁊ videtur quod quãdocunqꝫ omni tẽpore interueniet bonafides pſcriptio non poſſit ꝓcedere:conſtat eñ ꝙ equitas naturalis ſcripta in qua cauet neminẽ cum alterius iactura locupletari

a Adde Joã. an.⁊ dñi.c.j. đ cõſuetu.§. eo.libr. ⁊ Bal.conſil.clij. li.iij. ⁊ latius in cõſi.cccc.j.l.ij.vo. ⁊ ibi vide qđ in ſtatutis.⁊ Alex. cõſili.cviij.libr.v. colũ.ij.in ꝑn.vſi. ↄfirmant.⁊ Jo.đ imo.i.l.ſi ꝓ.§.đ viro.ff.ſo. mat.⁊ not.ꝙ cõſtitutio gñalis nõ cõprehendit ea q̃ i ſpẽ ſtatuere nõ poſſet vt no. Ludo. i.cõſi.ccxcix. col. ij.vſic.ij.⁊ adde not.ꝑ Dyn.et q̃ ibi dico i regula generi ꝑ ſpeciẽ. fol.xc.⁊ Bald.et doc moderni in l.coheredi.§. q̃ patrẽ. ff. de vulgari ⁊ pupil.⁊ ad not.per.Dy. viđ in.§.j.colun. pe. de preſcripti.

b Adde quod malafides ſuperueniens de iure canonico nocet preſcribenti : vt hic.⁊.not.docto. in capitulo ſi diligenti.⁊.c. vigilanti.c.ſi.de preſcrip.ſecꝰ de iure ciuili vt eſt tex.⁊ ibi. Cy. Bald.et ang.i.l.vna. C.đ vſuc.transfor. et An.are. iſtitu.đ

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

debere. vt. ff. eo. l. iure nature et d condi. indebi. nam hoc natura τ de inſtitori. actio. l. ij. quis mancipijs. §. proculus. Cum ergo rigor iuris preſcriptionem inducens ſimpliciter ſcriptus reperiatur preualere debet equitas naturalis. de iudic. placuit. et. ff. depoſiti. l. bona fides. Sed dicendum [a] eſt vbi reperitur equitas ſcripta in genere: et rigor contrarius in genere preualet equitas: ſed vbi reperitur equitas ſcripta in genere. rigor in ſpecie ſicut eſt in propoſito quia equitas generalis naturaliter dictat neminem debere cum alterius detrimēto locupletari rigor vero dictat ſpecialiter preſcriptiones producere in alterius damnum fauore bone fidei poſſeſſoris in odium negligentium profertur rigor: quia in iure noſtro generi graui per ſpeciem derogatur: vt. j. eodem generi. ff. eodem. l. ſemper in iure. cum multis ſimilibus. Querendum eſt autem vtrum de iure canonico requiratur in preſcript. titulus [b] et bona fides vel etiam bona fides ſine titulo: nā d iure ciuili cōſtat q in vſucap. ariē nū τ in pſcriptione decē vel. xx. āno

vſuca. in prin. col. iij. τ ibi chriſtofo. porc. τ pulchre. Jaſon. in addi. ad eū. τ Alex. in Addi. ad Bald. in. d. l. vna. τ per ipſum Bal. in. l. ſuper lōgi. col. iij. C. de preſcript. τ lōg. tempo. x. vel xx. et Barto. in. l. naturaliter. ff. de vſuca. ſed ſupueniētia maxime fidei poſt completam preſcriptionē nō nocet in foro cōſcientie: vt no. ab ba. poſt cardi. et imol. in ca. vigilāti. de preſcript. τ Angel. are. de vſuca. in princip. col. iij. τ Joā. an. hic Bal. in. l. cū quis. C. de iuris τ fac igno. τ pe. d ancha. hic. co. xij. verſi. quero circa dubium. et vide Lud. de ro. in rub. de arbi. ij. col. Jmol. in. c. fin. de preſcript. Ange. in repetitiōe. l. j. C. de in. Bal. in. d. c. vigilanti. per plura iura maxime p tex. meliorem. de iur. τ gl. incognitam ſm eū in. l. j. §. fi. cū. l. ſeq. ff. de itinere actuq3 priuato. ibi neq3 eñ corrūpi aut mutari ſuperueniente de licito pōt qd legitime trāſactum eſt: vide Fel. in. d. c. vigilāti colum. vl. verſi. ſuperuenientia. Et abb. ſicc. in conſi. iij. q. xiij. τ ſequen. volu. ij.

a Adde Cy. τ Bald. in. l. placuit. C. de iu. q alle. hic Dy. τ vide. Bar,

et docto. in. l. j. C. de legib⁹. et plene per docto. poſt gl. in. c. fi. de tranſactio. p ſpecu. titu. de lega. §. diſpēſatio. verſi. notandum. cum ſequen. et Alex. in. d. l. placuit et p Fely. in. c. vigilāti colū. iiij. verſic. v. de preſcrip. τ Bar. in. l. j. ff. de vſuca. et Fely. in. c. cū illorū. co. iij. de ſnia. excommuni. τ in c. ij. colū. j. de re iudicata.

☞ Adde de princi. queſito. ſ. an τ qñ equitas potius attendatur q rigor. iſtō in. l. j. τ quod ibi poſui in addit. ad ipm in verſi. eqtas eſt ſcripta in aliqua ſpecie. ff. de vſuca. bal. in. l. placuit i pn. τ ibi etiā notaui in apoſtil. in vſi. τ equitas nō ſcripta. C. de iudic. τ bal. i. l. nam natura. ff. de condi. indebi.

b Adde qñ requirant i pſcrip. titulus τ bonafides Doct. τ maxime Feli. melius qua alibi in. c. de quarta. colū. vij. verſi. ſed ad cognoſcendum de preſcrip. vbi ponit plures doctrinas multipliciter limitatas: τ glo. Abb. τ Fely. in. c. ſi diligēti verſi. ceterū. col. vj. cū ſequē. de preſcrip. Jo. fab. τ Ange. aret. inſti. de vſucap. in princip. τ Bar. in. l. xelſus. ff. de vſuca. τ Alex. conſ. lxxxvij.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

col.penul.verſi.ſtā
te lib.ij.& in cōſi.
cxxxvj.col.j.verſi.
vel etiā eo .lib.&
Bald.in repet.l.
fina.C.de ꝑſcri.&
Alex.cōſil.xcix.ꝑ
totum li.iiij.vbi
ponit de quodā
iure ciuili et ca
nonico.& ꝑ Bal.
in nullo iuſto.C.
de rei vēdi.et ibi
vide Saly.& ale
xan.cōſil.lxxiiij.
colūna penulti.
verſi.circa ſecū
dū.libro.iij.& Lu
do.de roma.ↄſil.
clxvj.verſi.quo ad
tertium colū.ij.&
Alexan.ↄſi.lj.in
principio libro
quinto et in cōſi.
cxlj.i princ.eod.
li.x.et Alberi.de
rozate.in dictio
nario ſuo: in li
tera preſcriptio.
verſicul.an vna
eccleſia vbi po
nit qđ ad com
plendum ꝑſcri
ptionē quatuor
requirūtur.ſ.cō
tinuatio tēporis
ſeu poſſeſſionis
bonafides iuſt⁹
titulus ver⁹ ſiue
ꝑſumptus.et ꝙ
res non ſit vitio
ſa:ſed preſcripti
bilis &c.et Albe.
in dicta.l.celſus
de vſucapi.text.
& Saly.in.l.ſi.C.

requiritur titulus et non ſufficeret
bonafides.C.de rei vendi.l.nullo.
& de vſucapio.l.celſus.vel ſaltim
error facti probabilis. qui titulo
equipollet vt.ff.pro empt.l.quod
vulgo.et de vſucapi.l.nō ſolū.§.ꝙ
vulgo.et de iure dotiū.l.ꝑculus.&
pro ſuo.l.ſi ancillam.§.fina et no
tari ſolet ad plenū in.l.preallega.
celſus.In preſcriptione autē.xxx.
vel.xl.anno titu.nec bonafides re
quiritur cum enim fures preſcri
bant.xxx.vel.xl.annis:vt.C.de pre
ſcriptio.xxx.vel.xl.anno.l.omnes
et hoc ſi agatur de preſcribendis
rebus priuatorum:ſed ſi de rebus
eccleſiarū tūc etiā in preſcript.xl.
anno.titu.et bonafides requiritur
ſicut in preſcriptione priuatorum
ſpacio.x.vel.xx.annorum:vt.C.de
ſacroſan et eccle.autē.quas actio
nes.& in autem.de eccle.titu.§.pro
temporalibus.de iure vero cano
num iure veteri videbatur requi
ri bonafides et titulus licet in hoc
fuerit opi.vt.ſ.de preſcriptioni.c.ſi
diligenti.iure vero nouiſſimo di
ſtinguitur rōnabiliter:qui in rebus
eccleſiaſticis ꝗ poſſunt poſſideri iu
re communi:nec preſumptio eſt cō
tra poſſeſſores:habere ſufficit bo
nā fidem. Sed in his que de iure
communi nequeunt poſſideri: vel
contra poſſeſſorem eſt preſumptio
bona fides non ſufficit ſed eſt ne
ceſſarius titulus qui poſſeſſori cām
tribuat preſcribendi:niſi tanti tem
poris allegatur preſcriptio cuius
contrarium memoria exiſtat.vt ſu
pra de preſcriptio.capitu.primo.
Trāſcurſus enim tēporis cuius me
moria non exiſtat loco tituli[a] ha
bet.vt.ff.de aqua pluuia.arcen.l.j.
§.fina.et.l.ij.et.l.fina.& de aq̄ quo
tidia.& eſtiua.l.hoc iure.§.ductus
aque.¶Itē nūquid in preſcriben=

de vſuc.pro he
rede.& gloſ.in.c.
j.et ibi docto.de
preſcri.ſ.eo.li.et
Ang.are.& Iaſō
de mayno in.§.
ſed iſte de acti.&
cepolā i cautela
cv.& Ange.in.l.
in ſeruor.C.i ꝗ
bus caute.caſſat
longi.tēpor.pre
ſcrip.et vide in
ſequenti q̄ſtiōe.
in pun.& in.v.q.
& que ibi dico.et
deci.capelle tho
loſe deci.lxxiiij.
☞ Adde Bal.
in.c.fina.colū.et
verſic.ſi quis tñ
vellet facere de
ꝑſcripti.vbi po
nit vnā cautelā
per quā pōt pre
ſcribi cum mala
fide.& licet alias
ponit tho.ferra
tis in ſuo tracta.
cautelarū caute.
xxxviij.incipi.ex
plorati iuris eſt.

a ¶Adde glo.&
Abba.in.c.ſup ꝗ
buſdam.de verb.
ſigni.et in.c.quā
to de cōſuetu.et
glo.ſingu.domi.
et doct.modern.
in tit.j.de preſcri
ptio.ſ.eod.libro
Bald.i.l.ſi arbi
ter tam in anti
qua ꝗ in noua

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

lectura.ff.de pbationi.et Joan.de pla.in.l.vſum aque.C.de aque ductu.lib.xj. Bart.et doctores. in.l.j.§.item labeo.ff.de aqua pluuia.arcenda.et Baldum in.l.conuenticulam. col.v.C. de epiſco.⁊ cle.⁊ Inno. in.c.quid per nouale.et.c. veniēs.de verb. ſignica.⁊ q̃ not. Abb. in.c.ſuper eo.de parrochi. ⁊ pulchre Fely. in.c.cauſam. col. ij.verſ.ſigna theoricam.de pſcrip. et que dixi in §. j.de preſc.⁊ in.§. xj.de cōſ.pdi.i li. cōſue.biturigū.⁊ qliter pbent nō ſtare memoriā incontrariū. Vide docto.ſ.allega. Alex.in cōſi. lxviij.col.ij.et in conſil.cxxxvj. vj. col.verſi.ſed ad hec.lib.ij.et ad predicta vide Alexan.conſilio.vj.colum.j.et in conſilio.vij.lib.j.Specu.⁊ Joan.and.in titu.de probatio.§.j.verſiculo vlti. qualiter fiet probatio.et Old.conſil.ccliij.et modus pbandi preſcriptionē centū anno.vide per Abb. ſic.Fely.in.c.cū nobis.col.iiij.poſt prin.verſi.vlteri⁹ de pſcrip.et p Fely.in.c.veniēs lo.ij.de teſti.⁊ Bal. in auc.q̃s actiones col.vl.C.de ſa. ſanc.eccl.⁊ Bar.cōſi.clxxxix.co.ij.et Abb.ſic.in cōſi.vij.⁊ cōſi.xviij. vol. ij.et deciſio.plamē. grationopolis dalphinalis.q.ccclvij.et ibi in addit.⁊ cepo.in cōſi.xxij.col.iij.in prīci.⁊ cal.in conſi.fi.titu.de conſue.

dis rebus incorporalibus ſit neceſſaria bonafides [a] vel titulus. vel an ſufficiat bonafides. Et dicendum eſt etiam de iure ciuili quod ſufficiat bonafides nec eſt opus pbare titulū: vt.ff.ſi ſeruit.l.ſi quis diuturno. ¶ Quare autem in preſcriptione rerum corporalium titulus requiratur:⁊ non in preſcriptione rerum incorporaliū Ratio eſt: quia vbi maius periculum imminet: ibi cautius eſt agendum: vt.ff.de carbo.edicto.l.j.§.ſed et ſi quis. Sed in preſcriptione rerum corporalium maius periculum et preiudicium paratur quia rei dominium ei aufertur: ſed in preſcriptione ſeruitutis non aufertur dominium rei: ſed ſubijcitur res ſpeciei alicuius ſeruitutis debite preſcribenti. ¶ Nunquid aūt ſit opus ſaltim allegare titulum ⁊ longeuā

z ¶ Tu dic quando pſcriptio tanti temporis cuius non ſit memoria in contrarium probatur debet certus actus articulari: vt ponit multum notabiliter Spe.in tit.de proba.§.j. verſ.vlti. queritur.⁊ ſeq.et ver.quid teſtes.⁊ ver.et no.⁊ ſlo. in.l.ſeruitutes. colum.xviij.ff.de ſerui.

a ¶ Adde Abba.in.c.de quarta.col.vlti.et ibi Fely.colū.xv.et penul.de pſcrip. multū ample.et an requirat̄ ſciētia aduerſarij vide ibi ⁊ per Inn. in.c.bone.in.ij.de poſtula.prela.et in.c.cōquerente. de of.ord.⁊ bal. in.l.fi.C.de pſcr. long.tēpo.⁊ in.l. ij.colū.j.C.de ſerui.⁊ aqua.et vide pulchre Bald.in ſtitu.de ſeruit. §.j.col.ij.verſicu.ſed in dubium reuoco.et Pet.de ancha.in regula ſequenti.colum.xiij. verſic.ix.opp. et Pau.de caſtro conſilio.xxiij.in nouis.et.C.Dy.in.d.l.j.in.iij.q.C. de ſerui.⁊ aqua et Bart.in.l.ſeruitutis.ff.de ſeruitu.et Ange.areti. in.§.eque ſi agat.coll.vj.verſi.quo modo autem probetur.et ibi Joā. fab.⁊ Jaſon mayno.inſtit.de act. et Florē de ſan. petro.in.d.l.ſeruitutes vbi ponit ſeptem ſpecialia in preſcript.iuris incorporalis.et vide que dixi in.§.v.de preſcrip. libro conſuetu.ad iſtam et ſequen. queſtio.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

quaſi poſſeſſionem ꝓbare, videt ꝙ ſic[a] vt.ff.de vſur.l.cū de in rem verſo. ſed dicendū eſt qd̄ nō eſſet de iure ciuili: vt dictum.l.ſi quis diuturno.ꝛ de aqua pluui.arcen.l.j.§.fi.ꝛ ad.l.cū de in rem verſo reſpondendum erit ꝙ ibi agebat de perſona aſtringenda ſeu obliganda ad aliquam ꝑſcriptionē: ꝓpterea eſt neceſſaria ſaltē tituli allegatio cum ad obligationē perſonalē inducendam neceſſaria eſt cauſa vera vel preſumpta: vt.ff.de doli.exceptio. l.ſecūda.§.circa.ꝛ de proba.l.cū de indebito.§.fi. ratione predicta ſcꝫ quia vbi maius periculū ꝛc. Item nunquid in preſcribendo vſumfructū requirit qd̄ ſeruat in aliis preſcribendis ſeruitutibus. videtur ꝙ ſic.C.de preſcriptio.lōgi tempo.l.finali in fine. ecōtra videtur ꝛ eſt verum de iure ciuili. ꝙ titulus nullo modo requiratur: qꝛ vſu fructus eſt domini pars: vt.ff.de vſufruc.l.iiij. ꝛ de fideiuſſo.l.ſi a reo. vn̄ qua rōne in preſcriptione dn̄ij requiritur titulus: vt.d.l.nullo.et.l.celſus eadem rōne.ꝛ in preſcriptione vſufr. ꝛ ad.l.fi.de longi tēpo.ꝑſcriptio. dicentem idem ſeruādum eſſe in vſufruct. quod in ceteris ſeruitutibus verum eſt quantū ad tēporis limitationem. hoc eſt vt eodem tempore preſcribat quo ꝛ cetere ſeruitutes nō quantū ad alia vt hic ꝛ hoc de iure ciuili: ſed ſecus d̄ iure canonico: cū vſufruct⁹ [b] poſſideri poſſit de iure cōmuni vt.ff.de acquir.poſ. l.naturaliter.ꝛ.l.poſſeſſor. et de vi ꝛ vi ar.l.iij.§.iuncti.ꝑſcribi poterit

a ¶ Adde ꝙ hanc opinio tenet Inno.in.c.cum dilectus.in fi.de cōſue.ꝛ glo.ꝛ Bart.in.l.ſeruitutes.ff. de ſerui.glo.ꝛ Bart.in.l.j.§.deniqꝫ ff de aqua plu.arcen.ꝛ Ange.aret. in.§.eq̄ ſi agat col.vij.vſi.ſicu. cautela eſt.inſti. de actio.ꝑ.l.cum de in rem verſo. ꝛ tenet Florē. in d.l.ſeruitutes. ꝛ Jo.de imo.in.d. l.j.§.fi.de aqua pul.arcē. Barto. Bal.ang.ꝛ imo. in dicta.l.q̄ aliena.§.j.ff.de acq̄. heredi. lꝫ vltramontani tenent cū Dy. cōtrariū. ꝛ ang.in repet.l. ſi certis ān̄is. C. de pact.tn̄ alia ē cōmunis opi. a q̄ nō eſt recedēdū et tenet Alex. in d.l.ſi certis ān̄is col.vlti.verſi. nō obmitto.et Bar. in diſputa.incip. mulier hn̄s. col. penul.verſic.circa tertiū. ꝛ Bal. in.§.j.co. penul. verſicu. vlterius querit. inſtit. de ſerui.ꝛ Barto.in conſi. clxxxix. incipi.primo queritur.colum.ij. q̄ allegat Dyn.ita tenere nō tamē hic.ſed Alex.in d.l.ſi certis annis.allegat Dy. in.§.eque ſi agat.inſtitu.de actioni.ꝛ ſic Dyn.eſt ſibi contrarius: vt patet.vide Alexādrum.in conſilio cviij.in fin.lib.ij.ꝛ Saly.in.l.ſi certis annis.ꝛ Fely.in cap.cām. colū. iij.verſic.nihilominus.ꝛ in capitu.de quarta. colum. xv. verſicu. ij.fallit de reſcriptis.Jnn.ꝛ Abba.in.c.ſi diligēti.eo.titu.But. ꝛ abba.in.c.peruenit.de cenſi.bal. in.l.cum de in rē verſo in antiq̄s. lec.ff. de vſur.et Jaſo.in.§. preiudiciales. col. xv. verſi.ꝛ primo.inſtitut.de actio.

b ¶ Adde aba. in.c. de quarta. col.vj. de ꝑſcrip. et Barto.in.l.iuſto errore nō mutat.ff.de vſucap. et glo.ꝛ Cy.in.l. corruptionem et ibi Bal.C.de vſufruct.ꝛ pulchre. Bal.in repe.l.fi. col.xix.cū ſeq.C. de ꝑſcri. longi tēporis.et Bal. ibi in lectura. col.vlti.ꝛ Bal.inſti. de ſeruitu.§.j.colū. vl.Jo.fab.ꝛ āg. are.col.vij. poſt ꝑn.ꝛ ibi iaſon.inſti.de ac.§.eque ſi agat.ꝛ ibi vide q̄d de iuribus ꝑſonalibus ſpūa-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

libus ꝛ ſpũalita-
ti annexis:vt eſt
ius pronatus:vt
c. quanto. de iu-
di. ꝛ p Bald.in.l.
ij.ꝟſi. quero ꝗr-
to ſi volo pſcribe
re.C.de ſerui. q̃
preſcribũtur ſpa
cio.xl.annoꝝ.fa-
cit qđ no.in.c. cõ
ſultationib⁹. de
iure patro. ꝛ ro-
chij de curte in
tracta.ſuo de iu-
re patrona.
Adde ꝑ pn-
cipali. q̃ſito hu-
ius ſcilicet ꝙ vſu
fructus poſſidea
tur ꝛ dic inquan
tum dicit ꝙ poſ-
ſidetur ꝛc. Intel
lige hoc verũ:ſcʒ
naturalr vt not.
Alex.poſt Bart.
ꝛ doc.in alleg.l.
naturaliter.bar.
in.l.ſi fur.in.j.no
ta.ff.de vſur.ꝛ in
l.j.in fi.prin.ꝟſi.
quero extra glo.
ꝛ ibi.poſui in ad
di.ad ipſum.ff.
de acquir.poſ.et
in.l.ſi quis cũ gl.
in ver.tradat.C.
de dona. vbi di-
citur ꝙ per reten
tionẽ vſufructus
poſſeſſio ciuilis
in donatarium
tranſfertur ergo
naturalis rema-
net donãte ꝛ ſic
vſufructuario et

etiam ſine titulo.dum tamen bona
fides accedat:vt in prealleg. cap.j.
de preſcrip.lib.vj.ſi interueniat cõ-
curſus temporis a quo memoria
nõ extet. Item querẽdum eſt vtrũ
bona fides requiratur etiã tempo-
re cõtractus ꝛ tempore traditionis
ꝛ tẽpore continuate poſſeſſionis [a].
Et dicendum eſt de iure ciuili ꝙ in
titu.emptionis ꝛ venditio. requiri-
tur bona fides vel probabilis error
facti que bona fides preſumptio-
nem inducat tempore cõtractus et
tempore traditionis in ceteris ve-
ro requiritur tẽpore traditionis tã
tum:vt.ff.de vſucap.l.ſi is qui pro
emptore.§.fin.ꝛ ꝑ ſol.l. exiſtimãs.
ꝛ pro empto.l.ij.in princip.Sed de
iure canonico non requiritur tem-
pore contractus in his que de iure
cõmuni poſſunt poſſideri cũ ſine ti-
tulo preſcribuntur vt dictum eſt ſʒ
tẽpore traditionis ꝛ cõtinuate poſ-
ſeſſionis vſqʒ in finẽ complete pre-
ſcriptionis vt patet per verba regu
le:in hijs vero q̃ non poſſunt de iu-
re cõmuni poſſideri in quibus pre-
ſcribendis requiritur titulus dicen
dum foret quod bona fides non re
quiratur tẽpore cõtractu ꝛ tpe tra-
ditionis ꝛ continuate poſſeſſionis
in titu.emptionis.in ceteris ꝟo re-
quiritur tẽpore cõtractus ꝛ tpe tra-
ditiõis ꝛ cõtinuate poſſeſſiõis niſi
poſt tp̃s contractus mala fide cele
brati error facti inueniat qui male
fidei precedẽtis ſuſpitionem remo
ueat. Item querẽdũ eſt ſi poſſeſſor
errauit in facto [b] vtrũ dicatur ma-
le fidei vel bona fide poſſeſſor ꝛ di-
cendũ eſt ꝙ error facti ꝓbabilis ꝓ
deſt:q2 bona fides apta in preſum
ptionẽ inducit:vt.ff.de vſu. l. iuſto
errore.§.filius.ꝛ.l.non ſolum.§.qđ
vulgo.ꝛ ꝑ emp.l. qđ vulgo. Itẽ
queri põt ſi erat in iure an dicat̃ bo

Alexan.omnino
i.l.ij.§. poſſeſſor
ff.qui ſatiſda. co
guntur.
a Adde an
omni tpe contra
ctus traditionis
et poſſeſſionis cõ
tinuate ſit neceſ
ſaria bõa fides.
Bar.i.l.ij.ff.pro
empto.et Ange.
are.inſti.de rerũ
diui.§. ſi quis a
non domino.in
prima gloſ.et in
.§.actionuʒ.col.
ij.prope finẽ.de
actioni.
b Adde ad
iſtã.ꝛ ſeq.q. Ab-
bas in.c.ſi diligẽ
ti.colũ.v.et in.c.
de quarta.col.ij.
ꝛ pulchre ibi Fe
ly.col.vij.ꝟſi.qñ
in preſcriptione
de pſcrip.ꝛ Chri
ſtofo. porc.inſti-
tu.de vſucap.in
glo.error.ꝛ An-
ge.aret.in.§.no-
uiſſime.co.ij.eo.
titu.Cyn.ꝛ Bal.
in.l. vendicatio-
ni.C.pro empto.
ꝛ Bald.in.l.nul-
lo.C.de rei vẽdi.
ꝛ Ludo.de ro.in
ſuis ſingu.fo.iij.
incip.vlti.ꝛ Ale-
xan.ꝯſi.lxxij.co-
lũ.pe.ꝟſi.vñ di-
ctus.li.ij.ꝛ in cõ-
ſi.xlvj.pe.co.ꝟſi.
ꝛ not.lib.iij. vbi

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

nefide.vel malefidei poſſeſſor. Et dicendũ eſt ꝙ li-
cet quãtum ad fructus perceptos dicatur bonefidei
in hoc ſcilicet vt ad reſtitutionem eorum non tenea
tur:vt.ff.de petitio.heredi.l.ſed ⁊ ſi lege.§.ſcire ta-
men quantũ ad preſcriptionẽ pro malefidei poſſeſſo
re habetur.vt.ff.de vſucap.l.fur.§.ꝭ.iuris eniȝ igno
rantia in vſuc.non toleratur:vt.ff.de vſuca.l.nunꝗ.
in principio.⁊ de iur.⁊ fac.ignoran.l.iuris ignoran-
tia.¶Item querendum eſt ſi errauit in iure et in fa
cto ſimul:[a] vtrum dicatur bone fidei vel male fidei
poſſeſſor:⁊ videtur ꝙ bone fidei quaſi magis atten
di debeat quod proficiat ꝙ̃ noceat argumen.ff.de
iure fiſci.l.intelligitur.§.ſi quis palam. Econtra vi-
detur ꝙ male fidei quaſi magis conſiderentur illa
de pluribus cauſis ſimul concurrentibus que nocen
te ꝙ̃ que proſunt argu.ff.ex quibus.cau.in poſſ.ea.
l.fulcinius.§.quid ergo ſi duas ⁊ ad ſimile.l.ſi quis
in graui.§.vlti.⁊.l.qui poſthumus.Sed dici poteſt
ꝙ bone fidei reputetur ⁊ ꝙ ꝑſcribere poſſit: vt ꝓba
tur.ff.pro donatio.l.ſi vir vxori.⁊ ibi plene not. Ra-
tio autem ꝙ error facti cum errore iuris concurrens
inducit bone fidei preſumptionem ⁊ eius oppoſitũ
remouet ſed in.§.quid ergo ſi duas ⁊.l.ſi quis i gra
ui.§.vlti.et.l.que poſthumus conſtabat de mala fi
de:⁊ ideo per aliã cauſam concurrentem que eſt de
bona fide:alias idem ſi mala fide non conſtaret pre
ſumptionem induceret ⁊ non amouetur veritas ma
le fidei de qua conſtat cum in incertis non certis lo
cus ſit coniecturis: vt.ff.de verbo.obliga.l.conti-
nuus.§.cum ita.¶Item queri poſſet ſi defunctus
habuit malam fidem et heres bonam vtrum bona
fides heredis prodeſſe debeat.Et econtra ſi defun-
ctus bonam fidem et heres malam an mala here-
dis nocere debeat cum mala fides defuncti noceat
heredi:quia propter fictionem identitatis perſone
extimatur ſucceſſor viciorum ⁊ culpe defuncti.vt.ff.
de diuer.⁊ tẽp.preſcrip.l.cũ heres ⁊ de publi.l.ſi ego
.§.partꝰ vr̃ ꝙ bõa ꝓcedere debeãt accedẽs male cũ
ſuorũ eadem ſit diſciplina:⁊ vr̃ ꝓbari.ff.de publi.l.
cũ qui.§.in hac actiõe ⁊ ꝑ empto.l.ij.§.ſi functꝰ ſed
verba regule huius queſtionẽ ſoluũt:q2 quocũꝗ tpe
mala fides interueniat añ ꝑſcriptionẽ impedit pre-
ſcriptionẽ impleri.⁊ ꝓpterea ſiue defũctꝰ ſiue heres
hẽat malã fidẽ ſequit̃ ꝙ impediat ꝑſcriptio. Poſſet
tñ aliqs dicere de eq̃tate canonica qd ſi defunctus
habuit malaȝ fidẽ ⁊ heres bonã ⁊ vellet heres a ſe

dicit ꝙ error iu-
ris nõ cauſat bo
nã fidẽ quo ad ꝑ
ſcriptionẽ etiam
lõgi tpis: vt pro
bat gl.iũcto tex.
in.c.aplice.ð do-
na.vt tȝ Dy.hic
in ſeq.q.⁊ clariꝰ
per Paul.de ca.
in.l.celſus.ij.co-
lũ.ff.de vſuca.et
And.barb.in.c.
paſtoralis.ð do-
na.⁊ Abba.in.c.
ij.de his q̃ fi.a ꝑ
lat.vide doct.in
ꝓrima poſtil.al
legat ⁊ Abb.ſic-
cu.in ꝯſil.xix.vo-
lu.ij.de errore iu
ris.Jo.ð imo.in
ꝯſ.xcviij.iuſta fi.
a ¶Adde an er
rans in iure ⁊ in
facto ſit dicatur
bone fidei poſſeſ
ſor.Barto.in.l.ſi
vir.ff.pro donat.
⁊ Bal.in.l.vendi
cationi.C.ꝑ em-
pto.⁊ in.l.nullo.
C.de rei vendic.
⁊ Feli.in.d.c.de
quarta.col.xiij.
vſi.limita.v.⁊ vl
ti.⁊ ad iſtam q̃-
ſtionẽ.⁊ precedẽ
tes vide Ludo.
not.in.l.cum vir
de vſuca.in ſecũ
dis interꝑt.et in
c.cũ dilectus.de
ꝯſue.in ꝑmis in
terꝑ.⁊ abb.ſic.in
ꝯſ.iij.q.xix.vo.ij.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

preſcriptionem inchoate [a] ꝙ poteſt preſcribere in preſcriptionib⁹ rerum que poſſideri poſſunt iure cōmuni titulus non requiritur: vt in.d.c.primo ſupra de preſcrip. lib. vj.ſicut dicit᷑ de ſucceſſore ſingulari volente a ſe preſcriptionez inchoare: vt.ff.de acquiren.poſſ.l. pomponius.§.cum quis. Sed rigoꝛ iuris ciuilis qui per malam fidem defuncti male fidei preſcriptionē in heredem trāſfundit: vt.d.l.cū heres:

a ¶Adde ꝙ cōtra Dy. hic tenet Abb.in.c.ſi diligenti. de preſcript. ꝙ immo mala fides defuncti impediat preſcriptionē heredis volentis eam de nouo inchoare ꝛ tenet Abba.in.c. nihil.co.iij.eo. titu. But. in dicto capit. ſi diligēti. Jmo.in capi.fin. col.ij.e.tit. dicēs ꝙ iura allegata p Dy. hic loquūtur in ſucceſſore q̃ non cauſat ius a defuncto.vt p̄lat⁹:ꝛ tenet idez Bart. in. l. pomponius.§. cū q̄s ff.de acqui.poſ.et Bald.in autenti. ad hec verſi. ſed quid dicemus de hered.C.de vſuris.colum. iiij. Ludo.de rom.in conſi.cxlix.colū. ij. et in conſilio.ccj.colū.ij.ꝛ abba.conſi. xix.ij.volu.et in conſilio. ij. incipiē. nitar in preſenti. colū. xxiij. q. xiiij. eo.volu.vbi dicit dictū Dyn. procedere in terris eccleſie nō aūt in terris imperij: vbi dz ſeruari ius ciuile ex quo pōt ſeruari ſine peccato:ꝛ cōtra Dy.tenet Alex.in ꝯſi.lxxxiij. lib.j.ꝛ in.d.l.pōponius.§.cū q̄s.colū.xij.ꝛ in cōſi.iiij.col.pe.ij.vo.ꝛ in cōſi.xxxviij.eo.vol. ꝛ in cōſi.ccxxj. col.iij.eo.li.ſed opi. Dy. tz Bart. in l.cū heres.ff.de diuer.preſcrip.ꝛ in l.vicia.C.de acquiren.poſſ.Jmol.in c.illud.col.ij.de preſcrip.Ange. areti.inſtit.de vſucap.§.ſed tñ qui di. ꝙ licet poſſit heres inchoare ex pſona ſua: tñ tenetur exonerare animā defuncti.ꝛ idē Alexā. in conſilio.l.ij.vol.col.iij.verſi. quinimmo. ꝛ opi.Dy.ſequitur. Bald.in.l.eum qui.§..in hac actione.ff.de publi.ꝛ in.l.nihil.C.de vſuca.p herede. de quo late maria. de ſenis in rubri. de cauſa poſſ.ꝛ proprie.in.iij.tractatu.arti.iiij.verſi.vj. competit.publiciana vbi probat.ꝙ etiam in terris imperij ſi heres nō vult vti manniculo defuncti deſcribit cum bona fide: non obſtante ꝙ ꝓbetur mala fides defuncti: ſed Ange. in l ſi ego.§. part⁹ ff.d publi. ac. di. Dynus ꝓcedere in terris eccleſie.ꝛc. plura etiā circa materiam accumulat Alexan.in dicta.l.cū heres in additionibus. ad Barto. et plenius.in dicta. l. pōponius .§. cum quis.columna.xij.ſed Fely.in d.c.ſi diligenti.col.v.v̄. ꝯ opi.famoſam.Dy.dicēs ꝙ pauci ſunt qui recedāt a.j.opi.q: cōioꝛ eſt ꝯ Dy.ſed ſm eum opin.poteſt habere locum in duobus caſibus.quos vide vbi per eum.ꝛ Alexā.vbi.s.et adde ad ſupradicta Pau.de caſt.cōſil. cclix. in nouis.ꝛ Alexā.ꝯſi.lxiij.in.iiij. volu.ꝛ in ꝯſi.cx.li.j.colū.iij.in fi.v̄ſi.ij. Cy.ꝛ Jmo.l.ſeq.§.heres.ff.de vſuca.ꝛ Alexā.ꝯſi.iij.col.vlti.in prin.v. vol.ꝛ in ꝯſi.xcix.colū.j. verſi.ꝛ ideo lib.iiij.ꝛ Ange.in.§. furtiue. inſtit. de vſuc.ꝛ in.§.ſed iſte.colū.xiiij.de actio.qui ponit.xij.limita ad autē. malefidei.C.de preſcrip.lō.temp.ꝛ ibi vide Cyn.ꝛ Abba.ꝛ Fely.in.c. de quarta col.vij.ver.ſi mirum vbi ponunt ꝙ mala fides defuncti non nocet ſucceſſori in beneficio ſicut nocet heredi vniuerſali: quia non habet ius a defuncto ſicut heres idem tenet gloſſ.in regula cum q̄s j.eod.c.et Abba.in.c. cura. de iure

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

patro.⁊ ſequitur Jmol.in.d.c.fin. de pſcri. colū.iij. vt.ſ.dixi in prin. vide xpoſo.por. ⁊ ibi Jaſo in ad di.in.§.res fiſci. inſtitu.de vſuc. glo.⁊ Saly.in.l. ij.C.de vſu.p herede ⁊ Bart.bal. in.l.ſi ego.§.partus.ff.de publi. ⁊ Ludo.bolo.in l.tutor rerum.ff. de adminiſt.tuto.in primis interp̄.⁊ deci.parla.dalph.q.ccccxvj.⁊ Jo.de imo cōſil.xliiij.col.ij. verſi.circa ſcōm. ☞ Tu addē qd origi.dictū.Dy. vt ſatis ample notant doc.do. apoſtilator me⁹. Et eſt verum.vt plene no.Paul. de ca.in.l.iiij.§. heres.ff.de vſucapi.lz ipſe ſibi cōtrarius tenuerit oppoſitum in l.ſi qs ſub ꝯditione in.fi.ff.d ꝯdit. inſti.⁊ in.l.ſequitur.§.ſi viā.ff.de vſuca.⁊ cōſi.cxc. incipien.hereditas dicte puelle. quā etiā tenuit Raph.cuma.cōſilio.lxvij.incipien.ſtatuto ciuitatis vincētine.

⁊ in preallegato.§.partus hic nō patitur.Undecimo ⁊ vltimo queri pōt an i pſcribēda libertate ª cōtra ſeruitutē ſit neceſſarius titulus.et dicendū eſt ꝙ nō:qꝛ fauorabilius eſt ius preſcribendi libertatis contra ſeruitutē ꝙ̄ libertatis preſcribendi ſeruitutē.ff.de vſucap.l.ſequitur.§.vlti.Cū igitur in preſcribēda ſeruitute.nō ſit neceſſarius titulus vt.d.l.ſi quis diuturno.et ſ.de preſcrip.c.j.multominus erit neceſſarius in pſcribenda libertate contraria ſeruituti.Jtem hic eſt quaſi exemplū expreſſum.ff.de ſeruitu.vrba.predio.l.ſi edes.in principio.⁊ ibi nota.

¶ Jdem.

Sine poſſeſſione preſcriptio non procedit.

¶ Exemplū iſti⁹ regule ptz.pone ꝙ emi aliquā rem mobilem vel immobilem a quodam non domino bonafide tamen poſſeſſionem adeptus non fui:modo dubitatur an vſucapiam vel pſcribā.Rñdeč ꝙ non qꝛ ſine poſſeſſione pſcriptio nō ꝓcedit; poſſeſſiōe ciuili vel naturali ſil'r vel ſatim ciuili nō aūt naturali tm̄ ſi alius ciuil'r poſſideret vt infra oñditur large.ponitur:vt tam vſucapionē triennij ꝙ̄ preſcriptionem.x.vel.xx. annorum.xxx.vel.xl.vel etiam magis longeuam continuat Licet eñ in vera ⁊ propria ſignificatione preſcriptio ad immobilia:vſucapio ꝟo ad mobilia referatur:tñ legiſlatores ꝓmiſcue vtūtur iſtis vocabulis referendo cōmuniter ad mobilia ⁊ immobilia vt.ff.de vſuca.qſi per totū tit.⁊ maxime in.l.iij.et ibi plene no.Non procedit.i.non in-

Sz cōtraria opinio eſt communior:vt dixit domi.apoſtil.⁊ Roma.cōſi.xiiij.incipien.concluſionē predictā dec. vbi dicit opi.Dy hic eē falſa.Jdē no.Alexā.conſi. iiij.incip.videretur.inſpectis his que in themate ſupraſcripto proponuntur:colū. fin.volumi.ij.et domi.meus do. Jaſon.in.l.pōp. §.ſi qs admiſſulo.ff.de acq.poſ. a ¶ Adde Cy. in.l.j.iij.qō.C.de ſerui.et aqua.et Ange.are.in.§. eq ſi agat col.vl. ver.dixi de ſeruitute.de act.inſt. ⁊ Bal.in.§.j.colū.ij.ꝟſi.ſz in dubium reuoco.inſtit.de ſerui.vbi plene diſtiguit iter libertatē ſeruitutis ruſtice ⁊ vrbane idē bar. in.l.ij.āt.iura.ff. de ſerui.r.pd.et vide Bar.i.l.ſequit.§.ſi viaꝫ.ff. de vſu.⁊ de libertate pſcribēda ꝯ ecclīā.vide ino. imo.abb.⁊ ſal.i c.d qrta.col.xiiij. ꝟſi.vtrū in pſcribēda de pſcrip.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

a ¶Adde an in corporalia quaſi poſſideantur et ꝑ ipſis cōpetat interdictum vti poſſidetis ſicut ꝑ reb⁹ corporalibus glo. Bart. et flo. in. l. ſeruitutes. et tex. glo. et docto. in. l. quotiens. in. ij. ff. de ſerui. et abb. ſicc. in. c. cōqueſtus. de fo. cōpe. ꝛ per ange. are. inſti. d re. corpo. et incorporali. et pulcre per Cy. in prin. ꝛ Bal. col. ij. verſi. expeditus ſum. ꝛ ibi Ale. i addi. in. l. ij. C. de ſerui. et aqua per ino. ꝛ abba. in. c. querelam de elec. et Jmol. in. c. bone. in. ij. de poſtul. ꝑla. et in. c. i literis de reſtit. ſpolia. et in. c. peruenit. de cēſi. et in. c. cōſultationibus de iure patro. ꝛ per Abba. in. c. cum eccleſia ſutrina. de cā poſſeſſio. ꝛ ꝓprie. Bal. poſt gl. in. l. regulariter. ff. de pet. heredit. et q̄ dixi in libro. cōſuetu. bituris. §. xxiiij. in gl. prima ante finē. de conſuetu. feudi. Jta notat

choatur: licet aliq̄n inchoata mediante poſſeſſiōe: cōtinuetur etiā ſine poſſeſſione: vt infra dicetur. Sed opponitur q᷑ preſcriptio ſine poſſeſſiōe videtur ꝛ ꝓcedat. Certū eſt enim ꝙ incorporalia non poſſidentur: vt. ff. de acquiren. poſſeſ. l. iij. in principio. ꝛ acquiren. re. do. l. ſeruus. §. incorporales et de vſucapio. l. ſequit̄. §. ſi vitium: ꝛtamen preſcribuntur aliquando ſpacio. x. vel. xx. anno. Aliq̄n ſpacio tēporis cuius non extat memoria. vt. C. de ſerui. ꝛ aq̄. l. j. ꝛ. ij. et de p̄ſcrip. lon. tēpo. l. vlti. ꝛ. ff. ſi ſer. vē. l. ſi q̄s diuturno. et de aqua plu. arcen. l. j. §. deniq̄. ꝛ. l. ij. in fine. cum ſimilibus: ſed dic ꝙ in corporalibus eſt q̄dā quaſi poſſeſſio [a] que illud operat̄ quod operat̄ vera poſſeſſio. circa corporalia ꝙ patet. Certū eſt ꝙ interdictum vti poſſi. nō dat̄ alij ꝙ̄ poſſidēti vt. ff. vti poſ. l. j. §. interdictum ꝓ tuenda vera poſſeſſio rei corporalis immobilis ita dat̄ pro tuenda quaſi poſſeſſione rerum incorporalium que de numero immobilium reputant̄ vt. ff. ſi ſeruitus. vendice. l. ſicut. §. ariſto. et vti poſſi l. ſi. ſicut ergo in corporalibus non ꝓcedit ſine vera poſſeſſione. ita in incorporalibus non procedit ſine quaſi poſſeſſione per q᷑ oſtēditur hanc regulā in omni genere verā eſſe. Jtem opponitur et videtur ꝑſcriptionem ſine poſſeſſionē procedere conſtat enim hereditatem iacentē[b] non poſſideri. vt. ff. ſi quis ex teſtamento. li. eſſe iuſſ. fue. l. j. §. ſceuola. et tamen vſucapitur: vt ff. de vſucapio. l. ceptam. et. l. nūq̄ §. vacuum. et. l. iuſto §. nondum adite. item conſtat tignum ꝛ coniunctum domini non poſſideri: vt ff. de vſucapio. l. eum qui. et de acquirend. poſſeſſio. l. qui vniuer-

cōpetē. in titu. de ꝓcurato. §. j. verſicu. q̄d mihi. et in titu. de actio. ſeu peti. §. ij. ꝛ in titu. de ꝓprie. §. j. ver. alie ſunt. ꝛ in titu. de reſti. ſpo. §. ij. ꝛ. iij. ꝛ in tit. de emptio. et vendi. §. j. verſi. ſed vſufructus. et an cōpetat ꝓ incorporalib⁹ interdictū vti poſſidetis vide bar. ꝛ Alexā. in. l. j. et fi. ff. vti poſſide. ꝛ omnino pau. de caſtro. conſil. v.

b ¶Adde ꝙ aduerſus hereditatē iacētem preſcrip. nō pōt vt l. ea. q̄ ex q᷑ not. ibi glo. ꝛ doct. C. de tēpo. in integ. reſti. et. ſi ſeruus hereditatē. ff. de ſtipu. ſeruo. ꝛ no. Cy. in. l. lz. C. de iure delib. ꝛ bal. in cōſi. xiiij. in fi. li. j. et bal. in. d. l. licet in vlti. q. et Alex. poſt Bart. ꝛ bal. in. d. l. ea q̄ ꝛ abba. ſicu. i. c. de q̄rta. col. ij. et ibi Feli. colū. vj. poſt princi. verſicu. contra hereditatem de preſcript. vbi ponit regulam cum tribus fallē. ꝛ tenet

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ange.in.d.l.licet ⁊ ibi alexand. ſꝫ ſpecu.tit.de preſcript.§.j.verſic. itē no.tenet cum Dyn. ꝙ preſcribitur hereditas iacens antho.in c.cuꝫ non liceat. eo. titul. ⁊ pe.de ancha. hic colū. xl. verſiculo. vj. oppo. ⁊ Alex.in ꝯſi.cxxvj. colū.j. verſic.non obſt.

a ¶Adde text. glo.⁊ docto.in.l. ſine poſſeſſione. ff.de vſucapio. ⁊ Bal.in ꝯſi.xiiij. colū.iiij.verſicu. capio.iij.in .lviij.

b ¶Adde Bart. pulcre.i.l. naturaliter.hic alleg. de interpre. preſcri.gl.ab.⁊ imo. in.c.illud de preſcript.text. ⁊ docto.in.l.vt perfectius. C. de anna.except.⁊ glo. Bald. ⁊ Saly.⁊ poſt Cy.in.l.cuꝫ notiſſimi.§.imo. C.de ꝑſcrip.xxx. anno.⁊ ꝑ ſpecu. titu.de ꝑſcrip.te tit.de executo. et ſingu. Fely.i.d. c.illud ꝑ totum ⁊ aliquid ꝑ Jo. de pla. in.l. militabus.verſic. item litis.C.de decur. lib.x. ⁊ deci.par=

ſas in principio.⁊ tamē vſucapitur ſi tpe iniunctionis pauci dies ſuperant ad vſucapionem complendā: vt.ff.de vſucapio.l.rerum mixtura. §.labeo. ¶Sed dicēduꝫ eſt ꝙ ſine poſſeſſione[a] non poteſt inchoari: ⁊ ita loquitur regula aliquando mediāte poſſeſſione: ⁊ ita loquitur cōtraria. Sed ꝯ hāc ſolutionē eſt, valde.ff.de vſucapio.l. naturaliter vbi dicit ꝙ ꝑdicta poſſeſſione interrūpitur vſucapio ⁊ [b] eius effectus: ergo non continuatur ſine poſſeſſione: ſꝫ dici poſſet ꝙ illud habet locū qñ interuenit interruptio naturalis qua mediante poſſeſſor poſſeſſione priuatur qđ mihi videt: quia in caſibꝰ ſupradictis poſſeſſor poſſeſſione priuatur. Sed quandoqꝫ iniungit tignum domui vt.l.vniuerſas. ⁊.l.eū qui.iteꝫ qñqꝫ moritur: qꝛ mors omnia ſoluit: vt in autent. de nup. §. deinceps propterea ſupradicta nō vidētur procedere. Sed dici pōt ꝙ hic priuat naturaliter poſſeſſor poſſeſſione actu ⁊ habitu: ⁊ ideo interrumpitur vſucapio ⁊ in predictis autem caſibus: id eſt quādo iniungit ⁊ qñ moritur priuatur actu tantum et nō habitu: ſed certe immo ſi moritur priuat actu ⁊ habitu: qꝛ mors omnia ſoluit. Sed dicas ꝙ in heredem qui eſt eadeꝫ perſona fictione iuris vt.ff.de vſucapione.l.heres. ⁊ in autentica de iureiurand. amori. preſtit. eſt apta immediate cōtinuari. ſi nō fuerit apprehenſa per aliū. Nam ſi per alium apprehenderet impediretur continuatio poſſeſſionis defuncti in perſonam heredis. vt.ff. de acquirē. poſſeſſi.l.pomponius.§.queſitum.⁊ de vſucapion.l. poſſeſſio teſtatoris. Et ideo ſi non fuerit apprehenſa per alium et incepta ſit immediate continuari pro continuata debet haberi[c] arg.ff.de

lamenti gratianopolis dalphina.q.cccxvj. ⁊ ꝙ dixi in.§.j.in gl. j.q.pe.de ꝑſcrip. lib.conſuetu. biturigum.

c ¶Adde quod Barto.in.j.l.cum heredes. in ꝑn. ff.de acquir.poſ. dicit ꝙ non pōt dici continuata niſi apprehēdatur: ſꝫ bene quātum ad vſucapioneꝫ poſſeſſio defuncti ⁊ dꝛ eē cōtinuata. vt tenec hic Dy.p.l. cum miles. ff. ex qb.caute. maio. ideꝫ Alex.in.d.l. cū heredes, col. ij.verſic.gloſ.ſuper vbo nō pertinet vbi vide qꝛ poſſeſſio in ſuo vl extraneo, ſine apphenſione et transferatur: et vide alex.in conſilio. xxxvij.col. iij.v.ſaltim.libr. j.⁊ in ꝯſ. lxxxiiij. li.ij.⁊. in conſil. xliij.eod. volu.⁊ an ſtatuta ⁊ conſuetudines trāſferētes poſſeſſionem defuncti ꝓximioribus heredibus valeant vt eſt conſuetudo hic bituris vide per alex.i.d.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

l.cū heredes cā
breuitatis. quia
alīs intendo ple=
nius dicere i gl.
meis ſup cōſue=
tudinib⁹ bituri=
cenſium iam in=
ceptis: ꝛ per bal.
in rub. de cauſa
poſſeſ. ꝛ proprie
col.ij. ppe finem
ver. quero ſtatu=
to mediolani.
☞ Adde ꝙ de
hac q̄ſtione co=
pioſe ſatis ꝛ dif=
fuſe abſoluit hic
do. coapoſtilla=
tor meus q̄ſtio=
nem de qua hic
q̄rit in ſuo tract.
conſuetu. bituri=
gum in tit. de te=
ſte. §. vj. in gl. j.
vbi alle. Dy. hic
ꝛ notata p euz.
a ¶ Adde Bart.
in. l. cū heres. §.
in his ꝛ ibi Lu=
do de ro. ꝛ alex.
ff. de acq̄rē. poſ.
vbi ponunt plu=
res rōnes quare
quis poſtliminij
circa recuperan=
dā poſſeſſionem
quaz poſſidebat
reuerſus p ſe nō
fingit ꝛ ſec⁹ p fi=
lium vide Bar. i
l. ſi is q̄ p empto
re. circa ſecūdaz
partē. ff. ð vſuca.
ꝛ chriſtofo. por.
ꝛ ange. are. in. §.
ſi ab hoſtib⁹ iſti.

teſtamen. l. ſi filius. ꝛ in autenti. vt
ex acti. inſtan. dotis. prīne circa pn
cipium eſt ratio quare in vſucapio.
continuatur poſſeſſio defuncti. vt
in preallega. l. patet. ex quibuſ. cau.
maio. l. cum miles. circa principi. et
pro herede. l. ij. §. filium. itez oppo=
nitur quia conſtat captum ab hoſti
bus nihil poſſidere: cuz ab alio poſ
ſideatur. ff. de acquiren. poſſeſſio. l.
cum heredes. §. in his ꝛ tamen vſu
capit. vt. ff. de vſucapio. l. iuſto. §.
vltimo. Sed dicendum eſt ꝙ non
vſucapiat per ſe: quia non poſſidet
per ſe: tamen vſucapit per alium
quem habebat in poteſtate tempo
re quo captus fuit vnde ſi redeat
poſtliminio videtur omni tempore
poſſeſſionem continuaſſe iuris fi=
ctione poſtliminij [a] Et eiuſdem fi=
ctionis virtute vſucapionem conti
nuaſſe ꝛ dominiuz vſucapionem q̄=
ſiuiſſe: ſed vbi poſſideret per ſe ꝛ ca
pitur ab hoſtibus perdit poſſeſſio
ꝛ licet poſtea poſtliminio redeat fi
ctio poſtliminij non extenditur ad
poſſeſſionem que in facto conſiſtit
ꝛ conſequenter nec ad vſucapionē
que ſolet ex poſſeſſione procedere
ꝛ ſupradicta probātur aperte. ff. de
capit. ex poſtlim. reuer. l. i bello. §.
facte. ꝛ de vſucapi. l. ſi qui pro em=
ptore ꝛ ibi plane not. ꝛ ar. quibus
ex cau. maio. l. ſciendū ꝛ. l. deniq3 et
l. nec vtilem. ¶ Item opponitur cō=
ſtat ignorantem poſſeſſionem non
querere cum animus ſit de ſubſtan
tialibus que requiruntur in poſſeſ=
ſione querenda [b]. C. de acquiren.
poſſeſ. l. licet ꝛ tamen preſcribit: vt
ff. pro ſolu. l. ij. §. celſus reſpondeo
ꝛ dico ꝙ ignorans: nunq3 querit
poſſeſſionem per ſe ꝛ hoc ſimplici=
ter verum eſt tamen bene poteſt
ignorans querere miniſterio filij
vel ſerui quos habet in poteſtate

quib. modis ius
patro. pōt ſolui.
ꝛ Barto. in. l. nec
vtilez. ff. quib. ex
cau. maio. i iteg.
ꝛ Bal. i. l. deniq3
eodem titu.
b ¶ Adde quod
ſolus anim⁹ non
ſufficit ſine cor=
poris actu: vt. l.
l3 ꝛ ibi glo. Cyn.
Bar. bal. ꝛ ſaly.
hic p Dy. alleg.
ꝛ docto. alleg. ſ.
in precedēti. fo. j.
poſti. alleg. icip.
adde Bart. ꝛ an
ignorās querat
poſſeſſionē niſi p
filiū vel ſeruum:
vide per Bar. ꝛ
Alexan. in. l. j. §.
itē querimus. ff.
de acq̄rē. poſſe. ꝛ
p pcuratorē tu=
torē ꝛ curatorez
vide p Alexādr.
in. l. j. §. p pcura
torē. ff. e. tit. ꝛ gl.
Cyn. bar. bal. et
Saly. i. l. j. C. de
acquiren. poſſ. ꝛ
Aug. are. i. §. itē
nobis. ꝛ. §. ſi iſti.
eo. titu. ꝛ. Barto.
ꝛ imol. in. l. qui
mihi donatū. ff.
de donatio. ꝛ de
neg. geſt. l. ego.
vide doct. ſ. i lo=
cis allegatis.
☞ Adde in=
quantū iſte dicit
poſſeſſionē poſſe
q̄ri p pcuratorē

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

hic q etiam tradi et recipi pōt per eum: vt not. Bar. et doc. in l. poſſeſſio. §. j. ⁊ ſi poſſeſſio. ff. de acquiren. poſ. et in alleg. §. per procuratorē. ⁊ in l. certe. §. j. in fi. ff. de preca. ⁊ in l. ſi rem. ff. de vſuca. Bald. in l. ſi is q pro emptore in vij. q. princi. eod. titu. vbi dicit verum etiā in ficta vt quia quis confitetur poſſidere pcuratore meo. quod eſt contra Ang. in preallega. §. procuratorem: vt ibi per Alexan. ⁊ in l. ſi is qui. de vſuca. Bald. in ca. j. §. ſed vtrum in tit. per quos fiat inueſtitura.

a ℭ Adde an duo poſſint inſolidum eandē rē poſſidere Bar. ⁊ Alexā. in l. iij. §. econtrario. et gl. ⁊ Bart. in l. ſi vt certo. §. ſi duob⁹ vehiculum. ff. cōmoda. ⁊ alexan. cōſilio. xcix. colū. viij. volumine. v. ⁊ intellige regulam quod duo inſolidum non poſſunt poſſidere: intellige i dominio irreuocabiliter acquiſito ſecus ſi reuocabiliter ſecundū Baldum et angelum per illum tex. in l. ſi pluribus. ff. d legatis primo quod eſt ſingulare ſecundū eos vide ibi Jmol. Sic. circa predicta dubitatur. de quo vide. Barto. in l. ſi is qui. ff. de vſuca. ⁊ Alexā. in d. §. ſi duobus in additio. ad Barto.

⁊ ignorans vſucapere: vt in l. preallleg. Item per procuratorem querere pōt poſſeſſionem ignorans: ſꝫ non vſucapere niſi preterq̄ veniat in noticiam dñi vt. C. de acquiren. poſſeſ. l. j. et. ff. de acquiren. poſſ. l. j. §. per procuratorem. Per negotiorum geſtorem q̄ caret mādato querere poſſeſſionem: ⁊ vſucaperet dominum poſt ratihabitionem vt. ff. de acquir. poſ. l. cōmunis. §. pcurator. ⁊ de nego. geſt. l. ſi ego. Nō querendum eſt que poſſeſſio ſit neceſſaria ad preſcriptionem vtrū ciuilis tantum vel naturalis tantū: vel vtraq̄ ſimul. Ad cuius declarationem primo eſt querendū: vtrū ſint due poſſeſſiones differentes ſpecie vel vna tantum que diuerſificetur per accidentia. Joannes dicit q due ſunt poſſeſſiones ſpecie differentes vna ciuilis ⁊ alia naturalis. Azo. vna tā tum ſcilicet naturalis que diuerſificatur per accidentia. Et gloſatores iuris ciuilis in. C. tenent opinionem Azo. ⁊ in. ff. not. maxime in titu. de acquirē. poſſeſ. tenent opinionem Joānis. Pro quo argui ⁊ oſtēdi poteſt q ſit duplex poſſeſſio. dicitur enim in l. q ſi poſſidens fundum naturaliter ⁊ ciuiliter egrediatur de fundo ⁊ peregre vendat q ſi ex exiſtente extra fundum alius ingreditur fundum ingrediens habet poſſeſſionem: vt. ff. de acquiren. poſ. l. clam poſſidere. §. qui ad nundinas. Cum igitur impoſſibile ſit duos eandem rem eadem ſpecie poſſeſſionis inſolidum poſſidere[a]. vt in eodem titu. l. iij. §. econtrario. ⁊ de precario. l. duo manifeſtum eſt q due ſunt poſſeſſionis ſpēs. Item poteſt argui ex eodē. §. qui dicit q ingreſſus fundū poſt reuerſam nō admiſſum poſſidet vi ⁊ clā: ſed violenter ⁊ clādeſtine due ſunt qualita

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

a ¶Adde quin dicatur ciuiliter poſſidere tantū vel naturaliter tantū glo.⁊ Barto.in.l.j.§.deijcitur.ff.de vi et vi armata. et in.l. naturalr.in prīcipio.et ibi Alexan.ff.de acqui.poſſ. et dicam.j. eodem fo.in poſtil.poſt ſequentem ⁊ an eis cōpetat interdictū vnde vide gloſ. Bar.⁊ Alexā.in l.clam poſſidere §.qui ad nundinas.ff.de acqui.poſ.⁊ in dicta lege naturaliter.⁊ Ange.are.in.§.j.inſtitu.de vſucap.⁊ Cy.Bal.⁊ Salyc.in.l.licet C.de acquirēda poſ.⁊ per Joan.fab.i.§.pe.inſtitu.per quas perſo.nobis acqui. et Guido.papē in ſuo tract.ſup ſtatuto ſi quis p literas i gl.poſ. ☞ Adde pro queſito in principio huius apoſtil. Jaco.rebuffi in.l.fi.numero ij.⁊ qđ ibi poſui in apoſt.ad ipm in ver.de corporali poſſeſſione. C.de fundis pa-

tes cōtrarie.ergo coherere nō pñt eidem ſubiecto:vt.ff.pro ſuo.l.ancillam et pro emptore.l.ij.§.vlti.ſi coherent diuerſis ſequitur quod diuerſe ſunt ſubſtantie ſiue ſpecies poſſeſſionis.ꝑpreterea dicitur.ff.de vi et vi ar.l.j.§.deijcitur ꝙ datur interdictum ei qui poſſidet naturaliter tantum[a]. Item qui poſſidet ciuiliter tantum quelibet em̄ illarū poſſeſſionum:vt ibi dicitur ſufficit ad interdictum vnde vi cum igitur interdictum vnde vi.non detur niſi ratione poſſeſſionis: vt in.l.j.§.interdictum autem hoc.ff.de vi et vi arma. manifeſtum eſt ꝙ quelibet illarum eſt vera vna ſpecies poſſeſſionis per ſe. Item ibidem dicitur ꝙ naturalis poſſeſſio et pro ſuo ad interdictum pertinet:cum igitur copula cadat inter diuerſa[b] manifeſtum eſt ꝙ ſpecie differant naturalis poſſeſſio:et pro ſuo.ſequitur cuꝫ idem ſit pro ſuo poſſidere et ciuiliter poſſidere ſecundum oēs opiniones apparet vlterius ꝙ ciuilis et naturalis poſſeſſio ſunt due poſſeſſiones ſpecie differentes. Item interdictum vnde vi datur proprietario ⁊ vſufructuario:vt.ff.de vi et vi ar.l.iij.§.vnde vi.vterqꝫ ergo poſſidet: quia interdictum non haberet:vt in eo.titu.l.j.§.deijcitur.in fi. cū igitur nō poſſunt inſolidū codeꝫ gn̄e poſſeſſionis poſſidere ⁊ vſufructuarius[c] poſſideat naturaliter:vt l.poſ.ff.de acquiren.poſſeſ. certum eſt ꝙ ꝓprietarius eodē gn̄e poſſeſſionis non poſſidet quo vſufructuarius:vt eo.§.econtrario quare cum poſſideat ciuiliter apparet ꝙ ciuilis et naturalis poſſeſſio ſunt due poſſeſſiōes ſpecie differentes. Iteꝫ ſi ponā proprietariū ⁊ vſufructuarium eſſe extra fundū ⁊ extra fundi conſpectum haberent ambo eandē

tri.lib.xj.plenius per Alexan.in.l.iij.§.ex cōtrario ff.de acquir.poſ. et quotuplex ſit poſſeſſio.no.Baldus in auten.de functo.in.iij.q.C.ad tertul.et dixi in apoſtil.ad Jaco.rebuffi.vbi.ſ. in verſic.triplex eſt poſ.

b Adde gl.ſingu.in rubri.ff.de iuris ⁊ facti ign. ⁊ de hac dictiōe latius ſcripſi in tractatu meo dictionū.vbi vide.

c ¶Adde an et quomodo ꝓprietarius ⁊ vſufructuarius poſſideāt:ſcꝫ vſufructuari⁹ naturaliter et proprietarius ciuiliter vide glo.Barto.et Alexan.in.l.naturaliter in principio.ff.de acquirend.poſ.⁊ Joā.fab.⁊ Ang.Are.in.§.pe.inſti.per quas perſo.no.acquiri.⁊ doc.ſ.in ante precedēti poſtil.alle.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

naturaliter ⁊ ciuiliter. Item ſi in fundo ambo haberent eandem naturaliter ⁊ ſic eadem qualitas poſſeſſionis eſſet apud duos inſolidumq; etiã Azo. negat poſſe contingere. Nec eſſe ergo habes ponere poſſeſſiones plures ſpecies differentes que eaſdem ſpecies vel diuerſas hñt qualitates. ¶ Preterea due poſſidendi qualitates contrarie in eadẽ ſubſtantia poſſeſſionis cõcurrere nõ pñt vt oſtenſum eſt. Sʒ ciuiliter poſſidere ⁊ naturaliter ſunt qualitates cõtrarie poſſidendi ſm ea que communiter. dici ſolent vt de preca. l. ij. ⁊ vti poſſi. l. ſi in prin. non ergo concurrunt in eandem ſubſtantiã ſi ergo nõ eſt eadem ſubſtantia naturalis ⁊ ciuilis manifeſtũ eſt ꝙ non ſunt eiuſdẽ ſpeciei ⁊ ꝙ eſſe idẽ in ſpecie eſt eſſe idẽ in ſubſtantia ⁊ natura. Preterea quecũq; ſunt eiuſdẽ ſpẽi ꝑducunt eundẽ effectũ: ergo ad deſtructionẽ conſequentis que nõ ꝑducũt eũdẽ effectũ nõ ſunt eiuſdeʒ ſpeciei quaſi cũ ciuilis ⁊ naturalis poſſeſſio eundem effectũ nõ ꝑducant: q2 ex ciuili procedit vſucapio ex naturali nõ: vt. ff. de acq. re. do. l. acq̃rit. §. vl. manifeſtum eſt ꝙ ciuilis ⁊ naturalis poſſeſſio ſunt poſſeſſiones ſpecie differẽtes. Preterea dr in. l. ſicut nulla poſſeſſio [a] acq̃rit ſine aio ⁊ corpe ita nulla amittitur niſi qua vtrũq; in ↄ̃riũ actũ eſt: vt. ff. de acq̃. poſ. l. quemadmodũ. Cũ igit̃ hic ſignũ nulla pro diuerſis in natura videat̃ negare ſequit̃ ꝙ oẽs poſſeſſiões nõ ſunt eiuſdẽ nature: q̃re nec eiuſdem ſpẽi. ¶ Preterea dr in. l. pupill9. ff. de acq̃r. re. do. ꝙ pupillus ſine tutoris auctoritate non põt alienare etiã poſſeſſionẽ [b] q̃ eſt naturalis: innuit ergo in hoc ꝙ ẽt qđ nõ eſt eiuſdem nature naturalis ⁊ ciuilis: ergo nec eiuſdem ſpeciei. Preterea ↄtra Azo. eſt ꝙ ciuilis ⁊ naturalis. nõ videtur ponere differẽtias accidẽtales ſicut etiã iuſta et iniuſta: vt hic pʒ. ff. de acq̃r. poſ. l. iij. §. ecõtrario. Nã ibi in ſcđo reſpõ. ponit̃ vnũ poſſe poſſideri ciuiliter ⁊ alium naturaliter ⁊ tertio reſpon. dr nõ poſſe vnum poſſidere iuſte. ⁊ aliũ iniuſte ꝑ qđ appet ꝙ ciuilis et iuſta. itẽ naturalis ⁊ iniuſta nõ ſolũ ſunt eodem imo nec equipollent ergo nec ponũt differẽtias accidentales ſicut iuſta ⁊ iniuſta: ſi nõ accidẽtales: ergo ſubſtãtiales ex quo ſequit̃ ꝙ ſi diuerſificãtur in ſpẽ cum eſſe idẽ in ſpẽ ſit eſſe idẽ ſubſtantia ⁊ natura: vt ſupradictũ eſt. Preterea cõtra Azo. eſt. ff. de acq̃. poſ. l. iij. §. neruа filius. vbi dr me poſſidere rem mobilem hacten9 quatenus poſſem nãciſci naturalẽ poſſeſſionem ſi poſſideo ⁊ nihilominus poſtea nãciſcoꝛ natu

a ¶ Adde Saly. in. l. non ignorat. C. ad exhib. et Alex. pulchre in cõſi. cxxxiij. colũ. iij. ver. nec volu. j. ⁊ q̃ dixi poſt Dy. s. fo. xxj.

b ¶ Adde ⁊ dic qđ aut loq̃mur in perdẽda poſſeſſione ⁊ pupillus qui habet intellectum poteſt eã ꝑdere eo modo quo perderet eã maioꝛ ⁊ ſic ſine tuto. auctori. vt. l. poſſeſſionẽ. ⁊ ibi Bar. ⁊ Alexã. ff. de acq̃. poſ. aut alienãdo. et tunc aut loq̃mur in re ꝓpria et nõ põt alienãdo ꝑdere ſine tutoris auct. vt. l. pupillus. hic alleg. per Cy. etiã quecunq; res ſit: vt iſti. qb. alie. licet. §. nũc admonẽdi. ⁊ ibi ita dicit ange. Areti. col. ij. aut eſt res alterna ⁊ põt eã alienãdo ꝑdere. iſte eſt caſus in. l. ij. §. fi. a pupillo. ⁊ ibi ſin. Bar. ff. de vſuca. ꝓ empto. vbi eum. vide. et Alex. in. d. l. poſſeſſionem. ⁊ Ludo. bolog. i ſuis ſecundis inter

d

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

preta.iij.l. mag℥
puto.§.ſi es alie
nū.ff.de reb⁹ eo=
rum.⁊ cepolā in
conſi.iiij.colū.ij.
℣.ſ℥ pupill⁹.lic℥
et Alexā.in.l.iij.
.§. adipiſcuntur
ff.de acqui.poſ.
a ¶Adde qd ē
poſſeſſio:vn̄ dici
tur glo.Barto.⁊
Alex.co.ij.in.l.j.
ff.de acquir.poſ.
vbi multū diſpu
tāt.de diffinitio=
ne poſſeſſionis.
vbi tenetur cōi=
ter contra Bart.
⁊ quot modis ac
cipit verbū poſ=
ſeſſio.vide Alex.
conſilio.xcv.co=
lū.ij.volumi.v.⁊
Pau.de leaza.ſu
per rubri.de cau
ſa poſ.⁊ ꝓprie.⁊
ibi Bal.colū.j.et
glo.Cal.⁊ Lud.
bo.in ſecūdis in
terpre.in.l.regu=
lariter.ff.de pet.
hered.vbi dicūt
q̄druplicit er re=
ſpectu diuerſarū
rerum.c.et Ioā.
barb.in viatorio
vtriuſq℥ iuris ti.
de poteſtate.i.re
giarum in prin=
cipio.ſatis am=
ple.et Gui.pape
in ſuo tractatu
ſuper ſtatuto ſi
quis per literas
⁊c.in verbo poſ.

ralem.ergo patet primo me habuiſſe aliā diſtincta℥
a naturali ex quo ſequitur manifeſte ꝙ parue ſunt
quarum nulla eſt altera.¶Pro opinione aūt Azo.ſ.
ꝙ vna ſit tm̄ que diuerſificetur per accidētia argui=
tur.ſic primo q᷑ rubrica dicit de acquiren.poſ.in fi=
ne.ff.Item in.C.de acqui.⁊ ret.innuit ergo ꝙ vna eſt
vera poſſeſſio ⁊ per conſequens vna ſpēs ſicut Azo.
dicebat.aliter em̄ non ſingulariter ſed pluraliter lo=
queretur ⁊ confirmatur iſta ratio:ſed acqui.poſ.l.j.
vbi dicit ꝙ poſſeſſio appellata eſt quaſi pedum poſi
tio ª⁊ ſingularis locutio vno ſolo ſuppoſito cōtenta
eſt ergo ⁊c.Preterea pro Azo.dicit in.l.ꝙ ſi aliquis.
exeat de facto omni deſinendi poſſidere ꝑdit omne℥
poſſeſſionem:videtur ꝙ vna ſit ſubſtantia poſſeſſio
nis cui diuerſe inhereantur qualitates ſicut Azo.di
cebat.de acqui.poſ.l.iij.§.in admittenda.⁊.l.ſi quis
.§.differentia.Preterea autē vna eſt ſpecies poſſeſ=
ſiōis tātū aut plures.ſi vna Azo.h℥ ꝓpoſitū.ſi plu=
res tunc vn⁹ pōt hr̄e vnā alius aliā:⁊ ſi contingit ꝙ
eadē res ſit a diuerſis poſſeſſa.ꝙ eſt econtra.l.iij.§.
eo.contrario.de acqui.poſ.Itē ſequeretur ꝙ ex qua
libet ſpeciei procederet vſuca.⁊ ſic ſequeretur duos
inſolidū dn̄ium querere:qḋ eſt cōtra.l.ſi vt certo.§.
duobus.ff.cōmodati.¶Preterea pro Azo.eſt.§.qui
ad nundinas in fi.ſi bene inſpiciatur.Nā ſm verba
nec per violentiā ſupuenientem remouet clandeſti=
na.ſ.ꝑcedens que ſunt contrarie qualitates.⁊ illud
contingit:ideo q᷑ due contrarie qualitates nō cōpa=
tiuntur ſe circa eandē poſſeſſionē:vt dictū eſt.ſi eni℥
eſſent poſſeſſiones diuerſe prima qualitas.i.clande=
ſtina contra vnā.ſ.naturalem ſcḋa violentia contra
aliam:ſc℥ ciuilem deprehenderetur.et per hoc patiū
tur ſe ſimul nec per aliam tolleretur:ſed intelligen=
do textum ſicut in principio glo.intelligitur non pro
cedit ⁊ propterea pro Azo.eſt iuſta vel iniuſta ſunt
differentie accidentales poſſeſſiones ſecundum oēs
non ſubſtantiales:ſed iuſta dicitur ciuilis:iniuſta di
citur naturalis.ff.vti poſſi.l.ſi duo.in prin.ergo ⁊ vl=
timo.ſequitur ꝙ ciuilis ⁊ naturalis non ponit diffe=
rentias ſubſtantiales:ſed accidētales ſolummodo:
⁊ ſic non ſunt ſpecies differentes.Preterea pro Azo.
eſt q᷑ nulla poſſeſſio ſine animo ꝑditur.vt.ff.de acq̄=
ren.poſ.l.quemadmodum.de reg.iur.l.fere quibuſ=
cunq℥.Sed conſtat vnam ſola℥ poſſeſſionem ab ab=
ſente retineri ſecundum omnes:ſed vna ſola poſſeſ=
ſio ⁊ nulla perditur:q᷑ in nulla eſt animus perden=

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

a ¶Add' ꝙ bar
to.i.l.j.col.iij.ff.
de acquir.poſ.di
cit ꝙ iura alleg.
per Dy. hic non
probant ſuã opi
nionẽ ꝙ ſint due
poſſeſſiões.ꝛ di.
Bar.Dy.hic po:
nere quedã ver:
ba guarda me:
ſed quid impor:
tent iſta ỽba ne
ſcit:ſed Alex.ibi
col.xij.tenet opi.
Jo.ꝛ Dy.ꝙ ſunt
due poſſeſſiões:
differẽtes: ꝛ hoc
ꝓbat per plures
rationes: vt ibi
vide.ꝛ iſtam di:
cit cõmunez opi:
nio.eſſe.ſed Bar
to.ibi dicit ꝙ tri:
plex eſt poſſeſſio
cum quo tranſit
ibi Ludo.roma:
nus ꝛ Angel.in
l.ſi qui.vt.§.dif:
ferentia iure pe:
ti.illi⁹.ff.de acq:
ren.poſ.ſed con:
traria opinio ꝙ
non ſit dare ter:
tiam ſpeciẽ poſ:
ſeſſionis. tꝫ An:
ge.Jmo.ꝛ Pau.
de caſt.in.d.l.j.ꝛ
Bal.in.l.j.vij.co
lũ.C.vti poſ.bal.
Ang.ꝛ Saly.in
l.iꝫ.C.de acqui.
poſ.ꝛ Bal. in ru:
bri.de cã poſſeſ.
ꝛ ꝓprieta.in co:
lum.j.et.ij.et ibi

di:neceſſario ſequitur vnam ſolam
eſſe.Preterea pro Azo.eſt:qꝛ q̃cũqꝫ
habẽt eandem diffinitionem ſunt
eadem in ſubſtantia:ſed naturalis
ꝛ ciuilis eandẽ habent diffinitionẽ
etiam ſm Joã.vt not.de acqui.poſ:
ſeſ.l.j.in prin.ergo ciuilis ꝛ natura:
lis ſunt eadem in ſubſtantia: ergo
ꝛ ſpecie: ſed, ad iſtud dici poteſt ꝙ
deſcribuntur ſimul reſpetu cuiuſdã
tertij quo conueniunt: ꝛ id non ſe:
quitur ꝙ ſint idem in ſubſtantia:ſi:
cut nec ſequitur homo eſt animal
aſin⁹ eſt animal:ergo homo eſt aſi
nus:ꝙ ſint idem in ſubſtantia.So:
lutio tutius ꝛ probabile eſt tenere
opinio.[a] Jo.quia tex.ponit ciuilez
ꝛ naturalem poſſeſſionez: ꝛ duas
ſpecies coequas.ff.pro herede.l.iij.
.§.quod vulgo:ꝛ confirmatur in.d.
l.iij.§.nerua filius.ff.de acquir.poſ.
ꝛ ad argumen. contraria facile eſt
reſpondere ſi quis diligenter inſpi:
ceret. Dico igitur reaſſumendo.q.
premiſſam:quia ad preſcriptionem
eſt neceſſaria ciuilis [b] ꝛ naturalis
poſſeſſio vel ſaltim ciuilis ſola ſine
naturali. Nam ꝙ ſufficiat ciuilis ſo
la probatur quia.l.cauet ꝙ abſens
quem conſtat ſolam ciuilem poſſeſ
ſionẽ animo retinere poſſidet quã:
tum ad hoc vt vſucapio continuet:
vt.ff.de fur.l.ſerui ꝛ filij .§. vltimo
ꝛ de diuerſis preſcrip .l. in acceſſio:
ne.et de acqui.poſ.l.j.§.per ſeruum
qui in fuga. Jtem ꝙ naturalis ſola
nõ ſufficiat ad preſcriptionem ꝓba:
tur primo per tex.ff.de acqui.rerum
do.l.acquiruntur.§.vlti. ꝛ ad exhi:
ben .l.celſus .§. iulianus.de acqui.
poſ.l.j.§.penulti. Jtem ꝓbatur per
argu.neceſſariũ.cui nõ põt cõmode
rñderi.ſi non is qui ciuiliter tm̃ poſ
ſidet vſucapit ꝙ eſt verum: vt.d.§.
per ſeruũ q̃ in fuga.ꝛ.d.l.ſerui ꝛ filij
.§.vlti.abeſſet vel p̃ſens eẽt ꝛ pre.

Pan.de leaza.
☞ Add' quod
notaui in apoſt.
ad iſtũ.§.iſta re
gula in apoſtil.
in.ỽ. quis dicat
ciuiliter poſſide:
re ꝛ alexãder in
l.ij.§.j.ff.de acti.
empti vbi tenet
contra Ange.de
quo hic probat.
b ¶Adde an ci:
uilis poſſeſſio ſi:
ne naturali ſuffi
ciat ad preſcri:
bendum vel ecõ
tra naturalis ſo:
la ſine ciuili.glo.
Ad.ꝛ doct.in ca:
pitu.cauſam. de
p̃ſcrip. ꝛ pulche.
Barto.in.l.iij.§.
econtrario. ꝛ ibi
Alex.ff. de acq̃r.
poſ.ꝛ Fely.in.c.
cauſam. de pre:
ſcrip.col.pe.ver.
q̃uis. vbi dicit
ꝙ i vno caſu ſuf:
ficit naturalis:
videlicet in pre:
ſcribente vſufru
ctũ nam vſufru:
ctuari⁹ poſſidet
naturaliter.vt.l.
naturalr.ff.d ac.
q̃rẽ.poſ. vt.ſ.di:
ctũ ẽ p dy.ꝛ i ad:
ditiõi. fol.xxiiij.
ꝛ de materia vi:
de Archi.in.§.j.
xiij.q.j.ꝛ Pet. de
anch.i.c.j. co.vj.
de p̃ſcrip. ꝫ.c.li.
ꝛ bal.i.l. ſi vt cer

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

to .§. ſi duob⁹. ff.
cõmo. et in. l. in
traditiõib⁹. col.
iij. C. de pactis.
⁊ in. l. cũ res. C. d
probatio. ⁊ Joã.
fab. in .§. pen. in
ſti. per quas per
ſo. nob. acquir. ⁊
appella. poſ. ſim
pliciter intelliga
tur de ciuili vel
naturali. vid Al
lex. conſi. xxviij.
col. j. ver. ⁊ tali vo
lu. ij. ⁊ Barto. et
doc. in. l. natura
liter .§. nihil cõe
ff. de acquir. poſ.
in. v. lectu. ⁊ bal.
in. l. j. C. cõia de
vſuca. ⁊ Fely. in
c. cauſam. col. vj.
ver. adde etiam
de preſcrip. ⁊ in
c. iij. poſt princi.
de pbatiõibus.
Adde bald. in. l.
pe. colũ. ij. ver. hec
ratio eſt falſa. C.
de cõdi. infer. et
omnino. l. mater
paulo poſt prin
ci. ⁊ in auten. de
functo. col. ij. ver.
ſcda queſt. ẽ. C.
de condi. inſer.
a ¶ Adde Ab
ba. ⁊ Fely. pul
chre. in. c. vigilã
ti. de preſcrip. et
quis debet pba
re abſentiam ad
infringendã pre
ſcriptionem. vid
ibi. ⁊ Ange. in. l.

ſcriptionem ⁊ continuaret ſequere
tur q ſi ex naturali poſſeſſione ſola
procederet preſcriptio q ſi eodem
tempore naturaliter poſſideret et
bonafide q duo quererent inſolidũ
dominium eiuſdem rei eodem tem
pore quod non eſt de iure poſſibile:
vt. ff. commo. l. ſi vt certo .§. ſi duo
bus vehiculum. de caſtr. pec. l. here
ditate .§. pater. ⁊ de regu. iu. l. qd cõ
tra .§. vni duo. ¶ Sꝫ poteſt inſtari
q ſm hoc nunq preſcriptio contra
abſentem [a] procederet q꞉ cõtra poſ
ſidentẽ preſcriptio nõ incurrit. C. de
preſcriptio. xxx. anno. l. ij. Jdẽ tem
pus non eſt modus perdende poſ
ſeſſionis: vt. ff. quibus mo. vſufru. l.
mulieri. ergo contra abſentem ciui
lem poſſeſſionem animo retinendi
nunq precedit preſcriptio. fateor
q contra ciuiliter poſſidentem pre
ſcriptio non procedit. Jtem fateor
q tempus tantum non eſt modus
perdende poſſeſſionis. vt legitur ⁊
not. ff. ex vſuca. l. furtum .§. fundi et
preterea dico q ſi ciuiliter poſſidẽs
neglexerit naturalem poſſeſſionem
per. x. an. [b] vel vltra q illa negligẽ
tia circa poſſeſſionem naturalem
priuat eundẽ poſſeſſione ciuili ſicut
alias cauetur in iure q negligentia
cõmiſſa in adipiſcendã vel recupe
randã poſſeſſionẽ naturalẽ inducit
amiſſionẽ ciuilem: vt. ff. de acqui
ren. poſ. l. ſi de eo .§. ſi forte. dico er
go q qdiu abſens retinet ciuilem
poſſeſſionem non inchoatur preſcri
ptio duplici ratione. Prima q꞉ con
tra poſſidentem ciuiliter non pſcri
bitur. vt dic. l. ſe. C. de preſcript. xxx.
an. Secunda ratio eſt quia qui ciui
liter poſſidet preſcribit ergo alius
non preſcribit eodem tempore ne
plures ſimul inſolidum quererent
vt dictũ eſt: ſed ex quo iuris pſum
ptione poſſeſſionẽ ciuilem perdide

emptor. C. de p̄
ſcrip. long. tẽpo.
qui di. q ei q̃ al
legat. Jdẽ Alex.
conſi. lxxxviij. co
lũ. vl. ver. fortius.
lib. ij. ⁊ tex. ⁊ glo.
⁊ ibi bal. ⁊ doct.
in. l. fi. C. de pre
ſcrip. lon. temp.
⁊ Bart. in. l. j. §.
ſinaũt. ff. de itin.
actuq priuat. et
Cepo. de ſeruit.
vrbano predi. c.
xxiiij. ⁊ ample in
deciſi capel. tho
lo. deciſio. lxxvj.
b ¶ Adde que re
quirũtur ad per
dendaꝫ ciuilem
poſſeſſionẽ gloſ.
Jnno. ⁊ Abb. ſic
cu. i. c. veniſſent.
col. vl. ver. ſi. vl. no.
⁊ Jnno. in. c. que
relam. de electi.
⁊ gl. Bar. ⁊ Ale
xan. in. l. ſi de eo.
.§. ſi forte. ff. de
acqui. poſ. ⁊ Cy.
Bar. Bal. ⁊ Sa
lyce. in. l. j. C. de
ſeruis fugi. ⁊ ſin
gu. per Abba. et
Fely. in. c. vigilã
ti. col. iiij. verſic.
⁊ ideo ad. de p̄
preſcrip. vbi po
nit quatuor ca
ſus ⁊ omnes ſu
pradicti ſecuun
tur Dy. exceptis
Jnno. ⁊ Lud. de
rom. i dicto .§. ſi
forte q inducit

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

obliuio poſſeſſionis ciuilis et pre-
ſumitur de ipſa oblitus per decē-
nium et ſequitur Bal.in.l.fina.C.
de his qui a non dño ſed imol.et
Ludo.dicunt obliuionem biēnio p
iudicem arbitrā-
dam.vide Fely.
in.d.c.vigilanti.
colū.v.ver.quar
tus caſus.et ſic
habes qñ occu-
pās incipiat pre
ſcribere non ſta
tim ſed demum
poſſeſſione ciuili
a dño amiſſa p̄-
dicto mō obliuio
nis decennij vt
not.hic Dyn.j.⁊
alijs trib⁹ mod.
p Fely.in.d.ca.
vigilāti notatis.
Adde p hic
deductis Spec.
in tit.de iuriſdi.
omi.iudi.verſic.
vlti.nota.⁊ in.ti.
de loca.§.vj.ver
xlvj.⁊ in titu.de
cōfeſ.§.in verſi.
quid ſi cōfiteor.
⁊ verſi.ſed.q̄ in-
cip.ſed q̄d ſi cōfi
teor.⁊ Alex.oīno
in.l.interdictum
ff.vti.poſſi.
a Adde quod
reſtituere tenet̄
q̄s id qđ habuit
ex furto rapina
oppreſſione dolo
vel calūnia.tex.ſin.in.c.j.xiiij.q.vj.
vñ d̄r Luce.xx.zacheus dicit, Ecce
dimidiū bonorū meorum dñe do.
paupib⁹.⁊ ſi quē defraudaui.red
do quadruplū.de q̄ vide Scotum

rit per obliuionē ſeu per animi di-
ſpoſitionem que ex obliuione pce-
dit poſt abſentiā longi tpis ex nūc
inchoatur p̄ſcriptio contra eum.et
hoc voluerunt gloſatores iuris ci-
uilis aliq̄ter dicere licet non plene
C.de ſeruis fugi.l.j.per quod ptʒ
q̄ ad preſcriptionem eſt neceſſa-
ria ciuilis ⁊ naturalis poſſeſſio ſi-
mul vel ciuilis ſola naturalis aūt
ſola non ſufficeret eo caſu quo po-
neremus alium ciuiliter poſſidere:
vt.ſ.oſtenſum eſt Dy.

Idem.

Peccatū nō remittit̄ niſi reſtituat̄ ablatū.

Si rem meam ſur
ripuiſti.rel violenter abſtuliſti vel
aliud a me extorſiſti per vſura-
riam prauitatem[a] non remittitur
peccatum:et conſequenter nec pe-
na peccati niſi reſtituas rem ab-
latam et hoc intendit hec regula
et dictio niſi[b] ponit ſicut in.c.pro-
xi.ff.de ven.in poſ.mit.l.extraneo.
et de fer.l.ſi feriatis.et de cuſto.
reo.l.ij.§.ſi aliquando autem re-
peritur quod negat ſeu priuat: vt
C.de tranſact.l.iiij.et.ff.de regu-
lis iuris.l.quo tutela.in principio.
et ideo dicendum videtur quod

in.iiij.diſtinctio.xv.q.ij.vbi ponit
quinq̄ʒ articulos:ſcilʒ q̄d ſit reſti-
tuendum:quis tenetur reſtituere ⁊
cui eſt facienda reſtitutio.propter
quid reſtitutio ſit et qñ vide reli-
gio.fratrē Oliue
rium Mailiardi
in ſermo.xxxviij.
in vltima parte
dñice.iiij.qua-
drageſime.et in
ſermone ſeq.i.vl.
parte ⁊ idē dicen
dum in oīb⁹ ca-
ſibus in q̄bus cō
petit repetitio:⁊
iſtud hʒ locuʒ in
foro anime.nam
vbicunq̄ʒ ius po-
ſitiuū habēs cō-
curſum logis ſeu
eq̄tatis natura-
lis diſponit ſup
repetitione ſeu
reſtitutiōe faciē
da talis lex eſt
ſeruāda in foro
cōſcientie vt no.
Abba.ſicc.in ca.
q̄r plerīq̄ʒ de im-
muni.eccle.vbi
vide multa alia
notanda in hac
materia:et an re
ſtitutio male ab
latorum debeat
fieri p man⁹ illi⁹
q̄ tenet̄ reſtitue-
re vł p epm vide
Fely.in.c.cū ſit.
de iudeis vbi fa
cit tres cōcluſiones.⁊ Bal.in.c.j.§.
iniuria.colū.ij.verſi.q̄ro.de parte.
b Adde de hac dictione Barto.
Bal.Saly.et Alex.in.d.l.ij.iiij.C.de
traſac.⁊ late i tractatu meo dictio-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

nū:ſed vltra vi
de Alex. cõſilio.
lxxxvij.lib.j.et p
Ioã.an.hic et in
addi.ſpe.titu.de
ſponſa.ſup rub.i
verbo negatio-
nẽ ꝛ gl.in.§.j.de
his q̃ in miſ.non
cõ.in verbo pter
i pragmati.ſanc.
☞ Adde vltra
hic adducta: in-
quãtũ faciũt ad
dict.niſi an po-
nat vł priuet gl.
in.l.extraneo.in
ꝟſi.niſi ꝛ qđ ibi
poſui in ad.i ꝟ.
dictio niſi.ff.de
ven.in poſ.mit.
Bal. actiõe. nu.
ij.vbi poſui i ad
di.ad i pm in.ꝟ.
dictio niſi.C.de
trãſac.ꝛ Barto.
in.l.ſi ita ſcriptũ
.§.ſi pater vbi ẽt
notaui in verſic.
per aduerbium
niſi.ff.de leg.ij.
a ¶Adde an re-
ſtituere rem ra-
ptam pſit rapto
ri ad penã euitã
dã.Abba.i ca.j.
de dolo et cõtu.
ꝛ i ca.olim.in.j.
de reſtit ſpolia-
to.alberi.đroza.
in dictiõa.ſuo in
verſic.reſtitutio.
et opinio Dyn.
hic ſequit̃ Bart.
in.l.q̃ ea mẽte.ff.
de fur.col.j.i fi.ꝙ

ibi precedit oratio negatiua dicto niſi ponit.vt di-
cta.l.extraneo.l.ſi feriatis.ꝛ.l.ij.§.vltimo:ꝛ de au-
ro ꝛ argento legato.l.ſi q̃s ita.et de alimen.lega.l.
ſticus.§.ticia.ꝛ in hoc capit.ꝛ ſequẽti.ſed vbi prece-
dit affirmatiua tũc negat ſeu priuat.vt dicta.l.quo
tutela.in prin.ff.eod.ff.de diuer.preſcriptis.l.de ac-
ceſſionibus.§.vltimo et ad turpil.l.j.§.penulti.ꝛ de
iure fiſc.l.iij.§.multa.et.l.non poſſunt. Sed contra
hoc videtur.ff.de regulis iuris.l.nemo.ex his in pri
cip.quod priuat et non ponit et tamen negatiua p̃-
cedit:ſed illa negatiua eq̃pollet affirmatiue et ideo
dictio niſi priuat ſicut vbi vera affirmatiua prece-
dit. ¶Item contra predictam ſolutionem videtur.
ff.de manu.teſta.l.titio.§.vltimo.vbi videtur prece
dere negatiua et tamen dictio niſi non ponit: ſed
ibi negatiua non preceſſit:ſed ſecuta fuit et ideo nõ
videtur habuiſſe animũ cõcedendi libertatem: ſed
potius impediẽdi:ꝛ propter illam preſumptionem
animi impeditur datio libertatis ar.ff.de addi. leg.
l.legata mulier.ꝛ cõdi.ꝛ demõ.l.cũ tale.§.vltimo.
Reſtituatur ergo a cõtrario ſi reſtituatur ablatum
remittitur peccatũ cum arg.a contrario ſenſu ſum-
ptum fit lex.vt.ff.de reſti.l.ex eo.et de teſta.l.qui te
ſtamento.§.mulier.et cum ſublata cauſa finali alī
cuius rei tollat̃ effectus.vt.ff.de dolo.l.ij.§.vltimo.
et.l.elegãter in principio.ꝛ de exceptio.rei iudi.l.ij.
et de adimẽ.leg.l.alũne.§.ab heredibus: et ſupra
de prebẽ.et digni.c.ſi pauper clericus.lib.vj.cũ ergo
delictum ſit cauſa finalis pene imponende.quod pa
tet q: vbi non eſt delictum nõ debet eſſe pena. ff.de
verbo.ſig.l.aliud.§.inter multum.C.de penis.lege
ſancimus bene ſequitur qđ reſtitutio ablato.et ſic
reducta cauſa ad nõ cauſam remittitur peccatum:
ſed contra hoc aperte.ff.de fur.l.qui ea mente.et vi
bo.rap.l.penul.vbi reſtituta re ſublata vt violenter
ablata non remittitur peccati pena:ſed illud ſcđm
rigorem iuris ciuilis.ſecus autẽ de equitate iuris ca
nonici quod diuinum imitatur. Queri autem ſolet
ſi fur vel raptor vel vſurarius habet facultatem rei
reſtituen de etiam ſi fiat eius remiſſio abſq; eo qđ
reſtituat rem an intelligatur a peccato abſolutus.
et quidam dicunt ꝙ ſit abſolutus quia ſoluere ꝛ cõ-
ſequi remiſſionem eius:quod erat ſoluendum paria
ſunt.ff.de re iudi.l.iiij.ſoluiſſe.et.l.tres dies.ꝛ quia
ſatiſfactum accipimus p eũ modum quem creditor
acceptauerit.ff.de actio.l.ſi rem.§.ſatiſfactum aũt

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

in delictis locus eſt penitentie. de
quo per Bald.in.l.j.C.de plus pe=
titio ⁊ in.l.ſi quis in ſuo de inoffici.
teſta.et Joan.and. in capitul. cum
laici de iure patrona.⁊ ca.in penis.
infra.e.i mercu.

elect.⁊ in cap. preteream de vſuris.
vbi ponit differētiam inter ſatisfa=
cere ⁊ reſtituere et in rubrica.de re=
ſtitu.in integrum et Bartho.in.l.
qui in proprio].§.item queritur.ff.
de pcurat. Quo

et Alex.in addi=
tio.ad Bar.in.d.
l.ea mente.⁊ an.
de puſi.in.l.ſi nō
cōuicij.C.de iu=
ris ⁊ magiſtralē
diſtinctionē.Sa
ly.in.l.prima.in
j.et.ij.colū.C.de
crimine ſtellio.⁊
Dy.i ſequēti re=
gula.i prima.lq.
⁊ Paulus de ca=
ſtro cōſi.xxiiij.in
antiqui.colū.j.⁊
Cardi.Alexā.in
capit.nunq̄.lvj.
diſtinct.⁊ q not.
Cy.Barth.Bal.
et Salyce.in.l.ſi
q̄s nō dicā rape=
re.C.de epiſco.⁊
clericis:⁊ Bar.⁊
Angelus in.§.ſi
igit.in auk.vt in
dicta.l.ſine quo
quo ſuffra.col.ij.
et que not.Bar.
Bal.Paulus de
caſtro.⁊ Alexā.
in.l.q̄uis.ff.ꝺ iu

titul.ex quibus mdis pignus vel
hypo.ſolui.l.item liberatur.in pn.
Alij dicunt q̄ nō liberaꝛ quis quia
verbis regule inherendum eſt in
dubio cum de peccato agatur. Re=
ſtituere autem eſt rem in primo
ſtatu reponere vt.ff.de vſur.l.vi=
deamus.§.in fauana.et ne quid in
loco publi.l.ij.§.vt reſtituas.et de
verbo.ſignificatio.l.cum pretor.et
l.plus eſt in reſtitutione.et.l.reſti=
tuere. Non abſurdum tamen di=
ci poteſt quod ſi res erat reſtitu=
tioni parata: perinde eſt ac ſi res
eſſet reſtituta[a].et poſtea per eum
cui reſtitutio facta fuit donata ſit
reſtituenti.arg.ff.de dona.inter vi=
rum vxo.l.ij.§.cete℞ debitorē.⁊.§.
vl.⁊ de iure do.l.vir ab eodem.⁊.ff.
ſi certum peta.l.ſingularia circa fi.
⁊ de ſolutiōe.l.pecuniā.⁊ de rei ven
dicatione.l.hec ſi res alias non po
teſt intelligi proprie facta reſtitu=
tio cum quantum ad propriam ſi
gnificationem verborum aliud ſit
remittere: aliud reſtituere vt di=
ctum eſt. Sed ſi non habeat facul=
tatem rei reſtituende: tunc eſſet ſi=
bi impoſſibilis reſtitutio. Et tūc ſi=
ne reſtitutione abſolueꝛ[b]: q2 nemo

tuplex ſit. vide
Bartholum. in
l.cum quis.§.ſi
quis pro reo.ff.
de ſolu.et in.l.j.
§.fina.ff.de que
ſtioni.et ibi vide
Alexand.in ad=
ditioni.et Bald.
in capitu.domi=
no guerram. Et
ibi cardina.Ale=
xand.colum.iiij.
hic finitur lex
et incipiunt con=
ſuetudines. re=
gni colum.x.
b ¶Adde qōidē
tz expſſe Bal.in
l.rogaſti.§.ſi ti=
bi co.j.℣.qd aūt
ſi remiſi vſuras
vſurario.cū ſeq.
q.ff.ſi cert.peto.
alle.hic dy.⁊ in
l.ſingularia.col.
iij.eo.tit.et vide
hoſti.in ſumma
ꝺ vſurarijs.§.fi.
℣ſi.qd ſi fenera=
tor.⁊ ℣.qd ſi vſu

re iurand.⁊ Dy.in regula que con=
tra iura.verſicul.ſed contra regu=
lam videtur infra eod.⁊ docto.in.l.
iij.de calore.ff.eodem titu.⁊ Cyn.
Joan.fa.in dic.l.ſi nō cōuitij.et ibi
Salyce.C.de iniuris.⁊ deciſioñ.ca=
pel.tholoſe.queſtione.ccccix.
a ¶Adde quid ſit reſtituere Ab=
bas ſiccu.in cap.querelam in fi.de

rari⁹.⁊ do.in.c.q̄q̄.de vſu.ē.eo.li.
Jo.an.hic in gl.⁊ in mercu.tz Hōſt.
⁊ in add.ſpec.ti.de vſur.§.⁊ fed.de
ſen.in ɔſi.xviij.ici.qō.talis ē.⁊ Jo.ꝺ
ancha.⁊ Jo.cal.in ɔſ.x.ſup rub.de
vſu.⁊ plchre alex.in ɔſ.xcj.co.j.⁊vl.
li.ij.⁊ fred.ɔſi.xxij.⁊ Lauren.de ro
dul.in repe.c.cōſuluit.in.j.q.de vſu
vide lud.de ro.in ſuis ſing. fo.xxij.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

col.ij.verſi.colligitur.⁊ Ale.in.l. ſi plagij.col.j.ff. de verbo. oblig. ☞ Adde ꝙ in ꝯtum alleg. ro. ſing.ſuis.fo.xxv. qđ voluit allegare eum ſingu. cc lxxxj.incip.regula eſt. de q̄ vide oíno Alexan. in apoſt.ad Barto. in.l. cōſentaneū. verſicu. ſeptimo not.C. quō et qñ index.

a ¶ Adde ꝙ nō dimittit peccatū niſi fiat reſtitutio ſi reſtitui poteſt.nā nō valēs illicite rem extorta3 reſtituere ex q̄ penitet liberat a pena eterna: vt not.Abba.i.c. cū tu. de vſur.et ſctūs tho.ij.ij.q. lxvj.⁊ Jo.đ anania in.d.c. cū tu. vt tenet Dy. hic in fi.⁊ qñ impoſſibilitas natural' ſiue difficultas pſone excuſet debitorē. vide bar. imo.⁊ pau. de caſtr.in. l. cōtinu⁹. act⁹ .§.illud.col. ij.ff.de v̄bo. obl. ⁊ dy.⁊ ibi in addi. in regula nemo poteſt.j.

b ¶ Adde an q̄s preciſe teneatur

pōt ad impoſſibile obligari:vt.j.eodem.c.nemo poteſt.⁊.ff.de regu.iuris.l.impoſſibilium.q: ipſa non habēdi neceſſitate excuſatur: vt. ff.de mune.⁊ hono.l.cura.§.inopes.Licet forte ſecūdum rigorē iuris ciuilis nō eſſet:excuſatus:q: naturalis impoſſibilitas nō perſone difficultas debitorem excuſat:vt.ff. de verborū obligatione.l.cōtinuus actus .§.illud.¶ Sed mihi videt̃ ꝙ etia3 ſine rigore iuris ciuilis poſſet excuſari.multū enim refert vtrum ſit in obligatione datio vel factū.nam ſi eſt in obligatiōe datio ⁊ difficultas pſone nō excuſat debitorē:vt in .§. illud.ſed vbi eſt in obligatione factum perſone [a] caſus contingēs in perſona debitorē excuſat ſiue factū debeatur ex ꝯctu ſiue ex promiſſione in iudicio facta. De cōtractu patet.ff.ad.l.Rod.de iact.l.vlti .§.penultimo . De iudicio ſi quis cau.l. is. Uerū eſt quia gloſatores iuris ciuilis diſtinguunt inter iudicia et contractus ⁊ nihil eſt : q: idē eſt in vtroq3 quantū ad hoc in.l. preallega.ergo rē reſtituere ſit factū: ſicut em̄ rem tradere[b]:vt.ff. de verborū obligatione.l.vbi autem nō appareret.§.qui id ⁊.l.ſtipulationes .§. idē puto ſequitur ꝙ impedimentū ſuperueniens in perſonā debitoris qđ reſtitutionē impoſſibilem facit debitorem excuſat niſi culpa preceſſerit caſum.q: tunc non excuſat propter caſum:vt.ff.ſol. ma. l.etiā. .§.l3.Jte3 niſi delinqueret ſub ſpe venie[c] cōſequend e:q: tūc vr̃ culpa caſum p̄cedere.⁊ ideo excuſari non debet.ar.ff.de damno infecto.l.fluuium.§.itē apud.et §.ſeruus et de act.et obliga.l.j.§.is quoq3.et cōmoda.l. in rebus .§. quod autem.

ad factū.Bar. et vtrūq3 imol.in.l. ſtipulationes.ff. de verb. obliga. ⁊ i.l.ſi q̄s ab alio .§.fi.ff. đ re iudi. ☞ Adde quod notaui in apoſt. ad pañ.ad Bar. in.l. cū ſeruis ad fi. in verſi. poſſit cogi . vbi memini de apoſt.ff.de verbo.oblig.

c ¶ Adde tex.et ibi ab.ſiccu.in.c. illud đ cle. excō. mu.⁊ nota quod facilitas venie i caſum tribuit delinquēdi.xiiij. q. iiij.c.eſt iniuſta. ſpec.ti.de adno. verſi.vij.in fi.vi3 pe Pet.đ ancha. in.doc.c.illud.et iſtud induxit Jaſon in.§.fi.co.iij. ver.ix ,fallit iſti. de acti. ꝙ is qui ſub ſpe ceſſionis bonoru3 contrahit non admittitur ad ceſſionem bonorum. vt tenet ibi Joan. de pla.et bene facit ꝙ not.Bart.in.l. j.§.j.ff.q̄ſi teſtamento liber eſſe.

¶ Idem.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Peccati venia nõ datur niſi correcto.

Hec regula concordat cum proxima precedenti: quia ſicut in precedenti non remittitur peccatum niſi reſtituatur ablatum. ita hic non remittitur peccatum nec peccati pena niſi interueniat mentalis correctio id eſt animi penitentia ⁊ cordis contrictio: hijs enim interuenientibus datur peccati venia [a] ſed queritur: de iure canonico propter ſolam penitentiam id eſt cordis contritionem datur peccati venia et non de iure ciuili [b]. vt.ff.de edil.edic. l. quid ſit fugitiuus. et de furt.l.qui ea mẽte cum ſimili. Reſponſio eſt aperta: q2 ea que facilius ligãtur facilius diſſoluunt̃ ſeu que facilius ligãtur facilius diſſoluuntur: vt. ff.eo.l. nihil tam naturale ⁊.l.fere ⁊ de ſol.l.prout quiſq3 et de reſti.ven.l.emptio Conſtat autem q̃ de iure diuino facilius quis ligatur: quia ſola mentis cogitatione ſi modo fuerit huius propoſiti quod occaſione data id quod cogitauit commiſſurus ſit. vt.ff. de verbo.ſign.l.fugitiuus ⁊ ideo per cõtrariã animi penitentiam ⁊ cordis contritionem conſequitur remiſſionem peccati ⁊ pene pro peccato imponende. iure autem ciuili per ſolam animi cogitationem ad actum nõ precedentem penam non meretur vt.d.l. fugitiuus et de penis.l.cogitationis et ideo ſola cordis contrictione veniam non cõſequitur Correcto.i. penitenti et cordis contritionem habenti. correctio enim triplex [c] reperitur vna verbalis. al'a realis tertia mẽtalis. tamen nec verbalis nec realis prodeſſent niſi mẽtalis interueniat quo ad deũ cũ ad cortãtum reſpiciat deus ⁊ q̃tum ad peccati commiſſionem ⁊ q̃tum ad remiſſionem conſequendam. Jura autem ciuilia q̃tum ad commiſſionem conſiderant factum concurrẽs cũ aĩo ⁊ nõ factũ tantum ſine aĩo ⁊ quia voluntas ⁊ propoſitum maleficia diſtingunt vt.ff.de furt.l.qui iniurie ⁊ de ſic. l. infans ⁊. l. diuus nec animus ſine facto vt.l.fugiturus ⁊.l.cogitatiõis.

a Adde car. alexã.in.c. deniq3 in princip.iiij. diſti.in fiñ. ẏbis ſuis vbi dicit eẽ ibi gloſ.limitante hãc relatiuã q̃ pcedit in venia culpe. ſecus in venia pene q̃ nõ eſt idem not. alb. de roſate in dictionario ſuo in litera venia licet dy.vic videatur ſentire cõtrarium qđ correct⁹ conſequatur remiſſionem pene ⁊c.

b Adde dy.et q̃ ibi dixi in regula precedenti. in iij.apoſtil.

c Adde abb. ſic in.c.cum ex iniunctio de here.

Idem.

Nemo poteſt ad impoſſibile obligari.

Si pmitto alicui dare qđ eſt ipoſſibile de natura dari. vt ſolẽ. lunã ⁊ ſtillas nõ obligor. vt.ff.de verbo.oblig.l.ſi ſtipuler.ij.reſpon. Jtẽ ſi pmitto facere id qđ impoſſibile eſt de natura fieri

a ¶Adde ſingu.cy.⁊ bald.⁊ ſaly. in.l.ſi quis non dicam rapere.C.de epiſco.⁊ cleri.barto.in.l.j.in princi. ff.de extra.crimi.⁊ Bart. pulchre in conſi.cxxvij.⁊ ale.in.l.j.§.fi.ff.quod quiſq; iuris et ſaly.in.l.is q cū telo.C.de ſic.⁊ ab. i ca.j.de pſump. ⁊ doct. in capi.p petue.s.de elec. eod.libro.bal.et ange.aret.in.§. item lex cornelia inſtit.de pub. iudic.⁊ bar.i.l.j.§. diu⁹ et.l.diuus. ff.ad.l.corneliā. de ſicca. ſignanter p Fely.i.d.c. j.de preſu.poſt do.anto.⁊ Imo. ⁊ Fel.in tra.ſuo de conatu quem poſuit poſt titu. de appella. vbi ponit in dictis locis regulā q conatus ſine effectu penam meretur ⁊ etiam octo fallen. Et quid in ſtatutis maleficia punientis. vide per doct.s. alleg.⁊ paulum de caſtro.in conſilio.xxvij.in antiquis.j.colum. ij.verſicul.dicet aliqs ad pdicta vide lu.bo.in.l.i executiōe.§.quecūq;.ff.de verbo obliga.In ſecundis interpretationibus.Qua pena puniatur ille qui repertus eſt in domo animo furandi non tamen proceſſit ad actum vide. Bartol. in.l. qui ea mente. ff. de furt. ⁊ Baldus in.d.l.ſi quis non dicam rapere. et Anto.in capitulo.primo de eo qui mitt.in poſſeſſio. cā rei ſeruan. et archi.in capitu. q bona.xvij.qō. j.vbi dicunt per tex.in.l.ſaccula. ff.de extra cri. q relegatur vel ad opus traditur: ſed ibi ludo.bolog.tenet contrarium: ad nota. hic vide bald.in cōſi.xxiiij.vol.iiij. ⁊ cardi.alexā.in cap.omnes.xvij. diſt.⁊ bal.i cōſil. xxx.li.ij.⁊ in cōſi. lviij.col.vij.verſi.itē q iuſti.li.j. ⁊ i cōſi.xxvij.lib. ij. Et an conat⁹ puniat i ciuilib⁹ ſicut i crimīe dic q nō vt not.glo. ſin.⁊ bal.i.l.ſi cōſtiterit.C.ſiniū reg.⁊ Fely.in.c. cū acceſſiſſet.co. xvj.in princi.de cōſi.xxxiij.⁊ in cōſili.xxxvj.

☞ Adde inq̄tum alle.fely.in tract.de conatu poſt titu.de ap. q nunc p modernā impſſionē ponit poſtil.de ſponſa.⁊ de hac materia vide oino panor.in.c.adoleſcē.⁊ qd ibi poſuit in addit.ad ipm i pſi. cōſummatū.nu.ij.de ſpō.vbi pono qd de hoc caſu in foro fo.⁊ in foro

vt celum digito tangere vel celum aſcēdere vt.d.l.ſi ſtipuler.j.reſpon. Item etiā ſi promitto id quod eſt impoſſibile de facto vt montes alpium vltra mare deferre argumē. ff.de ſtatu.lib.l.cum heres.§.j.Itē ſi ſtipulor id quod eſt impoſſibile de iure vt rem ſacram mihi dari vt inſtitu.de verb.obli.in princip.⁊.ff. de verb.obl.l.inter ſtipulantem.§. ſacram ⁊.l.ſi ſtipuler.§.item q leges.Intendit ergo regula dicere q nemo poteſt obligari[a] ad id quod de natura de facto vel de iure eſt impoſſibile.et hoc in contractibus idem in vltimis volūtatib⁹: qz nec autoritas vltime volūtatis que excedit autoritatē contractuū: vt. ff. eodē.l.in teſtamētis pōt ad impoſſibile aliqd de pdictis modis obligari.arg.ff.de legi.j.l.ſi quis inquilinos.§.vltimo et.l.ſeruo alieno.§.vltimo.⁊.l.apud iulia.§.cōſtat. ⁊ de condi.inſtitu.l.quidam ⁊.l.filius et.l.que ſub conditione. Et idem in ſententijs et preceptis nam nec autoritas nec precepti poteſt aliquem ad impoſſibile obligare.vt.ff.que ſenten.ſine appel. re.l.vltima.et.iij.reſponſo.Item in conceſſionibus quia conceſſio continens impoſſibile de natura de facto vel de iure non eſt obligatoria.vt.ff.de inter.actio.l.ſi is.§.in

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

poli.et de hoc etiā vide Roma ſin-
gula.cccxx.incipien.iudex capiens
pecuniam.

a ¶Adde an et quando impoſſi-
bilitas viciet.Bar.in.l.j.ff.de here.
inſti.et in.l.fina.
ff.ſi cer.peta.ꝛ in
auten.ſi quādo.
C.de conſt. pec.
impoſſibile ſim-
pliciter poteſt de
duci i obligatio
nem ſi hominis
ↄpulſione dedu-
catur ad poſſibi
litatē tex.ſing.ꝛ
vnicus in.l.fina.
.§.iter eos. ff.de
verborū obliga.
et ibi.Ludo.bo.
i ſcdis iter.de q̄
vide p.bart.in.l.
cōtinu⁹ act⁹ .§.
illud.ff.de ꝟbo.
obligatio. et ibi
q̄ ſit impoſſibili-
tas:ꝛ multa alia
circa materiā et
q̄ not.dy.ſ. irre-
gula.peccatuʒ et
ibi in pe.addi. ꝛ
quotuplex ſit p.
Bart.in.l.j.ff.de
condi.inſtitutio.
ꝛ ibi multa no-
tāda dicit i ma-
teria.et in.l.impoſſibilis et ibi ale.
ff.de verbo.obliga.et pulchre ang.
aretius in.§.impoſſibilis inſti.de.
inuti.ſtip.et bal.ꝛ imol.in.d.l.j.ff.
de condi.inſti.ꝛ bal.in.l.vnica in.
x.oppo.C.de his que pene nomi-
ne.ꝛ in.l.ab adminiſtratione.C.de
lega.ꝛ in ca.primo.§.ad hec.verſi.
extra.quero. hic finitur lex corra.
colū.x.ꝛ in conſilio.xxix.colum.ij.

totū ꝛ ad.l.acqui.l.inde neratius.
.§.vlti.Nunqd autem legis aucto
ritas poteſt ad impoſſibile obliga
ri:dicendum eſt ꝙ non quia lex de
bet eſſe poſſibilis et honeſta [a] als
ↄ nō.l.eſt habēda vt in.c. erit autē
lex.iiij.diſt.eſt ergo effect⁹ iſtius re
gule gnālis veʒ vt nec auctoritate
cōtract⁹ vel vltime voluntatis nec
finē nec p̄cepti nec cōfeſſionis nec
legis ꝙ poſſit aliqͬs ad impoſſibi-
le obligari ſaltim ciuiliter: qr hui⁹
obligatiōis effect⁹ ꝑ canones et ꝑ
leges improbatur vt hic.ꝛ.ff.eod.l.
impoſſibiliū.an aūt ſaltim natura
liter obligeť ex vigore cōtract⁹ vel
vltime volūtatis impoſſibilitatem
cōtinētis [b] qḋ prima facie videť:qr
cōſenſus adeſt ergo naturalē obli
gationē parit cū naſcať ex cōuen-
tione ſeu cōſen.vt.ff.eo.cuʒ ampli⁹
.§.is natura dʒ.et de ſolutio.l.ſti.
.§.naturali.Econtra videtur mihi
ꝙ naturaliter etiā nō obligať p̄mo
qꝛ cōſentire nō videť ſup re impoſ-
ſibili ſciēter ↄtrahēdo vel diſpoſitio
nē.vt.ff.de ac.ꝛ ob.l.nō ſolū. Secū
do qr ignorāter cōtrahat aut diſpo
nat.credēs poſſibilem q̄ erat īpoſſi

verſic. qr impoſſibile.vol.iij.ꝛ chri
ſtopho.porc.et ibi Jaſon de may.
in add.in dicto.§.impoſſibilis.de
inuti.ſtipula. et cardina. Alexan.
in.c.ab exordio.columna.ij.xxxv.
diſtinctio. et ab.
ſicu.in.c.cuʒ eſ-
ſes.colum.xj.de
teſtamē.et Bal.
in.l.iiij.§. que
ſitum. ff. ſi quis
cauti.et Cynus
in.l. non mori-
turum.C.de con
tra.et committē.
ſtipulatio.ꝛ.Jo.
fabri.in.§.ſi.iſti-
tu.de le.pau.de
ca.ꝛ bar.ſozi.i.l.
obtinuit.ff.de cō
dit.et demōſtra
tio.et calde.in cō
ſilio.vj.titu.qui
filij ſint legitimi
ꝛ angel⁹.in con-
ſilio.cxix.
☞ Adde oino
ſpecu.i tit.de ad
uoca.§.iij.ꝟſ.ad
euidētiā.Bal.in
l.ab adminiſtra
tiōe.nu.iij.et ibi
poſui in add.ad
ipm inver.viciat
ↄtū.C.de act.et
oblig.et q̄tuplex
ſit impoſſibilitas.ꝛ an ois viciet vi
de eūdē i.l.cā quā ad finē.c.de fidei
cō.et Bart.in.l.j.ff.de con.inſtitu.

b ¶Adde cardi. Alexan. in ca.
erit autē.iiij.diſt.colū.j.et.ij. et ibi
dicit car.ꝙ mediū eſt īpoſſibile illḋ
ꝙ eſt ↄ legē vt dicit gl.in.c.grā de
reſc.ſ.eo.li.ꝛ Inno.i. c.paſtoralis
de cā poſ.et proprie.ſed etiā ꝙ eſt
ↄ cōſuetu.vt dicto.c.erit autē lex.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

¶ Adde q̄ ex conditione impoſſibili non naſcatur ciuilis nec naturalis.tex.et ibi Barto.in.l.ſi ſub impoſſibili. ff.de fideiuſſo.q̄ alleg.hec Dy.et q̄ non naſcatur ex cōtractu vl teſtamēto cōtra legē celebrato.vide Ang.⁊ Alex. in.l.ſi certis annis.col.ij.ver.ij. limitat notabiliter Angel⁹.C.de pac.⁊ Bart.in.l. cū lex.col.ij.verſi cu.his premiſſis ff.de fideiuſſo.et Anto.⁊ Imo.in c.cū cōtingat de iureiuran.⁊ not. q̄ filiusfami. accipiēs mutuū cōtrahit contra ſena.macedo.⁊ pariter mulier intercedens cōtra velleia.et tñ obligantur naturaliter et ciuiliter licet adiuuentur exceptiōe. vt eſt tex.⁊ ibi glo.ſup verbo petitio.in l.j.in princ.⁊ ibi Bar.ff.ad mace. ⁊ Jaſon.in rep. l.frater a fratre col.xx.poſt pncipiū.ff.de cōd.inde.vide Dy.⁊ ibi in add.in rl'a vl-

bilis videtur error adeſſe.igitur ⁊ conſenſus abeſſe vt.ff.de iuriſdi.om.iud.l.ſi per errorē⁹:⁊.ff.de iudi.l. ij.⁊.C.de iuris.⁊ facti ign.l.cū teſtm̄.⁊.l.non:idcirco. ergo deficiente conſenſu non contrahitur obligatio naturalis que ſolet ex conſenſu procedere.Item q̄ in regula iuris impoſſibilium nulla eſt obligati poſita.ff.eo ponitur ſignum vniuerſale negatiuum ⁊ poſito q̄ ponatur indefinita equipollet vniuerſali. cū in qualibet ſpecie vlti cū quibus vl'r effectus impediende ſit eadem ratio.vt.ff.de lega.ij.l.ſi pluribus in prin.⁊.l.ſi ita relictū.⁊ dictū eſt ſupra in glo.rubri Sed opponitur ⁊ videtur q̄ quis poſſit ad impoſſibile obligari.⁊ q̄ impoſſibilitas nō reddat obligationem inutilem:ſed reddat eandem de pñti puram ⁊ vtilem.vt.ff.de cōdi.inſti.l.j.⁊ de condi.et demon.l.obtinuit cū ſili.ſed dicendū eſt q̄ aut impoſſibilitas adijcitur in modum conuentionis in cōtractibus vel diſpoſitionis in vltimis voluntatibus aut in modo conditionis:ſi in modum conuentionis vel diſpoſitionis.verbi gratia:q̄ pmitto vel lego rem cuius impoſſibilitas impedit oē ſpeciem obligationis contrahi ⁊ ita loquitur regula hic.⁊.ff.eod.l.impoſſibilium:⁊ de verbo.obli.l.ſi ſtipuler.§.ij.iij.et. iiij.reſpon.Sed ſi modum cōditionis:verbi gratia. quia promitto vel lego ſi celum aſcendas vel digito tangas:et tunc aut iſta conditio impoſſibilis ponitur in contractibus:aut in vltimis voluntatibus. Si in contractibus aut affirmatiue:aut negatiue: ſi affirmatiue:vt quia promitto ſi celū digito tāgas reddit contractum inutilem:ſi negatiue:vt q̄ promitto:ſi celū digito non tangas valet contractus. et q̄ affirmatiua eſt impoſſibilis ideo negatiua que eius contraria eſt poſſibilis et neceſſaria.facit ꝯtius de pñti naturalē ⁊ obligationē parit.vt.ff.de verbo.oblig.l.impoſſibilis cōditio:⁊ ita dꝫ intelligi.ff. de act.et obli.l.non ſolū ⁊ ptꝫ apte inſti.de inuti.ſti. §.impoſſibilis:ſed in vltimis volūtatibus ſi qdē negatiua idē qḋ in ꝯctibus:ſi affirmatiua aut oī tēpore impoſſibilis aut a pncipio poſſibilis pꝛio caſu aut erat adiecta in pſona onerati.i.ei⁹ cui aliqd in teſtō aſcriberet ⁊ tūc hr̄ p nō adiecta ⁊ relictum valet vt ptꝫ in.d.l.obtinuit de cōdi.⁊ demon.⁊.l.j.de condi. inſti.⁊ ibi no.ſi in pſona onerati.i.ei⁹ cui⁹ on⁹ pſtationis in vltia volūtate imponit.vt dāno heredē.x.dare ſi celū digito tāgat:tūc reddit inutile.vt inſti.de leg.§.vl.ſꝫ ſi erat ab initio poſſibilis ⁊ ex poſtfacto

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ma.vſi.de re ad rem.

☞ Adde ꝙ verū eſt ꝙ filiusfa. ſit tut⁹ exceptione macedoniani qñ ex inſpectiōe apparet ꝙ ē minor.q2 ſi non appareret vel alſs ignoraret mutuās cū maiorez tūc puto ꝙ non eſſet tut⁹ illa exceptio:ita tenuit expſſe bal. poſt bar.in.l.

a ¶ Adde ꝙ idē tenet Cy.i.l.non moriturū. C.de cōtrahē.ꝛ ꝯmit. ſti. ꝛ bart.ꝛ alexā.i.l.ſi hō mortu⁹.ff.ð vb.obli. ſequēdo ibi glo. ꝛ barto. bald.et alexā.in. l. ſi deceſſerit.ff.qui ſatiſda.cog.reprobādo ibi gl.ꝛ allegant dy. hic et bar.ſoci.in.l.obtinuit.col.j. prope finē. de cōdi. ꝛ demon.ff.

b ¶ Adde bar.ꝛ docto.moder.p̄cipue franci. de aret.in.l.maritū ff.ſolut. matrim. ꝛ ipſum dy.in.§. ſunt preterea. inſti.de actio.ꝛ alexan. ſing.in. d.l. maritum qui poit regulā ꝙ ma

deuenit ad impoſſibilitatē relictū valet ꝛ ſola īpoſſibilitas remouet vt.ff.ð le.j.l.ſi mihi.§.ſi q̄ āt.ſi in cōuētione apponat aliq̄d.ꝛ ſi id non fiat det pena qnā poſſibile eſt p̄ſtari an ſaltim obligatio ꝯtrahitur in pena verbi grā ꝓmitto dare hoiem mortuū:ꝛ ſi nō dedero promitto.x. noīe pene vel.hō poſtea moriat añ morā gloſatores iuris ciuilis aliq̄ñ determinant ꝛ male ꝙ pena committit per.l.i.illa ſtipulatiōe ſi calē. ff.de ver.obli.aliq̄ñ determinant et bene[a] ꝙ ſtipulatio non cōmitat ad penā:vt de ver.obl.l.ſi hō mortuus ꝛ in.l.in illa ſtipulatione vbi nil facit ad ꝓpoſitū q2 ibi incipit ſtipulatio penalis a precedenti cōuētione: ꝛ ideo ſi res ſit interempta a principio pena non debet ꝯuerti quia rei impoſibilis fuerat adiectio: item ſi moriat poſt ꝓmiſſionē añ moram non ꝯmittit pena.q2 iteritu rei que in obligatione erat cōtingēte liberatur ꝛ caſus añ ꝓmiſſionis moraz expedit a pene ꝓmiſſone. vt.d.l.ſi homo mortu⁹.ꝛ ibi.no. Sed contra hanc determinationē videtur.ff.de noxa.l.ſi ad libertatē.§.ſi q̄s.nam ibi ſeru⁹ non erat in obligatiōe:ſed eſtimatio danni:vt.ff.de re iu.l.miles.§.x.ꝛ tamē eius interitū contingit liberatio:ſed ibi eſt in obligatione ꝛ eſtimatio ꝑpter delictū ſerui. ſicut ergo delictū morte ſerui delinquētis extinguitur.ita ꝛ obligatio delicti occaſione contracta. Dy.

Idem.

Priuilegiuz perſonali p̄ſonā ſeqtur ꝛ extinguit cū perſona.

ritus non connenitur niſi inquātū facere poteſt ꝛ viginti vnam fallen.ꝛ vide ange.are.ꝛ iaſo.de may.Jo.de platea ꝛ iohan.fab. poſt nicolaū de neap. in.§. item ſi de dote.inſti. de ac.ꝛ ange.de peru.in.l.non ſolū.ff.de re iudi.ꝛ ludoui.bol. in.l. ꝛ ideo.§.jff.rerū amot.in ſuis primis interpreta. ātiqui.ꝛ an huic priuilegio poſſit renunciari ſoluto matrimonio. vide per ludouicum bolog.in.l. euz qui.§.ſi mulier.ff.de iureiuran. ꝛ adde ipſum in.l.ſi filio. ff.ſoluto matri.ꝛ in.l.etiā.eod.tit. ꝛ Cy.in.l.vna.§. cum autem. C. de rei vxor.acti.ꝛ alex.in.l.nō tantuz.ff.de re iudi. ꝛ fely. in.c. que eccleſiarum.col. xxv.ante mediū de cōſti.

☞ Adō vltra allegata per do. co apoſtilatorem meū berto. ſozi. in ſuo tracta.fallen. regu. cclvij. vbi reſtringit eā

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

fallen.ix.tantum.
a ¶Adde docto.in.iuribus hic al-
lega.τ in.§.ſunt preterea.τ.§.ſed τ
ſi qs inſtit.de actio.τ qđ: dicitur in
milite.armate militie idē in clerico
celeſtꝫ militie mi-
lite: vt no.gl.i.l.
milites τ ibi bar.
Ange.τ mathe⁹
de mate.in ſuis
notabilib⁹.fol.j.
colum.ij.τ Ioā.
bapt.đ ſancto ſe
uerino in tracta-
tu de debitori.
ſuſpectis.et fu-
gi.in.q.v.multū
ſingularitꝛ τ deci-
ſionibus capelle
tholoſe deſio.cc-
xlvj.τ Abbas
ſic.in.c.olim de
reſtitutione τ in
c.j.de cleri.egro-
tāte.τ latius in
ca.edoardus et
ibi andre.barb.
colū.ij.de ſolut.
vbi dicit idem di
cendum in aduo
cato.τ tenēt An-
gel.alexā.τ Lu-
douicus.bolog.
in ſecūdus inter-
pretationibus p
gloſam quaꝫ fa-
ciunt ibi ſingula
reꝫ in dicta.l.mi
les.de re iudica-
ta: τ ibi Alexan-
der allegat aliā
gloſaꝫ.τ ibi bar.
i.l.ij.§.eſt τ ali⁹
ff.ſi quis a par.
fuer.τ idem Cy.
τ Salyce.in.l.j.

¶Poteſt poni exēplū huius regule
in priuilegio qđ datur marito vt cō
dennetur inquātum facere poteſt
deducto ne egeat [a] nam perſonam
mariti ſequitꝛ τ cū pſona mariti ex-
tinguitꝛ: τ iđ heres mariti extrane⁹
inſolidū cōdemnatꝛ nō habita rōne
ne egeat vt.ff.ſoluto mrīmonio.l.
maritū.τ.l.ſequēti.τ de re iud.l.τ ſi
fideiuſſor.§.ſi maritus.τ.in.l.ſcien-
dum.idem in priuilegio perſonali
quod datur patri τ patrono τ mili-
ti vt condemnentur inquantum fa-
cere [b] poſſunt.vt.ff.de re iudi.l.ſunt
qui in id τ.l.patronus.et.l.item mi-
les τ.l.miles quia perſonam ſequi-
tur τ cuꝫ perſona extinguitur: vt.ff.
de regulis.iur.l.priuilegia.τ.l.in
omnibus lꝫ de cenſi.l.iij.§.vltimo
ſed opponitur et videtur priuile-
gium cum perſona non extingui:
ſed ad ſucceſſorem tranſire.con-
ſtat enim beneficium reſtitutio-
nis quod datur minori perſona-
le eſſe: quod ſic probatur.omne be-
neficium reale proueniens ex per-
ſona rei principalis competit fi-
deiuſſori: beneficium autem per-
ſonale proueniens ex perſona rei
ad fideiuſſorem non extenditur:
vt.ff.de exceptionibus.l.exceptio
nes.que perſone.in principio.et
.§.rei vero.ſed beneficium reſti-
tutionis in integrum competens
minori et non decepto aduerſa-
rij dolo non competit fideiuſſo-
ribus eo caſu quo creditor eſt ha-
biturus regreſſum contra alium:
vt dicta.lege exceptiones que per-
ſone.in fine.et.ff.de minori.l.in

colū.v.C.de iur.τ facti.igno.ibi hoc
limitant non habere locum in pri-
uilegijs conceſſis: ratione preſum-
pte ignorantie iuris quia turpe eſt
doctori ius ignorare in quo verſa-
tur.l.ij.§.ſeru⁹
autem ſuſpect⁹.
ff.de origi.iuri.
pro quo dicto
eſt tex.τ ibi Cy.
Bar.Bal.τ doct.
moder.in.l.j.C.
que.et aduer.
quos in integ.re
ſti.τ in.l.profe-
cto τ ibi gloſſ.et
ioā.de plat.C.de
muneri patri.li.
x.τ vide docto.
maxime.alexā.
in.l.ij.qđ quiſqꝫ
iuris.facit text.l
l.aduoca.C.đ ad
uocatꝫ diuer.in.
☞ Adde iquā-
tū allegauit ma
theū notabilib⁹
ſuis.fo.j.qꝫ.vo-
luit eū allegare
ſingu.ſuo nota-
bili.lxj.incipien.
nota qꝫ clerici.đ
q̄ vide ancha.in
repe.c.ſi pp col.
vj.de reſcri.pa-
nor.i ca.j.de cle-
ri.egro.domi.
me⁹ do.iaſ.may.
in.l.q̄uis.co.iij.
circa mediū.C.đ
iur.τ facti igno.
τ abb.cōſi.xciij.
inci.in quo ve
heredū.l.ij.τ ibi
poſui in apoſti-
la.ad ipſum.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

cauſa.et.C.de fideiuſſo.minorum.l.j.et.ij.ergo ſequitur ipſum perſonale eſſe:& tñ iure cauetur ꝙ non extinguitur cuꝫ perſona:ſed ad heredes tranſit:vt.ff.de in integrum reſtituit.l.non ſolū[a].et de minori.l.minor autē.§.non ſolū.&.l.interdum &.C.de tempo.in integrū reſtitutio.petenda.l.ea que ergo videtur regula falſa.Idem in beneficio vellis qđ cōpetit mulieribus pro alijs intercedentib⁹ qꝛ ipm pſonale.et tñ cū pſona nō extinguitur:ſed ad heredes trāſit[b]: vt.C.ad velleya.l.herede.ſꝫ dicendū eſt ꝙ aut perſona eſt ꝓxima & immediata cauſa beneficij perſonalis vt patet in marito patre patrono et milite.de quibus ſuperius dictum eſt et tunc beneficiū perſone cū perſona extinguit vt hic &.ff.eo.l.priuilegium et.l.in oibus aut perſona non eſt proxima et immediata cauſa:ſed leſio vt eſt videre in perſona minoris qui in integrum reſtitui petit.licet em̄ ſibi nō cōcedatur reſtitutio licet probat ſe minorē niſi probet de leſione.vnde leſio eſt ꝓxima cauſa reſtitutionis cū perſona minoris:vt probat.ff.de iureiurā.l.nam poſtea.§.ſi minor.et de minori.l.quid ſi minor.§.nō ſemper.&.l.non omnia & tunc beneficium perſonale non extinguitur cum perſona.vt.d.l.non ſolum.&.l. interdū.Ratio autem predictorū eſt aperta:qꝛ primo caſu extincta perſona extinguitur priuilegiuꝫ in ſecūdo extincta perſona.non extinguit cauſa finalis priuilegij concedēdi:& ideo priuilegium nō expirat.Iuxta regulam qua cauet ceſſante cauſa finali ceſſat effectus & non ceſſante cā durat effectus vt.ff. de do.l.ij.§.vltimo.et.l. generaliter. Ultimo loco[c] circa materiaꝫ regule poteſt plene diſtingui.qꝛ aut priuilegiū cōcedit pſone aut cōcedit rebus:aut genere pſonarū aut ciuitati vel loco:aut cauſe. ¶ Primo caſu:aut perſona eſt ꝓxima cauſa priuilegij cōcedēdi tūc cū pſona extinguit priuilegiū vt.ff.ſo.matrimo.l.maritū.&.l.ſequē.& de re iudicata.l.ſcienduꝫ et.l.et ſi fideiuſſor.§.ſi maritus et.C.de excuſatione mue.l.maximarum lib.x.& ibi nota.et de iure immunit.l.j.§.pſonis et hic.Aut vna pſona eſt cauſa remota:et alia ꝓxima & tunc priuilegiū non extinguit cū pſona vt.ff.de in integ.reſt.l.nō ſolū & de mino.l. minor.aūt.§.ſi.&.l.ſeq.&.C.de tpi.in integ.re.petat. l.ea que ad vel.l.heredes. ¶ Secundo caſu: ſcilicet qñ concedit rebus tranſit ad ſucceſſoreꝫ in eandem rem ſiue ſuccedat titulo vniuerſali ſiue titulo ſingulari:vt.ff.de aqua quot.et eſtiua.l.prima.§.per-

a ¶ Adde ibi videndū bar.q̄ alleg.dy.hic & ponit vnū caſum.i quo priuilegiuꝫ reſtitutionis nō tranſit ad heredem minoris et alium caſum vide etiā per gl.et Bart.in.l.paterfa.ff.de priuile.credito.et Bart. in.l.interduꝫ.de minori.ff.qui ſequitur ſol. Dyn. hic.

b ¶ Adde Cy.& bal.i.l.heredes. C.ad velleya.et bal.ſequit Dyn. & mltū eū defendit:& ponit vnaꝫ diſt.& vide Dy. in regula ſi quis ſuccedit infra.

c ¶ Addē pſchre Bar.bal.et alex. ſing.in.l.qꝛ tale. ff.ſo.matri.gl.celebrē.& ibi io.de pla.in.l.ſordidorū.C.de excuſa.mune.li.x.& bar. i.l.pe.ff.de ſerui.lega.& in.j.et ibi Alex.in addi.ff. de cōſtitu.princ. & Bald.in.l.fi.in noua lectura.eo. ti.col.j.& Ange. are.Io.fab.& Iaſon in addit.ad ꝓpoſo.por.in.§. qđ pn.placuit inſti.de iure natu.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

gen.⁊ ciui.et Albe.de roza.in ſuo dictionario in litera priuilegium ⁊ Bald.in.l.heredes.C.ad velleya. Et quõ cognoſcitur an ſit reale vel pſonale vide per Barto.vbi.ſ.et in l.apud iulianuꝫ.

l.j.§.fina.ff.de iure immuni.et Angel.areti.inſtitutio.de gradi.§.v. gradu in fin.⁊ Bald.in repeti.c.fin. patet de teſtamen.ſ.eo.lib.vj.car. ☞ Adde quod notaui in apoſtil. ad bart.i.l.apud iulianū.§.j.quis alicui in ψſi.pſonali.poſt alexā. ⁊ alios apoſti.ff. de leg.j.⁊ i.l.pater.verſ.quero ſi vtrū poſt alex.in eo.verſicu.ff.de ſerui.leg.

a ℂ Adde.an ſemel mal⁹ ſemp preſumit mal⁹. Bar.in.l.ſicui.§. hĳſdē col.ĳ.ver. venio ad ſecūdā partem.ff.de accuſa.⁊ intellige qđ mal⁹ pſumit malus in eodem genere mali ſm Bart.i.l.caſſius. ff.de ſenato.⁊ vide Barto.in.l.ſi prius.in.iij.⁊.v. opi.iij.partis.ff. de not.ope.nuncia.et Bald.in.l. fin.ff.de here.inſti.⁊ alex.i ꝯſi.v. col.iij.i pn.j.col. ⁊ tex.⁊ ibi Bart. ⁊ Ioā.de pla.in l.athletas.C.de athle.lib.x.facit qđ not.Bal.in.c. j.de feu.dato.in vincenti.l.cōmiſſo.⁊ Innoc.in.c. ſup his de accuſa.⁊ ꝙ voluit gl.

§.ſi quis alicui et ibi Alex.col.j. ff.de leg.j.et per glo.⁊ docto.in.c. cum veniſſent de inſtitutio.⁊ gloſ. xxv.q.ij.in ſumma.⁊ Io.an.Petrus de ancha.⁊ Philip.fran.hic. Et quid ſit priuilegiū vide p Fely.in.c.de literis in princi.de fide iſtrumētoꝝ.⁊ ad ſupradicta oīa vide ſpe.titu.de inſtru.epi.§.xj.p totū ⁊ Bal.cōſil. cccv.li.vj.qđ eſt pulchruꝫ in hac materia.⁊ Petr. de anch.ꝯſil.cccxxviij.⁊ alex.cōſil.cj.col.ij.libr.j. ψſi.ij.obſtat etiā et p Albe.de roza.in ope ſtatu. in prima parte. q.x.⁊ Bald.in.l. gallus.§.quidā recte.col.vlt.ψſi. ſed qđ in dubio. ff.de liberis et poſthu.⁊ Bar.in diſpu.ſua incip. piſane ciuitatis col.vj.⁊ Bart.et ibi ſin.Alexā.de imo.in addit.in

mittit.⁊ de cenſi.l.etatē.§.rebus.et ar.ff.de ſeruitu.vrb.predio.l.via.§. quemcunqꝫ. ℂ Tertio caſu quando conceditur generi perſo[n]arum hoc expreſſo vel intellecto ꝙ ad poſteros tranſeat ſuccedētes per lineam maſculinā nō aūt ad deſcendētes ex feminis trāſit vt.ff.de iure imunit.l.j.§.vlti.⁊.l.immunitates et de mu.⁊ hono.l.vacatio. ℂ In quarto caſu.i.qñ cōceditur ciuitati vel loco cū ſemper idem populus videat.vt ff.de iudi.l.proponebat ita concedi videtur ꝙ ad oēs in eadem ciuitate vel loco ſucceſſiue habitātes ppetuo extendat vt de cēſi.l.forma.§. quāqꝫ. ℂ Quinto caſu.ſ.qñ cōcedit cauſe vt eſt videre in cauſa depoſiti ⁊ ſilibus nō extinguit cū perſona ſed tranſit ad ſucceſſores: vt.ff.eo. l.in omnibus.⁊.l.priuileg.Dyn.

ℂ Idem.

Semel malus ſemper preſumit eſſe malus.

ℂ Exemplū huius regule ſumi poteſt ex.l.ſi cui.ff.accu.§.hiſdem vbi dicit ꝙ qui calumniatus fuit in accuſatione prima calumniari preſumitur etiam in ſcđa. Idem ex.l.non oēs.§.a barbaris.ff.de re mili.vbi dicit ꝙ ſi miles male habet in militia nō eſt ei plus credendum:qꝛ nō eſt veriſimile qđ in futurum bene ſe habeat. Ex quibus legib⁹ ꝓgredit iſta gñalis ꝙ ſemel mal⁹ a ſemper preſumit mal⁹ et huius regule ⁊ exemplorū ei⁹ ratio eſt gñalis qꝛ

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

iuncta theorica. Abb. ſicc. ibi in. c. propoſuit de cleri. excom. miniſtr. vbi not. ex illa glo. ꝙ ſemel excommunicatus pſumitur excõmunicat⁹ niſi probetur abſolutus. de quo per Alexan. in addi- tio. ad Bal. in. l. ex perſona. C. de prob. limita hãc regulã ſm Ant. hugo. barba. in c. teſtimoniũ. de teſt. in fi. ⁊ And. corſeti i ſuis ſingu. in litera preſumptio ꝙ ſi aliquis fuit ſemel ſuſpectus et male vite licet de facili nõ preſumatur mutatio vite de malo in bonũ ſi poteſt probari ꝙ iſte q̃ oliꝫ fuit male vite nũc p

col. ij. verſic. preſumitur volu. iij. et Bal. in. l. j. §. ſi magiſt. conue. qñ ex pñti paupertate qs preſumitur retro paup ⁊ ſit facienda preſumptio de preſenti ad pteritũ. vide Barto.

de preterito pſumitur in pſenti. C. ne pba. l. ſiue poſſidetis ⁊ ad exhiben. l. non ignorauit. ¶ Sed contra regulam ⁊ exẽpla vr̃ pſumptio iuris ⁊ nature: qꝛ quilꝫ pſumitur bonus niſi pbet malus vt. C. de inoffi. teſta. l. oĩmodo. ⁊ .ff. de lega. ij. l. cũ quidaꝫ. ⁊. l. cũ tpe. §. rogo. Sed dic ꝙ accidens nature contrariũ remouet effectum preſumptiõis nature ⁊ ideo ex tpe accidentis nature contrariũ ſemp iudicari dꝫ tanꝙ cõſtitutus in quaſi poſſeſſione malitie que pcedit ex illius malitie actu. accidentis nature cõtrarij. Quia quilibet res ſm preſentẽ ſtatũ verũ vel ex precedentibus vel pſentibus preſumptũ iudicatur ſiue ſit accidens

⁊ pulchre ibi bal. ⁊ Alex. in addit. ad Bar. in. l. ex pſona. C. de prob. ⁊ Bald. in. l. ſiue poſſidetis. eo. ti. et Bald. in. l. non ignorabit. C. ad exhibẽdum. ⁊ in l. ſi q̃s ⁊ ibi Alexan. in addi. C. ꝺ adul. ⁊ per Bal. in conſi. lxviij. ꝟ. nã qñ lib. j. ⁊ Ange. are. ⁊ Jaſo. in §. ſic itaqꝫ colũ. iiij. inſtit. de act. ⁊ etiã preſumatᷣ in futurũ vt not. Bal. in. l. iij. C. ſi

tres annos continuos ſeu a tribus anis citra perhibetur fuiſſe bñ conuerſ⁹ ⁊ bone vite ꝙ preſumitᷣ purgatus ⁊ emendatus per ⁊ hoc ceſſabit ſiniſtra ſuſpitio mali elegans eſt text. in auten. de monachis. §. hic aũt verſicu. facit. ⁊ ibi Ange. et expreſſe tene Lud. de roma. in conſi. ccxxxvj. col. ij. vbi dicit ꝙ propter deſiſtentiaꝫ ab iniquo viuendi gñe reuerſionẽ ad bonũ quis fingitᷣ nouus homo adeo ꝙ fingatur nunꝙ fuiſſe talis qualis erat tẽpore male vite. vt cap. ferrum. l. diſtin. ꝙ not. ⁊ idem tenet Fely. in. c. cum deputati in principi. de iudi. ⁊ Joan. fab. in inſtit. de inoffi. teſtamẽ. verſic. ſcortis. ⁊ Car. Alexã. in. c. leges. colum. vltima. l. iij. diſtinctione. per text. et glo. in capi. conraldus. xvij. queſti. ij. adde Bald. hic in conſilio. lxxix.

vendit. pig. agatur. Et an ex vnico actu iudicetur quis malus vel bonus. Jo. fab. in. §. cũqꝫ deo col. ij. in ſti. in prohe. ⁊ ibi Ange. areti. ⁊ per Bar. ⁊ doct. ſ. in locis allegatis. Et bonus ſemp pferatur malo emẽdato. vide Fely. in. c. eã te. col. viij. ver. limita. iij. adde Abb. ſicc. poſt] docto. in. c. cum inter canonicas. colũ. iiij. de electio. ⁊ Spe. de preſump. §. iij. ꝟ ſi. penul. ⁊ aliq̃d p Bald. ⁊ doc. in. c. fi. de pſump. ⁊ Cyn. in. d. l. ſiue poſſidetis. et Bald. in. l. caſſius de ſenato. ⁊ Fely. in. d. c. fi. de preſum. ⁊ in. d. c. teſtimonium. col. xj. verſic. in glo. in verbo emendatus. de teſti. ⁊ oĩno hic pet. de ancha. ⁊ philip. franche. ⁊ Saly. in. l. ſi minorem C. de in ite. reſti. minor. ⁊ pau. de caſ. in. l. qui iuraſſe. §. fi. in fine. ff. de iureiur. Et Alexan. de imol. in conſil.

e

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

xlvij.colū.v.ver. et ſi diceremus lib.j.et Bal.cōſi. cių.Vſi.nō obſtat lib.iij.et gloſ.ar= chidiaco.ꝛ Car= di. Alexan. in.c. multis.xliiij.ꝛ vi de Alexan.in.l.j. col.vj.verſi. ſimi liter.ff.ſi cer.pe= tatur.ꝛ Fely.i.c. cum in iure.co.j. in princi.de offi. deleg. vbi ponit quinq; limitatio nes ad regulaʒ: que vult ꝙ quili bet preſumit bo nus.ꝛ hypoli.in ſingula.lxxvij.
☞Ego puto ꝙ voluit allegare hippolitanꝰ de Marſi. ſingulis. lxxiiij.icip.tu.ha bes regulā vul= gatiſſimā.dixi in apo.ad Bal.i.l. nō ignorabit nu. v.verſi.vn̄ ſemel inimicꝰ in Vſi.ſe= mel hereticꝰ.C. ad exhi.de ꝗ vi= de ʒoino frā.are. in.l. ſubſtitutiōe col.v.V.ſʒ ꝫ pre= miſſa.ff.de vulg. ꝛ pupi.ꝛ bartho. ſozi.i ſuo tracta. fallen.rła. xxxix. vbi āpliat ꝛ limi tat hāc regulā ꝛ Alexā.de imola. conſil.v. colū.iij. volumi.j.

nature contrariū:vt ſeruiꝰ:vt.ff.de libera.cauſa.l.ſi cui.§.licet et.l.liberis.§.penul.et de ſeruis expoꝛ.l. moueoꝛ.ꝛ de ingenuis ma.l.pen.ꝛ.§.de ſen.excom= mu.ſi iudex lib.vj.Siue accidens ſcōm naturam:vt etatis incrementuʒ ꝛ libertas pſone:vt.ff.de mino. l.minoꝛ.xxv.anno.adito pſide ex aſpectu et de teſt. lib.j.et de ſenten.l.ſi arbitris ꝛ inſti.de teſtamen.§. teſtes Siue preter naturam:vt dignitas:ꝛ conditio nis perſone militans:vt.ff.de offici.preto.l.barbariꝰ ꝛ loca.l.ſi ignoꝛans ꝛ de iniurijs.l.item apud labeo nem.§.ſi quis virgines .Sed opponitu ꝙ cum natu re preſumptio ſit quēlibet bonum eſſe:vt dictum eſt preſumptio aūt malicie procedit ex actibus nature cōtrarijs ergo magis ſeq oportet preſumptionē na= tura ꝙ̄ nature cōtrariam qꝛ vel ſimilioꝛ eſt ꝛ in du= bijs veriſimilioꝛa ſequenda ſunt.vt.j.e.inſpicimus in obſcuris ꝛ.ff.ead.l.ſemper in ſtipulationibus et de teſtibus.l.ob carmen.§.teſtes.Sed dicendum vi detur ꝙ poſterioꝛa prioꝛibus derogant:vt.ff.de adi= men.leg.l.iij.§.vlti.ꝛ de iure codicil.l.diui.§.licet et ideo potius ſtandum eſt preſumptioni contra natu ram ex poſterioꝛibus precedentem ꝙ̄ preſumptioni nature precedentis.Iteʒ opponitur qḋ ſi de natura eſt qḋlibet bonum eſſe ergo eſt immutabile:vt inſti. de iure natur.§.ſed naturalia: ꝛ de capi.di.ff.l.has oblationes:ergo per actus ſubſequētes nō eſt poſſi bile tolli.Sed dicendū videꝛ ꝙ quidam procedunt ex neceſſitate:ſeu ex quadā neceſſaria conſtitutione iuris naturalis:ꝛ illa ſunt immutabilia vt in contra rijs quedam vero ex preſumptione:vt aliquē bonuʒ eſſe ꝛ ille tolluntur per facta cōtraria preſumptioni nature:quia in certis nō certis locus eſt coniecturis: vt in.l.cōtinuus.§.cum ita.ff.de verboꝝ oblig.Iteʒ opponiꝛ ꝙ qui olim fuit in poſſeſſiōe vel qꝛ alicuius rei non preſumitur eſſe hodie : vt plene determina= tur.C.de pba.l.ſiue poſſidetis ergo qui fuit in actu quaſi poſſeſſionis malicie nō debet preſumi eſſe ho= die.Sed dicendū eſt:ꝙ malicie viciū connexum eſt perſone committentis maliciā ꝛ ideo preſumenduʒ eſt ꝙ ſemper concomitaret pſonam poſſeſſio autem alterius rei nō coheret perſone. Et ideo nō eſt pre= ſumendum perſonā cōcomitari:ſed cōtra hoc eſt:qꝛ etiam alterius rei poſſeſſio vel quia pſone coheret: qꝛ animo cū coꝛpoꝛeo actu queritur.ff.de acquiren. poſſeſ.l.iij.ij.reſpon.et in eo.l.iij.§.in admittēda.et l.clam poſſidere.§.ꝗ ad nundinas.et.l.id.§.qḋ aūt.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

quare ergo preſumitur animi perſeuerantia in con-tinuationem malorum morum q̄ȝ in continuatione poſſeſſionis vel quaſi alterius rei. ⁊ ſi dicatur: ꝙ poſ-ſeſſio ⁊ quaſi poſſeſſio conſiſtit in rebus reparatis a corpore poſſidentis ⁊ quaſi poſſidētis. Continuatio vero malorum morū cōſiſtit in animo vt. d. §. in ad-mittēda in prin. ⁊. C. de acqui. poſſeſ. l. licet. Licet res poſſeſſa ⁊ quaſi poſſeſſa extra corp⁹ ⁊ animā diſcer-natur. Itē ⁊ viciū conſiſtit in animo vt. l. ob que. §. animi. de homine tamē preſumitur per actus extrin ſecos ⁊ extra animū declaratos: vt. C. de iniurijs. l. ſi non conuitij. ⁊ de ſicca. l. j. ⁊ de tuto. ⁊ cura. da. ab his qui. §. diuus pius. et ar. de condi. inſti. l. quidam. ¶ Sed mihi videtur ꝙ ratio ſit: quia poſſeſſio aufer-ri pōt facto alteri⁹ etiā ſine conſenſu ſpontanei ani-mi poſſidentis; vt ptȝ. ff. de vi ⁊ vi arma per totū ideo de preterito nō preſumimus in p̄ſenti. Uitiū autem animi auferri nō poteſt per aliū ſine corruptiōe ani-mi delinquētis: ⁊ ideo ſemper preſumitur cōtinuata quaſi poſſeſſio in exiſtētia quaſi malicie ſi contrariū nō probat̄. ⁊ ad hoc tēdit huius regu. cōcluſio. Dy.

¶ Idem.

RAtū qs habere nō pōt qđ ipſius noīe non eſt geſtuȝ.

¶ Si vulneraſti vel occidiſti clericuȝ noīe tuo ⁊ ego cuius noīe factum non fuit ratū huiuſmodi habui nō ſuȝ in innodatus. vinculo excōmunicationis: quia qđ meo noīe nō eſt geſtū ratum habere nō poſſum[a] vt. ſ. de ſentē. excōmuni. cū q̄s. lib. vj. Aliud aūt exēplū tradi-tur de iure ciuili. Pone ꝙ geſſiſti negocium filij mei contēplatione ipſius filij lȝ habeā ratū non propter ea teneor tibi niſi eo modo quo teneret, ſi ratū nō ha-berē. i. ad q̄titatem peculij. q: qđ meo noīe eſt geſtū nō poſſum hr̄e ratū. ff. de nego. geſt. l. ſi pupilli. §. ſȝ ſi ego ibi: nā ⁊ ſeruū ⁊c. Itē pone ꝙ fili⁹ me⁹ rogauit rē precario noīe ſuo. ſ. ratū habeā nihilomin⁹ teneor de interdicto. de precario peculio ten⁹ ſicut tenerer ſi ratū nō haberē eadē rōne. q: nō meo noīe geſtum nō poſſum hr̄e ratū. vt. ff. de p̄cario. l. ſi ſeruus eadeȝ rōne dici pōt ꝙ ſi occidiſti hoīem noīe tuo: ⁊ ego ha-beo ratū nō teneor vel aliud cuiuſcūq; gn̄is delicta cōmiſiſti vel ꝯtractum celebraſti noīe tuo. ⁊ ſi ego ha-beo ratū nō teneor: q: qđ noīe meo geſtū nō eſt igit̄ poſſum hr̄e ratū vt ppterea pp ratihabitioneȝ ſim

a ¶ Adde an in delictis habeat locū rat: habitio. vide in ſequenti regula ⁊ q̄ ibi di-co. ⁊ bal. in. l. qđ ergo in prin. ff. đ his qui no. infa. ⁊ in. l. j. §. ſi pcu-rator. ff. ſi quis ius dicen. nō ob-tē. ⁊ pau. đ caſtr. ꝯſi. cclxxij. ⁊ Lu-do. bo. in. l. j. §. q̄-tiens in ſcđis in-terp̄tat. ff. de vi ⁊ vi ar. ⁊ doc. in. c. cū q̄s. ſ. de ſent. ex cōi. eod. lib. et Ang. are. in tra-ctat. maleficiorū. in gl. ſemproniū. mādatorē. verſi. nūc q̄ndecimo. ⁊ ibi in addi. p au-guſti. ⁊ Bern. lā-drianū. ⁊ albe. đ gandi. in tracta. maleſi. titulo. de furib. col. iij. verſi. ſȝ pone ꝙ aliq̄s meo noīe: vt di-cit fecit furtū. ⁊c. vbi limitat rati-habitionem nō hr̄e locū in deli-ctis q̄ non pn̄t p aliū explicari: vt adulteriū ⁊ ſimi-lia pſone coherē-tia. vide Frāciſ-cum de aretio in conſilio. clxv.

b ¶ Addē ad iſtā regulā ⁊ not. per dy. bar. ⁊ bal. i. l.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ſi pupilli.§.ſʒ ſi ego.ff.de neg.geſt. ⁊ Bar.poſt gl.C.ſi in vna eademqꝫ cā. Jnn.in.c.maſſana.cū ſeq.de ele ctio. ⁊ Bald. oīno .in.l. ei qui.⁊ ibi Saly.C.qđ cuʒ eo qui in alie. pote. ⁊ in.l.j.eod.ti.et Bal.in.l.j.C.qui admi.adbo.poſ. ꝑ glo.⁊ Bart.in. l.j.C. de his q̄ a non dn̄o ma.⁊ in l.mater.C.de rei vēdi.⁊ in.l.ſi euʒ ſuū.ff.ſi cer. pet. ⁊ ibi Alexand.⁊ Ludo.bolo.⁊ ſin gulariter. Lud. bolog.in.l.ſicut. §.venditiōis.ff. quib.mo.pig.vł hipot.ſol.i ꝑmis interpret. ⁊ bal. in. l. venditioni. C.de vſuc.ꝑ em pto.vide gl.quā facit ⁊ ibi Bald. in ſingulari. et Lud bolog.in.l. ſi marit⁹. C.mā datī.ꝙ in caſib⁹ in quibus requi ritur ſpāle man datū non ſufficit ratihabitio nec pōt qs hr̄e ratū ꝑ quo facit gl.in l.paul⁹.ff.đ acq̄. here.⁊ vide per Oldra.ꝯſi. cxcix. col.vlti.in pri.et Alex.đ imo.i.ꝯſ. lxxviij.in.fi.vo.iiij.⁊ in conſi.xlvj.et pulchre Fely.in.c.cām colū.vlti. de iudi.et an nullum poſſit haberi ra tum.vide late Jnn.in.c.prudentiaʒ de offi.dele ⁊ franci.de aret.in conſi.

obligatus vel poſſiʒ agere contra alium vt in.c.⁊.l.p̄aleg.⁊ arg.a con trario ſenſu ſumpto .ff.de calū.l.ij. in fi.Unde ergo ſi rem meam vēdi diſti noīe tuo ⁊ precium percepiſti ⁊ ego habeam ratum qđ operabit ratihabitio nihil videtur ſm̄ teno rē iſti⁹ regule.q2 nō noīe meo geſtū ⁊c.ſed dicūt quidam ⁊ bene ꝙ ſi ha bui ratū quaſi vendideris nomine meo ⁊ tūc nihil p̄iudicat mihi quia videor in cauſa Ratihabitionis er raſſe:et propterea non conſenſiſſe. vt.C.de iuris ⁊ fac.igno.l.cuʒ teſta mentū.⁊.l.nō ideo.ſed ſi ratum ha bui:q2 vēdidiſti noīe tuo rati habi turus ratū ſi ſcirē me preciū petere non poſſe ratihabitio non inducit actionem negot .geſt.q2 noīe meo nō eſt geſtū vt.§.ſed ſi ego.facit tn̄ me dn̄ium perdere[a].vt.C.de rei vē dic.l.mater.agam tn̄ cōtra poſſeſſo rē:ſed ſi excipiatur de ratihabitiōe potero replicare de dolo arg.ff.de pactis.l.ſi cum te.in principio.tamē contra hoc videt̄ manifeſte q2 iure cauetur qđ error communis nō im pedit tranſactionem dominij.vt. ff. de acquirendo rerum dominio.l.cū in corpus. Jtem alio iure cauetur ꝙ falſa cauſa ⁊ falſa demonſtratio non viciat legatum[b] .ff.de condi tio.et demonſtra .l. demonſtratio. in prin.⁊.l.falſa.in prin.nec.ergo dʒ

cxxviij.et cardin.Aleran.in.c.regu la.xvij.diſ.in fin.etiam Bal.in ꝯſil. xcvj.in fine libr.j.⁊ in conſili.cviij. ante finem ⁊ conſil.clxxxix.eo.lib.⁊ vide Baldum in conſil.ccxix in ver. ſed videdū ⁊ in cōſi.ccx.eo.lib.et in cōſi.cc.colū.ij. eo.libro.⁊ Bart. in.l.pōpo. ⁊ in.l. fi.ff.de neg.geſt. ☞ Adde pro pncipali queſi to Dyn⁹.de q̄ in principio huius apoſtil.bal.in.l. maſ. tua nu. vj. ad fi.vſi.naʒ ra tihabitio. et qđ ibi poſui i apoſt. ad eū.in ver. nō meo noīe geſtū. C. de rei vendi. vbi memini tam Dinus.ꝙ do. co apoſtilla.

a ¶Adde Bal. in.l.mater.verſi. iiij.appo.C.đ rei vē.vbi idē tenet ⁊ vide Barto. et Baldū in.l.ſi cuʒ te.ff.de pactis.et doct.j.eodem in poſtilla. incipiē. per a.

b ¶Adde Bar. ⁊ Alexan. ⁊ inſu ꝑ Barth. ſozinū de ſenis.in.l.de mōſtrario.§.qđ autem ne.de conditio.⁊ dem. bart. Joānes fabri ⁊ ange.are.in.§.huic prima cū.§.ſequēti inſtit .de lega. ⁊ Bald.in.l.j.columna vlti.C .de fal ſa cauſa.de dec.capel.thol.cccxiiij.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

impedire cõfirmationẽ dicte venditionis. Itez quia iure cavetur q ſi trado rem ſeu pecuniã credẽs me debitorẽ cum nõ ſim trãſfero dñium et datur cõditio indebiti vt p totũ ti. de cõd. indebiti. ff. et C. ſed dicẽdũ de rigore iuris dominiũ transferre verũ qr error probabilis non dz erranti nocere. idõ cõtra poſſeſſorẽ excipiẽtem cõceditur replicatio doli: vt. d. l. ſi cum te. qr nõ erat ratũ habitur⁹ niſi credidiſſet ſibi competere per ratihabitionẽ actio. nego. geſto. ad preciũ et ideo merito datur replicatio. qr et in legatis falſa cauſa vitiaret legatũ ſi teſtator alias legaturus nõ foret. vt. ff. de conditio. et demonſtr. l. cum tale. §. falſa. argu. de here. inſti. l. fi. ſed opponitur et videtur q venditionẽ rei mee licet nõ meo nomine factam ratam habere poſſum. et ratihabitionem competit mihi actio. negociorum geſto. vt. C. de rei vendica. l. mater. et de rebus alie. nõ alie. l. j. ff. de neg. geſt. l. fi. et ſi certũ peta. l. ſi cũ ſeruũ. Sz dicẽt q aut ille q̃ vendidit rẽ meã noie ſuo et precium percepit habebat a me aut ab alio aut a nullo ſi habebat cauſam a me cõpetit mihi actio ad preciũ in re extante: vt. ff. de cõ di. inde. l. ſi non ſortem. §. libertus. et in. l. ſumma. §. ſi ſeruũ. ſi ab alio aut habeat cãm lucratiuã: aut nõ lucratiuã: ſi nõ lucratiuã etiã re perempta nõ tenetur ad preciũ niſi culpa vel mora ſua interceſſit. ff. de rei ven. l. iulia. ſcribit ſi hominẽ. Ratio aũt eſt: qr qñ hz cãm nõ lucratiuã nõ vr locupletari cum aliena iactura: qr tantũ ſibi abeſt quantũ ad eſt. ar. iſti. de leg. §. ſi res aliena. et. ff. de leg. j. l. plane. §. quod ſi rẽ amiſſam ſed ſi habebat cãm lucratiuam tũc in ſubſidiũ. i. re perempta vel perſcripta tenet mihi ratum habenti ad precium perceptum acti. neg. geſto. vt de neg. geſt. l. fi. et ſi certũ peta. l. ſi eũ ſeruum. In tertio caſu[a] ſcilz qñ a nullo hz cãm re extante. et ſi ratũ habeo nullo modo tenet: qr qd meo noie non eſt geſtũ[b] ſed conſulitur mihi cõtra poſſeſſorẽ ad rẽ in ſubſidiũ: tñ re perempta vel preſcripta conſulitur mihi ratũ habenti ad preciũ percepta actio. nego. geſt. vt. ff. de neg. geſ. l. vl. et. C. de rei vendi. l. mater. et de reb. alie. non alie. l. j. et hoc ſi is q̃ vendidit erat bonefidei poſſeſſor alias tenet ad iuſtũ precium et nõ liberaret. ſoluẽdo acceptum: vt. ff. de peti. heredi. l. ſi poſſeſſor. §. fi. Itez ꝯ exẽpla in pñci. poſita et ꝯ verba regule videt qr. l. cauet q ſi pater vel dñs ratuz hz cõtractũ a filio vel ſeruo celebratũ obligat inſolidũ ff. qd iuſſu. l. j. §. ſi ratũ. et de in rẽ ṽ. l. ſi res. §. penul.

☞ Adde de hoc quero ſcilicz an et qñ falſa demõſtratio viciet legatum. gl. in. l. ſi ſic. §. ſi mihi. in verſi. demonſtrationem. et qd ibi dixi in apoſtil. in ṽſi. nõ nocet legato. ff. de leg. j. dixi etiã in apoſtil. ad bart. in. l. cũ quidã in ṽſi. legatum non viciat. ff. de lega. ij.

a ¶ Adde Bal. Bar. Alex. co. iij. ver. in ea. glo. Iaſon em et docto. moder. in. l. ſi eũ ſeruum. ff. ſi cer. pe. Cyn. et Bal. in. l. mater. ij. iiij. oppo. et. q. j. C. d rei vẽ. et glo. do. in. l. ſi pupilli. §. ſed ſi ego. ff. de nego. geſ. et gl. et ibi Baſd. i fi. i. l. j. C. de reb⁹ alie. nõ alienan.

b ¶ Qd meo nomie nõ eſt geſtũ Adde Bartho. oino in. l. bonoꝝ ff. rẽ. ra. haberi et Fely. i. c. pruden tiã. colũ. pe. ṽſic. nũqd vn⁹ poſſit habere extra de offi. delega.

c ¶ Adde qñ pater vel dñs ex cõtractu filij.. vel ſerui teneat in-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ergo ratū habere pōt ꝙ nō ſuo nomine geſtū eſt: et
aliter obligat̄: q2 ſi ratū non haberet teneret̄ de pe-
culio, tñ ⁊ ratū habēdo teneretur inſolidum. Solu.
dicūt glo. iuris ciuilis aliqñ ꝙ aut hñt ratū cōtra. et
ſerui vel filij ⁊ tunc tenet̄ inſolidū. vt. d. §. ſi ratum.
cum. d. l. ſi res. §. ꝙ ſeruus: aut hꝫ ratuꝫ cōtractū vel
quaſi ab alio celebratū noīe filij vel ſerui. ⁊ tunc ra-
tihabitio nihil operat̄: vt in dicta. l. ſi pupilli que ſo-
lutio. tolli poteſt per. l. ſi ſeruus. ff. de preca. nam ibi
contractus precarij celebratus erat ab ipſo ſeruo. ⁊
tñ dñs ratum habēs tenet̄ de precario tantum. Sed
dici pōt a volentibus ſolutionē iſtā ſuſtinere ꝙ in. l.
ſeruus textus nō exprimit ꝙ dñs ratum habuerit li
cet ſuppleat̄ per glo. ⁊ ideo remanet valida ſolutio
prima. ad cuius cōfirmationē accedit ꝙ ſeruus pſo-
nā dñi repreſentat: vt. ff. de opti. leg. l. ſi a pamphilo.
Itē filius repreſentat perſonā patris[a] inſti. de inuti.
ſtipu. §. poſt mortē. ⁊ C. de impube. ⁊ alijs ſubſti. l.
fi. et ideo ſi ratuꝫ habuerit, qđ eſt geſtum a filio vel
ſeruo. ipſius filij vel ſerui noīe ratum habere videt̄
illud qđ quadā iuris preſumptione geſtum eſt noīe
ſuijpſius ſed ⁊ ꝑ hoc ſi geſtū ab alio nomine filij vel
ſerui dici pōt ꝙ ratū habere vr̄ ꝙ geſtū eſt nomine
ſuijpſius. ⁊ ideo deberet obligari ꝑ talē ratihabitio
nem. ſicut ſi ratum haberem ꝙ ſui patris vel domi-
nij noīe geſtū eſſet ꝙ tñ falſum eſt. vt. l. ſi pupilli. §.
ſed ſi ego. ibi nā ⁊ ſi ſeruū. Et ideo verior ſolutio vr̄
ꝙ aut ratū hꝫ: tanꝙ pater aut tanꝙ alius aut dubi
tatur primo caſu tenet̄ inſolidū: vt. ff. ꝙ iuſſu. l. j. §. ſi
ratum. ⁊ de in rem ver. l. ſi res. §. qđ ſeruus in ſecūdo
caſu nihil operatur, ratihabitio: vt. ff. qđ cum eo. l. ij.
§. ſi, in tertio idem ꝙ nec operetur ratihabitio. ff. de
preca. l. ſi ſeruus. ⁊ p̄alleg. §. ſꝫ ſi ego. Sicut al's di-
ſtinguit̄. aut facit aliud tāꝙ pater vel tāꝙ alius. vt
ff. de adop. l. ſi pater. §. qui duos. Itē patet qñ cōue-
nitur pater noīe filij: quia eſt adminiſtrator legiti-
mus. vt. C. de bo. mater. l. j. releuat̄ a cautione iudi.
ſol. C. de admi. tuto. l. ſi tuto. l. fin. §. defenſionē: ſꝫ qñ
defendit filiū tāꝙ alius neceſſe hꝫ cauere iudi. ſolu.
q̄ ſatiſda. co. l. filiuſfa. ⁊ ita ſolet notari. C. de bo. que
libe. l. fi. §. vbi autē[b] ⁊ facit ad predictā ſolutionē cō
firmandā. ff. ſoluto matri. l. ſi vero. §. itē quicquid. ⁊
de acq̄. here. l. ſi quis. nō cū multis ſimilibus. Queri
aūt poſſet et dꝫ an heres poſſit habere ratum quod
geſtum eſt noīe defuncti: ⁊ ſi cōſideremus veritateꝫ
id eſt ꝙ vere eſt alia perſona iuxta. verba regule nō

ſolidū. glo. Bal.
⁊ Saly. i. l. ſi mā
dator. C. qđ cum
eo q̄ in alie. pot.
⁊ l. dñm: eo. titu.
et glo. ⁊ docto. in
l. j. §. ſi ratū. ff. ꝙ
iuſſu. ⁊ Joā. fab.
in. §. ſin. inſti. de
obli. ⁊ in. §. actio
nes de peculijs.
⁊ ibi Ange. are.
colū. ij. v̄ſi. et ꝑ
euidentia. et ibi
Jaſon de may. i
princip. de act. et
Ange. aret. in. §.
p̄terea. et ibi Jo.
fa. inſti. qđ cum
eo q̄ in alie. pote
ſta. eſt. et Ange.
are. in. §. fin. aūt
ꝑ procurato. col.
vlti. verſic. vnde
Bar. inſti. de ſa-
tiſda. ⁊ Dy. bar.
Bald. et Saly-
ce. in. l. ſin. §. vbi
aūt. C. de boniſꝗ
libe. ⁊ bal. ⁊ Lu.
bolog. i ſecūdis i
terpreta. i. l. p̄tor
§. ſed ſi filius. ff.
de eden. et doct.
in. l. tā ex cōtra-
ctibus. ff. d iudi.
a ¶ Adde text.
Joā. fab. ⁊ ang.
are. i. §. cū aūt. in
ſti. d here. q̄ ab i-
te. ⁊ idē. i. l. fi. C. d
ipu. ⁊ alijs ſub. ⁊
ꝑ Jaſon. j. §. ac-
tiōes aūt. in p̄n.
inſtitu. de actio.
b ¶ Adde an pa

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ter teneat caue-
re de rato vel iu-
dica.ſolue.agen
do vel defenden
do noie filij vi-
de Cyn.in.d.l.ſi.
.§.vbi aut.C.de
bo.que libe.ꝛ ibi
Barto.ꝛ Alex.in
addi.et Saly.q̄
alleg.hic Dyn.
Bald.ꝛ Bartol.
in.l.filiuſfa.ibi
pau.de caſtro.et
Alexand.ff.qui.
ſatiſda.cog.ꝛ io.
fab.i.§.e.ꝛ Ang.
are.in.§.ſi autē
co.iij.inſti.de ſa-
tis.tuto.et Ang.
de peru.in.d.l.
ſi.§.vbi aūt.vbi
vide p docto.q̄d
in alijs admini-
ſtratoribus ꝛ tu
toribus.
¶ Tu cōclude
ꝙ preſtatur cau-
tio rati p patrez
agentē et defen-
dentez filium.vt
plene not.Bart.
in allega.l.filius
fa.ꝛ ibi poſui in
addi.ff.q̄ ſatiſd.
cog.vbi plene ex
amino hunc ar-
ticulum.
a ¶ Adde Bar.
in.l.bonorum.ff.
rem ratā haberi
qui refert et ſeq̄-
tur Dyn.de quo
vide text.et ibi
Bal.et ſaly.in.l.
ab vno.C.d̄ neg.

poterit habere ratuz.Item qꝛ iure
cauet expreſſe ꝙ bonorū poſſeſſio-
nē petitā noie defuncti heres non
pōt ratū hr̄e.vt.ff.de bo.poſſ.l.iij.
.§.acquirere.in fi.ꝛ.ff.rē ratā habe
ri.l.ſi is cui.et.l.bonorū.Ecōtra vr̄
ſi cōſideremus fictionē iuris ꝙ fin-
git pſonā heredis eandē cū pſona
defuncti.ff.de vſucap.l.heres.et in
aut.de iureiu.ꝙ a mo.preſt.in pn̄ci.
dicemus ꝙ poſſis habere ratū qđ
geſtum eſt noie defuncti.Itē qꝛ ex-
preſſe iure cauetur ꝙ heres pōt ha
bere ratū qđ geſtum eſt noie defun
cti.ff.rē ratā haberi.l.ſi ſine.§.ſi p-
curatori.Dicendū eſt[a] ꝙ aut capit
de eo iure qđ non eſt agnitū p de-
functū ꝙ non ſolet ad heredē trāſ-
mitti.ꝛ tunc heres non pōt habere
ratū qđ geſtū eſt nomine defuncti.
vt in.d.l.iij.§.acquirere.ꝛ hoc apte
per verba illius tex.colligit.vt.d.l.
ſi is cui.et.l.bonoꝝ.ff.rē ratā habe
ri.Sꝫ ſi agat de eo iure qđ eſt agni
tum per defunctum:ꝛ ad heredes
tranſit tunc heres pōt hr̄e ratū.vt
in prealleg.l.ſi ſine.§.ſi pcuratori.
Item queri pōt an ſucceſſor prelati
poſſit habere ratū qđ geſtū ē noie
predeceſſoris[b].Et dicendum videt
ꝙ aut eſt geſtum noie prela.tanq̄
ſingularis perſone aut contempla
tione eccleſie an dubitatur.Primo
caſu nō pōt habere ratū per verba
iſtius regule ꝛ eius ſimilis niſi eo
caſu quo eccleſia prelato ſuccede-
ret.qꝛ tunc idē ſeruaret ꝙ dictū eſt
fore ſeruādum in herede.ſ.in pri-
ma.q.Secundo caſu poteſt habere
ratū:qꝛ adhuc durat eccleſia cuiꝰ
perſonā repreſentat prelatꝰ ſecun-
dus ſicut ꝛ primus.In tertio caſu
preſumendum eſt in dubio eccleſie
contemplatione geſtum et prelati
miniſteriū ſolū deſignatū.ff.de an-
nuis lega.l.annua.§.j.ꝛ de cōdi.et

ge.et Bar.in.l.ſi
quis offerenti §.
j.ff.de ſolutio.et
in.l.ſi is cui.ff.rē
ra.haberi et an
eo ipſo qđ quis
ſuccedit vendi-
tori videatur ha
bere ratam ven-
ditionem per de
functum factam
vide Alexā.cōſi.
xcij.col.ij.ꝛ li.v.
et plene p Bart.
in.l.cum virū.ff.
de vſuca.et in.l.
ij.C.ſi in fraudē
patro.Cy.Bal.
ꝛ Saly.in.l.cum
a matre.C.d̄ rei
vendi.et Jo.an.
hic in nouel.et
do.de rota.deci-
ſi.ccxxiij.i nouis.
titu.de locato et
condu.et q̄ dixi
in.§.iij.col.xj.et
in addit.de con-
ſuet.retrac.lib.
cōſue.biturigū.

b ¶ Adde Bar.
in.d.l.bonorum
et in.l.ſi is cui.ff.
rem ratā.habe-
ri.Et an geſta
nomine vniꝰ ca-
nonici poſſint ra
tū haberi per ca
nonicum qui ei
poſt modum ſuc
cedit vid ibi Bar
to.et Innocen.ꝛ
docto.in.c.quod
ſicut de elec.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

demōſtra.l.filio.τ ideo ratū habere pōt. Itē quia queſita per prelatum in re dubia querūtur eccleſie [a] vt in auten.de eccle.titu.§.interdicimus. Dy.

Idem

Ratihabitionē retrotrahi et mādatum nō eſt dubiū comparari.

Licet φ meo noīe nō eſt geſtum nō poſſim habere ratū vt in re precedēti: tñ ſi ratum habeo φ nomine meo geſtū eſt ratihabitio retro trahitur τ pinde obligor acſi madaſſem [b] τ hoc intendit regula preſens τ eius exēpla multa parent et in cōtractibus τ in delictis τ in cōtractibus vt ſi aliquis emerit rem ſine mandato noīe meo τ p traditionē repetit. τ ego poſtea ratā ha-

a Adde an acquiſita per clericū ſeu prelatū vxorem tutorē officialem preſumat queſita de bonis eccleſie mariti pupilli.vel ex officio. Lud.de ro.in conſi.cxlix.τ de vxore Alex.conſil.xlij. in fi.lib.v.τ doc. in.l.coniunct⁹.ff. de do.inter vi.et vxo.τ in.l.etiam C.eo.tit.τ ibi vide Albe.de roz. quid in vidua.τ Angel.in cōſilio xiiij.vbi pōit q̇d in concubina.et Cy.Bar.Bal.et Salyc.in aut.licentia.C.de epiſco.τ cler.τ tex.τ ibi Inno.τ abb. τ Moderñ.in.c. req̇ſiſti.de teſt.τ Inno.in.c.cū in officijs.τ Abba. in.c.cū eſſes.eo. ti.τ Bar.τ Joā. de pla.in.l.facultas.C.de iure fiſci.li.x.τ Abb.ſic cu.in cōſili.xciiij. libro.ij.τ Franciſcus de crema.in ſuo ſingula.vj.τ Angelus.in conſilio.cxlj.

Adde vltra adducta p dominū coapoſtil.meū.Bald.col.xxviij. incip.pponit.τ conſi.lij.incipi.a libello incipiendū eſt.vo.iiij.et dum alleg.Ang.conſi.cxlj.voluit allegare.conſi.cxlij.in fi.volu.j.

b Adde qñ ratihabitio retrotrahitur τ mandato eq̇paratᷓ pe.titu.de loca.τ cōdu.§.vj.ꝟ.clxviij.et Abb.ſiccu.τ Fely.in.c.nonnulli.§. ſunt τ Alij.de reſcrip.τ Bal.in ſuis ſingu.in lr̄a ratihabitio.τ Fely.in

c.poſt.ceſſionē.in.vj.colū.ꝟſi.ſcdo declara.de pba.τ Spec.titu.de cita.§.vj.ꝟ.hoc aūt.τ ſeq.τ in tit.de in.de leg.§.viij.verſi.q̇d ſi cōmittentes.τ Pau.de caſt.ↄſi.j.in antiq.et Ludo.de ro.in ſuo ſingulari q̇d incipit quare nū q̇d geſta p filiū. et cepo.caute. xxx.τ Ange.pu. in.l.inter quos .§.alieno.ff.de dā.infect.τ Bal. in ſua mat.in lit. ratiha.τ Ange. are.§.p̄iudiciales de act.inſt.τ Bal.ↄſi.ccxxix.et cōſi.ſeq.τ in ↄſil. xc.lib.j.τ in cōſi. clxxj.ꝟ.vj.τ alia rōne τ in ↄſi.cxcviij.in fi.li.ij.τ p doct.in.l.lz.ff.de iudi.Cy.Bal.et Sal.in.l.fi.C.ad mace.et Bartol. Bal.τ Jmo.in.l. ↄtio.ff.de offi.p cōſu.τ Bart.in.l. ſi is q̇.ff.p emp.in.iij.op.j.ptis.et p glo.doc.in.l.iulian⁹.ff.q̇ ſat.cog. τ Bal.in.l.ſi pupilli.§.item queritᷓ. ff.de neg.ge.τ ibi Barto.τ pulchre Fely.in.c.ſicut tuis in fin.de ſymo. vbi ponit regulam cū.ix.fallē.et an rō.dicatur retrotrahi per fictionē τ nō per veritatē τ multa alia in materia vide Alexā.in.conſi.cxvj.li.v. τ ibi qñ rati.trah.retro qñ ex hoc auferᷓ ius illi contra quē fit rati.τ an cōtractum p aliū noīe meo geſtum poſſim in abſentia illi⁹ cū quo contraxit ratificare: dic φ ſic vt tz gloſ. Guil.Barto.τ doct.in.l.pōpo.ff.de

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

neg.ge.⁊no.Cy.
in.l.j.ad fin. C.ſi
qs in frau. pro.⁊
Bart.i.l.quo em̄
ff.re ratā ha.⁊ in
l.certum.§. ſi qs
abſente.ff.de cō-
feſ.⁊ ang.i.§. ſin
ꝟo expſſuz.in au
ten.de her.⁊ fal.
⁊ pulchre Alex.
in cō.cxxvj.in vl-
ti.colū. li. v.⁊ an
ille cui⁹ noīe cele
brat⁹ eſt ɔct⁹ ex
quo ſe fūdat pē-
dēte iudicio poſ
ſit ratificare :tz
Alex.ꝙ ſic in ɔſ.
cxxvij.col.j.ꝟ.ij.
reſpon.eo.lib.et
bal.i ɔſi. cclxxix.
l.iiij.⁊ qñ ⁊ quō
videat ratifica-
re et approbare
factū pcuratoꝝ
ſi excedat māda
tū :⁊ qd ſi ē pñs
⁊ tacēs:vide pul
chre Alex. in cō-
ſi.lxxx.colū.v. li-
bro.iiij.

☞ Adde hic
Bar.in.l. ſi vxoꝛ
.§.ſi qs vxoꝛe.ff.
de adul. ⁊ Alex.
in.l.bonorū.i ad
di.ij.ad bar. cuz
ſeq.ff. rē ra.hñi.
⁊ Feli. in.c.cām.
col.vlt.de iudi.q̃
ponit.xx.fallē.ꝙ
factū p falſuz p
curatorē nō pōt
ratificari:⁊ Fel.
in.c.j.col.peñ. et

beo emptionē perinde querit mihi dominium ⁊ poſſeſſio per ratihabitionē ſicut quereretur per procuratorem qui mādatum haberet: qꝛ ratihabitio retrotrahitur ⁊ comparatur mandato.arg.ff.de neg.geſt. l.ſi ego.⁊ de acquiren.poſ.l. cōmunis.§.procuratoꝛ.⁊ idem confirmatur.ff.de ſolu.l.ſi quis offerenti.⁊.l. vero procuratori.§.fin.⁊.l.qui cum x.§.ſi.Item patet in delictis.[a] que poſſunt per alium committi quia ſi vulneraſti clericum nomine meo ⁊ ego ratum habeo perinde ſum excōmunicatus ac ſi mādaſſez a principio vulnerari.ꝫ.de ſnīa excōi.c.cū quis.libro.vj.Item ſi deieciſti aliquem de poſſeſſione nomine meo ⁊ ego ratum habeo perinde teneoꝛ interdicto vnde vi ad poſſeſſionem reſtituendam ⁊ alia damna illata teneret ſicut ſi a principio mādaſſem.c.cum ad ſedem. de reſti.ſpo. ff.de vi ⁊ vi.ar.l.j.§.ſed ⁊ ſi cū quis ⁊.§.quotiens.⁊.§.deieciſſe.⁊. ff. de regu.iur.l.hoc iure deijcitur ⁊ idez in omni gñe delictoꝝ q̃ poſſunt explicari per alium cum regula generis ſit tradita in prealleg.§.ſed ⁊ ſi cum quis.qꝛ in delictis ratihabitio cōparatur mandato. In his autem que non poſſunt per alium explicari vt adulterium et ſimilia perſone coherentia dicunt ratihabitionem nihil operari.vt ar.C.de cadu.tollē.l.j.§.ne autem. ¶Sed oppo. et videtur ꝙ ratihabitio retro non trahitur: quia ſi quis petat bonorum poſſeſſionem mihi de latam nomine meo infra tempus legitimum et ego ratam habeam petitionem poſt tempus ratihabitio nihil operatur per quod patet ꝙ non retrotrahitur.ff. rem ratam haberi.l.bonorum ſed dicendum eſt ꝙ aut ratum habenti poteſt

vl.de re iudic. et
pe.de anch .hic
q̃ vltra hāc rīaz
nō ſcripſit.⁊ Al-
be.⁊ phi.frāche.
hic ⁊ ſing.deciſi.
capel.thol. q.cc-
lxxij.⁊ Ang.ɔſil.
cccxij.pa.c.cum
vos nu.vj. et ibi
poſui in apoſtil.
ad eū:in ꝟſi.act⁹
pcedēs de his q̃
ſi.a pla .vbi cito
in teſtē.⁊ Dy.et
do.ei⁹ apoſtilla.

a ¶Adde an ra
tihabitio in deli
ctis retrotrahat
Bal.poſt gl.j.l.ſi
pupilli.§. ſi titij.
ti.ff.de neg.ge.⁊
Bar.in.l .pō. eo.
tit.ad plenum. ⁊
Pau.d ca. in ɔſi.
cccc.xv.in antiqs
⁊ bal.in ɔſili.clij.
lib.j.⁊ bar.in.l.j.
.§.ſed ⁊ ſi cū qs.
ff.de vi et vi ar.
Cy.bal.⁊ ibi la-
tiſſime Sal. i op
po.in.l.non ideo
min⁹ .C.de acc.
bal.i.l.fi.ad fi.C.
ad mac.⁊ Inn. ⁊
doc.i.ij.d ord.co
gni.⁊ Dy.⁊ q̃ ibi
dixi.in.j. addi.ꝫ.
prima regula.

☞ Adde mate
riā hui⁹ q̄ſiti ſcz
an ratihabitio
hēat locū in deli
ctis eē tactā ⁊ de
ciſaz.ꝫ.in reg.p̄-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ce.i.℣.ratihitio. a ¶Adde Dy. in.l. bonorũ hic alle.vbi idẽ tz.⁊ Dy.ſequit̃ Cyn. in.l.fi.C.ad mac ced.ſed Bar.i.d. c.bonoꝝ eoſdem rebrobat in ſcdo contrario vbi vi de quo tpe dʒ fie ri ratihabitio vt aliqd operetur ⁊ Bart.in.l.℣o.§. ſʒ nõ ℣o.ff.de ſo lu.⁊ bal.i ꝯſ.xlij. li.ij.⁊ Bar.i.l.C. q̃ admit.ad poſ. b ¶Adde ⁊ no ta.ꝙ tacẽs ⁊ per mittẽs labi tẽpꝰ intra qd̃ agere põt vr̃ tacite re nũciare iuri ſuo vt.l.j.C.de in in teg.reg.qd̃ limi ta per Bald.ibi eſſe verũ in iure q̃rẽdo ſed in iure q̃ſito curſus pre ſcriptiõis nõ in ducit conſenſuʒ renũciatiõis.vt l.ſi.ff.rẽ ra.ha.⁊ tʒ Alexã.in.d.l. bonoꝝ in.iij.ad di.ad Bart.et p Fel.in.c.cũ cãm co.iij.de re iudi. ⁊ docto.inſup.d. Alex.de Jmo.in d.l.j.C.de in in teg.reſti.⁊ q̃ di xi in.§.j.colũ.iij. de cõſue.retrac. n lib.ꝯſue.bitu

imputari[a] culpa tacite repudiatio nis.verbi gratia appellationem in terpoſitam noĩe meo ratam habeo poſt tempus quod datur ad appel landum vel ad appellationẽ proſe quẽdam vel ſi bonorũ poſſeſſioneʒ petitã noĩe meo ratam habeo poſt tẽpus qd̃ datur ad bonoꝝ poſ.pe tendã ratihabitio nihil opatur.vt d.l.bonoꝝ.Ratio autẽ eſt q꞉ patiẽ do tp̃s labi in quo competebat ius bo.poſ.petende vel ius appellan di vel appellatiõis proſequẽte vel aliud quodcunq꞉ videtur tacite illi iuri renunciaſſe[b] argu.ff.ſi tab.teſ. nulle eſſe dicantur.l.j.§.ita autem. ⁊ in auť.de his qui ingred.ad ap pellan.§.ſi vero.⁊ iõ fruſtra p rati habitionem conatur redire ad id qd̃ ſemel renunciaſſe videť.vt.C.de reb.credi.l.ſi quis iuſiurandi in.et de condi.inſer.l.fi.⁊.ff.qui ſatiſda. cog.l.de die.§.fi.⁊ no.ff.de neg.ge. l.ſi ego aut culpa tacite renuncia tionis nõ põt imputari ratum ha benti:⁊ tunc hʒ locum regula ꝙ ra tihabitio retro trahitur ⁊ manda to cõparatur.Jtem oppo.⁊ vr̃ ꝙ ra tihabitio nõ aſſimileť mandato: q꞉ mandatũ parit actionẽ mãdati: vt ff.de ꝑcu.l.lʒ.§.ea.l.obligatio.ſʒ ra tihabitio parit actionẽ neg.geſt.ff. de neg.geſt.l.ſi pupilli.§.idem ait. Sed dicẽdũ eſt ꝙ aut hr̃e ratũ ge ſtum a p̃nte ⁊ tunc datur actio mã dati.ff.mãda.l.ſi remunerãdi.§.ſi paſſus.⁊.l.q̃ patitur.⁊.l.qui fidẽ al terius aut habeť ratũ geſtũ ab ab ſente:⁊ tunc dať actio neg.ge.⁊ nõ mandati.vt in.d.§.idẽ ait.⁊.ff.mã dati.l.ex mandato.§.ſi fideiuſſori. tunc ergo cõparať ratiha.mãdato in effectu ſed nõ q̃tum ad ſpeciem actiõis[c]. Sicut dicimꝰ eũ qui dolo deſijt poſſidere poſſeſſori aſſimilia ri.vt.§.eo.c.pro poſſeſſore.⁊.ff.eo.l.

rigum. ☞Nõ autẽ hu ius dicti eſt q꞉ regulariter taci turnitas cũ ſciẽ tia opať idem ꝙ cõſenſus: vt not. Bart.l.in ſpõſali bus.§.j.ff.d̃ ſpõ ſa.duo.in.l.ij.in apoſt.in.℣.q̃ ta cet.poſito ſuper gl.in.℣.nõ cõtra dixit.ff.ad muni ci.notaui poſt ia co.rebuffi.in.l.j. nu.ij.℣.pro ꝯſen tiente.C.de filijſ fa.⁊ quẽad.qr̃ te net ꝑ eis li.x.po ſui poſt Semĩn. in.c.ſi poſt.in.℣. taciturnitas nu. j.de ꝯfeſ.lib.vj. poſt Pañ.in.c.p venerabileʒ.nu. xxviij.in.℣.ꝯſen tiat extra qui fi lij ſint legi.de q̃ per Ancha.cõſi. ccxxv.Rom.ſin gu.ccccl v.incipi. inferior.⁊ corſe. ſing.ſuis in ℣ſi. taciturnitas. c ¶Adde ⁊ no ta ꝙ ratihabitio cõparať manda to nõ tñ in oibꝰ. q꞉ non orit̃ actio mandati vt ſeq̃ tur ⁊ refert.Bar to.in.l.ſi pupilli.§.iteʒ querit̃ in j.opp.ff.de neg. geſt.⁊ ibi Bald.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

q̃ dolo.ꝛ.l.q̃ pares ꝛ tũc differt q̃ꝫtũ ad ſpẽm actio-nis q꞉ ille q̃ poſſidet tenet̃ directa ille vero qui dolo deſijt poſſidere tenet̃ vtili.ff.de noxa.l.electio .§. ſi ex plurib⁹ et.§.ſi is.ꝛ.l.ſi pluriũ.Itẽ ꝑꝑ hoc ꝙ rati-habitio cõparat̃ mãdato ptꝫ nõ eſſe mãdatũ,cũ ni-hil ſit̃ idẽ ſit.ff.depoſi.l.qð nerua.ergo nõ dꝫ p̃ſta-re actionẽ mandati q̃ ꝓcedit ex mandato tm̃ tacito vel expſſo. ¶Tria ergo ſunt quorũ nullũ eſt alterũ. ꝑmũ eſt mandatũ tacitũ vel expſſum.Scðm eſt ra-tihabitio.Tertium eſt prohibitio primum induxit actionẽ mãdati:vt.d.l.lꝫ.§. ea ꝛ.d.§.ſi paſſus.ꝛ.l.q̃ patitur.ꝛ.l.q̃ fidẽ:ſꝫm actionẽ neg.ge.vt.l.ſi pupilli .§.idẽ ait tertiũ impedit actionẽ mãd.vt.ff.mand.l. ꝛ ſi pro te.ꝛ.l.qui finẽ.Itẽ impedit actionẽ neg.ge.C de nego.ge.l.vlt.ꝛ.ff.de neg.ge.l.ſi duob⁹.an autem actio ne.ge.q̃ dat̃ ꝯ ratã hñtẽ naſcat̃ ex adminiſtra-tione p̄cedẽti,vel ratihabitiõe ſequẽti no.doc.ꝙ ex ratihabitione tãtũ ſequẽti.mihi vr̃ ꝙ cũ q̃tuoꝛ ſint gñã negotioꝝ vnũ ꝙ eſt meũ cura ꝛ ſollicitudine: ſcðm re ipſa tertiũ ipſo geſto.quartũ ratihabitione vt plene not.ff.de neg.geſt.l.ſi pupilli.§.itẽ q̃ritur ꝙ in primis tribus caſib⁹ naſcat̃ actio neg.ge.ex admi-niſtratiõe p̄cedẽti mediãte ratihabitione ſeq̃nti ſpõ-tanea,vel coacta ſicut al̃s dꝛ i caſu ſili.C.de re ꝑmu. l.ex placito:q꞉ poſito ꝙ nl̃la ratihabitio ĩterueniret nihilomin⁹ dat̃ actione.geſ.cũ ꝓ rato eſſet hñdũ qð vtilr̃ eſſet geſtũ vt.ff.e.ti.l.põponi⁹ ſcribit .ꝟ.queãd-modũ ꝛ incõueniẽs vr̃ dicere ꝙ in illis trib⁹ gñibus naſcat̃ ex ratihabitione cũ ea nõ interueniẽte cõpe-tere poſſit actio ne.ge.i q̃rto ꝟo gñe.ſ.i eo qð eſt me-cũ ratihabitiõe dico veꝝ eſſe ꝙ ex ratihabitione na-ſcat̃[a]:vt.d.l.ſi pupilli.§.itẽ q̃rit̃.Alia qõ eſt ad ean-dẽ determinationẽ tẽdẽs an actio ne.geſt. pendeat ex volũtate earũ hñtis:ꝛ in hac vr̃ mihi ſilr̃ ꝙ in tri-bus primis gñib⁹ nõ pẽdeat ex volũtate ratũ hñtis q꞉ dat̃ ꝯ inuictũ vt.d.l.põp.ꝛ.l.ſi pupilli.§.ſi titij. et l.itẽ ſi cũputaſti.in q̃rto ꝟo gñe.ſ.in eo qð eſt meuꝫ ratihabitiõe a p̄n.pẽdet ex volũtate mea[b] q꞉ ſi ratũ hẽo naſcit̃ actio ne.geſ.ſi ratũ nõ hẽo .impedit̃ na-tiuitas actiõis:vt.d.l.ſi pupilli .§.itẽ q̃rit̃.ꝛ.§. idem ait.ſꝫ ex poſtfacto nõ pẽdet ex volũtate mea q꞉ ſi ſe-mel hẽo ratũ nõ poſſuꝫ volũtate ꝯria tollere actionẽ iã nactã.Itẽ ſi reprobaui qð geſtũ erat ꝛ ꝑ hoc im-pediti natiuitatẽ ei⁹ nõ poſſum poſtea lꝫ velim hr̃e ratũ facere ꝙ naſcat̃ actio neg. geſt.cui⁹ natiuitas fuit ab initio impedita:ꝛ ita loq̃tur ſi bñ iuſpiciat̃.ff.

idẽ tꝫ in.§.idem ait.ea.l.ꝛ per hy-po.ð marſi. i ſuo ſing.lxxxiiij. vbi põit vnã limita. a ¶Adde bar.ꝛ bal.poſt gl.i.l.ſi pupilli.§.itẽ req̃-rit̃.ff.de neg. ge. ꝛ cyñ.bar.bal. et ſal.ꝛ ale.i.l.ſi pe-cuniã.C.de neg. ge.q̃ tenẽt ꝯ dy. hic i hoc qð vult in caſib⁹ i q̃b⁹ ne-gotiũ ad noſpe-ctat ratihabitio-ne actio neg.ge. nõ oꝛiat̃ ex nego-tio añ geſto noĩe meo ſꝫ ex ratiha-bitiõe mea inſe-quẽdo gl.in.d.l. ſi pecuniã.ꝛ in.l. mr̃.C.ð rei vẽ.ſꝫ ꝯriũ tenẽt cõiter doc.ꝙ imo ex ne-go.añ geſt.oꝛiat̃ actio neg.geſt.ꝑ tex.i.iij.§.ð actio ff.ð neg.ge.ꝛ ibi við bal.ꝛ doct. ꝛ q̃t ſunt gñã nego-tioꝝ.vide bar.et doc.ſ̃.i locis alle. Et no.ꝙ in mu-tuo ꝛ debito ſcõ noĩe meo nõ req̃-rit̃ .ratihĩtio.l. ſi abñtis.ꝛ ibi bar. ꝛ bal.C.ſi cer.pe. b ¶Adð bar. et doc.ſ̃.i p̄ced. ad di.alleg.ꝛ an q̃s poſſit hr̃e ratum geſtum noĩe ſuo

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ſemel reprobatū vide Bar. raph. et docto. moder. poſt glo. in. l. diſpenſatorez. ff. de ſolut. ⁊ Bar. i. l. pōponiꝰ. eo. vj. ff de neg. geſt. teſt. glo. ⁊ ibi domi. i c. lz de pro. ſ̄. eo. lib. ⁊ bal. in. l. falſus. colū. ij. C. de fur. vbi dicit qḋ factū ꝑ ꝓcuratore reuocatū non poſſunt habere ratū de quo vide Alexan. poſt barto. ⁊ docto. in. l. ſi tutor. C. inquibus cau. in integ. reſtitutio. ⁊ Baldꝰ. in. l. abſentis. C. ſi cer. pe. et Spec. tit. de defenſore. §. j. verſi. ſed pene egiſti. et Ange. are. ſing. in. §. p̄iudiciales. colū. iij. verſi. autē ſemel reprobani. et ibi Jaſon. de may. iſti. de ac. q̄ ponūt intellectū l. diſpenſatorem a ¶ Adḋ an mādans et mandatariꝰ vel ratum habens teneat. Dyn̄. et que ibi. dico in regula q̄ per aliū. j. eodez. Et qn̄ plures fecerūt aliqḋ delictū vel furtū q̄li

de ſolu. l. diſpēſatorē: ⁊ i his duabꝰ qōnibꝰ ꝯfuſe loquūt legiſte. Jtē q̄ri pt circa materiā rl'e q̄dā qḋ dubitabilis ⁊ ſepe occurrēs vcz ſi actuz eſt ꝯ deliquētē ⁊ eſt ꝯdēnatꝰ ⁊ ſatiſfecerit ſnie an poſſit agi nihilominus ꝯ ratū hn̄tē vel ꝯ mādātē ⁊ ꝙ nō poſſit pt ſic ꝓbari: q: l. cauet ꝙ cū appet cuiꝰ ictu q̄s perierit ille ſolꝰ de occiſo punit vt. ff. ad. l. aq̄l. l. itē mela. §. ſz ſi ſm pl'es ſz in ꝓpoſito appet q̄ſ fecit igit dz puniri ille ſolꝰ ⁊ nō mādās vel ratū hn̄s. Jtē ꝓbat. ff. de his q̄ deie. vl' effu. l. j. §. fin. ⁊ l. ſeq. Jtē vr̄ caſus. ff. de vi et vi armata. l. j. §. q̄tiēs vbi dicit aperte ꝙ vno ſoluēte liberat aliꝰ. ¶ Ecōtraᵃ ꝙ nihilominus ponit q̄ mandauit vel ratū habuit. C. de accuſa. l. nō iō. et ad. l. iuli. de vi. l. ſeruos. ff. de iniurijs. l. nō ſolū. §. mandato et. §. ꝑculus. ⁊ ad ſill'. j. §. fi. et expſſum videt ad ſimilem. l. ⁊ ſi certus ſit percuſſor eo. tit. ⁊ de iure fiſci. l. ij. §. diuus pius. ⁊ l. notandum. Jtez nō agitur de pena delicti. ergo vno delinquētibus ſoluente non liberatur alter. C. de conditione furtiua. l. j. ⁊. ff. ſi quis teſtamēto lib. eſſe iuſſus. l. j. §. fin. C. de adminiſtratione tuto. l. tres tutores ⁊ de iuriſ. oīum iudi. l. adeo. mihi videt diſtinguendum: quia aut actū eſt cōmune delicti ad intereſſe aut penā pecuniariam vel corporalez ſi ad intereſſe vno ſoluēte liberat alter vt. d. l. j. §. quotiens. ff. de vi ⁊ vi arma. ⁊ de eo per quem factum erit. l. j. §. ſi plures. Si vero ad penā pecuniariam vel cor. tūc vno ſoluente vel penaz ſuſtinēte non liberat alter de iuriſditione oīum iudiciū. l. adeo. ⁊. d. l. tres tutores. et de iure fiſci. l. ij. §. diuus pius. et. l. non tantum cum alijs iuribus allegatis. ¶ Et per hanc ſolutionem ſoluuntur; con-

bet teneat in ſolidum vel vno ſoluente ceteri liberent vide Cyn̄. in. l. j. C. de con. fur. i. iiij. et. v. q. ⁊ ibi. bal. ⁊ ſal. et dy. et bar. i. l. ſep. §. ſi ſepulchro. ff. ꝙ vi aut clam et in. l. ſi familia. ff. de iuriſ. om. iudi. et bal. in. l. ade. eo. tit. ⁊ bar. in. l. ſi. ff. de ſucce. et Bald. in. l. j. C. ſi pl'es. vna ſen. fue. et ꝑ Jnno. in c. ſicut dignū de homi. ꝑ abba. et alios in. c. ſigni. in. ij. eo. tit. ⁊ bal. in. l. cū rōnibus. C. q̄ accu. nō pn̄t. et q̄d ſi nō apparet cuius ictu q̄s perit an oēs teneant vel oēs abſoluāt vide. dy. infra in regula i obſcuris ꝟ. ad tertiū ⁊ q̄ ibi dico in fine rl'e qn̄ multitudo delinquētium excuſet a pena delicti vide pul. Fely. in c. dilec. col. v. ver. qḋ alit de excep: tiōibꝰ ⁊ Alber. d̄ roz. i. iij. ꝑte ſta. q. lx. j. ⁊ gl. arch. dn̄z Pet. de anc. ⁊ phi. franc. in. c. cupiētes. §. ceterū in ver. q̄ culpa

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

biles de electio.§.eodem libr.
☞Adde his deductis pro primo membro dominum meuz do. Jaſo. may. in.j.col.vj.C.de ſer. fugiti. et paul.de caſt.cōſi.cccl. incipi. videt͛ ꝑ predicta. ⁊ an ⁊ qñ et per que verba videatur mādatum delictū no.ro. ſingu. ccccccxiiij. inci. tu ſcis ꝙ Barto. Corſe ſingł.ſuis in verſi.preſumptio.incip.famulus. et matheſi. ſin. clxxxviij. incip.no.ꝙ vbi creditor ad ſin. pro principali autez qſito vide Bal. in ſua practica iudiciaria.c.viij. queſt.iij.

a ¶Adde qñ dicatur vnum delictū vł plura.vnū fructū vel vnum verbū iniurioſū vel plura.doc.in l.ſi familia.ff.de iurid. om. iudicum.⁊ Bart.in.l. nunꝙ plura. ff. de priua. delict. ⁊ ibi alexan.in mag.poſt. ⁊ barto. in conſi. cccxij. incip.antoni⁹ cōmiſit adulteriū ⁊ barto. in.l.itē apud. §. ait pretor. ff. de iniuris ⁊ bald. in.l. quicunꝙ. C. de ſer. fugiti. et Barto.in conſilio.cviij.et doct.maxime alexand.in.l.turpia.ff.deleg. j.⁊ per bar.conſi.clxxx.in prin.li.iij. ⁊ cardi.Alexan.in.c.ſerui.xix.diſti. ⁊ in.c. fi.lvj.diſti.⁊ lud.bolo.in.d.l. ſi familia in ſuis primis iterpreta.

traria excepta.l.item mela.§.ſed ſi ſeruū plures ad ꝙ dici dz ꝙ ibi erāt plura facta diuerſarum ꝑſonarū.et diſtincta.⁊ ideo alio mō punit͛ vn⁹.⁊ aliter alius. Sed in queſtione premiſſa vnū tantū eſt factuz [a] qd neceſſe eſt occidentis vel vulnerantis vel alias delinquentis ex interpretatione reputat͛ mandantis vel ratū habentis ⁊ ideo eandem penam portare debet ⁊ vno ſoluente vel ſuſtinente penaz non liberatur alius vt dictum eſt. Item queri poteſt econtra ſi delinquens eſt abſolutus an abſolutoria proſit mandati vel ratum habenti. ⁊ videtur ꝙ proſit ſicut in cauſa communi appellatio vni⁹ ⁊ victoria prodeſt alteri.ſi eadem cauſa fuerit defenſiōis oim.vt ff.de appella.l.ſi.quis ſeparatiz.§. Quod eſt reſcriptū [b] Econtra videtur ꝙ non proſit quia res inter al's acta.non nocet nec prodeſt alteri [c] vt.ff.de re iudi.l.ſepe ⁊.de excep.l. modeſtin⁹ ⁊.C.res inter alios acta per totum. Diſtinguendum videtur ꝙ aut abſolutus fuit: ideo pronunciatur delictum non cōmiſſum

⁊ Angel.are.in trac.ſuo.maleficio. in gloſſ.in verbo contumelioſum et fely.in.c. quoniam in prin. col.j.de offi.deleg.⁊ deciſi.parla.dalphina. ccccxxix.q.et Joā. and. in reg.delictū.⁊ gaſpar cal. in conſi.j.titu.de conſanguinitate circa medium.
☞Adde oīno in.l.ſi plures in pri.ff.de re mili. ⁊ bal.penitus in ſua practica iudiciaria.ca.viij. q.iij. ⁊ melius queſt.viij.

b ¶Adde ibi gl. ⁊ bar. ⁊ alex.i.j. additio. ⁊ imol. Add.ſicc.et in ſuper.fely.in.c.cuz ſuper col.ij.verſ. victoria tertij.de re iudi.⁊ bar.i.l. aſinam. col. j.ff. de app.

c ¶Et nota ꝙ ſētētia inter alios lata alijs nō nocet: vt hic tū facit quale preiudiciū.vt vid tex. ⁊ ibi bar.i.j.notabili.⁊ alex.in additio.in.d.l.aſinam. de appella.⁊ alex. pulchre in repetitio.l. ſepe hic alexan.⁊ Fely. in.c.ſuborta col.vl. verſi.not.etiā de re iu.q̄ pōit duas limitationes ad.d.l.ſepe.⁊ p͂ bald. in.l.j.C.de fal.⁊ abb.⁊ Fely.in.c.cū ſemper.de re iud.⁊ lud.bol.in. l.poſthum⁹.§.ſi qs.ff.de inof.teſta.⁊.l. q̄ repudiātis eo.titu.in pmis iter. ⁊ Al.cō.lxx.li.j.⁊ cōſi.clxxxix.li.ij.⁊ vide ab.⁊ lud.bo.in.l.ſi duo patroni.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

in prin.ff.de iureiur.⁊ Fely.in.c.inter dilectos.col.viij.de fid.inſtrum. a ❡Adde an ſententia lata contra principalē preiudicet fideiuſſori vt poſſet fieri executio contra fideiuſſorem vel econtra ſententiã in fauorẽ fideiuſſoris proſit principali.bart.⁊ do cto.moderni.in.d.§.a fideiuſſore.⁊ Bart.⁊ Alexã.in addi.in.l.aſinã.ff.de app.⁊ plene.in.l.j.et ibi Alexã.in addit.ff.iu.ſolui.et Cy.Bal.⁊ Sal.in.l.fi.C.de vſur.rei iudi.⁊ Bald.Ang.are.in.§.fina.de ſatiſ.inſti.⁊ Alex.ↄſi.cxxxj.col.iij.℣.ergo.li.ij.glo.in.c.j.ſ.de iniurijs.eo.libro Spe.tit.de exe cuti.ſen.§.ſequitur.verſi.quid ſi ſnĩa.⁊ Dy.in regula nullus.℣ſ.ad octauum.⁊ q̃ not.Fely.in.c.ſi cautio.in fi.℣ſic.⁊ iſta faciũt de fide inſtrumento ⁊ deciſio.parla.gronopolis dalphinal.q.xxvj.⁊ q.ccxv.

aut ideo quia non fuit in culpa.Pri mo caſu victoria prodeſt.ſcdo not.ar.ff.de iure iu.l.duobus.§.a fideiuſſore:⁊.§.ei qui.Et argu.contraria dic ꝙ loquuntur quando iura diuerſarum perſonarum ſunt diuerſa ⁊ ſeparata ſed cũ meadẽ eſt cauſa defenſionis omnium ⁊ ex eodem facto ſumens originem tunc nõ abſurdum eſt victoriam vnius alteri prodeſſe.argum.l.preaellga.ſi qui ſeparatum.§.fin.⁊.d.l.duobus.§.fideiuſſore.a

Idem.

Cum ſint ptiũ iura obſcura reo fauedũ eſt poti⁹ ꝙ actori.

❡Si actor ⁊ re⁹ pariter probauerint de iure ſuo qd intelligit̃ vel per numerũ teſtiũ equalē vel p inſtrumenta publica euiſdam auctoritas fauẽdũ eſt reo b:q2 dz abſolui a pe titiõe actoris cũ iura p̃ris vtriuſqȝ ſint obſcura ⁊ hoc intẽdit dicere.ar.ad idē.ff.de mãumiſ.in.l.ge.⁊.ff.e.l.fauorabiliores.Itē ſi neuter nec actor nec reus aliquid probauerit iura partiũ ſunt obſcura ⁊ ideo fauet̃ reo q2 debet abſolui vt inſt.de iterdi.§.cõmode.⁊.C.de edē.l.qui accu

ui.vt hic etiam ſi actor ſit in poſſeſſione iuris de quo agitur:vt.c.ex literis:⁊ ibi Fel conſili.iij.in princip.verſi.in text.⁊ verſi.vlti.not.de proba.Et not.ꝙ data paritate probationũ in dicto.c.vti poſſidetis.is tamen obtinere debet qui meliorē titulũ probat q2 teſtes ſui preferuntur ſup poſſeſſioe:vt no.Abb.ſic.in.c.lȝ.in.x.notabili.et ibi Fel.col.viij.princi.de ꝓb.℣ſ.quarta cauſa victorie.⁊ bar.bal.⁊ Alex.i.l.ſi duo patroni.in princi.ff.de iureiur.⁊ Ang.are.inſti.de actio.§.quadrupli.℣.j.c.ite Dixi.cart.vj.conſũ.j.⁊ deciſi.par lamen.dalphiñ.qõ.lxxj.Quid ſi actor probat plene de credito et reus ſemiplene de abſolutiõe an debeat referri iuramentum.vide Barto.in.l.ſi vulgo.ff.de admini ſtratio.tuto.⁊ in l.admonendi.ff.de iureiu.quo te net ꝙ ſic.⁊ Joã.an.in.c.ti.de iureiu.de quo per Jaſo.in.d.l.admonēdi.⁊ doc.in.l.i bonefidei.C.de rebus credi.⁊ alex.in conſi.cxxxiiij.col.j.verſi.iſta dico vol.ij.libr.do.Anto.de but.⁊ Abb.

☞Addõ qd notaui in alle.dec.gratinop.dec.ccxv.vbi plene examino.arti.in hac apoſt.cõtentos.

b ❡Adde ꝙ data paritate ꝓbationum inter eũ ⁊ actorē re⁹ dz abſol-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ficcu. in dicto .c.
fina. teneant q
ſit deferendum
actori et vide de
ciſio. capelle tho
lo. queſtio. cccc
vj. ⁊ cepo. in con
ſilio. j. col. iij.
¶ Addo inquã
tum hic tract. q
reus abſoluitur
actore nõ ꝓban
te. vide de hac
regula oĩo do.
meũ Iaſo. may.
in .l. qui accuſa
re colũ. iij. C. de
eden. cano. poſt
gloſ. in .c. j. vt ec
cle. bene. Specu.
in titu. de act. ſeu
per. §. in anterio
ribus. col. fi. Fſic.
ſed ⁊ ſi. Paul. de
ca. conſil. iij. inci.
in facto iſto.
a ¶ Adde q fa
uet reo in ſenten
tia ordinarij ſe
cus eſt in ſenten
tia delegati. vt .l.
duo. ff. de re iu
dica. et ibi gloſſ.
Bar. ⁊ Alex. Itẽ
intellige in ordi
narijs q̃ ſunt pa
res ſec⁹ ſi impa
res: vt ẽ .l. ſi vni.
al's põponius. ⁊
ibi glo. Barto. et
Alex. ff. de re iu
di. ⁊ ibi ludo. bo
log. in .d. l. duo.
in primis inter
pretationibus. q̃
ponit intellec. di

ſare. et de rei vendica. l. fina. Item
apertũ exemplum eſt ſi duo iudices
ordinarij a de cauſa cognoſcentes ⁊
vnus condemnat ⁊ alter abſoluat
iura partium ſunt obſcura: et ideo
fauetur reo quia preualet abſoluto
ria vt. ff. de re iudicata. l. inter pa
res. et ar. ff. de act. ⁊ obliga. l. arria
nus. Itẽ ſi ago ypothecaria contra
titiũ ⁊ probo rem mihi obligatã a
dño die kalendarum auguſti. Et
econtra titius probat eandem rem
ſibi a dño obligatã eadem die nec
apparet q̃s prius. et qui poſterius
iura partium ſunt obſcura: et ideo
fauetur reo. q: debet abſolui: vt. ff.
de pigno. l. ſi. debitor. ⁊ de inoffi. te
ſtamẽ. l. ſi pars. cũ ſi. Quidam vero
legiſte ponunt exemplũ regule cum
reus ⁊ actor ſunt in pari cauſa tur
pitudinis q: tunc reus abſoluit. C.
de condi. ob turpem cauſam. l. cum
te. ⁊ l. mercalem: ſed hoc exemplum
non conuenit regule quia iura par
tium non ſunt obſcura: imo certa ⁊
paria. ⁊ ideo non habet locum pro
prie regula: ſed illa in qua cauetur
q in re pari melior eſt conditio cõ
ueni. vt. ff. eodem. l. in pari. ⁊ l. par.
⁊ de verborũ obligatione. l. ſi ſeruũ.
§. ſequit ⁊ .j. eodẽ. c. cum in re pari
ſed iſta duo ſunt eq̃pollentia in ef
fectu ſcilicet iura partium eſſe ob
ſcura et eſſe paria et certa q: vtro
q caſu reus abſoluitur et propter
paritatem conditionis: vt dicta. l.
ſi ſeruum. §. ſequitur. et de do. ex
cep. l. apud celſum. §. marcellus. et
de dol. l. ſi duo. et de contrahen.
emptio. l. dominij. et ſolu. matri. l.
viro. ⁊ l. cum mulier. Poſſunt excu
ſari qui dicũt exemplum ponunt q:
conſiderãt effectũ finalem non eſt
autem in origine aut in habitudine
ꝓpria exequentia exemplorũ. Alij
ponunt exemplũ in eo q plures di

cte. l. duo. et. l. in
ter pares. et Fe
ly. in .c. cum in
ter. colũ. v. de re
iudi. ⁊ Bal. in .l.
cũ magiſtratus.
C. quando ꝓuo
care non eſt ne
ceſſe. et quando
in dubijs ſit ma
gis fauendũ reo
q̃ actori. vide
azo. in ſũma. ti.
de reb⁹ dubijs.
que ſequunt An
ge. Pau. de caſt.
Bar. ⁊ Alexã. in
primo notabili.
in .l. die. ff. qui ſa
tiſdare cog. vt
tria tẽpora cõſi
derent de quo ẽ
glo. ordinaria in
l. ea. cum ad ſe
dem. de reſtitut.
ſpolia. et in capi
tulo ex literis. et
ibi per prepoſi
tum mediola. de
ſponſali. et Ab
bas et ibi debel
lẽ. in prima ad
ditione in capi
tulo duobus. de
re iudicata vbi
in preparatorijs
iudiciorũ ⁊ cau
ſis fauorabilib⁹
fauẽdũ eſt acto
ri: vt ibi vide et
doctores in ſe
quen. additio. et
Felynum in ca
pitulo ex literis
de probatio. ce
po. in cõſi. xlj.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

a ❡Adde dynũ
⁊ que ibi dicã in
regula non licet
actori.j. eodem.
b ❡Adde an de
beatãbigua pe-
titio interpreta-
ri ſm intentionẽ
pferẽtis. Inno.
in.c.licet cãm in
fi.de probatio.et
Fely.in.c. audi-
tis.col.j. ppe fi-
nem de preſcri-
pti. Bald. et ibi
alex.in addi.ad
Bar.in.d.l.ſi qs
intentione Abb.
in.c.dilecti de iu
dici.⁊ i.c.iij. col.
iiij.de dila.⁊ In
noc. in.c. exami-
nata.i fine.de iu
dici.⁊ no.per dy
num in regl'a ſe-
quẽti ⁊ in regu-
la contra eũ qui
j.e.⁊ paul.de ca.
in cõſi.ccj.col.iij.
verſi.circa qđ in
nouis.et Ange.
are.in.§.ſed mi-
nus col.xj.in glo
corrigere. et ibi
Iaſ. verſic.ij. de
actio.⁊ ange.are
in.§.j.⁊ in.§.tri-
pli.eo.tit.⁊ alex.
in.l.ſi quis a fi-
lio.§.ſi quis plu
res in prin.ff.de
lega.j.⁊ bal.in.l.
cũ precũ.C.de li-
bera.cã.⁊ Abb.
ſiccu.in.c.epiſco.
de cauſa poſſeſ-

lationes conceduntᷣ reo ꝙ̃ actori:vt
C.de dila.l.ſi qñ.et de tpibus in in-
tegrum reſti.l.petende.ff.de ſeruis.
l.vlti.Sed hoc exemplũ nõ proprie
congruit regule:qꝛ hoc exẽplo iura
partium nõ ſunt obſcura:ſed certa
ſed ideo conſtituit ius ꝙ plures di-
lationes concedãtur reo ꝙ̃ actori[a]
qꝛ in poteſtate actoris fuit qñ pro-
uocaret vt.d.l.ſi qñ.⁊.ff.de doli ex-
cep.l.pure.§.fina.Sed oppo.et vi-
detur ꝙ iura obſcura potior ſit cau
ſa ſeu cõditio actoris quaꝫ rei:qꝛ ſi
in bello contineantur verſa obſcu-
ra ſtatur interpretationi actoris:vt
ff.de iudi.l.ſi quis intentione et de
verbo.obliga.l. inter ſtipulantem.
iij.⁊.ff.eo.l. in contrahenda.§.j. et
in.l.in ambiguis orationibus: ſed
dicenduꝫ eſt quodꝗ leges ille loquũ
tur in his que pertinentᷣ ad cauſe
preparationem: in illis eñ magis
fauẽdũ eſt actori quã reo:⁊ quãtuꝫ
ad interpretationẽ ꝟboꝝ in libello
expreſſoruꝫ[b] vt in.l.preallegata.ff.
de iudi.ſi quis intentione et quan-
tum ad alia que in libello exprimũ
tur: ſed eorum diſpoſitio pertinet
ad officium iudicis:vt eſt in die ap
ponenda in ſtipulatione iudicio ſi-
ſti.vt.ff.qui ſatiſdare cogũtur.l.de
die.in prin.Ratio auteꝫ eſt aperta:
qꝛ reus ſemp impediretᷣ ne poſſet
ꝯtra eũ experiri.vt.d.l.inter ſtipulã
tem.§.j.Itẽ opponitᷣ ⁊ videtur po-
tiꝰ eligendũ ꝙ obſtet reo ꝙ̃ qđ pro
deſt:qꝛ.l.cauetur ꝙ ſi reus canit de
dãno non infecto ⁊ dãnum contin-
gat vicio edificij fortuito caſu ꝙ̃ te
netur reus ad emendationem dã-
ni ex cautione dãni infecti ⁊ tamen
caſus fortuitus erat pro eo licet de
bilitas edificij cõtra eũ:⁊ ſic partiũ
iura ſunt obſcura:vt.ff.de dãno in-
fec.l.fluuiũ.§.ſeruꝰ.et.§. itẽ apud.
Sed tũc dicendũ eſt ꝙ ibi nõ erãt

ſio.et proprietas.
et Philip. fran.
hic p Fely.in.c.
ſuper queſtionũ
col.j.de offic.de
lega. vbi alleg.
hic dyñ.ꝙ inter-
pretatio. dꝫ eſſe
veriſĩlis nõ diſ-
ſona.⁊ ibi etiam
vide de mltipli-
ci interpretatio-
ne et in materia
vide bal.i.l.edi-
cta.col.iij. in re-
peti. padua. de
eden.C.et abb.
ſicc.in conſil.lxx-
viij.col.j.lib.j.et
deci. capel. tho-
loſe.q.xxxij.
❧Adde quod
notaui i apoſtil.
ad lanfran. de
oria. poſt bene-
di. vad. in cap.
qm cõtra falſaꝫ
.§.reſponſiones
nu.vij.in verſic.
ambigue.de pro
ba.⁊ aduerte ꝙ
ſicut qs obſcure
vlꝰ ãbigue rñdẽ-
do ſibi pĩudicat.
iuxta vulg.l.ve-
teribꝰ de pac.ſic
iterrogatiõi ãbi
gue vel obſcure
rñdere,nõ tenetᷣ
niſi priꝰ declare-
tur ita no.bal.in
l.ij.§.qđ obſerua
ri.⁊ ibi dixi i apo
ſtil.adeũ i ꝟſi.ni
ſi prius declaretᷣ.
C.de iura.calũ.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

a ¶Adde Dy.
in .l. fluminū .§.
item apud.ff.de
dāno infec.q̄ idē
dicit ꝙ qui quez
ibi ſequitur bar.
⁊ ad ornatū hu-
ius regule vide
Bar.⁊ Alex.col.
iij.in .l. inter ſti-
pulātē .§.j.ff. de
verb.oblig.
b ¶Adde ꝙ ēt
bēigne debēt ad
uocatos corā eis
plebicitātes au-
dire.vt.l.ne quic
q̄.§.ibi decretū.
verſi.circa aduo
catos.ff.de offic.
procōſul.⁊ lega.
⁊ Specu.titu. de
aduo.quod ma-
le ſeruat:hic bi-
turis ⁊ cōtra iu-
dices eſt tex.cuz
gl.in.c.graue ſu-
per verbo q̄ ver
ritas .xxxv. q.ix.
¶Adde ꝙ no
tant in trac.ſtili
parla.pte.j.titu.
de modo ⁊ geſtu
quē debet aduo
catus habere.§.
ij.poſt do.au fre-
rij.dz tñ paucis
vbis aduocatus
factum ſuum de
ducere ne iudi-
cem in audito-
res ſua loquaci-
tate tedio affi-
ciat:imo ei breui
tas precipitur et
ſi ſit prolixus po

in pari cauſa reus ⁊ actor[a] q̄ reus
erat in culpa ex eo ꝙ ruinam edifi-
cij poterat preuidere. Actori autem
nulla culpa poterat imputari: et
ideo q̄ preponderat culpa rei de-
terior eſt eius conditio.argu.ff.ad
l.aqui.l.item ſi obſtetrix.⁊.l.ſi pu-
tator.alias ſi eſſent in pari dolo.
vel i pari culpa lata vel leui vel le-
uiſſima fauendum eſt reo potius
q̄ꝫ actori. vt.d.l. fauorabiliores. et
l.impari.⁊.l.petenda.⁊ de doli ex-
cep.l.apud Celſum.§.marcellus ⁊
de verb.obliga.l. ſi ſeruum.§. ſeq̄-
tur:⁊.j.eo.in re pari.

¶Idem.

In iudicijs nō eſt habenda acceptio perſonarum.

¶Inter litigatores debet iudicij
equitas obſeruari:ſiue litigatores
ſint pares: quia vterq̄ꝫ vtilis vel
vterq̄ꝫ conditionis honeſte ſunt:ſi-
ue non pares quia vnus vtilis con
ditionis et alter conſtitutus in di-
gnitate nec debet iudex pretextu di
gnitatis alicuius litigatoris preter
tu lucri vel gratie vel odij in alte-
ram partium declinare:ſed vtriq̄ꝫ
parti quod iuſtum eſt preſtare et
ius ſuum vnicuiq̄ꝫ tribuere ⁊ equi-
tatem in omnibus obſeruare vt in
auten. iuſiurandum quod preſta-
tur.§.j.⁊.§.econuerſo.⁊.§.primum
ibi nequaq̄ꝫ.ſub inclinato ⁊c.et in
auten.vt iudi. ſine quoquo ſuf.§.
deinde propter.et.§. quod autem
⁊.de defen.ciui.§.vſus eſt.iudices
eñ debent ſe hr̄e circa ſubiectos[b]
ſicut pater circa filios vt in auten.
vt iudic.ſiue quoquo ſuf.§.et eos
⁊ in auſ.iuſiuran.qđ preſta.ab his
§.deuotos aūt pietas autē in pa-
tre nō in atrocitate[c]:ſed pietate cō

teſt a iudice per
turbari vt ibi ni-
ſi forte impetraſ
ſet ab eo quod
poſſet adhuc di-
cere vnū verbū:
quia tunc poſſet
infinita ſubdere
vt no.exp̄ſſe bal.
in.l.antiq̄tas.ver-
ſi.vlt. no.nu.iiij.
⁊ ibi poſui i apo
ſtil.ad euz in ver-
ſi.facit pro alle-
gantibus in pa-
latio.C.de vſur.
⁊ dixi poſt Jaco
buz rebuf.in.l.ſi
quando.la.j.nu.
ij.verſi.nota pro
aduocatis.C. de
bon.vacan.li.x.
c ¶Adde An-
gelum are.in.§.
j.col.iij.verſic.in
ea.gl. inſtitu. de
his q̄ ſui vel ali.
iur.ſunt vbi po-
nit an pater poſ
ſit incarcerare fi-
lium.⁊ vide bal.
in.l.ſi filiꝰ.C.de
patria poteſtate
⁊ in.l.libertos ⁊
Alex.in addi.C.
de obſe.patro.p̄
ſtan.⁊ gloſ.ſi. in
c.quēadmodum
de iureiurā.⁊ do
mi.bonifa. de vi
talmis in tracta
tu ſuo malefi.ti-
tu. quibus con-
ceſſa ē correctio.
⁊ Cy.⁊ docto.in
l. manicheos.C.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

de epiſ.⁊ cle.⁊ Ludo.bolo.in.l.ex facto.la grande.ff.de heredi.inſtitu.
in.ij.interpreta.
a ¶Adde.In quibus cauſis ⁊ contractibus ſit ſeruanda equalitas
Barto.⁊ ibi plene Joan.de platea in.l.in ſacris.§.ff.de proxi.ſacro ſcri.
⁊ Cy.Bart.Bald.⁊ Saly.in.l.fi.C.de fruc.⁊ lit.expen.⁊ Bald.in.c.ij.§.
quibus.de ꝯſue.
rect.feu.⁊ Joan.
fab.chriſtof.por.
⁊ Ang.are.in.§.
fi.col.ij.inſti.qui
bus alie.ñ lz.an
idez in arbitris.
vide textuz in.l.
ſi cuz dies.§.pe-
nul.⁊.l.ſed inter-
pellatur.§.ſi ex
altera.ff.de arbi.
⁊ Alexand.in.l.
ſi de meis.addi-
tio.⁊ Bart.ff.de
arbi.⁊ Specu.ti-
tu.de alia.§.fin.
ver.ſed nunquid
terminū ⁊ doct.
in.l.ſi maxime ꝑ
Alex.colū.ij.Ꝟſi.
⁊ ad allegata.et
C.de eden.ꝙ ibi
equalitas debet
ſeruari niſi vbi
ꝯtrariuz reperit̄ ex-
preſſum.vt in.d.
l.fina.de eden.⁊
hypoli.de mar-
ſil.in ſuo ſingu.
clxviij.incipien.
equalitas.
b ¶Adde bart.
⁊ Bald.in.d.l.fi.
C.de fruct.et lit.
expen.⁊ Bald.in
d.c.ij.§.quibus
de cōſuetu.rect.
feu.⁊ doc.in.c.ij.
de mutu.petiti.
⁊ Bart.in.l.fi.§.

ſiſtere debet ⁊ conſilium pro liberis capere.vt.ff.ad
l.iul.de pu.l.diuus.⁊ de adul.l.hec in ea.l.§.vltimo
ergo quilibet iudex vel prelatus ſupior hr̄e ſe dz cir
ca ſubiectos pie atqꝫ piuz cōſiliū ac iuſtū capere pro
ſubiectis ſicut pater pro filijs itē dz in iudicijs equa
litas obſeruari:qꝛ ſi vnus litigatoruz ſit priuilegia
tus alter non priuilegium vni cōpetens extendi de-
bet ad alterum.C.de fruc.⁊ lit.expē.l.fi.⁊ proxi.ſacr.
ſcrin.l.i ſacris.⁊.l.vnicuiqꝫ li.xij.Jſtud autem contin
git propter inequalitatē vitandaz quā legiſlatores
vitare ſtudent nō ſolum in iudicijs:ſed etiam in ar-
bitris ⁊ alijs actibus extraiudicialibus ⁊ arbitraria
cōtingētibus[a] vt.ff.de arbi.l.ſi de meis circa prin.et
l.pedius.§.in ſeruū.⁊.l.ſi cū dies.§.pe.⁊ de vulg.et
pupil.ſubſti.l.iam hoc iure.⁊.l.lutius.⁊.C.de reſcin-
den.ven.l.ratas.et de teſt.mil.l.in teſtō.et de impu-
be.⁊ alijs ſubſti.l.hereditatē.⁊.l.ꝙuis ſed certe fal-
ſum videtur ꝙ priuilegiū conceſſum vni [illegible] ext
tendi ad aliū cū pſona illi⁹ cui cōceſſum eſſe probat̄
egredi non debeat:vt inſti.de iur.na.§.ſed qđ prin-
ci.Dicūt quidā aut agitur de priuilegijs ptinētibus
ad litis executionē ⁊ tūc priuilegiū conceſſit vni liti
gatoris pdeſt alteri.C.de fruc.⁊ litis expen.l.fi.⁊.l.
in ſacris.in fi.⁊.l.vnicuiqꝫ de proxi.ſacro.ſcri.lib.xij.
aut legitur de priuilegijs ptinētib⁹ ad litis deciſio-
nem:⁊ tūc priuilegiū cōceſſum vni nō pdeſt alteri:
vt.§.ſed qđ princi.lz prima facie videbat̄ probabili
ter dictū oñdi poſſe nō eſſe verū:qꝛ priuilegiū reſti-
tu.in integ.qđ minori cōceditur pertinet ad litis de-
ciſio.⁊ tñ aduerſario pdeſt.C.aduer.tranſ.lib.j.⁊.ij.
⁊ de reputa.que fiunt in iudi.reſti.in integ.l.vnica.
Alij dicūt ꝙ aut priuilegium cōceſſum eſt ad poſtu-
lationē aut ſine poſtulatione ſi ad poſtulationē pro
deſt:ſi ſine poſtulatiōe nō pdeſt:vt.ff.qđ quiſqꝫ iuris
in aliū.l.iij.in prin.q ſol.quantū ad ppoſitū parum
valet:qꝛ in palle.l.fi.C.de fruc.⁊ lit.expē.loquit̄ etiā
de priuilegio ppria libertate pricipis etiam ſine po-
ſtulatione cōceſſo vt ibi no.in.j.glo.⁊ ptz in text.Et
ideo dicendū videt̄ ꝙ aut priuilegiū ꝯtinet ius ini-
quum[b] vt qꝛ in alterius leſione conceſſum:⁊ tunc di-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

donec. C. de iure delib. ⁊ bart. ibi. pulcre. Alexã in l. iij. in prin. ver. iij. limi. ff. qđ q́ſq; iur. ⁊ Dy. j. in r͞la quod ob gratiã. ⁊ lud. de ro. i conſi. cxvj. col. ij. verſicu. ij. r͞nſo. ⁊ Phil. frãche. hic panor. in. c. fi. nu. xj. ⁊ ibi poſui in apo. ad eũ. in vſ. debeat extẽdi ꝺ tranſl. prelato.

a ¶ Adde ꝙ ab ignorãtia ſeu errore iuris q́s excuſatur vbi lex ẽ multũ dubia textus eſt in. l. regula. ff. de iur. ⁊ facti igno. ⁊ no. gl. in. c. vno de poſtu. prel. ꝫ. eo. li. ⁊ abb. in. c. fina. de cõſti. Fely. in c. de quarta. col. ix. circa princ. de preſcri. in regno ſicilie ingorãtia iuris excuſat a ꝑditione feudi ꝓpter nõ petitam inueſtituram vt no. Car. alexã in c. j. co. ix. quo tpe miles inueſtitu. pete. dequiti i vſibus feud. q: rex eſt munificus et liberalis. vt. l. imꝑialis. C. ꝺ nup. ⁊ no. in. l. in lege C. ad. l. falſid. fa

ſtinguitur q: ſi ad poſtulationem ↄceditur dꝫ vti impetrãs eodẽ iure ſi ſine poſtulatione tũc nõ cõpellitᷣ eodem iure vti. vt. ff. qđ q́ſq; iur. l. j. ⁊. ij. ſi nõ cõtinet ius iniquũ: ſꝫ fauorẽ illius cui cõceditᷣ ⁊ aliquam iuris cõis relaxationem ſiue ad poſtulationẽ eius cõcedatᷣ: ſiue nõ cõcedatᷣ prodeſt impetrãti tantũ ⁊ alij eum nõ cõtingenti: vt in. ꝫ. ſed qđ i principi. Itẽ prodeſt non ſolum ei cui non cõceditur: ſed etiaꝫ cuꝫ litiganti occaſione controuerſie que inter eos verſatur eſſet inequalitas vitanda tunc videtur eũ contingere: ⁊ ita loquitur lex. fin. de fruc. ⁊ lit. expen. l. ſacris. ⁊. l. vnicuiq;. Et hec connexitas ⁊ exceptio priuilegij ex eo procedit: q: non eſt h͞nda iudicijs acceptio perſonarum ſicut in hac regula cõtinetur ⁊ hoc aliquãtulũ tangitur in. d. ꝫ. ſed quod principi.

Idem.

Ignorantia facti nõ iuris excuſat.

¶ Cõuenienter põt exẽplũ poni iſtius regule in eo qui in iure confeſſus eſt: ⁊ confitendo errauit. nã ſi errauit in facto iuſte excuſat error ⁊ non nocet confeſſio ſi errauerit in iure[a] error non excuſat: ⁊ iõ nocet cõfeſſio: vt. ff. de cõfeſſio. l. nõ fatetur. verbi gratia. ſi credebam te eſſe coheredẽ meũ cõfeſſus ſum in iudicio errãdo. iſte error non preiudicat. vt. C. de iuris ⁊ fac. igno. l. ſi poteſt diuiſionẽ. ⁊. ff. famil. l. cum putarẽ: ſed ſi cõfeſſus fui errando in iure: q: credebam teſtamentũ valere factum coraꝫ teſtib⁹ non rogatis vel factum coram non ſolẽni nũero teſtium error nocet vt probatur. ff. de confeſſis. l. nõ fatetᷣ. Item ſimpliciter poni poteſt exemplum ſi ſoluatur illud. qđ eſt natu-

cit qđ no. barto. ſed ſi ſuſceperit. ꝫ. j. ff. de iudi. q̄ eſt ratio illi⁹ munificẽtie. vid car di vbi. ꝫ. ꝙ nõ ꝓ vaſalis tenentibus feudſi a rege ſeu alio principe. vide doc. ſ. pe addi. alleg. et Spec. in ſuo aureo repertorio titu. de ignorã. facti vel iuris. ⁊ q̄ dixi in. ꝫ. vij. col. ij. de conſue. feu. lib. conſuetu. biturigum.

☞ Adde breuiter ꝙ ignorantia iuris nõ plus excuſat per nu. q̄ꝫ alios quãdo ipa potuit conſulere peritos: vt not. Bal. ⁊ alex. in. l. iuris. C. qui admitti. ⁊ ibi dicit poſt. Barto. ꝙ ſi eſt in loco vbi nõ eſt peritorum copia preſumitᷣ ꝓ ea. al's ſec⁹ ⁊ inquantũ dici non pl⁹ excuſari mulierẽ ⁊c. Illđ intelligo verũ niſi in caſib⁹ in iure expreſſis: vt not. bar. in. l. nec paſſim. C. ꝺ iur. ⁊ facti ignorã. ⁊ cardi. in clemẽ. qđ. iiij. de conſang. ⁊ affinita.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

a ¶ Adde quid operatur fieri aliquid in publicum quia facit rem eſſe notoriam: qꝛ que publice fiunt preſumuntur ſciri vt hic. §. preſcribere. verſi. literis. ꝛ. c. j. de poſtu. prelatorum. ꝛ ignorantia contra factum publicū nō excuſat: vt no. Bar. ꝛ Alex. in addi. in. d. §. preſcribere alias. §. de quo. ꝛ vide cepol. in conſi. xxxix. col. v. ꝛ Cald. in cōſi. iiij. ti. de offi. leg. qui ponit limitationem ad dictū c. de poſtu. prelato. ꝛ Franci. arc. in conſili. cix. ☞ Addō de hoc Barth. ſozin. in ſuo tractatu fallen. regu. clxxv. ꝛ ibi habes limitationem et hāc regu. ꝛ de hoc vide Pet. Philip. corſet. ꝯſi. xlij. in cip. plura. in lra d. vol. iij.

b ¶ Adde q̄ dicatur lata culpa tex. ꝛ ibi Bart. in l. qđ merus. ff. de poſi. ꝛ Fel. in. c. cognoſcētes. colū. j. de conſtit. et Lu. de ro. conſil. cccc xxvj. ꝛ Abb. ſicu. conſi. xviij. vo. ij. ꝛ deci. plamen. dalph. cccc lxxiij. ꝛ cepol. vero. in cōſi. xxxvj. col. iij. in princi.

c ¶ Adde q̄ dy. ꝛ que ibi dico. j. in regula preſumitur. ꝛ Bart. in l. iij. de conditi. ob cauſam. ꝛ in. l. j. verſic. formo. C. de confeſſis. ꝛ l. non fatetur. colū. iij. ff. de cōfeſ. ꝛ. l. nj. ff. de con

ralr ꝛ debitū ciuiliter indebitū. Nā ſi q̄ uidā p ignorantiā facti excuſat ſoluēs: ꝛ iō pōt repetere. vt. C. de iur. ꝛ fac igno. l. cū quis. ꝛ ad. l. fal. l. error. Sed opponitur et videtur q̄ ignorantia facti non excuſat. Nā ſi prohibitū erat vt non contrahatur cum eo qui taberne poſitus erat is qui contraxit ignorās prohibitionem factam non excuſatur: ꝛ ideo non poteſt agere cōtra dñm: vt. ff. de inſti. l. ſed ꝛ ſi pupilli. §. preſcribere. ¶ Sed dicēdum eſt q̄ aut erat publice[a] notum ꝛ tunc non excuſat vt in contrario: qꝛ videtur errans eſſe in lata culpa que dolo aſſimilatur ex eo qđ ignorat q̄ omnes intelligāt[b]. ff. de verb. ſig. l. cedere diez. §. vlti. ꝛ. l. late. ꝛ. l. magna. aut non erat publice notum tunc excuſat vt hic ꝛ in prealega. l. non fatetur. ¶ Sed opponitur ꝛ videtur q̄ ignorantia facit etiā non publice noti non excuſat: vt. ff. ad velleya. l. q̄q̄. dicunt quidam aut erat in facto alieno ꝛ ſi non erat publice notum excuſat vt. l. non fatet. §. ij. aut in proprio ꝛ tunc non excuſat: vt. d. l. q̄q̄ Sed contra hāc ſolutionez eſt q̄ iure cauetur: quia ſi crederes me pmiſiſſe tibi cum nō promiſiſſem. ꝛ ſoluaz repeto. Itē ſi ex ꝯuentione inter me ꝛ te inita: debui tradere predium impoſita ſeruitute ꝛ tradidi liberam condicere ſeruitutem poſſum quam tempore traditionis debui imponere vt. ff. de conditio. indebiti. l. ſed ꝛ ſi me putem. in princip. §. cum inter. ꝛ de actio. emptio. l. ſi tibi liberum per quod patet q̄ etiā in proprio facto tolerabilis eſt igorantia. ¶ Quidā dicūt q̄ aut ago de dāno vitando. ꝛ tunc toleratur: vt in. d. ll. aut de lucro captādo ꝛ tunc non toleratur que ſolutio q̄tū ad propoſitum nulla eſt quia in. l. q̄q̄. ff. ad velley. fideiuſſor certabat de dāno vitādo: ꝛ tamē ignorantia facti non excuſat. ¶ Sed q̄ vbi allego ignorātiā facti proprij. in iniuriam alteri⁹. i. illi⁹ cui promiſerā ꝛ expromiſſiōe mea obligat⁹ erā error facti ꝓprij nō excuſat[c]. lꝫ cōtendā de dāno vitādo vt in. d. l. q̄q̄ lꝫ vbi nō eſt in iniuriā alteri⁹ ſed volens mihi ſubueniri aduerſus dānū qđ incurrit per ignorātiā facti proprij excuſat ꝛ toleratur. Et ita loquitur preallegata l. ſi tibi liberum. Item opp. de. l. error. C. de iur. ꝛ fac ignorantia. ¶ Sed dicēdū eſt q̄ iſta regula reducat

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ad diſtinctionem illius: quia ſi confitendo in iudicio erraui in facto error facti excuſat vt hic: ꝛ corrigi[a] poteſt vſq ad probationem ſententie; ꝛ nõ poſt: vt.l.contraria. vlterius opponitur circa ignorantiã iuris videtur enim ꝙ ignorantia iuris excuſat: quia ſi ſi ſoluo illud quod erat omni iure indebitum vel ciuiliter latum debitum per ignorantiam iuris repetere poſſum.ff.de conditione indebi.l.ſi non ſortem .§.indebitum.et.§.adeo et.l.cum his.§.fideiuſſore.et.l.ſi fideiuſſor.ꝛ de iur.et facti ignoran.l.error. in fi. Dici poteſt ꝙ in.l.illa erratum fuit in iure extra iudicium et ratio iuris error excuſat ſi de damno vitando agatur: vt.l.preallegata.hic autem.et.l. nõ fatetur.erratum fuit in iure et in iudicio et ideo iudiciorum auctoritas operatur.vt error iuris reuocari non poſſit. ¶Sed contra hanc ſolutionem eſt quod iure cauetur ꝙ etiam error iuris in iudicio interueniens pootest reuocari.vt.ff.de interro.acti.l. de etate.§.qui iuſto.ꝛ.§.celſus. Dicendũ eſt quod ſcđm eos qui intelligunt predictos.§.in errore facti proprij oppoſito non procedit ſed ſcđm illos qui intelligũt predictos.§.j.§.in errore iuris dici debet ꝙ[b] error iuris in iudicio ante litis conteſtationem. vt in illis.§.poſt vero litis conteſtationem non excuſat: vt in.l.non fatetur et hic. ¶Item opponitur et videtur ꝙ ignorantia iuris excuſat ꝛ ſi de lucro captando agatur: vt.ff.de bonorum poſſeſſione.l.in bonorum.et de iuris ꝛ fac.ignorantia.l.regula.§.ſz iuris. Sed dicendum eſt ꝙ aut lucrum percipi poterat ſine alterius iniuria et tunc excuſat ꝛ toleratur ſi non potuit peritiores conſulere[c] vt.ff.de iuris ris ꝛ facti ignoran.l.iuris ignorantia.ꝛ de vſucapionibus.l.nunq.ꝛ.l.ſi fur. ¶Item opponitur circa p̃miſſa ꝛ videtur ꝙ iuris ignorantia non tolleretur etiam extra iudicinm.licet de damno vitando agatur.vt.ff.de acquir.here.l.ſi duo ſed dicendum eſt ꝙ ibi cauſa de qua agebatur originem ſumebat a lucro: et ideo licet ſubſequenter damnuz inducat iuris ignorantia nõ excuſat: cum magis originẽ ꝙ caſum poſt originem indecenter cõſiderari oporteat vt ff.de dona.l.quid id quod in principio et de acquirenda poſſeſſione.l.clam poſſidere circa principium ꝛ de fideiuſſo.tuto.in principio. ¶Item opponit̃ et vr̃ ꝙ ignorantia iuris excuſat: vt.ff.de cre.ab ordi. fa.l.fi.ꝛ.ff.ad ſilleya.l.ſi qs in graui.§.ſi qs ignorãs dicendum eſt ꝙ in illis.ll.qui dolum requirũt igno.

dit ſiue cã.et hic per Philip.franche.

☞ Addõ quod notaui addi.ſ̃.i proxi.apoſt.

a ¶Adde an error cõmiſſus in iudicio poſſit reuocari.Barto.et Bal.poſt Cy.in l.error.C.de iur. ꝛ facti ignorã.et in.l.j.C.de cõfeſ. ꝛ in.l.nõ fatet̃.et ibi alex.in addi. ff.de cõfeſ.ꝛ bal. in.l.cum preciũ ad fi.C.de liberali cauſa.

☞ Adde oĩno de materia hui⁹ apoſtil.ꝛ ſequẽ. Lanfrã.de oria. in.c.qm̃ ꝯtra falſam.§.confeſſiones.nu.xxxij.vſ. ꝑ veritate: ꝛ qđ ibi poſui in apoſtil.in vlti.addi. de proba.

b ¶Adde i quo differat an fuerit erratũ in iudicio vel extra.docto.in locis.ſ̃.allega.et Cyn.in.l error.in vlt.q.C. de iu.ꝛ fac.igno.ran.q̃ ſequit̃ dy. hic preceptorem ſuũm.

c ¶Adde ꝙ nõ ꝓdeſt mulierib⁹ ignorantia iuris in lucris captan

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

iuris excu. Certum eſt enim quo in aperiente tabulas teſtamen. ante iudicium defuncti neceſſe preſumitur dolus: vt in eadem. l. ſi qs in graui. §. quod et cauſam. τ ideo ignorantia iuris excuſat a pena: vt in eodem. §. ſi quis ignorans. In illis vero. ll. qui dolū non exigunt ſi quidem ius per eas inductum erat publice notum vere vel iuris preſumptione quia a tempore conſtitutionis publicate concurrerunt duo menſes: vt in auten. vt facte noue conſtitu. ignorantia [a] non toleratur: vt. ff. de publi. l. vl. §. licet. Sed vbi non eſt publice notum vere vel iuris interpretatione ignorantia toleratur: vt. ff. de decre. ab or. fa. l. vlti. Tamen contra predictam ſolutionem eſt. ff. ad. l. corneliam de fal. l. diuus. Certum eſt enim quod lex cornelia dolum requirit: et tamen ſicut ibi dicitur ignorantia edicti: ſeueritatem non excuſat. Sed reſponderi poteſt q aut lex requirit dolum verū: aut eſt contenta dolo preſumpto ex quali

dis ſi potuerūt cōſulere peritiores ſec9 ſi nō potuerūt: vt in. d. l. in bonorum. ff. de bo. poſ. τ ibi barto. et. l. iuris ignorantiam. τ ibi Bald. et doc. C. q admit. ad bon. poſ. τ. gloſ. i. l. iij. C. de iure τ facti igno. Et idē in ruſtico ſcdm Bal. ibi et in. d. l. iuris ignorātiaʒ et eſt rō: qꝛ ſicut mulieres τ ruſtici vadūt ad ſiluā pro lignis et ad ciuitatē p indulgētijs. Ita debēt ire p cōſilijs habēdis. nā hoc nō eſt ſm eū multū difficile propter loci ciuitateʒ. vt. ff. de dā. infecto. l. iiij. §. ſi tā vicinū. et tenet ang. in cōſil. clxxij. in fin. et vide pe. de anch. et imol. i. c. ij. de teſti. in vlt. col. τ cy. in. l. fin. C. de teſta. ſal. et Alexā. in. d. l. iuris ignorantiaʒ. Cy. et Bal. in. d. l. iij. C. de iuris. τ fact. igno. et bal. in. l. ſi duo. ff. de acquiren. here. et Ludo. de ro. in cōſi. cxxv. et ad p̄dicta τ ad hāc regulam vide pulchre Fely. in ca. qm colū. ij. de ſymo. vbi ponit tres cōcluſiones cū pluribus fallē. et philip. fran. hic τ Ange. in cōſ. cclxxxviij. incipiē. in viſo themate. ſupradicto pa. ca. ad noſtram. nu. ix. et ibi poſui in apoſtil. in verſ. nō excuſat. de rebus eccle. nō alie. τ adde quod notaui. s. ea. regula in apoſtil. primo.

a Adde vtrū lex vel ſtatutū afficiat vere ignorātē ad hoc vt ignorantia iuris pcedēs ex lata culpa vel dolo nō excuſet delinquētē ab. ſiccu. τ ibi Fely. in. c. cognoſcentes: colū. ij. poſt mediū. ver. pria eſt: de cōſtitutionibus. vbi ponit Fely tres cōcluſiones cū duab9 fallē. τ vide bar. in. l. qd nerua. ff. depoſiti. et lati9 in. l. j. ff. ſi qs teſt. li. eſſe iuſ. fuerit. τ Bar. τ ibi Ale. i addi. i. l. diuus. ff. de fal. τ Alex. in. l. ſi qs id qd i prin. ff. de iuriſdi. om. iudi. Et a q tēpore incipiat lex ligare. vide Fely. vbi. s. col. iiij. verſicu. circa ſecundū vbi ponit regulam qd lex incipit ligare poſt duos menſes a tpe publicationis ipſius. et etiā ſex fallen. τ per Barto. in. l. oēs populi. in. vij. q. et ibi Bald. et doct. moder. ff. de iuſti. τ iu. τ Jo. And. in data ſexti. j. eo. et glo. in pragma. ſanc. in fi. ſup verbo publicationē. et Abba. ſicc. in cōſil. xxxv. in prin. lib. ij. et alber. de gādino in ſuo tracta. maleficiorum titu. de multis verſicu. quero pone fore bannum. et deciſi. capetholo. q. cccclxiiij. τ cepolā in conſi. xiij. in. ij. co. τ frāciſ. de are. i cōſ. lxvij

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

☞ Adde quod
no. ad propoſitū
hui⁹ apoſt i ad-
di. ad deci. th'e.
in alb. deci. cccc-
xliij. all. eſt. cccc-
xliij. vbi plene ex
aiaui hunc arg.
a ¶ Adde Bar.
in lege nerua et
ibi doct. ff. depo
ſitione.
b ¶ Adde qd lʒ
pater teneat̄ de
iure naturali ale
re filiū. vt. l. j. §.
hui⁹ ſtudij. ⁊ ibi
doct. ff. de iuſti. ⁊
iure. et inſtit. de
iure naturali gē
tiū ⁊ ciuili i pn̄ci.
⁊ ibi io. fa. xpoſo.
por. ⁊ Ang. ⁊ ab.
ſicc. i. ꝯſ. lxxv. col.
vlt. lib. j. ⁊ gl. ab.
⁊ ꝓpoſiti. in. c. cū
haberet. de eo q̄
ducit in mr̄imo-
niū quā polluit
ꝑ adulteriū. tn̄ d
iure naturali nō
eſt educatio pa-
rentū facienda a
liberis: ſʒ natu-
rali rōne vt bene
facientib⁹ bn̄fa-
ciamus vt. l. ſʒ ſi
le. §. ꝯſuluit. ff. d
peti. hered. ita tʒ
Bart. in. d. l. j. §.
huiusſtudij. ⁊ in
l. ſi q̄s a liberis.
§. parēs. ꝑ illuʒ
textuʒ. ff. de libe.
agnoſ. ⁊ bal. ſin.
inſtitut. de iure

tate facti: vbi requirit dolū verum
ignorantia iuris excuſat. vt. d. §. ſi
quis ignorans. Ubi vero contenta
eſt dolo preſumpto ex qualitate fa
cti qd ſcilicet preſumat̄ dolus. Do-
lus ex qualitate facti eſt vbicunqꝫ
quis faciat quod ſcit vel ſcire de-
bet ſe facere non debere [a] vt. C. de
iniurijs. l. ſi non conuitijs. et ad. l.
corne. de ſicca. l. j. ff. de doli. except.
l. j. iuris ignorantia non excuſat: vt
hic. ⁊ in prealleg. l. diuus claudius.
¶ Ratio autē eſt qꝛ qui ignorantiā
pretendit eius qd eſt publice notū
videt̄ eſſe in lata culpa: vt dicta. l.
cedere die. ⁊. l. lata. Lata enim cul-
pa dolo preſumpto equipollet. Jtē
opponitur cōtra predicta ⁊ videtur
ꝙ ignorantia non excuſat etiā vbi
de damno vitando agitur vt. ff. ad.
l. iul. de adulte. l. ſi adulterium. §.
ſtuprū. C. de in ius vocan. l. venia.
Sed dicendū eſt ꝙ aut pretēditur
ignorātia iuris ciuilis. ⁊ tunc locuʒ
habēt oīa ſupradicta vbi vero pre-
tenditur ignorantia iuris natura-
lis: vt qꝛ pretendit fili⁹ ſe ignoraſſe
qd non debuerit iniuriam inferre
patri vel qd non deberet patri ꝓui
dere in neceſſarijs alimētis [b] vel ꝙ
nō deberet furtum committere vel
homicidium vel certa delicta iure
naturali prohibita non toleratur
licet ſit de damno vitando: vt. d. l. ſi
adulterium. §. ſtuprū. idem ſi quaſi
iuris naturalis ingnorātia pretēdi
tur. vt quia di. libertus ſi ignoraſſe
ꝙ patrono reuerentiam exhibere
deberet cum eam ab eo conſecutus
fuerit premium libertatis quaſi na
turali iure tenet̄ vt iure compenſa-
tionis eidē debeat reuerentiam ex
hibere. ⁊ ideo ignorātiam iuris nō
excuſat [c]: a dāno qd incurrit ꝓpter
reuerentiā nō exhibitā. C. de in ius
vo. l. ij. ¶ Ultimo diſtingui pōt cir-

natura gē. et ci-
uili in pn̄c. col. j.
ꝓpe fi. cū ſequē.
⁊ Bald. in. l. j. §.
ius naturale co.
j. ff. de iuſti. ⁊ iu-
re. ⁊ an educatio
pr̄is et filij. ſit de
iu. ciuili. vide per
doc. ſ. alleg.
☞ Adde ꝓpo-
ſitū ꝑſentis hui⁹
addi. an debeāt
alimenta natis
ex illicito vel dā
nato coitu d̄beā
tur ꝑ parētes vi-
de bal. in. l. id qd
pauperibus. nu.
xxxvij. verſi. vlti.
querit̄ et qd ibi
dixi i apoſtil. ad
ipm in ℣. alimē-
ta. C. de epiſco. ⁊
cle. ⁊ q̄d ſi ea te-
ſtator dari ꝓhi-
buit notaui poſt
dy. in addi. i. l. j.
in verſic. nō ſunt
alēdi. ff. de cōcu.
notaui poſt ale.
in additione. ad
Bar. in. l. meui⁹.
℣ſ. ſʒ iſtud forte
i ℣ſ. iure canoni-
co. ff. de legat. ij.
notaui poſt. gl. i
l. ſi q̄s i apoſ. i. ℣.
ex illicito coitu.
poſita ſup gl. in
℣ſi. iuſte. ff. d lib.
agnoſc. et notat
mathe. ſingula.
cxvij. incipit. no.
ſingula. dictum.
c ¶ Adde glo. in

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

d.l.ſi adulteriũ ꝙ dicit ꝙđ ſi quis errauit in iure naturali vel gentium nõ excuſat.vt ſequit hic dynus lȝ aliqualiter releuetur ſm gl.ſȝ Bart. ibi hoc reprehendit:ꝛ diſtinguit vt ibi vide ꝛ Alexan.in.l.ſi quis id ꝙđ in prin.col.ij.ff.de iuriſdi.omnium iud.

a ¶Adde ad hanc regulam doct.in.c.ab excõicato.maxime Jnno.de reſcrip.et Ange. areti. ꝛ Jaſon. đ mayno.i.§.ſi ꝙđ agens.de actio. inſt.ꝛ Dy. ꝛ que ibi dicã i regula ſequenti.ꝛ in regula preſumitur ignorãtia.j.eo.ꝛ per Abb.ſicc.et Felyñ.in.c.ij.de conſti.gloſ.in.c. ap̄lice de cle.excõ.miſtrã.ꝛ Alexã.cõſi.xxxj.i.iij. colũ.in fi.li.ij.et ang.are.inſti.de nup.§.ſi aduerſus.ꝛ Bart.i.l.ſi adulteriuȝ.ff.de adul.ꝛ in.d.l.nõ fatet.ꝛ ibi Alex. in addi.ff.de cõfeſſis.Cyn.Bal. Bar.ꝛ Saly.i.l. error.et de iuris ꝛ fac.igno.Bar. in.l.claudiꝰ.ff.đ acq̄.here.ꝛ lud. đ ro.i ꝯſ.ccxxv.et fely.in.c.j.co.ij.j. diſ.ſȝ q̄lit ꝓbat error dic ꝙ ꝗ allegat tenet ꝓbare.vt tenẽt Cy.ꝛ doc.i.d.l.error.ꝛ ꝓbat eoipſo ꝙ ꝓbat rẽ alit ſe hr̄e ſm Bar.i.l.đ etate.§.ꝗ iuſto.ff.đ iterro.acti.ꝛ in.l.

ca materiam regule.ª qꝛ aut errat in iure aut in facto.ſi in iure aut ciuili aut naturali aut quaſi naturali.ꝛ ſi in ciuili aut in iudicio aut extra iudicium ſi in iudicio ſiquidẽ ante litẽ conteſ.error excuſat ꝓbata cauſa erroris legitima.vt.ff.de interro.act.l.de etate.§.ꝗ iuſto.ꝛ.§.celſus.ſi poſt lit.conteſt.ignorantia nõ excuſat:vt hic ꝛ.d.l.non fatetur.Si erratur extra iudicium aut agetur de damno vitãdo aut de lucro captando.et ſi de damno vitando aut erratur in eo in quo requiritur dolus verus aut in eo in quo ſufficit dolus preſumptꝰ vel lata culpa vel leuis ꝛ multo fortius ſi leuiſſima ꝛ ſi in eo quo requiruntur dolus verus iuris ignorantia excuſat.ff.ad ſil.l.ſi ꝙđ in graui.§.ſi quis ignorãs:ſed ſi erratur in eo.in quo requirit dolus preſumptꝰ.vł lata culpa tũc ſiquidẽ erat publice notũ vere vel iuris preſumptione.vt qꝛ a tempore publicatiõis concurrũt duo menſes iuris ignorãtia non excuſat.vt.C.de legi.l.leges ſacratiſſime.ꝛ de iuris ꝛ fac.igno.l.cõſtitutiones.ff.de publi. l.vlti.§.lȝ.ꝛ ad legem corneliã de falſarijs.l.diuus claudius.ſed ſi non erat publice notum vere vel preſumptiue iuris ignorantia excuſat.ff.de decre.ab ordi.faci.l.finali.Sed ſi agatur de lucro captando ſi quidem cũ alterius iniuria vt per vſucapionem iuris ignorantia non toleratur nec excuſat ſiue potuit ſiue non potuit peritiores cõſulere iuris ignorantia non excuſat.vt.ff.de iuris et fac.ignoran.l.iuris ignorantia.ꝛ de vſucap.l.ſi fur.ꝛ.l.nunꝙ̄.ſed ſi ſine alterius iniuria ſi non potuit peritiores conſulere iuris ignorãtia toleratur ꝛ excuſat:ſȝ ſi potuit peritiores conſulere iuris ignorãtia nõ excuſat.vt.ff.de iuris ꝛ facit igno.l.regła.§.ſȝ iuris.ꝛ.§.ſi ꝗd de bono.poſ. l.in bonorũ.ꝛ quis ordo in bono.poſſeſ.ſeruet.l.ij.§. vlti.ff.de acquir.here.l.ſi duo ꝑpter rõnem quã.s. dixi.¶Si erratur in iure naturali ignorantia iuris nõ excuſat.vt.d.l.ſi adulteriũ.§.ſtuprum.ſi erratur in quaſi naturali iuris ignorãtia nõ excuſat.vt.C.de in ius vocan.l.ij.ſi errat in facto aut in proprio aut alieno.ꝛ ſi alieno aut erat publice notũ aut nõ erat publice notũ.ſi erat publice notũ ignorãtia non ex-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

cuſat.ff.de inſti.ac.l.ſed ꝛ ſi pupillus.§. pſcribere.ſi nõ erat publice notum ignorantia excuſat vt.ff. pro ſuo.l.fi.ꝛ.j.eo.c.proxi.ſi in facto proprio aut erat de damno vitando: aut de lucro captando. ſi de lucro error nõ toleratur in proprio facto.ſi dãno euitãdo aut cũ alterius iniuria.ꝛ tunc error in proprio facto nõ toleratur: vt.ff.ad vellẽ.l.quãq̃.aut ſine alterius iniuria.ꝛ tunc error in facto proprio excuſat et tolleratur.vt.ff.de cõdi.inde.l.ſʒ ꝛ ſi me putarẽ ĩ pñ.ꝛ.§. cũ inter.ꝛ de acti.emp.l.ſi tibi liberum ꝛ ita optʒ intelligi que notanẽ.ff.de lega.j.l.ſi res obligata.Dy.

nõ fateẽ.ꝛ in.d.l. error.ꝛ lud. bol. in.l.ij.C.de erro. aduo.in ſcðis interp.ꝛ cepolã in cautela.cj.ĩ pñ.ꝛ alex.ↄſ.lxxxix.co. v.ꝟ.ꝛ eoipõ.li.ij. ꝛ ab.ſiccu.ĩ ca.ex pte.de ↄfeſ.ꝛ cardi.Alexã.in.c.ij. col.j.iiij.diſtin.

¶ Idem.

Cum quis ſuccedit in ius alterius iuſtã ignorantie cauſam habere preſumitur.

¶ Pone quod promiſiſti dare bouem in kalẽdis augusti ſi nõ dares promiſiſti centũ noĩe pene.decedis ante kalendas augu.heres ignorãs promiſſionem factam nõ ſoluit: dubiũ eſt an poſſit cum effectu cõuenire ad penam.ꝛ reſpõdeẽ ꝙ nõ q꞉ iuſtam habuit ignorãtie cãm vt hic ꝛ.ff.e.l.q̃ in alterius.ſed ꝯ eſt a parte de verbo.ob.l.ad diẽ.vbi dicit ꝙ mortuo promiſſore ante diẽ pena.nihilominus cõmittitur adueniente die quo dare debuit lʒ promiſſoris hereditas nõ ſit addita ꝛ idem dr̃ de nau.feno.l.vlti. ſed dicas de rigore iur.penã committi ꝯ heredẽ ignorãtẽ[a] vt. d.l.ad diẽ.ꝛ de nau.fenore.l.vlti.Sed pp pbabilem ignorãtie cãm poſtulare põt ſucceſſor beneficiũ reſtitutionis in integrum ꝛ eo impetrato nõ nocet pene commiſſio vt hic ꝛ in.d.l.q̃ alteri⁹ nocet ergo ipſo iure.vt in ꝯijs: ſed ꝑpter pbabilẽ ignorãtie cãm reſtitutio datur.vt hic. ¶ Itẽ opponiẽ ꝛ vr̃ ignorãtiã nõ tolerari in pſonã ſucceſſoris ꝛ penã cũ effectu cõmittini ſi ſucceſſor fuerit pupillus.vt.ff.de ꝟbo.obli.l.cũ filius.§.i hac ſtipulatiõe. ¶ Sed diſtingue vtrũ ſucceſſor agat vel cõuenitur: q꞉ ſi agat vel aliũ inquiret pena cõmittiẽ cũ effectu: lʒ ignorauit promiſſionem factã ab eo cui ſucceſſit.vt.in.d.§.in hac.ſed ſi cõuenitur tunc pena non cõmittitur de rigore iuris. vt in l.ad diem.ff.de ꝟb.obli.ꝛ de nauti.feno.l.vlt. Ratio autẽ eſt q̃ reddiẽ in tex.vt in.d.l.q̃ in alteri⁹.q꞉ q̃ agit plene certus eſſe debet cũ ſit in ptãte eius ante velit experiri.ꝛ añ dʒ rem diligenter explorare. ꝛ tunc ad agẽdũ precedere q̃ rõ nõ extẽdiẽ ad eũ q̃ conuenitur

☞ Addõ ad materiaʒ huius a poſ.ſcʒ an ꝛ q̃s probare debeat ignorantiã ꝛ q̃liter pbeẽ bo. tex. ꝛ ſing.i.c.ſi vero aliq̃s.ꝟſi. ꝑpriũ iuramẽtũ.ð elec. li.vj. vbi ꝙ iuramẽto allegantis ignorãtiã pbeẽ. quẽ tex. limita p gl. Alexã. Lud. ꝛ docto.in. l. qui bõa.§. q̃ alieno. ad fi. ff. de dan. infec.dixi ꝛ i addi.ad pnilip. frãche.poſt eũ.in.c. circa.nu.vij. i ꝟ. ignorãtia pbaẽ pãlle.ti. ð ele. li. vj. ꝛ poſui i addi.ad ſtil.pla. ti. ð adita here. ꝟ. a ¶ Adde bar.ꝛ ale.i.l.cũ fili⁹ .§. in hac.ff. de ꝟb. ob.ꝛ Bar.ꝛ Ale. poſt Dy. in.d.l. ad diẽ.hic alleg.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

a ¶ Adde Ange. are. ꝛ Joã. fab. q̃ dari tutores poſ. in prin. in glo. datus. inſti. qui idem tenent. ꝛ Bart. in. l. q̃ in alterius. ff. eo. dicit ꝙ ſucceſſor conuictus hꝫ iuſtã cãm ignorãtie vſqꝫ ad publicatiõeꝫ teſtiũ vel productionẽ inſtrumenti. per q̃ appareat ipm̃ eſſe certioratũ ꝛ nõ hr̃e cãꝫ ignorãtie: qꝛ tunc ab illo tp̃e poſtea dꝫ condẽnari in expẽ. vt. l. ſi qs inſiciat. ff. dpoſiti. ſed ſecus eſt in actore: vt tenet hic Dy. lꝫ ſcd̃m bar. poſſit eſſe ex pte actoris iuſta cã: q̃ ſtatim. cognita dꝫ deſiſtere ꝛ releuabitur ab expen. vt. l. de ſtitiſſe. ff. de iud. ꝛ. l. cũ quẽ temere ꝛ ibi Bar. ꝛ vide Bald. in cõſil. ccxxj. li. j. ꝛ Barto. in. d. §. in hac ſupra allega. ꝛ in. l. q̃ ſolidũ. §. etiã. ff. de leg. ij. ꝛ in. l. j. ff. de alie. iudi. mutã. barto. ꝛ Bald. in l. proponendũ. §. ſui autẽ. C. de iu. vbi ponit Bal. in fin. quid ſi qs habens iuſtã cauſam litigandi ſuper tota cauſa tñ ſuper vna exceptione nõ allega. Johan. in. c. preteriri de elec. vide Bald. in. l. nõ ignorare c. de fructi. ꝛ lit. expen. ꝛ ꝑ Bald. in auſ. gn̄aliter ꝛ ibi Bart. ꝛ Salyc. in C. de epiſco. ꝛ cle. Bald. in. l. terminato. ꝛ ibi ſalyce. C. de fructu. ꝛ lit. ꝛ Abba. ſicu. in. c. finem litibus. de dolo ꝛ contuma. ꝛ ibi vide de iuramento calum in an excuſet ab ex pen. ꝛ Barto. in. d. l. etiam ꝛ Cy. in d. autenti. generaliter. ꝛ ideꝫ tenet Joã. and. in. c. j. de elec. ſupra eo. et in regula precedenti ꝙ error excuſat ab expen. cõdemnatiõe in cauſa principali. ſecus in cã appellationis rõnem ibi vide. ſꝫ accu. aliter dicit in. l. generaliter. §. j. ꝛ ibi vid̃ omnes docto. C. de reb. credi. ſed Bal. in cõſil. lxxxiiij. col. iiij. ꝟſic. ſed ſi qs lib. j. dicit ꝙ Jo. an. dꝫ ĩtelligi in expẽſis factis in cã appellatiõis ex nouis actis ex productis. vt no. Johã. andr. in regula precedẽti. ꝛ Jnn. ĩ ca. finẽ litibus: ꝛ ibi abas. de dolo et cõtu. ꝛ i. d. l. gn̄aliter. §. j. ꝛ Ang. areti. inſtitu. de pena teme. litigã. §. j. col. pe. ꝟ. q̃ro vnus obtinuit. ꝛ gl. ſingu. in. l. ſi. ff. de re iudi. q̃ dicit ꝙ ille q̃ ſuccũbit in cã appellationis tenetur reficere omnes expẽſas etiã prime inſtantie ſed rapha. ful. ibi ꝛ docto. s̄. allega. vt. s̄. dictũ eſt tenent ꝯ̃trium: et vide deci. capella. tholoſe. ccxxiij. ꝛ ibi qñ appellãs ꝑ parte obtinet ꝛ ꝑ pte nõ. ꝛ lanfrã. de oria. in ſuo trac. de arbi. in vlti. parte. q. xvj. ad predicta accedit gl. in auſ. de iud. §. optꝫ in verbo ſolo adiecto. ꝑ quã dicit ibi ange. ꝙ iuſta cã litigãdi excuſat ab expen. tñ fal. lit. qñ expẽſe ſunt ꝓmiſſe. ꝛ idẽ tenet bal. in. l. eos. §. cautione. C. de

vt. ff. de doli excepti. §. vlti. et ideo alius eſt effectus vnius ꝛ aliꝰ alterius. ¶ Queri autem põt an heres emphitheoteᵃ qui ſoluere ceſſauit eccleſie canonem per biennium vel priuato ꝑ triẽnium excuſari poſſit et debeat pretextu ignorãtie quod videt̃ per verba iſtius regule. vt. ff. eodẽ. l. q̃ in alterius. qꝛ in tempore non ſolet cadere ignorãtia vt. ff. qñ appella. ſit. l. j. §. dies ꝛ. §. ſi aduerſus. ꝛ. ff. de calũ. l. annus. ꝛ de edili. edic. l. cum ſex econtra videtur cadere a iure ſuo in dicta. l. ad dieꝫ. ꝛ de minori. l. emilius. de nauti feno. l. vlti. Dicẽdum vr̃ ꝙ de rigore iuris poſſit deiici a iure emphiteoticorum vt in. d. l. ad diem. cum ſi. ſed ꝑꝑ iuſtã ignorantie cãm reſtitutio. cõcedi debeat vt hic. ꝛ. d. l. qui in alterius. Jtẽ q̃ri põt q̃re eſt q̃d mortuo ſtipulatore ſine herede vel relicto

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

appel.et in.d.auc.generaliter.et Ange.⁊ Bald.in.d.§.ſui autem de iudi.Alexander de imol.in cōſi.li. col.iiij.ver.ſi.poſſet lib.v.⁊ in cōſi.xxx vij.in vltima col.li.ij.⁊ bal.et Ang. in.l.non ſolū.ff. de rei vendica. ſed Alexand.in cōſi.clxxxiij.i fin. volu.v.tenet cō-trarium ꝙ iuſta cā litigandi non excuſat ſtāte ſtatuto qđ victus victori ⁊c.et frā-ciſcus de crema.in ſuo ſingu.cxx. et vide Alexā.in cōſil.liiij.eod.li.⁊ in cōſi.xxxiiij.in fi.li.iij.an commu-nes opi.doct.excuſet a condēnatio ne expenſarū;vide doc.ſ.alleg.et in.c.finē litibus zenſe.in clementi. ne romani.de elec:haberi in.c.ſa-cro.de ſenten.excō.vbi loquuntur etiā de opinione vnus docto.et per Abba.in ca.capellanus de ferijs et in.c.j.de re iud.⁊ in.c.j.de poſtu.p̄-la.vbi dicit quod excuſata pena le-gis:⁊ per Barto.in.l.cū quidā.§.ꝙ dicit.ff.acq.here.et Fely.in.c.ſuper his col.vlti.de accuſatio nam cōis op.inducit probabilē errorē facti. d.c.j.de poſtul.p̄la.cum ibi no.et l.ij.ff.de iur.⁊ fac.igno.⁊ Bart.in.l. de eo.⁊ ibi ſing.Alexan.in addi.C. de pena iud.q̄ male iudi.p Johan. an.⁊ Abba.ſicc.in.c.j.et Inn.in.c. ne imitaris de cōſt.⁊ Alexā.in.d.cō ſi.lj.lib.v.et in conſi.lxvj.in.fi.e.lib. et per Bal.in.l.obſeruare.§.ꝓ ſici. ff.de offi.procōſul.⁊ lega.et gl.i.c.j de collati.in verbo opinio.fo.ij.in pragmati.ſanctio.et Bal.in.c.j.§. iudices de pace iura.fin.et Fely.in j.cōſti.co.xx.cū ſe.vbi ponit regu-lam cum fa.⁊ Joā.ba.caſti.in ad. ad dictionarium albe.de roza.et

herede cui nō pōt de iure ſolui pe-na nō cōiter ipſo iure:vt.ff.de vſu. l.pecunia funebris in fi.⁊.l.cū q̄daz §.ſi pupillo.ſz eē a mortuo ꝓmiſ-ſore cōmittitur lz reſtō ꝯcedatur vt dem eſt.Rō.n.eſt q2 caſ' ꝯtigēs in pſonā creditoris n̄ dz extēdere obligatio-nē debitoris.ar.ff.e.l.ois hereditas

no.corſeti in ſuis ſint.incipien.vbi docto.in litera et in verbo opinio. et an Bart.Bal.in cle.j.de elec.et cardi alexan.in.c.qs neſciat.ix.di. et in.c.menſa.ij.diſtin.⁊ Bar.Ang. et Alexā.in.l.cū prolatis.col.vlt. verſi.addi.que-rit Bart.ff.de re-iudi.et paul.de monte pico.i re-pe.§.titia.l.titia ff.de leg.ij.colū. xiij.An in dubio preſumatur igno-rātia i ſuccedēte in ius alteri' alex. tz ꝙ ſic in ꝯſi.lxx.li.j.col.iij.ver.ipa ⁊ vide alex.i cōſi.cxxiiij.in fi.e.li.an iudex debeat ſeq.cōem opi.vel pti cularis doctoris ⁊ doc.ſ.allega.et ad iſtā rōnē vide Maria.ſoz.i rub. de cau.poſ.⁊ ꝓprie.i.iij.trac.art.iiij ver.vj.cōpetit publiciana vbi pul-chre declarat iſtā rōnē ⁊ no.vnū ꝙ lz iuſta cā litigādi excuſet ab.exce. nō tn̄ excuſat a cōdēnatiōe fructuū vt no.bal.p illū tex.in.l.ex diuerſo. §.vbi aūt al's eſt lex.de rei vēdi.ꝙ no.⁊ idē no.do.de ro.deciſi.clxxij. in nouis.ti.de dolo.⁊ contu.

☞ Adde ad ꝓpoſitū huius apo-ſtil.⁊ ſignāter dum q̄rit an iura.de calūnia excuſet a cōdēnatiōe expē-ſaꝝ.vide bal.in auc.gn̄alr nu.ix.et ibi no.poſt eū.i.ver.iuramē.calūnie C.de epi.⁊ cle.dixi poſt guil.d cug. in.l.ꝓperādū.§.ſin autē alterutra. nu.iij.i.ver.iuram.calūnie.C.de iud. ⁊ poſt lāfr.de oria.i.c.qm̄ ꝯ falſam §.expēſe.nu.iiij.i.ver.e.natione ex pē.ꝓbat.⁊ an debeat fieri ꝯ vitium in vno cap.dixi poſt p̄alle.de cug. vbi.ſ.nu.ij.i.ver.i expēſis.⁊ in addi. ad lāf.vbi.ſ.nu.x.in ver.niſi i q̄nq̄gi. a ¶ Addō hic Jo.an.⁊ in add.ſpec. de loca.§.aliā.ver.xix.⁊ barto.in.l.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ad diem.ff.de verb.ob.glo.⁊ Iaſ.in.l.ij.C.de iure emphiteot.Bal.in.l.fi.C.ſi pendem.appe.⁊ bar.in.l.emilius.hic alle.Fely.in.c.vigilanti.col.ij.in princ.de preſcriptio.⁊ an.Barba.in repe.c.rainaldus in Iohãnina.circa finem de teſta.⁊ Bar.Alex.in.l.cum filius.§.in hac.ff.de vb.ob imo.in.c.potuit.de loc.Cy.in.d.l.ij.de iure emphi.et Anto.corſe.in ſing.i litera hrs.

⁊ Lan.de oriano in tra.de arbi.q.ix.et abb.ſic i ↄſ.in col.vj.vol.ij.⁊ deci.pla.dalph.q.xxiij.in fine.

a ¶ Adde tex.et ibi Bald.in.l.ſi traiecticie.ff.de nau.fenore.et Spe.titul.de cã poſſ.⁊ proprie.§.notãdnꝫ.v.q̃d ſi añ.⁊ ꝙ no.gl.vlt.⁊ ibi doc.i.l.ij.C.de iure emphi.

b ¶ Adde quod odiũ duplex eſt publicũ et priuatum de q̃ p Abb.ſicc.in.c.quotiẽs de teſti.⁊ quãdo odia teſtrigi ⁊ fauores ampliari debeãt vide ale.i.l.cetera.§.ſꝫ et ſi q̃s.ff.de lega.j.⁊ p glo.⁊ Bart.in.l.ij.§.exercitij ff.de his q̃ notã.infa.bar.⁊ Ioh.de plat.in.l.quẽadmodum.C.de agricu.⁊ cẽſi.lib.xj.⁊ Io.imo.i.d.l.cũ quidam.de liber.et poſth.et Bal.in.l.j.in.iij.q.C.de li.prete.⁊ Alex.in.d.l.cũ q̃

.§.nunq̃ ⁊ ad.l.acq̃.l.qui occidit.§.vlti.ſed econtra cõtingẽs ĩ pſonã debitoris nõ dꝫ variare abligationis cõditionẽ vt.ff.de ver.obl.l.ij.⁊ de p̃to.ſtip.l.ij.

¶ Idem.

Odia reſtringi fauores conuenit ampliari.

¶ Caſus iſtius regule eſt.s̃.de electi.c.ſtatutum libro.vj.vbi dicitur quod ſtatutum de his qui ad parrochialium eccleſiarum regimen aſſumuntur promouendis ad ſacerdotium infra annum alioquin ipſis eccleſijs ſunt priuati ad collegiatas eccleſias extendi nõ debet:qnia cum ſit odioſum reſtringi conuenit potius q̃ꝫ laxari. Exemplum etiam apertum ponitur.ff.de libe.⁊ poſth.l.cũ quidam.qꝛ ſi pater inſtituat filiũ ex re certa valet inſtitutio.ſꝫ ſi exheredet a re certa nõ valet exheredatio:quia in inſtitutione verſaṫ fauor quẽ cõuenit ampliari in exheredatione odiũ qḋ econtra oportet reſtringi. ¶ Itẽ pbaṫ qꝛ iure cauetur ꝙ pactũ liberatorum id eſt de nõ petẽdo tollit ipſo iure naturalẽ obligationẽ.ff.de ſolu.l.ſtichum.§.naturaleꝫ pactũ vero de petẽdo ꝙ eſt obligatoriũ nõ tollit ipſo iure vt.ff.de pact.l.ſi vnꝰ.§.pactũ ne peteret. Et hoc contingit pp rõnẽ iſtius regule.ſcꝫ qꝛ in pacto predicto de nõ petẽdo verſaṫ fauor quẽ cõuenit ampliari in pacto p̃dicto de petẽdo verſaṫ odiũ ꝙ opꝫ reſtring. vt.ff.de acti.⁊ obli.l.arrianus. Sꝫ ↄ̃ regulã vr̃.ff.de his q̃ no.infa.l.ij.§.exercitũ vbi odiũ ampliaṫ ⁊ nõ reſtringiṫ. Sed dicẽdũ eſt ꝙ aut ex vtraqꝫ parte.i.fauoris ⁊ odij verſaṫ ius priuatũ aut ex vtraqꝫ publicum.aut ex altera priuatũ ⁊ ex altera publicũ [a] Primo caſu ⁊ ſcḋo ampliaṫ fauor.⁊ reſtringiṫ odiũ qꝛ cũ natura ſint hincinde paria certũ eſt in re dubia fauorabilẽ cãm potiꝰ aſſumi debere q̃ꝫ odioſam vt in p̃alle.l.cũ q̃dã ⁊ arg.ff.eo.l.quotiẽs ideꝫ ſeruo ⁊.l.quotiẽs.nihil.in tertio caſu p̃fertur ius publicuꝫ ſiue verſeṫ ex p̃te odij ſiue ex parte fauoris ⁊ de iſto tertio caſu loqṫ.ff.de his q̃ no.ifa.l.iij. Et rõ huiꝰ eſt qꝛ fauor publicꝰ p̃ferri dꝫ vtilitatibꝰ priuatorum [b] vt

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

cā.l.fi.ꝛ phi.frā.
hic ꝛ qn̄ odium
repellat quem a
teſtimonio.vide
Alexan. conſilio
xcix.in.ij.col.j.li.
bro.ꝛ an lex poſ=
ſit eſſe pro parte
fauorabilis ꝛ p
parte odioſa vi=
de bal. ꝛ ibi Lu=
do.bolog. in ſe=
cundis interpre=
ta.in.l.j.§.quod
autē.ff.de alea=
tor.ꝛ Bald.ꝛ ibi
in additio. Ale=
xan.in.l. veniā.
C.de in ius voc.
ꝛ Alexan.in.l.ſꝫ
ſi hac.§.ſemper
in pricipio .ff. de
in ius vocan.ad=
de ꝙ no. Felyn.
in.c. dilectus . in
ij.colum.in verſ.
quarta cōcluſio
de reſcrip. ꝛ col.
iiij.verſi.iij. facit
ꝛ Car . Alexā.in
c.vera.l.v.diſtin
a ℭ Adde text.
in.l.vna.§.fin.et
ibi doc. C. de ca=
du . tollend.ꝛ in
auten. res q̄ ſub
iacent reſtitutio
ni.C.cō. deleg.ꝛ
in.c. licet . de re.
et tranſeunt. ad
relig.quod intel
lige ſm gloſſ.ibi
cum per publi=
cam non impedi
tur priuata quia
charitas bn̄ or=

C.de primipilo.l. vtilitas. ꝛ in auẽ.
de reſt.ꝛ ea q̄ parit in.xj.menſe .§.
quamobrem . colum . iiij. Sed hoc
falſum eſſe poſſet aliquis oſtende=
re euidenter certum eſt ꝙ in male=
ficijs puniēdis fauor publicus ver=
ſatur . vt. ff.de publica.l. citatio .§.
quod illicite.ꝛ.ff.de fideiuſſoribus.
l.ſi a reo.§.quod vulgo ꝛ ad.l.acq̄=
liam.l.ita vulneratus : tamen iure
cauetur ꝙ interpretatione legū pe=
ne delictorum potius moliende ꝙ̄
exaſperāde vt.ff.de penis.l. preſes.
ꝛ.l.interpretatione legū.Sed dicen
dum eſt fauorē publicū deſiderari
ita vt maleficiū non remaneat im=
punitū ex quo cōſtat cōmiſſum non
autē in re dubia.i.cū incerta eſt cri=
minis q̄litas pene exagerentur: ſꝫ vt
potius minuatur cū potius clemen
tie ꝙ̄ ſeueritati[a] nos iudicātes ſtu
dere oporteat:vt.ff.de pen .l. reſpi=
ciendū in prin.Itē contra predictaꝫ
diſt.eſt.ff.de ſup.tut.l.ij.§. q̄d ergo
vbi ſi nō appet cā remotionis ex cā
leuiori remot9 videtur.Et tn̄ remo=
tionē tutoris ſuſpecti ſuadet publi=
ca vtilitas vt in ti.eo.l.j.§.cōns.imo
nō eſt cō : qz ibi nō ſuadet delictum
ſed preſumitur in dubio min9 fuiſſe
delictum cuꝫ ſit certa delicti quali=
tas.Et ideo[b] ad ſniam cōdēnatoriā
ſequitur minor pena cum pena mo
deranda ſit ſm qualitatē delicti.vt
ff.de offi.prefecti vrbis.l.j.§. cū pa=
tronus.ꝛ de iure pr̄ona.l.j.Dyuus.

ℭ Idem.

Decet cōfeſſum
a principe bn̄fi
ciū eē māſurū.

ℭ Clariſſime ptꝫ ex=
emplum iſtius regule in aucto. con
ſtitu . que de dignita .§.illico vbi
dicitur ꝙ ſi filiuſfamilias propter

dinata incipit a
ſeipſo.l.pſes. C.
de ſeruitu. ꝛ aq̄=
ꝛ vide text.in.c.
ſcias.vij.q̄o.j .et
ibi glo.celebren.
ꝛ in.c.bone .in.j.
de poſtulatio.p̄=
lat.ꝛ Pau.de ca=
ſtro.conſi.ccccx.
col.iij.in antiq.ꝛ
plene per Bart.
Bal.Alex.ꝛ ber=
tho.ſozi.in.j . ff.
ſo.ma.

b ℭ Adde quā=
do in penis de=
bet iudex vti be=
nignitate ꝛ non
ſeueritate . Dy.
in regula in pe=
nis ꝛ que ibi di=
co in prima ad=
di.j.eodem.

☞ Adde que
ſit pena iudicis
mutantis penaꝫ
a iure introdu=
ctam ſine cauſa.
roma.oīno ſing.
ſuo.lxxvij. incip.
veni que et Fel.
qui illius memi=
nit.in .c. de cau=
ſis.col.v.de offi.
deleg.in.c. quali
ter ꝛ quando .l.
ij.§.ad corrigen
dos.col.vij.ver=
ſiculo pro com=
plemento. extra
de actio.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

a ¶Adde quid dignitates hodie liberēt filiuз a patria ptāte tex.gloſ.Jo.fab. xpofo .por.ꝛ Ange.areti.in .§.filiuſſa.inſt.qbus mod.ius patrie pote.ſolui.ꝛ gl. ſing.ꝛ ibi Jo.de pla.in.l.fin.C.de decurio.li.x.ꝛ in aut.ſed epalis.ꝛ ibi Saly.C.de epi.ꝛ cle.ꝛ glo.ꝛ abb.ꝛ poſt Inn. in.c.iudeoꝝ.de eta.ꝛ quali. Dixi in apoſtoil.ad Bald.in.l.ſacroſanc.nu.j.in.ꝟſi. epalis autem dignitas.c.de epi. ꝛ cle.ꝛ in auten. ſi qua mulier.in ꝟſic.deſinit.ꝛ in mea pote.nūe.j. l.C.de ſacroſan. ec.ꝛ in addi.ad panor.in.c.cōſtitutus.nūe.iij.in verſic.dignitas epalis.ꝛ i ꝟ.religio ꝟo approbata de reſt.i iteg.

b ¶Adde quando ꝛ quō intelligitur priuilegiū finitum finita cā Bart.ꝛ bal.in.l. ticia.ſeyo.§.vſuras.hic alleg.Et ꝗto tpe duret vide bar.in.l.fi.in vl.q.ff.de mād.

dignitatē ſibi delatā fuerit ſibi iuris qꝫ nihilominus dignitatis ſue adminiſtrationem finita remanet ſui iuris ꝛ retinet omniū cognatoꝝ ꝛ agnatoꝝ iura. ¶Sꝫ ꝯ regulā videtur.ff.de lega.ij.l.ticia.§.ſeyo. vſuras.vbi dicitur qꝫ finita minori etate cuius.occaſione priuilegium concedebatur finitur priuilegiuз a principe conceſſum.Sed dicendum eſt quod ibi finita erat finalis cauſe priuilegij concedendi.ꝛ ideo finitur priuilegium [b]. Juxta regulam generalem ceſſante cauſa ceſſat effectus.C.de epiſcopis ꝛ clericis generaliter ꝛ de heredi.l.j.ꝛ de teſtamen.mili.l.penul.de reſti.mi.l.fi.c. cum ceſſante de appel.Et in propoſito aūt non fuerat finita priuilegij cauſa.ꝛ ideo priuilegium durat vel ſi erat finita fuerat cauſa impulſiua ꝛ non finalis ꝛ ideo finita cauſa non finitur priuilegium:vt argu.ff. de vſufru.l.generaliter.§.deos.Et huius occaſione diſtingue aut conſtat cauſam priuilegij conceſſionis alicuius vel probationis facte eſſe finalem. Aut conſtat eſſe impulſiuam.Aut dubitatur:ꝛ ſit cōſtat eſſe finalem:aut ea ſublata remanent alique reliquie precedentis cauſe: aut omnes tolluntur ꝛ ſi alique reliquie remanēt:reliqs eis remanentibus durat effectus.vt ptꝫ exēplū.ff. de queſtio.l.vnus.§.ſeruo.qui ver. ſeruus a quo.diſtractus eſt in memoriā prioris dignitatis interrogari.non debet:vt.ff.de decurio.l.fin. Jtē contra eam que deſijt eſſe vxor non inſtituitur actio: turpis in honorem precedentis matrimonij.vt ff.rerum amotarum.l.ij.et.iij.Sed vbi nulle reliquie cauſe finalis [c]: remanent ſublata eam tollitur totaliter effectus: vt.ſ.de prebendis.capi.iij.pauper libr.vj.ꝛ.ff.de

princi.ꝛ in.l.licitatio.§.eap rep ff.de publi.et ibi qd in reſcriptis. ꝛ bal.ꝛ doc.in.l. falſo.C.de diuerſis reſcrip.Spe. tit.de inſtrō.edicto.§.nūc aūt ꝟſicu.Jtē opponitur.vbi ponit caſus in qb9 puilegiū pdit.ꝛ p Inno.abb.ꝛ Fely.i c.cū acceſſiſſent. col.x.añ mediū. de cōſti.vbi ponit Fely.tres regulas cum aliqbus fallē.ꝛ gl.et doc.in .c.ſuggeſtū.de deci.ꝛ gl. ꝛ arch.in.c.puilegium.xj.q.iij.ꝛ Cyn.i.l.volūtarie.C.de execu.tuto.ꝛ bar.in.l.j.ff. de nūdi.ꝛ alex.i cōſi.xxxiij.li.v.et in materia ludoui.de ro.in cōſil. clxxx.qd eſt pulchrū ꝛ ſinglare. ☞Adde q no. in add.ad Jaco. rebuf.i.l.ſi qs la ij.nu.j.C.d decu. li.x.do.meū d.deciū.ɔſi.xiiij.co.ij. ꝟ.iiij.vn facit et in ſtilo parlem. parte.j.titul.de preſentatio.fa. parlamē.ꝟſicu. Jtem qꝫ dixi.

c ¶Adde qꝫ per

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

notata hic per
Dyn. decidunt
Bart.ꝛ Bal.in.l.
fi. de ferijs ꝙ ſi
datˀ dilatio ad ꝑ
ducēdū vnū in=
ſtrumentū ꝛ pro
ducit in pria dic
ꝙ finita ē cā dila
tiōis ꝛ iudex pōt
ꝓcedere ad vlte
riora vide Bart.
in.l.a filio.§.alū
no.ff.ad trebel.ꝛ
Ang.arc.in.§.ſi
minˀ.i.col.viij.de
actio.et Dy.et q̄
ibi dicā in regu
la nō lȝ actori in
fra eodem.
b ¶Adde: ꝙ in
dubio preſumit
impulſiua et nō
finalis:vt no.gl.
ſingu.i.l.ij.§.fi.
ff.de dona.ꝛ ceſ
ſante cauſa non
ceſſat effectˀ.vn
de qui vult dice
re: effectum ceſ
ſare ex ceſſatio=
ne cauſe debet
ꝓbare ipām cau
ſam fuiſſe fina
lē de quo late p
Cy.Bal.Ange.
et Saly.i.l.gnā
liter.C.de epiſ.et
cle.ꝛ Dy.ꝛ Bar.
in.d.l.ij.§.fin.de
donatio.Uoluit
allegare Dy.i.l.
iij.ꝛ ibi dixi Ꝟſi.
ceſſante cā ipul=
ſiua.ff.de dona.
cā mor.q ibi eſt

actio.obliga.l.qui cum herede.Ar=
gu.ad confirmationē huius diſtin=
ctiōis quia iure cauetur:ꝙ ſublato
teſtamento paterno de iure ciuili
in totū tollitur pupillare qꝛ mille
remanent reliquie paterni.ff.de in=
offi.teſtamē.l.papi.§.ſed nec impu
beres ꝛ de vulga.et pupil.ſub.l.in
ſubſtitutione:et.l.ex duobˀ.§.vlti.
ꝛ.l.ſi contra ta.cuȝ ibi no.Si cōſtat
eſſe impulſiuam tunc finita cauſa
non finitur effectus:vt.ff.de dona.
l.ij.§.vlti.et.l.ſequenti.Et qđ dici
ſolet de calfurnia.ff.de poſtulan.j.
§.ſexum.¶Sed ſi dubitatur vtrū
fuerit finalis vel impulſiua preſu=
mitur in dubio impulſiua[a]:ꝛ ideo
ea finita non finit effectus:vt.ff.de
condi.ꝛ demon.l.cum tale.§.falſaȝ
cauſam.ꝛ.l.titio.§.fi.cum ante nu=
ptias et de vſufruc.leg.l.gnāli.§.
duas et de donatione.l.fin.§.ij.C.
de iure dotium.l.ſi mulier.

¶Idem.

Indultū a iure beneficiū nō eſt alicui auferenduȝ.

¶Indulgetur reo a iure quod poſ
ſit plures exceptiones proponere:
vt.j.eo.nullus pluribus.ꝛ.ff.de ex=
cep.l.is qui.ꝛ.l.nemo.ꝛ ideo nō po=
teſt auferri per hominem.Item in=
dulgetur reo per.l.ꝙ omnis exce=
ptiones dilatorias et declinatori=
tas proponere poſſit vſqꝫ ad litis
cōteſtata.C.de proba.l.exceptionē
ꝛ de exceptio.l.vlti.et pe.et de pro=
curato.l.ita demū.et ideo non de=
bet auferri per hominē.Itē indul=
getur reo per.l.ꝙ poſſit opponere
peremptorias quādocūqꝫ ante ſen
tentiā:vt.C.ſenten.reſcin.nō poſ.l.
peremptorias:ꝛ ideo nō debet au=
ferri per hominē quia indultum a

opi.glo.ꝛ ſing.in
Ꝟ.cā ꝛ qđ ibi no.
taui et Jaco.re=
buffi.in.l.nullˀ.
nu.ij.i Ꝟ.ꝑſumit
ipulſiua.C.ō his
q̄ a ꝑncipe lib.x.
Dy.i.l.pecunie.
in Ꝟſi.i dubio.ꝑ=
ſumit impulſiua
ff.de ſupel.lega.
Jo.fab.ꝛ an are.
i.§.illis aūt iſti.
de teſta.mil.gl.
Jo.an.ꝛ doc.i.c.
poſt trāſlationē
§.ceteꝝ.nu.xvij
in Ꝟſi.ceſſat ius.
bal.i.l.gnālr.nu.
iij.in Ꝟ.ceſſante
cā ipulſiua.C.de
epiſc.ꝛ cle.de re=
nuncia.et in.c.ſi
xp̄s ad fin.de iu=
reiur.ꝑ glo.ꝛ car
di.ꝛ Alex.c.ſta=
tuimˀ.§.neophi
tum.lx.diſtinc.ꝛ
Alexan.in addi.
ad Bar.in dicto
§.fi.ꝛ Bar.in.l.
fi.ff.de teſta.tu.ꝛ
abb.ꝛ ꝑpo.card.
alex.i.c.cū ceſſā
te.col.j.de app.ꝛ
bar.in.l.in oi.ff.
de adop.ꝛ in.l.ti
tia.§.vſuras.ff.
deleg.ij.et Fely.
in.c.cum nūcius
in.j.col.Ꝟſi.not.
primo ꝛ in prin=
cipio.ij.columna
de teſtibus.
☞ Adde ibi
pa.nu.j.in verſi

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

non ceſſat deus. in.l. codicillis in verſicu.preſumitur nõ finalis.ff.de teſta.tute.Bald.ibi.S. Bart.in.l.de monſtra.§.qd̃ tunc ad finẽ in verſi. longa differentia.poſt Alexã.ff.de ꝯdi.⁊ demõſtra.

a ¶Adde an et qñ iudex poſſit dilationes iuris abbreuiare. vel augere Bar.Angel.Jo.de imo.⁊ Alex.in.l.ij.ff.de re iudi. ⁊ Cy.i.l. j.C.de dila.abb. ſiccu. prepoſituȝ mediola.et Fel. in.c.cũ ſit romana.de appel.vbi Fely.in pri. ponit regulã inſequedo opi.Bar. i.d.l.ij.ꝙ oĩs delatio legalis poteſt ꝑ iudicẽ mutari ex cã ſiue talis dilatio ſit data a lege cũ miniſterio iudicis ſiue nõ q̃cq̃d ſentiat hic gloſ.Jo.an.a multis approbata ꝑ ratiões Bar.eñ ponit.viij.fallen.regulam: et vide maria.ſozi.in.c. ij.de dila.col.iij. ⁊ archi.et cardi. Alex.i.c. de his. colũ.j.xxxviij.di. Bald.in.l. ait.ff. de iure delibe.et deciſi. capel.tholo.cxcvij.et deciſio.ꝑlamẽ.gra-

iure bñficiũ non eſt alicui auferendum.vt hic ⁊ autentic.de nup.§.ſi non ſolũ.col.iiij.¶Itẽ a iure indulgetur condẽnatio ad condemnationem ſoluendam tempus quatuor menſium.C.de vſur.rei iudi.l.ij.et ideo non debet nec põt auferri per iudicem ſine cauſe cognitione[a]:vt ff.de re iudica.l.ij.et.l.iiij.§.ſi quis condemnatus.¶Itẽ indulgetur filio a lege ꝙ habeat legitimam de bonis patris:vt in autenti.de trien.⁊ ſemi.§.j.col.iij.et ideo non poteſt auferri per partem[b] niſi in caſibus a iure expreſſis:id eſt in quibus licet filium exheredare et in illis eñ in quibus licet exheredare:nihilominus relinquere tenetur:vt in autenti.de heredi.⁊ fal.§.exheredatos.col.j.et de immenſis donat.in filios fact.§.vlt.colum.viij.que eſt C.de libe. preteri.auten.non licet. et cum de appellatio.cognoſ.§.illud.⁊.§.ſeq.Itẽ indulgetur a iure illi cõtra quẽ ſñia lata eſt tẽpus.x. dierũ ad appellandũ: vt in auten. de appella.circa princip.colum.iiij. Item indulgetur appellanti ad appella.ꝓſequendam annus ⁊ ex cauſa biennium:vt hic in auten.de his qui ingrediũtur: ad appel.col.v.et ideo ei non eſt auferenduȝ:vt hic ⁊ infinita etiam iſtius regule alia inueniunť exẽpla regulam cõfirmantia:tamen eſt contra regulam:quia pater a iure vſumfructum habet in bonis aduenticijs filij.C.de bo.que libe.l.cum oportet.et.l.fi. et tamen poteſt auferri per hominem relinquentẽ ea conditione ne ad ꝑatreȝ

tiono. dalphina. et Ange.areti.et Jaſ.de may.in.§.ſi minus.de ac.ee Ludo.bolo.in.l.iiij.§. quis condẽnatus.ff.de re iudi.⁊ Ludo.de ro. in conſil.ccevij.⁊ Philip.frãc.hic et gloſ.in.c.j.ſupet verbo,ꝓgeť.de auct.ſacro.cõſi. in prag.ſanc.fo. v.Sed an epus poſſit prorogare terminũ indultũ a lege heredib[9] ad implẽdũ voluntatẽ teſtatoris vide Abba. ſicc.in ꝯſi.xl.col. iiij.libr.j.⁊ fede. cõſil.cxxiiij.⁊ qd̃ no. in.c.nos q̃dẽ de teſta.not. pro magiſtro teſtamentorum curie bituri.

b ¶Adde ꝙ modi ſunt ⁊ ꝯſi.tria ꝙ pater põt filiũ excludere ⁊ priuare a legitima ſua de q̃b[9] ꝑ dynum Bart.et ibi Alex.i addi.in.l. heres.ff.de bõis auc.iudi.poſ.et Auge.puſi.in.§. ꝓhibem[9].i auct. de trien.et ſemi. col.iij.et Cepolã in cautela.xxxvj. cũ ſeq.et bal.i.l. ij.C.ſi q̃d in frau dẽ patro.⁊ in.l.j. C.de ioffi.dona. ⁊ ludo.bolog.in l.fin.ff.de his q̃ in frau.patro. in

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ſuis primis interpre. et Ludoui. de rom. in ſuis ſingu. incipi. quidam Cardi. fol. xvij. col. j.
☞ Adde ꝙ eſt ſingu. nu. ccccccx. Jaco. rebuffi. in rub. de decre. decu. nume. viij. et. ix.
in verſic. ꝓtextu. ſtatuti. ca. libr. x.
a ¶Adde quid ſi relinquat mo=nacho ea ꝯditione ꝙ nihil que=rat ĩ mõaſterio. Bar. bal. ⁊ Jnn. i. l. ſi alienũ. ff. de de heredi inſtit. bar. in. l. pe. ff. de ſtipu. ſeruo. ⁊ gl. Bar. Jnn. ⁊ Ale=xan. in. l. luci⁹. §. tres heredes. ff. ad treb. ⁊ bar. in ſua diſpu. incipi. q̃dã donauit vel relinquit mona=ch⁹ ⁊ cepolam in cautela. cccxviij. Ange. aret. in. §. igit colũ. iij. ⁊. §. item nobis inſti=tu. per quas ꝑſo nas nobis acq̃r. ⁊ Abb. ſicc. in. c. ij. colum. ij. ⁊ ibi develleya. de ſta tu mo. et cañ. re=gu. ⁊ Pau. de ca. in. d. §. tres here des. et Bal. in. l. j. C. de his q̃ pe=ne noie in. vij. q. ⁊ ad not. hic per Dy. ang. et Joã. fab. in. d. §. igit. Et nota ꝙ lz pa=ter in iſto caſu et

perueniat[a] vſufructus: vt in aut. vt liceat matri ⁊ auie in princi. Sed il=lud ſit legis auctoritate. ⁊ ideo non videtur auferri per hoiem ſꝫ ꝑ legẽ que auferendi ptãtem concedit: vt C. vbi ⁊ apud quos in integrũ reſti tu. agi. l. vlti. ⁊. ff. quod cuiuſqꝫ vni=uer. noie. l. item. eo. §. ſi decuriones ⁊ de leg. ij. l. vnuz ex familia. §. ſi de falcidia: ⁊ conſtat ꝙ vna lex poteſt tollere ⁊ multo fortius extenuare vi res ⁊ effectum alterius cũ cui plus lz liceat ⁊ qđ minus. vt infra eo. ca. cui licet. Jtem a lege datur marito adminiſtratio parafernalium vxo=ris[b]. ⁊ tñ põt auferri ꝑ hoiem. i. per mulieris ꝓhibitionem vt ꝓbat. C. de pac. cõuen. l. hac lege. Sed eadẽ reſponſio poteſt hr̃e locũ ad mate=riã regule ⁊ dictorũ exemplorũ in regula poſitorꝫ pertinet querere. Primo ſi iudex ſtatuat tempus cer=tum ad dilatorias vel declinato=rias exceptiones opponendas an poſt illud tempus: ⁊ ante litis con=teſtationem poſſit opponere. Jtẽ ſi ſtatuat certum tempus ad opponẽ das peremptorias an poſt illud tẽ=pus ⁊ ante ſentẽtiã poſſint ꝓponi. ¶Et videt qđ ſic: qꝛ bñficium ꝓpo=nendi dilatorias vſqꝫ ad litis conte ſtationem eſt a iure indultũ. Jtem ꝓponẽdi peremptorias vſqꝫ ad ſen tentiã eſt ſimiliter a iure indultuꝫ: vt. d. l. exceptionem. et. l. vlti. et pe=nulti. et. l. peremptorias: ergo non poteſt auferri vel extenuari per iu dicem vt hic. et. ff. de re iudicata. l. iiij. §. ſi quis cõdemnatis. ⁊ in aut. de nup. §. ſi nõ ſolum. Ecõtra vr̃ ꝙ

in alijs caſibus not. in. d. §. igitur ⁊ aut. excipit. C. de bo. q̃ libe. non ha=beat vſumfructũ tñ hꝫ commodita tẽ illius iuris. ⁊ vr̃ eſſe text. in. l. ple=nuꝫ. §. ꝙꝙ. ff. de vſu. ⁊ habet. ita tꝫ Ange. are. in. d. §. igitur. v̾ſi. ſed tu aduerte.
b ¶Add̾ an maritus ſit procurator in reb⁹ ꝑafer nalib⁹ vxoris: vt quõ alex. in cõſi. xlij. in. vij. colla. in princi. li. j. Cy. Bar. bal. ſaly. et Alex. in. l. mari=tus. C. de procu. ⁊ bal. in. c. ex ꝑte ⁊ ibi do. de ꝯſue. ⁊ etiã de conſue=tudie regni ⁊ pa trie biturig. de q̃ vide que dixi in lib. cõſuetudinũ biturigũ. in. j. ru=brica. §. v. ⁊ vide Ludo. §. bolog. in ſuis ꝑmis in=terpreta. in. l. cuꝫ maritũ. C. de ſo=lu. ⁊ ange. are. et ibi Jaſo. d̾ may. in addi. ad ꝑpo=ſo. por. in. §. peñ. inſt. de excu. tut.
☞ An poſſint proponi. adde qđ notaui ĩ apo=ſtil. ad lanfr. de oria. in. c. qm̃ con tra. §. exceptio=nes. nu. viij. ĩ v̾ſ. reuocabitur ⁊ in apoſt. in v̾. de ſe=queſtra. poſ. vbi

pleniſſime antoni.coꝛ.ſin.ſuis in ℣.
excep.incipien.ſi ſtatutum.ꝛ ſeq.et
hypo.de marſi.ſing.x.incip.tu ſcis.
a ¶Adde Bart.l.ij.colū.ij.℣.ego
teneo.ff.de re iudi.ꝛ in.l.mancipio
rū.ff.de opi.leg.

dedū.teneat Jnū in tpe prefixo ab
hoie.idē abba.in.c.paſtoꝛalis.iij.
col.ꝛ ibi fely.col.vlt.℣.itē collige.et
col.ſe.de excep.vbi fel.alleg.Dyn.
hic ꝛ p Bal.cōſi.cccxvj.in.iiij.volu.
ꝛ ſin.maria.ſozi.

vbi dicit ꝙ ꝓba-
tiōes poſt termi
nū aſſignatū tra
duci nō pnt.vide
Dy.in rl'a moraꝫ
ſuā in fi.j.eo.gl.
ꝛ Cyn.in.l.ſi ea.
C.q̄ acc.nō.Joā.
de imo.i.l.ꝗdiu
ff.de acq.hered.
et Saly.in.d.l.ſi
ea qui diſtiguit
aut pfixit termi-
num actui iudi-
cia.aut extra iu-
diciali.ꝛ vid Jn-
no.in.c.cū in tua
qui matri.accu-
ſa.po.ꝛ barto.et
ang.i.d.l.ꝗdiu.
ꝛ plene p Ange.
are.§.ſi min⁹.co
lū.x.inſt.de act.
ꝛ alex.in addit.
ad bar.i.d.l.mā-
cipioꝝ in.j.et.ij.
poſtil.vbi repe-
ries multas con
coꝛdā.ꝛ p Jo.fa.
in.§.q̄ aūt.de ex
cu.tuto.vbi dicit
qđ ſiue ſit temp⁹
ſtatutum a lege
aut ab hoie ſi de
nouo pueniāt p
batiōes ad noti-
tiā volēs ꝓbare
pōt ēt poſt tps p
bare lꝫ ſpec.ti.d
excep.§.nunc vi-

non poſſit^a qꝛ iudex poteſt limitare
tps ꝛ poſt illud tps a iudice limita
tum excluditur litigatoꝛ:vt.ff.de ac
cu.l.titia.quinimo pl⁹ qꝛ nō pſequē
do infra tempus a iudice prefinitū
deſiſtere vr et iuri ſuo renunciare:
vt.ff.ad turpi.l.ab accuſatione.§.
deſtituiſſe.itē pro hoc eſt.C.q̄ accuſa
re nō poſſunt.l.ſi.ea.ꝛ de ige.ma.l.
diffamari.ff.de opt.leg.l.mancipio
rū ꝛ de cura.bo.dando.l.j.ꝛ aut.in-
di.poſ.l.iiij.Et qꝛ iure cauetur ꝙ iu
dex poteſt negare iuriſditionēꝫ.vt
ff.ex quib.cau.maio.l.ſed et ſi per
emptoꝛē.§.ſꝫ ꝛ ſi duꝫ decreto.Sed
hec argu.nihil ad ꝓpoſitū:quia lo-
quuntur oīa iura ſupra allegata in
actoꝛe cui poſt tps cum cā a iudice
prefinitū agendi ptās denegaꝛ que
ſtio autē preponitur in reo volente
poſt tps a iudice prefinitum exce-
ptionē preponere:ꝛ ideo cū fauoꝛa
bilioꝛes ſint rei ꝗ̄ actoꝛes vt in re-
gula iuris conſtat non procedere.
argumenta predicta que inducun-
tur a ſimili vel pari.Tamē ꝓbabili
ter dici pōt ꝙ aut iudex limitauit
tempus cū cauſe cognitione aut ſi-
ne.Et ſi cū cauſe cognitiōe nō poſ-
ſit poſt tēpus limitatur a iudice ex-
ceptiōes ꝑponere.argumē.ff.de re
iudi.l.ij.niſi vbi tēpus quod indul-
getur reo per legem limitari poſſit
per iudicem cum cauſe cognitione.
Si ſine cauſe cognitione preponere
poteſt:etiam poſt tempus in eod.
titu.l.iiij.§.ſi quis condemnatus
argumen.l.ad predicta vt his qui
not.infami.l.qđ ergo.§.pena gra-
uioꝛ.vbi de hoc.Item queri poteſt

in rep.c.venera-
bilis col.xx.pn.
art.de iudi.ꝛ ale
xā.in.l.ſi inſulā.
col.x.i fi.ff.de ℣-
bo.obli.vbi dicit
opi.Bart.cōiter
in.d.l.mācipioꝝ
rephēdi i termi-
no pfixo ab hoie
ſecus ſi a iure:qꝛ
tūc audiꝛ poſt tē
pus.vt vult bal.
i.l.diffamari.C.
de inge.ma.ꝛ in
d.l.ſi inſulā in.v.
fallē.ꝛ vide Ja-
ſo.i rep.l.admo-
nēdi.car.in.col.
iij.ff.de iureiu.et
ſing.do.de ro.in
deci.cccclxiij.tit.
de pb.in nouis.
☞ Adde i ma-
teriā hui⁹ ꝗſti
et pncipalis q̄ſi-
ti iſtū.in.l.titia.
ꝛ qđ ibi poſui in
apoſt.ad ipm in
℣ſi.ſtat⁹ certum
tps reo.ff.d' acc.
ꝛ dixi aliqđ poſt
bar.in.l.ſtatu li-
berū.§.ſtichū in
℣ſi.videꝛ eſſe p-
hibit⁹.ff.de leg.
ij.ꝛ vide tho.fer-
retiū in ſuo trac.
cautelarū caute.
xlvj.inci.ſepiſſi-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

me litigãtes ⁊ Gerar. de petra ſctã ſing. xvj. inci. no. bar. ⁊ docto.
a ¶ Adde an tẽpus datũ ad appellãdũ poſſit ꝑ iudicẽ minui. gl. ⁊ doc.
in aut. offeratur. C. de lit. ꝯteſt. ⁊ Bar. ⁊ alex. i. l. ij. ff. de iud. abba. ⁊ fely.
in. c. cũ ſit romana de appel. bar. ⁊ bal. i aut. ꝗ ſemel. C. quõ ⁊ qñ iudex.
⁊ glo. in. c. j. de auc. ſacro. cõſi. ſuper vbo ꝓrogetur. fo. v. in prag. ſanct.
⁊ docto. §. pr. in. j. addi. allega. ⁊ tex. glo. ⁊ doc. in cle ſi appellationem. de appel. et in. c. perſonas et ibi oẽs ſcribẽ. co. titu. in antiq.

an tempus decem dierum[a] quod datur ad appellã-
dũ poſſit ꝑ iudicẽ minui: ⁊ videt̃ qđ nõ per hãc regu
lam ⁊ per iura pꝛeallegata. Ecõtra ꝙ poſſit. ff. de re
iudi. l. ij. omnes leges ſuperius alleg. in queſtione
pꝛoxima procedunt que inducuntur prout ponit a-
ctorem appellare cũ is ſit actoꝛ in cauſa appel. ꝗ fuit
reus in cauſa pꝛĩcipali vt dici ſolet in aut. de his que
ad appel. ingre. §. illud quoq̃. col. v. ⁊ patet ex eo
ꝙ pendente appellatione nihil eſt innouandum vt.
ff. nil nouari per totum. ⁊ C. de appel. l. iiij. Itẽ quia
iure cauetur ꝙ dilationes ſunt arbitrarie: vt. ff. de iu
di. l. nunq̃. ⁊ C. de dilatio. l. j. ⁊ l. ſiue pars tñ cõiter
dicit̃ ⁊ tenet̃ ꝙ cũ hoc tp̃s decẽ dierum cõcedat̃ a le-
ge ſine aliquo miſterio iudicãtis tacito vel expreſſo
ꝙ non poſſit per iudicẽ minui. arg. iſtius regule ⁊ in
aut. de nup. §. ſi nõ ſolũ. ⁊ de re iudi. l. iiij. ſi quis con
demnatus. ¶ Ad cõtraria patet reſponſio: quia oĩa
loquũtur in tp̃e qđ datur tacito vel expreſſo. i. per. l.
intellecto cũ iudex nõ ſtatuit miniſterio iudicantis.
Item queri põt an legitima ꝗ debetur filio in bonis
patris poſſit aufferri vel minui[b] ꝑ. l. municipalẽ ⁊ vi-
detur ꝙ non: quia cũ beneficiũ ſit a iure conceſſum
ſequitur qđ non poſſit aufferri vt hic ⁊ pꝛeallega. §.
ſi non ſolum. Item quia lex municipalis eſt ius ciui
le: vt. ff. de inſti. ⁊ iure. l. ius ciuile. ⁊ l. omnes populi.
Et iure ciuili iure ſanguinis non poſſunt dirimi. l. ff.
eod. l. iura ergo nec legitima que iure ſanguinis de-
betur poteſt aufferri. ¶ Preterea ius agnationis
non poteſt toli per pactum: vt. ff. de pact. l. ius
agnationis: ergo nec per ſtatutum ſine. l. munici-
palem quia in his demum valet. l. municipalis in
quibus ⁊ pactũ. vt no. C. de decurio. lib. x. ſuper rub.
Preterea ſi verũ eſt ꝙ in his demum valet. l. munici
palis in quibus ⁊ pactũ vt dictũ eſt de neceſſitate ſe
quitur quod non poſſit debitam iure nature tollere
vel minuere. quia nec pactum poteſt: vt. C. de inoffi.
teſt. l. ſi quando. §. illud item ex eo. arg. concluditur
ꝙ cũ ſit quaſi pactum de futura ſucceſſione diſponẽ
do minuẽdo vel tollẽdo in totũ ſequit̃ ꝙ non valeat
pactũ. C. de pac. l. pactũ. ⁊ l. fi. ⁊ de cola. pactũ et de

☞ Adde oĩno de materia huiꝰ apoſt. ꝑ ro. ſing. ſuo. cxij. inci. hoc neſciunt legiſte.

b ¶ Poſſit aufferri vel minui. Adde bal. in. l. cum le. nũc. ij. ⁊ ibi po ſui in addi. ad ip ſum i. v. vtꝝ ꝑ ſtatutũ. C. de epi. et cle. Iac. rebuf. in rub. C. de decu. ti. x. nu. viij. ⁊ ix. et ibi no. poſt cũ in v. ꝓtextu ſtatuti. Pañ. i. c. raynu. nu. xij. poſt quez et addidi in. v. ſi. ſtatutũ. de ſta. fe ly. i. c. eccl'ia ſctẽ marie. nu. v. col. iij. v. ceterũ ꝗrit̃ cõiter. de teſt. ro. ſing. cx. incipi. quidam cardina lis ⁊ Alexan. con ſilio. cxxiiij. ſecũ dum maiorẽ. nu. volu. j.

c ¶ Adde ꝗ dixi. in. §. v. col. iij.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

de preſcrip.lib.conſuetu.biturigũ.
a ¶ Adde an legitima filij poſſit
tolli vel minui per ſtatutũ. Cy.in.l.
ſancimus. C. de nup.⁊ Salyce.in.
auten.nouiſſima.in.xj.q.⁊ ibi fabia
nus de giochis
de mõte ſabino
in.xvj.q. multuʒ
ſingula.⁊ ibi Ja
ſo.colũ.pe.C.de
inof.teſt.⁊ bar.⁊
Jmo.i.l.titio .§.
titio gño.ff.ð cõ-
di.⁊ demon.bal.
in.l.cũ.l.⁊ in au-
ten.C.de epiſc.⁊
cle.⁊ in ↄſi.cxxv.
in fi.li.iij.⁊ in cõ-
ſil.ccciiij .li.ij. et
Alex.conſi.lxxv.
lib.j.col.ij.verſi.ac
cedat.⁊ do.car.
Alexan.in.c.j.de
matrim.ad mor
gani.ↄtra in vſi.
feu.col.x.⁊ Bal.
in.d.l.ſancim⁹.⁊
Auge.⁊ bal.in.l.
j.§.ius naturale
in.fi.q.vlti.ff.de
iuſti.⁊ iur.⁊ bal.
in.l.fi.§.ſin autẽ
es alienũ ꝑ illuʒ
tex.C.de bo.q̃ li.
⁊ Albe.de roza.
in.ij.parte ſtatu
toꝝ.in.q.ciiij.cũ
ſeq.⁊ do.de rot.in deci.xviij .in an-
tiq.incipien.Jtem fuit dubitatum.
⁊ Pau.de caſtro in conſi.xlvj.in no-
uis.⁊ Barto.in conſi.lxxij.col.ij.ver
ſi.ij.probatur.Jo.an.hic in mercu-
riali.⁊ in addi.Spec.in rubri.de ſuc
ceſſio.ab inteſta.⁊ in .c.raynu-
cius.de teſta.⁊ Oldra.conſili.cvj.⁊
in conſi.cxxxvj.⁊ Bar.in autenti.de

ſuis ⁊ legi.heredi.l.fi. Preterea legi
tima de bonis parentũ debet iure
naturali vt in auten.de here.et fal.
.§. primum itaq;.col.j.⁊ vnde lib.
ff.l.ſcripta.in.fin.⁊ de bo.dan.cum
rõ ſed ius naturale eſt immutabile
vt inſtit.de iure na.§.peñ.⁊.ff.de
cap.di.l.eos ergo ius conſequendi
legitimam de bonis pater.erit con
ſequenter immutabile.Oppoſitum
huius[a] oſtenditur:quia certum eſt
vnum ius ciuile tolli poſſe per aliud:
vt inſt.de iu.na.§.pe.⁊.ff.de legi.l.
de quibus.⁊.l.non eſt nouum.⁊.c.j.
de conſti.ẽ.eo.lib.vj.ſed quod por
tio.paternorũ bonoꝝ liberis debea
tur iure poſitiuo ciuili[b] eſt indultũ
non naturali.vt.C.de legi.he.l.leg.
xij.tab.⁊ in auf.de tri.⁊ ſe .§.j.item
patet in auf.de hered.⁊ fal.§.j.⁊.§.
ſi qs aũt nã ibi dicit ꝙ lex neceſſita
teʒ imponit reliquendi legitimã in
lege cõſtat eſſe iuris ciuilis ſpeciem
vel ptãtẽ:vt.ff.de iuſti.⁊ iu.l.ius ci-
uile:ergo ius ciuile imponit neceſ-
ſitatem relinquendi legitimã:ergo
per oppoſitum ius ciuile tollit ab-
ſurdũ em̃ videt ꝙ ius naturale ſm
qð nihil ꝓpriũ erat cũ iure gentium
dñia ſint diſtincta.vt.ff.de iuſti.et

here.⁊ fal. circa finem,in princip.et
Ang.in.l.papinianus.§.quarta.ff.
ff.de inoffi.teſt.⁊ Alex.conſi.lv.lib.
ij.⁊ Ludo.de ro.conſili.xxxij.⁊ pul-
cre.cardi.Alexã.in.c.ius naturale.
col.iij.verſi.glo.
iij.in verbo con-
ceſſio.j.diſtin.et
Lud.de ro.in cõ
ſi.cxxxij.⁊ Bal.
in conſi.ccxcvij.
in princi.lib.ij.et
Jnn.in.c.que in
eccleſiaꝝ.de con
ſti.⁊ Abb.ſiccu.
in.c.fi.colũ.fi.de
conſuetu.⁊ lati⁹
in Ray.⁊ Ray-
nal.ð teſta.⁊ do-
mi.de ro.deciſi.
xviij.ti.de cõſue-
tudi.in nouis.et
multũ ample.et
Abb.in ↄſi.lxiij.
col.ij.li.j.⁊ in cõ-
ſil.lxxv.col.pen.
in.fi.eo.li.⁊ bar.
in.l.de quibus.
col.iij.ver.oppo.
ꝙ indiſtincte.ff.
de legi.⁊ deci.ca
pelle tholoſa.q.
ccccxxxvij.mul-
tum notabiliter
⁊ deci.parlamen
ti grationopolis
dalphinalis.qõ-
ne.cccclxxvj.⁊ Ange.in conſili.ccc.
⁊ latius in conſi.cccxlix.⁊ que dixi in
.§..ij.conſi.ix.⁊ in addi.de teſta.li-
be.conſue biturigum.fo.cxviij.
☞ Adde ad materiã huius apo-
ſtil.⁊ ſignãter ad eius pĩcipiũ qð
not.primeq; preceden.apoſt.que in-
cipit.poſſit auferri:vel minui.
b ¶ Adde ꝙ Ludo.bolo.in addi-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

domi.Mat.de materſellanis in tractat.de ſucceſſione ab inteſta.in.j. addi.col.ij.poſt princi.verſi.preterea tenet idem Alexan.hic Dy.⁊ docto.ſ.proxime alleg.

a ¶Adde quo iure ius teſtandi fuit inductum xpofo.por. ⁊ famoſum iuriſtarum principez Franci.de arc.in addi.Ang.de arc.inſt.de teſta. in prin.⁊ Barto. in.l.interdum.ff. de condi.indeb. ⁊ Alex.cōſil.xij. colū.ij.verſi.nec ad hoc.lib.j.⁊ in conſi.lxxxvij.col. xiij.verſi.nec ad hoc.li.ij.⁊ Abb. in conſil.lxiij.li. pro primo.

in.l.ex hoc iure patrem ad relinquendum aſtridat. Item cum iure naturali ⁊ gentium ius teſtandi fuerit incognitū ꝙ patet:q: iure[a] ciuili qđ eſt poſteriꝰ eſt inductum:vt inſti.de teſta.Item cū ad paterna bona vocetur filij per.l.iuris veteris conſtat:q: per hereditatis petitionē.vt.ff.de peti.here.l.j.⁊.iij.ſed ipſa tolli pōt q: iure ciuili inducta.vt/in eo.ti.l.item veniunt.§.cum aūt ergo ſublata via per quā venitur ad bona ⁊ ipā bona tolluntur q: ſublato medio ſine quo ad extremū perueniri non pōt et ipſum extremū in effectu ſublatum videtur.nā ſublata querela per quam venitur ad hereditatis petitionē ipā hereditatis petitio ſublata videtur:vt.C.de inoffi. teſtamen.l.ſancimus.§.vlt.Item ſublato iure reſtitutionis per quod peruenitur ad reſciſſoriā:⁊ipſa reſciſſoria videtur vt.ff.de actio.et obligati.l.in honorarijs.§.ſi cum reſciſſa.Item ſublato iure offerendi per quod peruenitur ad pignoraticiam.et ipſa pignoraticia ſublata videtur:vt.C.de preſcriptio.xxx. vel.xl.annorum.l.cum notiſſimi.et not.ff.de dā.infec.l.ſi finita.§.poſtea autem.⁊ ꝙ dicitur de debito iure nature debet exponi ⁊ intelligi iure ciuili perſuadente naturali coniunctione conſtituto:vt alias exponitur.ff.de verb.ſig.l.pronunciatio.§.familie. ꝓpter que videtur dicendum ꝙ de rigore iuris legitima poſſit diminui ⁊ auferri.p.l.municipalē:ſed eq̄tas in genere tradita videtur ſuadere contrarium: ⁊ideo rigor preualet:vt dixi.ſ.eo.c.ij.Dyn.

¶Idem.

Non formatur tractu tēporis qđ de iure ab initio nō ſubſiſtit.

¶Si duo minores ſeptem annoꝝ ꝯxerint ſponſalia nō tenēt ab initio de iure:nec ſolo tractu tꝑis infirmatur.Itē ſi duo impuberes vel vnꝰ pubes ⁊ alter impubes[b] nō ꝓximi pubertati ⁊ in quibus etatē malicia nō suppleat ꝯxerūt matrimoniū ꝑ ꝟba de pñti nō tz ab initio de iure nec cōfirmatur ſolo tēporis

b ¶Adde quō matrimoniū contractum intermi norem ⁊ maiorē cōualeſcat pulcre.Bald.cōſilio cccxiiij.inci.incipiā a radice.li.j. vbi ponit intellectum.c.j.de deſpon.impu.li.vj. ⁊ per Bal.cccxcix.eo.li.⁊ in conſi.ccccxxviij.i pñ. eod.li.vbi etiam vide q̄d iter duos impuberes.⁊ Abb.ſicc.⁊ p̄poſitum mediola in cap.de illis in.j. de deſpon.imp. ⁊ Io.lupi.de hiſpania in tractatu ſuo de ſpōſa.⁊ matri.§.q̄etas requiritur ⁊ que not.deciſi.capel. tholo.clx.⁊ pulcre cal.in conſil. ij.ti.de ſponſa.⁊

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

qn prouocare non eſt neceſſe. tractu. ſ. de deſpõſatione impuberũ. c. j. li. vj. Itẽ ſi aliqs impetrauit bñficiũ[a] cũ cura. tpe quo non erat in etate legitima lz poſtea fiat etatis legitime impetratio non confirmaṫ: ſed tps date [b] literarũ ſolum attẽdiṫ. ſ. de reſcrip. c. ſi eo tpe. lib. vj. Itẽ ſententia que nulla eſt ipo iure non cõfirmatur[c] aliquo tẽporis tractu. ff. de appel. l. ſi expſſim. Itez inſtitutio heredis q̃ ab initio eſt inutilis propter perſonã teſtantis: quia forte erat impubes non conualeſcit licet poſtea fiat pubes vel ſi erat ſeruus non cõualeſcit. lz poſtea fiat liber vel ſi erat filiusfamilias nõ conualeſcit licet poſtea fiat ſui iuris. Item ſi erat furioſus non firmatur licet poſtea fiat mentis. Itẽ ſi erat capt⁹ ab hoſtib⁹ nõ firmaṫ licet poſtea redeat. Et hec oia pbaṫ. ff. de teſt. l. ſi fili⁹. ꝛ. l. ei⁹ ꝛ de leg. iij. l. j. §. j. Itẽ ſi erat inutilis pp pſonam heredis ſcripti. qꝛ erat nõ capax non firmaṫ lz poſtea fiat capax. ꝛ hoc vult rła poſita. ff. e. l. peñ. Itẽ teſtm̃ et ois voluntas alia q̃ eſt ab initio falſa tractu tpis non firmaṫ: vt. C. de falſis. l. ſicut Itẽ legatũ qd eſt ab initio inutile pp pſonã legãtis tãtũ vt qꝛ non poterat teſtari. et cõſequenter nec legata relinquere: vt. ff. de lega. j. l. ij. vel propter perſonam legantis et legatarij: vt quia legat teſtator ſeruo ſuo vel legat heredi a ſeipſo vel propter perſonam legatarij: ꝛ eius a quo preſtãdum relinquebatur: vt quia legat ſeruo heredis vel ratione rei legate: vt qꝛ legantur marmora ꝛ colũne edibus iniuncte non firmatur tractu

matri. vbi ponit de duobus minoribus quod vide qꝛ ſingulare.

a ¶Addo gl. ſingul. in. d. c. ſi eo tempore: ſuper verbo tunc. et glo. ſeq. ꝛ ibi de ſcto ge. de reſcrip. ſ. eo. lib. ꝛ dy. ſ. in reg. beneficiũ. in. vj. q. ꝛ que ibi dixi.

b ¶Adde quando tẽpus date literarũ attendaṫ in. regła q̃ prior j. eo. ꝛ q̃ ibi dico. ☞ Adde oino de hoc dicto panor. in. c. dilect⁹. nu. et qd ibi poſui in additi. ad ipm. in verſi. tps date de preb. gemi. poſt quẽ dixi in apoſtil. in. c. ſi cui. nu. lx. in ver. tẽpus date. de. pben. lib. vj. et dixi plene poſt philip. frã. in. c. diſpendia. §. prius. nu. ij. in vſi. tẽp⁹ date. extra de reſcrip. eo. li. vj.

c ¶Addo an ſententia ipo iure nulla p appellationẽ ſi p iudicẽ appellatiõis confirmetur valideṫ. bart. poſt Dy. in l. ſi expreſſum colũ. ij. in. ij. q. ꝛ ibi alex. in addi. hic alle. ꝛ gl. in. l. j. et Cy. in. v. q. Bar. ꝛ bald. col. iij. C.

d ¶Addo an teſtm̃ factũ apud hoſtes valeat ſi teſtator redeat ab hoſtib⁹ bar. ꝛ frã d are. i. l. ei⁹. i pri ff. d teſta. ꝛ rõnẽ ibi vide p frãch. Quid de mercatore vel alio qui apud barbaros aut venetos ibi nõ ſeruaṫ forma iuris fecit teſtm̃ ꝛ ibi deceſſit. vide bar. in. l. j. i. q. iij. ꝛ ibi doc. mo. C. de ſum. trini. ꝛ bal. pulcre i. l. ius ciuile. col. ij. v. ꝛ no. ꝛ lati⁹ i. l. ſi non ſpãli. ꝛ ibi alex. C. de teſt. et bal. in ꝯſil. cccxx. co. ij. v. reſtat. li. j. ꝛ in ꝯſi. cxi. vol. ij. ꝛ celebre in cõſi. clxiij. cũ ſeq. li. iiij. ꝛ Oldr. d laude. i ꝯſil. cclviij. ꝛ alex. i add. ad bar. in. d. l. j. C. de ſum. tri. q̃d de teſtõ facto i portu ſaracenorũ an dicaṫ factũ in terris ſaracenoꝝ: ꝛ determiatũ fuit qꝛ nõ qꝛ port⁹ eſt public⁹ ꝛ ita xpianoꝝ ſicut ſaracenoꝝ. vt no. bal. i rubr. de re. diui. col. iiij. v. lz qrit an port⁹ et ang i. §. littorũ in fin. inſti. de re diui.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

temporis.⁊ ſi cauſa impedimenti [a] remoueatur. vt ff.de reg.cato.l.j.in pn.⁊ de leg.j.l.cetera.§.j.⁊.C.de leg.l.ſeruus.⁊ inſtitu.de leg.§.an ſeruo.Item in ſtipulatiõe qua ſtipulatoꝛ rem ſacrã ſtipulatio nõ firmatur licet fiat pꝛophana.Itẽ ſtipulatoꝛ hoiem liberũ nõ firmatur ſtipulatio licet tractu tpis fiat ſeruus:vt.ff.de verbo obli.l.inter ſtipulantem.§.ſacram. ſed cõtra regulã videt̃ multa obſtare.⁊ maxĩe.ff.de ſerui.ruſti.predi.l.per fundũ ⁊ cõia predi.l. receptum.vbi cõſtitutio ſeruitutis facta per vnuz ſocioꝝ nõ tenet ab initio poſtea tñ firmatur alijs cõſentiẽtibus qñqꝫ idem de contrac.iudic.l.vna. vbi data in officialem inutiliter collata tractu tpis firmantur.⁊.§. de nup.l.⁊ ſi contra mandata.⁊.ff.de ritu.nupti.l. ſi quis in ſenatorio.Item de leg.iij.l.j.§.ſed ſi filiꝰ. vbi legatũ qđ eſt ab initio inutile firmatur tẽpoꝛis tractu. Itez de heredibus inſtitu.l.qui ſoluendo vbi inſtitutio q̃ erat inutilis confirmatur tractu temporis. Item de conditione.inſtitu.l.mulier.§.j.vbi manumiſſio que ab initio fuit inutilis confirmatur tempoꝛis tractu. Ad que omnia dicunt legiſte volentes ſoluere generaliter:qđ illud ꝙ ab initio de iure nõ tenet: non firmatur tẽpoꝛis tractu ſolo [b].⁊ ita intelligũt regulã.ff.eod.l.qđ ab initio.⁊.l.peñ. Sed alijs adminiculis concurrentibus qđ non valet ab initio ex poſt facto firmat̃.Et ita intelligũt oia ſupꝛadicta iura q̃ videntur regule cõtraria que ſolũ licet cõiter teneatur per omnes non procedit de iure:qꝛ ſi teſtatoꝛ impubes ⁊ moritur factus pubes adminiculũ ſuperuenit ⁊ tñ teſtamẽtũ nõ cõfirmat̃.Sed teſtatoꝛ filiuſf.⁊ poſtea fiat ſui iuris adminiculũ ſuperuenit ⁊ tñ teſtamẽtũ nõ cõfirmatur.idẽ in furioſo lꝫ poſtea fiat ſane mentis.idem in capto ab hoſtibus ſi poſtea redeat ab hoſtibus idẽ in re mea q̃ mihi pure legat̃. Naꝫ licet adminiculũ ſuperueniat quia deſinit eſſe mea nõ firmatur legatã.idẽ in re.ſacra q̃ poſtea fiat ꝓphana. ⁊ in hoie libero q̃ poſtea ſeruus nã in his oĩbꝰ ſuperuenit adminiculũ qꝛ ceſſauit cã impedimenti: et tñ qđ ab initio fuit inutile non firmat̃ tpis tractu. et ideo clarius põt dici ad oia ꝙ aut durat cã ĩpediẽs aut ceſſat ⁊ nulla ſuperuenit confirmãs:aut ſic ceſſauit ⁊ ſuꝑuenit ꝯfirmãs.pꝛio eñ caſu regula ſimpliciter vera eſt:qꝛ qđ ab initio non valet tractu tpis nõ firmatur:vt hic.⁊.ff.e.l.qđ ab initio.⁊.l.pe.⁊.C.de fal.l.ſicut.⁊.ff.de appel l.ſi expreſſim ſcđo caſu.ſ.qñ ſolum ceſſauit cã ĩpediẽs:⁊ nõ ſuperuenit cã con-

a Adde ꝙ edibus affixa marmoꝛa legari non pñt nec recõualeſcit licꝫ poſtea ad edibꝰ ſeparẽtur: vt.l.cetera. hic allegata qđ limita qñqꝫ modis vt ibi p alex. ⁊ bñ facit q̃ dixi in quodã ꝯſi. incipi.Jaquelina.in.iij.dubio.

b Adde glo.⁊ bar.⁊ flo.de ſan.petro.in.l.p fundũ.ff.de ſer.ruſt.predio.⁊ pulcre bar.tenẽtẽ hãc ſolutionem poſt gloſ.ibi in.l.cum vir.col.ij.ver.op po.ff.de vſuca.⁊ bal.in.l.j.col.ij.C.ſi ſeruus exteꝛo.⁊ bar.in.l. pluribus.§.j.ff.de ver bo.oblig.⁊ tex.⁊ ibi Ange.aret.in.§.j.inſt.de inut.ſtipu.⁊ Spec. ti.de arbi.§.ij.ver.ſi.quid ſi pendẽte.⁊ Bar.in.l. cetera.in prin.ff.de lega.j.Et not. ꝙ qñdo teſtamẽtũ deficit ex pſona teſtãtis qꝛ eſt iteſtabilis nõ recõualeſcit poſtea:vt in pſonis hic per Dynum enumeratis : et vide pulcre per

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Bart.in.l.j.ꝛ ibi bal.ff.de leg.iij. ꝛ Bal.in.l.j.col. x.C.de ſacroſan. ꝛ ange.are.inſti. qb⁹ mo.ꝑmiſſuȝ eſt face.teſta.in prin.in fi.ꝛ in.§.non tñ.in primo notabili quibus mo.infirmaẜ teſta.an aũt teſtamẽtum ꝑ filium patre exiſtẽte deportato reſcidatur patre reſtituto Bar.in.l.fina. de ſenten.paſ.et reſti.dicit ꝙ ita ſecus autem eſt in contractibus intervivosquod reprehendit ibi Ludovi.bolo.in ſuis ſecundis interpreta.per illũ textũ.verſicu.ita tamen vt geſta per filium ꝛc.dicens quod ſive ſit teſtamentum ſive contractus inter vivos oĩa valent nec irritãtur per reſtitutionẽ patris ad patriam vt ibi ꝑ eũ.Et vide abb. ſiccu.in conſilio cviij.lib.j.ꝛ Ludo.de ro.in conſi.ccccclx.an contractus invalidus ratione perſone cõtrahẽtis prohibite ceſſan firmans idem:quia qđ ab initio nõ tenuit nõ cõfirmatur:vt.ff.de vbo.ob.l.inter ſtipulantẽ.§.ſacrã.et de teſta.l.eius ꝛ.l.ſi filius.ꝛ de leg.j.l.cetera.§.j.C.de legi.l.ſeruus.inſti.de lega.§.an ſeruo.ꝛ.s̃.de reſcri.c.ſi eo tpe.In tertio caſu qñ ceſſauit impediẽs ꝛ ſuꝑuenit cõfirmãs tũc regula locum nõ hȝ:vt ptȝ ſi qs bñ intellexerit in oib⁹ contrarijs ſupra dictis.Nam in.l.per fundũ.ꝛ.l.receptum:defectus conſenſus ſocij reddebat conſtitutionẽ ſeruitutis inutilẽ:ꝛ iõ quia ceſſauit defectus.ꝛ ſuperuenit conſenſus ꝛ cõfirmatur conſtitutio ſeruitutis.Itẽ.C.de cõtract.iudi.impedimentum donationis erat officiuȝ:ideo qꝛ ceſſauit officiũ ꝛ ſuꝑuenit volũtas expreſſa vel tacita ex tpis diuturnitate preſumpta confirmatur donatio.ꝛ idẽ in.l.ꝛ ſi cõtra mandata.ꝛ in.l.ſi qs donatario.ꝛ in.l.j.§.ſed ſi filius.ff. de lega.iij.ꝛ in.l.ſi deportati ſeruo.ꝛ.l.mulier.§.j.ff.de cond.inſti.ꝛ.l.j. C.ſi maior fact.fuerit.ꝛ in.l.qđ in rep.§.j.ff.de le.l.j.legata inutiliter co.ti.et.s̃.de ſymo.impu.c.j.qꝛ ibi ceſſauit cã impediẽs.i.minor etas:ꝛ ſuperuenit cã confirmãs.i.nouus conſenſus ꝑ verba expreſſa vel per alios nouos actus extrinſecos declaratos.Et idẽ in.l.tribun⁹.§.vlti.ꝛ.l.ſi fili⁹.ff.de teſta.mili.ꝛ in oib⁹ alijs in quibus cavetur ꝙ inutile a principio tractu tpis cõfirmaẜ.itẽ ꝯ regulã videẜ.ff.de reg.cato.l.j.ꝛ.ij. Scribunt legiſte.ff.e.l.qđ ab initio ꝙ ſpecialia ſunt:tñ nihil eſt:qꝛ textualiter ſoluit in prealleg.l.j.in ver.q̃ diffinitio.ff.de reg.cato.dicit em̃ ꝙ multũ refert vtrũ aliqđ pure concipiatur inutiliter.ꝛ tunc tractu tpis nõ firmaẜ:aut ſub cõditione[a] ꝛ tũc pendente cõditione nõ põt inutile dici cũ ſit nullũ.ꝛ ideo non impedite inhabilitate validetur:ꝛ adde hic dy.ꝛ bar. in.l.ſi.ff.de ſolu. ☞ Addo inquãtum tangũt vterꝙ materiam fiduſſa.teſtantis qui tamẽ fit poſt ſui iuriſdi.Baldus omnino in rep.l.j.nu.ij.ꝛ qđ ibi dixi i apoſtil. ad ipſum.in verſiculo ad pias cauſas.C de ſacroſanctis eccle. vbi quid in teſtamento ad pias cauſas vbi cito do.coapoſtillatorem meum.

a ¶ Adde quare regula cato. in legatis cõditionalibus non habet locũ Bar. in.l.j.col.vlti.ff. de reg.cato.ꝛ in l.cetera.§.j.ꝛ ibi do.ff.de leg.iij.ꝛ Dyn.et que ibi dixi.s̃.in prohe. folio.iij.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

tur effectum aſſumere per cōditionis euentū. Cum quod nullum eſt viciari nō poſſit.ff. de iniuſto rup. teſt.l.nā ⁊ ſi ſub conditione.

¶ Idem.

Non eſt ſine culpa q rei q̄ ad ſe nō ꝑtinet ſe immiſcet.

¶ Si que aſſerit ſe iuriſperitum cū canonici et ciuilis ſit iuris ignarus ⁊ pretextu aſſertionis fuerit aſſumptus in iudicem per imperitiā male iudicauit[a] videtur fuiſſe in culpa quia ſe immiſcuit rei ad ſe non pertinenti et propterea iure cauetur quod ipſe tenetur actione in factū inſtitum religioni iudicantis videbitur equum.ff.de var.cogn.l.ſi iudex.et de actio.⁊ obligatio.l.ex maleficijs.§.ſi iudex ⁊ inſtitu. de obli. que ex quaſi deli.naſ.in prin. et idē dico in eo qui aſſerit medicum cum

a ¶ Adde pulchre Bar.⁊ Alexan. ibi in additi. in.l.ſi iudex.ff.de var. cog.qn̄ per imperitiā iudex male iudicauit ⁊ bart. in ſua diſputat.in cipiente. iudex per imperitiam. et Bal.i.c.j.§.iudices. et ibi cardi. Alexā.de pa.iu. ſir.⁊ bar.⁊ Bald. in.l.filiusfa.i pn̄. ff.de iudi.⁊ Inn. ⁊ Abba.in ca.ſuper eo q me.cā. ⁊ Ang.are.⁊ Jo. fab.inſti. de obl. q̄ ex quaſi deli. naſ.in pn̄c.Ang. ge.de peruſi.l.ex maleficijs.§.ſi iudex.⁊ ibi Bar.ff. de act.⁊ obl.bar. Bal.et Ale. in.l. ij.ff.qd̄ q̄ſq; iu. ⁊ not.q iudex male iudicās tenet ex quaſi maleficio.vt hic p Dy. et in iur i.ſ. allega. ſed medicus male ſecans vel iniquas medicinas appropians tenetur ex malefic.vt inſtitu.ad.l.acqui .§. imperitia.alias preterea ſi medic⁹. ⁊ ibi Joan.fab.et Ange.aret.in dicto titulo de obli.qui ex quaſi Barto.⁊ Bald.in.l.illicitas.§.ſicuti.hic allega.⁊ tex.⁊ ibi do.in.l.pe.C. de cōdi. ob cām da.⁊ adp̄dicta ⁊ oīa exēpla hic p Dy.poſita.vide ſingu.Inno. abba.et Fely.in.c. tua nos. de homici.⁊ quid de aduocato an teneat de imperitia.vide ibi fely. pulchre in pn̄.⁊ guy.de ſuz .i.c.j.C.ð aduo. ⁊ Bart.in.l.idēq;.§.ſi q̄ſea. ff. mādа.⁊ ſpe.ti.de aduo.§.vlt.co. vl.℣.

quid ſi per imprudentiā.⁊ ti.de requiſitione cōſilij.§.j.verſi.conſiliarij.quid de imperitia notariorū vide Bal.conſi.v.in pn̄.lib.ij. q imperitia notarioꝝ deſtruit mundum. ⁊ ponit cōſciētias viroꝝ in magno diſcrimine vn̄ dicit gl.no.quā ſequuntur Cy.et Bal.in.l.fi.C.de fideiuſ. q ſimplicitas notariorū nō intelligentiū clauſulas iuris quas quotidie ponūt in inſtrumētis nō debet nocere partib⁹:⁊ ſunt vt pica: et papitic⁹ gall⁹ q̄ ſtant in palatio dn̄orū q̄ loquūt ſine intellectu vt dicit ludo.de ro. in ſuis ſing.f. iij. qd̄ not ⁊ de ipis vide gl.⁊ Jo. de platea.i.l.gn̄ali. C.de ta.lib. x. et Bal.in.l.fi.C.de edē.col.peñ.⁊ Alexan. de imo. in.l. argētarius.§.cū autē.col.vlti.⁊ ibi Ludo.bolo.in ſuis primis interpretationib⁹.ff.de edē.vbi dicūt notarium teneri ad intereſſe ꝑtis ꝓpter eius culpā ⁊ qn̄ q̄s teneat de damno dato p impitiam vide abbatē. ſicc.in ca.fi.de iniurijs ⁊ damno dato.⁊ car.do.anto. i ſumma cōfeſſionali.trac.de reſti. Et de iudi. vide Lud.ro.in ſuis ſing.fo.v.co.ij. ver. iudex q̄ admittit.et Ludo.bolo.in d.l.fina.de var.cog.in primis interpre.⁊ Felyn̄.in.c. excōica. in fin. de here.⁊ Bal.in conſil.lix. ante fi.lib.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

medicinam ignorat: ⁊ per imperi-tiam aliquem ledit: vt. ff. de offici. preſi. l. illicitas. §. ſicuti. ⁊ inſtit. ad l. acq. §. imperitia. Itē in quolibet artifice aſſerente ſe perituꝫ cum ſit imperitus: q꞉ culpa eſt immiſcere ſe rei ad ſe nō pertinēti: vt. ff. loca. l. ſi qs fundū. §. celſus. ⁊ l. item queri tur. §. ſi gemma. ⁊ ad. l. acqui. l. idē iuris eſt. in fin. fallit in meſſore qui de dolo tantū tenetur ⁊ ſi imperite verſatus fuerit ſibi enim imputari debet qui eum adhibuit niſi fuerit in lata culpa que dolo aſſimilatur ff. ſi mē. fal. mo. dixi. l. j. §. hec actio. Itē in eo qui inuadit poſſeſſionem vacantē: q꞉ cum ſciat eam ad ſe nō pertinere videtur fuiſſe in culpa [a] ⁊ ꝓpterea tenet. C. vñ vi. l. fin. ¶ Sed nunquid ille q potuit impedire ne alius lederetur: et non impediuit teneatur. De iure canonico [b] pla-num eſt ꝙ tenetur: q꞉ nō impedien do cuꝫ poſſet videt participaſſe de lictum ſeu fauorem prebuiſſe delin quenti: vt. s. de ſenten. excō. c. deli-cto. de iure autē ciuili videt prima facie ideꝫ ꝙ de iure canonico. quia

¶ Adde ad materiam preſentis apoſt. ⁊ dicti origi. ſup quo ſtructa eſt. ſ. incꝑtum dr hic ꝙ impitia nota riorum cū obeſt cōtrahētibus eūdē dy. i. l. queſitū. ⁊ qđ ibi dixi i apoſt. ad ipm in ver. ꝓferētē. ff. đ op. leg. ⁊ ibi omnino Alex. cōſi. lxxxij. vol. j. ⁊ cōſil. xlij. vol. iiij.

a ¶ Adde quod fallit in fabro et opatorio q excu-ſat ſi laborat i re alteri⁹ q̄꞉ cōdu-centis ex q facit de mandato ei⁹. vt eſt gloſa ſing. ⁊ ibi bar. et i ad-di. Alexā. Ange. bal. ⁊ ludo. bolo. i. l. rē. §. tignū. ff. de rei vendica. ⁊ alex. i. l. de pupil lo. §. nūtiationē. col. iiij. ff. de no. ope. nūtiatio. qđ limita. vt ibi per Ludo. bollog. et alex. i. đ. §. tignū in addi. ad Bal. et vide Angelū. areti. in. §. cuꝫ in ſuo. inſtitu. đ re-di. ⁊ Saly. in. l. non iđ minus. C. de accuſa. ⁊ Jo. de imo. ⁊ Lud. ponta. in. đ. §. nunciationem. ⁊ paulus de caſtro in cōſi. cccclix. in antiquis et Alexā. cōſil. xxvj. col. ij. lib. j. ⁊ Fely. in. c. vniuerſitati. colū. j. de ſenten. excō. ⁊ Bart. in. l. nō ſolū. §. ſi man-dato. colū. ij. ver. circa primū dic. ff. de iniur. ⁊ ibi Alex. in addi. circa fi.

b ¶ Adde an ex ſola ſcientia qs te neatur qn non impediuit vel non

reuelauit. tex. ⁊ ibi Innoc. ⁊ abba. ⁊ de bellenzi. in addi. in. c. quanto. de ſen. excōmu. ⁊ bar. in. l. j. §. ſꝫ i co. ff. ad ſill. vbi dicit ꝙ ſi qs occidit aliū me preſente: ⁊ non adiuuante non teneor. ar. gl. i. l. culpa caret. ff. e. tit. ſꝫ paul. de ca. i. l. fi. C. de his q-bus vt indi. hoc limitat vt ibi vi-de p eū. ⁊ berna. in additi. Abba. in. đ. c. q̄to. ⁊ vi-de Barto. in. đ. l. culpa et i dicta. l. j. §. occiſorū. ff. ad ſille. et latius in. l. verum. in fi. et ibi Alexan. in addit. ff. de pari. Bar. ⁊ Bal. in. l. nō metū. §. ſꝫ lꝫ. ff. qđ met⁹ cā. et Bartolus ⁊ bal. in. l. vt. vj. col. ij. ff. de iuſti. ⁊ iur. ⁊ Ang. are. in. §. iuris ꝑcepta. in-ſtitu. eo. ⁊ Lud. ro. cōſ. cxvij. tex. et gl. in ca. nō in ferenda. xxiij. q. iij. ⁊ archi. i. c. ne gligere. ij. q. vij. et Angel. areti. in tracta. malefi. in gloſſ. che ay. tradito la patria tua. colum. ij. ⁊ ſpecul. titu. de lapſis. ⁊ diſpu. §. iuxta. ꝟ. quid ſi potui. ⁊ ꝟ. quid ſi amici mei ⁊ Bald. in here. decre. colū. v. ꝟſi. informat. ⁊ cepol. in cōſi. lv. col. ij. in ſi. et ange. in con ſilio. lxxij. Fely. in dicto. ca. quāto. Johan. and. ⁊ Jo. de anna. in. c. pe-trus. de homi. ⁊ Flor. in. l. ait. lex. ff. ad. l. acquil. ange. in. l. j. C. de nil.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

aggeri. nō rūp. ⁊ ſaly. in. l. j. C. de rap. vir. ⁊ bal. i rep. l. j. C. vñ vi. ⁊ abb. in. c. j. co. pe. de reſti. ſpol. ƺ opi. bart. i. d. l. vtrū reprehēdit̃ p bal. in q̃dã ci⁹ cōſi. in q̃ dicit aīam bar. in inferno ꝓꝑ illã opi. cruciari vt referunt alexã. ang. are. ⁊ Fel. in locis. s̃. alleg. ⁊ illud cōſi. Bal. nō potuit inuenire ⁊ vide aug. ariminēſeƺ ⁊ Ber. landr̃. in add. ad ang. are. i. d. tracta. maleſidei. ⁊ Lu. de ro. in ſuis ſin. fol. vltimo. col. j. verſi. nūquid. et Ludo. bolo. in. l. modorū. i ꝑmis interpreta. ff. de pe. et Cy. i. d. l. j. C. vñ vi. et Bart. in auſ. vt defunctorū funera. co. v. et Fely. in. c. q̃ alios. de hereticis q̃ ponit regulã cū plurib⁹ fal. ⁊ in. c. j. de of. de leg. ⁊ ſal. i. l. q̃ſq̃s C. ad. l. iul. mai. ſed aduerte ꝑm bal. i. d. l. non idmin⁹ ꝙ nō ƺ ſibi denūciare pſonã q̃ ƺ ipƺ offendere rōne ſcādali. ⁊ bal. idē dicit in. l. mãda. i fi. C. manda. ⁊ bar. et alex. i addi. in. d. l. nō ſolū. §. ſi mãdato. in. q. peñ. a ¶ Adð gl. ſup ꝟbo ꝙ meū ⁊ ibi doc. in. c. iter dilectos. de fide iſtr. ⁊ ibi aliq̃d p Fely. col. x. ꝟſ. fallit tertio ⁊ per gl. et philip. franc. hic q̃ ēt dicūt ꝙ bñficiat⁹ nō agit ex

iure cauetur ꝙ ſi ſeruus ſciēte dño ⁊ ꝓhibere nolente occidat dñs occidiſſe vr̃. ff. de noxa. l. ij. in princi. Item qui ꝑpoſitū ſuū nō ꝓtexit cū poſſet in pari cã facinoꝛis eſt habēdus: vt. ff. de re mili. l. oē delictum. §. qui prepoſitū. Sed contrariū huius determinatur. ff. eo. l. culpa caret qui ſcit ⁊ prohibere non poteſt tex. tamen illius. l. teñ ꝯtrarium. argu. a ꝯtrario ſenſu ſumpto quia ſi culpa caret qui ꝓhibere non poteſt ergo ſi ꝓhibere pōt videtur eſſe in culpa. tñ pro illa opi induci poſſet: qꝛ iure cauetur ꝙ ſeru⁹ qui potuit opem ferre dño ⁊ non tulit capite punitur: vt. ff. ad ſill. l. j. §. eo autem. tamē libero hoi vel proximo ex cauſa fideicom. liberando nō imputat̃ ſi opē ferre potuit ⁊ non tulit vt ea. l. j. §. ſed in eo. Iteƺ videtur iſta rña impedire officiū tractatus. ff. de neg. ge. quia cū gerens aliena negotia ſine mãdato fit in culpa ƺ ſibi actio denegari tñ conſueta eſt ⁊ facilis, ſolutio: qꝛ cum naturaliter hō hoi offm̃ debeat. vt. ff. de ſerui. expoꝛ. l. ſeruus ea. l. magis ſuum offm̃ vr̃ adimplere q̃ꝫ culpabiliter rei aliene ſe immiſcere qꝛ appellãs ꝓducitur facere rē ſuã quaſi ſua interſit rōne illius officij ⁊ cogitationis q̃ð inter hoies natura cōſtituit: vt. ff. de iuſti. ⁊ iure. l. vt vim. ⁊ de appe. l. non tãtum. ⁊ qñ appel. ſit. l. ij. §. fi. Dy. ¶ Idem.

Nullus pluribus vti defenſionibus prohibetur.

¶ Nã ſi negaui me debitorē ad mei defenſionē ⁊ ſic ꝑpoſui exceptionē facti ſiue intētionis nihilominꝰ poſſum poſtea ꝑponere exceptionē pacti ⁊ rei iudi. ⁊ ał's vt in regula iuris nemo ex his in principio. ff. eodem. Item ſi prima propoſui exceptionem pacti vel iuriſiurandi poſſum poſtea proponere exceptionem rei iudi. vt. ff. de excep. l. is q̃. Itē ⁊ ſir̃. poſſum proponere pl'es exceptiones^a vt pacti iuriſiurãdi ⁊ rei iudi. vt. ff. de exce. l. nemo ꝓhibet̃. eſt ergo effect⁹ regule ꝙ ſir̃ et diuerſis temporibus proponere poſſum plures defenſiones quibus oibus mediantibus vel

ti.duplicato tñ bene excipit. vide q̃ dixi in regula bñficiũ inſi.prime poſtil.⁊ vide ad no.hic Bar.i.l.ne mo.⁊.l.is q̃.ff.de excep.⁊ Barto .et doct.i.l.j.C.de fal.cã adiec.et ſpe. ti.de excep §.viſo.col.pe.v̄ſi.i ſũma norãdũ eſt.⁊ Jo.an.hic i mer. ⁊ Bar.in.l.cũ de indebito.ff.de ꝓba.Bal.in.l. ſiq̃dem.c.de excep. ⁊ Bar.ſozi.in repe.l.j. in primis cartis.ff.de vulg. ⁊ pupi. ſubſti. et Ang.are . inſtit. de excep.§.idez iuris eſt.co. xvj. verſi.capio quartũ principale. et ver . hic ſumpta occaſiõe an reus poſſit opponere ⁊c.⁊p doc.in ſeq. addi.allega .Et not.ꝙ vbi quis allegauerit plures exceptiones ſufficit alterã ꝓbare ad victoriã ſue cauſe vt.c.cũ iã dudũ.ꝺ ꝓbẽ.⁊ hoc ſentit dy. in princ.verſicu.eſt ergo effect⁹ ⁊c.⁊ Alex.in cõſil.vj. li.iij.niſi requireretur concurſus oĩm vt.l.iij .§.hoc aũt ſuperiori ibi duas res docere. ff.de itinere actuq; priuat.vel niſi ſe aſtrinxiſſet ad oĩa ꝓbanda vt.c. lz cãm ⁊ ibi gl.in verbo aſtrinxit.de ꝓba.⁊.l.diuus ⁊ ibi Barto.ff.de re iud.⁊ no.Joh.de pla.in.l.monẽde.

altera eorum excludetur intentio actoris. Sed opponitur et videtur ꝙ ſi propoſui vnam non poſſuz proponere aliã ſi eñ cõuẽtus actione noxali negaui.me ſeruũ hr̄e in poteſtate:⁊ cõuictus de mendatio volo me dicere ſeruũ hr̄e in ptãte ⁊ conueniri noxalr̄ nõ ſum audiendus.vt.ff.de noxa.l.quotiẽs.§. pretor.⁊.l.ſi ſeruus depoſitus.§.ſi negauerit.Jtẽ ſi cõuentus de pauperie negaui quadrupedẽ meuz eſſe conuictus mendatio volo dicere meũ eſſe ⁊ dare ꝓ noxa non audior.ff.ſi quadr.pau.fe.d.l.j .§.interdũ.Jtẽ ſi rei ven.conuẽtus negabã me poſſidere ⁊ conuictus de mẽdacio volo me dicere poſſidere et paratũ me ſuſcipere iudiciũ non audior nã poſſeſſio nihilomin⁹ transfertur ad actorẽ vt.ff.de rei ven.l. fina.Jtem ſi conuentus hypo.neg. rem debitoris ⁊ poſtea ꝓbato dñio debitoris volo dicere mihi primo obligatum fuiſſe nõ audior.vt in autẽ.de trien.⁊ ſem .§.illud quoq; col.iij.⁊.C.qui poſ.in pigñ.ha.autẽ itẽ poſſeſſor.¶Jtem ſi negaui ſcripturã meã q̃ ꝯ me producebãt vel negaui numerationẽ: ⁊ conuictus volo poſtea cõfiteri ſcripturã meã ⁊ numerationẽ allegare ſolutionẽ

in.iiij.no.de delato.li.x.⁊ Barto.in conſi.cxciij.in fi.v̄ſ.quarto dico qui allegat dy.hic ⁊ ample per Fely.i d.c.lz.cãm ſup verbo aſtrinxit.col. xxxj.vbi ponit duas concluſiones cũ decem fallẽ.⁊ Fely .ſing. in .c. ij.col.xij.verſi.reſtringitur de reſcrip.⁊ abba ſic. cõſi.lxxxvij .⁊ in cõſil.l.li.j .Adde Alex.cõſi.lxj. co. ij.ver.ſed in caſu nr̄o.lib.ij.⁊ paulus de caſtro.ꝯſ. xxvj . in antiq. angel⁹ et Jaſon in.§.j.de ac.⁊ ipz Ang.in.§.q̃ aũt ſe volunt et ibi Jo.fab.inſtit. de excu.tuto. et ibi Jaſo.in addi.ad chriſtofor̄.por.⁊ qñ qualitas adiecta facto debeat ꝓbari cum facta.vid ꝑ fely. vbi.s̃.et in.c.i ex animata.ꝺ iudi. ⁊ imol.⁊ anto.i.l. exhibita eod.tit. ⁊ Alex.i.l .diuus colũ.ij.verſi.ſucceſſiue.q̃re Bal. ⁊ moder.in.l. titia.ff. ſolut. matrimoñ et Anto. corſeti in ſuis ſingul.in litera qualitas ⁊ Alex.in additio.ad Bartolũ in.l.q̃ vxori.§.qui tñ.ff.de adulte. Bartolus in.l. fulcini⁹ .§. j. ff.ex q̃bus cau.in poſſeſſio .eatur .⁊ Baldus in.l.prima.C.de cõditio.infert. et in.l.ij.poſt Cy.C.de probatio.et

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

nō audior:q2 nihilominus condemnabor in duplū vt in autenti.de triē.⁊ semi.§.studiū quoq3 ⁊.C.de non nume.pecu.autē.contra qui propriā.Sed in oībus his dicūt ꝙ ſpecialia ſunt.Ratio autem ſpecialitatis eſt vt mendaciū puniatur vbicūq3 ergo depꝛhendetur in proponente defenſiones mandaciū idē erit dicendum per omnia cum vbi eadē ratio eſt idē ius ſtatui debet: ſed vbi proponuntur exceptiones cōtrarie neceſſe eſt ineſſe mādaciū:q2ſi vna eſt vera eius contraria neceſſario erit falſa.Cum ad poſitionem vnius contrariorum ſequatur remotio alteriꝰ ff.de verbo.ſig.l.hec verba.⁊ de inſtito.l.ſed ⁊ ſi pupillus.§.ſi inſtitoria.⁊ propter hoc opinio illorū qui dicunt excere proponentes exeptiones contrarias non procedit.vnde mihi videtur clariusª diſtinguē dum: quia dico aut exceptiones que videntur contrarie proponuntur conditionaliter aut ſimpliciter.ſi conditionaliter proponi poſſunt etiam contrarie verbi gratia: quia dico me debitorem non eſſe ſed ſi contingit probari me debitorem eſſe prono exceptionem pacti de non petendo vel ſolutiōis vel aliā ſimilē.vt.C.excep.l.ſi quidā in fi.Sed ſi ꝓponuntur ſimpliciter aut eſt poſſibile primā;conuerti aſſertionē concurrere cū ſcd̄a:aut non:eſt in primo caſu quando eſt poſſibile primā cū ſecunda concurrere.i.poſſibile id qd̄ in vtraq3 cōtinet̄ ſimul verū eēt tunclicet plures proponere ſimul ⁊ diuerſis temporibus ⁊ ita loquitur iſta regula:⁊.ff.eodē titu.nemo prohibet̄.ſed ſi nō eſt poſſibile primam cōuerti aſſertionem cū ſcd̄a concurrere:id eſt non eſt poſſibile ſimul verū eſſe quod in vtraq3 continetur.quia in vna negat:⁊ i altera affirmat ⁊ affirmatio ⁊ negatio ſunt directe cōtraria tunc dico ꝙ nō audietur.vt in auten ti.de trien.⁊ ſemi.§.ſtudium vero.⁊ .§.illud quoq3. ⁊.C.de non munera.pecu.autenti.contra qui ⁊ de compen.l.ſi.⁊ qui potio.in pignore.habe.autenti: poſſeſſor.⁊.ff.de rei vendic.l.fina.et ſi quadru.pau. feci.dica.l.j.§.interdū.⁊ d̄ noxali.l.fina.et.l.ſi ſeruus.§.ſi negauerit.¶Item opponitur.quia iure cauetur ꝙ reus in exceptione eſt actor:vt.ff.de excep.l.j.⁊ de probatio.l.in exceptionibus in princip. ſed actor nō pōt plures actiones proponere ſed vnā de pluribus debet eligere.ff.eo.l.nemo.§.quotiens. ⁊ de tribu.acti.l.quod in heredē.§.eligere ergo nec reus poterit opponere plures defenſiones vt videtur reſponde.⁊ dico ꝙ ꝗuis plures actiones actor

Angelū.aret.et Iaſo.d̄ mayno.colum.xx.in.§.omnium autenti.de actioni.et ibi quid in actore et qd in reo.⁊ Alexan.conſil.cxxi.col.penul.verſi.quod libro primo.et pulchre ꝑ Fely.in.c.audi tis colū.penul.ver.ij.concluſio de preſcripti.et Ludo.bolog.in ſuis ſecundis interpreta.in.l.ſi arbiter.ff.de probā.⁊.Bar.in diſputatiōe inci.iure municipali.⁊ deciſi parlamenti dalphina.queſtione.cccclij.⁊ ibi in addit.et hypoli.de mar.in ſuo ſingula.M.lxxxvij.

a ¶Adde Bar.in.d.l.nemo prohibet̄ ⁊ ibi Alex.in addi.⁊ Bar.in l.j.ver.circa fin.C.de fur.⁊ i auē.q̄ q̄ ꝓpriā.i.ij.et.iij.co.C.d̄ nō.nu.pecu.hic allegat ꝑ dy.⁊ ray.⁊ im.i.l.titie ſi nupſerit.ff.d̄ cōdi.⁊ de mō.⁊ bal.i.l.pēptorias i.iij.col.Ꝟſ.qro nūqd ille C.ſniam reſcin.nō poſſe.⁊ Inn.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

in.c.cū venerabilis cū excep. ⁊ Lan
fran.de ora.in.c.qm̄. ꝯ falſam ſup
ꝟbo exceptiōes.col.ij.ꝟ.ex his ſeq̄=
tur ď probati.⁊ Abb.i.c.paſtoralis
col.v.ꝟ.iuxta hoc.⁊ ibi fel.co.v.ver.
circa dicta. Abb.
de excep.⁊ ſalyc.
poſt Cyn̄.⁊ bar.
in dicta aut.ꝯ ēt
fely.in.c.iputari
col.j.verſi.quin=
ta declaratio de
fide inſtrumen=
torū ⁊ Bart.in.l.
cū idebito.i p̄nc.
ff.de pba.⁊ Alc.
in.l.etiā.§.lz.ff.
ſoluto.matri.et
bar.i ſua diſpu.
incipi.iudex per
imperitiā. col.ij.
ꝟſ.quarto pbat̄
☞ Adde ad p=
poſitū hui⁹ apo=
ſtil.iſtū.in.l.cete
ri.⁊ qď ibi poſui
in apoſti. ad ip̄z
in ꝟſi.ꝯꝗs exce=
ptiōib⁹.ff.de no.
ope.nūcia.dixi i
apoſt.ad bal.i.l.
j.in p̄n.C.de fur.
⁊ i.l.cū de idebi=
to.ff.ď pba.⁊ ple
ne p lāfrā.ď ora
in.c.qm̄ ꝯ falſaz
.§. exceptiones
nu.iij.ver.ex.his
ſeqt̄ ⁊ ibi i apo=
ſti.ad ip̄z.i ꝟ.di=
uerſis tpibus de
pb.all̄.d.co apo.
a ¶ Adde qď p
iſtā vltimā rōnē
dy.tenet bar.i.l.
nemo phibet̄,de

nō poſſit ſimul proponere plures tn̄
exceptiones reus pōt. pponere ſiue
ex eadez ſiue ex diuerſis cauſis ori=
ginē ſumētes vt hic ⁊ palleg.l.is q̄.
⁊.l.nemo Ratio aūt eſt q̄re aliud in
vno ⁊ aliud in alio. q̄ꝛ fauorabilio=
res ſunt rei q̄ actores vt in regula
iuris. Rō rōnis [a] eſt quia i ptāte eſt
actorū qn̄ prouocet nō in poteſtate
reorū qn̄ puocent̄: vt.ff. de doli ex=
cep.l.pure.§.fi.ſz an p viā cumula=
tionis pponere poterit plures ac=
tiones q̄dā nō intelligētes cumula
tionis materiā dicūt ſimpliciter q̄
nō. vt p̄dicto.§.q̄ties ⁊ iō ꝯct⁹ de cu
mulatione cōit valeat ⁊ ſic vtil̄ apď
canoniſtas ſicut apď legiſtas: q̄ꝛ ƀz
cāones dz exp̄mi res ⁊ cā lz non ac=
tione [b] nonq̄d pēdēte p̄mo iudicio
licebit eādē rē ex alia cā petere: vel
an licebit aliā rē petere ex eadez cā
hec.n.eſt cumulationis natura. Ad
hui⁹ declarationē ⁊ intellectū q̄ren
dū ē an cumulatio ſit admittēda [c]
⁊ i q̄b⁹.caſib⁹. Et circa hoc p̄mi iq̄rē
dū ē an p̄ncipia ſiue rl̄e q̄ ď cumula
tiōe tradunt̄ ſint vere: q̄ꝛ principijs
ignoratis ig̊rari opz ⁊ ea q̄ ſūt poſt
p̄ncipia.ar.in aūt.de non alie.§.ſi
minus. ¶ Rl̄a aūt q̄ de cumulatiōe
tradi.debet copulatiue hoc mōꝺ vbi
pl̄es ſunt actiōes ꝯrie: ⁊ q̄ electione
nō tollunt̄.⁊ i p̄ma q̄rū abſolutoria
lata nō parit exceptionez rei iud.in
ſcďa ibi admittit̄ cumulatio. Sz cuz
tractat̄ de cumulatiōe impedienda
dz tradi rl̄a diſiūctiue ex hoc modo
vbi pl̄es ſūt ꝯrie actiones vel q̄ ele=
ctiōe tollunt̄ vel in quorū prima an
ſolutoria lata pit exceptionē rei iu=

excep.in vlti.q.⁊ in.l.ſi expſſum.ff.ď
app.q̄ actor pōt i replicatione pl̄es
actiōes pponere vt ibi vide. Adde
q̄ poſui.ſ.e.in pri.pcedēti apoſtil.
imol.poſt gloſ.⁊ Bar.in.l.nemo.ff.
de excep. ⁊ Spe.
i.t.ď.excep.§.iiij.
⁊ ď ſnia.§.viij.ꝟ.
ſed nūq̄d talis.
b ¶ Addď an ac
tio debeat expri=
mi.i libello tā de
iure ciuili q̄ ca=
nonico p gl.bar.
bal.⁊ ale.i.l.j.§.
j.ff.ď.ed.cy.bar.
bal.ſal.iaſ.⁊ ale.
i.l.edicta acti.C.
de ed.⁊ io.fab.⁊
ang.are.⁊ iaſ.in
.§.oīm aūt actio
nū iſtit.de act.et
im.abb.⁊ fel.i.c.
dilecti.ď iud.⁊.c.
examinato.e.tit.
vbi.i.d.c.dilecti i
fi fel.ponit regu
lā cū q̄tuor fallē.
c ¶ Adde an et
qn̄ cumulatio ſit
admittēda gloſ.
cy.bar.bal.i rep.
paduana ſal.āg.
pau.de ca.iaſ.de
may. ⁊ alexā.de
imo.i.l.edicta.C.
ď edē.⁊ io.ď pla.
io.abb.āg.are.⁊
iaſo.i.§.ſi min⁹.
cō.xij.iſti.ď act.⁊
bal.⁊ car.⁊ alex.i
c.j.an marit⁹ ſuc
ced.vxo.i vſi.feu
do.⁊ alexan.i.l.ſi
idē.ff.ď iuriſ.oīz
iudi. Et opinio

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

di.in ſcđa ibi repellit cumulatio. Qđ aũt pdicta rl'a
copulatiue poſita ſit ꝟa: oſtẽdo ſic prio ꝑ illđ gñale
nõ dꝫ expectari caſus cui' nihil opat' euent': vt.ff.de
fideiuſ.l.pe.ꝛ ad vell.l.alit.§.ſi.ſꝫ certũ eſt ꝙ abſo-
lutoria lata i petitiõe pma nõ patit' exceptionem rei
iudicate: ſcđa qñcũq3 mutat' pſona vel cã petẽdi vi-
res.ff.de excep.rei iud.l.cũ de hoc.ꝛ.l.cũ qrit'.ḡ nõ dꝫ
ipediri ſcđa pẽdẽte pma pterea i ſpe dubia ꝯſtitut'
nõ dꝫ eẽ melioris cõditiõis ꝗ̃ is q̃ eſt in ſpe certa vt
pbari pt ex.l.vlt.ff.de cõpẽſa.ꝛ ex.l.eũ q̃ duobus.de
acq.hered.ꝛ de leg.iij.l.j.in prin.ſꝫ nõdũ abſolut' in
pũa eſt in ſpe dubia: ſꝫ abſolut' eſt in ſpe certa. Si ḡ
dicim' petitionẽ ſcđam ex alia cauſa ꝓpoſitam: vel
ad aliã rẽ ex cã eadẽ impediri pẽdẽte prima ꝛ ꝯcedi
abſolutoriã latã in prima iã nõ abſolutus melioris
cõditionis ꝗ̃ abſolut' ꝙ eſſe nõ dꝫ vt dictũ eſt maxi
me q2 nõ ſolet actor litẽ cõteſtando facere conditio-
nem ſuã deteriorem vt in regula iuris.ff.eo.l.nõ ſo-
let.ꝛ.ff.de nouati.l.illa. Preterea probatur: alio mo-
do certũ eſt ꝙ appellatione ꝓnunciatũ extinguitur:
ꝛ ad eũ ſtatũ reducitur in quo erat poſt litẽ ꝯteſta.ꝛ
ante ſñiam vt ꝓbatur per.l.ita demũ.de procura.C.
ꝛ per.l.qui cũ maio.§.accuſaſſe de bonis liberto.ff.
de iniuſto.teſt.l.ſi quis filio.§.hi aũt oẽs.ꝛ per.l.ij.
in fi. Unde paria videnť litem pendere ꝛ appellatio
nem interpoſitam. ſed interpellatione interpoſita li
citum eſt plures cõtingere ſeu cumulare ex quibus
oſtendit' appel.iuſtitiã cõtinere ergo pendente cau
ſa principali licere videtur plures cauſas cumulare
ex quarum omniũ vel vnius ꝓbatione appareat rez
deductã in iudicio debere deduci in cõdemnationez
vt.l.ſcio.§.vlti.ff.de appella.preterea pro hoc põt
induci inſti.de act.§.ſi minus intelligendo text. vt
iacet.et de doli excep.l.apud celſum.§.itẽ queritur.
Itẽ põt probari per.l.vlti.ff.de appel.nã ibi licitum
eſt petere ex eadẽ cauſa ad aliã rem extẽdere. Et ſic
ex his duab' probat' ex.§.itẽ querit' ꝙ prima ꝑpẽden
te poſſe ex eadẽ cauſa agi ad id qđ plus ꝛ.l.ſcio pro
batur ad eãdẽ rẽ agi poſſe ex alia cã. Ex duob' pri-
mis arg.cõcluditur vtrunq3 cõiter preterea probari
põt per.l.ſed ſi ante de excep.nã ibi prima ꝛ ſecunda
petitio eandem cauſam habent conſidera to effectu
ꝛ ad diuerſa ꝓponunt': ꝛ q2 abſolutoria lata in pũa
nõ parit excepti.in ſcđa etiã admittitur cumulatur
ergo ꝛc.preterea põt ꝓbari per.l.j.§.qui aũt.ff.quo-
rum lega.di.intelligendo literã gñalr' vt iacet quem

Bart.in.l.edicta
poſt mediũ ꝟ.ſꝫ
iuxta hic qro ꝛc.
ꝛ i.l.libellorũ.§.
ſed ſi aliud.ff.de
accuſa. vbi tꝫ ꝙ
plures actiones
vel accuſatiões
diuerſe ſpẽi con-
tra eũdẽ in eodẽ
libello cumulari
nõ preſen.arg.l.
nõ eſt nouũ.ff.đ
acti.ẽpti.repro-
batur a docto.q2
cõtra Bar.ẽ glo.
in.c.diſpẽdia.in
ꝟſic.pſonalis.ẽ.
de reſcri.eo.libr.
ꝛ tꝫ Saly.in.l.ſi
q̃s homicidij.C.
de accuſa.dices
opi.Bar.iure nõ
ꝓbari refert ꝛ ſe
quit' Alex.i.d.l.
ſi idẽ in princi.ꝑ
illũ textũ. Et an
i odioſis admit-
tatur cumulatio
vide glo.quã fa-
ciunt ibi Bart.et
Ludo.bolo.ſin.
in.l.vbi fideiuſ-
ſor.ff.de ſolu.et
Bart.in.l.ij.§.j.
ff.de cõditio.in-
ſtitu.ꝛ Bal.in.l.
ſancim'.§.ſi q̃s
aũt.C.de dona.ꝛ
Alexan.in.d.l.ſi
idem colum.ij.ꝛ
adde hic Abb.
ſiceu.x.colum.in
ca.ij.colum pe-
nul.ꝛ ſeq.de lib.
obla.ꝛ ſpec.tit.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

de actio.⁊ peti.§.ij.verſi.notandũ etiã.⁊ verſi.ſed nunquid pñs.⁊ ſimul ⁊c.
⁊ aliquid p Bar.Angel.in repe.⁊ ibi Alex.in.l.naturalr.§.nihil cõe.ff.
de acqui.poſſ.⁊ Ludo.de ro.in conſil.ccxl.incip.viſo themate ⁊ in cõſil.
ccccxij.col.iij.verſi.an libellus ⁊ Alex.cõſil.lviij.circa prin.li.v.⁊ Ludo.
bolo.in.l.nemo
.§.quotiẽs.ff.de
regu.iur.in ſcðis
interpre.⁊ Paul.
de ca.in ꝯſ.cxcij.
col.ij.incip.viſis
⁊ cõſideratis.ij.
vol.nouoꝝ.⁊ bar
ba.poſt doc.i re-
pe.ca.raynaldꝰ.
fo.xxxij.col.iij.in
fi.de teſt.⁊ deciſi.
pla.delph.cxliij.
⁊ ibi i addi.⁊ de
odioſis ⁊ penali
bus cepolã.i ꝯſi.
xxxiiij.ſatis am-
ple.⁊ adde Joã.
de imo.cõſil.cxij.
a ¶ Adde ꝙ cõ
uẽtus vna actio
ne cũ poſſet plu-
ribꝰ cõueniri dꝫ
prius ab alijs ab
ſolui ꝙ cõdẽnet.
tex.eſt quẽ Lud.
põta.in ſuis ſin-
gu.col.iij.fo.iij.
verſi.aduerte.di
cit eẽ vnicũ.et.l.
ſi pupillus.ff.de
annuis leg.licet
videret̃ ſm eũdẽ
ſecus qꝛ electiõe
vniꝰ ab alia libe
rat̃.vt.d.l.qð in
heredẽ.§.elige-
re:ſed illam.l.ſi
pupillus nõ po-
tui in libro meo
inuenire.
b ¶ Adde.Dy.

admodum ſolemus facere quotiens incertũ eſt que
actio potius teneat.nã duas dicamus ⁊c.ergo cõclu
dit ex eo ꝙ due actiões ex diuerſis cauſis poſſint eo
dem tempore ad idem proponi cumulationes cõce-
duntur.Jtẽ ſcða regula tradita diſiunctiue ſimiliter
vera:qꝛ conſtat ꝙ vbi ſunt plures actiones cõtrarie
ꝓpoſita vna repellit̃ alia.ratio eni ꝯtrarioꝝ eſt que
eſt vt poſito vno alterũ intelligat̃ remoueri adhoc
facit.C.de fur.l.j.⁊ ſi ſeruus extero.l.vnica.⁊ de con-
di.l.fi.ff.de inſti.l.ſed ſi pupillus.§.inſtitutoria.⁊ de
verbo.ſigni.l.hec verba.Jtẽ ſi electione tollit̃ vna ele
cta ꝓcludit̃ alterius via:vt.ff.de noxa.l.electio et de
tributo.l.qð in heredẽ.§.eligen.Jtem vbi ſunt due
in quarũ prima ſnĩa lata parit exceptioneꝫ rei iudi.
in ſcða repellit̃ cumulatio.ff.de excep.l.fundum.⁊.l.
fundi.appet ergo ꝙ premiſſe due regule quarũ pri-
ma ꝑmittit̃ cumulationem:ſcða denegat vere ſunt.
Cõtrariũ[a] aũt predictoꝝ arguo ſic falſum.⁊ de in-
officioſum nõ ſunt contraria nec electione tolluntur
nec abſolutoria lata in vno parit except.rei iudica.
in alio:⁊ hec colligi pñt ex.l.eam qui de peti.here.et
l.luciꝰ.ff.de excep.⁊.l.contra maiores.C.de inoffi.te-
ſta.⁊ tñ ab eodẽ ꝓpoſite impediũt ſe cõcurſuꝫ:ergo
regula prima cumulationẽ admittẽs eſt falſa.Jtem
noxalis actio de fracta noxe deditione.l.j.inſolidũ
qñꝙ cõpetens ⁊ cũ noxe deditione.i.noxaliter qñꝙ
ſimul ꝓponunt̃ nec impediũtur cõcurſu:⁊ abſoluto-
ria lata in vna parit excep.rei iudi.in alia:vt in.l.in
delictis.§.ſi detracta.per de noxa.ergo regula ſecũ-
da cumulationem impediẽs eſt falſa.Preterea pe
titoriũ ⁊ poſſeſſoriuꝫ non ſunt oppoſita:vt ptꝫ in.l.j.
.§.huius aũt.ff.vti poſſ.nec electione tolluntur ⁊ cu
mulantur:vt in.l.cum fundũ.§.fi.de vi ⁊ vi arma.et
l.naturaliter.§.nihil.de acqui poſſ.⁊ tamẽ abſoluto
ria lata in petitorio parit[b] excep.rei.iudi.in poſſeſ-
ſorio.vt determinatũ eſt in.l.ij.⁊.iij.§.quidam.ff.de
interdic.ergo predicta regula ſcða cumulationem
impediẽs eſt falſa.Preterea hipothecaria et perſo-
nalis ſunt diuerſe:ita ꝙ non contrarie nec electione
tollũtur:⁊ tamẽ abſolutoria lata in perſonali parit
exceptionẽ in hypothecaria:vt.ff.quibus mod.pig

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

vel ypo.ſol.l.ſi deferēter: nihilominus cumulantur ⁊ ſimul ꝑponūtur[a] vt in auẗ.de fideiuſ.§.ſed neq₃. col.j.ergo rl'a eſt falſa. Preterea ibi cōceditur cumulare.i.diuerſas actiones ex diuerſis cauſis ad idem ꝑpone ſm intellectū verū vbi actor eſt incertus propter factum aduerſarij que potius cōpetat:vt.l.j.§.qui aūt.ff.quorū leg.⁊ ibi nota.ergo vbi ꝑpter factū aduerſarij nō eſt incert⁹ nō permittitur actori ex diuerſis cauſis plures actiones ad idē ꝑponere.ergo regula prima cumulationem admittens eſt falſa. Preterea ſi peto rem legatā rei vendi.⁊ ſuccumbo ſi poſtea peto perſonali actiōe ex teſtamēto ſi quidem in prima pronunciatū fuerit rē non fuiſſe teſtatoris non obſt.exceptio rei iudi.arg.ff.de excep.rei iudi.l.ſi.et tamen ſi ꝑpoſita vna eadē pendēte velim proponere aliā nō poſſum vt in.l.cū filius.§.varijs.ff. de leg.ij.cū ergo hec non ſunt contrarie ſed diuerſe: nec electiōe tollunẗ ⁊ poſſibile ſit abſolutoriā latā in prima nō parere.except.rei iudi.in ſecūda ⁊ tamē impediūt ſe concurſu apparet primā regulā eſſe falſam. Preterea ciuilis ⁊ criminalis ex eodē facto procedentes[b] nō ſunt cōtrarie:ꝙ ptʒ q: vna poſita non pōt excludi altera:nec tollunẗ electiōe nec ſnīa lata in vna parit excep.rei iudi.in alteram:vt.l.j.C.quādo ciuilis act.crimina.ꝑiudicet ⁊.ff.de tab.exhi.l.locū.§.ſi qs dolo.⁊ de lib.homi.exhibe.l.iij.⁊ tñ impediūt ſe cōcurſu ⁊ nō cumulātur:vt.l.iterdū.de publi.iu.⁊.l.ij.§.j.vi bo.rap.ergo relinquiẗ pria rl'a falſa. Preterea actio de periculo q̄ daẗ ꝯ venditorē ſerui:⁊ q̄ datur cōtra emptorē nō ſunt cōtrarie nec electiōe tollunẗ nec vno cōuento alter liberatur:⁊ tñ vna poſita implebiẗ altera vt.l.quotiens.§.ſi creditor.ff.de pecul.ſi ergo ꝯ diuerſas ex eadem cā:⁊ ad diuerſa impediunẗ cumulari.multomagis qñ ꝯ eūdē ex eadē cā lʒ ad diuerſa impedianẗ.ergo regula cumulationē inducēs nō ꝓcedit. Itē cōtra regulā cumulationē īducētē eſt.l.ſi qs libertatē ad fi.ff.de peti.her. nā ibi inchoata petitiōe libertatis ex vna cā nō permittitur ꝓbari cōpetere libertatem ex alia:ꝙ aperte impediunt cumulationē ad idē ex alia cā ꝑpterea cōtra regulā eſt.l.ſi duo.§.idē iul.in fi.ff.de iureiur. nā ibi nō ꝑmittitur ſcđa petitio in qua ſcđa propter diuerſitatē ꝑſonarū nō obſtet exceptio rei iudi.abſolutoria lata in prima. Itē ꝯtra cumulationē eſt.l.nō eſt nouum.ff.de act.emp.ibi eñ nō permittit plures ex diuerſis cauſis eodē tpe ad idem ꝑponere:ſed di

⁊ que ibi dico in regula q̄ ad agēdum.j.eodem et Dyn⁹.j.eadem regula.verſi.ad tertium.foli.ſequen.et Abbaſicu.et docto.in c.j.de cauſa poſſeſ.et proprieta.

a ¶ Adde an in eodē libello poſſit cumulari hipothecaria ⁊ ꝑſonalis. Ludo. de ro.in conſilio ccxl.col.ij.verſic.ij.dubitatur et doc.in iuribus ꝑ Dy.hic alleg.et ſimpl'r.i deciſio.parla.grationopo.dalphinali.cviij.⁊ Joā.fab. Ang.are.et Jaſ.in.§.item ſeruiana inſtitu.đ act.

b ¶ Adde qñ ciuilis actio poſſit cumulari cū criminali. Cyn.in.l.j.C.quando ciuilis actio ⁊c.⁊ Barto.in.l.ij.§.j.ff.vi bo.rap.et Bal.in.l.j.col.ij.verſicu.ſed contra.C.de appel. et in.d.l.edicta actio.in repe.ꝑ ruſina.C.de edē. et Alexan.in addit.ad Barto.in d.l.ij.§.j.vi bon.rapt.et.j.in vlti.poſtil.

h

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

eſt vnam debere proponi in qua vtriuſq₃ commodū veniat:patet ergo ex predictis cumulationē nō ꝓcedere nec procedere poſſe regulas que de cumulatione traduntur. ¶Regulas cōcedo ⁊ ad oppoſita ſingulariter reſpondeo. Et primo ad primū:q̄ꝛ quedā ſunt cōtraria in origine ⁊ effectu:⁊ illa tolluntur electione. vt in.l.j.de fur.⁊.l.ſi ſeruus exte.⁊ de condi.l.vlti.C.⁊ in his cumulatio non procedit. Quedam ſunt contraria origine ⁊ effectu conuenientia:q̄ꝛ ad vnū finalē effectu₃ tendentia. vt falſum ⁊ inofficioſum:⁊ iſta nō tolluntur electione:nec ſnīa lata in vna preiudicat in altera vt.d.l.cū quo:ſed non patiuntur ſe concurſu rōne contrarietatis que eſt in origine:⁊ in his ſimiliter cumulatio non ꝓcedit:vt.d.l.ↄtra maiores. Quedā ſunt q̄ nec in origine nec in effectu ſunt cōtraria ⁊ electione nō tollūtur ⁊ abſolutoria lata in vno nō preiudicat in alio:⁊ in his ꝓcedit regula que cumulationē ꝑmittit. ¶Ad ſcōm reſpondeo:q̄ꝛ in.§.ſi detracta nihil cumulat̄ nō ibi petitur aliud: ſed idem nec ex alia cauſa ſed ex eadem. Et ſolum agitur de quodam bn̄ficio a lege permiſſo excedēdo vel denegādo:vnde ibi nihil agitur q̄ꝫ ſpecialiter detractionē aut argumentū inducatur quantum ad formam ſentētie vt in.l.miles.§.ij.ff.de re iudi.vn̄ ad materiam de cumulatione nihil facit. ¶Ad tertiū rn̄deo ꝙ credo ꝙ non ſit verum ſimpliciter ꝙ abſolutoria ſentētia lata in petitorio pariat exceptionē rei iudicate in poſſeſſorio ⁊ tali rōne:q̄ꝛ ſicut cauſa dn̄ij ſepata eſt ab vſufructu formali:ita cauſa proprietatis ſeparata eſt a poſſeſſione:vt colligi poteſt ex.l.naturaliter.§.nihil.⁊.l.ꝑmiſceri.ff.de acqui.poſ.ſed ſi forte conſtat ꝙ lata in dominio non parit exceptionem rei iudicate in vſufructu formali:vt.l.ſi cum argentum.§.penulti.ij.reſponſo.ff.de exceptione rei iudica.ergo lata in proprietate non parit exceptionē in poſſeſſione:⁊ hoc determinatur.C.de interdi.l.incerti. Et quia determinationis contrarie reperiuntur ideo plene dices vt.j.eodem.titu. qui ad agendum. ¶Ad quartum dico.ſc₃ ad.§.ſed nec₃ dubitationis cauſa quod propoſita perſonali non poſſit ex poſtfacto proponi ypothecaria ꝙ abſolutio lata in perſonali parit exceptionem in hypo.vt dicta.l.ſi deferente licet ergo coniungere ab initio vt in.§.ſed nec₃ ſed non cumulare ex poſtfacto:quia et al's in ſimili conceditur ab initio ꝙ ex poſtfacto denegatur vt.l.⁊ ancillarum.§.illud.⁊.l.quotiens.§.ſi creditor.ff.de pecul. ¶Ad quintum.ſc₃ ad.§.qui autem reſpon.quia licet ibi poſitio actionum ſit copulatiua tamen concluſio petitionis alternatiua eſt:vt patet dum di.proteſta.ſi ex altera ⁊c.ſi alternatiua:ergo incerta ⁊ ratione illius incertitudinis regulariter nō procedit.vt in.l.pretor.§.qui aūt.ff.de iniurijs magis em̄ concluſio[a] petitionis ſpectari d₃ q̄ꝫ petitio.ar.de li.leg.l.aureli⁹.§.ſticho.⁊ de penis.l.ſi preſes ſed in cumulatiōe petitio.⁊ ↄclo copulant̄:⁊ ſic nō repellēda:q̄ꝛ qua rōne poteſt ex pluribus cauſis deberi poteſt ex pluribus cauſis ſeparatis et non contingentibus peti:diſtinctio ergo copulationis oppoſitum tollit. ¶Ad ſextum reſpon.quia ibi poteſt eſſe vtriuſq₃ eadem cauſa et alia in eo qd̄ in eadē:q̄ꝛ ſi ꝓnunciat̄ non legatū ſnīa

a ¶Adde Bar. in.l.oēs.§.luci⁹.ff.de his q̄ i frau.credi.⁊ i.l.certū.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

§.j.ꝛ ibi Alex.in addi.ff.de cõfeſſis.ꝛ Cy.in.l.edita actio.in.iij.q.C.de eden.ang.are.ꝛ iaſ.poſt Jo.fab.in omniũ aũt actionũ inſti.de acti.et Alex.in.l.nõ hoc co.j.℣.itẽ no.C.vñ cogna.ꝛ pulchꝛe lud.bol.in.l.nõ dꝫ poſt bal.ff.de dolo.in ſcdis interp.ꝛ ang.are.inſt.de act.§.ſi qsi fraudẽ col.iij.℣.ex qb⁹ ꝛ bal.i.l.ꝑſumptiõe.C.ſi ꝯ ius ꝛ i.l.domũ ppe pn.C.de rei vẽ.ꝛ i.l.ij.C.q̃

lata in.vna parit exceptionẽ rei iudi.in altera.item põt eẽ alia vt ſi ꝑmo agaꝛ.rei vẽ.ꝛ ꝓnũcieꝛ rẽ nõ fuiſſe teſtatoris ꝛ ꝓpterea nõ cõpetere rei vẽ.eo caſu exceptio nõ obſtaret in perſonali[a] ex teſtõ tñ lite pẽ.in ꝑma pp futurũ dubiũ ꝓnũtiatiõis euẽtũ cumulatio repelliꝛ.vt.j.oñdã.¶Ad.vij.rñ.ꝙ abſolutoria in ciuili lata parit excep.in criminali[b]:ꝛ eꝫ qñ ꝓnuntiaꝛ ſuper facto.i.delictũ nõ fuiſſe cõmiſſum:eo.n.cãu effectus ꝓnũtiatiõis ad totũ extẽdiꝛ.ar.ff.de iureiu.l.ſi duo.§.idẽ iulian⁹.ꝛ.l.ſi duob⁹.§.colon⁹.ꝛ propterea ſe nõ cõpatiunꝛ ꝯcurſu ꝛ ſic oppõ nõ ꝓcedit.Ad.viij.rñ.ſ.ad.§.ſi creditoꝛ ꝙ ibi abſolutoria qua pronũciaꝛ indebitũ parit exceptiõem in altero:ꝛ iõ vna non põt alij cumulari:ſꝫ ꝯ hoc eſt aperte qꝛ ibi dicit ꝙ pẽdẽte iudicio ꝯ ẽptorẽ nõ põt agi ꝯ vẽditorẽ:ꝛ tñ ꝯſtat ꝙ lata ꝑ ẽptore nõ parit exceptionẽ vẽditori vt.l.ſi a te.§.iul.ff.de excep.rei iud.Sꝫ rñ. verũ eſt ꝙ ꝓdeſſet nõ niſi ꝓnũcieꝛ nõ ꝯctam:tũc.n.q̃ rõne lata ꝑ fideiuſſore ꝓdeſt reo ꝑncipali[c] vt in.l.duobus.§.a fideiuſ.ff.ð iureiur.lꝫ fideiuſſoris.nõ iterſit nõ peti a reo ꝑncipali:vt in.l.fideiuſſoris.ff.de pac.eadem rõne lata ꝑ ẽptore ꝑ eũdẽ modũ extẽdaꝛ ad vẽditorem:ꝛ ſic ꝓcedit rñſio.Ad.l.ſi qs libertatẽ.rñ.ibi nõ erat cumulatio:ſꝫ de vna cã ꝓpoſita ad alterã non ꝓpoſita ad alterã nõ ꝓpoſitã:improba.trãſgreſſio.Et eodẽ mõ rñ.ad.l.ſi duo.§.idẽ iul.nã ibi nõ erat cumulatio ſed qdã petitiõis ꝑme de vna ꝑſona i alterã improba ꝛ illicita trãſgreſſio.Ad.l.nõ ẽ nouũ.rñ.qꝛ ibi dici põt ꝙ ꝑtãti cõmittiꝛ nẽatis non ſubijciꝛ vt.l.nõ qcqd.ff.de iud.ꝛ.C.quõ ꝛ quando index.l.j. Et ad hãc rñſionẽ ꝓbandã induci põt de.iniurijs l.ꝑtoꝛ.§.ſi mihi plures:qꝛ igiꝛ regule ℣e ſunt reſtat videre in quibus caſibus ꝭm eas cumulatio procedat.Aut eñ petiꝛ aliud ex cã alia ꝛ tũc nullo mõ ẽ dubia cumulatio:qꝛ ſimplꝛ petitiões diuerſe ꝛ ſe nõ contingẽtes quãtũ ad rẽ vꝉ cãm ſunt.Et iõ ꝓcedũt: vt.l.ſi idẽ.cũ eo.ff.de iuriſ.om.iu.ꝛ.C.ð ãna.excep.l.ſi.cũ ſi.Aut petiꝛ idẽ ex alia cã ꝛ tũc certũ ſit ꝙ abſolutoria lata in prima cã nõ parit exceptionẽ in ſcða vt in.l.luci⁹.§.ſempro.ff.de leg.iij.ꝛ.l.aureli⁹.§.fin.

a ¶Addẽ ꝙ actio ꝑſonalis põt ꝯcurrere cũ rei vẽdica.ꝑ relegata ẽt ſi dñiũ ſit trãſlatũ i legatariũ qꝛ actio ꝑſonaꝛ dabiꝛ ad tradendã poſſeſſionẽ ꝛ nõ ad dñiũ trãſferẽdũ ꝛ ð hoc ẽ gl.i.§.j.℣.ſꝫ noſtra inſti.de leg.quã faciũt ſing.bar.ꝛ bal.ang.ale.frã.ð are.ꝛ ber.ſozi.i.l.j.ff.ð leg.j.cy.ꝛ bal.i.l.j.C.cõia de lega.Jo.fab.ꝛ ang.are.co.iiij.ꝛ ibi lud.bo.i ſuis ꝑmis iterpꝛet.in d.§.j.℣ſicul.ſed noſtra. accu.nõ poſ.col.iij.ꝛ ang.cõſi.cc.xxiij.ꝛ andr.barba.i rep.rubrice ð fide iſt.co.xxix.

b ¶Adde Dy.ꝛ que ibi dico.j.in vltima.poſtilla.

c ¶Adde Dy.et que ibi dixi in regula ratihabitionem in fin.ꝭ.eod.titu.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

de libe.leg.videtur ꝙ cumulatio procedat ſm regulã: ⁊ pro hoc.l. illa. ſcio .§. vlt.de appel.inducẽdo eã vt oñſum eſt.ſ. ⁊ ad .§. quia autem reſponſum eſt: aut agitur ex eadez cauſa: ad id quod plus eſt: ⁊ tunc ex quo regule vere ſunt eſt valde dubia cumulatio. ⁊ ꝙ procedat oſtenditur ſic primo per.l.ampliorẽ.in fi.C.ad appel.Sed ad illã anteꝗ̃ procedam vlterius reſpondeo: q2 ibi loquitur in iudicio vniuerſali ꝙ de ſui natura oĩa in vniuerſitate comprehendit.vt in.l.ſi quis cũ totum. in fi. ff.de excep.rei iudi.dũ dicit nã cum hereditatez peto ⁊ corpora ⁊ actiones que hereditate ſunt videntur in petitione deduci.vnde non videtur noua petitio: ſed potius per quandam declarationem prime petitioni extenſio.ar.ff.de pe.here.l.iiij. ⁊ .l.itẽ videndũ.§.ſi q̃s.l. ⁊ ſi quo tẽpore oſtendo ego ꝑ alia argu.hoc mõ vbi ex aliqua cã que plus debetur ⁊ minus petitur ipſo iure in reliquũ obſtat excep.vt.l.apud celſuz .§.item queritur.ff.de doli exce. ⁊ arg.l.j.§.quid ergo.de contrah. ta. ⁊ C.ſi aduer.rem.iudi.l.j. ⁊ ibi de hoc ergo ſm regulã dz poſſe peti. eodẽ iudicio cumulando: preterea ſi primo peto totũ ⁊ poſtea partem ob exceptio: ſed nõ ecõtra licet ex eadẽ cauſa: vt in.l.ſi q̃s cũ totũ: ⁊ de pecu.l. hinc queritur in principio ergo admittitur cumulatio. Preterea ſi abſolutoria refertur ſuper eo ꝙ ſui potentia cõtinet alterũ nõ nocet in cõtẽto: vt ecce lata ſuper actu nõ nocet in itinere vt determinatum eſt in.l. ſi mater.§.ſi q̃s iter.ff.de excep.rei iudi.ſed ad hoc reſpondẽ. ſtatim ꝙ ibi determinatur in litera ⁊ dato ꝙ diceretur adhuc rñ.non eſt verum ꝙ actus contineat iter prout iter eſt ſpecies diſtincta ſeruitutis neꝗ valet ad actum: vt.ff.de adimen.leg.lib.j. ⁊ ibi not. ⁊ ideo argu.non ꝓcedit: oſtendo ergo per aliud abſolutoria lata in ſorte non nocet in vſuris[a] vt.ff.de condi.inde.l.fi.§.lucius. ⁊ tamen vſure ita ſe habẽt ad ſortem ꝙ nõ poſſunt mihi deberi niſi ſors debeat̃ vel debita fuerit.ergo licet id qđ eſt plus in actiõe furti manifeſti nõ poſſit deberi niſi verũ ſit ꝓceſſiſſe rapinã cuius occaſiõe debebat̃ tñ ſententia lata in verbo.rap. nõ videt̃ parere exceptionẽ in actiõe furti ſi nõ parit bñ cõcluditur vlterius ꝙ cumulatio admittit̃. Preterea hoc operat̃ abſolutio quod cõdẽnatio ſatiſfactione ſecuta: vt.l.ſi q̃s totũ.§.plane.ſed condẽnatio ſatiſfactione ſecuta nõ tollit aliam actionez ex eadẽ cauſa cõpetẽtem id qđ pl9 eſt: vt.ff.de actio. ⁊ obli.l.cũ ex vno. ⁊ .l.q̃ ſeruũ ⁊ arbo.fur.ceſa.l.j. ⁊ l.ſi colonus. ⁊ vi bono.rap.l.j.ergo nec abſolutio tollet: ⁊ ſi non tollit ſequetur ſm regulas ꝙ cumulatio admittat̃. Preterea diuerſitas rerum ita impedit excep.rei iudi.ſicut diuerſitas perſonarum.vt in.l.cum queritur. ⁊ .l.cuz pater.de excep.rei iud. ⁊ ibi de hoc: ergo ſicut ibi ſunt diuerſe ꝑſone lz eadẽ q̃ſtio ⁊ eadẽ cã defenſiõis nõ ob.exce. vt.l.ſi cũ vno. ⁊ .l.iij.de excep.rei iudi.ita vt vbi eſt diuerſitas rez.lz eadẽ cãm petitionis habentiũ obſtare nõ dz ⁊ ſi nõ obſtat ſequit̃ ꝙ cumulatio ꝓcedat. Itez ſi lex ponit ita ſubſtãtialem rem aut cauſam cum tractat̃ de permittenda ⁊ impedienda excep.rei iud qđ vez eſt: vt.d.l.cum queritur. ⁊ .l.an eadẽ. ⁊ .l.cum de hoc.

a ¶ Adde quãdo ſentẽtia abſolutoria lata ſup ſorte pariat exceptionẽ rei iudicate ſuper vſuris. Bar. ⁊ bald. in .l.fi .§.lucius. ff.de ꝯdi. indebi.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Et conſtat q vbi eſt cā alia licet eadem exceptio nō obſtat:vt in.l.aure
lius.§.vlt.ergo ꝛ vbi eſt alia res lꝫ eadem cā obſtare nō dꝫ:ꝛ ſi non ob
ſtat bñ ſequitur q cumulatio admittitur ex eadem cā in id qđ plus eſt.
Preterea ex purificatione predicte cauſe ꝛ rei procedit etiam aliud :qꝛ
ſi expreſſio cauſe in reali non patitur vltra cauſam extendi expreſſam:
vt in.l.ſi mater.§.ſi quis.ꝛ tamen alias nō totū.i.ad omnem cām extē
deretur:vt in eadem.l.§.eadem ergo expreſſio quantitatis certe nō pa
titur exceptionem vltra illam quātitatē extēdi.ꝛ cōſequēter nec cumu=
lationem impedit.Preterea lex dicit q vbi ex eodē facto plures actio=
nes naſcūtur vna in plus altera in minus vna:alteram non tollit et li=
citum eſt oībus agi.ergo vt aliquis ſit legis effectus videtur dicenduꝫ
q etiā abſolutoria lata in prima agitur in ſcđa: vt.ff.ꝓ ſocio.l.rei com=
munis ꝛ de tute.et rati.diſt.l.j.§.in tute.ꝛ de act.ꝛ oblig.l.cum ex vno.
¶Contrariū aūt huius ꝓbatur ſic ſñīa abſolutoria lata in eo qđ conti
net alterū q nō eſt pars eius parit exceptionem in contento qđ non ps
primi petiti verbi gratia vſufructus cauſalis nō eſt ps dñij:vt in.l.ſi ita
ſtipulatus.§.j.ff.de verb.oblig.ꝛ de accep.l.ꝑ iuſiuran.§.illud.ꝛ tñ ab
ſolutoria in dño lata parit exceptionē rei iudi.in vſufructu cauſali:vt.ff.
de excepti.rei iudi.l.cum argētū.§.ſi fundū ꝛ illud ideo quin impoſſibi
le eſt ſm petitū.i.cauſalē vſumfructū cōpetere niſi primū.i.dñiū cōpe=
tat.ſic ergo ꝛ ſi ꝓnūciatur factū nō eſſe effectus ꝓnūciationis trahitur
ad id totū qđ nō poteſt de iure deberi nō ꝑcedente facto ſup quo ꝓnun
ciatū fuit:ꝛ per hoc aperte induci pōt.l.j.ij.ꝛ.iij.ff.de excep.rei iud.Iteꝫ
hoc idē probatur quia lex dicit q primo donū petit.Scđo ſemēta q nō
ſunt pars domus exceptione rei iudi. repellitur.Item qui primo petit
nauem ſcđo tabulas que nō ſunt pars nauis exceptione repellit:et hoc
ideo qꝛ primū petita quadam totalitate ſui ꝛ integritate cōprehēdebat
ſcđm.vt in.l.ſi quis cum totū.§.j.ꝛ.ij.ꝛ de pactis.ſi vnus.§.item ſi par=
tus.ergo cum totū factū deductū in primū iudiciū nō ſolū comprehen=
dat qđ in ſcđo deducit imo idē ſunt reſtat q ꝓnūciatū.in primi abſolu=
torie exceptionem pariat in ſcđo ꝛ ꝯñter facta relatione ad regulā cu=
mulationē impediat.Item patet hoc apte ex eo q lex dicit res heredi=
tarie non ſunt hereditatis pars.ꝛ tñ ſñīa abſolutoria lata in petitione
hereditatis parit exceptionē rei iudicate in petitione ſingularum re=
rum:vt in.l.iulianus.ꝛ in.l.ſi quis cū totū.§.peñ.de excep.rei indica.
Plus fortifico arg.ſi actū ſit perſonaliter ex ꝯtu cōtra hereditariuꝫ de
bitorē ꝛ abſolutus ſit ſi poſtea agat ꝯ eundē petitione hereditatis vni=
uerſali lꝫ ſcđa petitio plura cōprehēdat incorpaliter q̄ prima tamē ob
ſtat exceptio rei iudicate.vt.l.ſi quis cū totum.§.vl.et.§.gñaliter.et.§.
diffiniri pōt ſic ergo ſi primo actū fuerit vi bono.rap.ꝑ rapina.et abſo
lutoria lata ſit et ſecundo ꝑ eadē rapina agatur furti cum idē factum ꝛ
idē dubiū in ſcđm iudiciū deducatur cōſtat q exceptio rei iudicate ob
ſtare debet ſi obſtare debet exceptio.bene reſtat vlterius referēdo ad
regulam q cumulatio impediatur ex eadem cauſa in id quod plus eſt.
Preterea cōſtat partem ex contractu filij teneri in minus quia de pe=
culo tantū et ipm filiū in plus:quia inſolidū:vt in.l.ſi quis cum filio.ff.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

de pecu.ꝛ tñ ſi pater iurat ſup facto.i.filium dare nõ
opꝫ re inſolidũ queritur exceptio filio [a] vt.l.qui iu=
raſſe.§. ſi pater.ff.de iureiu.ꝛ eſt ratio qꝛ obligatio
vtriuſqꝫ ex eadẽ cauſa deſcendit.idẽ ꝛ eadẽ ratione
ſi iudicatur ꝓ dño cõuento ex cõtractu ſerui.vt in.l.
ſi cum argentum.§.fi.de excep.rei iudic.ergo patet
ꝙ cũ agitur ex eadẽ cauſa in id quod plus eſt cũ id
eſt ſit factũ quod deducit̃ in vtrũqꝫ iudiciũ obſtare
dꝫ exceptio rei iudic.ꝛ cõſequẽter cumulatio impe=
diri.preterea ſi ad idẽ agit̃ ex eadẽ cã conſtat ꝙ oĩs
qõ deducta fuerit in primũ iudiciũ ergo in totuꝫ dꝫ
obſtare exceptio:igit̃ ꝑ regulã cumulatio impediri
dꝫ ꝙ ſic oſtendo ſi rei vẽdicatione ſimplr̃ propoſita
in ꝓſecutione certa exp̃mit̃ abſolutoria lata pariet
exceptionẽ in totũ:vt.l.ſercente.in prin. ff.de excep.
rei iudic.ſolet allegari per glo.l.ꝛ an eadẽ.§. actio=
nes.tñ ẜm verũ intellectũ nihil facit ſicut ergo nihil
operat̃ exp̃ſſio cãe quominus exceptio rei iudic. ob=
ſtet in totũ.Ita in ꝓpoſito facto ex quo ius egendi
procedit nil operat̃ exp̃ſſio q̃titatis.ſed ad hoc ſta=
tim rñdeo:qꝛ refert inter gñalitateꝫ rerũ ꝛ cauſarũ
plus eñ operat̃ expreſſio rei i ꝓceſſu q̃ exp̃ſſio cãe.
vt.l.ſi ex teſtõ.ꝛ ibi no.ff.de excep.rei iudic.et eſt rõ:
qꝛ petitio vni⁹ rei nõ hꝫ cõem finalẽ effectũ cum pe
titione alteri⁹:ſꝫ ſecus ſi bñ aduertat̃ perpendi põt
in plurib⁹ cauſis cõcurrẽtib⁹ circa acq̃ſitionẽ alicui⁹
rei:vt ſcripſi circa.§.actiones.Sꝫ hec rñſio nihil fa=
cit ad pñs ꝓpoſitũ:qꝛ ſicut i rei vẽd.pluriũ cãꝝ con=
curſus pluriũ actionũ ex eadẽ cã deſcẽdẽtiũ tendit
ad eũdẽ effectũ.i.ad idẽ factũ puniẽdũ.Itẽ i rei vẽ=
di.ſi ab initio vna cã exprimit̃:nõ patit̃ exp̃ſſio exce=
ptionẽ vltra illã cãm extẽdi.vt in.l.ſi mr̃.§.ſi quisve
ro petat.ſi ergo ꝛ hic nõ patit̃ exp̃ſſio q̃titate exce=
ptionẽ extẽdi vltra q̃titatẽ exp̃ſſam.Et ſic eſt argu.
ꝓ cumulatiõe p̃miſſa.c.ex eadẽ cã in id qͦd plus eſt
nõ ecõtra.preterea in ypothecaria eſt vna cã.l.obli
gatio rei.ꝛ in rei vendi.alia.l. dñium.vt in.l. aliena.
ꝛ.l.reꝫ alienã.ff.de pign.act.ꝛ ſnĩa abſolutoria lata
in rei vendi.ſciente creditore obſtat exceptio i ypo=
tecaria vt in.l.ſepe.de re iudi.ꝛ tñ per rei vẽ.aduo=
catur plus:qꝛ dñiũ ꝑ ypothecariã min⁹:qꝛ poſſeſſio
vt in.l.in rẽ actio.ff.de rei ven.ꝛ.l.ſi cũ vẽditor.ff.de
euict.ergo bñ ſequit̃ ꝙ vbi eſt eadẽ cã duaruꝫ actio
num alteri⁹ in pl⁹ alteri⁹ in minus ꝯpetẽtiũ ex eadẽ
cã ꝙ ſnĩa abſolutoria [b] lata in vna parit exceptionẽ
in totum in altera ꝯñr impedit cumulationem ſcd̃m

a ¶Adde qñ iu
ramentũ patris
ſuper obligatio=
ne ꝓſit filio.glo.
bar.Pau.de ca.
Alex.ꝛ Iaſo.in
l.qui iuraſſe.§.ſi
pater hic alleg.
ꝛ glo.bar.bal.et
Alex.in.l.ſi tibi
.§.ſi pactus.ff.
b ¶Adde Cy.
in.l.j.C. qñ ciui=
lis actio crimi=
na.p̃iudi.ꝛ bart.
l.l.ij.§.j.ff.vi bo
no.rapt.et in.l.ſi
duo p̃roni.§.idẽ
iulian⁹.colũ.j.ff.
de iureiur.q̃ alle
gat Dy.an abſo
lutoria lata inci
uili faciat p̃iudi
ciũ in criminali
vel econtra.de q̃
vide ꝑ glo.ꝛ do.
maxime Bal.in
l.ex morte.C.ad
l.aquil.ꝛ bald.in
l.j.C.ad.l.faui.d̃
p̃la.ꝛ ꝑ Imo.in
l.interdum.ff.de
publi.iud.ꝛ doc.
p̃cipue Anto.de
but.imo.ꝛ Fely.
co.ij.ver.vj.limi.
in.c.d̃ his.de ac=
cu.ꝛ per oẽs in.c.
dilectus.de pur
gatione cano.
☞Adde qͦd po
ſui in apoſtil.ad
dictũ Bal.in pre
alle.l.ex morte.
nũero.iiij.in ṽſi.
in criminali.C.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

regulam premiſſam. Preterea abſolutoria lata in debitori nocet inq̃ſtuz minoris ⁊ ecõtra eo caſu quo contingit eadẽ cã eas cõtinere: vt in.l. ſi is q̃ heres. ff.de excep.rei iudi.§.eſt in ptãte:licet cõiter diuerſas habeat cãs ⁊ ſepatas: ergo ⁊c. ¶Cõcludo vlteri⁹ ſed hoc tollo ſtatim:q: §.ille q̃ eſt in ptãte loquitur qñ couueniebant in re ex cã. q: nil plus in vna q̃ in altera:ſed qñ differunt ſñia lata in vna nõ nocet in altera:vt.l.ſi tñ.§.j.de edili.edict. ¶Dico igitur q͛ cum ex vna cã plures actiones competunt vna:in plus ⁊ altera in minus duplex põt eſſe modus pronunciãdi:põt em̃ pnunciari ſup facta.i. factũ iſtud de quo addit iudex nõ precepiſſe ⁊ tunc ſi agat̃ alia certũ ẽ exceptionẽ rei iudicate obſtare. Jtẽ põt pnũciari ſup actione ppoſiti:eã nõ cõpetere ex precedẽti facto.⁊ hoc caſu exceptio rei iudicate non obſtat in alia.verbi gr̃a ago furti nõ manifeſti ꝯ aliquem ⁊ dico rapuiſſe rem ⁊ pronũciatur rapinã nõ factam ſi agatur poſtea vi bo.rapto.ppter eandem cãm nõ obſtat exceptio rei iudicate ſed ſi pronũcietur furti non manifeſti actionẽ nõ cõpetere:vt q: cõſtat rem raptam fuiſſe interueniente vera violentia exceptio nõ obſtaret q: vr̃ abſolutio facta ͣ per petitionẽ incptã. Jtẽ exemplũ aliud ſi ago cõtra aliquem cedẽtem arbores actione ex locato ⁊ abſoluit̃ ſi quidẽ abſoluat̃:iõ q: pnũciatur eũ nõ inciſiſſe obſtat exceptio ſcʒ arbo.fur.ceſa.poſtea agat̃ in id qḋ plus ſʒ ſi pronũciat̃ actione ex locato nõ cõpetere:q: nõ pceſſiſſet locatio exceptio rei iudicate non obſtaret in furtim ceſaꝝ.⁊ in.l.acq̃l.⁊ hec ſil̃ia colligi pñt ex.l.ſi duo.§. idẽ iuli.§.ex.l.duobus.§.a fideiuſſore.⁊.§.ſeq.⁊.§. exceptionẽ.⁊.§.ſi q̃s iurauit.⁊.§.ſi q̃s colonus ergo eo caſu quo exceptio rei iudicate indueret̃ in totum certũ eſt cumulationẽ impediri ſḿ regulam. Jtẽ q: lite pẽdẽte incertũ eſt qualiter debeat iudicari.i.vtrũ ſup facto an ſuper actione ꝑñr an ſit obſtatura exceptio rei iudicate:vel non dico tñ cumulationẽ impediri:q: cũ futurus dubius euentus ſe habeat pariter ad duo.i.ad impediendũ ⁊ ad permittẽdũ indicat̃ de eo.vt de impediẽte dũ pẽdet vt colligi põt ex l.pecuniã.ff.ſi certũ peta.⁊ per ſimilitudinẽ legati relicti pure ⁊ ſub conditione adempti: vt in.l.ſi legatum pure.ff.de adimen.lega.cũ ſeq.⁊.l.quotiens.de nouatio.vbi ergo ſepate ſunt cauſe quantũ ad nũerũ.lʒ eedẽ in ſpecie abſolutio lata in vna non parit exceptionẽ in altera.Et ſic nec cumulatio impeditur

ad.l.aq̃l.vbi remiſſiue tractãdo hanc materiã cito teſtimoniũ dñi coapoſtil. mei hic.

a ¶Adde q͛ vbi cũq; appet male eẽ actũ ex vna cã ⁊ hoc appet ex actis ⁊ ex eiſdẽ appet q͛ ex alia cã bñ potuiſſʒ.ñ pt iudex ex illa a pta cã condẽnare:ſed dʒ abſoluere reũ et nihilominus ipe iudex i ſñia ſua debet reſeruare pti ius agẽdi competẽs ſibi ex alia cã res eſt valde ſingu.in.l.bebli⁹ marili⁹.ff.de pa. do.de quo facit feſtuʒ Bal.ibi in antiq.lec.⁊ in.l. j.in fi.C.de pig. act.⁊ Bal.in auten.ſed ⁊ ſi quis. co.vlt.C.de ſecũdis nupt.⁊ barba.i.c.examinata.de iudi.⁊ anth.corſe.in ſuis ſingula.in litera iudex.

☞Adde omnino de hac materia Bal.in.l.j.in fi.⁊ qḋ ibi poſui in addi.ad ipm in.℣.cumulatio C.de fideic.dixi i add.ad bar.poſt

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

eum in.l.maiorem in princi.in eodem verſi.ff. de pactis.

a ¶Adde an iudex poſſit corrigere ſniam ſuā glo.Bar. ⁊ ibi Alexā.in addi.⁊ ibi Ange.areti.in.l.ab executione.ff.de appellatio. glo. ⁊ arch. xxxv.q.ix.in ſumma.⁊ in.§.his ita.ea.cā.⁊. q. et in.ca.nouit.de iudici. et oēs docto.in.l.iudex.ff.de re iudica.⁊ in.l.ſi vt proponis.C.quomō ⁊ qñ iudex. Inno. abb.⁊ ibi Fely. in.c. qualiter et qñ in.j.de accuſa. vbi ponit regulam cum.xij. fallē.⁊ plus bal. et Salyce.poſt glo.in.l. hac perpetua.C. de ſenten.ex pericu.recitā.⁊ quomodo iudex lata ſnia poſſit incontinēti aliquid facere ſaltim quo ad expen.⁊ quo ad alia acceſſoria. Alexander cōſi. cxix.in.j.⁊.ij. col. in.ij.volu. vbi reperies plures allega.et Alexan. in.l. paulus.ff.ð re iudica.et.l.iudex.et Ludoui. bolo.in ſuis primis interpre.in d.l. paul⁹.⁊ ſpecu.titulo.ſenten. in.§.v.et Innocen.i. c. auditis. de procu. et Ludoui.de roma.in conſilio.cccvij.et Alexan.conſi.xc. li.j.et dñi de rota deciſi. cccxlj. titulo de re iudica.c.in nouis.⁊ deciſio.parlamenti. dalphi. q.

b ¶Adde quod ſententia nulla poteſt reformari per iudicē appella-

vt perpendi pōt ex.l.ſi cum ex teſtamēto ⁊ ex.l.ſi cū argentum.ff.de exceptione rei iudicate.Sed vbi eſt eadem cā numero ꝑ oīa licet plus vel minus in vna ꝙ in altera contineatur abſolutio in vna lata parit exceptionē in altera.⁊ ſic impeditur cumulatio cum eadē queſtio per oīa in iudiciū deducat̄:vt in.l.cum argentū.§.ſi petiero gregē.⁊.d.l.ſi quis totū.§. generaliter.⁊.§.diffiniri quidem pōt.⁊.l.ſingulis.ff.de exceptio.Ab oppoſita vero poſſet reſponderi ſingulariter ad ſingularum:⁊ vniuerſaliter ad omnia: vt ſolicitus indagator inquirere poterit ſi recte rōnem cōnexitatis ⁊ ſeparationis rerū ⁊ cauſarū aduertat.

¶Idem.

Quod ſemel placuit ampli⁹ diſplicere non poteſt.

¶In ſententia poteſt poni exemplū huius regule.nā ex quo ſemel placuit iudici.certā ferre ſentētiam nō poterit diſplicere vt ꝑ hoc poſſit eā mutare:ſiue ſit equa ſiue iniq̄:vt.ff. de re iudicata.l.iudex ⁊.l.paul⁹.⁊.l.poſt rē.et.l.cum querebat̄.⁊ de queſtionib⁹.l.j.§.fi.et de penis.l.diui fratres.Sed ꝯ hoc opponit̄ de.l.ſi preſes.C. quomō ⁊ qñ iudex.cū ſimilis.ſed dici ſolet ⁊ dꝫ referre vtrū ſnia nō teneat ipſo iure ⁊ tunc ipſe idem ſi eſt ordinarius poteſt ſcdo [a] pronunciare:ſi delegatus pronunciabit delegans:vt.C. quomodo et qñ iudex.l. ſi preſes.et.l.ſi vt proponis.et de accuſatio.l. iij. ſed ſi teneat ipſo iure licet iniquitatem contineat nō poteſt per eūdem iudicem reuocari:vt in.l. preallegata:⁊.ff.de re iudicata.l.quod ius ſit. ⁊. C. de ſententijs.l.poſt ſniam tamen pōt appellari ⁊ per iudicem appellationis de iniquitate [b] cognoſci et cognita iniquitate ſnia corrigi:vt.ff.de re iudicata.l. preſes. et l.cū prolatis.⁊ de appellati.l.j.Item pōt poni exemplum in confeſſione tam in iudicio cū cauſa vel ſine

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

tionis qui de nullitate cognoſcit Alex. in cõſi. lxxix. p totũ in conſili. cxxij. in vlt. col. ỽ. inſup. poſito. li. ij. a' ℂAdde Anto. de but. abb. ſicu. moder in. c. ſi cautio. de fide inſtru. et Bal. in rubri. C. de confeſ. et in l. j. col. x. eo. tit. et in. l. mater. in. ij. colũ. C. de rei vẽdica. ⁊ imol. in. l. a titio. ff. de ỽbo. obl. ⁊ pau. de ca. i. l. hoc iure. ff. de dona. ⁊ in. l. ſi diuortio. ff. de ỽborũ obliga. Bart. in. l. nuda ratio. ff. de dona. ⁊ ange. cõſi. xxv. inci. ꝑ queſtionũ deciſione. et Alex. in cõſul. iiij. co. iij. et ſequẽ. lib. j. et in addi. ad bart. in. l. cũ de indebito. §. fi. ff. ꝺ pba. ⁊ de ferrarijs in forma libelli quo agitur vt pacta ſeruẽtur. in. j. gl. et Joã. bapti. de ſctõ. ſeuerino in ſuo ſing. tractat. de pactis. in. q. xiij. in principa. ver. vlterius infert in quib⁹ locis ſcriben. tenet ꝙ ꝓmiſſio extra iudiciũ facta et ſine cã. diſcreta vł ſpecificata videtur facta animo donãdi vt tenet hic Dyn. p. l.

cauſa. vtraqꝫ enim eſt obligatoria[a]. vt. ff. de interrogato. actio. l. j. ꝙ extra iudiciũ cum cauſa tñ legitima vt. C. de non numerata pecu. l. generaliter alias appellatur indiſcreta ⁊ non obligatoria: vt. ff. de probationibus. l. cũ de indebito. §. fin. et de doli exceptione. l. ij. §. circa. ℂSed opponitur cõtra hoc quod valeat extra iudiciũ etiam ſine cã. ff. de pactis. l. tale pactũ. in principio. Sed ſi dicas ad liberandum aut ad obligandum procedit talis cõfeſſio. Si ad liberandũ valet etiã ſine cauſa: vt in lege tale. pactum ſi ad obligandũ nõ valet ſi cauſaꝫ non habeat annexam: vt. ꝺ. l. cum indebito et. di. §. circa. Sed oppono ꝙ etiam ad obligãdum valeat vt in debito ſoluto. qꝛ tacite videatur habere cãm donationis annexã: qꝛ ꝓmiſſio et ſolutio paria ſunt vt. C. ad. l. falc. l. finali. ⁊ de dona. l. ſi patronus. §. de illo. ſed ſolutio eius qꝺ eſt indebitum a ſciẽte procedens inducit preſumptionem donationis: vt. ff. eod. l. cuius p errorẽ. ergo et promiſſio. Sed diſtingue qꝛ aut vtraqꝫ ſciebat cauſam non ſubeſſe ⁊ tunc nõ inducitur donatio quia in pari cauſa melior eſt cauſa conuenti ꝙ agentis. vt. ff. de verbo. obliga. l. ſi certum. §. ſequit. ⁊ infra eodem ca. in pari. ſed quando ſoluo ſciens indebitum ei qui ſimiliter ſciebat indebitum donare videor et repetitio denegatur. Diceret quis quare cum vterqꝫ ſcit cauſam non ſubeſſe facili⁹ denegat repetitio ꝙ concedatur petitio.

campanus. maxime ſi in promiſſione ſunt adiecta ỽba. ſ. ex certa ſciẽtia tunc preſumitur cauſa donationis ſecũdum Bal. Alexan. ⁊ doc. ſ. allega. de quo pulchre p fely. in. c. ca. ſi cautio. vbi ponit regulã qꝺ cõfeſſio vel promiſſio ẽ inefficax de in. canoni. vt. ꝺ. c. ſi cautio. et etiã profecto de iure ciuili vt. ꝺ. ca. cũ de idebito. §. fi. ff. de pba. ⁊ duob⁹ modis ãpliat. ꝺ. regulã. ⁊ põit ad illã. xvj. fallẽ. ⁊ in. vj. fallen. tenet eũ precedẽ. allegando hic Dyñ. ꝙ confeſſio facta ĩ iudicio ſine cã. valet quia preſumitur ꝺ libertate facta ⁊ in iudicio quaſi cõtrahitur. vt. l. iij. §. idem ſcribit. ff. ꝺ peculio. Et tenet Ludoui. de ro. in conſilio. cliiij. et vide cyñ. ⁊ ibi bal. in. l. generaliter. C. de non numera. pecu. ⁊ an. de oriano in repetitione capit. quoniam cõtra falſam in verbo. cõfeſſio. verſicul. vidimus. ſ. de probati. ⁊ Alexand. in additione. ad Barto. in. l. ſicut

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

C.de acti.ꝛ Johan.fab.Ang.areti.
ꝛ Iaſo.de mayno.in.§.ſi minus.in
j.glo.inſtitut .de acti.ꝛ Alexãd. de
imo.i.d.l.a titio. Et quãdo cõfeſſio
extra iudicium facta noceat Bald.
cõſi.cxcviij. ante
fi.lib.j. et an no-
ceat fauore ani-
me vide gloſ.et
Lud.bolo.in ca.
quotiẽs.j. q. vij.
in ſecundis inter
pret.ꝛ i materia.
vide Bald.cõſil.
cxxiiij. in fine. et
cõſi.cliiij. verſic.
ſed contra. col.j.
lib.ij.ꝛ Ludo.de
ro.cõſili.ccclxxij.
ꝛ alex. ꝯſ. lxxxiij.
colũ.vlti.lib. j.et
in cõſil.xiij.col.j.
eo.lib.ꝛ cõſi. xix.
col.ij.verſi. quin
imo li.iiij. qđ eſt
multũ ſingulare
et Bal. ꝛ Alexã.
in.l.ſicut.C.de re
pudi. heredi. Et
q̃ actio oriaẽ ex
confeſſione iudi-
ciali. et extra iu-
diciali. ex iudi-
ciali: vtilis actio
confeſſoria. text.
ex ſing. ꝛ ibi flo.
in.l.perinde.§.ſi
procurator.ff.ad
l. acquil. licet ſe-
cus.de extraiudi
ciali.vt.l.publia.in fin .ff.depoſiti.
ꝛ tenet Ludoui.ro.in ſuis ſingula.
fol.ij.col.ij.ver.ex confeſſione.
☞ Adde qđ voluit allegare ro.
ſingul.ſuo.xxij. qđ inci. ex cõfeſſiõe
iudiciali oritur actio vbi dicit qđ

Reſpondeo propterea eſt: quia in
pari cauſa melior cauſa conuenti
q̃ agẽtis vt dictum eſt. Cum ergo
ſint in pari ſcientie cauſa reus ꝛ ac-
tor ſequitur quod repetitio ſoluti
negatur ꝛ petitio promiſſi.ſed quã
do creditor crederet ſubeſſe cauſaꝫ
reus qui confitetur ſciret non ſub-
eſſe videtur ex cauſa donationis cõ
fiteri.et ideo efficaciter obligatus
argumen.ff.de oper.liber.l.campa
nus.ꝛ non in prealleg.§. circa. Itẽ
oppo.ꝙ diſplicere poſſit quod ſe-
mel placuit etiam in iudicio confi-
tendo. vt.ff.familie herci.l. cum pu
tarem.eſſe iur is ꝛ facti ignorantia.
l.error.Sed dicendum eſt ꝙ aut cõ
ſtat confitentem erraſſe. aut cõſtat
non erraſſe aut dubitatur primo ca
ſu aut errauit in facto aut in iure.
vt pſene dictum eſt ſupra eod. in.c.
ignorantia.Secundo caſu non po-
teſt reuocari confeſſio. [a] ꝛ ita loqui
tur regula.Tertio caſu preſumitur
in dubio nõ erraſſe:quia nemo exi-
ſtimandus eſt dixiſſe quod non
mente cogitauit.ff.de ſupel.lega.l.
labeo.§. idem tubero. Item poni
poteſt exemplum regule in contra-
ctu.quod enim ſemel placuit in cõ-
trahendo a plurimis diſplicere nõ
poteſt:vt.C.de actio. et obligatio.
ſicut.de reſcinden.vendi.l. de con-

actio q̃ ex tali confeſſione iudiciali
oritur appellatur vtilis actio con-
feſſoria pro quo allegat tex.ſin. i.l.
pinde.§.ſi procurator.ff.ad.l. acq.
a ¶ Adde quando quis poſſit re-
uocare confeſſio
nem p errorẽ in
iudicio factam.
Bartol.in.l. non
fatetur. ff. de cõ-
feſ.glo. ꝛ Ludo.
bolo.in ca.ex lite
ris. de diuor. in
primis interpre-
tat.Bald.in.c.ex
parte de cõceſ.et
cardi.Alexan.in
c.ij.col.j.iiij.diſt.
ꝛ Alexan.conſil.
xlvij.col.viij.ꝟſi.
ij.reſpon.lib.j.et
in cõſi.xc.colũ.ij.
verſic. hoc pbo.
eo.libro.ꝛ bal.in
l.gallus .§. qui-
dam recti.col. ij.
ff.de libe.ꝛ poſt-
hu. ꝛ Fely. in.c.
cum delicti. col.
vj. de accuſa. et
in prohe. decre-
ta.colum.j. ante
finem ꝛ Alexan.
in addi. ad Bar.
in.d. l. cum de in
debito.§. fina.ꝛ
in conſilio. cxix.
libro. iij. vbi po-
nit quando di-
caẽ reuocari in-
continenti.et quid ſi eſt acceptata
per partem aduerſam poſſit re-
uocari.ꝛ in conſil.cxij.in.iij.colum.
in principio.et in verſiculo non ob.
illud.et in. v. colum. verſiculo. pre-
terea.et Ludoui.de roma. conſilio

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ccccxxxiiij.et omnes ſcriben.in.d.
c.ex parte.⁊ Joã.de pla.in.l.ſi ille
verſicu.itẽ ibi.C.de decurio.lib.x.
vbi etiã dicit ꝙ error poteſt reuo-
cari vſq ad ſententiã ipo iure:ſed
poſt non niſi per
reſtitutionẽ pro
quo vide glo.et
Bar.in.l.cum.fi-
deicõ.ff.de ꝯfeſ.
et Alexand.in.l.
quicquid.in fin.
ff.de verbo.obli.
⁊ Lãfrã.de oria
no.in.d.repeti-
tio.c.quoniã con
tra.in verbo.cõ-
feſſiões.in.vl.q.
⁊.Cepola caute.
ccxxij.not.⁊ abb.
cõſi.xvij.vo.ij.et
and.barb.i repe.
rub.de fide iſtr.
col.xvj.in princ.
vbi ponit quid
eſt teſt.
☞Adde omni
no Lanfran.in
alleg.§.ſeu.ver.
cõfeſſiones.nu-
me.xxxij.verſic.
p veritate inueſtiganda:ibi plene
an ſufficiat in reuocatione proba-
re rez aliter ſe habere.⁊ qd in con-
feſſione ſui procuratoris ſeu admi
niſtratoris ⁊ qd ſi ſcienter ſit ema-
nata vel circa pparatoria iudicij.⁊
ante litiſconteſtationem.vel circa
deciſoria.⁊ qñ dicatur in iudicium
emanata.no.idẽ Lãfrã.vbi ſupra
paulum ante verſic.non dimitten-
dum.⁊ in apoſtil.in vſi.in iudicio.
a ❡Adde qñ in cõtractib⁹ nomi-
natis vel innominatis ſit locus pe
nitẽtie.glo.Bar.⁊ Alex.in.d.l.ſi pe
cuniã.⁊ Fel.in.ca.pſentata.col.ij.

tractu.licet tunc obſtat.ff.de cõdi.
ob cãm.l.ſi pecuniã vbi contrahẽti
licet peniteret.❡Sed dicendum[a]
erit ꝙ differentia eſt inter contra-
ctus nominatos.et innominatos.
Nã in cõtractibus nominatis non
licet regulariter penitere.licz fallat
in caſibus q̃ nota.in lege.preal le-
gata.Sicut.In contractibus vero
nominatis aut res eſt integra ex
vtraq parte:⁊ tunc vtriq contra-
hentium penitere licebit aut cõtra
ctus eſt veſtitus per alterutram
partium ⁊ tunc veſtiendi licebit pe
nitere.alteri non:vt plene tracta-
tur in dicta.l.pecuniã.ff.de condi.
ob cãm.Jtẽ poni poteſt exemplum
regule in electione[b].Nã poſtq̃ in
ſcrutinio nominaui aliquem ⁊ ele-
ctio fuerit ſub ſecuta.vel poſtq̃ pre
ſtitero cõſenſum electioni ab alijs
celebrare nõ poſſum vlterius impu
gnare niſi ex cauſis poſtea emergẽ
tib⁹ vł niſi more electi'ãn.celebrata

de teſti.⁊ Joã.bapti.in tracta.ſuo
de pac.in.q.vj.principa.et Cy.bal.
⁊ Saly.in.d.l.ſicut.et ibi bar.C.de
actio.⁊ bal.in.d.l.ſi pecuniam.⁊ an
in feudo.habeat locũ penitentia.⁊
in cõtractib⁹ vi-
de Bald.cõſilio.
clix.colũ.penul-
tima.et in conſi.
cccxix.in princi
pio libro.j.Bar.
⁊ Alexand.in.l.
quicqd.de verb.
obli.et Alexan.
cõſi.xl.in princi-
pio libri.j.⁊ lud.
de rom.in.repe.
auẽ.ſimiliter.co.
ix.verſicul.xviij.
C.ad.l.fal.⁊ An
ge.are.in.§.hijs
itaq in fine.in-
ſtitu.de inſti.et
iure et Baldus
conſilio.xxxiij.li-
bro.iiij.Et nota.
quando varia-
tio eſt prohibita
in papa clericis
et principibus.
pulchre p Fely.
in.c.cum olim.colum.iij.de re iudi.
b ❡Adde quando poſt publicatio
nẽ electiõis ſit loc⁹ variationi.glo.
Bar.bal.et alexã.in.l.dotẽ.ff.ſolu.
ma.Jo.an.⁊ abb.in.ca.publicato.
de elec.vide caſum meũ.ppetue.ſ.
co.ti.lib.vj.vbi põt variari:qñ non
ſequit̃ electio ex cõſenſu i ſcrutinio
habito.⁊ io.an.⁊ ab ſic.i ſua diſti.
in.c.cãm.de elec.circa fin.et cardi.
Alex.in.c.quãto.lxiij.diſt.ſed in ꝯ-
ctibus ⁊ vltimis volũtatib⁹ ſiue le
gatis fctã electiõe admittat̃ varia
tio.vid bar.bal.imo.⁊ ale.i.l.qcqd
ff.d ver.ob.⁊ bal.i.l.d die.ff.q ſatiſ.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

de nouo pandat improbitas ſeu alicuius alterius latentis vitij vel defectus que veriſimiliter ignorare potuerim veritas reueletur: vt ſupra de elect. c. nulli licere. lib. vj. ⁊ apparet. ff. de lega. j. l. ſerui electione. ⁊ l. huiuſmodi. §. ſticum. ⁊ de legatis. ij. l. ſtatutum. libe. §. ſtichum. ⁊ de opt. leg. apud aufidium ⁊ de decurio. l. fina. ⁊ argu. de confirma. tuto. l. in cōfirmando. cum. l. ſequen. Sed contra hoc eſt. ff. de lega. ij. l. vnum ex familia. ⁊ l. cum pater. §. a filia. ſed in illis ius eligendi non competebat de preſenti: ſed totaliter erat in tempore mortis: ideo non cōſumitur per primā electionem: vt ibi apparet. ¶ Itē poteſt poni exemplū in hereditatis additione nam ex quo ſemel hereditas placuit adeundo non poteſt poſtea diſplicere repudiando. vt. C. de repud. heredi. l. ſicut maior. et hoc verum eſt de iure communi: ſed per reſtitutionem [a] in integrum repudiari. poteſt a minore. vt. ff. de acquirenda hereditate. l. ſi minore. et. l. ſi neceſſarijs. et de mino. l. quod ſi minor. §. reſtitutus. Item poni poſſet in dilatione iuriſiurandi. vt. C. de iureiurando. l. ſi quis iuſiurandum. Item in conſenſu habito ad confirmandum alterius factum. vt. ff. de aqua pluuia arcend. l. in diem et de diuer. ⁊ tempo. preſcriptio. l. de acceſſionibus. Sed contra regulam videtur per. de iure. codicil. l. diui. §. licet. et de legatis. j. l. ſi mihi et tibi. §. an legatis. ⁊ de lega. iij. l. ſi quis. in princi. teſtamenti. vbi ꝙ ſemel placuit inſtruendo heredem vel legando poteſt poſtea diſplicere inſtitutionem vel legatum reuocando ſed dicas ꝙ aut voluntas prima fuit obligatoria aut alicuius iuris volentis competere excluſoria. Primo caſu habet locum ſimpliciter regula: quia ſufficit ſemel velle: ita ꝙ penitere non licet: vt. d. l. ſicut. ⁊ ibidem no. ⁊ l. de acceſſionibus. ⁊ quoꝝ legato. l. j. §. pdeſt. Scd̄o caſu rl'a nō vēdicat ſibi locū vt p̄ alle. §. lȝ. ⁊. §. in legatis. ⁊. l. ſi q̄s in princi. teſta. Sȝ nunq̄d poterit teſtator ita diſponere ꝙ nō liceat reuocare. q2 dicit in teſtō primo ꝙ ſcd̄m nō valeat niſi fuerit ibi de verbo ad verbū poſita ſalutatio. [b] virginis marie poſtea fecit ſcd̄m ⁊ reuocauit oēm aliā vltimā voluntatē: ⁊ oia verba derogatiua vſitata q̄ cōtinētur in eadē. dubitaṫ vtrū valeat primū vel vltimū. Et videṫ ꝙ p̄ualeat vltimū: q2 voluntas poſterior licet ei videatur per priorem derogari quantum ad verba in priori plata p̄ualet prime vt ff. de legatis ſecundo. l. fina. in principio. de iure co=

cogū. ⁊ in. d. l. ſerui electiōe. in p̄n. ci. ⁊ in. d. l. hm̄oi. §. ſtichū. de leg. j. Et vide alexā. in. l. ſi ex toto. §. fi. in gl. fi. ff. de le. j. ⁊ alex. ⁊ bar. ſozi. de ſeñ. in. d. l. ſui electiōe poſt bar. ⁊ dy. in rl'a mutare. j. e. ī p̄n. ⁊ bal. in ꝯſi. xxxiij. in. iiij. volu. et abb. in ꝯſi. ix volumine. ij.

☞ Adde p̄p̄o mēbro huiꝰ apo. bal. in. l. ij. §. fi. in fi. v̄ſi. vlt. Dy. inducit hūc text. c. cū leg. iſtum in. l ſerui. ⁊ ibi poſui in apoſt. in v̄ſic. nō poſſint eligere. ff. de lega. j. et no. in apoſtil. ad Iac. rebuff. in. ſl. p̄cepi. nu. vij. in v̄. curia. iiij. C. d̄ cañ. largi. ti. li. x. ⁊ in. l. ſi q̄s. nu. j. vbi etiam poſui in addi. i. v̄. ꝯfirmata. C. de dec. e. li. ⁊ car. oino i cle. j. §. nos itaqꝫ no. ro. de iureiu.

a ¶ Add̄ alex. i l. ſic. ⁊ i. l. fi. poſt cy. Bar. Bald. et pau. d̄ ca. C. d̄ repu. here. ⁊ plcre cep. i cau. ccxcij.

b ¶ Adde glo. ⁊ pulcre Barto. in

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

l.ſi qs.in pñc.ff.de leg.iij.an ⁊ qñ ſecũdũ teſtm̃ in quo eſt facta mentio in gñe vel ſpecie vel indiuiduo de cl'a derogatoria in pꝛio teſtō appoſita valeat.⁊ Ang.Alex.⁊ bar.ſozi. de ſenis ſingulariter in.l.ſi mihi ⁊ tibi.§. in legatis.ff.d leg.j.vbi dicit ſozinus ꝙ triplex eſt cl'a derogatoria videlꝫ ptãtis ſolẽnitatis ⁊ volũtatis. Et de iſta vltia volũtatis cl'a ponit hic dy.⁊ doc. in locis.ſ.alle.et cõis opi.doc. eſt ꝙ nõ ſufficit generalis ſcilꝫ non obſtãte quocũqꝫ teſtō. Nec reqritur illa idiuidualis nõ obſtãte tali cl'a derogatoria q̄ requirit appoſitionẽ orõnis dñice vel alteri⁹ ſꝫ ſufficit illa ſpecialis vcꝫ nõ obſtante q̄cũqꝫ cl'a drogatoria.text. eſt in.d .l.ſi quis in pñ.in v̄bo ſpãliter.⁊ hoc tꝫ hic Dy. in pñ.et ibi Bar.Ang.⁊ Rapha.cu.⁊ Fred conſi.xlvj.⁊ Cy.⁊ Saly. in.l.ſanximus.C.de teſta.⁊ Ang.cõſil. cccxij. ⁊ cy.l.j.C.de ſacroſan.eccle.⁊ idẽ tenet Cardi. in ecle.j.de ſepul.⁊ pe. de anch.in.c.j.de cõſti.ſ.eo.li.⁊ pau. de caſt.⁊ ang.in aut.hoc inter liberos.C.de teſt.⁊ Pau.in.l. humanũ.C.de leg.⁊ in ꝯſi. cclxxxj.inci.in fctō pñti ponã ꝯlonẽ in antiqs.quod eſt m'tũ ſing.⁊ arch.in.c.vltia volũtas xiij.q.ij.⁊ ſpe.ti.de inſtrō edi.§.ꝯpẽdioſe.⁊ alex.ꝯſi.cxxxiij.li.j.⁊ lud.de ro.i ꝯſi.cccxxxv.⁊ bal. ꝯſi.xliij.li.ij.⁊ i ꝯſ.lxxij.lib.iij. lꝫ in ꝯſil.clxxv.in pñ.incip.qō mouet.li.iiij.⁊ in.l. humanũ.C.de lega.⁊ i. d.aut.hic inter liberos dicat ꝙ ſufficit dicere i gñe nõ obſtãte quocũqꝫ teſtamẽto.de quo vide p doc.ſ. alleg.⁊ Jo.an.i nouel.⁊ doct.mod. in.d.c.j.de cõſti. ſ.eo.lib.⁊ Ang. are.i.§.ex eo.autẽ.col.iij.in.fi.inſti.q̄.mo.teſta. infirm. qui tenet ſupra cõem opi. relatã ⁊ Alexã.⁊ doc.in.l.ij.in pñ. ff. de li.⁊ poſth. Et an hoc ſit verũ qñ ſolũ p̄ceſſit vnũ teſtm̃ vł plura vid.ſ.p doc.et in.d.l.ij.delibe.⁊ poſthu.⁊ in.§.in legatis.⁊ in.l.ſiquis.in prin.⁊ in materia.Jo.an.hic.⁊ Pau. de caſt. in conſili.cxcvij.in nouis ⁊ pulchre cepol ãin cautela.clxij.⁊ ſequẽ.⁊ abbas.ſic.ꝯſ.xlj.⁊.xlviij.lib.ij.dciſi.plamen.grationopo.dalphina.q.cxvvij.et.q.ſeq.et ibi in additi.et in.q. cc.⁊ in additio.

dicil.l.diuus.§.licet ergo.licet in teſtō primo derogatoria verba prolata fuerint tamen ex quo aperte apparet de voluntate teſtantis in vltimo expreſſa videtur vltimum preualere. Preterea id operatur reuocatio generalis quantum ad omnia ꝙ ſpecialis operatur in ſpeciali cui foret applicata argumen. ff. de adminiſtratio.tuto.l.ſi duo.⁊ de acquir.heredi.l.ſi ſeruus eius.C.de preſcript.xxx.vel.xl.anno.l. omnes. et de quadrien.preſcript.l.ij.ſed conſtat ꝙ reuocatio ſpecialis facta de primo faceret ſecundũ valere.vt l.ſi quis.in prin.teſtamenti.de leg.iij.ergo reuocatio generalis expreſſa in vltimo videtur tollere primi teſtamenti effectum. Preterea verba derogatiua in primo teſtamẽto ꝓlata generalia fuerunt. Item prolata in vltimo ſimiliter ſunt generalia: vnde quia in pari cauſa generalitatis ſunt videtur in dubio poſteriora preferẽda ⁊ ꝓualere priorib⁹: vt.ff.de lega.j.l.ſi mihi.et tibi.§.in legatis ⁊ de adimen.leg.l.iij.§.fin. C.de fideicommiſ.l.dari ⁊ de vulg. ⁊ pup.ſubſti.l.ſi quis euꝫ.⁊ de manu.teſt.l.ſi peculium §.j. Preterea quantum ad tollendum ſubſtãtiaꝫ ⁊ effectum ſuſtantie precedentis

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

☞ Adde omnino Bar. ꝯſi. xxj. inci. dicit ⁊ aſſeruit ⁊ quod ibi poſui i apoſtil. ad ipm ⁊ conſi. clxvij. inci. qui. daꝫ fecit teſtamētū frede. de ſenis. cõſi. xlvij. als. lj. incip. habita ſup caſu predicto collatione Bal. conſi. clxxviij. vol. iiij. Ang. cõſi. cccxiij. incipiente q̄dam dn̄a maria. pau. de ca. ꝯſi. cccxliij. ⁊ Alexã. cõſi. vij. inci. vr̄ pria fronte. volu. iiij. cui ſe ſubſcripſit. Ant. de prato veteri ⁊ de hoc dixi plene ⁊ remiſſiue in trac. meo clauſularū. in ver. derogatoria verſi. ix. et finali.

a ¶ Adde an ſit bona argumētatio de cõtractibꝰ ad vltimas voluntates. Dy. et imo. in. l. euꝫ qui chyrographū al leg. hic p Dy. et Ang. are. inſt. de le. fuſia. cani. tol. ⁊ Jac. bu. ⁊ guil. de cug. in. l. pactū inter heredē ff. de pac. ⁊ Bal. in. l. cõuenticulã. col. iij. C. de epiſ. ⁊ cle. ⁊ ibi vid in q̄bꝰ fit argumentatio multū notabilr. ⁊ Alex. in. l. j. §. huiꝰ. xxj. et xxij. co. ff. de officio eiꝰ cui manda. ⁊ Lud. bolo. in. l. ſi pcuratorem §. ſi ignorantes in ſcd̄is interp̄t. ff. mandati. ⁊ Andr. barbat. in repe. c. Ray. fo. xvij. colū. j. in fi. d teſt. ⁊ gl. in. c. j. de col. in. ꝟ. prouideatur. col. j. fol. xviij. i pragmatica ſanctiōe.

b ¶ Adde q̄ i legibꝰ ꝯdēdis ſufficit gn̄alis d'rogatio legū ꝯtrariū: vt tꝫ cy. ⁊ ibi bal. col. ij. ꝟ. ſcd̄o q̄ro ⁊ ibi Pau. d ca. i. l. hūanū. C. d le. ⁊ gl. i. l. nuptial. C. de nup. ⁊ i cle. eos d ſepul. ⁊ ampliſſime dixi in tractatu. de off. ⁊ poteſta. domini. lega. i Frãcia in prima. q.

☞ Add ad propoſitū eorꝫ q̄ hic dn̄r panor. i rub. de reſcri. nu. ij. et qd ibi poſui i additiōi. ad eū i ꝟ. ꝯtrarius. Feli. in. c. nōnulli. co. xij. ꝟ. ſcd̄a rl'a. e. ti. philip. frã. in. c. j. nu. ix. ⁊ ibi poſui in additio. ad ipm in ꝟſi. ꝯ. de cõſti. tit. vj. plene per pau. de ca. ꝯſ. liij. Alex. ꝯſi. ij. vij. et viij. vol. v. ⁊ ꝯſi. vj. ⁊ vij. vo. ij. ⁊ dixi i tract. meo regularū in ꝟ. regula derogatoria ꝟ. v. ⁊ in ꝟſi. nō obſtantibꝰ. ꝟſ. xvij.

ita ſe habet poſteriꝰ teſtm̄ ad priꝰ ſicut poſterior ſtipulatio: que nouat ad priorem nouatam quod patet qꝛ ſtipulatio que nouat ipſo iure aliã tollit: vt. §. pactꝰ ne peteret. ſic etiam poſterius teſtm̄ tollit primum vt de iniuſto teſtamen. l. ij. et innuitur in. l. hac conſultiſſima. §. ſi q̄s autem ⁊. l. ſancimus. ſed poſterior ſtipulatio ita ſe hꝫ ad priorem q̄ in gn̄alitate cõcepta oēm priorē ⁊ oēm eius effectum tollit vt. ff. de accep. l. ⁊ vno. §. ⁊ eius rei. ⁊ inſtit. qui. mo. tol. obl. §. eſt aūt predicta. Ergo poſterius teſtm̄. ita ſe hꝫ ad primū q̄ ſub gn̄alitate verborꝝ primū ⁊ oēm eius effectum tollit. Preterea. licet argumentari de contractu[a] ad vltimam voluntatē quaſi de minori ad maius affirmando vt de leg. j. l. ſeruū filij. §. eū qui chyrographuꝫ. ſed in contractu lꝫ ſub generalitate verbum omnia precedētia tollere. vt. ff. de tranſactio. l. non eſt ferendus. ⁊ de ver. ob. l. qui Rome. §. duo fratres Ergo multo fortius licebit ⁊ ſub generalitate verborum tollere effectum precedentium in vltima voluntate. Preterea ita ſe habet teſtamentuꝫ poſterius ad prius ſicut lex poſterior priorem qꝛ voluntas teſtatoris lex eſt: vt in auť. de nu. §. diſponat: ſꝫ lex poſterior ita ſe hꝫ: qꝛ tollit priorem licet ſub gn̄alibus verbis[b] cõcipiatur ſicut ſi conciperetur penalibus vt in prealle. l. ij. de quadr. preſcri. ⁊ de. l. oēs. de preſcript. xxx. vel. xl. anno. Ergo ita tollit vltimum teſtm̄ primum. Preterea facilius reuocãtur

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

que dependent ex voluntate vnius ꝙ̃ plurium. vt. ff. eo. l. quotiens vtriuſq; ſed que dependent ex voluntate pluriũ vt contractus reuocant̃ etiã per generalitatẽ verborũ. vt dictũ eſt ergo ⁊c. Item pro hoc. ff. locati. l. cũ in p̃ſes. §. locator. Ecõtra ꝙ ꝓmũ valeat vr̃ q: qñ prima volũtas eſt derogatoria vltime prima ꝓualet niſi fuerit ſpãlr̃ reuocata ſed hec nõ fuit reuocata ſpãliter ſ; gñalr̃ ergo vr̃ ꝙ prima ꝓualeat ⁊ pro hoc eſt apert. l. ſi mihi. ⁊ tibi. §. in legatis videtur eñi aperte dicere ꝙ oporteat ſpecialem mentionem fieri de primo ⁊ qualitate eius. Propterea illud appellatur ſpeciale quod eſt a generalitate abſtractum. vt. ff. de leg. iij. l. ſeruus vrbanus. §. fin. ⁊ de triti. l. iij. ⁊ de ſuppel. leg. legata. ⁊ ſi quis in ius vocan. l. j. ⁊ ſi quis caute. l. ſi quis. §. queſitum. ⁊ de iniurijs. l. item apud. §. hoc edictum. ⁊ de publi. l. j. §. dixerit aliquis. ⁊. §. vnde queritur. Ad idem facit ꝙ nota. de fumi. l. quominus. ⁊ de appella. l. ſi expreſſum. Si ergo lex requirit ꝙ ſpecialiter ſe penitere dicat videtur ꝙ deſcendat ad ſpecialitatem verborum ⁊ a generalitate diſcedat. Determinando videtur dicendum quod ſi quis diceret ſecundũ valere forte erraret. quia in aut. de teſt. imperfec. §. ⁊. ſi quidem non videtur requirere ꝙ precedens teſtamentu; ſpecialiter reuocetur ſed videtur ſufficere expreſſa reuocatio per generalia et per conditionalia verba ſiue dubitatiua ⁊ non aſſertiua dum dicit hoc ipſum expreſſum ſignificare quia ſi fecit quidam talẽ voluntatem: non tamen eam vlterius valere vult tamen ego dicerem ꝙ requiritur reuocatio ſpecialis teſtamenti primi ſequentis derogatorij. vt predic. l. ſi ꝗs in princip. teſt. ibi niſi ſpecialiter dixerit ⁊c. Sed ſi ſpecialiter reuocaret primum vltimũ derogatorium non eſt queſtio ꝙ vltimum preualeret: quia non potuit ſibi legem imponere a qua diſcedere nõ liceat: vt. d. l. ſi quis. in princi. teſtamenti. Sed ſi non ſtaret in finibus vltime voluntatis. ſed tranſiret ad naturam contractus [a] tunc eſſet irreuocabilis. vt. ff. de dona. cauſa mor. l. vbi ita donatur quod autẽ fieri poſſit illud in teſtamento quod in contractu p; de aſſignatione. lib. l. aſſignare ⁊ no. de teſta. l. heredes palã. §. fi. Si ergo donaret vel vẽdit heredi p̃ſenti vel eo abſente alteri pro eo recipienti ſub ea conditione ſi teſtamentum reuocari contingat habita donatio vel venditio effectũ irreuocabiliter in eum caſum in quo teſtamentum reuocari contingeret. Dy.

⁊ illic addes o-no Felyn. vbi. ſ. col. vj. verſi. amplia ſecundo.

a Addõ ꝙ bar. i. l. ſtipl'atio hec. nõ in princ. ff. de verb. obli. dãnat hanc opi. Dy. in hoc ꝙ dicit dyn. hic ꝙ ſi teſtamẽtũ trãſeat in contractũ v; ſi contingat me facere aliud teſtamentũ do vel vendo oĩa bõa mea ⁊c. ꝙ teſtamẽtũ nõ põt reuocari hoc non placet Bar. quia talis donatio aufert liberam teſtamenti factionẽ. et videtur fctã talis donatio in penam mutãtis teſtm̃: ⁊ ſic tãꝗ̃ cõtra bonos mores nõ valet. vt. d. l. ſtipulatio. et ita dicit ibi Bar. Dy. conſuluiſſe l; hic teneat cõtrariu; ⁊ opi. Bart. ſequit̃ ibi Bart. ⁊ tenet Bar. bal. et Fulgo. in. l. cũ duob⁹ §. ide; r̃ñdet. ff. pro ſocio. ⁊ Bar. in. l. adeo. eode; titu. ⁊ Bald. in. l. ex teſtamẽto. C. de fideicõ. et in l. heredes pala; §. fi. ⁊ ibi Ange.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

imol. ⁊ in ſup. illuſtri doct. Franſc. de are. col. iij. ℣ſic. ſed relinquit. de teſta. ⁊ Bar. ⁊ ibi Alexã. in additione incip. ſed ſi cõtingat in. l. ſi qs. in prin. de leg. iij. ⁊ Saly. i. l. ſancim⁹. C. de teſtamẽ. et pulchre Alex. in d. l. ſtip[u]latio hec colũ. j. et iſta eſt cõis opinio ꝙ̃z uis. Oldra. cõſil. cxiij. et Cy. l. j. ℣. vlti. C. de ſacroſan. eccle. ſequũtur opiñ Dy. hic ⁊ Cy. in. l. cũ antiquitas. C. de teſta. vide Alex. in addi. ad Bart. in d. l. heredes palã. §. fin. ⁊ ſingu. Ludo. de roma. in ↄſi. ccxiij. ⁊ Andre. Barba. in. c. relatũ. ℣ de teſta. et Bald. in. c. ij. col. ij. ℣ſic. extra. de feud. dato inuicem lega. con. Ludo. de roma. ↄſil. clxxi. ⁊ Bart. ↄſi. cliij. li. ij. et in cõſil. clxxx. eo. li. ⁊ Ludo. bolo. in d. l. heredes palã. §. fi. de teſta. i ſcdis interpreta.

in. c. grauis. ⁊ de ſen. excõ. in fi. ⁊ per btm̃ thomã. ij. ij. q. clxviij. arti. ℣lti. ⁊ hoſt. in ſumma de penis. §. qui ⁊ quib⁹. ⁊ Oldra. cõſi. lxj. incip. an delicto. ⁊ Abb. ſicu. ⁊ Joã. de ana. in. c. ℣gẽtis. de heredi. et ibi Fely. et lati⁹. in. c. ius generale. col. pe. j. diſt. ⁊ doc. j. i vlt. poſtil. alleg. ⁊ in l. ſi qs i ſuo. §. legis aũt. C. de inoffi. teſta. et Ange. in cõſi. cxcvij. b. ¶Adde qñ ne pos p̃terit⁹. poſſit ex ſua pſona vel ſui p̃ris exheredati i teſtamẽto qui q̃relare ⁊ dicere teſtamentũ: nullũ ſiue fili⁹ pater nepotis ſit excluſus a q̃rela ſiue nõ pulchre bart. in. d. l. ſi qs poſthumos. §. ſi filiũ ff. de lib. et poſthu. Cy. et Saly. in. l. ſi qs filiũ. et ibi Bal. C. de inoffi. teſt. ⁊ bar. in l. iij. ſi emancipatus. ff. de bo. poſ. Jtabu. ⁊ Alex. in d. §. ſi filium. ⁊ ibi Bal. ad id quod Dy. hic dicit ꝙ i querela inofficioſi teſtamenti habet locũ ſucceſſoriũ edictũ vide. §. doc. ſcignorel. de homedeis benedi. de plumbi. ⁊ Ange. mgr̃i franc. in eorũ repetitionibus l. q ſe p̃ris. C. vñ liberi. ⁊ Ang. areti. in. §. placebat inſti. de legi. agñ. ſucce. ⁊ Bart. et docto. in rubri. C. de

¶Idem.

Non debet aliqs alterius odio pregrauari.

¶Exemplũ iſtius regule ponitur. C. de inoffi. teſtamento. l. ſi quis in ſuo. §. legis aũt. Ubi dicitur ꝙ mater nõ debet exheredare filiũ propter delictũ a marito, eiuſdem filij patre cõmiſſum[a]. Jtez. ff. de bono. poſ. contra tab. l. iij. §. ſi. emancipatus vbi dicitur ꝙ ſi pater exheredat filiũ propter cauſaz ingratitudinis ab eo commiſſam illa exheredatio nõ debet obeſſe nepoti q̃ cãm igratitudinis nõ cõmittit ſi aliq̃ caſu cõtingat inof. q̃relã ad nepotẽ deuolui. Sz vr̃ falſuz eẽ ꝙ cõtinet in ſcdo exẽplo q: exheredatio facta legitie de filio nepotẽ excludit q: ſi inſtituo vel heredo filium meum nõ habeo neceſſe mẽtionem facere de nepote nato ex filio. ff. de libe. ⁊ poſthu. l. ſi quis poſthumos. §. ſi filiuz. ⁊ l. gallus. §. in oĩbus. ⁊ de coniug. cum emanci. lib. j. §. ſi pater in poteſtate. ¶Reſpondeo[b] et dico veruz eſſe quod quãdiu filius exhere-

☞ Adde iſtis inquantum tangit materiã vltime voluntatis qd notaui in apoſtil. ad iſtuz poſt do. co. apoſtil. ſ. regula beneficium inverſicu. voluntas ambulatoria.

a ¶Adde tñ ꝙ cõtra hãc equitatem ſepe ſtatuit rigor iuris ex cã de quo vide glo. ordiñ. j. qõ. iij. in ſumma. et. xxiij. qõ. iij. in ſumma Inno.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ſucceſ.edic.ꝛ bar
to.in.l.in ſuis.in
vl.q.ff.de libe.et
poſth.ꝛ in.l.ſi qͣs
filiū.C.de inoffi.
teſt.ꝛ in.l.ſi pr̄ fi
liū.ff.de inof.teſ.
a ¶Adde in q̄
bus caſibꝰ filius
punitur pro pa
tre.bar.ꝛ ibi ale
xan.in addi.in.l.
diui fratres.ff.ď
pe.ꝛ Archi.in.§.
ſi ergo.in vl.col.
vij.q.j.et Bal.in
l.ſi filiusfa.col.vl
ti.ff.de his q̄ ſui
vel alie.iur.ſunt.
ꝛ car.alexā.in.c.
j.xxiij.diſ.ꝛ an fi
lio ad culpā.de
licta parentū im
putētur tex.ꝛ ibi
cardi.Alexan.in
c.naſci.lvj.diſt.ꝛ
puniatur pro pa
tre pena tpali vl'
eterna vide glo.
ꝛ car.Alexā.in.c.
vndecūqꝫ cardi.
diſt.ꝛ Jo.an.hic
et etiam philip.
frāc.ꝛ pau.de ca
ſtro.ꝯſi.cccc.co.
iiij.i anti.ꝛ Cy.
Bal.Saly.et an
ge.in.l.q̄ſqs.C.
ad.l.iul.maieſt.
ꝛ Ang.are.i.§.ſꝫ
ſi qs.inſti.de in
genuis.ꝛ bar.in
d.l.iij.de interd.
ꝛ releg.ꝛ Dy.in
ſeq.r'la in fi.ꝛ ce
pol.i caute.lxxx.

datꝰ viuit ꝛ pōt ad querelā vocari
excludiť nepos ꝛ cognatus nec po
teſt aliquo iure rumpere teſtamen
tum.Aut licet ab eo fuerit ꝓteritus
ex quo filius vixit poſt annū.vt in
prealleg.§.ſi filiuꝫ.Sed ſi filius ex
heredatus excluditur a querela ꝑ
repudiationē tacitā vel expreſſam
nepos vocatur ad querelam ex vi
gore edicti ſucceſſoꝝ qď habet lo
cuꝫ in querela:vt.ff.de inoffi.teſta.
l.ſi is qui.ꝛ l.pater.Iteꝫ ſi filius ex
heredatus moritur anteqꝫ excluda
tur a querela aut ante aut poſt: ſi
ante vocatur nepos ad querelam
ex perſona patris exheredati. Si
poſt vocatur nepos ex ſua perſona
per edictū ſucceſſorium.ꝛ ita debet
intelligi prealleg.l.ſi quis poſthu
mos.§.ſi filium.ꝛ de contra tab.l.
iij.§.ſi emancipatus.et de coniug.
cū emancip.lib.j.§.ſi pater.ꝛ.C.de
inoffi.teſt.l.ſi quis filiū.ꝛ in auten.
vt cū de appel.cognoſcitur.§.ſi cō
uictus fuerit.Item clare ptꝫ exem
plū vbicūqꝫ cauetur ꝙ ꝓpter deli
ctuꝫ patris filius puniri nō debetᵃ
nec aliquam maculam filio inflige
re.argumen.ff.de pen.l.crimē.ꝛ de
decur.l.ij.§.in filijs.lꝫ fallat in cri
mine leſe maieſtatis ꝛ hereſeos.C.
ad.l.iul.maieſt.l.quiſquis et de he
reti.auten.gazaros.Sed ꝯ hoc vi
detur.qď iure cauet.ꝙ filij puniun
tur ꝓpter iniuſtitiaꝫ pr̄is:vt in au
ten.vt oēs obed.iud.pu.in.§.j.col.
v.Sed ibi habuit reſpectum ad iu
ſtitiam diuinaꝫ que aliquando pu
nit filium propter delictum patris:
ſicut tbi notari ſolet. Item contra
regulam videtur quia iure caue
tur ꝙ ſi pater exheredat filium ex
heredatio nocet nō ſolum filio:ſed
etiam nepotibus ex eo natis:et in
eius poteſtate conſtitutis ꝑ quod
patet ꝙ alterius odio alius pre

et in caute.cccx.
vbi ponit an filiꝰ
poſſit cōueniri ꝑ
debito patris et
etiā in caut.ccc
xj.Ecōtra pr̄ pro
filio poſſit puni
ri ſaltē reſpectu
legitime:vide fe
ly.vbi.ſ.ꝛ ſing.
bal.Imo.ꝛ doct.
moder.l.lex cor
nelia.ff.de vul.ꝛ
pup.ſubſti.Bar.
ꝛ Imo.in.l.cum
filius.ff.de vbo.
obli.ꝛ bal.in.l.j.
C.ne filius ꝑ pa
tre.ꝛ Ang.aret.
in trac.de male
fi.in glo.dictum
ſemproniū.in.q.
vl.ꝛ ibi in addi.
ꝑ moder.ꝛ Bal.
in auť.ſi captiui.
C.de epi.ꝛ cle.et
Abb.in cōſil.lvj.
vol.ij.ꝛ ample ꝑ
fely.in.c.cū ber
toldus.col.viij.
ꝛ.ix.de re iudic.
Et no.ſin.q.que
mihi in curia ſpi
rituali bituricē.
de facto contin
git:qꝛ ſꝫ ius cōe
vir lucratur do
tem pp adulte
riuꝫ vxoris:vt.l.
cōſenſu.C.de re
pud.ꝛ l.lucius.ꝛ
l.cum mulier.et
ibi Barto.Bald.
Alexāder ꝛ Mo
der.ff.ſoluto ma
tri.ꝛ.c.plerūqꝫ.ꝛ

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ibi glo. Abba. et prepoſi. medio. de donatio. inter vi. ⁊ vxo. modo pater dotem pro quadam eius filia dedit que adulterium commiſit vtrum pater priuetur dote propter adul-teriū filie. Et vi-detur ꝙ ſic ꝑ tex-tum in. l. ſi dotē. ⁊ ibi hoc tȝ gl. C. de iure do. ⁊ idē tenet Joā. cal. in conſilio. j. col. iij. in fine tit. de do-natiōibus inter virū ⁊ vxorē. ſed Cy. ibi Jo. fab. ⁊ Bal. in noua le-ctura tenent con-trarium ꝙ patre viuo delictū filie non preiudicat ⁊ tenet Dyñ. in. l. ij. §. ſed vtrum. ⁊ Bar. in. §. volun-tatē in prin. ff. ſo-lu. matri. ⁊ Bar. ⁊ Ange. in. §. eſt quoqꝫ. in aut. de nup. coll. iiij. per tex. celebrē. ⁊ gl. ibi. et in autenti. econtra ⁊ ibi bar-to. C. de repu. Et idem eſt dicēdū ſi mulier cōmit-tens adulteriuȝ habeat filios p̄-mi mrīmonij nō applicabit dos ſcdo viro. Jſtud eſt dictuȝ aureū. gloſ. in. capitulo primo in gl. j. vt lite non conte. et Bal. in. l. hac edi-cta. col. ij. C. de ſe

grauet: vt de bo. lib. l. q̄ritur. Sed dicendū eſt ꝙ aut agitur de his q̄ mediāte miniſterio filij acqruntur: ⁊ tūc nō acq̄rit patri. Si de his que poſſint acquiri patri mediāte mini-ſterio filij. tūc habet locū regula in-diſtincte: ſȝ in his que mediate filij miniſterio nō queruntur pr̄i diſtin-guēdū eſt: q̄r aut eueniebāt ab ipſo patre: aut gñe vlterioꝛi: aut a ciui-tate vel a rerū natura. Primo caſu delictum patris nocet filio in ſcdo et tertio caſibus non nocet: vt. ff. de interdi. ⁊ releg. l. iij. et de iurepa. l. diui fratres. et ita dȝ intelligi. C. de queſti. l. diuo marco. ⁊ ad. l. corñ. de ſicca. l. ſi quis patris ſui. Et pp hoc ſoluta eſt queſtio de qua dubitari ſolet ſcȝ an fili⁹ debeat priuari ſuc-ceſſione feudi propter delictum pa-tris: quia ſi erat paternuȝ priuatur ſi a rerum natura vel a iure vlterio-ri obueniens non priuatur per. l. ij. allega. Dy.

Jdem.

Sine culpa niſi ſubſit cauſa nō eſt aliquis pu-niendus.

Ubi non eſt delictū nō pōt impo-ni pena niſi quam cā rationabilis ſubeſt: ⁊ ſic regulam ponit et exce-ptionem a rl'a q̄ exceptio regule ꝫ iuris auctoritatē vr̄ dicere: quia ibi nō repit ſubeſſe culpa nō dȝ impo-ni pena. ff. de verb. ſigni. l. aliud eſt fraus. in principi. Sed dicit ꝙ aliqñ

cundis nup. de quo dicto exclamat Flo. de ſancto petro in ſua diſpu-ta. qui incipit primo viduata con-ſorte. Fran. de crema in ſingu. ſuo. lxxxvj. ⁊ vide que not. Bart. ⁊ Ale-xan. in additio-nibus. in fi. C. de adult. et quid ex delicto mr̄is. vi-de Alexan. in. l. adoptiuū. §. pa-tronum. col. j. ff. de in ius vocā. et quādo filius pri-uet feudo ex de-licto patris vide Barto. in. d. l. iij. de interdic. ⁊ re-le. ⁊ in. l. emanci-patum. §. fi. ⁊ ibi Alexan. de ſena. et in. d. §. patro-num. Sed Ang. in. d. l. iij. tenet ꝙ priuatur fili⁹ ſi-ue ſit paternū ſi-ue agnitū d̄ quo per Alexā. ibi in addi. ad Bart. ⁊ Bal. in. l. ij. in vl. q. C. d̄ liber. ⁊ eo-rum libe. ⁊ in. l. j. in prin. C. de ca-du. tol. et Bald. in conſi. cxviij. li. j. ⁊ latius in con-ſilio. cccxlix. col. iij. vſi. ſupeſt lib. e. ⁊ alex. ꝯſi. ij. co. v. circa fi. lib. v. ⁊ abb. ſic. i. c. ij. col. iij. de feu. ⁊ in cō-ſilio. iij. colū. vij. volu. ij. ⁊ Bal. in l. j. C. de bo. que lib. Et an impe-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ratoꝛ propter delictum patris poſ⸗
ſit filios iure temporali ⁊ ſpūali pri
uare: dic ꝙ nō ſpirituali hoc eſt bn̄⸗
ficijs: vt no. gl. in cle. paſto. circa fi⸗
nen. in verſic. ſubiecte. de re iudica.
⁊ glo. in. c. filius.
xvj. q. vij. ⁊ car⸗
dina. ⁊ Alexā. in
c. ſatis. xlvj. diſt.
⁊ eſt ratio ẜ gl.
cardi. ibi: qꝛ prin
ceps ſclaris non
i hoc ē ſupioꝛ cle
rici. ⁊ ſic ſentit ꝙ
ſi eſſet princeps
eccleſiaſtic⁹: pu⸗
ta papa contra
quē commiſerit
pater crimen le⸗
ſe maieſtatꝭ poſ
ſet filiuꝫ priuare
beneficijs: vt in
hereſis crimine.
de quo vide Car
di. in. c. quo iure
viij. diſt. ⁊ in. c. fe
licis. verſi. ſi q̇s.
de pe. ⁊ ita firma
tio. de Jmo. in. l.
inſulam. in fine
princi. ff. ſolu. ma
tri. ⁊ Ludo. bolog. in. d. c. ſatis. lvj.
diſt. ⁊ Abb. in. c. cum laici. de iure
pa. in. c. quanto. in. fin. de iudi. ⁊ Fe⸗
ly. in. c. vergentis. col. vlt. de here. et
vide Joan. pe. in forma inquiſitio⸗
nis. fol. vltimo. ⁊ Cal. in conſi. iij. ti.
de here. ⁊ Ang. in conſilio. lxiij.
☞ Adde propoſitum queſitoꝛum
hic ⁊ ſignanter inquantū tangit an
filius ex delicto patris feudo priue⸗
tur: Bar. omnino in. l. diui. ver. item
hec. l. induciẗ: ⁊ quod ibi ſignaui in
apoſt. ad ipm poſt Alex. in verſi. nō
priueẗ. ff. de iure patr. dixi in apoſt.
ad bal. in. l. lege. in pn̄. in. eo. ℣. C. de

ſuadente publica vtilitate: ⁊ ſic cau
ſa interueniēte puniẗ q̇s ſine culpa.
vt ecce aufertur aliqn̄ res^a poſſeſſo
ri vt aſſignetur militi qui in bello ſe
habuerit virtuoſe. vt. ff. de euict. l.
lucius ⁊ de rei ven. l. item ſic verbe⸗
ratum. §. ſi quis. Item ſeruus pro⸗
pter laudabilis fidei exemplum ad
mittitur ad vindicandum necē dn̄i:
vt pro premio libertatem conſequa
tur ⁊ ita preſente domino ſine cul⸗
pa ſua ex cauſa tamen predicta do
minium ſuum aufertur: vt. C. de pre
cibus imperato. offeren. l. j. ⁊ in qui⸗
bus cauſis ſer. pro premio liber. ac⸗
ci. lege. j. Item pater in ſeruo qui
propter publicam vtilitatem id eſt
eruatur adulterij veritas torque⸗
tur et tortus domino non reſtitui⸗
tur: et ſic punitur dominus ſine cul⸗
pa ex cauſa tamen in hoc ſecūdum
quod priuatur inuictus domino ſer
ui: licet pretium conſequatur: vt. ff.
d adulte. l. ſi apoſtulauerit. ⁊ notaẗ

legi. hered. tractauit omnino Alex⸗
conſi. xxiiij. volu. j. ⁊ conſi. xlviij. in⸗
cip. illud afferam: quod eſt conſili.
And. barb. volu. iiij.
a ❡ Adde an ex cauſa poſſit prin⸗
ceps auferre rē
meam ⁊ dare al⸗
teri ſine eſtima⸗
tiōe rei mihi cui
aufertur danda
bart. ⁊ Bal. in. l.
item ſi verbera⸗
tum. §. ſi quis. ff.
de rei ven. ⁊ bar.
Alex. ⁊ doc. mo⸗
der in. j. cō ſti. ff.
colū. iij. ⁊ Bal. et
Ang. in. l. ij. C. de
quad. preſcript.
⁊ Bald. in. l. bina
ꝫeno. col. ij. eo. et
in prohe. ff. colū.
j. ⁊ bar. in. l. fi. co.
j. C. ſi contra ius
vel vtiẗ. ⁊ Bald.
in. l. fi. col. ij. ver.
ſed immediate.
C. ſn̄iam reſcin.
non poſ. ⁊ archi.
in. c. ius ciuile. ⁊
ibi card. alexan.
j. diſt. col. iij ⁊ archi. in. c. per p̄ncipa
lem in. q. iij. ⁊ hoſtien. in titu. de pre
ſcrip. §. preſcribātur. ⁊ Cy. ⁊ Alber.
de roꝫa. in. l. neminem. C. de ſacro⸗
ſan. eccleſijs. ⁊ Cardiñ. Alexan. in
c. j. colum. iiij. verſicu. ij. ſentit gloſ.
x. diſtin. ⁊ Abba. ſiccu. in conſilio vl
timo libꝛ. j. ⁊ Alexan conſilio. ij. col.
vij. ⁊ ſequenti. et colum. vlti. volu⸗
mi. j. ⁊ in conſilio. cj. col. vj. verſic. et
etiam. eo. li. ⁊ in ꝯſi. xxxvij. col. iij. ℣.
nō obſt. ⁊ vſq; ad fi. ⁊ Cy. in. l. reſcri⸗
pta in. iiij. q. C. de prec. impera. offe.
⁊ Jaſo. de may. in rep. l. quominus.
co. j. ver. iij. no. ff. de flumi. et ange.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

in cōſi.cxxxix.col.ij.verſi.nō eñ pōt. ⁊ Alexā.in rub.ff.ſi cer.pe.col.j.⁊ in cōſi.lxxxix.in.iij.col.verſi.preterita.li. v.⁊ in cōſi.xciiij.in p̄n col.pe.c.volu.⁊ ly.in prealleg.c.que in eccleſiarum. ⁊ Bal. in .l.ij.col.x. verſicu.nota. ꝙ plenitudo.C.de ſerui.⁊ aq̄ vbi di cit ꝙ iferiora p̄n= cipe hoc non pōt de quo vide per Jnn. abba. ⁊ in= ſup Fely. in.c.q̄ in eccleſiarū.col. x.de cōſti.vbi po nit Fel quatuor declaratiōes qñ p̄nceps poſſit cū cā auferre ⁊ ecō= trario ꝙ ſine cau ſa poſſit.ponit ſe ptem declaratio nes ⁊ demū tria notabilia vbi ele gāter p̄cedit cu= ius materia non fuit ita mature tradita ad p̄ſen= tia ſecula vſq;. ☞ Adde ꝙ oia iura ⁊ docto. per do. coapoſtilla= torē meū allega. loquūtur ꝙ hoc p̄cedat cū cā.ſed quid ſine cā. cō= cludit idez quod s. in papa ⁊ im= peratore.ang.in l.iij. §. ſi is p q̄ ff.qd̄ q̄ſq; iuris. Sed cōtrariū eſt veritas: vt p Ra pha.fulgo.in.l.fi na.C. ſi ꝯtra ius vel vti.pub.pau. in.c.ij.de reb⁹ ec

de calū.l.vlti. Sed videtur etiam ꝙ vbi non eſt culpa[a] nec cauſa ꝙ pe= na imponitur: vt.ff.qui et a quibus l.proſperit legiſlatorez: ſed ibi erat cauſa: ſcilicet adulterium commiſ= ſum: licet nō culpa ſerui qui torque= tur propter culpam ⁊ delictum alte rius etiā ſine culpa: vt.ff.de queſtio ni.l.vnius.§.teſtes.⁊.l.ex libero.in principio.ſ; ibi ſubeſt cauſa.ſ.ꝙ fa= cto interueniſſe p̄batur. Jtē eſt cul pa.ſ.q: vacillauit in teſtimonio:[b] alr̄s ſi quid p̄dictorū deeſſet nō debe ret torquerit vel p̄alle. l. ex libero. Jtē opponitur de filio dānati crimi ne leſe maieſtatis que punitur pro pter delictum patris.nam infamia notatur ⁊.a paterna ⁊ extraneoruz ſucceſſione priuatur.vt.l. quiſquis. C.ad.l.iul.maieſta. Jtē de filis he= retici: vt. C.de here. auť. gazaros. S; illis cā apta nō culpa. nā q: ſūt de gñe improbato eſt p̄ſumptio cō tinuationis paterni criminis ꝯ eos: vt.l.q̄ſq̄s .§.filij.vero .⁊. ff. de edil. edic.l.qd̄ ſi nolit.§.q̄ mancipia.dy.

¶ Jdem.

Quod quis mā dato iudicis fa cit dolo facere nō videtur cuz habeat neceſſe parere.

¶ Regulā ponit ⁊ rationē regule. R̄la eñ eſt ꝙ ille q̄ facit mandato iudicis nō videť eſſe i dolo. Rō aūt eſt: q: neceſſe habet parere neceſſi=

cle. non. alie.⁊ in.c.admonet.⁊ ibi dixi in apoſt. ad ip̄m poſt alios in ver nō ſubſiſtente cā de renū.⁊ Fe= ly.in prealleg.c.que in eccleſiarum. col.xiiij.verſic.ſecūdum vero mem= bruz de conſti.et notaui poſt Jo. fab.in.§.ſed na= turalia.nūc.ij.in verſi.tollere ius partis. inſtit. de iur.na.gen. ⁊ ci. a ¶ Add hic io= an.and.⁊ Phil. franc.⁊ glo.in.c. renouantes. xx. di.gl.Jnn. Abb. ſic.⁊ Fely.in.ca. cognoſcentes.co lū.j.de conſtitu. ⁊ Bald.in rubri. res inter ali.act. ⁊ gl.in.c.ātiqua. de priui.⁊ Arch. in.d.c. renouan= tes.⁊ Bar. in di= ſpu.inci. per ita= liam.col.v.verſi. j.⁊ glo.bal. ⁊ car di.Alex.⁊ Andr. barb.in addi.ad bal.c.j. de feudo ſine culpa nō ad mit. ⁊ alb.de ro. in dictiona.ſuo i litera pena.ver. ſic. q̄nq; modis. b ¶ Adde an te= ſtis ratiōe vacil= latiōis poſſit tor queri.gloſ. ⁊ do= ctores in dicta.l. vnius .§. teſtes. ⁊ Jnnoc. ⁊ alios in.c.cum in con= templatione.co.

in antiq. Cyn. in
l. ſi. ⁊ bal. in l. mi
lites. C. de q̄ſtio
⁊ Bald. in l. iij. C
ad. l. iul. maieſt.
⁊ doc. in. l. nullū
C. de teſti. ⁊ pul
chre Alex. in con
ſi. lxxij. lib. j. q̄ al
leg. Dy. hic.
a ¶ Adde glo. et
Florē. in. l. liber
homo in. ij. ff. ad
l. aqui. tex. ⁊ glo.
et ibi docto. mo-
der. in. l. non vi-
detur. §. qui iuſ-
ſu. ff. eo. Cy. in. l.
j. C. vnde vi. ⁊ in
l. vt vim. ff. de iu
ſti. ⁊ iure. ⁊ bart.
in. l. furti. §. qui
iuſſu. ff. de his q̄
no. in a. ⁊ i. l. q̄ſ
hic per Dy. alle.
⁊ Jo. de pla. in. l.
movēde. verſ. iij.
no. lib. x. C. de de
latori ⁊ gādi. de
malefi. tit. de bā
nitis. col. iij. ver-
ſic. itē quero ſta
tutum eſt. ⁊ Dy.
in. l. j. ff. de crimi
ne ſtellio. ⁊ Joā.
de platea in. l.
prohibitū in ter
tio notabili. C. de
iure fiſci. lib. x. et
hic Joan. and. ⁊
Philip. franch. ⁊
Bart. in. d. l. pro-
hibitū. et Bal. in
d. l. vt vim. in. q.
vij. ⁊ Bar. ⁊ Ale-
xāder in. l. iuſte

tas autē facit ceſſare p̄ſumptionē
doli: vt. ff. de bo. lib. l. q̄ cum maior.
§. ſi pater. ⁊ C. de calūnia. l. mater
et inducit p̄ſumptionē contrariam
ſcilȝ fraudis ⁊ doli nō preſumendi
vt. ff. de ſolutiōib⁹. l. ſi ſtipulat⁹. §.
ſi lancē: ⁊ de aqua pluuia arcem. l.
q̄ſ in principio [a] ⁊ q̄ in fraudem
creditorū. l. qui autē. §. labeonem.
¶ Exemplum regule eſt: pone qḋ
mandato iudicis deſtruxi ſepul-
chrum quo mediante aqua pluuia
nocere poterat nō teneor actione
de ſepulchro violato quia iudicis
auctoritas me excuſat. vt. d. l. q̄ſ.
Itē pone qḋ is qui depoſuit penes
me deceſſit relictis q̄tuor heredi-
bus ⁊ ego reſtitui vni tm̄ iudicis
auctoritate de cetero non teneor
alijs actione depoſiti q̄ꝛ iudicis au
ctoritas oēm fraudis ſuſpitionem
ceſſare facit: vt. d. l. ſi ſtipulatus. §.
ſi lancē. ¶ Et idē dici pōt in execu-
toribus ⁊ apparitoribus exequēti-
bus precepta ⁊ iudicis ſententias
iniuſte latas: vt. ff. codē. l. non vide
tur. §. qui iuſſu et. ff. ad ſilleſia. l. ſi
quis quaſi per totū. Sed opponi-
tur et videtur ꝙ qui facit aliquid
illicitum mādato iudicis non excu
ſatur. [b] Jmo qḋ plus eſt quid impu
tatur ei qui non reſiſtit precipienti
aliquod illicitū fieri: vt eſſe ſi pre-
cipat decurionem torqueri non ſo-
lum non debet officialis obedire
imo debet reſiſtere ⁊ ſi nō reſiſtit [c]
punitur: vt. C. de decurionibus. l.
omnes libro. x. etiam probatur in
alio caſu ſilr. de excuſati. munerum
l. euidēter. li. x. C. ⁊ de magi. ſacro-
ſcriniorū. l. j. in fine. lib. xij. ad idem
C. de appellatio. l. quoniam iudi-
ces. Et ideo diſtinguendū eſt: aut
preceptum eſt aperte contra legē
aut ſm legem aut eſt dubium. Pri-
mo caſu nō debet obedire imo re-

poſſidet. ff. d̄ acq̄
ren. poſ. ⁊ ſingu.
cardi. alexā. in. c.
multis colū. j. in
fin. verſ. circa pre
di. xij. diſt. ⁊ An-
ge. areti. in §. q̄-
drupli. colū. vij.
verſi. q̄ro an lici-
tū ſit reſiſte. inſt.
de act. ⁊ Inno. et
doc. in. c. ſi. q̄n de
offi. delega. ⁊ Ce
po. in cōſ. xxxiiij.
in fi. ang. in cōſi.
ccxix. col. pe. ver-
ſicu. ſexta ratio.
b ¶ Nō excuſat.
Adde an ⁊ quā-
do iuſſus iudicis
quē excuſet. glo.
ordi. in. l. q̄ſ. in
ꝟſi. actionē. ⁊ qḋ
ibi poſui i apoſt.
in verſic. iudicis
iuſſum excuſare.
ff. de aqua plu.
arcē. ⁊ i. l. nō vr.
§. q̄. iuſſu ⁊ vbi et
poſui i apoſtil. ff
eo. de reg. iuris.
no. bar. ⁊ alex. in
l. ſi q̄s id ꝙ. §. fi.
⁊ ibi gl. i ꝟſ. doli.
ff. d iuri. om. iud.
⁊ Spe. in titu. de
oblig. et ſol. §. ij.
verſi. illud.
c ¶ Adde cepolā
in caut. cclxxvij.
⁊ bal. i. l. certi cō-
ditio. in pn̄. co. v.
ꝟ. q̄rit gl. an ille
q̄. ff. ſi cer. pe. vbi
dicit p not. hic p
Dyn. ꝙ libellus

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

datus cōtra mi-
litez poteſtatis:
q̄ torſerat quen
dam de manda
to poteſtatꝫ fuit
laceratus tanq̄
cōtinēs apertaz
excuſationez rei
ꝙ tñ Diñ. hic vi-
detur tenere op
poſituz vt potes
videre q̄ in his
que precipiūtur
cōtra legē nō eſt
per officiales iu-
dici ⁊ ptāti obtē-
perādū vt in iu
ribus hic allega
tis: ergo non ex-
cuſantur. Et te-
net deciſi. parla-
men. dalphiñ. q.
cccxciij. vt. l. ſi in-
iurie. ff. de iniu-
rijs. ⁊ Gui. pape
in tracta. ſuo ſu-
per ſtatuto ſi qs
per literas in pñ
ci. et qd iudici vo
lenti iniuſte ex-
torquere licitum
ſit reſiſtere de fa
cto. vide Bal. in
rep. l. j. i col. xiiij.
C. vñ vi. ⁊ alexā.
ꝯſi. cxliiij. ⁊ mō
ſic. li. ij. q alle. dy.
hic. ⁊ Pau. de ca
ſtro in ꝯſi. xxxvij
in antiqs. ⁊ vide
Fely. i. d. c. ſi qñ.
de offi. deleg. vbi
ponit cōcluſionē
cū quatuor fallē
tijs. et deciſionē
capelle tholoſa.

ſiſtere pōt et debet per officiales:
vt. C. de decurio. l. oēs. lib. x. de ex-
cuſatio. mune. l. euidenter: de ma-
giſtro. ſcri. l. j. in. fi. vt oēs tā ciuilis
q̄ milita. l. j. ⁋. offiñ. ⁊ de appel. l.
quoniā. et qui milita. non poſſunt
l. eis quidem. ⁊ in auč. vt nulli iu-
di. ⁋. quoniam. col. ix. imo etiā per
priuatos reſiſti pōt qñ apperte ap
paret iudicē procedere cōtra. legez
vt. C. de iure fiſci. l. prohibitū. ⁊. l. de
fenſionis facultas. li. x. ⁊ de metu.
l. deuotū. li. xij. ⁊. ff. de re iudi. l. con
tinua. ⁋. vlt. Secundo caſu punitur
qui nō parit: vt. ff. ſi qs ius dic. non
obten. l. j. et de re iudi. l. contuma-
cia in princ. Tertio caſu pareri de
bet[a] vt. ff. de iud. l. ſi quis ex aliena
⁊ hoc ꝑpter iudicis ſententiā ⁊ pre
cepti autoritatem ꝓ quorū iuſtitia
eſt in dubio p̄ſumēdū: vt. ff. ad tre-
bel. l. ſeruo inuito. ⁋. cū pretor. et de
iudicijs. l. cū p̄tor. et ne q̄d in loco
publico. l. fi. vt patet ꝙ q̄ nō paret p̄
ſumit in dolo: vt. ff. eod. tit. l. nō pōt
videri dolo carere: ⁊ ecōtra ab eo
q̄ paret abeſt oīs ſuſpitio fraudis
p̄ſumēde. vt hic ⁊. ff. eod. l. nō vr. ⁋.
q̄ iuſ. ⁊ de ſol. l. ſi ſtipulat⁹. ⁋. ſilanē
cē. et de aq̄ pl. arc. l. q̄ſq̄. ⁊ q in frau.
cre. l. q̄ autē. ⁋. apud labeonē. et de
iuriſ. om. iu. l. ſi qs id qd. ⁋. dol. ⁊ de
his q̄ no. infa. l. furti. ⁋. iuſſu.

⁋ Idem.

Mora ſua cuili-
bet eſt nociua.
⁋ Ut ecce ſi debi-
tor eſt in mora ſol-
uendi erit ſibi no-
ciua q̄tū ad plura: quia ad rei inte
ritū caſu cōtingentē. vt. ff. ſi certum
peta. l. qd te. et depo. l. ſi in aſia. ⁋.
fi. ⁊ de vb. oblig. l. ſi ex legati cau-
ſa[b]. et. l. ſi ſeruū. ⁊ de lega. j. l. apud

cclxvij. vbi ponit
an ſit manifeſta
offenſa nō pare-
re iudici vt vult
hic Dy. in ſecun
do caſu. ⁊ docto.
in cle. j. de of. de-
leg. ⁊ deciſi. pla-
mē. grationopo-
lis dalphiñ. qōe.
cccxl. ⁊. qō. cccix.
a ⁋ Adde dy. ⁊
q̄ ibi dico in rl̄a
ea q̄ fiūt in addi.
j. ⁊ vl. j. e. fo. lxxix
☞ Add qd no-
taui in apoſt. ad
iſtū. ſ. ea. reg. i a
po. i. ⁊. ñ excuſat
b ⁋ Adde qñ de
bitor teneat de
interitu rei debi
te i ſpē vel i gñe
poſt morā vl añ.
Barto. in. l. naue
ſanpheli. ff. loca.
⁊ in. l. ſi ex legati
cā. ⁊ ibi bal. pau
lus de caſt. alex.
⁊ Lud. bolo. in. l.
ff. de verb. obli. ⁊
Cy. Bal. ⁊ Sal.
in. l. incendiū. C.
ſi cer. pet. et ang.
⁊ Imol. in. d. l. ſi
ex legati cauſa.
⁊ Alexā. in. l. ſti-
chus. col. ij. de vb
bo. oblig. ⁊ Bal.
⁊ Lud. bol. in. l.
ipa res. ff. qd me
tus cau. vbi po-
nūt q̄d ſi in locū
rei pempte ſub-
rogeť alia ſpeci-
es debitor nō li-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

iulianū.§.ipſius quoq̄ ꝛ. l. cū res.
.§.fina.Itē quātum ad fructus de
quibus tenet ex die more quando
petitur aliquid per actionē bone-
fidei[a] vel per actionē ex teſtamēto
que bonefidei actionis ſapit natu-
rā vt.ff.de lega.j.l.apud iulianū.§.
fructus.ꝛ.l.ſi quis bonorum ꝛ de le
ga.ij.l.qui ſolidū.§.que.ꝛ.l. ſi quis
ſeruo ꝛ ad trebel.l.in fideicōmiſſa-
riam in princi.ꝛ de act. empti. l. iu-
lianus.§.ſi fructibus ſed ſi agatur
actione ſtricti iuris ſi quidē peto re
ſtitui qd meū eſt veniunt fructus a
die more:ſed ſi peto qd eſt alienū
veniunt a die litis cōteſt.ff.de vſur.
l.videamus.circa principium.ꝛ.§.
in fauiana.ꝛ.§.ſi actionem.Itē eſt
nociua mora q̄tum ad intereſſe qd
peti poteſt:augetur a die more in
odium debitoris[b] moroſi vt.ff. de
actione empti.l.ratio.§.ſi vendito-
rem.ꝛ de re iudicata.l. ſi kalendis
hui⁹ autē occaſiōe q̄ri pōt. an inter
eſſe ſit obligatione[c] poſt morā: ita
q peti poſſit p libellū iure actionis

beratur etiam ante moraꝫ. ꝛ adde
Bar.Bal.ꝛ ſing.Alex.in.l. qd te. ff.
ſi cer.pe.ꝛ Ludo. bolo. in.l.is q̄.de
act.ꝛ oblig.in primis interpreta.Jet
in.l.ſi cum exceptione.§.ſed quate
nus.ff. q metus
cā. vbi dicit q ſi
res pereat infra
tēpus qd datur
iudicātis qn de
bitor eſt cōdem
natus purgatur
prima mora ad-
eo q liberat de-
bitor:vt ibi vide
et adde deciſio
plamēti dalphi-
na.q. cccccxcvij.

a ¶Adde quo
tpe debētur fru-
ctus et intereſſe
in contractibus
bonefidei ꝛ ſtri-
cti iuris.Bartol.
Ange.imo. pau.
de caſt.Alex.i.l.
ſi fili⁹ .§. cū fun-
dū.ff.de ver.obl.
ꝛ Bal.in.l. ſi q̄s
bonoꝝ.ff.de le.j.
ꝛ in.l.fructus.C.
de act.emptio.ꝛ
doct.in.l.vnū. ff.
ſi certum petatur.ꝛ Bart. ꝛ ſequa-
ces in.l.videamus.§. ſi actionem.
ff.de vſur.ꝛ ibi Bald. et franciſ. de
are.in conſili.ix. quod eſt ſingula.
ꝛ q̄ ſit ratio differentie inter cōtra-
ctus bonefidei.ꝛ ſtricti iuris.ꝛ qua
re fructus nō veniūt iure actionis:
vide Bald.ꝛ ibi Alexan.in addi.in
l.j.in vltima queſtione.C. de vſur.
ꝛ fructi.lega.ꝛ Johā.fab.ꝛ Angel.
areti.col.iiij.in pn.Pſi.in eadē glo.
ꝛ ibi Jaſ.de mayn.col.ix. poſt pnc.
in.§.actionum.inſtitu. de actio. et
Alexan.ꝛ mona.in.ſi marito.§.fin.
ff.ſolu.matri.ꝛ quod no.in.l iiij.C.
depoſiti et Matthe.de ma. in ſuis
nota.fo.xxvj.colū.ij.verſi.not. glo.
ſingu.ꝛ per imo.in capi. qr de loc.
ꝛ cōduc. ꝛ Alex.
cōſili.ccix.colū.j.
volumi.iiij.tu be
neficijs.q ſi debi
tor vini vel fru-
mēti eſt in mora
inſpicitur eſti-
matio q̄plurimi
proueniēs a tem
pore more:vt. d.
l.vinū. etibi oēs
doctores. Quid
ecōtra ſi creditor
fuit in mora reſe
quendi dic qd a
tpe illius more
inſpicit eſtima-
tio quātiminimi.
iſtd eſt ſingula.
dictum Baldum
in.l.ſi hominem.
per illum. tex. ff.
manda .et tenet
Franciſ. de cre-
ma. in ſuo ſingu
lari.xciiij.
☞ Add inquā-
tum domi. coſ-
ſtil.meum allega. math.in ſuis
no.fo.xxvj.Cyn.voluit eū allegare
no.ſuo ſin.xcj.de quo vide do.lāfr.
in.l.iudicio cepto.colū.iiij.in pn. C.
de iudi.eundē do.meū do.iaſ. in. l.
vnū.colum.viij.ff.ſi certū petatur.

b ¶Adde Bald.ꝛ Lud.bol.in ſuis
ſcdis interpreta. in. l.curabit.C.de
act.emp.ꝛ Inno.i.c.plures.d vſur.
ꝛ in.c.ij.de fideiuſ.ꝛ ibi doct.ꝛ vide
doc.ſ.in preceden. poſti.allegata.

c ¶Adde an intereſſe ſit in obliga
tione vt poſſit peti p libellum iure

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

actionis. Barto. poſt dyn. in. l. ſti pulationes non diuiduntur in. x. & xi. oppoſi. ff. de verbo. obl. & Cy. & bar. i. l. vna. C. de ſent. p eo qd inter. i. iij. q. pnc. col. x. qui dicunt Dy. hic & in. d. l. ſtipulatiões di- cere veritatem. & ſpec. ti. de fruc. & intereſſe. §. viſo ver. qliter. & vſi. quomodo. & vſi. ſeq. et in titu. de ſent. §. qliter. v. debet cū ſequē. & Jo. fab. ang. are. col. vj. ver. in ea. gloſ. et ibi Jaſo. col. pe. in. §. cura re. inſti. de acti. & Francis. de are. in conſili. lxxxij. & Joā. an. i add. ſpec. in titulo de fruc. et Bar. bal. & Alerand. in. l. certi conditio. in princ. colū. iiij. et ſeq. ff. ſi certum pet. et que nota- uit Bal. in conſi. clj. in fi. volu. iiij. & Bal. in. l. ſi tra- ditio. in. iiij. q. C. de actio. empt. & omnino. vide. i. l. j. ff. de actio. em. p Bart. & docto. Abba. ſicc. in cō- ſilio. vij. volumi. ij. et an intereſſe

vel an deducatur in condemnatio- nem per iudicis officium tantum opinio eſt inter iuris prudētes de- terminăt enim aliquādo: ſcilicet. ff. de re iudicata. l. ſi quis ab alio. §. vltimo. ꝙ intereſſe non poſſit per libellum peti: ſed per iudicis offi- cium in cōdemnationē deducatur. argumen. ff. de verborū obliga. l. ſi ſeruum. §. vltimo. & l. eum qui ita. & de conſti. pecu. l. pmiſſor noīs: ꝙ poſſet habere locū vbi eſſet in obli gatione rez dari: ſed vbi eſt obliga tione factū tunc poſt morā etiā eſt in obligatione intereſſe debitū ex tacita promiſſione ſi non fuit factū qd in conuentione deuenit. vt. ff. de verborum obligatio. l. ſtipulatiões nō diuiduntur. §. celſus. & ibi nota. et in. l. ſi pecuniam. vt dicit ꝙ inter eſſe in ſtipulatione venit et ideo bene ſequitur ꝙ poſſit per libellum peti. An autē intereſſe qd debet p- pter debitoris moram ſi vnicum tā tum vt ſingulare: vel an triplex ſin gulare: cōmune et conuentum que- ſtio. Et quod ſit vnicum oſtendo quia lex dicit quod ſi res vendita non tradatur in id quod intereſt agitur. hoc autez interdum egredi tur &c. Si igitur exceſſus ex diuer- ſorum. ſicut & qualitas patet. quia differt intereſſe ab eſtimatione cōi et conuenta: vt. ff. de actio. empti. l. prima. & per eundem modū poteſt induci. C. de ſentē. que pro eo quod intereſt. l. vnica. quia ibi dicit quod intereſſe poteſt aſcendere vſqꝫ ad duplum eſtimationis communis vel cōuente. Quod aūt exceſſus ſit diuerſorum patet: quia cōis eſtima tio vel conuenta rei non eſt inter- eſſe. Cum ergo remoueatur cōe et conuentum relinquitur vnum tm̄: ſcilicet ſingulare. preterea lex dicit qd intereſſe ad perſonam refertur.

poſſit peti ratio- ne lucri ceſſan- tis. vide q̄ dixi. S. in prohe. fol. j. & tex. & ibi Bart. in. l. ſi ſterilis. §. cū per venditorē ff. de actio. emp. & ibi Alexander in additi. & bar. in. l. iij. §. fi. ff. qd cer. lo. & Cy. bar. Bal. et Saly. in di. l. vna. C. de ſē- tent. q̄ pro. eodē. & Abba. in. c. per veſtras. de do. in ter. virū. et vxo. & in cōſi. lxiiij. co. v. in princi. li. j. et Bal. & Lud. bol. in. d. iij. §. fi i ſe- cundis interp. ff. de eo qd cer. loc. & Alex. cōſil. cxlj. col. j. & ij. vol. v. & Abb. & Fely. i. c. cū venerabilis co. iij. añ mediū. & co. ſeq. & de ex- cep. & Inno. & d. in. c. ſacro. d ſen. excom. & Abb. in c. conqueſtus. de vſuc. & in. c. dile- cti. de foro cōpe. et in. c. pe. colū. j. de offi. dele. et in fra latiꝰ per. Dy. verſi. ad euiden- tiorē intellectum dicā folio. ſeq. et ſigno. de homo- deis in repet. l. ſi inſulā. q. j. & ij. ff. de verbo. oblig.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

colum.iij.⁊ Franci.de are.in cõſilio.clvij.

a ¶Adde ꝙ diuerſitas eſt inter teſtm̃.⁊ codicillos etiã in effectu: vt in iurib⁹ hic ꝑ dy.alleg.tñ large appellatione teſtamẽti veniũt codici. vt not.gl.doc.in l.ij.ꝟſi.ꝑſonales ⁊ ibi bal.C.cõia de le.⁊ gloſ.in.l.fi.verſ.cognationis.⁊ Alexã.l.ſi idẽ.i ſua lec.⁊ in addi.ad bal.⁊ in d.l.fi.C.de codi.

et ſic in quo iure cõſtituitur per relationẽ eſt refertur ad perſonã: vt.ff.de verb.oblig.l.ſcda.§.vltimo.⁊ de noui operis nũciatione.l.ſi ſtipulatio §.queſitũ.et de regulis iuris.l.quatenus.⁊ eſtimatio nõ refertur ad perſonã ſed ad rem ergo ſequit̃ ꝙ nõ habet ſubſtantiam intereſſe. Preterea quotiens duo ſunt quorum vnũ refertur ad aliud cõſtat nõ idẽ eſſe relatũ: ⁊ id ad qd̃ fit relatio lz ex cõniuxtione relati ⁊ ei⁹ ad ꝙ fit relatio idẽ reſultet effectus: vt ptz in codicillis ad teſtamentũ[a] relatis ex quorum duorum iuribus cõmixtis iudex inſurgit effectus: vt.l.ij.§.codicillorũ.⁊.l.quedam.ff.de iure codicil.⁊ de conditio.inſti.l.in ſcius.⁊ de here.inſtitu.l.aſſeroſo.⁊.C.de iure codici.l.ſi idem.ſi ergo intereſſe referat̃ ad eſtimationẽ rei vt in.l.ſi ſtipulatio.§.vltimo.ff.de noui ope.nuncia.⁊.l.qui tabulas.ff.de furtis. Reſtat rei eſtimationẽ nõ eſſe intereſſe. ¶Itẽ interdictũ vti poſſidetis dat̃ intereſſe ⁊ refertur ad eſtimationẽ rei vt.l.ſi duo.§.penultimo.ff.vti poſſidetis. ergo ſequit̃ ꝙ eſtimatio rei non ſit intereſſe cũ relatũ ⁊ ad id ꝙ ⁊c.ſint diuerſa ſicut dictũ eſt. Preterea diſponẽs ⁊ diſpoſitũ non compatiũtur ſe ſub eodẽ genere: vt.ff.de fundo inſtru.lega.l.vlt.ſed cõis eſtimatio ⁊ conuenta ſi excedit communẽ diſponit ⁊ limitat intereſſe qd̃ patet quia nõ patitur ipſum excedere duplũ ſui[b] vt.C.de ſenten.que pro eo qd̃ intereſt.l.prima ergo abſurdũ eſt dicere ꝙ cõis vel conuenta eſtimatio rei ſint per ſe diſtincte ſpecies ſub codẽ genere intereſſe ſingularis Preterea a quo remouetur genus et quelibet eius ſpecies.vt.ff.de fundo inſtru.legato.l.fundi.§.vltimo.ſed ſi conueniat inter emptorẽ ⁊ venditorem ꝙ non agatur de euictione illa conuentio operatur ꝙ intereſſe nõ petatur: ⁊ tñ petitur precium rei conuentum cum ergo conuentio illa remoueat petitionem intereſſe: ⁊ nõ remoueat petitionẽ precij: patet quia precium conuentum nõ eſt ſpecies intereſſe: vt probatur de actio.emp.l.emptorez.§.quod autem. ¶Oppoſitum oſtendo ſic actio legis acquilie datur ad id quod intereſt. hic autem intereſſe eſt cõis eſtimatio rei. Primũ patet.ff.de fur.l.quidam tabularum.§.de lege acquilia maior queſtio eſt. Secundo apparet. quia illud intereſſe ad quod datur actio

☞ ¶Adde quod hoc eſt verum ꝙ appellatione teſtamenti veniat codicill⁹ i larga ei⁹ ſigni. queadmodũ ⁊ appellatione vbi vltime volũtatis.ſ. inq̃ſtũ dz fieri cũ eadem ſolẽnitate q̃ reqrit in vltimis volũtatib⁹.⁊ no. bal.in.l.hac cõſultiſſima co.iij.ver.itẽ dz hic.C. q̃ teſt.fac.poſ.et bar.oĩno i.l.ij.ꝟ.q̃ro ſtatutũ phibe.ff.de leg.j.

b ¶Adde vſq; ad quã quãtitatez intereſſe põt aſcẽdere gl.i verbo.dupli.in.d.l.vna.C.de ſent.ꝑ eo qd̃ intereſt.et ibi Cy.in.iiij.q.prin.⁊ bar.i.iiij.q.⁊ bal.col.iiij.⁊ dy.Joã.fa.ang.are.⁊ iaſ.i.§.oẽs aũt actiões.col.ij.de acti.inſti.⁊

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

legis acquilie exponitur in. l. ff. ad. l. acquil. l. ſꝫ ſi ſeruum in eum ⁊ dicitur ꝙ non eſtimatur affectio[a]. ſed quanti omnibus cōiter valet cōis ergo eſtimatio rei eſt intereſſe. Item lex dicit qđ ad eſtimationē refertur intereſſe. vt. ff. de furtis. l. qui tabulas. in principio. Item alibi ſi legatū eſt mihi relictum ſub conditione ⁊ petam tabulas teſtamēti exhibere et non exhibentur condemnatio fit ad intereſſe illud autem refertur ad eſtimationē legati ſi agatur pro legato. ¶ Item hereditas ſi agatur pro hereditate: vt. ff. de tabu. exhibendis. l. locum. §. condēnatio. ¶ Item ꝙ intereſſe conſtituatur in ſuo eſſe per relationē factā ad eſtimationem: vt patet. ff. de furtis. l. ſi vendidero. §. cum autē. ¶ Ex hyis patet ꝙ non eſt vnicū tm̄ intereſſe. Itē dicitur in. l. ꝙ doli eſtimatio non ex eo qđ intereſt. ſed ex eo quod in litem iuratur. vt. ff. de iudi. l. non a iudice. ſed conſtat intereſſe iurari. vt. l. penul. ff. de in litem iurā. ⁊ de adminiſtratiō. tuto. l. tutor q̄ repertoriū. ſecūdo reſpon. Ergo neceſſario. ſequit̄ aliam eſſe ſpeciē intereſſe de qua loquitur. l. non a iudice. id eſt cōe aliā de qua loquit̄. l. penultima de in litē iurando. id eſt ſingulare. Preterea conſtat in litem iurari ob dolū tm̄: nō ob culpaꝫ. vt in. l. in actionibus. §. ſed in hyis omnibus. ⁊ in. l. ij. in fine de in litem iurandi: ⁊ tñ iuratur in intereſſe vt dicta l. penultima. Cū ergo ratiōe doli. qꝛ vbi maiꝰ eſt delictum maior fiat eſtimatio: ⁊ ratione culpe minor qꝛ minus delictum. ⁊ tñ cōſtat ratione culpe ad intereſſe agi: vt. l. ij. §. interdū. vnde ſequit̄ vlterius qđ alia ſit eſtimatio doli ⁊ alia culpe. ⁊ vna maior et altera maior. ⁊ quelibet appellatur intereſſe quod ſit idē ſed diuerſum cū exceſſus ſit diuerſorū: vt dictum eſt. Preterea conſtat ſtipulationē iudicio ſiſti cōmitti quāti ea res eſt vt in. l. ſecunda. §. vltimo. ff. qui ſatiſdare cogan. ⁊ illa appellatur vera eſtimatio rei: vt in. l. hec verba. ff. de verboꝝ ſignificatione. ⁊ illud appellatur intereſſe vt. l. vltima ſi quis in ius voca. nō ierit. ⁊ l. quotiens. de verborum obligationibus. Cum ergo vera ⁊ communis eſtimatio rei appelletur intereſſe ⁊ illam conſtat differre ab eſtimatione ſingulari: vt. ff. de lega. j. ſi ex quo de lega. ij. l. ſi cui fundum. ſequitur ꝙ illud cōe differat a ſingulari. et non ſit idem ſed per ſe diſtinctum: et per eundē modum poſſet induci. l. arbiter. in principio. §. non tamen. ff. de dolo. ¶ Ad euidentiorē intellectuꝫ huius vidēdum eſt an eſtimatio rei. ſit intereſſe vel eſtima

Ange. de peru. ⁊ Saly. i. d. l. vna. C. de ſen. q̄ ꝓ eo ꝙ inter. et vide. Dy. ⁊ q̄ ibi dico ꝯ. oppoſitū. ꝯ. j. eo. folio ſequēti.

a ¶ Adde quod valor ſeu eſtimatio rerum nō ex affectiōe. ſed cōi ⁊ vniuerſali appreciatiōe: cōſtituitur. vt. l. ꝓcia rerum. §. fi. et ibi bar. an. ⁊ vterqꝫ imo. ff. ad. l. fal. de qua materia ⁊ quomodo ꝓbetur ⁊ qualiter in iudicijs deducatur vide ibi ⁊ gl. ⁊ late bar. ⁊ bal. in. l. ij. C. de reſci. ven. ⁊ bar. in ſuo cōſi. c. ⁊ in. l. ij. §. ſi heres ⁊ ibi Jo. đ imo. ⁊ alij in ſcriben. ff. ad trebel. ⁊ Ant. ⁊ imol. i. c. pe. de emp. ⁊ vē. ⁊ ibi doct. maxie ꝑ abb. ⁊ fely. i. c. cuꝫ cām in. ij. de teſt. ⁊ Ange. are. ad ſaturitatē in §. fi. quis agēs. ⁊ Jaſ. in. §. plus de act. ⁊ flo. đ ſācto petro. in. l. ſi ſeruū meū. ff. ad l. acquil. et glo. ⁊ anna. i. c. in ciuitatē i. x. co. đ vſu. ⁊ gl. in. c. hoc ius porrectū. x. q. ij. ⁊

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Alexan. conſilio
xcij. circa mediū.
iiij. colū. vo. v. et
vide tex. fin. in. l.
ſi in emptionē et
ibi bal. ff. ꝺ mino
ri. vbi intereſſe
affectionis atten
ditur ꝙ eſt mira
bile ſm gloſ. ibi
a ¶ Adde quod
hodie non habe
tur ratio lucri in
diſtincte: ſed di-
ſtinguitur ſicut
olim reprobata
opini. glo. in. d. l.
vna. de ſent. que
ꝓ eo. ꝛ tenet dy.
in. l. proculus. et
ſeq. ff. de dā. ifec.
ꝛ Bar. in. l. ſi q̄s.
vxori. §. pen. per
illū tex. et glo. ff.
de furt. vide do. i
d. l. vna ꝛ no. ſ̄. in
v. addi. magna.
b. ¶ Adde an. in
furto et maleſi-
cijs intereſſe poſ
ſit excedere du-
plū. bart. in. l. in
fur. in prin. ff. de
fur. ꝛ in. l. vna. C.
de ſen. que ꝓ eo
qꝺ vt ſupra tra-
ctatum eſt.
☞ Adde quid
in foro conſcien-
tie an poſſit pe-
na duplicata vel
q̄druplicata pe-
ti vltra ſorte pri-
cipalem. ꝛ cōclu-
de quod nō per
glo. fin. in. c. fra-

tio damni vel lucri in illis caſibus
in quibus habet ratio lucri[a]. et qꝺ
ſit eſtimatio lucri nō dāni probat
ſic. quia vbi non eſt dānū venit in-
tereſſe: vt patet in legato ſub cōdi
tiōe relicto. ff. de tab. exhi. l. locū. §.
condēnatio. Item ſi peto caueri ꝓ
legato ſub cōditione relicto ꝛ non
cauetur petitur intereſſe. intereſſe
autē dicit eſtimatio eius qꝺ eſt re-
lictum. Patet ergo ꝙ eſtimatio rei
eſt intereſſe. vt. ff. q̄ ꝛ quibus cau. in
poſſeſſio. eat. l. penul. §. ꝛ. ij. reſpon.
Preterea patet ꝙ leges dicunt in-
tereſſe referre ad eſtimationē rei:
vt. ff. de fur. l. q̄ tabulas. ꝛ. l. ſi vendi
dero. §. cū aūt. ¶ Oppoſitum vero
ꝙ eſtimatio vel preciū rei nō ſit in
tereſſe: ptꝫ ſic qꝛ. l. cauet ꝙ in actio
ne furti quadruplat intereſſe[b]: ſed
tm̄ precium rei. patet igit precium
rei non eſſe intereſſe: vt. ff. de fur. l.
fur. l. furti. Itē lex dicit ꝙ in preciū
rei venit intereſſe. ff. de reli. l. libe-
rū. Cōſtat autē id qꝺ deducitur in
alterū non eſſe id in quo deducit:
qꝛ ſi q̄s deducitur in gregem non
eſt grex: ſed in grege continetur.
Item ſi tignum deducatur in do-
mum non eſt domus ſed in domo
continetur. vt. ff. de vſucap. l. cum
qui. et. l. rerum mixtura. Item ſi
bos deducatur in ſententiam: pa-
tet omnibus quod non eſt ſenten-
tia: ſed in ſententia comprehendi-
tur. Uere ergo concluditur ſi pre-
ciū venit in intereſſe quod non eſt
intereſſe. Item ſi vnum duorū ſui
in poteſtate cōprehēdit aliud com
prehendēs et comprehenſum ſunt
diuerſa: vt ecce actus ſui potentia
cōprehendit iter: vt. ff. de noua. l. ſi
pupillus. §. fina. de verborum ſigni
ficatio. l. qui vſufruc. ꝛ tamē certuꝫ
eſt iter non eſſe actum. ſed ſpeciem
ſeruitutis diſtinctam ab actu[c]. vt

ternitatis. ij. q. ij
quam ad hoc re
putat ſin. panor.
in. c. raynaldus.
et ibi poſui in a-
poſtil. ad euꝫ de
teſta. ꝛ facit ꝺ ea
magnū feſtum.
idem pa. in. c. ſi
egreſſus de iniu.
Bald. in propo.
terminis i. l. poſt
de ſertioneꝫ. nu.
iiij. quod ibi ſi-
gnaui in apoſtil
ad ipſum. in ver-
ſiculo in foro cō-
ſcien. C. de fur.
vbi allega. gl. di.
quod fur in foro
conſciē. nō tene-
tur niſi ad reſti-
tutionem rei fur
tiue et illam al-
legando. ꝛ Bal.
ro. in repe. rubri.
de arb. dicit qꝺ
pene dupli. ꝛ q̄-
drupli ob furtuꝫ
a iure ciuili idu-
cte de iur. cano.
non habent lo-
cum nec poſſunt
peti.
c ¶ Adde que
notat Dy. et ibi
dic in regula.
in toto. ſ. eodem

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ff. ſi ſeruitus vē. l. loci corpus. §. j. ⁊ de adimen. leg. l. prima. Itē iter comprehēdit facultatē eūdi ⁊ agendi: tñ falcultas illa non eſt iter qđ patet qꝛ non pōt eſſe ſine itinere. vt in. l. ſi fundum. ſub cōditione. §. ꝑ fundum. ff. de leg. j. ⁊ ſi vſufru. peta. l. j. ⁊ de vſufruc. l. j. Item actus comprehendit facultatez eundi. agēdi tñ facultas non eſt actus. Item vſufructus cōprehendit facultatem tendi: fruendi: vt in. l. j. de vſufr. ⁊ tamen facultas illa non eſt vſufructus qđ patet: quia eſſe poteſt: vbi ius vtendi fruēdi nō eſt. vt. ff. de iure dotiū. l. ſi vſufructus. ⁊ ſo. ma. l. ſi vſufructus ergo bene ſequitur ad modum qđ licet intereſſe comprehēdat eſtimationē cōmunez vel cōuentam rei ꝙ ipſa communis vel conuenta non ſit intereſſe preterea probatur ꝙ ſit eſtimatio dāni ⁊ nō rei: qꝛ ipm intereſſe in cōdēnationē deducitur: vt. ff. de admini. tut. l. ſi minorem. ⁊ de in litē iurā. l. penul. Cōſtat autem eſtimationem dāni in condēnationem deduci: qꝛ vbi poteſt verti eſtimatio dāni nō rei ibi fit condēnatio in intereſſe: vbi non poteſt non fit. ff. ad. l. acqui. l. ſi quis teſtamentum. Cum ergo probatum ſit ꝙ intereſſe in condēnationē deducatur. Idem ꝙ eſtimatio dāni ratione cōcluditur ꝙ intereſſe ⁊ eſtimatio damni ſint idem [a]. Item quia lex dicit iurari in litem in intereſſe vt. d. l. penul. Et alia lex dicit ꝙ in iuramento in litem deducitur eſtimatio in quantitate conſiſtens: vt in. l. videamus. §. ſi tñ. ⁊. §. mora. ff. de in litē iurādo. Sic ergo patet ꝙ ex hoc ⁊ precedenti ꝙ intereſſe eſt eſtimatio dāni in quātitate conſiſtens. Item quia lex aquil. actio datur ad intereſſe. ⁊ alia lex dicit qđ per legem aquiliam conſequitur damnum ⁊ damni eſtimationem ergo euidenter apparet ꝙ eſtimatio damni eſt intereſſe. Itē pone ꝙ ſtipulor rem tradi vel pſtari nō procedēte cōtractu: de cuius natura debeat trāſferri dominium vel poſſeſſio. Certum eſt ꝙ ſi non tradatur vel preſtetur ꝙ nō eſtimatur proprietas nec poſſeſſio ſed illud habet quod nihil adeſt quia res tradita vel preſtita non fuit ⁊ illud appellatur intereſſe. ff. de verborū obligatiōe. l. ſi fundum preſtari. et l. ſi rem tradi. Item pone ꝙ rem que valebat centum ⁊ erat obligata ꝓ decē. ſtipulor liberari quia non fuit liberata ago ad intereſſe illud autem dicitur qđ mihi abeſt: vnde ſi decē ſolum mihi abſunt quia illa ſolui ⁊ habeo rē ⁊ patet ꝙ precium rei non eſt intereſſe. ſed eſtimatio eius quod mihi abeſt qꝛ nō fit quod fieri debuit vel fit qđ fieri non debuit vel nō fieri cōuenit. Item ſi ſtipulor mihi ſatiſdari pro centū ſi nō ſatiſdatur peto intereſſe illud autem aliquādo equipollet quantitati pro quo ſatiſdādū eſt aliquādo ab ea excedit. vt. ff. de verborum obligationibus. l. ſi quis ſtipulatus. §. vlti. ⁊ de re iudica. l. ſi quis ab alio in principio. per hoc ergo patet ꝙ intereſſe nō eſt idē quod eſtimatio. rei ſed diuerſum qꝛ in diuerſis nō in eodem inuenitur equalitas proceſſus. ¶ Ad hanc queſtionē dico ꝙ eſtimatio conuenta cōis ⁊ ſingula

a ¶ Sint idez tu cōclude breuiter ꝙ intereſſe dicit eſtimatio vel pecunia numerata q̄ ſuccedit loco cuiuſqꝫ rei ſi non det vel facti ſi nō fiat vt dz. vt not. i. l. ſi qs ab alio. ff. de re iu. ⁊ ſpe. oīno i ti. de fruc. ⁊ intereſſe. §. iij. in pnc. dixi. j. ad di. ad Bald. in. l. ſz et loci. in ꝑn. ff. ſi regun.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ris non eſt intereſſe licet veniat intereſſe cõmuniter vel ſingulariter eſtimando: ꝛ hoc oſtendo ſic. lex dicit ꝙ hec verba quanti eam rem eſſe non ad id quod intereſt. ſed ad rei eſtimationem referuntur. ff. verborum ſignificationibus. l. hec verba: ſecundum leges enim indefinita equipollet vniuerſali. vt. ff. de legatis ſecundo. l. ſi pluribus ꝛ. ff. de legatis tertio. l. hoc legatum ꝛ. l. ſi plures ꝛ de rebus dubijs. l. ſi is ꝗ ducenta. §. vtrũ. Cum ergo indefinite dicat qđ non ad id quod intereſt intelligam vniuerſaliter: quod ſufficit ad eſtimationem ꝛc. Et ſic primum comprehendat omnem ſpeciem intereſſe ſecundum omnez ſpeciem eſtimationis. hoc idem ſcilicet quod rei eſtimatio nõ ſit intereſſe patet. ff. de tutoribus ꝛ curatoribus datis ab his. l. j. §. ꝯſiderãdũ. Nunc redeo ad primã nunquid eſt vnum intereſſe vel triplex[a] ꝛ dico ꝙ cum damnuz poſſit eſtimari ſingulariter vt. ff. de bonis libertorum. l. libertas. §. qui ſoluendo ꝛ ſi quis in fraudem patro. l. j. §. ꝛ alias. Itẽ ꝛ cõmuniter vt. l. ſi ſeruum meũ. ff. ad. l. acqui. ibi dũ dici quãti oĩbus ꝛc. Itẽ ex cõuentione: ꝗ procedere põt conuentio ſup debita futura eſtimatione dãni: vt. ff. rem ratã haberi ꝓcurator ꝛ ad exhi. l. fi. ꝛ. de preto. ſtip. l. fi. Et hoc appello cõuentũ. l. cõuentione eſtimatũ ꝛ limitatum ꝛ hoc põt excedere ſingulare cõe ꝛ ab eis excedi ergo nõ eſt idẽ cum exceſſus ſit diuerſorum ſʒ eſt per ſe diſtincta ſpecies ab intereſſe aſſumẽdo eni nouã formã ꝑ hoc ꝙ ex cõuẽtiõe addiť vel detrahiť nõ remanẽt in ſingulari vel cõi: ſʒ aſſumit ſpeciẽ nouam ꝛ appellať conuentũ vt diciť in ſtipulatiõe pretoria ꝗ per mutationẽ extra formã p̄torie nouã ſpeciez aſſumit ꝛ appellať cõuẽtionalis: vt. ff. de ver. ob. l. ꝯuentionalibꝰ. Itẽ ꝛ ꝑ eũdẽmodũ ꝯſtituitur noua ſpẽs iuris: vt. ff. de inſti. ꝛ iure. l. ius ciuile. ergo ꝛ noua ſpẽs intereſſe. nõ ergo dico ꝙ pretiũ rei conuentũ ſit intereſſe conuentũ nec ꝙ cõe ſit intereſſe cõmune qđ eſtimatio ſingularis ſit intereſſe ſingulare ſʒ dicõ ꝙ dãnũ ſingulariter eſtimatũ eſt intereſſe ſingulare ꝛ eſtimatũ cõiter eſt cõe. Et eſtimatum conuentione eſt intereſſe conuentũ ꝛ ſic triplex[b]. Et ƀm hoc ad arg. primũ patet rñſio ꝛ concedo ꝙ cõe vel conuẽtum pretiuz nõ eſt intereſſe licet in eſtimatione intereſſe deducať vt dictum eſt. Itẽ ꝛ ſi teneres op. malam ꝙ pretiũ rei ſit intereſſe nihilominus ptʒ rñſio quia verum eſt nihil eſſe id a quo ꝛ eſt quo excediť ſcilicet numero cũ aliter ipſum vel idẽ genere diuer-

a ¶ Unũ intereẽ vel triplex. tu dic ꝙ ẽ triplex. ſ. cõe. ꝑticulare et ſinglare ita not. gl. bar. ꝛ doc. i. l. j. C. de ſentẽ. ꝗ ꝓ eo qđ intereſt ꝓfe. gl. in. l. j. ff. de act. emp. Inn. in ca. cum eccleſiaſtica. de excep. ꝛ Specu. in. tit. de fruc. ꝛ itereſſe. §. iiij. ꝛ ꝺ hoc diciť j. poſtil. ſeq.

b ¶ Adde quod triplex eſt intereſſe. ꝛ eſt triplex. vcʒ ſingulare et cõe ꝛ conuentuʒ lʒ Jaco. de raue. teneat ꝙ ſit vnicũ intereſſe tñ. ꝛ probať quaſi ꝑ oẽs rõnes ꝛ iura ꝗ Dyn. hic. ſ. in pria pte adducit ꝛ idem Jac. but. ſed Cy. ꝛ Barto. in. l. vna. in. ij. q. ambo tenẽt opi. Dy. ꝛ glo. qđ eſt triplex. ꝛ ibi bar. i pñ. ſequiť eos. ꝛ in. l. traditio. in iiij. q. C. de actio. emp. ꝛ in hoc qđ dicit Dy. hic ꝛ in ꝓced. col. ꝙ p̄ciũ rei non eſt intereſſe conuẽtũ vel pretium commune vel ſingulare. ſinglare vt tenet gl. in. d. l. vna. et

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ibi Bal. in pn. et
in.l.j.C. de his q
a non domino.ſʒ
intereſſe eſtima=
tũ ſingul'r eſt ſin
gulare.ꝛ itereſſe
eſtimatuʒ cõiter
eſt cõe intereſſe
ꝛ itereſſe eſtima
tũ conuẽtiõe par
tiuʒ eſt intereſſe
conuẽtũ ꝛ ſequũ
tur Cy.ꝛ Bar.cõ
tra bal.ꝛgl.ꝛ cy.
ibi dicit nõ eē di=
ſcedẽdũ a dy.nã
ipſe ſolẽniter di=
ſputauit et fuit
tota ſinodus le=
gatꝫ philoſophie
hic alleg. et tenẽ
tes contrarium
faciũt iniuriã re=
uerendiſſime ſy=
nodi: vt.l.nemo.
c.de ſumma tri.
Et adde Bar.in
in.l.fin.ff.de pto.
ſti.in.fi.ꝛ.Inno.i
c.ſacro.col.iij.de
ſenten.excom.
a Adde Bar.
Paul.de caſtr.et
Alexã.in.l.mora
rei hic allegata.
ꝛ limita ꝙ mora
rei.nõ nocet fide
iuſſori qñ poſt fa
ctam obligatio=
nem per fideiuſ=
ſorẽ reꝰ eſt in mo
ra.vt ẽ text.ſing.
ꝛ non alibi ſcđm
Bar.in.d.l.mora
hic allega.ꝛ ita
tenet Mat.d ma

ſum ſpecie eſſe poteſt vt ecce ſi dicã
martinus non excedit ſeipſum mar
tinus bene poteſt excedere petrum
ꝛ ab eo excedi. Secundo concedo
in eo quod dicit intereſſe conſtitui=
tur per relationem ad perſonam ſʒ
ſubiungo ꝙ perſona poteſt duobꝰ
modis intelligi ſcilicet ſingulariter
ꝛ communiter relatuʒ ergo ad per=
ſonam ſingulariter dicitur ſingula
re ꝛ relatum ad perſonam commu
niter diceretur cõmune. Quod aũt
relatio intereſſe poſſit fieri commu=
niter ad perſonam patet per illud
quod.l.acqui.ad intereſſe datur il=
lud autẽ refertur ad id quanti om=
nibus.vt dicto.§.d lege acquil.ma=
ior q̃ſtio eſt.ꝛ dicta.l.ſi ſeruũ meũ.
Tertium ꝛ quartũ concedo qꝛ pro=
batur ꝙ eſtimatio rei non ſit inter=
eſſe. Ad quintum eodem modo re=
ſpondeo quia concedo ꝙ eſtima=
tio rei non eſt diſtincta ſpecies in=
tereſſe vt probatum eſt ꝛ ideo non
eſt ſub eodẽ genere cum intereſſe
ſingulari. Item nocet mora q̃n=
tum ad cauſarum eſtimationem
tam ex parte actoris q̃ ex parte rei
ſi enim iudex cuʒ cauſe cognitione
ſtatuat tempus actori intra quod
agat vel reo intra quod exceptiões
opponat repellitur.repellitur poſt
illud tempus.quaſi lapſus tempo=
ris tacitam renunciationem indu=
cat.vt.ff.de heredi.inſtitu.l.ſi quis
inſtituatur.§.item ſi conditioni.et
C.qui accu.nõ poſſunt.l.ſi ea.ꝛ dixi
plene.ſ.e.c.indultum. Sed oppo=
nitur ꝛ videtur etiã ꝙ ſua mora no
cet alicui cõſtat enĩ ꝙ mora rei pri=
cipalis nocet fideiuſſori. a vt.ff.de
ver.obl.l.mora rei.ꝛ.l.ſi ſeruum.§.
nunc videamus.ꝛ de fideiuſ.l.ſi a
colono.§.j.itẽ mora vnius de duo
bus reis debẽdi nocet alijs qñ ſunt
ſocij vt.ff.de duobus reis.l.penul. b

te.in ſuis notabi
libus.fo.vlti.col.
j.in princip.
Adde ꝙ vo=
luit allegare ma
theſi.no.clxxv.in
ci.no.q̃ mora no
cet fideiuſſori et
licet Ang.i alle.
eo mora ſecꝰ ſen
ſiſſe viſus fuerit.
tñ nõ recedas ab
opi.huiꝰ hic quã
poſuit in.d.l.mo
ra.ꝛ ibi poſui in
addi. ad ipm.in
ver.fideiuſſori.ꝛ
ibi Raph.Imol.
Paul.de ca.are.
Alexã.ꝛ cõmuni
ter omnes.
b Adde Bart.
in.l.pe.ff.de duo.
reis.vt latiꝰ in.l.
ex duobꝰ.ff.e.tit.
in.j.co.ix.ver.xi.
quero.ꝛ Pau.de
ca.in.l.mora rei.
ff.de verbo.obli.
ꝛ Bartol.in aut.
hoc ita.C.d duo
bus reis.vlt.car.
colum.iiij.que=
ſtio.xi.que refer
tur et ſequitur.
Dy.hoc.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ſed qñ nō eēnt ſocij nō nocet vt de vſur.l.mora.§.vlt. ſed ſibi iputare dꝫ ꝙ alteri⁹ obligationē ſuſcipiendo.Itē cāli in obligationē ꝑticipādo cogitari debuit q̄d poterat euenire:vt.ff.de ꝯdi.indebi.l.indebitā. loca.l.ſi quis fundum. Dy.

❡Idem.

EA que ſunt a iudice ſi ad eius nō ſpectant offm̄ iuribus nō ſubſiſtunt.

❡Ut ſi iudex laicus condēnat aliquē quē conſtat clericū eſſe ⁊ nō de iuriſditione ſua.nam nō valet ipſo iure ſententia.Item ſi iudex laicus condēnat aliquē laicū quē conſtat non eſſe de iuriſditione iudicantis:tunc non valet ſententia:quia a non competenti iudice lata.vt.C. de decurio.l.dominiū.⁊ ſi nō a compe.iudi.l.j.[a] ⁊ ꝑ totū maxime in.l. fi.⁊ de iuriſd.om.iu.l.vlti.et de offi. ꝓfec.vrb.l.vlti.⁊ de iniuſto rup.teſta.l.ſi q̄s filio exheredato.§.q̄d ſi q̄s.⁊ de pe.l.ij.§.fi.Itē pone qđ iudex proceſſit tēpore feriarū vtraqꝫ parte non conſentiente : nam non valet ipſo iure[b] ſententia : vt.ff. de ferijs.l.ij.§.ſi vero. vel quia di=

a ❡Adde Barto.et Bal.ibi in ſcol. iiij.vbi dicit Bal.ꝙ circa incompetētiā iudicis ſunt quinqꝫ ꝯſideranda.ſ.pſona.vt.l.ij.e.tit.res. vt.d.l.j. hic alle.item cā.vt.l.ſi de ꝓprietate.eo.tit. Et eps vt.ff. de iuriſdi. om.iudi.l.eum q̄ .§.iudicare.iubere itē ⁊ loc⁹.vt.l. extra territoriuꝫ de iuriſdi.om.iudi.⁊ vide Bal.in cōſi. ccxlj.li.j. Et no.ꝙ ſnia lata a nō ſuo iudice nō pōt ratificari vt no.bal.ꝯſ.ccxcix. in fi.℣.et dico.li. j.⁊ vide euꝫ in.l. ij.C.cōia vtriuſqꝫ iudi.et q̄ dicā in vlt.addi.j.eo. ☞Adde ad ꝓpoſitū incōpetētie iudicis vnum ſingu.dictū.⁊ digito ligandū qđ ponit Bart.in.l. ſi ꝑ errorē per illum tex.ibi: nihil valebit qđ actuꝫ ē de iuriſdi.om. iudi.ſ.ꝙ aduocatus vel ꝓcurator rei coraꝫ incōpetēti iudice cōuēte.non opponat excep. incōpetentie qꝛ hoc mō eēt ſtruere actoreꝫ vt reū corā cōpetēti iudice ꝯuenire:ſꝫ patiaꝛ ꝓceſſum fieri qꝛ qñcūqꝫ exceptio incompetētie pōt opponi.vt no.in.l.nō diſtinguem⁹.§.eū q̄daꝫ. ff.de arbi.⁊ hāc cautelā refert ⁊ ſequiꝛ Gerard⁹ de petra ſctā ſing.ij. incip.not.pulchrā cautelā.que licet qñqꝫ vtilis ab illa tñ in foro peniten.Cy.in.l.vnica.C.vt que deſunt aduo.dicit eſſe abſtinendum.

b ❡Adde ꝙ lꝫ iudex ſit q̄ ad exercitio.iuriſditiōis incōpetēs tpe feriato in honoreꝫ dei:tñ ſuſpectuꝫ de fuga iudex poteſt capi facere tpe feriato.vt eſt gl.valde ſing.in l.fi.C.de ferijs et tꝫ Lud.de rom. in.l. pupillo .§. meminiſſe.ff.de no. ope. nun. et Bal.⁊ ibi Alex. in addi.⁊ bar.in d.l.fi.de ferijs.et Bal.in tract.ſuo de carceri. verſ. principaliter . et pulchre Fely.in c.vl.col.vij.℣.ꝓpter periculū.de iudi.⁊ i.c.pe.col. ij.ad fi.de ꝯſti.et i.c. decetero.col. iiij.ad fi.de re iudi.⁊.c.cū inter.et col.x.℣ſi.limitat ſcđo de excep.et Phili.ſymoneta in.d.c.vlt.in addi.ad Fel.de iudi.⁊ Alex.in.l.ij. colū.j.in fine.ff. de iuriſdi.omniū iudi.Et etiā priuate perſone licitū eſt propria auctoritate capere debitorem de fuga ſuſpectū.vt.l.ait pretor.§.ſi debitorem.⁊ ibi Bar.⁊ Alexan.in addi.ff. de his q̄ in fraudē credi.glo. Joh. fabr.Angel.aret. et Jaſon.de may.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

inſti.de actio.in prin.et Ioã.bap.in tractatu ſuo de debi.ſuſpec.et fugi. et quod not.Abba.in ca. quod ad conſultationem de re iudi.et Andr. barba.in rubri.de pigno.vbi dicit q licet ſit permiſſum creditori debitorẽ fugitiuũ capere tñ clericũ debitorẽ nõ põt capere p plures rõnes per eũ alleg.nec etiã capere laicũ ſi de eodẽ hʒ pignus. qḋ not.qꝛ ſm eũ põt afferre lac.et lanã et vid Iaſ.i .§.ſed hec quidẽ col.iij.iſti.de ac. ☞Ego puto dictum Andr. ſicc. vulgo barba. appellati non eſſe indubitabile inquantũ dicit laicũ debitorem nõ poſſe capere clericũ ſuũ creditorem de fuga ſuſpectũ ſignanter qñ periculũ eſt in mora.nã contra eũ tenuit eiꝰ cõſiculus panor. in.c.cũ nõ ab homine. nume.x.et ibi in apoſtil.tam anti.q̃ meis de iudi.et ibi ante eum tenuit.Bald.in iij.col.et in capi.dilectis colũ.v. de appella.et dixi omnino in apoſtil.ad lanfra.in.c.qm̃ contra falſam.§.recuſationes.nu.iij. verſic. requiritur ergo in apoſtil.magna in verſic.qꝛ forenſis.de proba.

latione cõceſſa ꝓceſſit infra tp̃s dilationis:nam non valet ꝓceſſus vt C.de dila.l.ſiue pars[a] vel q dedit tutorẽ aliquẽ ſibi non ſubiectũ vel alicui pupillo[b] ſibi non ſubiecto:nã non tenet datio ipſo iure: vt.ff.de excuſa.tut.l.ſcire oportet.§.fi.et de tuto et curat.dat.ab his.l.ius dandi.Sed opponiṫ et videṫ q ſi faciat illud qḋ nõ ptinet ad eius offm̃ valeat.Naʒ ſi citet aliquẽ ſue iuriſditioni non ſubiectũ neceſſe hʒ cõparere et ſi non cõparet põt puniri vt contumax:vt.ff.ſi quis in ius voca.nõ ierit.l.ij.[c] et de iudi.l.ſi quis ex aliena.¶Sed dic q aut cõſtat actũ ſpectare ad offm̃ faciẽtis aut cõſtat nõ ſpectare.Aut dubitatur.Primo caſu factũ valet etiã ſi inique dicernatur: vt.ff.iuſti.et iure.l.pe.et de re iudi.l.pſes.et.l.comprobatis.Scḋo caſu factũ ipſo iure valet. vt hic et ff.eo.l.factũ.et de re iu.l.cõtumacia.§.cõtumax non vr̃.Tertio caſu valet ratione dubitationis:vt dicta.l.ij.et.l.ſi quis ex aliena.et ad municipa.l.de iure debet ergo intelligi regula quando conſtat ea que facta ſunt non ſpectare ad officium facientis.

a ¶Adde ibi Cy.Bar.Bald.Saliceti.et doct.moder.et q̃.ſ.dici poſt Dy.in regu.decet in addi.ij.et ange.areti.in.§.ſi minus.colũ.viij.de actio.Et dic q licet pendente dilatione officiũ iudicis conquieſcat:et hoc fallit reſpectu tertij.vt not.bal.et imo.in.l.ſi quis filio exheredato.ff.ḋ iniuſt.rup.teſta.p tert.in .l. creditor.ff.manda. et tenet Fely.in.c.ſuper eo.in pn.de offi.delega.

b ¶Adde Alex.in.l.fi.ff.de iuriſdi.omniũ iudi.et Bar.in.l.etiã de tutel.et in.l.legitimos. col.ij.ff.ḋ tutel.et Io.fabri Ioan.are.et Iaſo.ibi in addi.ad chriſtofo.por.inſti.de auc.tut.§.ſed hoc iure.

c ¶Addḋ ibi barto. pau.et Alex. Innocẽ.in.c.preterea.de dila.et Alex.in addi.ad Bar.in.l. ſi quis ex aliena.ff.de iudi.et Anto.corſe.in ſuis ſing.in litera iuriſditio vbi ponit octo limitationes ad dictam.l.ij.et.l.ſi quis ex aliena:videlicet an iudex poſſit cognoſcere an ſua ſit iuriſditio et q q̃s teneaṫ cõparere adde Ange.peruſi.in.d.l.ij.et pulchre.abb.et inſuper Fely.col.xj.ver.an ſua ſit iuriſdi.in.c.ſup lr̃is.de reſcrip.vbi ampliat regulã tribus modis et ponit

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

xiiij.fal.ꝛ vide Alex.cõſi.j.vol.v.et Abb.ꝛ Felyñ.in.c.ex pte.decani. col.iij.ver.incẽtũ Abb.de reſcript. ꝛ Dyn.in regula ꝙ q̃s in fin.ꝛ ma. guil.de monſarat.in cõmẽ.ſuo ſuper prag. ſanct. in.j.pte.fo.xvj.et Ang.in ꝯſi.cxcv. Franc.de are.in cõſil.cxvj.incipi. clariſſime domine.Et vnũ nota. quod mihi circa iſtud hic bituris cõtingit vtrũ debeat ꝑmitti ſummaria cognitio an locus vel q̃s ſit de iuriſdit.citantis et debeat ꝑmo ꝓnunciari ſup hoc in not.et cõiter doct.in.d. c.ſup literis concludũt ꝙ ſic.licet barto.in.d.l.ij.ſi q̃s in ius voc.nõ ierit teneat ꝯ͂iũ ꝛ multi eum ſequunt.vbi Alex. ponit ad ſaturitatẽ.et Fel.in.c. ſi clericus laicũ. col.ij.v̾ſ.ꝑmo cõcluſio de fo.cõpeten.vbi dicit con͂munez opi.eſſe ꝯ͂ Bart.ꝛ ſeq.ꝛ vide glo.bal.ꝛ car. Alexan.in.c.j.in prin.de inueſtit. in maritũ fac.et ibi Andr.bar.in addi.ad bal.qui dicũt gloſ.ibi nõ eſſe ꝓ cõi opi.ali bi tñ deci.capel. tholo.cxx.tz opinio.bar.nõ recedas a cõi opi.que in curijs eccleſiaſticis ſeruatur:ſed in curijs ſecularibꝰ opi.Barto.ſeruatur:qꝛ de ſtilo illarũ ad oẽs fines plebiſcitant.

¶Idem.

Scienti ꝛ cõſentienti non fit iniuria nec ꝫ dolus.

¶Duas ponit regulas.Prima eſt ꝙ ſcienti ꝛ conſentienti non fit iniuria.Secunda eſt ꝙ ſcienti ꝛ conſentienti non fit dolus.Prime aũt regule.exẽplum poteſt poni:qꝛ a iure cauet ꝙ ſi vẽdo hoiem liberũ volentẽ nõ teneoꝛ actione iniuriarũ:vt.ff.de iniur.l.ij.§.vſqꝫ adeo. Itẽ exemplũ ſcdẽ regule poni poteſt:qꝛ dicitur in iure ſi detineo liberũ hoiem volentẽ ꝛ cõſentientẽ nõ teneoꝛ interdicto de libe.hoie. exhibe.vt.ff.de liber.hoie.exhib.l. iij.§.ſi q̃s volentẽ.Itẽ ad vtriuſqꝫ predictarũ regularũ confirmationẽ accedit.C.de trãſac.l.cũ donationis.ꝛ de reſcind.vend.l.venditoꝛ.ꝛ.ff.de in ius vocã.l.quãuis.et de aqua pluuia.arcen.l.in diem.et que in frau.creditoꝛ.l.que auten. §.pterea.ꝛ de fur.l.iter oẽs.§.pe. ꝛ.ff.eo.l.nemo videtur.¶Sed opponitur ꝛ videt ꝙ iniuria fiat etiã volenti:qꝛ ſi rapio virginẽ etiã volenti teneoꝛ.vt.C.de rapto.virg.l. vna.ꝛ in auꝫ.de raptu.mlier.ꝛ ar. gu.ff.ne ſeruo corrupto.l.j.§.perſuadere.ꝛ.§.vlti.Sed dicendum eſt ꝙ cum ex vna parte interuenit voluntas ex alia perſuaſio[a] doloſa regula non habet locuz:qꝛ is qui decipitur pro non volente habetur.ꝛ hoc ex eo procedit:qꝛ doloſa perſuaſio plus eſt ꝙ̃ violenta

a ¶Adde Cy. in rapto.l.vl.oppo.C.de epiſc.et cle.q̃ ſeqtur dy. hic ꝑceptorẽ ſuũ in ſolu.hic factis ꝑ dy.ꝛ vide bar. i.l.j.§.vſqꝫadeo. ff.de iniur.et in cõſi.clxxv.q̃ alle. hic.Dy.ꝛ q̃ not. bart.in.l.ſi inter oẽs.§.recte.ff.ꝺ fur.ꝛ ang.are.in §.j.in gloſ.fraudoloſe.ꝛ in.§.ſ ſi credat.inſti.de fur.ꝛ bar.in.l.iij. §.ſi q̃s volentẽ ff.ꝺ libero ho.exhiben. vbi dicit qꝺ ſi ſcholaris q̃ detinet ſcriptorẽ in domo ne inde poſſit exire ꝙ nõ facit dolo malo ſi ſcriptoꝛ vult ſecus ſi cõtradiceret vt ibi.Et etiã dicit ibi bar.eſſe arg.ꝯ͂ eos q̃ ſubducũt puellas et pueros ꝛ retinẽt eos ꝛ faciũt eos dicere ꝙ volũtarie ſtant.qꝺ not. ad.l.vnam.C.de rapto.virgi.v̾ſi. ſiue volẽtibus.ꝛ l.raptores.C.de

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

epiſ.ꝛ cler.ꝛ vtro
biq̃ꝫ p̱ Bal.ꝛ ſa.
adde q̃ no.fel.in
c.nulla.co.iij.de
accu.ꝛ in.c.j.col.
ij.ver.q̇d aũt.de
p̄ſum.ꝛ Abb.de
gādi.in tract.de
maleſi.in fi.titu.
de multis.q.ver.
itē pone q̇ de fa=
cto ꝯtingit.et ibi
Jac.but.in add.
qui alle.hic Dy.
a ¶Addõ ꝙ iſtā
q̄ōnē poſuit dy.
in.l.q̄dā cũ filiũ.
de ver.ob.ꝛ i ſuo
ꝯſi.xiij.inci.pꝛho
lome⁹.ꝛ Cyñ.et
bal.i.l.cũ antea.
C.de arb.in qua
fuerũt opi.varie
quas cōcordādo
diſtiguit p̄cl'ꝛe
bar.in.l.ſi ſocie=
tatē.§.arbitroꝝ
co.ij.vñ.ꝛibi ale.
in add.ff.p̱ ſocio
dicēs ꝙ aut ar=
bitratoꝛ iniq̄ eſt
arbitratus dolo
ꝛ talis renuncia
tio non valet q̄ꝛ
dolo futuro non
pōt tacite nec ex
p̄ſſe renũciari vt
l.ſi vn⁹.§.illud.
ꝛ ibi guil.đ cug.
ff.de pact.ꝛ hoc
mō loq̄t̃ tota di=
ſtictio dy.hic ꝫꝫ
bar.aut arbitra=
toꝛ nō fuit in do=
lo.ꝛ tũc.aut ē de
ceptio in magna

coactio.ff.de libero homine exhi=
ben.l.iij.§.ſi quis volentē ſecũdo
reſponſo.ꝛ de ſeruo corrup.l.j..§.
perſuadere ſed vbi dolo perſuaſio
in altera nō pꝛobatur ſcientia cuꝫ
conſenſu inducit pꝛeſumptionē ꝙ
nō interuenit iniuria neqꝫ dolus.ꝛ
ita loquitur regula ꝛ leges ſupe=
rius allegate ad regulam cōfirmā
dam.Jtem opponitur ꝛ videturꝙ
ſententia interueniens obligatio=
nem non minuat.ff.de edilicio edi
cto.l.iuſtiſſime.Dicendum eſt qđ
aut ſciētia interuenit tempoꝛe cō=
tractus vel alterius actus de cui⁹
cōpꝛobatione tractatur ꝛ tunc ha
bet regula locum.vt.ff.de edil.edi
cto.l.j.§.intelligatur.ꝛ de actioñ.
emptionis.l.j.in fin.ꝛ.d.l.que aũt.
.§..pꝛeterea.¶Jtem videtur face
re regula ad queſtionem que ſepe
occurrit:videlicet ſi aliqui compꝛo
miſerunt in aliqueꝫ tanq̃ꝫ arbitra
toꝛem ꝛ amicabilem compoſitoꝛē
ꝛ pꝛomiſerunt laudum non pete=
re reduci ad arbitrium boni viri
ſub certa bona an is contra quem
fuerit inique pꝛonunciatum poſſit
petere reduci ad arbitrium boni
viri itaqꝫ quod non ᶜcadat in pe=
nam.ᵃ ¶Uidetur enim quod in
penam cadat pꝛopter generalita=
tem iſtius regule ꝛ legum pꝛealle
gata.¶Jtem ſi conueniam quod
non agam actione depoſiti valet
pactum licet indicat tacitam re=
miſſionem futuri doli.vt.ff.de pa=
ctis.l.iuriſgentium.§.ſed ꝛ ſi pa=
ciſcatur.ꝛ.l.ſi vnus.§.illud.Ecõ=
tra ꝙ poſſit reduci renunciatione
non obſtante videtur pꝛimo q̄ꝛ pe
ne quarũ occaſiōe vel pꝛetextu q̄s
imitat̃ ad delinquēdũ nō tꝫ vt.l.cō
uenire.l.pomponius.ff.de pactis.
do.ꝛ de verboꝛum obligatione.l.
ſi plagij.ſed per tale pactũ poteſt

quātitate ꝛ non
valet renuncia=
tio:q̄ꝛ ineſt taci=
ta ꝯditio niſi im
moderate leſerit
vt.l.quero.§.in=
ter locatoꝛē.ff.lo
cati.cũ ſilibus.ꝛ
ita debet intelli=
gi gloſ.in.l.ſi de
meis.§.recepiſ=
ſe.ff.de arbit.ꝫꝫ
bar.qui vult poſ
ſe auferre de iu=
re vnius ꝛ dare
alteri nā intelli=
gi moderate ac=
cipiēdo.Si vero
eſt parua quāti
tas in qua eſt ex
ceſſus nō pōt re=
duci ad arbitriũ
boni viri ꝛ tũc va
let renunciatio.
Et dicit̃ magna
quātitas ꝫm euꝫ
ſi eſt exceſſus vl
tra ſextā p̱tē.vt
l.vñ ſi nerue.cũ
pꝛinci.l.ſeq.ff.p̱
ſocio.ꝛ hanc di=
ſtictionē ſequit̃
ſingulariter Lā
frā.de oꝛiano.in
tra.ſuo.de arbi.
in vl.p̱te.q.xiiij.
ꝛ adde bar.in.l.
ſi.ꝛ ibi doc.mod.
ff.qui.ſatiſ.co.et
bal.in.l.iubem⁹.
in ſi.pꝛinci.C.ad
treb.ꝛ in.l.j.C.đ
his q̄ pene noīe
ſed bar.in dicta
l.cũ antea.colũ=
vlti.ꝛ Cy.tenēt

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

opin. Dy.hic liʒ
Bal.ɔ̄riū teneat
ibi.tñ non eſt re-
cedēdū a diſtin-
ctione Bart.⁊ ſe
quacium.⁊ tenet
Abb.ſicc.in.c.cū
dilect⁹ poſt glo.
col.vj.in princip.
ꝟ.in eadē gl. de
arb.in.c. quinta-
uallis:de iureiu-
rā.⁊ vide. Spec.
⁊ ibi Joā.and.in
addi.tit.de arbi.
.§.ſi.ꝟ.iteʒ q̄d ſi
cōpromiſſum eſt
tanq̄ in arbitriū
Bar.⁊.ibi Alex.
ad ſaturitatē in
l.q̄ rome .§. duo
frēs verſicul . in
glo.magna. col.
ij.ff.de ꝟbo.obl.
⁊ alexā. in conſi.
xxij. col .iij.ver.
poſtremo cū ꝑn.
col.ij.li.ij.⁊ Bal.
conſi.cccxix.al's
eſt conſi.cccxxj.
inci. premitto.ꝙ
iſta fuit q̄ō.libr.
iij.vbi dicit ꝙ cō-
munis obſeruan
tia eſt ꝙ q̄cunq̄
ꝟborum cautela
ſit appoſita per
enormē leſioneʒ
pt peti reductio
vt di. Dy. hic in
fi.⁊ hoc etiā con-
firmauit bal. ei⁹
cōſi.vj.li.iiij. vbi
refert raynu . de
for. dubitaſſe in
q.duo ꝓmiſerūt

arbitrator facile ad male pronun-
ciandū moueri ⁊ propterea non vi
detur pactum valere. Preterea vbi
compromittitur aliquit non fieri et
pena ſi contra via tacite videt̄ agi
ꝙ pena committitur ſi non obſer.
uentur ea que debuerunt de iure
ſeruari. vt. ff.loca .l. quero .§. inter
locatorem. Cum ergo actum videa
tur ꝙ arbitrator de iure pronuncia-
ret ſi nō de iure: ſed inique ꝓnūcia-
uit videtur dicendum penam non
debere committi. Preterea ſi pro-
mitto filium non exheredare ⁊ pro-
mitto penam ſi exheredauero taci-
te videtur ineſſe conditio quod pe-
na non committatur ſi exheredari
meruerit: vt.ff.de verborum obliga
tione .l. quidam cum filium.§.ſed
videamus ⁊ in gloſa ibi poſita. Er-
go ſi promittā ꝙ non petam redu-
ci ad arbitrium boni viri ſi pene re-
duci poteſt ad arbitrium boni viri
illud quod eſt iniuſte pronunciatū
non incidam in penam: ſicut nec in-
cido in penā exheredando eum qui
exheredari meruit. Preterea ⁊ pa-
ctum quod non reducitur ad arbi-
trium boni viri a iure cōmuni remo
tum eſt cū de iure communi reduci
poſſit ⁊ debeat ſi iniquitatem conti
neat: vt.ff.pro ſocio.l.verū ⁊.l.quid
em̄.⁊ de cōtrahēda emptione ⁊ ven
ditione.l.hec emptio ſi remotuʒ.er-
go non videtur tenere: vt in.l. iuriſ-
gentium.§.⁊ generaliter. ſecunduʒ
expoſitionem que veritatem conti-
nere videt̄. Preterea iure publico ⁊
vtilitate publica ſuadente inductū
eſt ꝙ iniqua arbitramenta per bo-
ni viri arbitriū corrigatur: ergo pa-
ctū q̄ō nō corrigat̄ nō videt̄ tenere.
argumē.ff.de adminiſtr.tuto.l.qui-
dā decedēs ⁊ de ſuis ⁊ legitimis he
redib⁹.l.vlt.⁊ regula.l. neq̄ i pign⁹
.§. priuatorū ⁊ ad.l.falcidiā.l.quid

⁊ Joā.cald.in.q.
quo admuicē li-
tigantes . ⁊ vide
Pe.de anch.con
ſi.ccix.incipiē.iu-
dex ⁊c.⁊ Fred. d
ſe.conſi.cccxxv.et
ang.cōſi..cclxxij.
inci.Lud.old.cō
ſi.clvj.inci.ꝓmuʒ
q̄ō q̄rit.⁊ abb.ɔ̄ſ.
lxiiij.li.j. ⁊ ludo.
dero.ɔ̄ſ.xc.ꝟſ.ij.
ꝓncipal'r.⁊ pau.
de ca.ɔ̄ſ.cccclıiij.
inci.viſo laudo.
⁊ celebriter in cō
ſi.ſeq.incip. viſo
cōpromiſſo et in
cōſi.cclj.ſm ordi
nē meoꝝ ſed ſm
alioꝝ nu .eſt cc-
liiij.⁊ adde frāc.
de arc. in repet.
l.ſi quis arbitra-
tu poſt doc.ff.de
verb.obli.⁊ang.
in.d.l.ſi duo fra-
tres ⁊ etiā intel-
ligunt doct.ſ̄.al-
ga .ſi interuene-
rit iuramentum
de nō petēdo re-
ductionē ad ar-
bitriū boni viri.
⁊ vide Anto. de
but.in conſi.xxx-
iiij.⁊ Alex.conſi.
cviij.in. iij.vol.⁊
Lāfr . de oriano
vbi.ſ̄.⁊ cepolam
ſingula.in caute
cclvij.cū trib⁹ ſe
quē.⁊ dec.capel.
tholo.cclxviij.et
in deciſio.parla-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

mēti dalphina. ccccxix. ⁊ io. cal. in conſi. cx. cū ſequen. ti. de arbi. ⁊ ibi pet. de ancha. in conſi. vlt. ⁊ Ang. in conſil. clxxxvij. in col. j. verſi. vj. ⁊ col. iij. verſi. non obſtat ſexta ratio.

☞ ¶ Adde ꝙ [...]nis diffuſe ⁊ pleniſſime trac. hic. fuerit de modo renunciatiōis reductionis laudi ad arbitrium boni viri: quod ample tangit Bald. in. l. cū antea nume. iij. ꝟ. ſ3 iuxta predicta querit̄ ⁊ quod ibi poſui i apoſt. ad ipſum in verſi. poſſet renūciare. C. de arbit. ⁊ ibi nu. vij. verſi. ſed qd̄ ſi ꝑſtatutū vbi etia3 notaui ponendo cautelam vt valeat renunciatio talis in apoſt. in verſi. redditiōis. poſui eādem in apoſtil. ad Bar. poſt barb. in. l. j. ver. ſed quero. in apoſt. in eo. veſ. ff. de. leg. j. dixi in trac. meo clauſulax in clau. arb. ver. ⁊ in iudice3 vt bonū virum no. Anto. de. pu.

de bonis. §. j. preterea leges non concedunt iniquum arbitrium habere effectum qd̄ apparet: q2 parant viam per quā iniq̄tas remoueatur vt in. §. arbitrorū. ⁊. ff. de arbitris. l. ita demum. C. eodē. l. arbitrorum. Si ergo pactū fiat qd̄ valeat videt̄ factū contra leges ⁊ preterea non valere. vt in. l. non dubium. C. de legiti. ſi em̄ in vltima voluntate que maioris eſt auctoritatis ꝙ contractus caueri non poteſt vt locū non habeant leges. vt. ff. de legatis. j. l. nemo. multominus caueri non poterat in contractibus. preterea cuiuſcunq3 arbitri libertas quantumcunq3 gñalis ⁊ larga ad id reſtringitur ⁊ limitari vr̄ qd̄ de iure cōmuni licet. ff. de cōditione indebiti. l. ſi procurator. ⁊ q̄ in fradem creditorū l. ſi pater filio. ⁊ ad municipales. l. lucius. §. penultimo. et. C. de mun. non continuandis. l. j. §. pro in fante vñ nemo ſani capitis diceret qd̄ arbitratori videatur concedi quod inique ⁊ contra iuris communis ꝓhibitione3 pronūciare poſſit. Dyn.

Idem.

Que a iure cōmuni exorbitant nequaꝙ̄ ad cōſequentiā ſunt trahenda.

¶ Exorbitant. i. deuiant vel diſcordant ſeu que ſunt cōtraria iuri cō: oportet enim ea reſtringi[a] quaſi odioſa: nō aūt ampliari ⁊ ad ꝯſequētiam trahi. quaſi fauorabilia. Uerbi gratia impetrauit aliquis non legitime natus vt nō obſtāte defectu natalium valeat promoueri ad beneficium etiā ſi curā habeat animarū. Nā virtute illius diſpēſatio

in repe. l. j. i. iiij. fo. ſequē. effectu. ꝟſic. nono adduco. ff. de iureiur. lanfran. de oria. in. c. qm̄ ꝯtra falſam. §. interlocutorie. ⁊ app. nūe. lxiij. ⁊ ibi poſui in apoſt. in verſi. enormis leſio. de proba. Fel. in. c. ſi diligenti. colū. viij. ver. ſcd̄3 correlariū. de fo. cōpe. alexan. conſi. xlvij. verſ. j. ⁊ roma. ſing. l. incip. an. a laudo. ⁊ oino Tho. ferra. in ſuo tractatu caute. cau. viij. incipien. tu ſcis ꝙ ſi aliquis.

a ¶ Adde hic Philip. frā. ⁊ Ioan. and. in regula odia. ſ. e. ⁊ dy. q̄ ibi dico in regula. in argumētum. j. eo. ⁊ doct. j. ſequē. poſtil. allega.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

niſnō poterit niſi vnicū beneficium obtinere. vt .ſ. de filijs preſbyterorum.c.j. Ratio eſt qꝛ ea q̄ ſunt cō traria iuri cōi: licet alicui in priuilegio ſint conceſſa: odioſa ſunt ⁊ in dubio reſtringēda.ff.de acti.et obligatio.l.in honorarijs.§.ſꝫ cū reciſa.⁊ de teſta.mili. l.eius militis.§.militia miſſus. Sed ꝯ regulam videtur qđ beneficia principiū latiſſime: interp̄tari debemus: vt de cōſti.princip.l.fina.⁊ C.de bonis vacāti. l.ſi qn̄.lib.decimo. ¶ Sed dicēdum eſt ꝙ aut bn̄ficia cōceduntur ſm iuris cōis permiſſionem aut contra: ſi cōtra iuris cōmunis permiſſionē: aut conceduntur ei qui iuris communis erat capax: aut ei qui nō erat de iure communi capax ſi conceduntur ei qui de iure cōmuni erat capax: videt̄ aliq̄d ſuperaddere ſupra ius commune: vt.ff.de bo.li.l.etiam.§.j.⁊ ad municipa.l.j.in fine. ſi vero conceduntur ei qui non erat capax videtur reduci ſolū ad formā iuris cōmunis. vt.C.de inoffi.teſta.l.ſi qn̄.⁊ ſi.verba ſunt ambigua potius debēt reſtringi.vt hic.⁊ d.c.j.ſ.de fil.preſby. vnū tn̄ p̄termitti nō dꝫ ꝙ cui priuilegia diſpenſatione cōtinētia cōcedūtur cōcedi videtur ſm cōditionē pſone cui priuilegia cōcedūtur. vn̄ ſi priuilegiū ꝯcedit militi vr̄ cōcedi vt militi: ſi laico vt laico: ſi clerico clerico. vt.ff.de iniuſto rup.⁊ irri.teſta.l.ſi q̄s filio exhr̄dato.§.ſed ⁊ ſi q̄s.⁊ de teſtamen.mili.l.ex mili. ſꝫ ſi concedantur ſcd̄m iuris cōis permiſſionem latiſſime interpretari debemus. vt.d.l.vlt.de conſti.princ. ⁊ de ſen.paſ.⁊ de bo.vac.l.ſi qn̄ ſine iniuria tamen cuiuſqꝫ ſemp̄ conceſſa intelliguntur niſi in conceſſione contrarium exprimatur vt.ff.ne quid in loco publico.l.ij.§.quis a principe. Dy.

¶ Idem.

Quod oēs tangit debet ab omnibus approbari.

¶ Iſtius regule exemplum poni pōt in omni eo qđ eſt cōe pluribus tanq̄ ſingulis vt ecce ſi plures habēt fundū cōem ⁊ volūt cōſtituere ſeruitutem in fundo oportet oīm cōſenſum interuenire: al's defectus vni⁹ reddit cōſtitutionē inutilē: vt.ff.de ſeruitu.ruſti.p̄dio.l.receptum. Itē ſi plures hn̄t ſeruitutē aq̄ ducende ex eo fonte ⁊ dn̄s velit cōcedere alij cū diminutione iuris primorū nō poterit ſine cōſenſu primorū alias ſi ius primorū nō cōſtitueret̄ deterius nō req̄reret̄ eorū cō

a ¶ Adde ad dicta hic per Dy. an priuilegia pn̄cipū ſint late interpretāda Bal. col.j.⁊ bar.ibi in prin.in.l.fi.de cōſtitu.princ.⁊ Inno.in.c.cum dilecti.de donatio.⁊ bar.⁊ Jo.de pla. in.l.ſi qn̄.C.d bo.vacan.li.x.vbi dicūt ꝙ late eſt interpretādū contra ip̄m principē ſed ſi aliusterti⁹ lederet̄ intelligitur ſtricte vt ar. l.ij.§.merito. et .§.ſi q̄s a pncipe ne q̄d in loco publico hic in fin.p Dy.alleg.qꝛ debent intelligi ſaluo iure ⁊ preiudicio alterius tertij. Idē tenet alber.de roz.in dictiona.ſuo in lr̄a beneficiū q̄ alle. archidi.in.c.cū aliquibus.de reſcript.ſ.eo. vide docto.moder.in d.l.fi.de conſtit. princi.et diſſentionē Dy.ſequitur Bar.in.l.ij.ſi qn̄ in princ.⁊ ibi Bal.C.de inoffi. teſta.⁊ adde Lu do.ponta.de ro. in conſil.lxxxix. verſi.j.ſi ita. Ab ba.ſic.ſing.te.ibi

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

de bellen. pulchre in ad. in. d. c. cum dilecti. qui ponit que interpretatio ſit etiam in contractibus donationibus beneficijs principum ꝛ vltimis volūtatibꝰ fienda. ꝛ ibi de bellen. plures ſing. limitatiões ꝛ dicta docto. ꝛ vide Bal. in. c. j. §. amplius. verſic. ꝛ ſi princeps de pace conſtā. ꝛ vltra allegat per ip̄m de bellen. adde frāci. de are. Alexan. de imol. et Bartho. ſoz. in. l. gallus. §. ꝛ q̄d ſi tamē col. vj. de libe. ꝛ poſthu. ꝛ fely. in. c. ſuper. eo. de offi. dele. ꝛ copioſe i. c. cauſam viij. colū. ver. interpretatio de reſcrip.

a ¶ Adde ad iſtā regulā bart. ꝛ flo. in. l. ꝑ fundū. ff. de ſerui. ruſti. predi. et doc. in. c. j. de his que fiūt a ma. pte. capi. text. ꝛ ibi car. alex. in. c. apoſtolica. lvj. diſt. Ange. are. inſtitu. đ tu. §. j. colū. ij. ꝛ Barto. in. l. qđ maior. ꝛ ibi pulchre Alexan. in addit. ff. ad municip. ꝛ Innocen. in. c. cum omnes. de cōſtit. ꝛ Bart. in. l. nulli. ff. quod cuiuſq; vniuerſi. no. ꝛ car. Alexā. in. c. non poteſt. de re iudic. et glo. in. c. vbi periculū. in ꝟbo cōcorditer. de elec. li. vj. ꝛ adde bal. ꝛ alex. i. l. ciuitas. ff. ſi cer. pe. ꝛ bar.

ſenſus. vt. ff. de ſeruitu. ruſti. pre. l. j. §. ſi aqueductus. ꝛ. l. j. ꝑ quē locū ꝛ cōia predio. l. qui per certuz et de aqua plu. arc. l. in cōcedendo. ꝛ. l. in diez. ꝛ. l. ſinautē. Itē ptz exēplū. C. de auct. preſt. l. vlti. Sed oppo. ꝛ videtur ꝙ ſufficiat cōſenſus maioris partis: vt. ff. ad munici. l. ꝙ maio. ꝛ de regu. iur. l. aliud. §. refert. ꝛ. C. đ decu. l. noīationis forma. Sed facilis eſt ſolutio[a] q: in eo qđ eſt commune pluribꝰ: vt vniuerſis ſtat voluntati maioris ꝑtis. vt. l. in contrariuz alleg. in eo ꝟo qđ eſt cōe pluribus vt ſingulis requirit ſingulorū cōſenſus: vt hic ꝛ. d. l. per fundū ꝛ. l. receptū cū ſuis ſimilibus: tñ fallit iſta ſcḋa pars ſolutionis per. l. ff. de pac. l. maiorē. ꝛ de religio. l. ſi plẽs. ꝛ de cura. furio. l. cōſi. §. fi. Dy.

¶ Idem.

In obſcuris minimū eſt ſequēdū.

¶ Si ꝓmitto tibi decez libras ꝛ pecunia multiplex in regione verſatur vna maior ꝛ altera minor ꝛ altera minima: nec apparet de qua ſit actum minimaz videor promiſiſſe.

in. l. aliud. §. refert. ff. eo. ti. an. ꝛ pleniſſime Fely. in. d. c. cum oēs. colū. viij. verſic. in ea gloſ. cum ſeq. colū. vbi ponit regulam cū pluribus fallen. ꝛ ibi colū. xij. ponit duos caſus vbi habetur reſpectus ad maioritatē ꝛ nō ad ſanioritatē. ꝛ vide Albericuz de roza. in dictionario ſuo in lr̄a maior ps. ꝛ ibi Ioā. bapti. in addi. et Alex. in ꝯſi. xxv. colū. iiij. volu. v. vbi dicit ꝙ cōſiderat̃ maior ps reſpectu rate rei ꝗ̄ numeri perſonarū qđ no. bar. to. i. l. iiij. §. cato. in vlti. q. ff. de ꝟ. obli. ꝛ Ange. cōſilio. cclxix. ꝛ adde Car. Alex. in c. nicena. colū. j. xxxj. diſt. bald. in l. fi. C. de auct. p̄ſtan. ꝛ Ludo. ro. in cōſi. ccclij. col. iiij. ꝛ docto. in. l. plane. ff. qđ cuiuſq; vni. ꝛ Bal. cōſi. lxxx: ꝛ in cōſi. cxxviij. li. ij vbi ponit de ꝓcuratori a cōitate vel collegio creatis: an poſſint obligare ſingulos de vniuerſitate qđ no. ꝓ ꝓcuratoribꝰ fabrice parochialiū eccleſiaruz tallias facientium.

☞ Adde breuiter qđ regulariter maior ps ſufficit niſi reperiatur expreſſum ꝙ fiat meū diſcrepāte vel a duabus ꝑtibus. vt plene ꝑ Car.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

in clemen.j.q.iiij.⁊ ibi poſui in apoſtil.ad ipm.de re.eccle.non alienã. ⁊ hoc ſit indiſtincte verum diffuſe ſatis ⁊ ſuper tracta.do.co apoſtollato.mei cui adde Alexan.conſili.xl.volu.ij.⁊ Ant.co.ſingu.ſuis in ver.cõpromiſſuꝫ incip.cõpromiſſum ſuper ptãte eligendi.

a ❡Adde ibi Bar.poſt Dyñ. vbi etiam ponit de qua regiõe et tẽpore intelligatur.vt per Dyn. in regula inſpicimus.j.eo.⁊ Old.ꝯſi.clxviij.in pncip.⁊ Pau.de ca.conſi.cxcvj.colũ.vlti.in antiq.et Alex.cõſil.xxviij.circa princi.vlti.col.vol.v.⁊ in cõſi.ciiij.ꝑ totũ.lib.j.⁊ Oldra.conſi.xiij.⁊.xxxj.⁊ Frãci.de curtis.cõſi.xj.⁊ ro.ꝯſi.cxxiij.⁊ bal.ꝯſi.cxxxvij.libro.j.Barto.et moder.in.l.pau.ff.de ſolu.⁊ Bal.in.l.acceptan.C.de vſur.⁊ Pe.de anch.in cle.ij.de deciſi.⁊ Abba.⁊ doc.in.c.quãto.de iureiu.⁊ Joã.de pla.in.l.vnica.de col.eris.li.x.⁊ in.l.j.de vete.nummiſ.poteſ.li.xj.⁊ glo.in.c.j.§.item fuit deliberatum in verbo vſuali.ti.de anna.

Itẽ in legato.nam ſi legem pecuniam nec appareat de q̃ minimã videor legaſſe.vt.ff.de legatis.iij.l.ſi ita relictũ.⁊.l.minimis[a]. Item ſi alicui lego quantã partẽ hereditatis hꝫ vnus heredum et partes heredum ſint inequales minimaꝫ videor legaſſe:vt.ff.de legatis tertio.l.ſi ita relictũ.⁊.l.ſi cõcubinam.§.cũ ita.⁊ ad idẽ de verborũ obligationibꝰ ſi ita ſtipulatꝰ.x.aut.v.et.l.inter ſtipulãtem.ſed vr̃ qð in obſcuris nõ ſit ſequendũ minimũ: ſed veriſimilius.vt.j.eodẽ inſpicimus.⁊.ff.eo.l.ſemꝑ in ſtipulationibus.⁊.l.q̃ nõ militabat.§.lucio de heredibꝰ inſtituẽdis. ❡Dicẽdum eſt ꝙ regula dꝫ exponi ſm p̃miſſa cõtraria.nã primo debemꝰ inſpicere veriſimilius: vt infra eodẽ inſpicimus. In defectu vero ſimiliũ ſequimur.qð eſt minimũ.⁊ idõ hic debet exponi.in obſcuris: id eſt cũ verũ vel veriſimilius non apparet veriſimilius autem multipliciter apparere põt.vt dicã.j.eo.inſpicimus. Et hec regula locũ habet in cõtractibus:vt.d.l.ſi ita de verborũ obligationibꝰ:⁊ in vltimis voluntatibus.vt.d.l.qui cõcubinam.§.cũ ita.et.l.minimis. Et in delictis.vt.ff.de penis.l.ſi preſes.⁊.l.penul.⁊ in ſentẽtijs.vt.l.diem proferre.§.ſi plures.de arbitris. Sed opponitur ꝯ regulã multipliciter ꝑ ordinẽ. Primo videt̃ ꝙ falſum di

in prag.ſanc.⁊ fel.in.c.cõq̃rẽte.i fi.de of.or.q̃ ad hoc vidẽdũ alr.mar.de laude i trac.ſuo de monc.⁊ vid abb.ſic.in ꝯſ.lvj.vo.ij.⁊ alb.ð roz.i dictioñ.ſuo i lr̃a moneta.⁊ ibi i addi.vbi Albe.dicit ꝙ illi.xxx.denarij argẽtei quibus iudas tradidit xp̃ꝫ fuerũt p̃mi qui fabricati fuerũt in mũdo ꝗs Thare pater abrahe optimus faber ad petitionẽ Nini regis ninive filij beli fabricauit.deide ꝑ multas manꝰ ꝑuenerunt ad corbanã põtificum iudeorũ qð dicit ſe legiſſe in ſcriptura cuiuſdam magni religioſi ordinis fratꝝ heremitaꝝ ſup paſſione xp̃i.⁊ vide ſpe.in ſuo aureo reptorio.ti.de ſũmis expeñ.⁊ deci.pla.dalph.qõ.cccxij.vbi repices pl̃a ſingu.decã ⁊ in dcc.cccxciij. ☞ Addð ðductꝭ hic bar.i.l.certũ.⁊ qð ibi poſui in apo.ad ipm i.x. ꝫ eſtiatiõeꝫ q̃nã vꝫ nũc.ff.ð aur.⁊ ar.leg.dixi poſt Ja.rebuf.in.l.ij.nu.iij.in verſic.de qua moneta.C.de veter.nũmiſ.po.dixi poſt Parnor.in.c.olim.in fi.i x.in mutatiõe

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

monete. de cẽſi.
trac.roma. ſing.
ſuo.cccccxiij. al's
eſt.cccccxv. icipi.
qꝺ tps inſpicit.ꝛ
franc. cur. in ſuo
tracta. ꝺ mon.in
princi.
a ¶Adde qñ in
cõtractibꝰ in du
bio qꝺ minimuz
eſt:ſit ſequendũ
Cy.in.l. cuz qdã
C.de ꝟbo.ſig. et
Bart.in.l. ſi duo
rei.ff.de ꝟbo.obl.
ꝛ imol.in.l. ſi ita
ſtipulatꝰ fuero.
x.aut.v.hic alle.
per.Dy.ꝛ Bald.
in.di.l.cũ quidã.
ꝛ Bart.in.l.ſi ita
relictũ.§.fi.ff.de
leg.ij. et qꝺ not.
Bart.i.l.ſemp.in
ſtipulationibus.
ff.de reg.iu. ꝛ qñ
eſt promiſſuz in
obligatione ge
nus qd veniat.
vide bart.in.l.ij.
§.ꝛ hax. in vlt.
q.ff.de ꝟbo.obli.
ꝛ gl.ꝛ bar.i.l.me
uius.§.duobꝰ.ff.
de leg.ij.ꝛ iaſ. in
§. in bonefide i.
verſi.in glo. iure
aperto.ꝛ.§.huic
autẽ.in vlt.colũ.
inſtit.de actio.ꝛ
bal.in.l. ſi qs ar
gentũ.in pñ. hic
alleg.ꝛ alex.in.l.
legato.col.j.ver.
nec pdicti.fi.ff.ꝺ

catur in contractibus:quia non minimũ ſed medio-
cre debet preſtari.vt.C.de dona.l. ſi quis argẽtũ.§.
ſi vero redditũ.Item falſum in vltima volũtate: qꝛ
mediocre dꝫ preſtari ſicut in cõtractu.vt.ff. de lega-
tis.j.legato generaliter.Item falſum in delictis: qꝛ
in delictis:id eſt cum delinquẽtis animus nõ appa-
ret interpretamur eos voluiſſe delictum cõmittere.
ꝛ per hoc ſi cõtrariũ nõ apparet durius puniẽdos.
vt.C.ad.l.corne.de ſicca.l.j.ꝛ de iniurijs.l. ſi non cõ-
uitij.ꝛ nota.ff.de iniurijs.l.illud relatum.Item cum
cõſtat delictum cõmiſſum:ꝛ ignorantur per quem de
pluribus aſſumimus: qꝺ maius eſt:id eſt oẽs deli-
quiſſe.ꝛ ſic omnes puniri:vt.ff.ad.l. acquiliã. l.item
mela.§.ſi plures.ꝛ nota.C.ad.l.iuli.de vi publica.l.
quoniam multa facinora.ꝛ.ff.ad.l.corneliam.l.fina.
ergo vel regula falſa vel male expoſita. Ad primũ
de cõtractibus[a] dic aliud eſſe in quantitatibus ꝛ in
his que quãtitatibus equipollẽt:vt in vniuerſitati-
bus:qꝛ tũc minimum in dubio eſt ſequendum:vt.ff.
mãdati.l.fideiuſſorẽ.ꝛ.ff.eodẽ.l. ſemper i ſtipulatio
nibus.in fi.ꝛ de edili.edicto.l.quid ſi vẽditor in fine.
ꝛ in his locũ habet regula.Aliud in ſpeciebus et in
his que ſpeciebus equipollent vt artificia:quia tunc
mediocre:vt dicta.l.ſi quis argẽtũ.§.ſimiliqꝫ modo.
ꝛ dicta.l.ſi qd.§.finali.primo reſpõſo.ꝛ in his regula
nõ procedit:qꝛ in generibꝰ ſimiliter nõ pcedit. quia
aut promittitur in eo genere in quo eſt:ꝛ poteſt ali-
quid euenire quod habere eſt prorſus inutile: ꝛ tũc
promiſſio potius iudicatur inutilis a pncipio qꝫ ſpe-
cificetur effectus diuiſorius qui ſequit ex ea:vt.ff. de
verborũ obliga.l.ita ſtipulatꝰ.in principio.ꝛ de iure
dotium.l.cuz poſt.§.gener.Aut in eo genere in quo
nihil eſt euenire prorſus inutile vt in boue:equo: aſi
no: ꝛ hominibus ꝛ ſimilibus: tunc debetur medio-
cre.vt. d.§.ſimiliqꝫ modo. Ergo quo ad contractus
regula procedit in quãtitate tantũ.ꝛ in his q̃ quan-
titatibus equipollent.¶Sed cõtra hoc eſt valde.§.
ille:ſi vero redditũ vbi mediocris fit preſtatio:ꝛ tñ
quantitas frumenti vel vini erat ex cauſa donatio-
nis promiſſa:ſed non eſt contra: quia ibi non dicit
quantitatẽ promiſſam mediocrẽ deberi: vnde illud
quaſi iure cõmuni qꝺ eſt vt poſſit preſtari viliſſima
reliqua:ſed dicit quantitatem donationis promiſſe
deduci ad deſignationẽ ſpecieruz ex quibus percipi
poſſit quãtitas ex cauſa donatiõis promiſſa ꝛ ideo
deſignatur ſpecies mediocris ſicut ſi ab initio ſpe-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

leg.j.et anto.cõſe.in ſuo tracta. de minimis. in. iiij.q.verſic.xxx. in obſcuris qd᷑ etc. et Bald.cõſ.clxvij. volu.iiij.
a ¶ Adde gloſ. Jo.fab.et Ange. are.in.§. ſz gñaliter.inſtit. de lega. et iaſ. de may. in.§.preterea.in ſti. de acti. et per Barto.in. l. ſi ita ſtipulat⁹ circa cõtraria tertie partis.ff.de verbo⁊ oblig.et gl.et bar. in.l.legato gñaliter.ff.de leg. j. et in.l.cũ certuz. ff. de vino triti. et oleo lega.et alex. i.d.l. legata col. j.ver.vlti.not. et adde Cy. Bal.et Saly.in.l.cũ qui daz.C.de verbo. ſign.et bar.et ale. in.l.ſi dom⁹.i pñ. ff.de lega.j.
b ¶ Adde qñ legatarij ẽ electio poſſit eligere peſſimũ inuito herede Alexã.in. d.l. legato.in primo not.dicit imol.et paulũ. de caſtro ibi tenere qd᷑ ſic allega.hic Dyn. ita tenere licet Ange.ibi et in.l. apud iulianũ.§. ſcio.de lega.j.te

cies vel genera ꝑmitterentur. Ad ſecũdum de vltima voluntate reſpondeo[a] quaſi idem. ꝙ in generibus regula nõ procedat:quia aut legatur genus generaliſſimum.et tunc inutile eſt legatũ. Aut ſubalternatiuũ et tũc ſi habet fines ſola diſtinctione patriſfamilias. legatũ inutile eſt:vt.ff.de legatis.j. l.ſi domus.in principio. ſz ſi hz fines a natura debetur mediocre vt.d.l. legato generaliter.et inſtit. de leg. .§.ſi generaliter. vnde ptz hãc regulã ceſſare in quãtitatibus et in his que quãtitatibus equipollẽt et in vniuerſitatibus regula ꝓcedit vt in.l.ſi ita relictũ. in principi.et in fine.ff.de legatis ſecundo .et de legatis tertio.l.q̃ concubinã.§. cum ita.et.l.nummis.In ſpeciebus aũt aut cõſtat de certa:et tunc ceſſat regula.q2 illã debet.vt in.l.ſi dom⁹. .§.cuz alicuius.ff.de legatis.j.aut non conſtat de certa: et tunc ſi teſtator nomen ſpeciei in legato nõ expreſſit ceſſat regula.quia eſt electio legatarij[b] vt.ff.de legatis.j.l. qui duo. Aut expreſſit nomẽ tamẽ ignoranter de quo : et tunc minus eſt in legato vnde regula locũ hz. vt.ff.de lega.j.l.apud iulianuz .§. ſcio. Poſſet tamen heres ſi vellet maiorẽ eligere cũ ad ſeipſum pertineat declaratio vltime dubie volũtatis defuncti vbi certũ expreſſit et ignoratur qd᷑[c] vt.ff.de lega.j.l.ſi q̃s a filio.§.ſi q̃s plures. Cõtra ꝑdicta de vltima volũtate eſt apte. ff.de legatis ſcdo.l.ſi q̃s ſeruũ.§.ſi inter vbi dubie volũtatis interpretatio ꝯmittit᷑ here.et iõ regula ſemꝑ ceſſare videtur. Reſpõdeo illud verum eſt cum volũtas eſt dubia circa perſonas legatarij : ſed predicta procedunt circa rem legatam. ¶ Jtez nõ videtur procedere

neat cõtrariũ vt ibi videas et dy. in regula contra eũ qui in fine.j. eo.etiã q̃ ibi dico i ſi. magne apo.
☞ Add᷑ ad materiam preſentis apoſtil. et dictorũ ſuper q̃b⁹ fundat᷑ gl.j. in.l. legata. et qd᷑ ibi poſui in apoſtil. ad eã i.verſ.triplex eſt opinio. ff. de lega.j. iſtuz in.l. ſi titio. et ibi dixi in apoſt. in verſic. heredis.ff. de vſu fru. lega . dixi in apoſtil. ad Bar. in.l.lucio in pñc. in verſi.eſt legata poſt alexã.ibi.ff. de lega. ij. et ponit Fely.in. c. inter ceteras.i pñci.de reſcrip.et vbi tangitur qñ electio eſt heredis. et qñ legatarij.
c ¶ Adde quod idẽ tz bar. bald. Jo.de imo. et alexan. Jmo. in.l.ſi q̃s a filio .§. ſi q̃ plures.col.j. ver ſi.i gl.j.ff.de leg. j.q̃ alleg. hic dy. ad hoc cõtra.gl. ibi et Pau. de ca. ꝙ heres ſi velit preſtabit viliorẽ eo quia dicat teſtatorem de illo ſenſiſſe nõ pote

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

regula in vltima voluntate. quia dubie voluntatis interpretatio ad iudicem pertinet. Ergo nō videtur reducenda ad minimum: vt. C. de fideicōmiſſ. l. voluntatis. Reſpondeo iudex interpretatur ꝙ veriſimile eſt ex coniecturis. id eſt inſpecta conditione perſone legatarij ⁊ conſuetudine regionis loquentis et munitate ſcripturarum procedentium. vt. l. ſi ſeruos plurium. §. vltimo de legatis pmo. ⁊ de teſtamen. l. heredes. §. ſed ſi notam. Si veriſimile non poteſt perpendi: tunc locum hꝫ regula. vt. ff. de legatis tertio. l. ſi minimis. ⁊ infra eodem inſpicimus. ſeruato tamē ordine quē ibi dicam. ¶ Itē videt obſcuritas reddere voluntatem inutilem vnde ceſſat regula vt vt. ff. de rebus dubijs. l. ſi quis pluribus. ⁊ de manu. teſtamen. l. cū ex pluribus. et de teſtamen. tut. l. duo ſunt titij. Sed in illis nō pōt apparere minimum a: qꝛ in perſonis duabus licet eſtimatio proprietatis ſeruorum poſſit eſſe inequalis eo tamen ꝙ in legato verſabatur libertas in perſona omniū pariter eſt ineſtimabilis: vt. ff. de legiti. et ſenatuſconſul. l. ſingulis. §. indefinita. vnde in. l. duo tutelle datio vel delatio nō plus vel minus in perſonā vnius ꝙ̄ alterius eſtimatur ⁊ periculū pupilli cui intēdebat prouidere teſtator poſſet in delatiōe tutele: verſari. Et ideo non mirum non cōceditur electio heredi ſed in defectum probatiōis redditur inutilis diſpoſitio teſtatoris. Tamē arguitur cōtra reſponſionem predictā de dicta lege ſi quis pluribꝰ. nā ibi erat incertitudo perſone legatarij: ergo recurri dꝫ ad electionem heredis nō vtrūqꝫ impediri: vt dicta lege ſi qs ſeruum. §. ſi inter. de legatis ſecūdo. Item erat certitudo rei legate. ⁊ nomē erat expreſſum: ergo interpretatio cōceditur heredi: vt. d. l. ſi quis a filio. §. ſi quis plures. Reſpondere non eſt dubium quamuis heres manumittere poſſet vnum ſi vellet: ſed neceſſitas non imponitur ſicut nec eligēdi vnū de legatarijs: vt de rebus dubijs. l. ſi fuerit: iſta reſponſio ſufficiens eſt ad §. ſi inter. ſed non ad. §. ſi quis plures. ¶ Unde dici pōt ꝙ plus inoperaretur certitudo duplex circa annullanduꝫ relictū ꝙ̄ vnica. Ubi ergo eſt incertitudo rei in ſpecie tantū relicte ꝓprio noie expreſſo legatū valet ⁊ compellitur heres eligere: vt in dicto. §. ſi qꝛ plures: vel ſi nō eligat minimum eſt in electione vt dicta lege apud iulianum. §. ſcio. vbi perſone tātum nō eſt in ſe inutile: ſed ꝓpter probationis defectum. vnde pōt heres eligere ſed nō cōpellitur: vt. in. d. §.

rit legatarius cōqri de mala electione heredis: vt ibi videas. et adde qđ idem tenet Bart. in diſputatio. ſua. incipi. debitor. col. j. verſi. v. ſic ⁊c.

a ¶ Adde quot modis minimuꝫ capiat plene anto. corſe. in tract. ſuo de minimis. in pn. col. j.

☞ Adde ⁊ dic ꝙ minimū dr ex qlitate rei. l. ſcio ⁊ ibi bar. ff. de reſti. in integ. flo. ⁊ doc. in. l. res bona. ff. de cōtrah. emp. gl. ⁊ doc. in l. ij. ff. qđ cum eo q̄ i alie. po. eſt. ⁊ ſpec. in tit. de dolo. §. j. v. ſed concipi. libellum.

b ¶ Adde ꝙ legatum eſt nullū qn̄ reſultat incertitudo pſonaruꝫ ⁊ rerū Bart. in. l. quidā. col. ij. verſicu. fallit. ff. de rebus du. qui alle. Dy. hic ad hoc. ⁊ Jo. fab. ⁊ Ang. are. i. §. ante heredis inſtitutionē. inſti. de leg. ⁊ Bal. in. l. ſi qs ſeruuꝫ. §. ſi inter. ff. de legatis ſecundo.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

inter.ꝛ.ibi nota.vbi vero rei ꝛ perſone tunc proꝛſus inutile[b] vt in.l.ſiqs
pluribus.ꝛ.l.cū ex pluribus.Ratio aūt inter p̄dicta patet vbi eſt incer
titudo rei tm̄ perſona ſupeſt cui pōt obligatio q̄ri.ꝛ iō ſi nō eligat he-
res obligatio minui cōtrahit iuxta regulā noſtrā:ſʒ vbi pſone tātū et
nō rei obligatus eſt.heres ad rē ſed q: nō appet ſi nolit eligere reddit
legatum inutile:vt dicta lege ſi fuerit.ſi vero rei ꝛ perſone non eſt cui
poſſit obligatio queri nec eſt res de qua cōſtet.ꝛ ideo relictū proꝛſus
eſt inutile.¶Itē in contractibus nullo modo vide procedere:quia in-
terpꝛetatio facienda eſt contra proferentem vnde non eſt verum ſim-
pliciter quod minimum debeatur:ſed ſi id quod eſt contra animum p̄
ferentis:vt in.l.veteribus.ff.de pac.ꝛ.l.cū lege.ꝛ.l.labeo .ff.de contra-
henda emptio ꝛ infra eodem cōtra eum[c].Gloſatores iuris ciuilis di-
cunt ꝙ ſi dubium eſt in re ſuper qua cōtrahitur tuncregula locum ha-
bet:ſi in acceſſoꝛis tunc contraria primum vt dixi ſimpliciter habet lo-
cum in quantitatibus:vt in.l.inter ſtipulam.§.diuerſa et.l.ſtipulatus
vero.x.aut.v.ꝛ loca.l.ſi tibi.x.in ſpeciebus vero dictum eſt mediocris
debetur et regula ceſſat. vt nota.ff. manda.l. fideiuſſoꝛ. Unde ꝯtum
iſtam partem gloſ.ſuſtineas eo caſu procedere quo in contractu dedu
citur vanum incertum de pluribus certis tunc enim cum ſit electio de-
bitoꝛis minimum dare poteſt.vt.l.qui ex pluribus.ff.de verboꝛum obli
gatoꝛibus.Secundum;vero id eſt de acceſſoꝛijs non videtur ſimplici-
ter ſcilicet quod contra proferentem fiat interpꝛetatio:vt.ff.de actione
emptionis.l.ſi ſeruus.§.finali.et cōtrahenda emptione.l. compꝛehen-
ſum.ꝛ.l.ſi in emptione.Unde dicas quod aut pactum in acceſſoꝛijs eſt
obſcurum circa qualitatem et quantitatem rei in vendite et tunc fit in-
terpꝛetatio contra venditoꝛem:vt.l.abeo.et.ſi cum in lege:et.l. veteri-
bus:et ſeruitute vrbanoꝛum prediorum.l.ſi arboꝛem.§.hec lex.Aut
circa electionem rerum electioni accedentium.et tunc interpꝛatatio
venditoꝛis non eſt contra eum : vt dicta.l.ſi in.l. et in.l. compehꝛen-
ſum. de contrahenda. emptione : et.l. penultima.
§. finali . ff.de actione emptionis.tuncenim qua-
ſi in genere debitoꝛ. electionem habet : vt dicta.
l.qui ex pluribus ꝛ inſtitut. de acti .§.hinc. et not.
in.d.l.compꝛehenſum Ad tertium : id eſt circa de-
licta. dico quod ſi certum eſt delictum:id eſt quod
delictum ſit commiſſum.regula locum habet ſequi
mur enim quod eſt minimum : quia non punimus
ſed abſoluimus : vt.l. abſenten.ff.de pe. Item vbi
eſt certum delictum: ſed incerta dilcti qualitas lo-
cum habet : vt ſi conſtat aliqum commiſſe vim et
ſic delictum certum eſt . ſed ignoꝛatur vtrum cum
armis vel ſine armis : et ſic qualitas eſt in certa
nam ſequitur minimum:id eſt preſumimus ꝙ ſine
armis[d] vt mitius puniatur. vt.l.ſi preſes. et.l.inter
pꝛetatione. ff.de penis.et de ſuſpec.tuto.l.hoc enim
ius.§.quid ergo:atvbi certū eſt delictū et certa deli

c ¶Adde que ibi
poſt dy. ſcripſi.
d ¶Adde Bar.
in.l.ij.§. exercit⁹
ff.de his qui no.
infra ꝛ in.l.ſi pre
ſes. ff. de penis
ꝛ in no.in. c.cum
dilectus . ſuper
verbo iuſtitiam
de oꝛdi cogn. et
Dyn.in regu .in
penis.,co.et . de
ciſio .parla. dal-
phi.cccccclxxiij.
ꝛ ibi in addi.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

cti qualitas incertus vero animi deliquentis non p̄ſumimus mini mum id eſt qđ non fuit animus: q̄ꝛ atrocitas admouet preſumptionē animi preſumendi. ex quo perſona eſt abilis ad delinquēdum. vt. C. de ſicca. l. j. ⁊ de iniurijs. l. ſi non cōuicij. Item vbi certum delictū et certa qualitas ſed incerta perſona vt ſi nullus dep̄hendiť fuiſſe in actu delinquēdi[a] ⁊ ignorať q̄s deliquerit: tūc nō ſequimur qđ eſt minimū: q̄ꝛ oēs puniuntur: vt. ff. §. ſi plures. l. item mela. ad. l. aquil. ⁊ no. ff. ad. l. cor. de ſic. l. ſi in rixa. Et ratio huius eſt: q̄ꝛ omnes deprehenduntur in culpa: q̄ꝛ oēs fuerūt in actu delinquēdi. Itē q̄ꝛ ratio publica que ſuadet maleficia puniri: vt. l. licitatio. §. illicite. ff. de publi. et de fideiuſ. l. ſi a reo. §. quod vulgo. ad. l. aquil. l. ita vulneratus eſt cōtra eos qui priuatam defenſionem pretendunt et ideo p̄ferenda eſt publica: vt. ff. pro ſocio. l. actione. §. labeo ⁊ in aut. de non alie. §. quia vero.

¶ Idem.

Eum qui cert⁹ eſt certiorari vlteri⁹ nō opꝫ.

¶ Cauetur in iure ꝙ venditoꝛ qui ſciuit ſeruitutem deberi a predio vendito certioꝛare debet emptorem alias tenetur actione ex empto ad intereſſe emptoꝛis hoc verum eſt ſi emptoꝛ ignoꝛauit ſeruitutem deberi: ſed ſi certus fuit ſeruitutem deberi non opoꝛtet eum certiorari: vt. ff. de acti. emp. l. j. §. venditor[b]. Item qui mancipia vendunt certioꝛare debent emptoꝛes de moꝛbis ⁊ vitijs alias tenetur actione redhibitoꝛia vel quanto minores: ſed ſi emptoꝛ intelligat vel in-

a ¶ Adde gloſſ. Bal. ⁊ Lud. bol. in. l. itē mela. §. j. ff. ad. l. acquil. et bar. i. d. l. in rixa. balle. Cy. ⁊ ſaly. in. l. q̄m multa facinoꝛa. C. ad. l. iulia. de vi publi. ⁊ Dy. ⁊ q̄ ſcripſi. ſ. in regula ratihabitionē in pe. q. ⁊ Bar. in. l. q̄ furto. §. ſi. ff. đ fur. ⁊ Spe. ti. de homi. ver. pone ꝙ quatuoꝛ. ⁊ in titu. de lapſis. ⁊ diſpu. §. iuxta. verſi. q̄d ſi in rixa. Bald. in ↄſi. lxxxj. libꝛ. j. et pe. de ancha. ↄſi. ccxvij. et Bal. in ↄſi. vlt. li. iij. fely. in. c. ſignificaſti. i ij. col. iij. ꝟ. no. ibi diſcerni. đ homi. gl. ⁊ Car. Alex. i c. q̄eſcamus. xlij. diſ. vbi cōcludūt doc. ↄtra Dy. hic ⁊ in regula i penis ꝙ oēs abſoluanť vt ibi vide.

b ¶ Adde Bar. ⁊ Bal. ibi q̄n venditoꝛ teneať de ſeruitute emptorem certioꝛare ⁊ tex. ⁊ Bal. in. l. ꝙ ad ſeruitutē. ff. đ euic. ⁊ q̄d ſi vendit predium qđ afferat herbā peſtiferā ⁊ nō declarauit, vide tex. in l. penul. §. fi. ⁊ ibi Bal. et Saly. C. de edi. act. ſicut i ſimili q̄n vēditur fundus ⁊ hꝫ malos vicinos ꝙ vēditoꝛ teneť illud exprimere: vt. l. qđ ſepe. §. fin. ff. de ↄtrahē. empt. ⁊ ven. ⁊. l. fi. et ibi Bal. ⁊ Sal. C. de pac. inter emp. ⁊ vē. ⁊ q̄ not. Bal. i l. ij. ꝟſi. iiij. caſus C. de pericul. et cōmo. rei vē. Et vltra no. Dy. q̄n vēditoꝛ equi vel alterius rei mouentis teneať de moꝛbo vel vitio. dic ꝙ teneť. etiā ſiue venditoꝛ ſciuerit ſiue non vt eſt text. in. l. ſi in emptiōe. §. itē ſi vēditoꝛ. ff. de cōtra. empti. ⁊ in. l. prima. §. cā huius edicti. ff. de edil. edicto. et idem eſt in libris mēdoſis vēditis vt eſt gl. in. d. l. j. §. j. de edi. edi. ⁊ bal. i. l. j. C. eo. ti. ⁊ ad oīa ſupradicta vū Ang. are. i. §. i duplū. col. iiij. ꝟ. ↄtrio q̄ro. i ſti. de act. vbi ponit plures ſingulares. q. quando venditoꝛ teneatur de vitio. ⁊ mo

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

do rei vendite:
maxime vbi ex=
preſſit vitium qđ
habebat cū plu=
rib⁹ q̄ non hēbat
⁊ Cy.Bal.⁊ Sa=
ly.in.d.l.j.C.de
edic.actio.⁊ Sp.
ti.de emp:⁊ ven.
.§.nūc dicēdū.et
ang.are.in .§.p=
toꝝ edicta.inſti.
de iure natu.et
Abb.ſic.ſin.⁊ ibi
de belēzi.in ad=
dit.in.c.in inſti.
de rerū pmutat.
⁊ chriſto.por.in
ſti.de ſuſpec.col.
vlti.⁊ deciſi.ca=
pel.toto.ccccvij.
a ¶Adđ ad iſtā
q.Bar.⁊ Bal.in.
d.l.j.§.venditoꝛ.
de acti.empt.et
Bar.in.l.tenetur
.§.fi.eo.titu.vbi
nō valet etiā pa=
ctū ꝙ de electiōe
nō teneaꝫ vendi
toꝛ.⁊ Bal.in.l.ſi
traditio.in.v.q.
C de actio.emp.
⁊ in.l.nō dubita=
tur.⁊ ibi Cyn.C.
de euict.⁊ vide
Spec.in.d.ti.de
emp.§.nūc dicē=
dū.ver.qđ ſi ven
ditoꝛ equi.cū ꝟ.
ſeq.⁊ doc.ſ.in p=
cedēti poſtil.al=
leg.⁊ Ang.peru.
⁊ Alex.imo.i.l.ſi
qs cū alr.co.vlt.
ꝟ.vlt.tene mēti.

telligere poſſit non eſt certificatio
venditoꝛis neceſſaria vti.ff.de edil.
edic.l.j.§.aiunt.⁊.§.ſi intelligatur.
⁊.l.ſi tameu.§.qui ei ſeruum.quid
autem ſi venditoꝛ ſciens ſeruituteꝫ
vel viciuꝫ dicit ſe nomine teneri no
mine ſeruitutis vel viciorum.dicen
dum eſt hoc generale pactum[a] nō
trahi ad ea que venditoꝛ ſciuit.ſed
ad ea que ignorauit venditoꝛ: vt
ff.de act.empt.⁊ ven.l.quero.⁊ arg.
de here.vendi.l.hec auten.Sed op
ponit ⁊ videtur ꝙ ſcienti denūciari
oporteat.quia dicitur iniure ꝙ qui
vult habere liberam poteſtatem in
choandi accuſationē de adulterio
vel ab adultero vel adultera:⁊ poſt
ꝗ̄ adultera nupſit denunciare de=
bet adultere ne nubat:quia intēdit
proponere accuſationem de adul=
terio.Quid ergo ſi adultera ſciuit
et poſtea nupſit ſine denuntiatio=
ne nō nocet ei ſcientia vt.ff.de adul
l.denunciaſſe circa prin.Dici poſſet
ꝙ ius illud quod per denunciatio=
nem reſeruare intendebat erat o=
dioſum ⁊ ideo ſola ſcientia ſine de=
nuntiatione non prodeſt.Sed ꝯtra
hanc ſolutioneꝫ eſt.ff.de pe.here.l.
itē veniunt.§.pititā.Naꝫ ⁊ ibi age
batur de re odioſa.id eſt de boneſi=
dei poſſeſſione conſentiēdo maleſi=
dei ⁊ tñ ſcientia denūciationis ope
ratur illud qđ operatur denuncia=
tio.quare dicendum videtur ꝙ in
his in quibus denūciatio eſt de ſub
ſtantia nō ſufficit ſimplex ſcientia
vt in.d.l.e.denūciaſſe.⁊ ideo ē neceſ=
ſaria denūtiatio.in his autē in qui=
bus ſola ſcentia eſt de ſubſtātia nō
eſt neceſſaria ſcienti denunciatio:
vt.d.l.j.in.fin.de act.emp.et de edi=
lic.edic.l.j.§.intelligatur.In dubio
autem preſumendū videtur potius
ſcientiā de ſubſtantia[b] ꝗ̄ denūcia=
tioneꝫ cū denunciatiōes fieri ſoleāt

ff.de ver.ob.⁊ p[illegible]
chre Barto.⁊ ibi
alex.in addi.i.l.
ēptoꝛē.§.q̄ aūt.
ff.de act.emp.et
Joā.an.in addi.
Spec.de emp.§.
fi.in pñc.⁊ Bal.i
l.j.C.de peri.⁊ cō
mo.rei vē.⁊ lud.
de ro.i ſuis ſing.
fo.x.col.iiij.⁊ lu=
do.bo.in ſuis pri
mis iterp̄.in.l.q̄
libertatis.ff.de
euic.⁊ deci.capi.
tholo.ccclxj.
☞ Ego puto in
quantuꝫ alle.ro.
ſingu.ſuis.fol.x.
colū.iij.ꝙ voluit
allegare eūdem
ro.ſing.ſuo.nu.
cclxxxiiij.inci.nū
qđ ſi ſuꝫ magn⁹
mercatoꝛ.et de
hoc dixit i apoſt
ad deciſi.capel.
tho.deciſ.ccclxj.
hic allega.
b ¶Adđ ꝙ bar.
i.l.j.§.fi.ff.đ act.
emp.repreh.dy.
hic vbi dicit ꝙ
qñꝗ denūciatio
ſit ſolū ad certifi
cādū aliquē.non
ad aliū finē⁊ tūc
ille q̄ ē cert⁹ ñ dꝫ
certioꝛari:vt.d.l.
j.§.fi.⁊ hac rōe⁊
l.item veniūt.§.
petitā.hic alleg.
qñꝗ denūciatio
ſit vt incitet ille
cui ſit denuncia=

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

tio ad aliq̄d faciendu3.vt ſi denuncietur venditori ꝙ mouetur lis emptori vt veniat ad defendendum emptorem tunc ſcienti eſt denūciandum ꝙ defendat: vt.l.qui abſentē. ⁊ ibi Bar.ff.de p̄cura. ⁊ caſus eſt in.d.l.denūciaſſe in princ. ⁊ tenent Bar.Bal.et Saly.in.l.j.C.de pericu.rei vēdit. et idē tenet Bar.in l.emptor.C.de euic.l3.Cy.ibi in iij.q.ſequat' Dy. hic ſequitur bar. ⁊ in.l.emp.act.e.ti.⁊ ibi vide bar. ⁊ Alex.in addi.⁊ Bar.Alex.⁊ bal. ſozinū i.l.ij.§.fi.col.v.in gl.in verbo ſcire.ff.ſoluto matrimo.vbi docto.ſequunt' bar. ⁊ vide late alex. poſt Barto.in.l.non ſolū.§.morte.in vlti.|Car.ff.de no.ope.nuncia ⁊ Bar.⁊ bal. in.l.itē veniūt.§.petitā.hic alleg. ⁊ ibi alex.i add. ad Bartol. et tenet Abbas ſiccu. opi.Barto.in ca.fin.in gloſſ.j.de cōtrahen.emptio.⁊ ibi.de Bellenzi. in addi.vbi.ponit tres limitatiōes quas poſuerat Alexan.in.d.l.ij.§.fin.ff.ſolu.matrim.⁊ vide.Bart. in.l.qui vxori.§.q̄d ergo.ff.de adul. et tenet Specu.titu.de empt.§.fin. in fin.licet Joan.andr.|ibi in addit. repſentat dicta Dy.hic.et non aperte decidit. et idem gloſſ.Bald.et

car.alexā.in.c.ſi de feudo vaſal.ab aliquo interpel.fuerit. ⁊ quō ſit facienda denunciatio venditori. vide iui ⁊ doc.s.alle.in.l.ēp.C.de euic.et Ang.in.l.libera.C.de ſen. interloc. om.iud. vbi opi. Bar.dicit nō ſeruari de cōſuetudine ⁊ Bal.in.l.cū queſtio.C.de euic.⁊ in.d.l.emptor.adde glo.⁊ Lud.bo.in ſuis primis interp̄.in cle.cām.in fin.de elec.⁊ Ang.cōſil.clxxvj.inci.in facto.⁊ Fely.in.c.cū cōtingat.col.iij.vſq3 ad fin.de reſcriptis.⁊ in.c.cū ferrarieſis.co.xxij.in.fi.de ꝯſti.⁊ deciſi.capella.tho.ccccvij.

ad hoc ſolū.vt q̄ erat incert' certificetur.⁊ in iſto dubio al's loquit' iſta regula.⁊ dic.l.itē veniunt.§.petitā.⁊ qđ vi aut clā.l.q̄ aliter.§.ſi.forte.

¶ Idem.

NOn licet auctori quod reo licitu3 non exiſtit.

¶ Legiſte ponunt exēplu3 iſtius regule ꝙ ſi actori petenti datur dilatio propter teſtes ergo ⁊ reo quod exemplum locum haberet ſi regula poneretur affirmatiue: videlicet ꝙ licet actori licere debet reo et multa plura patent in exceptionibus opponendis.s.eod.c.nullus.et.ff.eo.l.nemo ex hijs.Et in numero dilationum:vt.C.de tempo.in inte.reſti.l.petende.⁊.ff.de ſer.l.in pecuniarijs [a] ⁊ in pluribus alijs.Eſt ergo exemplum conueniens vt ſi denegat' reo ptās producendi teſtes poſt didicita teſtificata ergo ⁊ actori:vt in autē.teſtibus.§.illud tamē.col.vij.q2 cōiter loquit' de vtroq3:q2 rei conditio fauorabilior eſt q̄3 actoris. Ite3

a ¶ Adde ibi docto.⁊ nota ꝙ in cauſis ciuilibus quo ad dilatiōes dādas:q̄3uis reo non poſſint dari plꝭs dilationes nūero ꝙ actori.⁊ eſt rō:q2 dilationes ſunt cōes:vt l.petende ⁊ ibi cy. Barto.bal.C.de tēp.in inte.reſti.hic alle.tn̄ pn̄t maiores ⁊ longiores dari reo q̄3 acto. gl.eſt celebris in.l.ſicut.§.ſed ſi q̄ratur in gl.j.ff.ſi cer.pēd.quā ibi ſequitur Bart.⁊ bal.de quo vide Ber.de bellēzinis.in addi.abb.iij.c.duobꝰ.de reſtu.⁊ adde no.p.Dy.⁊ q̄ ibi dico in addi.in r'la cū iural ptiū.s.eo. ☞ Adde lanfran.de oia.in.c.q̄m contra falſam.§.dilationes.nu.iiij.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

verſi.ſed pone ꝛ ſibi poſuit in apoſtil. de ꝓbati.ꝛ dixi in apoſtil. ad paſnor.in prohe.decre.nume.viij.ver.in glo.in ver.qua ceſſante.

a ¶Adde ꝙ idē tenet Ang.are.in.§. ſi minꝰ.co.viij.ꝟ.q̄ro q̄uo inſti.de actu.ꝑ quo alle.tex.in.l.exceptionē cū ibi not.ꝑ glo.ꝛ doc.C.de proba.ꝛ hoc in cauſis ordinarijs ſecus in cauſis ſummarijs qꝛ tunc dilationes debēt ab

ſi reus nō licet reuocare ꝓcuratorē poſt litē cōteſtatam:ergo nec actori.vt.ff.de procurat.l.poſt litē.l.q̄ oia.¶Opponi aūt pōt ad regulā dupliciter ꝛ d̄ duobus queri pōt.primo qꝛ videtur ꝙ plus liceat actori q̄ reo certū eſt ꝙ reus nō poteſt ordinarium ſuum recuſare.vt.ff.de iuriſdi.omniū iudi.l.nemo.ꝛ tamē actor eligere pōt vnū de pluribus ordinarijs rei ꝛ cōſequenter aliū recuſare vt.C.de epiſ.ꝛ cleri.l.cū clericum in principio.Sed dixi oportet ꝙ cum omnis diffinitio in iure noſtro periculoſa ſit ſicut plures que fallunt quādoq; ꝛ hec ita.¶Item opponitur quod actor poteſt auferre reo iudicem ſuum per reſcriptū ad extraordinariū iudicem.vt.C.de dila.l.ſi quādo. Et tū reo non licet ſuper hoc reſcriptū impetrare vt in aut.vt oēs obe.iudi.§.hec cōſiderantes.colū.v.ꝛ C.vbi de cri.agi opor.aut.qua in prouincia. Solutio vt princip.Queri autem poteſt ſi actor ſit paratus probare de iure dominij rei de qua ageret reus eodem tempore ſuper iure dominij probationes offert quis eorum proferendus ſit in probādo ꝛ videtur ꝙ reus:quia in re pari fauorabilior eſt eius cauſa vt.j.eodem.c.in re pari.ꝛ.ff.de verbo.obliga.l. ſi ſeruum.§.ſequitur.ꝛ de doli excep.l.apud.celſuz.§. marcellus.ꝛ videtur expreſſum.C.de inoffici. teſtamento.l.liberi.ꝛ.ff.de proba.l.circa.ꝛ de lib.cau.l.cū neceſſitas:ſed credo ſequendam eſſe opi.azonis videlicet quod ex ordine primo recipiantur probationes actoris poſtea probationes reiᵃ argu.C.de fal. l.fina.¶Item ſolet queri nunquid in qualibet cauſa audiatur reus ſi velit probare rem ad ſe pertinere actore in probatione deficiente ꝛ videtur ꝙ non: qꝛ cum in vtroq; caſu ſequatur abſolutoria.vt.C.de edē.l.qui accuſare.ꝛ de rei.vē.l.vlt.ꝛ inſti.de interd. §.cōmodū.ꝛ videt̄ ſua nō intereſſe ꝛ propterea nō audiēdus.C.de ꝓba.l.ad probationē. Sꝫ dicenduz eſt ſua intereſſe:qꝛ ſi probat rem ſuā eſſe cōſequitur iusᵇ agendi al's ſequit̄ ſolū ius excipiendi.vt.l.ō iu reiur.l.ſed ſi poſſeſſori.ꝛ ideo audit̄ ar.ff.de proba. l.circa.ꝛ qꝛ regulariter quod licet actori licet debet reo vt dictū eſt.

breuiari.ꝛ terminus ad ꝓbandū patit̄ dabit̄ reo. ꝛ actori vt habetur i cle.ſepe.de ver.ſig.ſm eū et ita tenet gl.bar. to.ꝛ bal.in.l.circa.ff.de proba.ꝛ ibi flo.ꝛ Cy.in.l. actor.in.vj.q. C. de ꝓba. vid bal. in.l.fruſtra.in fine.C.de prob.et in.l.ij. C.ſi intra certū tp̄s trina. q. termineť.ſed hodie in regno frācie plebicitat̄ ad oēs fines ꝛ admittunt̄ actor ꝛ reus ad probādū ꝛ q̄ meliꝰ probat ille obtinet. ſicut i cauſis ſūmarijs.

☞Adde ad ꝓpoſitū eorū que hic dicunt̄ i pric. huius apoſti.qđ notauit.s̄. in ꝓxi. apoſtil. et ad fi.illiꝰ vide q̄ poſui in tract. meo clauſularum. in clau.reſcrip.ver ſūmarie ſimplr̄ ꝛ de plano.

b ¶Adde ꝙ idē tenet gloſ.ꝛ do

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

cto.§.pri.poſtil.allega.et Cyn.in d.l.actor.in.v.q.⁊ glo.fin.C.de falſis.⁊ glo.in.c.ex inſinuatione in fi. de procu.volēdo gl.Dy.hic.⁊ doc. ſupradicti ꝙ ſi reᵒ ꝓbauit rē ſuam eē ꝙ iudex dʒ declarare. eū dñm ⁊ idē Inno.in.c. ex cōqueſtiōe de reſtit.ſpolia.ſed hoſt.ibi tʒ ꝯtriū. ⁊ Bal.in.d.l.circa in antiq.lec.⁊ Abb.ſicc.in.d.c. ex cōqueſtiōe.in iiij.q.poſt plura verba.tñ florē.in d.l.circa ad fi.dicit ꝙ opinio.dy. ⁊ ſequaciū eſt vera et cōis.vñ dicit ibi Bar.ꝙ ad euitādas opi.debet addi clauſula nō ſe aſtrigēs de,qua dixi in regula nullᵒ in prima addi. Adde Bal.in materia in.d.l.fruſtra.in ij.appo.de ꝓba. C.et Angel.are. in.§.j.col.pe.⁊ı gloſ.dicat.et ibi Jaſ.de may.col. xix.inſtit.de act. ⁊ abb.⁊ Fely.in c.cuʒ cām princi. a Adde ibi de his oībus videndū p Dy.⁊ q̄ ibi dico in addi. b Adde Bart. ⁊ ibi Alex.in addi.in.l.cū q̄s.§.ſi debitorē.ff.de ſo lu.⁊ pulchre Fely.in.c.ex parte decani colū.viij.cum ſe.vſq ad fi.de reſcri.vbi videas qñ reuocatio procuratoris non fuit notificata parti vel ꝓcuratori ad recipiendū debitū vel renūciandū bñficiū in manibᵒ ſupioris cōſtituto noceat et ibi bñ no.plures ampliationes et limitationes ad cle.j.de renun.et Ludo.bolog.in c.auditis.de procura.⁊ in.c.ij.eo.tit.in primis interpre.⁊ hypoli.de mar.i ſuo ſingula.lviij.

☞ Adde an ꝓcurator reuocatus obliget dñm ipm et dic ꝙ ſic.per tex.ſingularē.in.l.ſed et pupillus.verſic.ſed alius iuncta ſua glo.ff.de inſtitu. qm̄ ad hoc p ſingula.refert roma.ſingu.ſuo. cccclxxiij.incipi. variant cōtinue. Et an ꝓcuratori ad negocia cōſtituto reuocatio abſq notificatione an dānificatᵒ poſſit agere ad intereſſe ꝯ reuocantē.et dic aget acti.de dolo.vt eſt caſᵒ ſingul.in.l.q̄dā debitor iūcta gl.in

Idem.

Mutare cōſiliū quis non pōt in alterius detrimentum.

In eligente commode poni pōt exemplum qui non poteſt mutare conſiliū in detrimentuʒ electi poſt ſcrutiniū publicatum cum per electionem queſitum ſit electionis pendente cōfirmationi vt ſupra.de electio.capi.publicato.⁊ de elect.cap. nulli licere.libro.vj.et de optimis. leg.l.apud aufidium.iteʒ poni poteſt in iudicante et contrahente et in confitente de quibus omnibus plene per omnia dictum eſt.ſ.co. cap.quod ſemel[a] et ideo ibi dicta hic repeti poſſent.Sed opponitur ⁊ videtur ꝙ licet mutare conſiliū: quia certū eſt ꝙ licet reuocare mādatum re integra:ergo licet mutare cōſilium:vt.ff.māda.l.ſi tibi mādauero.§.ſicuti.Sed dicēdū eſt ꝙ reuocatio procedit ſine detrimēto alterius:q: ſi ignorat reuocatū reuocatio non affert dānum ignorāti:[b] vt.ff.de ſolu.l.cū q̄s.§.ſi debitoreʒ.⁊ de dona.l.hoc iure.§.ſi q̄s dederit ſi ſciuit dānum ſua culpa ſentit et ideo fictione iuris ſentire nō videtur vt in regula iuris.Iteʒ oppo.⁊ videtur ꝙ liceat variare et cōſequēter cōſiliū mutare.vt.ff.de colla.l.nonnunq̄ ⁊ reruʒ amota.l. de rebᵒ.⁊ de actio.emp.⁊ vend.l.ſi ſterilis.§.vlt.⁊ de libe.leg.l.aure-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

verſi.j.fin Bart. ⁊ Lud. ibi.ff. de dolo refert ⁊ ſeq tur roma.ſingu. cclxxxvj. incipiē. ꝑcurator ad negotia.

a ¶Adde quãdo q̃s poſſit mutare cõſiliũ bal. conſi. cccliiij.lib. iij.et Dyñ.et ibi Bart.in.l. de rebus et ibi Alex. in addi.ff.rerum amo.⁊ bal.⁊ moder.in.l.ſi cũ dotē.§.eodē tpe.ff. ſolu.mat.Et no. ꝙ licet conſultori q̃ male couſuluit mutare cõſiliũ vt not.bal.in l.fi.§.ſed cum in ſcđaꝫ.C.de fur.⁊ ibi Alex.in add. ⁊ Bal.Joã.fa.et Ange.aret.in.§. his itaqꝫ.in fi.in ſti.de iuſti.⁊ iure.et Barto.in.l. ſerui electiōe.in pꝛin.ff.de leg.j.⁊ in.l.ſi ſterilis.§. fi.ff.de act.emp. Et in varietate docto.⁊ ſanctoꝝ quid tenendum vide Felyñ.in.c. ne imita.colum. j.ver.fallit.ij.de couſtitu.⁊ in ca. j.de preſum.

b ¶Addõ ad nota.hic.per Dyñ. gñ in legatis ꝑ

lius.§.penul.Sed dicenduꝫ eſtª ꝙ aut varietas deprehēditur circa eandē rem:aut circa diuerſas: q̃ nullã connexitatē hñt aut circa diuerſas q̃ rōne cõnexitatis habētur eiuſdeꝫ loco pꝛio caſu eſt ꝓhibita variatio.vt hic ⁊.s.eod.c.qđ ſemel.⁊.ff.đ leg.j.l.ſerui electione. ⁊.l.huius.§. ſtichũ.et de lega.ij.l. ſtatu liberũ.§.ſtichũ.et de bonis liberto.l.nã abſurdũ fallit in filio cui fauetur circa hereditatē pñã lꝫ videat̃ ſemel repudiaſſe vt.ff.de col.bo.l.nõnũꝗ ⁊ de iure deliber. l.ſi q̃s ſeruꝰ.⁊.C.de repudi. hꝛdit. l.fi.in ſcđo caſu variatio admittit̃. vt.đ.l.ſi ſterilis.§.fi.⁊ rex amota. l.de rebꝰ.Tertio caſu repꝛobat̃ vt ff.de ꝑcurat.l.i cãe.⁊ de vſuc.l.gaius.⁊ de dam.infec.l.pꝛe toꝛ.§.vñ queritur.et de adminiſtra.tuto.l. cum queritur.Dynus.

¶Idem.

Generi per ſpeciem derogat̃.

¶Exēpla iſtius regule poni poſſunt i legatis ⁊ i ſubſtitutionibꝰ ⁊ ꝯctibꝰ ⁊ i.ll.latoꝛibꝰ.⁊ in reſcriptis.Jn legat; q: ſi teſtatoꝛ legauit vni ſpeciē ⁊ alteri genus generi ꝑ ſpeciē derogat̃.ff.de leg. iij.l.vxoꝛē.§.feliciſſimo.⁊.l.ſeruis vrbanis.§.penult.Jteꝫ ſi legat libertis alimēta i gñe ⁊ vni libertorũ legat alimēta in ſpecie ille cui legat̃ in ſpecie nō admittit̃ ad legatũ.vt.ff.de alimē.⁊ ciba.leg.alimēta.§.baſilice.⁊.l.ſtichus.i pñc. Sed oppo.⁊ vr̃ ꝙ generi ꝑ ſpeciē nō deroget̃.Nam ſi teſtatoꝛ legat vni genꝰ ⁊ eidē ſpeciē ꝑ enumerationē ſpecierũ nō derogat̃ legato generis vt.ff.de fundo inſtru.l.q̃

ſpeciē gñi derogeẗ pulchꝛe. barto.in.l.queſitum.§.vl.de fundo inſtru.hic alleg. qui late tractat hãc materiã per quatuoꝛ q̃nes pꝛius pꝛo euidētia materie declarando q̃liter hic aſſumat̃ genus ſpēs ⁊ indiuiduum ⁊ in materia vide ibi alexan.in addit.et hic Jo.an.⁊ mōder.⁊ bar.in.l.ſi dñs.ff.de lega.j. abb.ſic. in.c. j.et latiꝰ.in.c.paſtoralis.§. qm̃.col. j.de reſcrip.⁊ ibi Fely.in ꝓn.⁊ vide doc.in ſeq.ad di.⁊ Bar.⁊ Alexan.in.l.j.§. hoc aũt.ff.đ no. ope. nunci.⁊ vltra ꝑdicta in legatis. vide Cy.in.l.cuꝫ q̃ſtio.C.de leg.⁊ bar.i.l.alimē.§. baſilice.⁊.l.libertis q̃s in pñc.⁊.l. ſtichus. ff.de alimē.⁊ ciba.leg.et bal.in.l.ticie.textoꝛes.in pn̄.ff.de leg.j.⁊ in materia Lud.bol.i.l. qm̃.C. de ꝯue.fiſci debi.libr.x. in ꝓmis interpꝛe.et Bal.conſi.xxxiij. inci. ad euidētiã

l

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ver.ij.ꝑmittēdū lib.j.ꝛ in ꝯſi.lxv. ꝛ in ꝯſi.clx.eo.li. ꝛ in ꝯſi.ccclxxxv. co.ij.li.iiij.ꝛ ab. ſiccu.in.c.ex parte.el.j.de of.delega.ꝛ paul.de ca. in cōſi.clxxvij. in nouis.ꝛ ange.in cōſi.ccclv.in.j.et ij.col.incipi.queſtio predicta.

☞ Adde oino qd notaui in tracta.meo.clauſularū in princ.i ꝟ. clauſula gñalis ꝛ dixi in apoſtil. ad card.in cle.j. in ver.generi.in princi.de preb.ꝛ iſtis adde qd notauit apoſt.ſeq. a ¶ Add ibi barto.qñ enūeratio ſpeciei reſtrigat ſignificationem generis.Abb.ſic culū.in.c.ſedes. col.iij.ꝛ vl.de reſcrip.vbi all.hic dy.ꝛ ibi vide ſingu.fely.co.ij.ꝟ ſ. clauſula gñalis. ꝛ bal.in.l.qtiēs. C.de fal.ꝛdoc.ſ. alle.in ꝑced.addi.ꝛ bal.ꝯſi.cclx. l.iij.vo.ꝛ i ꝯſi.ccvij.e.li.ꝛ i ꝯſi.ccc ij.co.ij. ꝟ.ij.ſequtur.lib.ij.ꝛ i ꝯſi. cccxviij.eo.vo.

☞ Adde guil. de cūg.i.l.fi.nu.

ſitū.§.vl. ¶ Dicūt[a] qdā ꝙ aut legat vni gen⁹ ꝛ alteri ſpēs ꝛ tūc ꝑ ſpēm derogat vni ꝛ eidē gen⁹ et ſpēs ꝛ tūc gñi ꝑ ſpēm nō derogat qſi ſpēs ꝛ abūdanti videat apponi.vt i.l.qſitū qd falſum eē apte appet qꝛ in.l.cū de lanionis.§.ſi cui fundū.ꝛ.§.quidā et.§.ſe pe.in principio eidē legauerat gen⁹ ꝛ ſpeciem et tñ generi per ſpeciē derogatur qꝛ legatū generis reſtrictum videt ad ſpecies enumeratas ꝛ eidē probat d ſupellectili lega.l.legata.ꝛ ideo videtur latius diſtiguendū ꝙ gloſatores iuris ciuilis diſtinguāt.quia aut teſtator legat vni gen⁹ ꝛ alteri ſpeciem aut legat eidē genus ꝛ ſpeciē ſi vni gen⁹ ꝛ alteri ſpeciē generi per ſpeciē derogat vt.d.l.vxorem.§.feliciſſimo.ſiue primo genus ꝛ poſtea ſpecies ſiue primo ſpecies ꝛ poſtea genus legatur.vt.ff.de peculi.l.manumiſſio.ꝛ dicta.l.queſitū.§.vlti. In ſecundo caſu ſcilicet qñ legat eidē genus ꝛ ſpeciē aut extra legatum generis enumerat indiuidua:q ſub certa ſpecie eiuſdē generis continentur ſi enumerat indiuidua enumeratio operatur qꝛ legatum generis non extēditur ad alia indiuidua q ſub eadē ſpecie continentur ſiue precedat legatum generis ꝛ ſequatur enumeratio indiuiduorum ſiue econtra. Uerbi gratia. lego titio duas ſtatuas marmoreas. Item oē marmor. Et licet ſimiles ſtatuas marmoreas habeam nulla cedit in legatum preter duas.vt.ff.de lega.iij. l.heres meus.§.j.ꝛ de fundo inſtructo.l.cum de lanionis.§.ſi cui fundum ꝛ de auro ꝛ argento lega.l. j.§.itē ſi duo. Si vero enumerat ſpecies indiuidua cōtinētes aut primo ſpecies ꝛ poſtea copulatiue genus aut econtra primo genus.ꝛ poſtea ſpecies. Primo caſu videtur ampliare legatum ꝛ nō reſtringere.vt.ff.de leg.tertio.l.hoc legatum.ꝛ l.ea tñ. ¶ Sꝫ cōtra iſtud mēbrum diſtinctionis videtur aperte.ff. de vino tri.ꝛ oleo leg.l.fina.§.cui dulcia.[a] Naꝫ vbi primo enumerantur ſpecies ꝛ poſtea genus: et per enumerationē ſpecierū reſtringitur ſignificatio generis:ſed ibi non cōtingit ꝓpter enumerationē precedentē ſpecierū:ſed propter naturā copulātē ꝛ rei copulate vt ibi apparet dū dicit ex collectione vini ꝛc.ꝛ argumē.de fundo inſtructo.l.ſepe.§.gaio. Secundo caſu qñ primo genus:ꝛ poſtea ſpecies et tunc habet locū diſtinctio gloſe iuris ciuilis poſita in preallega.l.queſitū.§.vltimo qꝛ aut ſpecies enumerantur ab errāt aut a ſciēte ſi ab errāte enumeratio nihil operat ꝛ ideo legato generali relicto nō

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

videtur detractuȝ.vt.ff.de ſupellec.legata in princi-pio.ſi aſciēte aut cauſa dubitationis tollende aut cā limitationis aut dubitatꝭ primo caſu ſpecies.ex abū-danti enumerantur:quia potius ad maiorem euidē tiam videntꝭ enumerari ꝗ̄ vt derogentꝭ legato gn̄is vt.ff.de au.ꝛ argēto leg.l.pediculis.§.labeo.ꝛ.ff.eo. l.ꝗ dubitationis.Secūdo caſu legatū videtur reſtri-gi ad ſpecies enumeratas ꝛ ideo genus ex abūdan-ti exprimitur cum eius expreſſio nihil operetꝭ:vt.ff.ꝺ fundo inſtru.leg.l.cū delanionis .§. quidā.ꝛ.l.ſepe. in princi.ꝺ ſupel.lega.l.legata.j.ij.ꝛ.iij.rn̄ſo. Tertio caſu qn̄ dubitatꝭ[a] dicendū eſt potius ꝙ gratia tollen de dubitationis videatur exprimere ſpecies et ideo legatum generis nō diminuitur:vt.ꝺ.l.queſitū .§.ſi quis fundum qui proprie loqui videtur in caſu du-bio. Quid autem ſi vni legaret ſub nomine vniuer-ſaliori.alij ſub nomine minus vniuerſali dico ꝙ vni-uerſalius habetur loco generis. minus vniuerſale habetur loco ſpeciei:ꝛ ideo per minꝰ vniuerſale de-rogatur vniuerſaliori ſicut generi per ſpeciem. Uer-bi gratia.ſi filio legat ortum inſtructū:filie vero ar-gentum muliebre qꝺ in orto habuit illud ad filiaȝ ꝑ tinebit:vt.ff.de fundo inſtructo.l.queſitū.§.queſitū. ꝛ argu.de lega.iij.l.vxorem.§.codicilis.ꝛ de pecul.l. ſeruo manumiſſo.ꝛ de auro ꝛ argē.legato.l.j.§.ideȝ cum alteri.Item opponitur ad regulaȝ ꝛ videtur ꝙ ſpeciei per gfocenꝰ derogaturꝛ nō ecōuerſo:qꝛ ſi primo lego alimenta quibuſdā libertis:,poſtea lego alimē ta omnibus per generalē videtꝭ eſſe receſſum a ſpe-ciali:vt.ff.de alimē.lega.l.libertis. Dicendum eſt ꝙ aut generale aut ſpeciale exprimuntur in eadeȝ vo-luntate aut ſi in diuerſis in eadē volūtate [b]:tūc ſpe-cialis derogat generali ſiue precedat:ſiue ſequatur: vt.ff.de alimē.lega.l.legata.§.baſilice.ꝛ.l. ſtichus i principio.Si in diuerſis poſterius derogat priori:vt dicta.l.libertis.in principio.ſcd̄o caſu ſiue exprimatꝭ in eadem voluntate ſiue in diuerſis item ſiue prece-dat generale ſiue ſpeciale:ſpeciale derogat genera-li:vt.ff.de leg.iij.l.vxorē.§.codicillis.in tertio caſu vi detur neutrū alteri derogare.ff.de alimē.lega.l.alia in fine de annuis lega.l.ticia.§.qui marcho. Itē op-ponitur ꝛ videtur ꝙ ſpecierum expreſſio gn̄alis nihi lominꝰ operetꝭ:qꝺ operatꝭ expreſſio ſingularū ſpecie rū operatꝭ ſola exp̄ſſio generis ſub ꝗ̄ ſpecies continē tur vt.ff.de leg.iij.l.ſi chorꝰ in p̄n.ꝛ de vſu.ꝛ habi.l.ſi ita.in princi.Rn̄deo ꝛ dico ꝙ vbi ſolū genus exprimi

iij.in verſi. gn̄i ꝑ ſpēm derogatur C.ꝺ ſeruis rebuſ l. decurionibus. nu.iij.inꝗ̄.ſpāli. C.de ſilētiarijs ꝛ decuri.li xij.dy.l. libertis. in verſi. ꝑ ſpēm derogatꝭ de adit. lega.gl. gn̄alis.in.l.vxor. cē .§. feliciſſimo. in ꝟſic.derogat. de leg.iij.bar.in l.queſitū.§.ſi qs fundū.in ꝟſi.tra ctatꝰ poſt Alex. ꝛ alios.ff.de fun do.inſti.

a ¶Adde Bart. in.ꝺ.l.queſitū.§. vl.ff.de fund.in-ſtru.leg.col.ij.ꝟ. circa hoc quero qui diſtinguit:vt ibi vide.

b ¶Add. Bart. in.l.queſitū .col. iij.verſ.venio ad ſecundam.q.ꝛ vi detur hic eſſe de fectus in diſtin-ctiōe.Dy. vt po-tes videre. vide Bart.in.l.ſi con-ſul.de ado.ꝛ.dy. in.l. titia .§. qui marcho als inci-piē.l. ꝗ marcho. ff. de an. lega.et in.l.doli clauſu-la.ꝛ ibi Jo. and. de imol.ff.de ver borūȝ obligatio. poſt Bartolum ꝛ Bal.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

a ℭAdd ibi bar
to.Bal. ⁊ Alex.⁊
bar.in dicta.l.q
ſitū.§.vlt. ⁊ bar.
in.d.l.fi.ff. ad tre
bel. aliter ſoluit
argu.ꝯ Dy.dic.
vt ibi p eū vide.
b ℭAdde ibi
bar.bal.⁊ docto.
moder.⁊ bart.et
doc.s.in.j.c.ij.ad
di.alleg.
c ℭAdde quan
do in diſpōnib⁹
legalibus ſpālis
deroget genera-
li.dy.⁊ qui ibi di
xi in addi. in rła
poſſeſſoꝛ.fo.xvij.
bar.⁊ alex.in.l.j.
§.hoc autez de
no.ope.nūcia. et
Alex.in ꝯſil.xiij.
col.vl.v̄ſic. vltra
pꝛedicta.lib.ij.⁊
Barto.in.l.liber-
tis quos.in pnc.
ſi de alimē.lega.
⁊ in. l. ſanctio le-
guz. ff.de penis.
⁊ ibi Alex.in ad-
di.⁊ ꝙ bal.Ang.
⁊ Saly. in.l.qui
ſepulchꝛa.C. de
ſepul.viol. ⁊ An
ge.are.in tracta.
malefi.in glo .ca
put. a ſpatulis.
in.ij.queſtione.⁊
ibi Ange.de are-
tio.⁊ Bernar.lā-
dri.in additio.et
Bal.conſili.ccxx.
colum.penul.v̄ſ.
quedā alia fue-

tur: tūc perinde habetur ac ſi expꝛi
merentur ſingule ſpecies in genere
compꝛehenſe vt in pꝛeallega. lege
ſi choꝛus.ſed vbi expꝛimitur genus
⁊ ſpecies habet locum diſtinctio ſu
pꝛadicta. In ſubſtitutionibus autē
poſſet poni hoc modo exemplum:
pone teſtatoꝛ inſtituit ⁊ patrē filiūz
inſolidū in vna parte:⁊ eos inuicez
inſtituit. Scdo inſtituit alios here
des ex reliquis partibus. Tertio di
cit hoc omnes inuicē ſubſtituo: iſta
enim ſubſtitutio generaris non ad
patrē ⁊ filiū qui erāt inuicem ſubſti
tuti: vt.ff.de vulg.⁊ pupil. ſubſtit.l.
coheredi.§.qui patrē.[a] Sed contra
hoc videt.ff.ad trebel.l.vlt. vbi per
ſubſtitutionē ſpecialē non derogat
gn̄ali. Sed ibi erant ſpecies ſubſti-
tutionis diuerſe: quia pꝛima ſpecia
lis erat vulgaris ſiue recipꝛoca. ſe-
cūda generalis erat ⁊ fidei cōmiſſa
ria: ſed in.§. q̄ patrem ſpālis ⁊ gn̄a
lis erant eiuſdez generis: qꝛ vtraqꝫ
vulgaris ſiue recipꝛoca: ⁊ ideo gn̄a
li derogat p ſpeciale. In cōtractib⁹
autē patet exēplū.ff.de verb.obli.l.
doli.clauſula[b] ⁊.l.ſtipulatione con-
modiſſimum quia ſi ſtipuloꝛ ab ali
quo librū ſcribi de die ⁊ non de no-
cte per ſe ⁊ nō per diſcipulū ⁊ dolū
gn̄aliter non cōmitti ⁊ ipſe ſcribat p
aliū eq malū nō per diſcipulū ꝯmit
titur ſtipulatio ex gn̄ali clauſula d
dolo ſed ad caſum in ſtipulatione
expꝛſſum nō ptinet In legū latoꝛib⁹
ptz exēplū.ff.pe.de.l.ſanctio legū.[c]
Jiē.s.de cōſti.c.j.lib.vj. vbi per con
ſtitutionē gn̄alē editam a romano
pōtifice nō derogat ſpecialibus ſta
tutis rōnalib⁹ alioꝝ locoꝝ niſi in
cōſtitutiōe gn̄ali ꝯtiū caueat expſ-
ſe. Sed ꝯ videt.ff.de ſepul.vio.l.iij.
§.diuus vbi p reſcriptū imperiale
ſequens derogatur cōſuetudini ſpe
ciali alicuius loci: ſed pꝛout varijs

runt lib.iij.⁊ vid
ample per doct.
s.pꝛimo allega.
pena ſtatuti tol-
lat penam iuris
cōmunis vel ecō
tra.de.quo vide
que dixi i.§.xvj.
in glo.j.de iuriſ.
omnium iudi.et
Bar.in diſputa-
tione ſua incipiē
te piſana ciuita-
tis.colū.ij.verſi-
cu.viij.⁊ Bart.in
l. de quibus.ff.d
lega.colū.iij.v̄ſ.
oppo.ad.fi.⁊ ibi
Alexā.in add.et
etiam Barto.in
col.iiij. in pꝛinci.
ponunt ꝙ cōſue-
tudines cōſiſtūt
in facto ⁊ maxi-
me per Barto.et
Alexā.ibi in ad-
di.in.ij.queſtiōe
⁊ ample ibi per
doctoꝛes.moder
nos.⁊ doct.in.l.
ij.C.que ſit lōga
cōſuetudo.
☞ Add dedu-
ctꝫ hic Bal.oīno
in.l.ea quidē ad
fi.⁊ qd ibi poſui
in apoſt.ad ipm
in ver.generalis
infamia.C.de ac
cu.⁊ ad materiā
ſtaturoꝝ an gn̄a
le reſtringatur p
ſpāle. vide oīno
Alexan. conſilio
ſuo.ciij.⁊ ſeque.
volu.iiij.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

a ¶ Adde Abba.et Fel.ſ.in.j.ꝛ.ij.addi.alleg. Et quid in priuilegijs vide text. in.c.veniẽs.de p̄ſcrip.cum ibi plene not.et Ludo.bolog.in.d.l.q̄m de cõue.fiſc.deb. ꝛ ad om̄ia dicta hic per Dy.vide Ange.in ꝯſi.cx.col.j.verſ.porro. ꝛ in cõſi.ccxxij. ☞ Adde bonũ tex.qđ ꝛ ibi not. in.c.alimenta.§.baſilice.ff.de ali.leg.ꝛ in.l.heres.§.j.ff.de fun.inſtruc.Bart.in.l.ſi ſeruus cõis.ff.de ſtipu.ſer.ꝛ petrus de peru.in tract.de quarta epi.c.ix.col.viij.

b ¶ Adde quando pluri ſeu maiori ſumme ineſt pulchre barto.ꝛ Alexã.in.d.§.ſi ſtipulãti.vbi ponit Alex.regulã cũ ſex fallẽ.ꝛ aliquas q̃ones ad materiã.et vide hic doct.moder.poſt gl.ꝛ Bar.in l.ſi vnus.§.ſi cuz mihi.ff.de pa.limit.niſi de volũtate partium appareat: vt in maiori quantitate non cõtineat minor:tũc nõ continetur:nec hz locum hec regula vt not.glo.quaz faciunt ſingu.ibi Ange.Alex.illuſtris doctor Frãciſ.de areti.in.j.col.ꝛ Ludo.bolog.in ſuis p̄mis interp̄t.in.d.§.ſi ſtipulanti. Item limita ſm̄ Alex. in cõſilio.j.clxxix.col.vlt.verſi.nec etiã volu.v.niſi diuerſe ꝛ ſeparate ſint diſpõnes ꝛ vna fctã de maiori:ꝛ alia de minori qꝛ tũc i maiori ſũma nõ cõphẽdit minor:vt.l ex fctõ.§.itẽ q̃ro ff.de vul.ꝛ pup.ſubſti.vt ibi vide per modern.in d.§.ſtipulanti.ꝛ Dyn.j.in reg.in toto.ꝛ deciſi.capelle thol.ccviij. ☞ potes in ſuper limitare vltra limita hic poſitas ꝛ alias q̃s ponit Alexan.in l.ex facto.§.itez quero.ff.de vulgari.ꝛ pupi.ꝛ in l.ſempronius p culo.ff.de leg.ſecũdo.vt per Panor.in.c.fi.de plꝰ peti:ſcz hanc regulã non procedere quando ne

modis pōt varie reſponderi. Uel pōt dici φ.ſ.de conſti.eſt ius nouiſſimum iure canonum introductũ ꝛ rõnabiliter:qꝛ ſtatuta locorũ et cõſuetudines in facto conſiſtũt:ꝛ veriſimilis eſt romanũ pontificẽ ignorare ea q̃ in alieno facto.conſiſtũt. ideo nõ vr̃ voluiſſe cõſtitutione extẽdi ad ea tollẽda q̃ ignorauit cum cõſtitutio extẽdi nõ debet ad tollẽda ea de quibus ꝯſtituens nõ cogitauit:vel non eſt veriſimile cogitaſſe.ar.ff.de tranſſa.l.cuz acquiliana.ꝛ.l.qui cũ tutoribus.§.ij.ꝛ.§.fi. ꝛ.l.nõ eſt ferendus.ꝛ de ꝫ.emptio. ꝛ vendi.l.in lege.ꝛ de acquirẽ.heredita.l.ne q̃s.ꝛ.l.ſi is ad quẽ In reſcriptis patz etiã reſponſio [a] φ ſpeciale derogat generali vt.ſ.de prebez.c.dudũ.et.c.q̃uis tibi.li.ſexto. que dicta ſunt ſuperius allegata trahi poſſunt facile ad reſcripta. Dy.

¶ Idem.

Plus ſemp in ſe ꝯtinet quod eſt minus.

¶ Ut ecce ſi teſtator intendens legare quartam patrez bonorum ſcipſit dimidiam debet ei quarta quia dimidia ineſt: vt.ff.de leg.j.l.ſi quartã.ꝛ de here.inſtitu.l.quotiens.§.ſi maiorẽ. Item ſi volens ſtipulari et interrogo de.xx.ꝛ interrogatus reſpondeat de.x.valet ſtipulatio de decẽ:quia maiori ſumme minor ineſt:vt.ff.de verbo.obliga.l.j.§.ſi ſtipulati [b]. Item in ſnia qꝛ ſi vnus arbitrorũ condẽnati in.xv. alius in.x.et alius in.v. valet ſentẽtia in quinq̃ cũ in quinq̃ oẽs conſenſiſſe vr̃:ex eo φ plꝰ ſemp in ſe continet qđ eſt minus.vt hic.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

gatiue ꝑfertur ꝛ
ita nota. Archi.
iij.q.ix. c.nihilo=
minus.
a ¶ Adde ibi
Bar.Pau.de ca=
ſtro.Jmo .ꝛ Ale
xã.pulchꝛe.et in
d.§. ſtipulãti .ꝙ
magis vitiat di=
uerſitas in qua
litate ꝗ̃ in quãti
tate:ꝛ ratio ē ſm
Bar.et docto .in
d.§.ſi ſtipulãti:
qꝛ diuerſitas in
qualitate indu=
cit diuerſitatem
circa ſubſtantiã
obligationis . vt
ſentit hic Dy.
b ¶Adde an iu=
dex maleficioꝝ
cognoſcat de cã
ciuili.Jnn .in . c.
cũ opoꝛteat . de
accu.ꝛ bal.ꝛ bar
to.in. l. penul.ff.
de calum.ꝛ bar.
ꝛ ibi Alex.in ad=
di.in .l. interduz
.§.qui furē.ff.de
fur.ꝛ Cy.i.l.ſi q̃s
ad funduz.C.ad
l.iu.de vi publi.
ꝛ bal.in .l. teſta=
mēta.ꝛ ibi doct.
C.de teſta.ꝛ An
ge.areti poſt gl.
in ꝟbo tramites
in pꝛohe.inſti.co
lũ.vlti.ꝛ Bald. ꝛ
Lud.bolo.in ſe=
cũdis interpt.i.l.
ſolemꝰ .§.latruz
culatoꝝ. ff.de iu=

et.ff.de arbit.l.diē ꝑferre.§.ſi plu=
res.ꝛ.S̃.de arbi.c.ij.lip.vj . Jtem ſi
ſum abſolutus a petitione totius
fundi abſolutus videoꝛ a qualibet
eius parte.vnde in qualibet eius
parte obſtat exceptio rei iudic.vt
ff.de exceptione rei iudi.l.iulianus
ꝛ.l.ſi quis cum totum.ꝛ.ff.de regu.
iuris.l.in eo quod plus et.l.in toto
Jtez ſi abſolutus ſum a petitione
vniuerſali vt hereditate petitione
obſtat exceptio rei iudica.vendicã
ti res ſingulas ex eadem cauſa.vt
ff.de excep.rei iudi.l.iulianus.ꝛ.l.ſi
quis cũ totũ.ꝛ.l.eadē ratione:quia
plus ſemper in ſe cõtinet qđ eſt mi
nus.¶Sed cõtra regulaz eſt qꝛ ſi
interrogo vtrũ pꝛomittas ſtichum
aut pamphilum:et reſpondes de
pamphilo tm̃ ſtipulatio eſt inuti=
lis.qꝛ interrogatio nõ vr̃ proceſſiſſe
ergo plus nõ ſemper cõtinet qđ eſt
minus.vt.ff.de verbo.obligationi.
l.inter ſtipulantem ꝑpꝛimo reſponſo
Sed reſpondeo et dico ꝙ ibi non
impedit ſtipulatio valere ex eo ꝙ
non videat interrogatio ꝑceſſiſſe
de pãphilo:ꝓceſſit em̃ cũ plus con=
tineat in ſe minus: ſed ideo impe=
ditur qꝛ concepta alternatiue inter
rogatione de quolibet videtur cõ=
cepta ſub cõditione ſcilicet ſi alterꝝ
nõ detur.ff.de opt.lega.l.cuz ita in
pꝛin.Et ideo ſi rñdet ad alterã pu=
re videtur inter interrogationem ꝛ
reſponſionē in q̃litate diuerſitas:q̃
diuerſitas q̃litatis reddit ſtipula=
tionē inutilē.vt.ff.de verbo.obli.l.j.
.§.ſiquis ſimpliciter [a] Jtē ↄ regulã
eſt:qꝛ ſi cõcedat alicui merũ impe=
riũ vt latrũculatoꝛi cui nõ vr̃ cõce=
di cognitio de re pecuniaria [b]:ergo
merũ imperium ꝙ eſt plus:nõ con
tinet in ſe cognitionē cauſarum ci=
uiliuz qđ eſt minus:vt.ff.de iudi.l.
ſolemus.§.latrũculatoꝛ:ſz dicēduz

di.vbi dicit ꝙ in=
cidēter bene po
teſt cognoſcere.
☞ Adde incõ=
tum dicit iudice
maleficioꝝ poſſe
cognoſcere inſi=
denter.de cauſa
ciuili.Tu dic ƀ
verũ viuēte eo ↄ
quē eſt inchoata
cauſa crimina=
lis. ꝟſic .ſecus ſi
moriat: qꝛ cõtra
eius heredē pro
nunciare nõ poſ
ſet.l .dic functo.
ꝛ ibi barto .ff.de
aſſeſſo.ſm ru.ſin
gu.cccxxv. incip.
q̃ro nũq̃d. nec ēt
contra tertiũ vt
no.ſingu.Bar.in
alleg.§.qui furē
qđ itelligo.qđ ꝑ
cedat per viam
accuſationis nõ
aũt per viã inq̃ſi
tionis:vt no.Jn=
no.in.c.cũ opoꝛ=
tet de accu .licet
bal.cõtra in. l.ea
quidē.col. vj. C.
qui accu.nõ poſ.
ꝛ Alex.in.l.inter
dũ.§.qui furem
S̃.alle.ff.de furt.
puto autem ꝙ ſi
tunc vocaret iu=
dex ciuiliũ cau=
ſarum ꝙ iudex
maleficioꝝ poſſz
de illis cognoſce
re:vt not.Ange.
multum notabi=
liter in.l.ſi va=

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

cantia.in.ij.opo. ver. item ex predictis. C. de bo. vacan.lib.x.
a ¶Adde bar. alexã. ⁊ moder. doct.in quo differunt iuriſditio et imperiũ ⁊ an iuriſditio cõtineat in ſpẽ merum et mixtũ imperium in pluribꝰ: q⁊. ff. de iuriſ.om. iud.
b ¶Adde Bar. in.l.quotiẽs. ff.ſi famil. fur. feciſ. di.⁊ dy.in regula bõa fides.j. e. ⁊ Jac.but. bar.⁊ Ludo. bolog. in ſuis pmus interpta.in.l. ſi culpa ff.de rei vẽ.⁊ bal. ⁊ Lud.bolog. in ſcdis interp.in.l. ſi res.ff.de rei vẽdica.in ſeq.limitatione. Dy. hic q̄ q̄ dolo deſijt poſſidere non hr̄ p poſſeſſore quo ad cõmodũ ſuũ: ſ3 quo ad ſui dãnũ. ⁊ vide ange. are.in.§.oim au tẽ.col.x.ꝟſi.in ea dem gloſ.in fin. Jaſon.colũ. xvj. inſtitu. de actionibus.
c ¶Adde an q̄ dolo deſijt poſſidere cõueniatur vtili vel directa. Bart.⁊ Flo.in.l.

eſt q̄ merũ.imperium ⁊ iuriſditio ſunt ſpecies diſtincte adinuicẽ ſeparate.[a] vt nota.ff.de iuriſdi. om. iudi.l. imperiũ.⁊ ideo vna cõceſſa nominatim portꝰ vt̄ altera denegata.vt in.§.latrũculatoꝛ. arg.C. de pcura.l.maritꝰ. ⁊ de pact. conuen.l.ſi.⁊.ff.de vulg. ⁊ pupli.ſuſti. l.ſi ita q̄s ⁊.l.ſi cui ex filio.§.filio.⁊ l.ex facto.§.itẽ q̄re.hoc aũt loquit̄ de illo pluri ſub q̄ minoꝛa ꝯtinẽtur vel cõprehẽdũtur vt ſpecies velut partes ⁊ eodẽ mõ rñderi põt ad.c. cui de nõ ſacerdotali.ſ.de preben. q⁊ poſitio etiã q̄ non ſacerdotalis eſſet maioꝛ q̄ ſacerdotalis cõceſſa nõ ſacerdotali videt̄ ſacerdotalis potius denegata: quia nõ ſe habet vt pars ⁊ totum de quibus loquitur regula ſed habẽt ſe vt indiſtincte ſpecies inuicem ſeparate.

¶Idem.

Pro poſſeſſore habetur q̄ dolo deſijt poſſidere.

¶Si dolo deſijſti poſſidere rem quã a te petebã vel petere proponebam p inde teneris rei vend. ſicut teneris ſi poſſideres[b]. vt.ff. de rei ven.l.ſi aũt.§.ſed ⁊ is.⁊.ff.e.l.q̄ dolo.⁊.l.parẽ.cũ multis ſimilibꝰ. ¶Sed opponit̄ ⁊ oſtẽdit̄ q̄ nõ habeat̄ p poſſeſſore: vt p3 q⁊ tenetur vtili[c].ff.de noxa.l. elect.§. ſi q̄.⁊ ſi poſſideret teneret̄ directa: ſ3 dicẽdũ eſt q̄ vtilis[d] ⁊ directa nõ differũt in ſubſtãtia: vt.ff.d neg.geſtis. l.titio ⁊ iõ effectꝰ p poſſeſſore habetur. ¶Jtẽ opponit̄ cõtra idem: q⁊ poſſidẽdi fit ceſſio.vt.ff.de rei vẽd. l.ſi res.⁊ tñ ſi dolo deſijt poſſidere nõ fit ceſſio.vt.ff.e. ti.l. ſi is q̄ dolo ⁊.l.nec quaſi.ſed dicendum eſt q̄d p poſſeſſore habet̄ quantũ ad dã-

elec.§.j.ff. de noxa.⁊ bart.not. in l.q̄ꝗ.§.iulianꝰ. ff. de aqua plu. arcẽ.⁊ in rubri. ⁊ ibi bald.ff.de rei ven.⁊ bal. ⁊ Saly.⁊ alex.in.l.curatoris.C. de nego.ge.⁊ Cy.in.l. vna.C.d alie.iudi.mutan. cau.⁊ Ja. fab.i.§. oim aũt.col.vj.ꝟ.veniamꝰ ad ſecundum.⁊ ibi Jaſo. de mayñ.colum. xvj.ꝟſ. veniamꝰ nũc ad ſcdm. inſti.de actio. ⁊ ibi dy.⁊ Abb.in.c.j. de aliena.mutã. iudi.cau.colũ. ij. ver.ij.opp.⁊ Jo. an.⁊ philip. frã. hic ⁊ Joã. de anna.in.c. cum ſit. de ſymo. et Fel. in.c.penul. in pn ci.de excep.
d ¶Adde an vtilis ⁊ directa differãt in ſubſtantia vel ſpẽ. Joã. fab.in.d.§. oim. colum.vij. verſicul.iuxta hoc de actioni.⁊ Barto. in dicta.l.a titio. verſi.ij.quero.et ibi Bald.⁊ mod. ff.de nego. geſt. Cy.in.l.j.in.j.q. ⁊ ibi bal. col.iiij. verſic.modo veuio.C.de actio.⁊

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

obliga.ꝛ Barto.
in.l.j.ff.de acti.
ꝛ oblig.colū.iiij.
a ¶Adde Joh.
fa.et Jaſo.in.§.
omniū.autē.col.
xvij.ꝟ.veniamꝰ.
in.c.de acti.qui
idē tenēt.ꝛ bart.
in.l.qui petito-
rio.in principio.
ff.de rei vendi.ꝛ
in.l.nō ſolum.§.
morte.colū.xiiij.
ff.de no.oper.et
Bal.in p̄he.de-
cre.col.iij.ꝛ In-
no.in.c.in bone.
el.ij.de poſtu.p̄-
la.ꝛ Jo.and.hic
in mercu.ꝛ Bar.
in.l.ſinautē.§.ſi
is q.ff.de rei vē.
Bal.in.c.fi.ad fi.
de iud.Spe.tit.
de emp.ꝛ vend.
.§.nunc dicēdū.
ꝟſi.ſed nūquid.
ꝛ Bar.in.l.fulci.
nus.§.q̄d ſit la-
titare.ff.quibus
ex cau.in poſſeſ-
ſioneꝫ eatur.q̄d
de eo qui nō per
dolum:ſed lata
culpa deſijt poſ-
ſidere an dica-
tur pro poſſiden
te.vide Joā.fab.
ꝛ Jaſo.vbi.ſ̄.et
Bar.in.l.qui re-
ſtituere.ff.de rei
vendi.et Bal.in
l.vna.C.de alie.
iudi.mutā.cā.et
ad omnia ſupra

num ſuum non quātum ad cōmo
dum.Itē cum ſemper preſumatur
abeſſe dolus ſi adeſſe nō probetur
vt.ff.de probatio.l.quotiēs.§.qui
dolo.ꝛ de legatis.ij.l.cū ita legat
vni.§.ſpecies.Dubitari poſſet ra-
tionabiliter ſi dolus poteſt proba
ri.Et dicendū eſt ꝙ dolus ꝓbatur
ex coniecturis[a].c.ij.de renuncia-
tio.in.vj.nā ſi iam eram litē cōte-
ſtaturus vel dederā ſolum libellū
vel denunciaueram ſibi qđ eram
daturꝰ libellū:ꝛ ipe deſinat poſt-
ea poſſidere preſumitur dolo de-
ſinere.ꝛ ideo conuenitur ac ſi poſſi
deret.argumētum.ff.de rei vendi-
catione.l.ſi fundū.ꝛ.ff.de edēdo.l.
quedā.§.nihil.ꝛ ex qbꝰ cauſis in
poſſeſſionē eatur.l.ſcđa.et no.eo.
titulo.l.fulcinus.§.q̄d ſi latitare.
¶Queri aūt pōt circa materiam
huius capituli.de pluribus quorū
quedā nūꝙ̄ reperiūtur ſufficiēter
determinata.Primū eſt an ei qui
dolo deſijt poſſidere conueniatur
eſtimationem ſoluere debeat de
euictione[b] caueri:ꝛ dicendū eſt ꝙ
aut habuit cauſam ab actore aut
nō.ſi habuit caueri dꝫ vt.ff.de do-
natio.inter virū ꝛ vxorē.l.ſi dona-
uerit.in principi.aľs ſi nō habuit
cām nō debet de euictione caueri.
vt.ff.de rei vendicatiōe.l.ex diuer-
ſo.§.petitor.ꝛ de cōditiōe furtiua.
l.ſi ſeruus.§.cauere.¶Secūdo q̄
ritur an ex eo caſu quo nō cauetur
poſſet nihilominus de euictione[c]
agi re euicta cōtra actorē cui eſti-
matio ſoluta eſt.Et pōt dici ꝙ ſic
qꝛ qui eſtimationem ſoluit emere
videtur.ff.rerum amotarum.l.ſi
propter res.ergo licet non fuerit
dictū de euictione agatur nihilo-
minus poterit agi.C.de euictione.
l.non dubitatur.Tertio queratur
an per actorem debeant actiones

dicta vide Ang.
aret.in.§.p̄terea
inſti.de acti.ꝛ fe
ly.in.c.penul.co-
lū.ij.ꝟ.dum con
cludit.ꝛ ibi bal.
ꝛ Abb.de excep.
quando allegās
poſſeſſoreꝫ dolo
deſijſſe poſſidere
teneatur proba-
re dolum ꝛ quō.
ꝛ tex.in.l.doluꝫ.
ꝛ ibi docto.C.de
dolo.

b ¶Adde glo.ꝛ
Bar.in.d.l.ex di-
uerſo.§.petitor.
ff.de rei vendi.ꝛ
glo.ꝛ Bart.in.l.
litis.in tertia q̄-
ſtione.ff.pro em
pto.ꝛ in.l.de po-
ſiti.ꝛ ibi vide mo
der.ff.de re iud.
glo.ꝛ Bar.in.§.
propter res.ff.re
rum amotarum.

c ¶Adde gloſ.
in dicto.§.peti-
tor.que tenet ꝙ
ſic.ſed tu habes
glo.in.l.fin.ff.ex
quibꝰ cau.in poſ
ſeſſionem eatur.
vbi contra tenet
ꝛ Jaco.but.ibi ꝛ
Bartol.in dicta
l.litis.ff.pro em-
pto.in.ij.qō.ꝛ in
dicta.l.depoſiti.
et ibi moderñ.ff.
de re iudi.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

cedi ei qui dolo deſijt poſſidere. Et videtur ꝙ cedi non debeãt: vt. ff. de rei vendicatione. l. is qui dolo. ⁊ l. nec quaſi. ¶ Econtra ꝙ cedi debeant: vt. ff. de re iudicata. l. in depoſiti. mihi videtur eſſe differentiam inter eum qui poſſidet et eum qui dolo deſijt poſſidere: quia qui deſijt poſſidere aut culpa interueniẽte: aut dolo. Si culpa debent actiones cedi. ff. de re iudicata. l. in depoſiti. ſed ſi non habeat cauſam ab actore non debent cedi: vt. dicta. l. is qui dolo. ⁊ ibi notatur. Si vero poſſidebat[a] licet per cõtumaciam non reſtituat. ⁊ propterea iuramentum in lite delatum fuerit actori eſtimatione ſoluta actiones debent cedi: vt. ff. de rei vendicatione. l. ſi res. ¶ Et ratio eſt quia actor ſibi imputare debet tamen poſſet petere preciſe compelli poſſeſſorem reſtituere: vt ff. de rei vendicatio. l. qui reſtituere ⁊ nõ petijt. ſꝫ cũ dolo poſſidere deſierat hoc ſibi imputare nõ poteſt. ⁊ ideo facilior eſt cauſa excuſandi eum a neceſſitate cedendi. Nam cum poſſidebat ⁊ actor petere poterat preciſe compelli ⁊ nõ petijt. ſed magis eſtimationẽ voluit ſua ſponte alienaſſe videt̃. ⁊ ideo cedere cõpellitur: vt. ff. de rei ven. l. eius rei. ⁊ l. hec ſi res. ſed cũ dolo deſierat poſſidere nõ ſpõte. ſꝫ ex quadã neceſſitate. ⁊ ideo cedere non tenetur: vt. d. l. is qui dolo. ¶ Quarto queritur an is. qui dolo deſijt poſſider: ⁊ eſtimationẽ ſoluit habeat actionem in rem ſine aliqua ceſſione. tex. em̃ dicit. ff. rerũ amo. l. ſi propter res. ꝙ in rem actio ei danda eſt: ſed nõ apparet vtrum ipſo iure an per ceſſionem. ⁊ ideo videtur dicendum ſi res erat preſens. id eſt ſi poſſeſſor exiſtimationem ſoluẽs habeat poſſeſſionem tẽpore eſtimationis ſolute ꝙ ſtatim queritur ſibi dñiũ. ⁊ ideo ſtatim habet rei vẽdicationẽ in habitu[b]: vt. d. l. ei⁹ rei ⁊ ſi certũ petatur. l. certi conditio. §. vlti. licet in actu non habeat niſi deſinat poſſidere: vt notat̃ de hre. ven. l. ſi. Et hoc apparet: quia eſtimationis ſolutio pro emptore habetur: vt. ff. rerũ amo. l. iij. ⁊ l. iiij. Sed ſi vendo tibi rem meam penes te conſtitutã ſtatim transfertur in dñium quaſi videatur tradidiſſe. vt inſtitu. de rerum diui. §. nihil. ⁊. ff. de acqui. rerum do. l. qua rõne. §. interdũ. ergo ſi eſtimationẽ recipio a te poſſeſſore ſtatim tibi poſſeſſori dominium acquiritur: ſed ſi poſſeſſio nõ erat penes eum qui eſtimationem ſoluit: q: forte dolo deſierat poſſidere ſicut cauetur in tex. regule: tunc remanet dominium penes me dominium. qui eſtimationem rece=

a ¶ Adde Iac. but. in repeti. l. ſi culpa. ff. de rei ven. ⁊ bart. in. d. l. i depoſiti. tenẽt contra Dyñ. ſed Alex. ibi in prin. cõcordat eos dicens ꝙ rei vẽdicatio nõ dꝫ cedi reo poſſidẽti qui ſoluit litis eſtimationẽ. ſed bñ actiones pſonales. ⁊ ſic dꝫ intelligi Dy. et in ceteris vo ſequunt̃ Dy. qñ dolo deſijt poſſidere re= nõ ſunt ſibi cedẽde actiões. ⁊ pulchre per Bart. et Alexã. in. d. l. in depoſiti. Bart. ⁊ doc. moder. in. l. ſi fullo. ff. de condi. ſine cau. ⁊ barto. poſt gl. in. l. ſi ꝓpter res. ff. rerũ amota. Sed an cedens vel vendens teneat̃ inſtrumenta ſua oſtẽdere q̃b⁹ cognoſcat̃ de efficatia iuriũ ſuoꝝ vide tex. ⁊ Bar. in. l. titi⁹ heres. ff. de acti. empti. ⁊ ven. ⁊ ibi Bal. in cõſi. ccl. lib. j. ⁊ Lud. de ro. in cõſilio. cciiij.

e ¶ Adde ꝙ idẽ tꝫ Bar. in. l. ſi ꝓpter res. ff. rerũ

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

pi. ⁊ cōſequēter in rem actio: quam cedere teneoꝛ: ſi culpa deſijt poſſidere. ſecus ſi dolo. vt dictum eſt ſupra in proxima qōne: ⁊ hoc in rei vēditione directa. Quid autem inutili. in qōne. vj. dicetur. ¶ Quinto q̄ri poteſt quid ſi res redijt in actorem: qui eſtimationem recipit. ⁊ is qui eſtimationem ſoluit velit rem reuocare. ⁊ actoꝛ paratus ſit reſtituere eſtimationem. an excludat eum qui eſtimationem ſoluit a petitione rei: ⁊ videtur ꝙ ſic. argumentum. ff. commoda. l. in commodato. §. fi. ⁊ l. rem mihi in princip. ⁊ de conditio. ſine cā. l. ſi fullo. Econtra videtur. vt. ff. de rei vendicatio. l. ſi culpa. ⁊ ideo gloſatores iuris ciuilis variant: qꝛ dicunt in. l. in cōmodato. §. fi. ꝙ in electione illius qui eſtimationē recipit vtrum reſtituat rem vel eſtimationē: ⁊ ꝓpter hoc eſt quia cū alternatione teneatur ad alterū: vt ibi patet in textu. ergo ſecūdum regulam debet eſſe electio debitoꝛis conuenti: vt. ff. de iure dot. l. plerūq. ⁊ .j. eod. c. in alternatiuis alij diſtinguunt: qꝛ ſi eſtimationē ſoluit ille qui habet cām a dn̄o: vt cōmodatarius ⁊ depoſitari⁹ fullo ⁊ ſimiles tūc eſt in electione ſua [a] petere rem vel eſtimationē: alˀs ſit electio domini ad quē reddit poſſeſſio: qꝛ alias ſi dolo cōmodatarij vel depoſitarij res abſit: ⁊ mihi eo noīe condēnetur: teneoꝛ ſibi cedere actiones mihi cōpetentes: vt. ff. de re iudi. l. in depoſiti. ſecus ſi nō haberet cām a me: vt. ff. de rei vendi. l. is qui dolo. ⁊ ita glo. in. l. ij. ff. de cōdi. ſine cau. de rei vendi. l. culpa. ⁊ iſta diſtinctio videt̄ ſatis rationabilis: mihi tn̄ videt̄ aliter diſtinguēdum: quia aut tpe eſtimationis ſolute poſſeſſio rei erat penes eū qui eſtimationē ſoluit. aut ſi non erat penes eum dn̄m debet pertinere ad eū. vt. ff. de rei vēdi. l. ei⁹ rei. ⁊ conſequēter deſinit pertinere ad dn̄m q̄ poſſeſſionem recipit: qꝛ non poteſt eſſe apud plures in ſolidū vt. ff. cōmoda. l. ſi vt certo. §. ſi duobus. ⁊ de caſtren. pecu. in. l. hereditate. §. pater. Si ergo is qui cepit eſſe dn̄s petat ab eo qui deſijt in totū dn̄s eſſe ⁊ poſſidere: neceſſe habebit reſtituere rem: tūc nec audit ſi velit reſtituere eſtimationē. arg. ff. de rei ven. l. qui reſtituere. qꝛ cū ſponte ſemel eſtimationē recipit cū poſſit preciſe cōſequi rem: cōſequenter videt̄ renunciaſſe rei. arg. ff. de lege cōmiſſo. l. fundus. ⁊ de pact. inter empto. ⁊ ven. l. ꝯmiſſoꝛie. ⁊ ideo fruſtra poſtea conatur retinere rem illā cui ſemel renūciādū putauit. arg. ff. de ſtatu ho. l. liber hō. ⁊ C. de reb⁹ credi. l. ſi q̄s iuſiurādū. Sed ſi nō erat poſſeſſio penes ſoluētem tpe eſtimationis ſolute: tunc dico aut apprehēdit poſſeſſionē inutilē anteq̄ rediret poſſeſſio ad dn̄z. aut nō. Si apprehēdit: ſtati eſt ei queſitū dn̄iū: ⁊ deſijt pertinere ad eū q̄ eſtimationē recepit qꝛ rem habere nō poterat ꝓbabiliter: ⁊ poterit habere locum diſtinctio poſita ī preallegata [b]. l. ij. de ꝯdi. ſine cau. vt diſtinguat̄. Aut ille q̄ eſtimationē ſoluit: habebat

a moṫ. in. j. oppo. hic ꝑ dy. alleg. ⁊ in. vij. §. q. j. ⁊ vide Barto. in. l. ſi culpa. ff. ꝺ rei vēdi. ⁊ in. l. j. col. iij. verſ. videndum. in vlti. membro ff. de actio. ⁊ obl.

a ¶ Eſt in electiōe ſua. Adde iſtū ⁊ qđ ibi notaui in apo. in reg. in alternatiuis i verſi. ⁊ iō lati⁹ in regu. in obſcuris in ver. legatarij.

b ¶ Adde ꝙ barto. ī dicta. l. ſi fullo. que eſt. ij. ff. ꝺ cōdi. ſine cau. in iij. oppoſiti. dicit dy. hic diuinare q̄ſtuz ad. ꝺ. l. ij. ⁊ vide ibi bal. ma-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

cauſam a dño:aut nõ:vt dictũ eſt.ſed ſi non apprẽ-
hẽdit anteq̃ rediret ad dñm ſubdiſtingue.aut dñs
ceſſit actionẽ ſoluenti:aut nõ.ſi ceſſerat:hʒ neceſſe
reſtituere rẽ:vt.ff.de rei vend.l.ſi culpa.circa finem.
ſi non ceſſerat:eſt in electione ſua reſtituere rem vel
eſtimationẽ quã percepit:vt.d.l.in cõmodato.§.fi.
et hoc caſu poteſt ꝓprie locũ habere gl.ibidẽ poſi-
ta:q̃ concedit electionẽ cõuento.Sexto queri poteſt
an ille qui ſoluit eſtimationem cum nõ poſſideret:
q: culpa forte vel dolo poſſidere deſierat: habeat
vtilẽ in rẽ ſine aliqua ceſſione [a] qđ non videt: quia
lex dicit actionẽ cedendam:vt.d.l.hec ſi res.ꝛ.l.ſi cul
pa.ꝛ.ff.de re iudicata.l.in depoſiti. ergo ſine ceſſio-
ne non datur:quia ſi ipſo iure ſine ceſſione daretur
ſuperuacua foret ceſſio.ꝛ ꝓpterea nõ facienda:vt.ff.
vt legati nomie caueatur.l.hec ſtipulatio.§.diuus.
Azo.autẽ dicit in gloſſa que eſt in eodem titu.l.eiꝰ
rei.et predicta.l.ſi culpa.ꝙ vtilem in rẽ habet: quia
ius actoris emiſſe videtur dãdo litis eſtimationem.
vñ tãq̃ actor hʒ vtilẽ:vt.C.de heredita.vendi.l.fin.
emptorẽ aũt conſtat habere vtilẽ ſine aliqua ceſſio
ne[b]:vt.eo.titu.l.emptor.ꝛ.l.poſtq̃.ꝛ le.No.ꝛ no.C.
de leg.l.ex legato.ergo is qui dolo deſijt poſſidere
habet vtilẽ eſtimationẽ ſoluta ſine aliqua ceſſione
ad arg.ꝙ ceſſio ſit ſupuacua patet reſponſio:q: per
ceſſionẽ incipit habere directã noĩe cedentis quod
ſine ceſſione nullo modo habet.ergo non eſt ſupua
cua.Itẽ contra Azonẽ q: ſm hoc non videtur diffe-
rentia inter eum:qui deſijt culpa poſſidere:ꝛ eũ qui
dolo cum vterq̃ habeat vtilem eſtimationẽ ſoluta
ſine aliqua ceſſione.ꝛ tamẽ lex notabiliter ponit dif
ferentiam:q: vbi dicit actionem cedẽdã alteri non.
vt in preallegata.l.ſi culpa.ꝛ.l.eis qui dolo.Sʒ di-
cas nõ eſſe differentiã quo ad vtilitatẽ q̃ ex ficta vẽ-
ditione datur:q: aliam vterq̃ habet eſtimationẽ ſo
luta.Sed differentia remanet q̃tũ ad directũ eius
exercitiũ qđ per ceſſionẽ trãſfert q: cum ceſſionẽ fiat
doloſe ab actore cum cauſam non habeat: ergo
vterq̃ poterit intentare directam.Item contra Azo
nem:quia non eſt differentia inter directã ꝛ vtilem:
immo vtilis ꝛ directa eſt eadem in ſubſtantia: ſiue
eadem ſubſtantia vtilis ꝛ directa:vt.ff.de negocijs
geſtis.l.a titio.ꝛ nota.C.de actione ꝛ obligatione.l.
ſecunda.Sed reſpõdeo pro Azone:quia licet ſit ea
dem ſubſtantia vtriuſq̃.tamẽ differre poſſunt ac-
cidẽte:ſicut in homo ab hoĩe.Accidere enim poteſt

xime fulgo.ꝛ mo
der.ꝛ Bar.ꝛ do-
ctor.in.l.incõmo
da.§.fi.ff.cõmo-
da.vbi dicit tres
eſſe actiões que
cõpetũt huic qui
ſoluit eſtimatio-
nẽ:videlʒ actio
ex eo cõtractu cõ
ditio ſine cauſa:
ꝛ rei vẽdicatio.ꝛ
adde bar.ꝛ bal.
poſt Jaco.bu.in
d.l.ſi culpa.ꝛ qđ
no.Bal.in cõſil.
cccxvi.li.ij.ꝛ de-
ci.capelle tholo.
notabiliter.ccvi.

a ⁋ Adde Cyn.
in.l.vna.in vlti.
q.de alie.iudi.
mutã.cau.facta
et in.l.certi iuris
C.de here.vẽdi.
ꝛ Bald.in.d.l.ſi
culpa.ff.de rei vẽ
di.ꝛ Bart.in.l.ſ.
col.v.ver.quero
ſi vtilis cedat.ff.
de actio.ꝛ obli.ꝛ
Bald.in.l.ex no-
minis.C.de he-
re vẽdi.et Fely.
poſt Abba.ſic et
doc.antiqui.in.d
c.penul.de exce-
ptioni.in princi.

b ⁋ Adde quot
ſunt caſus ĩ qbꝰ
trãſit vtilis ſine
ceſſione.gloſſ.et
doc.in.l.emptor.
ꝛ.l.ex lege lega-
to.hic alle.ꝛ Cy.
Bar.Bald.Sa-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ly.⁊ Alexã.in.l.qui ſtipendia.C.de procu.licet ſit regulare.ꝙ non tranſeat vtilis ſine ceſſione:vt.l.j.ff.pro ſocio.cum duab⁹.ll.ſequen.et vide Barto.in.d.l.j.col.v.ver. quero an ex ſolo.ff.de acti. ⁊ obli.⁊ doc.i.d. l.q̄ ſtipendia.

poſſe.per not.per Inno.in ca.j.de proba.et tꝫ Bart.in.l.edicta actio. C.de eden.qđ not.qꝛ ita ſolet practicari in curijs.⁊ vide deci.capel. thol.ccxcv.qui idem tenet:licet cõtrariũ teneat deciſio parla.dalp. cccccixvij.

ꝙ directe obſtet exceptio:⁊ nõ vtili ⁊ econtra[a] qđ obſtat vtili ⁊ nõ directe.argumento eorũ q̄ legunt̃.ff. de pactis.l.ſi cũ emptore.et de traſactionib⁹.l.fi.⁊ de ſolutionibus.l.ſi duo.Et propterea expedit aliquando habere plus vnã ꝙ̃ alteram.⁊ ꝑ hoc apparet affectualem remanere differentiam inter eum qui culpa:⁊ euꝫ qui dolo deſijt poſſidere. ⁊ cõſequent̃ opinio dñi Azonis ab ſurditatẽ nõ continet. ❡Septimo queri poteſt an ille cui ceditur vel venditur in rẽ actio habeat dñium vtile[b] ſicut⁹ econtra qui eſtimationẽ pro re ſoluit hꝫ vtilem in rem vt dictũ eſt in proxima queſtione ⁊ videt̃ primo ꝙ ceſſa actione in rẽ dñium trãſeat:qꝛ ceſſio actionis et traditio inſtrumẽtorũ paria videntur vt.ff.de legatis.j.l.ſeruum .§. eum qui.et.de lega.iij.l.eum qui chiro

a ❡Adde ꝙ per iſtã rõnem ꝑcedẽtẽ tenet Dyn. in.l.ſi mihi.i ꝑn. ff.de leg.j.ꝙ quãdo ceſſionarius agit dẽat exꝑme re vtrũ agat vtili vel directa. et idẽ tenet Bal.in l.j.q.vltim.C.de act.⁊obli.Alexã. cõſi.clxxxvij.col. ij.⁊ſ.ij.ex aliovolu.ij.de q̄ ꝑ ſpec. ti.de ꝑcu.§.ſeqꝛtur.⁊ſ.ſed nũqd agẽs ex iure ceſſo.q̄ tꝫ ꝫ Dy.licꝫ Jo.an.ibi in addi.ſequat̃ Dyn. lꝫ Bart.in.l.ſi duo rei.ff.de ſoluti. dicit ꝙ ex tenore libelli poteſt apparere an intẽtet directam vel vtilem.⁊ vide ibi Alex.in addi.barto. ſed queritur an ceſſionari⁹ teneatur facere fidem de inſtrumento ceſſionis ante lit.conteſtatam vide bar.⁊ Bal.vbi.ſ.qui dicunt quod ſi agit directa nomine cedentis tenetur facere fidem:ſecus ſi vtili noĩe ſuo.⁊ ad ꝑdicta oĩa vide Barto.in l.qui.ſtipẽdia.C.de ꝑcu.⁊ ibi bald. quo ad ꝑmã.q.qꝛ quo ad vltimam tenet ibi in fin.ꝙ etiã dꝫ añ litis cõteſtatio.fieri copia inſtrũ ceſſionis ex quo in libello fit mentio de ceſſione niſi iuret tunc ſe edere non

☞Addo qđ notaui in apoſti. in preallegata dec. ⁊ in addi.ad ſtil lũ parla.par.j.ti. an pars agẽs.⁊. j.dixi in add.ad Bar.in.l.poſtꝙ̃ .§.ſi dies in ver. teneat̃.poſt alex. ⁊ alios.ff.vt leg. no.caue Fed.de ſenis.conſil.crj. alex.ꝯſi.iij.vo.ij. ⁊ Bar.ſozi.i ſuo trac.fal.re.crij.

b ❡Adde Bal.i l.ꝑ diuerſas.i.rj. qđ.C.manda.et Bar.in.l.fi.de here.vẽditio.Dy. Barto.Ang.⁊ imo.in.l.j.ff.pro empto.ad.q.dñi.Dy.Uide barto.in.j. col.ver.videndũ eſt in vltimo membro.ff.de act.et obli.⁊ Bal.in.l.j.col j.C.de alie.iudi.muta.cauſa.et que no.Bar.⁊ Lud.bo.in.l.ſi res.ff.de euic.⁊ no.ꝙ lꝫ ex ceſſiõe competat vtilis actio ceſſionario non tñ vtile dñium:qꝛ ſine traditione non põt q̄ri:vt.l.traditionib⁹.C.de pac.⁊ tꝫ Dyn.hic ⁊ Bal.in.conſi.cliij.in fine ⁊ſus.Cõſiderandũ.li.j.⁊ qũo ceſſionaria dꝫ formare libellum.vide bar.in.l.fi.C.de her.vẽ.vbi dicit⁹ dꝫ dicere ꝙ talis ꝑtinet ad titium iure dñij:vel q̄ſi.et vide doct.ſ.allꝭ ⁊ Bald.in.l.ſi culpa.đ ibi alexan.in

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

graphū:ſed traditio inſtrorū[a] inducit traſlationem dnij.vt.C.de dolo.l.j.ergo ceſſio actionis in rē Ecō-tra videt q non tranſeat qui ad acq̄ſitionē vnius iuris non ſequit acquiſitio alteri⁹ in cuius acq̄ſitione factū verū non requiritur.vt.ff.de acq̄.poſ.l. cum hered.in pn. Cōſtat aūt q in acquiſitiōe dnij requiritur verū factū.i.apprehēſio poſſeſſiōis:vt.ff. de pac. l.in traditionibus ⁊ de rei vē.l.pe.C.⁊.ff.c.eo.titu.ſi ager.⁊ de act.emp.⁊ vē.l.q̄ntus.⁊ de act.⁊ obliga.l. obligationū ſubſtātia.Ergo licet perceſſionē acq̄rat vtilis in rē nō pptere a ſequit q acq̄rat vtile dominiū.Dico igit q traſferēdo dnium transfere videor actionē in rē q̄ pro dnio datur vt dictū eſt ſupra in pxima.q.ſed ecōtra actionē in rē nō pptere a traſfert dnum.Et eſt rō q: dnium eſt cauſa rei vēdi. vt.ff.de rei.vē.l.in rē actio.Ecōtra videt.ſ.q rei vē. nō eſt cā dnij:ſed ex dnio procedit:⁊ ideo traſlato dnio traſlata videt rei vendicatio q̄ ex dnio pcedit ⁊ ſequit:ſed nō ecōtra:q: pncipale trahit ad ſe acceſſoriū.vt. ff.d fun.inſtr.l.fundi.§.ſi.ſed ecōtra acceſſoriū nō trahit ad ſe principale:vt de vulg.⁊ pup.ſub.l. ex pupil.⁊ q̄bus mo.pig.vel hypo.ſol.l.luci⁹.Quo ergo intētat rei vēdicationē que dnm nō habet:cū rei vēdicatio detur dno tm̄:vt.ff.de rei vē.l.in rē actio.Rndeo: intentat vtilez ex pſona cedētis propter dominiū quo ad cedētē ptinet noīe tn̄ ſuo q̄ experitur: directa vo ex perſona ⁊ nomine cedentis intentat.Dynus.

Idem.

Vtile non debet per inutile vitiari.

Huius regule innumerabilia inueniūtur exēpla vt ecce iure cauetur q ſi precedat canonica electio non vitiatur per quancunq; confirmationem quoquo iure inutilem:vt.ſ.de electio.c.ſi confirmationē. Item ſi dāno heredem meum:⁊ regem Frācie.x. dare tenetur heres.licet regē Frācie dānare non potuerim: vt.ff. de leg.j.l.ſi duobus.§.hap. Item ſi pupillo contrahenti pbuit auctoritatē vn⁹ tutor ver⁹ ⁊ ali⁹ falſus[b] valet nihilominus contractus rōne vtile per inutile non vitiat:vt.ff.qd cū falſo tuto.auf.l.j.§.pōp. Itez ſi donatio fiat vltra quingētos ſolidos quatenus excedit modū vitiatur:quatenus nō excedit:non vitiatur:vt.C.de donatio.l.ſancimus.argu.ff. de conſtit. pec.l.ſed ſi.x.de vſur.l.placuit.⁊.l.pecunie in princip.

addi.ad Bart.ff. rei vē.⁊ bal. in.l. eū q̄.§.ptor.ff.de publi. ⁊ Dynus hic in fine.

a Adde an pcedat libell⁹ iſte: peto tn̄ fundum quez dico ad me ptinere iure dnij vel q̄ſi lāfran.de oia.in ca.qm̄ cōtra.§. petitiōes. ⁊ ibi dixi in apo. in verſ.iure dnij. nu.vij.de pba.⁊ Fel.in.c.ij.colū. vij.vo.ij.aggreditur.poſt panor. ibi de libel.obla.

a Adde Dy.⁊ ibi ad plenū dico in rla bnficiuz in.iij.q. ſupra eodem titulo.

b Adde q ſi ſint duo teſtes: quor vn⁹ ē infamis infamia facti vl als de iure labili: ſi et alter vo teſtis ſit multū fide dignus q iſti duo teſtes faciūt plenā pbationē:q: integerrima fides vni⁹ ſupplet imperfectionē alteri⁹: vt no.bal.in.l. ſi q̄s ex argētarijs.§. q̄d em.in princ.⁊ ibi Lud.bolo.in ſuis pmis interptationib⁹.ff.de eden.⁊ ibi Alex.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

col.j.ver.ij.not.τ idē tenet an.in cō-
ſi.j.τ And.barba.repe.Joā.in Joā
nina.c.Raynald⁹.card.pe.teſtamē
tis.τ Barto.ſoz.de ſenis in.l.gallus
.§.j.le.caſus.colū.pe.ff.de li.τ poſt.
Bal.τ Fulgo.in
l.j.C.de teſta.et
alex.in conſi.lvj.
vlti.col.v.ij.pōt
τ in conſili.cxxij.
col.iij.v.ſed attē
to.vol.ij.τ Saly.
in.l.in bōefidei.
col.x.C.de rebus
credi.τ fely.in.
c.teſtimonium.
col.ij.verſi.ij.no
ta.ō teſti.Et idē
eſt in duob⁹ no-
tarijs rogatis de
vno actu.et vn⁹
eſt abilis: alter
inabilis ꝙ valet
ſcriptura.vt vid
ꝑ Baldū.τ doct.
in.d.l.ſi quis.ex
argētarijs.τ ad-
do.Jo.de imo.in
ꝯſi.lxix.τ ad hāc
rraz i ſupradictā.
vide hyppoli.ō
marſi.in ſuo ſin.
cxcvj.et que dixi
in.§.vj.τ ix.i gl.
iij.de iuriſdi.om.
iudi.in li.ꝯſuet.
biturigū.
Adde Feli.i
c.teſtimonium.
col.ij.verſi.adde
aliūcaſum.de te
ſti.τ do.meū do.
Philip.deciū.cō
ſi.cxxxij.colū.ij.
volumi.j.
¶ Adde ad iſta

in regula qñ vtile vitietꝰ per innuti-
le.Joā.fab.τ Ang.are.inſti.de inu-
ti.ſtipu.§.qd ſi qs.τ Bald.in.l.certi
cōditio.§.qm.col.iiij.v.ſi.dicim⁹.ff.
ſi.certū pe.τ ibi Alexan.τ Bat.in.l.

τ.l.vſuras.τ de iure do.l.ſiue gñaꝫ-
le.τ de ver.obli.l.que extrinſecus.τ.
j.§.ſed τ ſi.mihi.Sed ꝯtra regulaꝫ
videtur.ff.de arbi.l.parui refert vbi
ſi compromittatur in quedā libeꝝ.
τ quedam ſeruum cōpromiſſum eſt
innutile in pſonam liberi ꝑpter ad
iectionē ſerui.Itē videntꝰ obſtare.
ll.in quibus cauetur ꝙ vtile legatū
vitiatur propter tranſlationem inu
tile:vt.ff.de leg.j.l.plane.in prin.et
de adimē.lega.l.legatū.§.pr.τ.l.ſi
trāſſerā.τ.ff.de aqua quoti.τ eſti.l.
j.§.itē queritur vbi per inſtitutionē
inſuperabilē viciatꝰ vtile per inutile
ſed dicūt doc.aliqñ ꝙ hec ſit regu
la cetera ſint ſpecialia.que ſolutio
eſt plena τ expedita:ſed in omnib⁹
ſpecialibus eſſet rationem ſpeciali-
tatis probabilem aſſignare.¶ Alij
dicunt ꝙ aut vtile ab inutili ſepara
ri poſſit aut non.Primo caſu vtile
per inutile non vitiatur.Secundo
caſu viciatur vt de aqua quotidi.et
eſti.l.j.§.item queritur.et.§.treba-
tius.τ no.ff.de vſur.l.pecunie fune-
bris.de condi.fur.l.ſi.ſeruus.§.bo-
ne.τ.C.de agrico.τ cenſi.l.quemad
modū.vbi determinatur aperte ꝙ
parte indiuidui irritata totum irri-
tatur.Contra quam ſolutionē vide
tur.ff.cōmunia prediorū.l.prediū.
¶ Sed dicendum eſt ꝙ licet ius ſer
uitutis excepte eſſet indiuiduum ꝑ
ſone tamen a quibus excipiebatur-
erāt indiuidue: τ ideo facta relatio-
ne ad perſonas diuiduas vtile non
vitiatur per inutile: quia per re-
lationem predictam poſſibile eſt
vtile ab inutili ſeparari.Sed con-

grece.§.illud.ff.
de fideiuſſ.τ ſolet
recurri ad gloſſ.
ordi.l.l.pecunie
funebris.ff.de
vſur.τ Cy.τ bal.
in.l.ſancim⁹.C.
de dona.τ Bart.
in ſua diſp.inci.
Lap⁹.col.ij.v.ſi.
viij.τ Alex.τ frā.
d.aret.in.l.j.§.ſꝫ
τ ſi mihi.ff.de v.
obli.vbi dāt mul
tas remiſſiōes i
hac materia pre
ſertim per Alex.
in pñ.τ vide ſpe.
ti.de arbi.§.ij.v.
ſi cōpromittatꝰ.τ
ti.de app.verſ.ſꝫ
pone.τ abbas in
c.cū tpe.de arbi.
τ in.c.maſſana.i
fine.poſt gloſ.de
elec.τ Cardina.
Alex.in.c.turbat
τ.c.ſi q̄d.xxxvij.
diſtin.Bart.in.l.
ſpōſus.§.j.ff.de
donatio.inter vi
rū τ vxo.τ Paul.
de caſtro cōſilio.
cccccxxij.in antiq.
τ Joan.fabri.in
.§.fideiuſſores.
inſtitutio.de fide
iuſſoribus.τ plu-
ra cumulata per
Andr.ſiccu.cum
vulgo barba.in

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

tra hanc reſponſionez videt.l.prealleg.parui.§.ſed ſi in ſeruū.ff.de arbi.vbi erat ius indiuiduū [a] ſcz ferende ſententie et perſone diuidue et vtile per inutile vitiatur:ſed ibi agebat de iure qd non cadebat inſolidum in perſonā cuiuſlibet ſeparatim al's ſecus.vt eo.ti.l.ſed ſi ita.et ideo vtile per inutile vitiat.et in.l. prediū agebat de iure qd inſolidūz in perſonaz cuiuſlibet ſeparatim cadebat.et ideo vtile per inutile nō vitiat cū ſit diuiduitatem reperire circa pſonas. latius tñ dici poſſit q opz tres caſus diſtinguere.nā aliqñ duo cōcurrere debent ad confirmationē vni⁹ actus quorum vnū eſt vtile alteruz inutile.et tunc ſi vnum per ſe ſufficere valet qd agitur vt.ff.qd cum falſo tutore.auc.l.q.§.ſed pomponius.et de arbi.l.ſz ſi ita alias ſi vtrūq requirit nō valet.vt.ff.de arbi.l. pedius.§.ſed ſi in ſeruū. Aliqñ vnum ſolum eſt factū ex plurib⁹ cū quibuſdā vtilibus.et quibuſdā inutilibus cōmixtū:et tunc habet locum diſtinctio. Aut poteſt vtile ab inutili ſeparari:aut non vt dicta.l.j. §.item queritur.§.trebatius.ff.de aqua quotidiana et eſtiua. Aliquando plures ſunt actus diſtantes prorſus et ſeparati et quorum ſecundus accedere videtur ad reuocationem primi:et tunc ſecundus omnino inutilis eſt:non tollit primum:ſed ſi quid vtilitatis lz non pfecte cōtineat tollit primum vt.ff.ſi certum petatur.l.certi conditio.§.quoniā.et inſtitu.qbus modis tol.obli.§.preterea.et.ff.de lega.j.l.ſi ſeruus legatus.§.ij.ſeruos.et de lega.iij.l.ſi iure et de iniuſto rupto et irrito teſtamento.l.ij.et de his qbus vt indig.l.cū quidam.et de leg.j.l.plane.et de alimē. lega.l.legatum.§.pater.et.l.ſi transferaz. Iſte tamē tres vltime videntur ſolutionem deſtruere ſed non deſtruunt:quia ademptio legati que eas induci poterat ſine tranſlatione vtiliter ſeparatim procedere et eodem modo reſpondendum eſt ad.l.iij.§.minor de fundo inſtru.lega. Dy.

Idem.

Ex eo non debet quis fructuz conſequi:quod niſus eſt impugnare.

Si teſtm̄ in quo mihi legatū erat relictū dixi falſum vel inofficioſum non poſſum petere lega.in eo mihi relictū qz aut pronunciatū eſt contra teſtm̄:et tunc ideo non debetur:qz ex teſtamento [b] falſo vel

repe.c.raynald⁹ carta antepe. et ſeq.de teſta.per ſpecu.in ſuo aureo repertorio titulo de viciatis. vel nō.et Angel. in conſi.cv.circa principium.

Addē ad hoc no.glo.adiectionē in.l.ſi ſibi.in ver.vtile p inutile.ff.de ſtipu.ſer. Dy.i.l.grece.in verſi.an vtile p inutile.ff.de fide iuſ.pa.c.dilect⁹.nu.vj.in verſi.p inutile.de pbēd. Ro.cōſil.ccccxvij. Bartol.in.l.qui teſtamēto.in §. vtile per inutile. de lega.

a Adde q indiuiduū dicit de trib⁹ modis vt p Bart.in.l.grece. §.illud.ff.de fideiuſſo.et Ange. et imol.in.l.j.§. ſed et ſi mihi.ff. de ver.obli.et ange.are.ſupra.p ri.poſtil.allega. et que dixi ſupra in regula generi in prima additio.in princip. et Fely.poſt abba.ſiccu.in capi. cum ſuper abbatia.de officio de legato.

b Addē plene

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Cy.Bald.paul.
de caſt.et Alex.
imol.in.l.alia.et
Bart.in.l.polla.
C.de his qb⁹ vt
indig.⁊ Bar. la-
te in.l.poſt lega
tum.ff.de his q.
vt indig. et in.l.
cū filio.in princi.
ff.de leg.j.⁊ bal.
ꝯſil.cccclv.incip.
qdā mechus. li.
ij.⁊ in ꝯſi.lxx.in-
cip.qñ ſapiētes.
vol.iij.⁊ qđ no.
Dy.in regl̄a be-
neficiū.fol.iij.et
Bart.in.l.ſi is q.
co.xviij.ff.de vſu
cap.Sed quid ſi
qs accepit id qđ
ſibi debet ex do-
natione cā mor-
tis ſeparata a te
ſtamēto an poſ-
ſit teſtm̄ infrin-
gere.tenet Lud.
de vrbe i ſuo ſin
gulari.incip. ac-
cipiens ſibi.fol.
xij.col.iij.qđ nō
per tex.ſing.quē
dixit nō eſſe ali-
bi in.l.ſi vo. ver
ſic.ſed ſi mortis.
de bo.libe.et vi-
de ad intellectū
hui⁹ regule.Jn-
no.et abb.ſicc.in
c.ex parte deca-
ni.in gloſ.in ver
bo dicebāt.⁊ ibi
Fely.de reſcrip.
☞ Adde qñ al
legat romañ. in

inofficioſo leg.nō debent.vt. ff.de
inoffic.teſta.l.papinianus.§. ſi ex
cauſa.⁊.l.titia.⁊ de peti.hered.l.ſi
teſtm̄ falſum.Aut ꝓnūciatū eſt ꝑ
teſtamēto et tūc ideo non debetur
q꞉ niſus extitit impugnare. Et iđ
non debeo cōſequi fructū ex eo:vt
hic ⁊ in.d.l.papinianus.§. memi-
niſſe.⁊.C.de his quibus vt indi.l.
alia.Sed opponit ⁊ videt ꝙ etiā
ex teſtō:qđ niſus ſum impugnare.
ꝯſequor legatū.q꞉ ſi dixi teſtm̄ mi
nus ſolenne licet ſuccumbam.pe-
tere poſſum legatū mihi in eo re-
lictum.vt.ff.de his qb⁹ vt indig.l.
poſt legatū.Sed dicendū eſtꝙ ibi
deſiſtit ante ſniam:et ideo petitur
ei.vt.d.§.meminiſſe.Et.l.alia. vel
ſi peruenerit vſq; ad ſniam.Dicē-
dum erit differentiā eſſe inter eū
qui dixit falſum.et eum qui dixit
officioſū ⁊ dicēdo ſuccubuit ex p-
te vna.Et inter eū q̄ dixit min⁹ ſo-
lēne ex parte altera.Nam q̄ dixit
falſum vel inofficioſū:pdit relictū
vt in prealleg.lege.⁊ hic. Et q̄ di-
xit minus ſolemne nō perdit vt.l.
poſt legatū.¶Ratio autē eſt q꞉ di
cēdo falſum impugno nō ſolū in-
ſtitutionē: ſed etiā legata.ſecus ſi
dico min⁹ ſolēne:cū etiā ex nō ſo-
lēni volūtate.i.non ſufficiēte ad in
ſtitutio.pñt legata deberi.Itē cū
dico inofficioſum videor dicere te
ſtatorē non ſane mentis:vt.ff.de
inof.teſta.l.ij.⁊.l.titia.⁊ de le.iij.l.
pñon⁹.§.fi.⁊ꝯſñr nec heredē īſtitue
re nec legata relinq̄re poſſe.Dy.

¶Idem.

Cum qd phibet
phibet oīa q̄ ſe
quunt ex illo.

¶Due ſunt regule q̄
vident eq̄pollere ꝑ oīa.Pria cū

ſing.ſuis.fo.xiij.
col.iiij.ꝙ voluit
allegare roma.
ſingula.cccclxx-
viij.quod incipit
accipiens ſibi a
teſtatore relictū.
a ¶Adde ꝙ qđ
prohibet videa-
tur id per qđ per
uenit ad illđ eſt
ꝓhibitū Bart.⁊
Bald.in antiq.
lec.in.l.oratio.ff.
de ſponſa.vbi ſe
quunt Dyñ.hic
⁊ vide glo.Cyñ.
Bar.⁊ alex.imo.
in.l.ij.ff.de iuriſ-
di.om.iudi.⁊ cy.
Bald.⁊ Saly.in
l.j.C.ſi rector ꝓ-
uinci.vbi ponūt
quatuor brocar-
da.primū vt.di-
xi ſi impedit pn-
cipale ⁊ eius an
tecedens.Scđm
eſt qñ principale
prohibet:⁊ eius
ꝯſequēs de iſtis
duob⁹ hr hic per
Dy.⁊ de hoc ſe-
cūdo per Bar.in
l.nō dubiū.C.de
legat.Alia duo
brocarda ſunt ꝑ
miſſiua.ſ.ꝙ .vbi
aliqđ principale
permittit ⁊ eius
antecedēs intel-
ligit eē permiſ-
ſum.vt.d.l.ij.de
iuriſdi.oim.iud
Quarūeſt cū qđ
permittit prin-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

quid prohibet: et omne id per quod peruenitur ad illud videt prohibitum: vt. ff. de ſpon. l. oratio. et de fideiuſſo. l. cum lex. C. de naturali. libe. l. legem. in fin. Secunda eſt cum quod prohibet prohibent et omnia que ſequuntur ex illo vt hic. et C. de legi. l. non dubium: et tamen ſunt omnino diuerſe: quia prima aut. loquitur de conſequentia prohibitionis medio rum: per que peruenitur ad extremum: ſecunda loquitur de conſequentia prohibitionis ex extremorum que procedunt ex primo prohibito. Verbi gratia de primo ſi prohibetur matrimonium inter aliquas perſonas videntur prohibita ſponſalia per que peruenitur ad matrimonium: vt in. d. l. oratio. Item verbi gratia de ſecundo prohibetur venditio fundi dotalis: vt in. l. rem in pnti. §. et cum lex. C. de rei vxo. act. et inſti. quib. mo. alie. lz. in princip. et ideo ſi vendatur et tradatur traditio que ex venditione ſequitur. videtur prohibita propterea dominium ideo non transfertur: vt inſti. qui. mo. alie. lz. circa princip. Item prohibetur venditio aſcriptitij ſine gleba. et ideo ſi vendatur et datur traditio que ex venditione ſequitur videtur prohibita et propterea dominium non transfertur: vt. C. de agrico. et cenſi. l. quemadmodum lib. xj. Item prohibetur alienatio rei eccleſiaſtice non ſeruata ſolennitate que a iure ſtatuitur. §. de reb. eccle. ſi. non alie. et. C. de ſacro. ſanc. eccle. l. iubemus. et in aut. hoc ius porrectum. et. xij. q. ij. c. ſine exceptione: et ideo ſi vendatur et tradatur dominium non transfertur immo ipſe prelatus vel yconomus ad vendicandum admittitur: vt. d. l. iubemus. ¶ Sed contra primam regulam videtur. ff. de ritu nup. l. ſi quis officium. vbi lz matrimonium ſit prohibitum, non videtur eſſe prohibita ſponſalia: per que peruenitur ad matrimonium. Sed dicas quod aut cauſa prohibitionis matrimonij erat perpetua aut temporalis: ſi perpetua videntur eſſe prohibita ſponſalia. vt in. l. oratio. ſi temporalis non videntur prohibita: vt in. l. ſi quis officium. Contra ſecundam regulam videtur. ff. de fun. dot. l. pe. et de vſuc. l. cum iure predium. vbi erat prohibita venditio fundi dotalis: et non valebat: et tamen ex ea ſecuta poſtea traditione dominium transfertur irreuocabiliter. ¶ Sed dicas aut cauſa prohibitionis durabat: et tunc habet locum hec regula. vt. C. de legi. l. non dubium aut erat finita: puta quia matrimonium erat ſolutum: et fundus deſierat eſſe dotalis: et ceſſaret lucro mariti. et tunc habent locum contrarie. Regula ergo debet intelligi cauſa prohibitionis durante. Contraria vero cauſa prohibitionis ceſſante. Dyn.

cipaliter: et conſequens ſine ſequela permitti intelligitur: de quibus vide. §. per doc. et Barto. in. l. ambitioſa. ff. de decre. ab ordi. fac. qui ſecundum Bald. in. d. l. j. rectoris prouin. col. vlt. fundauit tractatum in. d. l. ambitioſa. ſuper his brocardis quos furatus fuit Petro. Ex quo ad primum brocardum vide Jo. an. in cle. eos ſuper verbo contrahere. de affinitate et conſanguini. et hic philip. fran. et quo ad ſecundum Bal. in. l. ſi is. C. de predijs minorum et. Ange. in auten. cum de appel. cog. et in hac conſtit. que de dignita. et que not. Dy. in regula cum quid vna via. j. eo. et abb. et Fel. in. c. nam concupiſcentiam de conſtitutioni.

☞ Adde quod notaui in apoſt. ad iſtuz poſt dominum coapoſtillatorem meum in allegata regula. Cum quid.

¶ Idem.

Pluralis locutio duorum numero eſt contenta.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

a ¶Adde q idẽ eſt ſi dicaẗ in diebus illis ꝑ tex. in d. l. inter illã: ſm glo. ⁊ barth. alexã. in. l. eũ q̃ kalẽdis. in princ. ff. de verb. ob. ⁊ ange. in. l. libertas. §. fi. ff. de manu. teſt. Sed quid ſi aliqs ꝓmittit alicui in tribus terminis dare decẽ nec dicit de qb⁹ intelligetur. Dicit Barto. q iſti tres termini debent intelligi de tribus annis. vt ipe not. in. l. iij. in princip. ff. de annuis lega. ⁊ Alexã. in. d. l. eũ q̃. lʒ Ludo. ro. ibi teneat ꝯtrariũ. Et ad oĩa ꝑdicta vide fel. in. c. plerũq de reſcri. q idẽ tenẽt ſeq. barth.

b ¶Adde quando pluralis locutio ad minus requirat tria. gloſ. ſing. in. §. ⁊ qd ſepe. ⁊ ibi Lud. bolog. in ſuis interꝓtatiõib⁹ poſt ange. in aut. de trien. et ſemiſ. coll. iij. Aliqñ. ſignificat plura hʒ ſubiectã materiam. vt. l. ſed ea. ff. de lega. ⁊ per Barto. in. l. ſeruo. ff. ð

¶Uerbi gratia ſi libertas ſeruo legetur per annos de biennio intelligitur. ff. de manu. teſta. l. ſi libertas. §. poſt annos. itẽ ſi ꝓmittiẗ vł legaẗ poſt dies[a] de duob⁹ intelligitur. vt. ff. de ver. ſigni. l. inter illã. §. illa legata. Item vbi requiritur numerus teſtiũ ſi certus nõ aducitur ſufficiunt duo: vt. ff. de teſta. l. vbi numerus. ¶Sed vř q pluralis locutio requirat tria[b]: et nõ ſit contenta numero duorum: vt. ff. de optio. lega. l. j. ſed dici põt vt ibi ꝑ glo. notatur. Itẽ econtra videẗ qđ ſit contenta vno tm̃: ⁊ nõ requirat neceſſario duo quia ſi lego tibi ſtichum: ⁊ pamphilũ ſub conditione ſi mei erunt cuʒ moriar: ⁊ vnus tm̃ ſit meus tpe mortis: valet tm̃ in eo legatum vt. ff. de cõditio. ⁊ demonſtra. l. falſa. §. finali. Sed ibi nõ dicit q pluralis locutio ſit vno[c] contenta: ſed dicit q geminat ſignificationem ſingularis. operaẗ illud due ſingularitas diuiſim ꝓlate: ſicut ptʒ. ff. de leg. iij. l. q̃. cõcubinã. §. ſi stich⁹. ⁊. C. ð ipub. ⁊ alijs ſub. l. cũ quis. ⁊. ff. ſi qs cau. l. ſi ſeru⁹. §. j.

¶Idem.

Imputari nõ debet ei per quẽ nõ ſtat ſi non faciat qđ per eũ fuerat faciẽdũ.

¶Proprie ꝓcedit iſtius regule intellectus in cõditione poteſtatiua q̃ pẽdebat ex facto legatarij tm̃ vł heredis ſcripti vel alteri⁹ cui fuerat relictũ. Nã ſi impediatur eam implere per caſuʒ: nihilominus debetur relictũ: quia nõ ſtat per eum quominus faciat qđ ꝑ eum fuerat faciendũ. vt. ff. de cõdi. inſti. l. q̃ ſub cõditione. §. quotiens. Itẽ in ea q̃ pendet ex facto illi⁹ cui aſcribiẗ: et

optio. leg. ⁊ q̃ notauit Ange. are in. §. fin. inſti. de iure pſo. et Bal. l. §. libertinoꝝ. inſti. de liber. ⁊ cardi. alex. in. c. ſi offi. lib. x. ⁊ bal. cõſil. cccxcix. col. iij. verſic. redeo ad primũ. ⁊ conſi. ſequen. col. iiij. verſic. ⁊ dico. lib. j. et archi. ⁊ Jo. and. in. c. is cui. §. ſiue ro. de preben. š. eo. lib. ⁊ ang. are. in tracta. malefi. in verbo plurib⁹ ⁊ ibi Ang. de arimino in addi. et Alexã. conſi. cxij. col. iij. verſi. ꝓpterea. libro. iij. Bar. in. l. q̃ quartã. §. ſi quis vnã. ⁊ ibi dixi in apo. ad eũ i ꝟ. pluraẗ i apoſt. ð lega. j.

c ¶Adde quando pluralis locutio ꝟificari poſſit in ſingu. Joã. fab. ⁊ ang. are. inſtit. de iure pſo. in princi. col. j. et bart. in. l. falſum §. fi. ⁊ ibi. Bal. ⁊ bartho. ſozi. ð ſenis. ff. de condi. ⁊ demon. ⁊ fel. pulcherrime et late in. c. oẽs leges. j. diſt. in pñ. ⁊ bal. cõſi. cccclxiij. vo. j. ⁊ Alexã. cõſilio

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

alterius impediatur per eū ex cuius facto pēdebat Sed ſi impediatur p caſum in ſua vel alterius pſona contingentē relictū nō debet: et tū nō ſtat per eū fuerat faciendū vt. ff. de cōdi. et demon. l. nō, teſtō. et l. titio. §. ſi cū ante nuptias. et ideo melius pcedit in cōditione vere ptātiua. i. que pendet ex facto illius tm̄ cui aſcribitur. Sed regule ſupradicte videnť mul ta obſtare. Primo quia iure cauetur q ſi legatū mi hi relinquať ſub conditione que pēdet ex facto meo et alterius: et impedior per caſum in alteri9 perſona contingentem legatū nō debetur. vt. ff. de cōdi. et de mon. l. in teſtō. et ſupra prime dictū eſt. Item ſi relin quitur mihi ſub cōditione ſi infra. x. dies aſcendero capitolium: et impediar quominus aſcendā: cōditio nō hř p impleta: lz dies qb9 fuit impedit9 nō cōpu tenť. vt. ff. de condi. et demō. l. qb9 dieb9. Preterea vt hec et alia ɔ̄ria ad pn̄tis rľe materiā ptinētia ſoluan tur diſtinguenduz videtur: quia aut erat implend9 modus: aut implēda conditio. primo caſu ſiue impe diar p cām cōtingētē in: pſonā. meā ſiue contingētē in pſonam alterius p impleta hři dz. vt. ff. de lega. j. l. ſi fundū p fidei. §. iulian9. et de leg. ij. l. luci9. §. qſqs Scd̄o cāu aut erat cōditio ptātiua: aut erat caſualľ. aut mixta[a]. ſi ptātiua. aut pēdebat ex fctō meo tm̄ aut ex meo et alterius. ſi ex meo tm̄ aut impedior p eū cui9 intererat nō ipleri. aut impedior per caſum. aut p quēdā tertiū. Prio caſu p īpleta dz hři. vt. ff. e. l. iure ciuili. et de vb. obl. l. in executionibus. §. fi. et de cōd. et demō. l. iure ciuili. et qn̄ dies leg. ce. l. ſi poſt diē §. itē ſi qua. Scd̄o caſu idē q pro impleta dz hři ſi caſu impedior: vt. ff. de cōdi. inſti. l. que ſub cōditione §. quotiēs. In tertio caſu teneť ille qui impediuit cō ditionē impleri. vt. ff. ad. l. aql. l. inde nerati9. §. j. et d ɔdi. et de. l. qbus dieb9. in pn̄. Sz ſi ex meo et alterius: aut ipedior p me aut p eū ex cui9 fctō pēdebat: aut per caſum. Prio caſu nō habebiť p impleta ſcd̄o ca ſu pro impleta hř. Tertio caſu aut ɔditio ē adiecta in fauorē meū aut illius in cui9 perſonā cōtinet caſuz aut vtriuſq3: aut dubitatur pmo caſu hř p impleta. Scd̄o caſu videtur deficere: et ideo nō hř p impleta. Tertio: qn̄ vtriuſq3 ſi impediat per caſum in alteri9 perſonā cōtingentē nō habetur pro impleta. Quar to quando dubitatur preſumitur in fauorem illius[b] cui aliquid erat ſub conditione aſcriptum et ideo ca ſus in alterius perſonam contingēs nocet. vt probať C. de inſtitu. l. j. et. ff. de ɔditio. et demonſtra. l. titio. §.

xxxvj. in fi. princi. et l. ij. col. vo. v. ☞ Adde oino bal. in. l. qͣuis. et in. l. pe. de impu. et alijs ſubſt. et in l. cū qdā. C. eo. ti. Barto. in. l. ſi ſeruus. §. ſi pluriū. in principio. ff. ſi quis cau. Card. et Alexā. in cle. j. q. xxxij. de fo. cō pet. panor. in. c. vt priuilegia. nu mero. ij. et ibi dixi in apoſtil. in vſi. in ſingularitatē. de priui. et alex. conſilio. lxxxiiij. volumine qrto.

b ¶ Add̄ de natura cuiuſlz ɔdi tionis. ſ. ptātiue caſualis et mixte. gl. cy. bar. bal. ſaly. et Alex. in. l. j. et et in. l. ſi pt. et ibi bn̄dictū de plūbi. in rep. C. de inſti. et ſub. et gl. et ibi late bar. et do cto. Inſuper bartho. ſozi. de ſeñ. i l. teſtō. in. ij. ff. de cōdi. et demō. Et hic adde dy. et q ibi dico in rľa cū nō ſtat. j. e. et bar. in conſi. xiij. et ibi ber. lādri. in addi. et Ja. in. d. l. j. et. l. ſi pr. de inſti. et ſubſti.

c ¶ Add̄ q bartho. in. l. gaio. §.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

iperator.ff.de ali.r ciba.lega.r.in.l.
illis libertis.ff.de condi.r demon.et
in.l.qui concubinam .§. vxori.ff.de
legi.iij.r singu.in consilio.ccxj.rep-
bat hoc Dynus.onus non videtur
ad ictum in du-
bio fauore lega-
tarij spāliter in
legato alimento
rum lʒ Dy. con-
trariū voluerit.
r in regula cū nō
stat.j.eo.r glo.in
l.j.C.de leg.r do
cto.in.l.ānua.in
princ.ff.de an.le-
ga.sed Bal'. seq-
tur Barto.reprobando Dyn̄. hic in
suo consilio.cl.lib.ij.in.q.an alimen
ta legata possint peti extra domuʒ
heredis vbi concludunt Barto.et
Bald.ꝙ non si in domo potest com
mode morari: secus si impediatur
propter factum r seuitiam heredis:
vt probatur expresse in.l.concubinā
.§. vxori. ff.de lega.iij.r de annuis
lega.l.meuia.in principio.et.§. j.r
de alimentis lega.l.iiij.§.fina.r ibi
Barto.r Alex.in addi.r plene bar-
to.in.l.j.eod.titu.r Bald.in.l.j.r in
l.annali.C. de lega.et Bald.in au-
tenti.hoc loco.col.penul.C.si secun-
do nub.dicit ꝙ nouerca non teneť
stare cū priuignis.r idem dicit bal.
in rubrica de cohabi.cleri.r mu-
lie.Et vide specu.in titu.qui filij.sint
legi.§.versic.quid si viro absente.r
ibi Joā.an.in addi.r Alexan.in.l.i.
C.d insti.r substi.co.ij.r barto.in.l.
diuortio.in prin.ff.solu.ma.Et ideʒ
est in marito qui atrociter vxorem
suam verberauit et que aufugit.
sm Dy. Cyn.r docto.in.l. quod in
vxorem.C.de nego.gest. secus esset
si vxor sua culpa recessisset. vt not.
hic in.c.significa.de diuor.r bal.i.l.

ante nuptias.r .§. seq.r .l. in testa-
mento.r de annuis lega. in scio.in
princ.r.l.meuia.in prin.r de alimē.
leg.l.gaio.§.j.de conditio.r demō-
stratio.l.illis. Sed si erat casualis
conditio expectaretur euentus con-
ditiōis.lʒ em̄ impediať impleri:per
casum nō habetur ꝓ impleta.vt.C.
de caduc.tollē.l.j.§.finauten.r no.
ff. de condi. r demonstra. in rub.

cuius.C.de delega.r deci.parla.bal
phiñ.q.ccccxxxix.r ibi vide in mate
ria alimentorum plures.q. quid in
filio qui debet alia parte r vult ha-
bitare seorsum an debeat ali. vide
imo. post alios.
r quod dicit Ale
xan. in. l.si cum
doteʒ.§.trāsgre-
diamur in fin.,ff.
soluto matrimo.
Et ad p̄dicta vi-
de Alex. in cōsil.
iij.colō.j.vol.iiij.
r Jo.de anna.in
consilio.liij. inci.
visis his.r ibi lu
do.bolog.in addi.r ange.consilio.
cx.incipi.dona.floriani.r Alexan.in
consi.c.col.j.li.j.r ang.r Saly.in.d.
l.j.C.de leg.r paul.de castr.in.d.l.
diuortio.gloss.Ange.r Ludo.bolo.
in suis secundis interpre.in autent.
de incest.nup. in princip.Bartol.et
Pau.de cast.in.l.cuʒ hij .§.in.cā.ff.
de transac. secus est in alimentis.
relictis scholari:naʒ debent ꝓstari
in loco studij vt no.Bart.in.l.sed si
susceperit.§.si libertis.in fine.ff.de
iudi.r Ludo.bolog.in dicta auten.
de incest.nup.vnde dicit Innocen.
in.c.fina.de magist. ꝙ doctor diues
tenetur alere scolares pauperes:q̄
idem Ludo.de ro.in suis singu.fol.
iiij.col.quarta.
☞ Voluit allegare ro. singu.suo.
cxxxviij.inci.volo.vnum dicere.r in
ꝗtū dicit ꝙ pōt.tenetur filiuʒ alere
etiā habitā rem seorsum amplio vt
teneať etiā alere vxorē r filios eius
si nō hn̄t vn̄ cōmode viuant:vt not.
Bald.in.l.vbi.versi.ista. q̄stio.C.de
iure do.dixi.in apost.ad Bart.in.l.
libertis.§.luci⁹.in.ꝟbo.domi. in. fi.
post alex.ff.de ali.leg.r in addi.ad
panor.in.c.ex literis.nu.v.in ver.ad

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

alimentandū fi-
lios:de cõuer. in
fi.ꝛ an pater pu
tatiuus repetat
alimēta filio pu-
tati .ꝓstita vide
qđ dixi in apost.
ad istū in.l.ſi ne
get.in verſi.cum
alimentādi.ff.de
libe.agno.ꝛ bar.
in.l.j .§.cõpetit.
ff.ſi mulier ven-
dat.no.in poſſeſ.
mit.

a ¶Adde q̄ di-
catur ꝯditio mix
ta ꝛ quottuplex
ſit doct.s̄ .alleg.
in.j.poſtil.

b ¶Adde quan
do acceſſoriū ſe
quatur naturaꝫ
ſui ꝑncipalis bal.
conſi.xxx. in ꝑn.
vol.ij.ꝛ in. l .his
.§.mācipia.ff.ſo.
matri.ꝛ glo.ꝛ ibi
Lud.bolog.in.l.
fi.ff.de condi.in-
debi.in primis in
terp̄.ꝛ hypp.de
marſillijs in ſuo
ſing.xvij . incipi.
acceſſorium.ꝛ al
beri.de roza.ꝫ hic
ꝛ in ſeq.regu . et
an ſublato ꝑnci-
pali tollatur ac-
ceſſoriū.vide cy.
in.l.ij.ꝛ ibi doct.
C.de liti.pign.et
q̄ not.in.l.ſi pa-
ternā.per bal.et
Lug.bol.in ſuis
ſcđis interpre.C.

Si mixta dicēdū eſt q̄ mixta ſumi
tur duobus a modis.nam in vno ca
ſu dicitur mixta:qui pēdet ex facto
meo.et ex caſu ꝛ illa ſeruatur idem
q̄ in cõditionali.vt no.ff.de condi.
ꝛ demon.in rubri.Alio modo dici-
tur mixta:que pendet ex facto meo
ꝛ alterius:ꝛ in illa quid iuris ſerue
tur dictum eſt ſupra.Dy.

¶Idem.

Acceſſoriū nāꝫ
ſequi cõgruit
prinnctpalis.

¶Si alicui concedit
gratia et executores dentur ſicut
non finitur gratia morte concedē
tis: ita nec finitnr executoris offi-
cium qꝛ acceſſorium naturā ſeq̄ cõ-
gruit b principalis:vt ſupra de offi.
delega.c.ſi ſup gratia.lib.vj.ꝛ vide
tur hec regula obtinere ſiue tracte
tur de principali inducēdo ſiue tol-
lēdo ſiue cõfirmādo.de inducendo
ꝓbatur in.d.c.ſup gr̄a de tollendo
ꝓbatur.ff.de penu.lega.l.iij.et de
peculio leg.j.ij.iij.ꝛ.iiij.ꝛ de fundo
inſtruc.leg. l. fundi.et de eo quod
certo loco.l.centū capue.§.fi.et.C.
de vſur.l.eos.ꝛ in regu.iuris ciui-
lis.l.cū ꝑncipale de cõfirmando ꝓ-
batur in preallegato ca.ſi ſup gra-
tia.Obſtare tñ vr̄.ff.de eo q̄ certo
loco.l.cētū capue.ꝛ.l.ſi.vbi acceſſo
riū naturam nõ ſequit principalis.
Sed dic q̄ aut in acceſſorio reperi-
tur ꝓuiſio vel diſpoſitio ſpecialis
aut nō.primo caſu habēt locū ꝯria.
Secūdo hꝫ locū regula:et concor-
dantie regulā cõfirmantes.Eodeꝫ
modo reſponderi poteſt ad.l.ſicui
fundum:de fundo inſtru.le. Et rō
eſt:qꝛ ꝓuiſio ꝛ diſpoſitio ſpecialis
derogat illi q̄ virtute iure vel ſigni
ficatione verborum intelligeba-

ad velley.ꝛ Jo.
fabri.in.d.l. ij.et
barto.in.l.j.ff.de
pe.leg.ꝛ in.l.fin.
.§.luci⁹.ꝛ ibi do
cto. moder.ff.de
ꝯdi.indeb.ꝛ phi
lip.frā.hic ꝛ car.
alex.in.c.ſi laic⁹.
xxx.diſt.ꝛ acceſ-
ſoriū nõ pōt tra-
here ad ſe princi
pale niſi exp̄ma
tur:vt dicūt pe.
de anch.ꝛ Fely.
in.c.cū in col.ix.
circa prin.de con
ſti.Et vide quā-
do extinguat ac-
ceſſoriū extincto
principali. Lud.
bolog.in.l.vtiqꝫ.
ff.de rei vend .in
primis interp̄.et
Alex.in addi.ad
bar.in.l.nõ vtiqꝫ
ꝛ ibi Lud. bolo.
in ꝑmis interp̄ .
ff.de eo qđ cer.lo
co.ꝛ vide Ludo.
de ro.in conſilio
cccxxx.ꝛ in ſing.
ſuo.xvj.fo.xvj.co
lū.ij.verſi.tu ha
bes regulam.

a ☞Adde ad ꝓ-
poſitū ꝑntis huiꝰ
apoſtille:qđ vo-
luit allega . Ro.
ſingu.ſuo . cccc-
lxxix.inci.tu ha-
bes regulā p̄:oq̄
melius facit.l . ſi
qñ:ꝛ q̄ ibi poſui
in apoſtil.i co.ꝟ.
ff.de auro.ꝛ arg.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

leg.bal.in.l.eos.
C.de vſu.panor.
in.c.q in dubijs
nu.iiij.et q ibi po
ſui i addi.in ṽ.id
qd venit acceſſo
rie.ff.de ɔſec.eccl.
vel alta.et Spe.i
tit.de cōpe.iud.
adde i pn.ṽ.ſed
qd de legato.

[a] Addo ad iſtā
regulā et ſequētē
gl.et doct.in.c.nō
ne de pſum: Cy.
et doc.in.l.innit⁹.
C.de pcu.et bart.
in.l.q̄ dotis.et ibi
docto.moder.et
bartho.ſozi.i.l.ij
§.volūtatez.ff.
ſolu.matrimo.et
Ang.aret.§.pe.
inſti.quibuſmo.
ius par.pote ſol.
et de legi.parē.tu
in pnci.et antho.
corſe.in ſuis ſin
gula.in lr̄a licen
tia et in litera mi
nor.et bar.in ſua
diſpu.incipi.mu
lier habens.col.
iiij.verſi.circa ſe
cundū.et Alexā.
Imo.in conſil.j.
col.pe.l.fi.li.ij.et
in cōſi.viij.in.ij.
col.poſt mediū.
verſi.ſed premiſ
ſis.lib.v.et Bar.
in.l.in adoptio
nib⁹.ff.de adop.
et Ab.in.c.ex pte
decani.l.iij.et.iiij.
col.de reſcrip.et

tur:et in clauſula.vt.C.de pact.con
ue.l.fina.et de vul.et pupil.ſub ſti.l.
coheredi.§.qui patrem.

Idem.

Qui tacet cōſentire videtur.

Infallibiliter locū hʒ regula [a] in illis q̄ cōtradicēdo poterāt
impedire qd agebatur:vt ſupra de
accu.c.ij.lib.vj.nā ibi poterant im
pedire ne ad inq̄ſitionē pcederetur
infamia non precedente:et ideo ſi
preſens fuit:et tacuit et non impe
diuit conſenſiſſe videt̄.Propterea
fruſtra poſtea nitit̄ infirmare.Idē
in parte quo putē filius creatur de
curio:nā ſi non cōtradicūt:cōſenti
re videt̄:vt.ff.ad municipa.l.quo
tiēs.et de decurio.l.honores.§.pa
ter.Idē in fideiuſſore a tutore noīa
to q̄ patit̄ nomen ſuū ſcribi in actis
et nō contradicit:q vr̄ conſentire et
p ſolenē ſtipulationē ſe obligare:
vt.ff.de fideiuſſo.tuto.l.iiij.§.vlti.
idē in eo q̄ ſe pſente rē ſuā patitur
obligari:et non contradicit:qr con
ſentire videt̄:vt.ff.de pignoribus.l.
fideiuſſor.§.pater.Idem in ea filia
qua preſente et nō contradicēte:cū
cām cōtradicēdi haberet pater ex
peritur de dote:qr cōſentire videt̄.
ff.ſolu.matrimo.l.ij.§.voluntatem
Idem generaliter in quocūq̄ q̄ pa
titur alium expediri de iure ad ſe
pertinēte:vt ptʒ in plura exempla:
vt.ff.de re iudic.l.ſepe.ſed cōtra vr̄
ff.de fur.l.qui vas.§.vetare:ſed ibi
contradicēdo forte nō poterat im
pedire:et iō p cōſentiēte nō habet̄:
vt.ff.de lega.ij.l.titia.§.lucia.et.ff.
de pigno.actio.l.gaius.et ibi not.
et in preallegata.l.ſepe.de re iudi.
Preterea contra regulam videtur

in.d.c.nonne.In
no.in.c.in geneſi
de electio.et abb.
in conſi.lxxxviij.
lib.j.et in.c.pe.de
pcur.et aliqd in
c.cū dilect⁹ in.j.
col.de conſue.et
in.c.dilecti.de ar
bi.et per ſpecu.ti
tu.depoſiti.§.ix.
p totū.vbi vero
vltra taciturni
tatē interuenit
aliq̄s actus poſi
tiuus:tūc tacens
ſine dubio habe
tur p cōſentiēte:
vt not.bart.in.l.
quo eni.ff.rē ra
tam haberi.et ex
hoc infert q qui
ſciēter recepit li
teras alicui⁹ in
qb⁹ dicebatur q
erat debitor mit
tētis:nec illico
reclamauit:vide
tur ɔſentire.Ad
hoc eſt bo.tex.in
l.ſi filiuſfa.et ibi
bar.Ang.et pau.
de ca.ff.ad mace
do.q notat p li
teris cābij.et vi
de bart.in.l.titi⁹
ſcio.ff.de conſti.
Pe.qui dicit illā
l.ſi filiuſf.eſſe ad
illud dictū ſing.
pro quo vide bo
nū tex.in cle.j.de
procu.et ibi car
di.florē.et doc.et
abb.in.d.c.peñ.
de pcu.et Alex.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

in addi. ad bart. in. d. l. qui eſt em. ⁊ cepol. in caute la. xxxiiij. ⁊ in cõſi. lxij. col. iij. verſi. vij. ⁊ Jo. bap. in addi. albe. de roza. in dictionario. in lr̃a tacẽs. et mattheus de matth. Inno. colũ. iiij. ver. no. mirabilẽ modũ extorquẽdi ↄfeſſionem: no. tñ ꝙ in onerosis ⁊ maxime obligãtib⁹ ꝑſonã regulariter tacẽs: habet pro ↄdicente. ⁊ hic ꝑ Dy. in rł̃a seq. is qui. ⁊ no. ff. de ꝑcu. l. filiusfa. §. inuict⁹. ſecus in re cõcupiſcibili ſeu ⁊ cõmodum afferen. vt not. in. l. q̃ patitur. ff. mãd. et fuit theorica: Innoc. in. d. c. in geneſi. et qđ habet ꝑ Jo. and. in glo. hic ⁊ in. c. ſicut. de elec. ꝰ. eo. lib. ⁊ vide And. barb. in. d. c. cũ dilectus. de cõſue. ⁊ Ant. corſ. i ſuis ſing. in litera taciturnitas. ⁊ alexan. in. l. que dotis. ff. ſoluto mr̃i. ⁊ plene per Fel. in. c. cum. M. in xvj. col. poſt prin ci. de cõſtitu. ybi

aperte. ff. eo. titu. l. iure autẽ. et de arbi. l. ſicuti. vbi preſens nõ videt̃ cõſentire. lꝫ cõtradicendo poterat impedire: lꝫ dici poteſt ꝙ aut agitur de preiudicio generãdo ꝑſenti: aut alteri extra perſonã preſentis ⁊ tacẽtis: pᷓo caſu habet locũ regula. Scđo cõtraria: ſicut ptꝫ ꝑ ſimile in perſona tuto. q̃ lꝫ ſit pñs his q̃ cũ pupillo agũtur: nõ vr̃ propterea conſentire: nec auctoritatẽ ꝓbere niſi expſſe loquat̃. ff. đ auct. tuto. l. j. i fi. ⁊. l. ij. ⁊. iij. Itẽ ↄria vr̃ regula q̃ immediate ſubijcit̃ is q̃ tacet. ⁊c. ſed ſolues. vt ibi Dy.

Idem.

Is q tacet nõ fatetur: ſꝫ nec vtiqꝫ negare videtur.

Duo dicit: primo qđ ille qui tacet: nõ videt̃ fateri. ſcđo qđ ille qui tacet nõ videtur negare. Reſponſio autẽ regule eſt quod tacere eſt medium inter illa duo extrema et expreſſum cõſenſum ⁊ expreſſam cõtradictionem. huius autẽ exem pluꝫ proprie colligitur. ff. de tribu. l. j. §. ſcientia. nam vbi domin⁹ expreſſe conſentit contrahentibus. tenetur inſolidum: vt vbi vero cõtradicit: tenetur de peculio: ⁊ dedu cit quod ſibi debetur. ff. de pecu. l. ſi quis ſeruum. §. etiam. ⁊. l. quotiens. ſed vbi tacet ⁊ non cõſentit nec contradicit: ⁊ eo ſciente cõtrahitur: tunc eligitur quedaꝫ media via: qꝛ tenet̃ tributaria. ⁊ cõcurrit vna cum alijs creditoribus. vt in preallega. l. j. §. ſentẽtiam. Sed videtur nec regula dicere contraria precedenti. Et ideo ſolent aliqui dicere maxime. ff. de procu. l. filiuſfa. §. inuict⁹. qꝛ vbi tractat̃ de aliq̃ obligãdo: taciturnitas nõ opat̃

ponit regulã cõ. v. fallent. ⁊ ia. de pla. i. l. pari. C. đ filioſa. li. x. ⁊ bal. in dicta. l. filiuſfamilias. §. inuictus. de ꝑcu. ⁊ Innocẽ. in ca. ſicut tuis de ſymo. et Lud. bolog. in. l. ſi. ff. de appel. in ſecũdis. iter ꝑte. ⁊ Joã. fa. i. §. admonendi. inſti. q̃bus mo. ius pa. po. ſol. ⁊ ibi chriſtofo. porc. Jaſ. de mayno. in addit. ⁊ ſingul. bal. in. §. ſed ſi ptꝫ. e. titu. ⁊ in. l. ſi ſine voluntate. C. ad. ſena. velleya. et in. l. j. C. vñ vir ⁊ vxor et car. Alexan. in. c. feriati. xxxij. diſtin. ⁊ plene per archid. et eundem cardi. in. ca. ſi ſeruus. in ſecundo. liiij. diſtinctione: et Joannes andre. hic in nouel. et Philippus. frãc. vbi dicunt archidiaco. Joannes. andre. ⁊ Cardi. alexan. vnũ not. dictum. quod ſi canonicus fuit electus ad aliquã dignitatẽ et ep̃us eo ꝑſente dat ꝓbẽdã ſuã: ⁊ ipe nõ cõtradicit

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

valebit ex nūc talis collatio pretēde dato ꝙ poſtea caſſetur electio di-gnitatis:non poterit tamē poſtea iſte ad ſuā prebendam reuerti quē per predicta viſus eſt habere pro derelicta.qđ no.⁊ vide Bart. in.l.j.C.de rela.dicens ꝙ in iudicio tacens videtur conſentire.⁊ tenet Bald. in.l.iij.C.qūo ⁊ quando iud. vide cepolā in cautela.cxxiij. inci. eſt dubiū.⁊ad materiā reglarū.vide lu-do.pōt.de vrbei ſuis ſing.fo.xiij. col.j.℣.modo pone ⁊ vltra caſus fallētiales ꝙ tacēs hr̄ p ɔſentiēte ſcʒ fauore pupilli:⁊ reip. vt dicit Dy.hic i.c. is q̄ addi.lud.đ ro. aliū fauore eccleſie:vt ipe no.i cō ſi.cccxj.poſt pnc. adde.bal.abb.⁊ fely.i.d.c.nonne. vbi Fely. ponit tres rl̄as cū pluribꝰ fallentijs.⁊ vide Fel.in.c.veniēs.de ſimo.⁊ i c.cāʒ mr̄imonij. col.iij.verſ.ij.declaratio.de off.đ leg.⁊ Lāfran.de oīa.i tracta.ſuo de arbi.ſup ℣bo emologatio.

☞Adde vltra hic in apo.adducta.qđ notaui in apo.ad iſtū.§.in reg.ratihabitionē.i ℣ſi.renūciaſ ſe.⁊ vltra panor. i.c.ad hoc.nu.vj. et quod ibi poſui in apoſtil.ad ipſum in verſi.te netur reſpōdere.

ɔſenſuz.vt.d.§.iuictꝰ.⁊ hoc fallit ꝑpter fauorē reip. in pr̄e:quo ꝑſente et tacente filius creaꝛ decu. vt.ff. ad muni.l.ij.⁊ de decu.l.honores.§.fi.Item fallit fauore pupilli i fideiuſſore tutoris q̄ patiꝛ nomē ſuum ſcribi.vt.ff.de fide.tu.l.iiij.§.vlti.ſed vbi agiꝛ de aliquo preiudicio vel exceptionē:q̄ tacet cōſentire videtur.vt in reg.precedēti.⁊.C.q̄ milita.nō poſſūt.li.xij. l.ſup ſeruis.de epiſ.⁊ cle.auſ.ſi ſeruis.⁊.ff.de pign.l. fide.§.pater tn̄ cōtra predictā ſolutionē eſt.ff.de furtis.l.q̄ vas.§.vetare.vbi tractaꝛ de exceptiōe parāda.⁊ tn̄ qui tacet ꝑinde habeꝛ ac ſi non conſentiret. Itē obſtat per eundē modū.ff.de leg.ij.l.titia.§.iul. de pig.ac.l.gaius mō cōuenientius circa ſcđm arti.j. vbi tractaꝛ de exceptiōe parāda vel preiudicio. dicēdū eſt ſicut caueꝛ iſta regl̄a iuris.ſ. ꝙ qui tacet. non videtur cōſentire:nec etiā cōtradicere: q2 tacere eſt mediū inter cōſenſum cōtradictionē.ſi quādo aliud mediū fuerit effectū vnum extremoꝝ aliq̄n alterius nā ſi cōtradicēdo poterat impedire:tunc tacite aſſimilatur conditioni.vt.l.gaius.et.l. titia.§. lucia.et de re iudica.l.ſepe.Et hec vera ſunt: vbi proprie nō inueniret effectum diſpoſitionis mediij:ita ꝙ diſtingatur diſpoſitione cuiuſlibet extremorum.Sed vbi eſt in inuenire effectū diſpoſitionis: tunc mediū nō trahitur ad extrema.i.tacere nō trahiꝛ cōſenſum:vel cōtradictionē:ſed quadā via media diſponiꝛ. vt ꝑtʒ in dicta.l.j.§.ſcientiā.ff.de trib.⁊ hoc caſu ꝑprie intelligitur hec regula:⁊ eius exemplum.Dy.

¶ Idem.

Inſpicimus in obſcuris qđ eſt veriſimiliꝰ vel quod plerumq̄ fieri conſueuit.

¶ In hac regula continetur certitudo ⁊ declaratio eius quod eſt obſcure prolatum: qđ percipitur dupliciter.Nam primo ex veriſimilitudine verbi gratia. Uendo tibi librum pro.x. et ego venditor dico me ſenſiſſe.de decem libris turoneñ.et tu emptor

de.x.libris puſinoꝝ ſenſiſſe te dicis. Dubitatur de qua pecunia videat̃ actum. ⁊ dr̃ ꝙ primo inſpicere debemus id qđ eſt veriſiſius.nam ſi libra valeat.x. li. turoñ.actum videat̃ veriſimilis de turoneñ.ſi peruſinorũ tũc videatur actũ de puſinis[a] Sed ſi cõis eſtimatio libre mediũ teneat:ita ꝙ non apparebat cui eſſet proximior:tũc ſequimur ꝯſuetudinẽ regiõis: vt hic.⁊.ff.eo.l.ſemper in ſtipulationibus: ⁊ ad idẽ.ff. de reb.dubijs.l.j.⁊.l.vtrũ.§.queſitũ.⁊ ad treb.l.quoties.Itez ſi lego tibi.x.⁊ nõ apparet de qua pecunia ſenſerim inſpiciem⁹ qđ eſt veriſimilius:⁊ ex vicinitate ſcripturarũ precedẽtiũ vel ſequẽtiũ:vt.ff.de leg.j. l.ſi ſeruus pluriũ.§.fi.de teſt.heredes palã.§.ſed ⁊ ſi notã.⁊ de here.inſti.l.qui non militabat.§.lucio.

¶ Sed contra regulã videt̃.ſ.eo.ca.in obſcuris.vbi dicit in obſcuris minimũ eſt ſequẽdũ. Dicẽdum eſt ꝙ illa ſm iſtã intelligit̃:qꝛ ſequimur qđ eſt minimũ in obſcuris:ideſt vbi qđ veriſimilius nõ apparet. vt ibi dicit.Ordo igit̃ ſm intellectum ſcripturaꝝ obſcuritatẽ cõtinẽtiũ hic ſeruandus videt̃:qꝛ primo ſequimur voluntatẽ:ſi de ea põt apparere:vt.ff.de condi. ⁊ demonſt.l.pr̃.in prin.⁊.§.ꝯdi.de rebus dubijs.l.in ambigua.⁊.C.de lib.pre.l.iij.In ſecundo ſequimur id qđ eſt veriſimile:vt hic eſt.ff.eo.l.ſemper in ſtipulationibus.⁊ de reb⁹ dubijs.l.cũ id teſtõ.⁊ de leg.j.l. cũ res.ij.rñ.Veriſimilitudo autẽ percipit̃ aliquando ex cõparatione reꝝ adinuicẽ vel cõparationẽ rei ad preciũ:vt dictũ eſt ſupi⁹ in exẽplo.⁊.ff.de rebus du. l.j.⁊ vtrũ.§.cũ quidã. Aliqñ ex vicinitate ſcripturarũ.vt.de.l.ſi ſeruus pluriũ.in.fi. Aliqñ ex dignitate perſonarũ.vt.ff.de au.⁊ argẽ.leg.l.titia.§.ſcya.⁊ de adi.leg.l.cũ alimẽta.Aliqñ ex charitate ⁊ neceſſitate perſonarũ.vt.d.l.ſi ſeru⁹ pluriũ.§.fi.Aliqñ ex cõſuetudine regionis.Aliqñ ex cõſuetudine loquẽtis. vt.de.l.ſeru⁹ pluriũ.⁊ hic in fine iſti⁹ regule. Tertio vbi veriſiſius nõ apparet.recurrit̃ ad propriã ſignificationẽ verboꝝ:vt.ff.de leg.iij.lege nõ alit̃. Quarta ſi verboꝝ ſignificatio non eſt certa:ſequimur qđ eſt minimũ.vt.ſ.eodem cap.in obſcuris.⁊ de leg.j.ſi ita ſcriptum.⁊.l.apud iuli.§.ſcio.⁊ de leg.iij.l.nummis. ⁊.l.qui concubinam.§.cum ita.Quinto ſi non appa ret quid ſit minimum iudicatur.non valere:vt. ff.de teſtã.tuto.l.duo ſunt titij.⁊ de reb.dub.l.ſi fuerit.⁊.l. ſi quis pluribus.⁊ de manu.teſt.l. cum ex pluribus. Dynus.

¶ Idem.

de poſtula.p̃lato.⁊ no.alex.ꝯſi.lxj.vol.iiij.⁊ cuz alleg.Ludo.põ.ſing.ſuis.fo.xiiij.voluit allegare eũ ſing.ſuo.cccclxxxv.in ca.inferior a p̃ncipe.qđ ſing.etiã allegaui.ſ.in preallegregula.ratihabitionem.

a ¶ Adde Dy.⁊ q̃ ibi dixi in prima additi. circa monetaz ⁊ circa alia hic notata plene ibi in.ij.eſſes.apoſtil. in regula.i obſcuris.ſ.eodem.

☞ Adde ad p̃poſitum eoꝝ q̃ hic habẽtur: qđ notaui in apoſti. ad iſtũ poſt do. co apoſt. meũ.ſ. i reg.i obſcuris.i verſ.l.immunis. Oldra. cõſi. xiij. xxxv. ⁊. ccxlix. et And.de iſernia.i titu.q̃ ſint regalia.in verſi. pecunie.in vſib. feu.

b ¶ Adde qñ veriſimilitudo operetur ⁊ attendatur.Barto. Bal. Alex. ⁊ doc. moder.in. l. ſi ſeru⁹ pluriũ.§.fi.ff. de le.j.⁊ Bar.in.l.ſi fuerit. ff. de reb⁹ dub.et Joan. de

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Qs q in ius ſuccedit alteriꝰ eo iure q̄ vti debebit.

¶Et de iure agendi ꝛ iure excipiē di loquit̃ regula.vt.ff.eo.l.inuitus .§.plerumq̃.ꝛ in ſucceſſore vniuerſali procedit per oīa propue tam actiue ꝙ paſſiue.actiue: q: ius agē di qđ cōpetebat defuncto ſiue erat reale ſiue perſonale: ſiue in mixtū: ſiue i rē ſcriptū cōpetit heredi paſſiue: q: ius agēdi qđ cōpetebat cōtra defunctū cōpetit cōtra heredē: vt inſt.de perpe.tēp.circa p̄nc. Itē ius excipiēdi qđ cōpetebat: defuncto cōpetit heredi: ꝛ ecōtra qđ cōpetebat cōtra defunctū cōtra herede m.ꝛ iō ad regule declaratione ꝛ eoꝝ q̄ dicta ſunt ꝑ regula exponē da dicēdū eſt ꝙ quidā dicunt̃ ſucceſſores vniuerſales: vt heredes: bonoꝝ poſſeſſores ꝛ ex trebelliani ca ſucceſſores.ꝛ iſti appellant̃ proprie ſucceſſores[a] iuris: q: i ius vniuerſum qđ defunctꝰ habuit ſuccedūt.ff.de here.inſt.l.quotiēs.§.heredes ꝛ colligit̃.ff.ꝺ v̄b.ſig.l.nihil.

¶Quidā v̄o dicunt̃ ſucceſſores ſingulares: vt emptores ſingularū rerum ꝛ donatarij ꝛ legatarij ꝛ iſti appellant̃ ꝓprie ſucceſſores i rem q: nō in ius vniuerſum: ſed ius ſingulare ſuccedūt.ff.de edēdo.l.quedam.§.his aūt. ꝛ de iureiu. l. etiā ſi in rem.ꝛ quoꝝ leg.l.j.§.illud tenendū. hijs p̄miſſis dicendū eſt ꝙ ius agēdi qđ cōpetebat defuncto cōpetit vniuerſali ſucceſſori. ecōtra qđ cōpetebat cōtra defūctū cōpetit ꝯtra heredē[b] vniuerſalē ſucceſſorē. ¶Itē ius excipiēdi qđ cōpetebat ꝯtra defūctū ꝯtra heredē cōpetit. In ſingulare aūt ſucceſſore dicēdū eſt ꝙ ius excipiēdi trāſit ipo iure i ſingulare ſucceſſorē[c]. ff.

ſmo.l.l. ſi ita ſcriptū.ff.de le.j. Et qn̄ in teſtibus vide fel.in.c.ſignificauerūt.co.v.& ſi.no.ff.ꝺ teſti.et l.c.audit col. v. de p̄ſcri.ꝛ ibi q̄d dicat̃ veriſimile ꝛ in.c.q: veriſile ꝛ ibi Fel.de p̄ſū. ꝛ bal.in ꝯſi.lxxv. incipi.litere.j.li. ꝛ q̄uo probet̃ veriſimile vid bal. in cōſi.cclxxvj.e. vo. Adde an cōtra veriſimilitudinem admittat̃ probatio ꝛ diſti. ꝙ non niſi cauſa cognita vt nota. Car.ꝛ doct. in.c. quāto.de p̄ſum. Panor.ca.q: veriſimile.eo.ti.fa. c.filij. de here.li. vj.diffuſe tetigit Archi. vij. q.j.c. pontifices.ꝛ ſpe. in titul.de pb.§. nūc dicēdum. in prin. ꝛ vtrū maior veriſimilitudo tollat minorē no.Bal.in.l. ſiue poſſidetis ad finem verſi.itē no. C.de proba.

a ¶Adde quis dicatur proprie ſucceſſor Bal. in conſi.ccccviij.co. ij.verſi.ſi ex ſecūdo.libro.iij. ꝛ ibi etiā dicit quod ſucceſſio vniuerſum ius ſignificat.facit.l. nihil. ff. de verborum ſignificatio.ꝛ gl. Joan.fab.ꝛ Ange.aret.inſtit.de auctoꝛ.tu. in p̄ncipio.

b ¶Adde text. Cy.Bal.ꝛ ſequaces in.l. vna . C. de act.ab hered. ꝛ cōtra heredes. incipi.ꝛ pulchrū ꝯſil.Bal. ad hāc regulam.in conſilio. lxxvij. incipiente in quodā contractu. volumine.iij.ꝛ Joan. de plat.in.l. quiſquis.in.iij .notabi.C.de cohorta. libro.x.

b ¶Adde ꝙ idē tenent Barto.in ſua diſputa.incipiente ciuitatis Piſane. columna.iij.ver.v.Sz an ſucceſſor ſingularis teneatur ſtare colono.vid Bar.bal. Alex.ꝛ Frā.de are.i.l. ſi filio .§. ſi vir . ff. ſo.ma.ꝛ Bal.i.l. diuortio.i.p̄n.eo. ti.ibi.Lud.bo.in p̄ris interꝑ . ꝛ in l.puidēdū.C.de decu.li.x. ꝛ Bar. ſoꝫ.ꝺſenis.i.rub. ff.ſolu.matri.co. ix.verſi.p̄terea.ꝛ

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Alex.cōſi.cxviij.⁊ conſil.cxxij.vo.v.
⁊ Abb.ſicc.in ſua diſpu.in cip.ſem⸗
pronius clericus.ꝟ.ad quintū arg.
⁊ xpof.por.⁊ Iaſ.in addi.ad eū. et
ibi Ang.are.in §.fi.de loca.⁊ cōdi.
inſti.et in deci.ca
pel.tho.cccclxx.et
deciſ.pala.grat.
dalph.q.cccclxx.
⁊ text.in.l. arbo⸗
res.§.pēſiōes.et
Frā. de rāpo.in
ſuo cōſi.qđ ponit
inter cōſi.dñi Io.
cald.tit.de loca.
cōſi.j.⁊in cōſ.vij.
eo.tit.⁊ Ange.in
cōſi.ccxlv.colū.v
ꝟ.v.ff.de vſuf.cy.
Bar.bald.⁊ ſeq.
in.l.emptorē. C.
đ loca.⁊ Abb.ſic.
in.c.fin.ne prela⸗
tus vices ſuas.
⁊ Lu.de ro.i ꝯſi.
xxij.co.ij.Bal. in
cōſi.ccxxv.⁊ in cō
ſi.ccccxiiij.li.iij.⁊
Ang.cōſ.ccxliiij.
et Anto.corſe.in
ſuis ſin.in lr̄a pa
ctū.and.⁊ bar.in
repe.Ioānine in
c.Raynald⁹.car
ta.xj.col.iij.i pn.
⁊ Ol.i.xxiij.co.ij.
poſt mediū.đ te
ſta.ſed an pactū
vel ꝯctū prede⸗
ceſſoris ſeruare
teneať vide Lu.
de ro.in ꝯſi.cxvj.
⁊ tex.et ibi Abb.
⁊ doc.moder.i.c.
veniēs de trāſa.
⁊ in.c.epi.de re⸗

de contrah.emp.l.dolia.§.eū.et de
iureiu.l.etiā ſi in rem. de heredita
te.ven.l.emptori ⁊ de excep.rei iu⸗
dic.l.ſi tm̄.§.iul.⁊.l.ſi mr̄.§.itē iul.
⁊ de reg.iur.l.iuit⁹.§.plerūqꝫ Item
cōtra ſingularē ſucceſſorē ſint ipſo
iure.vt.ff.cōi diuidun.l.in hoc iu⸗
diciuꝫ.§.ſi inter ſocios ⁊ ꝑ ſocio.l.
idemqꝫ in fi.⁊ de pigno.l.ſi ſupera
tus.in fin.et de excep.rei iudi.l.exce
ptio.Et hoc eſt intelligēdum de iu
re excipiēdi coherente rei.In iure
autē exipiēde pſone diſtinguitur qꝛ
ſi ſucceſſor ſingularis habeat titu⸗
lū lucratiuū vel quaſi obſtat ſibi ex
ceptio q̄ obſtabat actori:ſed ſi non
habeat titulū lucratiuū:tunc nō ob
ſtat niſi vtereť acceſſione ex pſona
actoris.vt.ff.de exce.l.ſi in reꝫ lega
tā.et de doli exce.l.apud celſum.§.
de auctoris.et.§.ſi cū legitima⁊.§.
ſi q̄s autē.et.§.auctoris.Ius autē
agēdi mere perſonale nō trāſit ad
ſingulare ſucceſſoreꝫ ſine ceſſione.
vt.ff.de pec.q̄s ergo.in fi.⁊ vſufru.
quēad.caueať. l.oēs.§.ſi heres et
de contrah.emp.l.qđ ſepe.§.ſi res
et de edil.edic.l.ſciēdum.§.deinde
et de pecu.l.ſi ſticho.et de verbo.
ſignificati.l.ſciendum.§. vltimo.
Item nec contra ſucceſſorem ſin⸗
gularem.vt.ff.de eden.l.quedam
.§.is autem.⁊ ad trebel.l.j.§.ſi he
res.C.de actionibus et obligatio⸗
nibus.l.prima. Cum ius perſona
le in rem ſcriptam tranſit in ſin⸗
gularem ſucceſſorem ſine ceſſione
vt.ff.de aqua pluuia.arcenda.l.ſi
tertius.§.ſi quis prius et de iti⸗
nere actuqꝫ priuato.l.apparet.§.

bus eccle.nō alie.⁊ in.c.ij.de rerū
ꝑmuta.⁊ Bal.tn.d.conſi.ccccxiij.et
in conſi.ccxlj.li.iij.⁊ Dy.⁊ ſeq.in.l.
digna vox.C. de lega. vbi ponunt
quid in pncipe:⁊ vide pulchre An⸗
toniuꝫ corſeti in
ſuo eleganti tra⸗
ctatu de ptāte re
gia.in.q.xcviij.
et deci. capella.
tholo.lxx.vbi po
nit de ſucceſſore
in bñficio an te⸗
neať ſoluere de⸗
bita pdeceſſoris
☞ Adđ in quā⸗
tū querit an ſuc⸗
ceſſor vl'is hēat
ſtare colono:qꝛ
de ſingulari nō
eſt dubiū ꝙ non
vt no.i.l.empto⸗
rē.c.loca.niſi ha
beat vtile dñiuꝫ
vel aliud ius qꝛ
conduxit ad lon
gum tempus:qꝛ
tunc non poteſt
excipi a ſucceſſo⸗
re ſingulari ita
ſingula.no.alex.
in.l.ſi filio.§.fin.
ſoluto matrimo
nio vel niſi hēat
hypothecā in cō
ducta:qꝛ eā reti⸗
net donec reſti⸗
tuať ſibi pēſio ſo
luta ⁊ ſoluať in
tereſſe vt p Bar⸗
tho.⁊ Alexan.in
allega.l.ſi filiofa
mi.idem Barto.
in.l.j.§.quod au
tem.ff.de ſuper⸗
fici.⁊ in.l.ēptorē.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

C.loca.⁊ in.l.fundũ. ff.eo.⁊ Bald. in.l.j.C.de fruc.⁊ litiũ exp.vl'is ꝟo ſucceſſoꝛ tenet̃ ſtare illi et vt nota. Bar.⁊ Alex.⁊ doc.in allegata.l.ſi filiof.§.ſi.niſi ꝑtiario vt ꝑ eos ibi. vbi et̃ pau.d̃ ca.⁊ lud.ꝫ.Bald.in l.certi.c.locati et in.l.j.C.de fru.et litiũ expẽ.et ꝗd i vſurario ſucceſſore:⁊ dic ꝙ tenet̃ ei ſtare vt ꝑ alex et Bar.in alleg. l.ſi filioſa.⁊ in.l. ſi habitatio.ff.de vſufructu. Sec⁹ autẽ eſt in vſufructuario niſi ſit expreſſe dictum vel pẽſiões reſeruate dño.l.arbores in pñci.ff.de vſufru.⁊ Bal.in.l.j. ad finẽ.verſi.pone maritus.C.d̃ fruc.⁊ litiũ expẽ.

a ¶Adde an priuilegiũ ꝑſonale vt mulier ꝓferat̃ in ꝑſonalib⁹: vt d.l.vna.C.de priui.dot.⁊ l.dabimus.et ibi do.ff.de priui.credi.et priuilegiũ reale ꝙ preferatur hypothecarijs habentibus tacitaꝫ:vt.l.aſſiduis.C.qui potio.in pig.et.§.fuerat.de act.inſti.trãſeat ad heredes.dic ꝙ non vt tꝫ Bart.in.d.l.vna.verſi.q̃ro igitur de quo ibi per Cy Bal.⁊ ſaly.⁊ Ang.are.Joã.fa.⁊ Jaſ.in.d.§.fuerat.⁊ q̃ not.dy.in regula qui prioꝛ.⁊ in addi.vlti.et no.qñ priuilegiatus ſuccedẽs non priuilegiato vtatur priuilegio ſuo

j.et.l.ſeq.Jtẽ cõtra ſingularem.vt.ff.de aqua.plu.arcem.l.empto.⁊.l.poſt venditionẽ.et.d.l.apparet.§.j.et quoꝝ leg.l.j.§.aliud.Sꝫ opp.ꝙ ſucceſſoꝛ non vtatur eodem iure quo vtitur ille in cuius locum ſuccedit:vt patet in muliere que priuilegiata eſt in perſonali de dote et tamen heres eius extraneus non vtitur eodeꝫ priuilegio.vt.C.de priui.dot.l.vnica[a] et q̃ potiores.in.pig.habeã.l.fin.§.exceptis.Jteꝫ patet in extraneo herede mariti:vt ſolu.ma.l.maritũ.⁊.l.ſeq.⁊ de re iudi.l.ſciendum. ¶Sed dic ꝙ aut id erat coherẽs perſone:⁊ in fauorem perſone inductũ:aut erat coherens re vel cauſe. Nam ꝓ primo caſu regula nõ ꝓcedit.ſecũdo ⁊ tertio habet locũ ſimpl'r vt.ff.eo in priuilegia.⁊ l.in orationib⁹.⁊ diſtinctum eſt ꝓ plene.ſ.eo.ꝓuilegiũ.Jtẽ opponitur de acti.iniuriarũ:q̃ ſucceſſori etiã vniuerſali nõ datur[b]:vt.ff.de iniurijs.l.iniuriaruꝫ ſed dic ꝙ aut actiones ſunt ꝓdite ad vindictã:aut ad perſecutionẽ rei:vel pene primo caſu nõ tranſeũt ad heredes lite nõ cõ-

in materiam in qua ſuccedit. vide ſing.remiſſiones ꝑ Fel.in.c.de q̃rta.de pſ.col.xiiij.poſt mediũ.verſ.ponit Abb.et pet.de ferra.i.forma libel.de reſti.in integ.in gl.ſup verbo eundẽq3.col.pe bar.in.l.fiſc⁹.ff.de iure fiſci.et Abb.ſiccu.in ꝯſi.ix.lib.j.⁊ de cap.tho.q.ccxvij.

☞ Addo inquãtũ hic loquat̃ de priuilegiato ſuccedẽte non priuilegiato.bal.oĩno in auc.q̃s actiones nu.x.ver.q̃ſtio ſtat in hoc ⁊ quod ibi poſui in apo.ad ipſum in ꝟ.vtit̃ ſuo ꝓuile.C.de ſacroſanct.eccle.vbi etiam Cy.⁊ fulgo.⁊ plene.ꝑ Semi.poſt tex.et gl.⁊ ibi.c.j.ſ.de iure pa.iſto libro.

b ¶Adde quando actio iniuriarũ trãſeat ad ſucceſſorẽ.gl.Cyn.Bal.et ſaly.in.l.fi.C.de here.vel actio.vẽd.⁊ Bar.ibi Alexã.in add.l.iniuriarum.ff.de iniurijs.vbi q̃rit Alex.an pro iniuria illata abbati agat ſucceſſoꝛ ꝓ hoc ad bal.j.l.fin.§.j.C.de bo.q̃ li.co.j.⁊ ꝑ ab.⁊ doc.in.c.qd̃ ſicut.§.ſup eo.de elec.et vide ad ſupradictã gl.ꝑ bar.in.l.cum emãcipati.§.emãcipatus.ff.de col.bo.tex.gl.Bal.⁊ Alex.in.l.ſi eum q̃.§.iniuriaꝝ.ff.ſi quis cau.⁊ Barto.in.l.j.§.heredẽ.ff.de priuatis.deli-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

et bal.in.l.j. col. x. C. ſi ex deli. de fūc.⁊ q̄n actio de ſcendens ex deli cto tranſeat ad her. vide ibi gl.⁊ oēs ſcribē.⁊ Jo. fa.⁊ ang.are. ſin gul'r in.§. pe.in ſti.de pp̄e.⁊ tēp. act.⁊ Bar.⁊ imo. in.l. ex iudiciorū.§.j.ff.de accuſa. vnum tñ nota in materia iniuria rū ad qđ in pra ctica nō aduerti tur ꝙ ſi ille cui ē illata iūria ma lefactorez accu ſat: vel iudicē in ſtigat vel ſollici tat: ꝙ ſi malefa ctor puniat̄ ad vi dictaz publicaz: nō pōt poſtea in iuriat⁹ actionem agere iniuriaruz pro ſuo intereſſe tert⁹ eſt celebris ⁊ ibi alex. in ad ditio.ad Bar. in l.ſed ſi vn⁹.§. ſz ſi ante iudi.ff.de iniur. ⁊ Cepola ſingul'r.in caute. lit.⁊ facit tert.et Alex.in addi. in l.interdū.§. q̄ fu rem.ff. de furtis. ⁊ dixi in.§. xvij. glo.j.in vlti.q.de iuriſd.oīm iudi. lib. conſue. bitu. ☞ Tu addō ad pūn.hui⁹ apo.ꝙ

teſtata.vt.in.d.l.iniuriarum.⁊ ad.l. fal.l.penales.⁊ de co.bo.l.cum emā cipati.§.emancipatus. Secūdo trā ſeūt ad heredes: ſi cōtinent rei per ſecutionez. Itē cōtra heredes.vt.ff. de actio.⁊ obligationi.l.in honora rijs.ſed ſi continent perſecutionem pene.idem. per omnia quantuz ad heredes actoris q̄ trāſeūt ad eos. vt inſti.de pp̄e.⁊ tempo.acti.§.ſed heredibus.in heredibus autem rei diſtinguitur. Nam ſi pena debetur ex contractu.tranſit ad heredes.vt ff.de nau.feno.l.finali ⁊ de verborū obligationi.l.ad diem et nota.ff.de priuati.delicti.l.j.in principio.ſi au tem debetur ex delicto: tunc nō trā ſit contra heredem niſi lite cōteſta ta cum delinquente.vt.ff.de accuſa tio.l.iudiciorū.§.finali: ⁊ de re iudi cata.l.ſcienti.⁊.l.penalia.⁊.C.ex de lic.defunto.l.vna. ¶ Queri autem poſſet ex exceptio excommunicatio nis que obſtat actori: poſſit apponi ſingulari ſucceſſori: vt donario vel emptori ⁊ videtur ꝙ ſic per verba generalia huius regule.⁊.ff.eodem l.qui in ius.⁊.l.in his.§.non debeo. ⁊.l.inuictus.§.plerunqꝫ. Econtra ꝙ non.in.l.apud celſuz.§. de actoris. ⁊.§.ſi cum legitima. Mihi autem videtur ꝙ cum exceptio excommu nicationis perſone coheret ⁊ nō rei ꝙ non aut ſuceſſor habet titulū lu cratiuū vel quaſi: ⁊ tunc obſtat.aut habet titulum non lucratiuum nec quaſi tunc non obſtat [a] vt.d.l.apud celſum.§.ſi quis autē ex cauſa lega ti.⁊.in.§.de actoris.⁊.§.ſi cuz legi tima. ¶ Itē q̄ri pōt an exceptio cō penſatiōis q̄ obſtat vēditori. poſſit opponi emptori.queſtionē hāc mo nent glo.iuris ciuilis.ff. de procu.l. ſi quis rem ſuam.ſed non determi nat.⁊ ideo prima facie videtur dicē dum ꝙ non poſſit opponi. vt. ff. de

verū eſt ꝙ actio iniuriaꝝ nō trā ſit ad hr̄des aut ꝯ eos: vt p Bal.i l.per diuerſas.q. xvij.C.mad.etiā poſt citationē: vt no. Alex.⁊ doc.in l.ſi euz.§.q̄ iniu riaꝝ.ff.ſi q̄s cau. ſec⁹ aūt poſt litē ꝯte.vt no.bar .in l.cū emancipati .§.emācipat⁹.de coll.bo.⁊ in alle. .§.q̄ iniuriarū.⁊ Car.oīno i cler. j.§.vj. de penis. ☞ Adde ꝙ idē tenet Bar. in di ſputatione ſua i cipiente ſaluato ris dn̄i noſtri.co lū.iiij. qui alleg. hic. Dy.

a ¶ Non obſtat Addō an exceptio excōicatiōis ob ſtās cedenti ob ſtet ceſſionario. gl.in.c. iij. de iu re patr.⁊ ibi Jo. an.Car.in dc. q. vij.de exce.tenet ꝙ nō Arch.idem in.c.pia.de exce. iſto.li. ſpe.in tit. de pcu.§.ſequit̄ vide in ver. q̄d ſi excōicat⁹.⁊ Jo.d imo.in.l. ſi cū do tem.§.ſi patri.ff. ſo.ma.Bar.autē in.l.apud celſum .§..ſi.cū legit. ff. de doli.exce.⁊ in

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

l.doli mali.q.pe. ff.de nouatio.diſtinguit.⁊ forte meli⁹ vt ex cauſa ioneroſa q̄ ſupra ſunt dicta ꝓcedāt ex cā vero lucratiua ſecus.

a ¶Adde ꝙ emptorie ceſſionario pōt oppōi exceptio ꝯpēſationis vel alia obij ei ſicut poterat vēditori ⁊ cedenti vt tenet. Cyn. Bal.ang.⁊ Sal. in.l.ei⁹.C.de cōpenſationibus.⁊ Bar.Bal.⁊ ang. in.l.ſi q̄s in rē.ff. de ꝓcu.⁊ Spec. tit.de ꝓcur.§.j.⁊ Bart.mod.'in.l. doli.ff.de noua. ⁊ Alex.in ꝯſi.liiij. col.vlti.vol.ij.et Bal.⁊Saly.in.l. q̄ ſtipendia §.d̄ ꝓcuratoribus.et Bar.in.l.q̄ duos in pnc.ff.de le.ij. ⁊ Pau.de caſt.in ꝯſi.xlvij.col.ij.et deci.capel.thol. q.xciij.in fi.deci. pla.dal.q.cccccl vij.et illuſtriſſimus doctor dn̄s Franciſc.de are. in cōſi.xvj.in fin. ☞ Adde pall, Pau.de ca.cōſilio.ccccl.ccccl.x.et Alexā.cōſil.liiij. volu.ij.

excep.rei venditio.l.fi.⁊ communi diuidū.l.in hoc iudicium.§.ſi inter ſocios.⁊ pro ſocio.idemq̄z.§.fi.Mihi autem videtur ꝙ poſſit opponi: q: oīs exceptio coherēs rei q̄ poterat opponi vanditori pōt opponi et emptori[a]:vt.d.l.fi.ff.de exce.rei vē. ⁊.d.l.in hoc iudiciū.l.idēq̄z.ꝙ autez exceptio cōpenſatiōis rei cohereat ſic oſtēditur.Jure cauet ꝙ exceptiones perſone coherētes non competunt fideiuſſoribus ex perſona rei: ſed coherentes rei cōpetunt[b].vt.ff. de exceptio.l.exceptiōes que ꝑſone. in princip.⁊.§.rei vero.Sz exceptio compenſatiōis ⁊ perſona rei datur fideiuſſori:vt.ff.de compenſatio.l.ſi quid.Ergo ſequitur ꝙ rei cohereat et propterea poſſit emptori oppon i.Dynus.

Idem.

PReſumit ignorantia vbi ſciētia nō probat.

¶Licet hec regula[c] generaliter loquatur: reſtringenda eſt tamen ad ignorantiam facti: vt patet per exempla.Primum enim exemplum poni poteſt in tutore: qui preſumitur ignoraſſe ſe tutorem datum: vt.l.hoc autem.ff.de adminiſtratione tutorum. Secundum patet: quia defunctum ignoraſſe rem quam legauit eſſe alienam vel obligatam: vt ff.de probationibus.l.verius.Item in domino cuius ſeruus militiam ſuſcepit quia preſumitur ignoraſſe: vt.C.qui militare non poſſunt.l.ſuper ſeruis.que exēpla omnia pertinent ad ignorantiam facti In iure autē non preſumitur ignorantia: nec etiam tolleratur: vt.C. de iuris ⁊ facti ignorantia.l.cōſtitu

b ¶Adde gloſ.⁊ ibi Bar. ſingulariter.⁊ Alexā.in addit.l.vbicūq̄z. ff.de fideiuſſoribus.⁊ Bal.ꝑpulchre in.l.tā mandatori.C.de non nume.pec.⁊ Jo. fab.⁊ Ange.are. in.§.fi.inſtit.de excep.⁊ Lud.de roma in ſuis ſingula.fol.ix.colū. j.⁊ Alexander de imola.in conſili. lxvj.volumi.iiij. ⁊ Paul.de caſtr. conſilio.lxxxvij. volumi.j.in antiq̄s.⁊ que nota. Bal.in.l.j.colū.j. verſicu.quero ſi ſuccurritur mulieri.C.ad velle. ⁊ Alexan.in conſilio.liiij.in fi.li. ſexto.

c ¶Adde qn̄ q̄s ꝓſumatur ſciēs vel ignorās.ſpe. in titu.de competē.iudi.ad eam §.j.verſi.ſz nunquid.⁊ Bal.in.l. verius.⁊ ibi flo. de ſaucto Pet.ff. de proba.⁊ phil. Fran.⁊ Albe.de roza.hic.⁊ Alex. in conſi.xxxj.Et ignorantia an et quādo poſſit quē excuſare vid bal in conſilio.cccliiij.in fine volu

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ij.et qñ eſt igno-
rantia credenda
alleganti. Bald.
in conſi.cl.incip.
modo reſtat.eo.
volu.et abb.ſicc.
in.c.innotuit.co.
iij.de electiõe.et
archi. in.c. ꝑpo-
ſuiſti.xcij.⁊ igno
rantia nõ eſt vi-
tiũ.l. faccus. de
leg.iij.bal.in ꝯſi.
ccx.in fi.lib.j. Et
an excuſet a deli
cto.vide Angel.
are.i.§.penales.
ꝟſi.in ca. glo.in-
ſtitu.de actioni-
bus.Et nõ excu-
ſat aliquẽ facien
tẽ actũ clã vt no.
Ludo.de roma.
in ſuis ſingulari
bus inci. regula
eſt col.iij.fo.xx.⁊
vide Dy.et que
ibi dixi in regu-
la Ignorantia.
☞Adde ꝙ vo-
luit allegare Ro
ma.ſingula.ſuo.
cccccccxvij.incip.
regl'a eſt qđ qua
cunqꝫ pſona.pro
quo vide qđ no-
taui i apoſtil.ad
iſtũ in allega.re
gula ignorantia
§.⁊ his adde Fe
ly.in.c.qm̃. colũ.
pe.in prĩci.ver.
quinta cõcluſio.
de ꝯſtitutione.et
Bald.in.l.j.C.de
inter.ma.ꝑ quis-
tiones ⁊ de legi.l.leges ſacratiſſi-
me:⁊.ff.ad.l.corne.de fal.l. diuus.
circa principiuꝫ.⁊.§.c. ignorantia.
Sed opponit̃ ⁊ videt̃ ꝙ preſumit̃
ſcientia etiam in facto:q2 ſi defun-
ctus ſciuit rem alienã:⁊ heres pre-
ſumit̃ ſcire rem alienã:vt.ff.de di-
uer.⁊ tempori.preſcriptio.l. cũ he-
res.⁊ de publicia.l.ſi ego.§. part⁹:
ſed ibi preceſſit ſcientia rei aliene
in pſona defuncti:que continuata
videt̃ in pſona heredis cũ pſonaꝫ
defuncti repreſentet: vt in auten.
de iureiurã amori preſti. ¶Sed cõ
tra hoc eſt aperte.§.eo.cũ qs.⁊.ff.
eo.l.qui in alterius. Sed dicas ꝙ
aut heres cõtendit per allegatio-
nẽ ignorãtie lucrũ captare aut dã-
num vitare. primo caſu preſumit̃
ſcia defuncti cõtinuata in perſona
heredis. vt.d.l. cum heres.⁊.d.§.
part⁹.Scđo non pſumit̃.vt.§.eo.c.
cũ qs.⁊.ff.eo.l.q̃ in alteri⁹. ¶Ulti-
mo diſtingui poſſet aut allegat̃
ignorantia facti aut iuris.ſi facti
aut ꝓpꝛij aut alieni.ſi ꝓpꝛij aut ꝓ
ximi aut dudũ remoti:ſi alieni aut
dudum extranei aut defuncti: in
cuius locum ſuccedit.Et ſi defun-
cti:aut certat de damno vitando
aut de lucro captando aut potuit
peritiores cõſulere aut nõ:vt ple-
ne diſtinxi.§.eo.ca.ignorantia.

¶Idem.

Locupletari non debet aliquis cũ alteri⁹ iniuria vł iactura.

¶Uerba iſtius regule ponuntur
diſiũctiue ⁊ ideo ſufficit interueni-
re alterũ de diſiũctis:vt impedia-
tur locupletatio q2 natura diſiun-
ctiue ita ſe hꝫ ꝙ non reqꝛit vtrũqꝫ
ſꝫ ſufficit alterũ:vt.ff.de ꝯdi.et ꝓde-
bus eſt tex.in.c.
cuꝫ inhibitio.de
clã. deſpon.⁊ vi-
de eũdem Fely.
in.c.cõſuluit.col.
vij.verſic.glo. in
verſi.l.ꝗ. vt al-
lega.glo.in alle-
gata lege.j.de in
ter.mat.
a ¶Adde Bar.
in.l.ſi quis dele-
gauerit.§.fi.ff. đ
noua.⁊ in.l. non
fatet̃.ff.de cõfeſ.
et in.l. celſus.ff.
de vſuc.⁊ Ange.
are. et Jaſo. de
may.in.§. ſi qs.
colũ.ij.⁊ inſti. de
act. vbi expreſſe
tenẽt ꝙ ꝓprio fa
cto ẽ tolerabilis
ignorãtia ſi ſit fa
ctũ multũ de lõ-
ginquo:qđ intel
lige verũ ſm Ja
ſo.vbi.§.qñ tra-
ctat̃ de dãno vi-
tãdo:q2 tũc ⁊ lõ-
ginquitate tpis
bñ ſumit̃ ignorã
tia in fctõ ꝓprio
ſecus qñ tractat̃
de lucro.iſtud ẽ
ſingulare qđ vo-
luit bar.i.l.q̃ fun
dus.§.fu⁹ me ꝓ
illũ tex.ſi ꝑ emp.
qđ ꝯmẽda.Ang.
⁊ Jaſ.vbi.§.et li-
mita alio mõ ꝑ
Jaſo.et ibi adde
abb.i.c.ab excõi
cato.col.vj.de re
ſcrip.⁊ Alexã.in

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ɔſi.cxxxiiij. colū.
pe.ℽ.ꝙ hec opi.
Saly.li.j.et Lu.
de ro.in ɔſi.cccc
lxxxj.ꝛ in ɔſil.cc
lxxiij.ꝛ Alexā.in
cōſi. lxix. col.iiij.
circa fi.ꝛ in cōſi.
clxviij. in princi.
li.v.ꝛ Dy.ꝛ que
ibi dixi in regula
ignorātia .§. eo.
ꝛ Cepo.ɔſi.xxvj.
colūna.vj.
a ¶Addō qs ſuc
cedat clerico.ꝛ i
qb⁹ ſuccedat ec
cleſia:ꝛ Bald.et
Saly.ꝛ ſequa.in
l.ſi qs preſbyter
hic allegata. et
Inno.ꝛ Abb.i.c.
cum in officijs.ꝛ
ca.requiſiſti.ꝛ.c.
cū eſſes.de teſta
mē.cū ſi.Sed q̄
ro incidenter an
eccleſia et clerici
teneanť ꝑ poſſeſ
ſionibus ſoluere
collectas tribu
ta ꝛ alia onera q̄
laici ſoluūt.bar.
ſingulariter ꝛ ibi
pulchre Alex. in
addi. in.l. reſcri
pto .§. ſciēdū.ff.
de mune. et ho
no.ꝛ bar.in cōſil.
clxxx.inci. ſi aliq̄
ꝛ Bal.in.l.j.§. fi.
ff.qd̄ cuiuſcꝫ vni
uerſi.no.ꝛ in ɔſi.
cxlviij.incip.pre
miſſo ſtatuto.vo
lu.j.et Angel.de

modo .l. cum pupillus .§. diſiun
ctiue. ſed.ff.eo.l. iure natu. verba
ponuntur copulatiue:ꝛ ideo requi
ritur omnia copulata concurrere
ſeu ſimul vera eſſe.ff.de condi.iſti.
l.ſi heredi plures.ꝛ de verbo.obli.
ſi quis ita.Duo ergo dicit hec re
gula . Primum eſt ꝙ aliquis non
debet locupletari cum alterius in
iuria.Secundū eſt ꝙ aliquis non
debet locupletari cum alterius ia
ctura ſiue damno . exempla vero
huius regule plana ſunt.ſi enim
preſbyter vel aliquis clericus mo
ritur inteſtatus bona eiuſdem per
tinent ad eccleſiam: exceptis re
bus que cenſibus[a] vel iuripatro
natus vel alij iuri ꝰerant aſcripte:
in illis enim nō ſuccedit eccleſia:q2
locupletareť cum alterius iniuria
ꝙ eſſe non debet: vt.C.de epiſco.ꝛ
cleri.l.ſi quis preſbyter.Itē in pu
pillo qui vendit rem ſuam ſine tu
toris auctoritate ꝛ preciū recepit.
nam ſi recuperat rem nō debet lu
crari precium cum iniuria empto
ris.ꝛ ideo quaten⁹ locupletior ap
paret reſtituere tenetur: vt.C.de
vſu.pro empto.l.vlti.et idem dici
poteſt in eccleſia que teneť ad re
ſtitutionem precij quatenus locu
pletior apparet facta cum eccleſia
pupillo aſſimileť: vt.C.de epiſco.
et cleri.l.orphanotrophos. Et ad
predictorum cōfirmationem acce
dunt.ff.de inſtit.l.quis mancipijs
.§.proculus.ꝛ de conditio.indebi.
l.naturaliter.in fine.et.l. nam hoc
natura cū multis ſimilib⁹. ¶Sed
contra regulam videtur id quod
de vſuc.et ſcriptione tractatur iu
re canonico ꝛ ciui.Cum enim hec
equitas et ille rigor ſcripti repe
riantur hec equitas deberet pre
ferri: et effectum vſuc. et preſcri
ptionis impediri: vt.C. de iudi.l.

peru.i ɔſil.xxiiij.
incip.eccl'ia.et in
ɔſil. ccvj.inci. in
ter ordinamēta.
ꝛ bar.bal.ꝛ Iaſ.
de may.in.l.pla
cet.ꝛ in auť.nul
la cōitas.et.l. de
his.C.de epiſ.et
cle.ꝛ Io.de pla.
in.l.ſi diuina do
mus.C.de exacto.
tribu.la.x.et In
noc.ꝛ abba.ſicc.
in.c.nō min⁹.de
imunita.eccle.et
abb.in ɔſi.vj.vo.
ij.ꝛ ample in ɔſi.
iij.et in conſilio
vj.vo.j.ꝛ Alber.
de roza.in rubri.
de ſacroſan.ecc.
et dñm petrū de
antiboli.in trac.
ſuo.nūc. iij.i.iij.
pte.ℽ. iterdū qs
excuſať a mūeri
bus ꝛ deciſi. par
la. dalphi.q.lxx
ix. ꝛ i.q.ccclxxxj.
ꝛ ibi in addi.ꝛ in
qō. cccclxxxij.et
ſeq.et in addi.et
gaspar.cal.i ɔſil.
vij.titu.de ɔſti.ꝛ
hoſt. in ſumma
de imu.eccl'ia.§.
qb⁹.ꝛ Io.fab.in
l.placet.C.de ſa
croſanctis eccle
ſijs.
☞Addō inquā
tū hic q̄rit an cle
ric⁹ teneať ſolue
re collectā Bal.i
l.ſi placꝫ nu.iiij.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

additi.ad ipm in ver.gabellis.C.
de ſacroſan.eccle. Barto. conſilio
ſuo.ccxx.incipi. pūctus queſtionis
talis eſt.quidā titius olim de peru
ſio.Archi.gemi.et Philip.franch.
in.c.q̄q̄.de cēſi.

alij ne feceris.cedit iſta regula ne-
mo d3 cum aliena iactura locuple-
tari:vt not. Hoſt.in ſum.ꝑludi.§.
vn̄ habuit.Et Card.Alex.in.c.hu-
manū ius.in.ij.nota.j.diſt.⁊ Dyn.

ſ.iſto.lib.panor.
in.c.fi. nume.iiij.
vbi notaui i apo
ſtil.ad ipm in.℣.
aliq̄s gabellas.
de vi.⁊ hone.cle
ri.Aufrerij.in re-
pe.cle.j.in reg.ij.
fallen.xxvij.⁊ ibi
dixi in apoſt.ad
ipm in verſi. ſm
Miorē opinionē.
de offi.ordi.⁊ no
ta.in lr̄is. Spec.
in tit.de cle.con-
iu.verſi. ad hui⁹
autem articuli ⁊
Jo.de por.conſi.
ſuo incipi. oipo-
tentis dei poſtu-
lato ſuffragio ⁊c.
a ¶Adde aliam
ſolutionē ꝙ ſi lo
cupleti cum alie
na iactura nō li-
cet lex tñ ꝑpter
bonū publicū ne
dn̄ia eſſent in in
certo preſcriptio
nē induxit cōtra
vtilitatem priua
tam vt nota.car.
alleg.in.c.ius ge
nerale.j.diſt. Et
vide Pau.de ca-

placuit.ſed ad hoc plene reſpon-
ſum[a] eſt.ſ.eodem ca.poſſeſſor. Et
ideo reſponſione vlterius non in
diget. Jtē ſolet opponi de expēſis
in re aliena mala fide factis que
cedunt lucro dn̄i cum damno im-
pendentis: vt.ff.ad leg.acquil.l.ſi
ſeruus.§.ſi obli.l.ij.rñ.et de doli.
excep.l.paulus. Sed dicenduz eſt
ꝙ ibi nō eſt iniuria impēdētis cum
iniuria non fiat volenti vt.ſ.eo.c.
ſciēti.et.ff.de iniurijs.l.j.§.vſq3 ad
eo. Jtez nec cum damnum ꝙ quis
ſua culpa ſentit ſentire non videt̄:
vt.ff.eodē lege damnuz. ¶Preter-
ea ſi damnū eſſet is quis impedit
videtur eſſe in culpa ſcienter im-
pēdendo in rē alienam.vt.ff.eo.l.
culpa.⁊.ſ.eo.c.non eſt ſine culpa.
Et ideo cū impendētis culpa pre-
ponderet ſequitur ꝙ eius cōditio
deterior eſſe debeat vt.ff. ad leg.
aquilli.⁊.l.in lege acquilia. ¶Jtez
videtur obſtare regule: quia qui
non apponitur exceptionem non
numerate petunie iutra bienniū[b]
obligatur cum effectu:vt.C.de nō
numera. pecu.l. in contractibus.
et.l.ſi ex cautione et inſti.de libel.
oblati.ergo aduerſari⁹ eius locu-
pletatur cū iactura et iniuria non
opponentis. ſed de iure ciuili re-
ſpondetur ꝙ cum fiat legū aucto-
ritate non videtur iniuria fieri ſed

in r̄la poſſeſſor.i
iij. opp.§. eodē.
b ¶Adde quan
do opponi poſſit
exceptio nō nu-
merate pecunie
legiſtas in iuri-
bus hic allega.
⁊ Ange.are.de li
tera oblig.inſtit.
Abba.⁊ doct. in
c.fi.d ſolu.⁊ bal.
cōſi.xlvij.vo.ij.⁊
Pau.de ca.cōſi.
cccxxiiij.in.ij.vo-
lu.nouorū.⁊ Ho-
ſti.d.anto.Abb.
⁊ ibi ſing. Fely.
in.c.ſi cautio.co-
lū.xij.de fide in-
ſtrumentoꝝ vbi
ponit duas r̄las
cū plurib⁹ decla
ratiōib⁹ et fallē.
Et ꝙ q̄s de eq̄ta
te canonica ad-
mittat̄ poſt bien
niū ad exceptio-
nē nō numerate
pecunie.ſ3 Dyn.
hic tenēt do.An-
to.⁊ Abb.ſicc.in
d.c.fi.⁊ ibi Jmo.
⁊ Bal.in.d.l. fin.
ex cautiōe.in.ix.
q.⁊ ibi ampliſſi-

ſtro.in ꝯſi.cclxxxix.col.j.in antiq̄s.
qui ponit vnuz caſum in quo locu-
pletat̄ q̄s cū aliena iactura.vt.l. fi-
na.ff.de neg.ge.⁊ ibi gl.⁊ doct.Et
not.ꝙ ex ꝑcepto qđ tibi fieri nō vis

me.fall.in.ij.q.⁊ Bald.in.l.in con-
tractib⁹.in prin.col.ix.eo.⁊ Alexā.
conſi.clviij.volu.ij. verſi.nec obſt.
⁊ Bald.cōſi.cccxcvj.in prin. volu.j.
et iſta eſt cōis opinio ſm Fely.in

n

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

d.c.ſi cautio. col.
xvij.in pᷓma fal-
len.ſecūde regu.
q̄cq̄ꝫ Spec. titu.
deſtitu.i iteg.§.
q̄ aūt.⁊ do.Ant.
in.c.q꞉ plerique de
immunita.eccle-
ſie.dicant ꝙ la-
pſus biennij in
ducit totale ſilē-
tiū etiaꝫ de iure
canonico ⁊ cōem
opinionē tꝫ An-
ge.cōſi.cliij. inci
pien.iudei ⁊ Lu-
do. de ro.in.l. ſi
diuortio.ff.de ve-
bo.ob.ſed Bald.
in.l.cū q̄s.col.ix.
C.de iure ⁊ facti
ignoran.tꝫ ꝫ dy.
⁊ cōem opi.Et vi
de Lud.bolo.in
l.j.C.de cōditio.
ob tur.cām in ſe
cūdis iterpreta.
Quid ſi iurauit
nō venire de iu-
re nec de facto
vide pleniſſime
in deciſio. capel.
thol. cclxxv. Et
notat ꝙ eccleſia
pōt poſt bienniū
opponere. exce-
ptionē nō nume
rate pecūie vt no
ta.Bald. in aut.
hoc ius porrectū
⁊ ibi.Cy.moder.
C.d̄ ſacroſan.ec.
⁊ Lu.de ro.in re
pe.aut.ſi.r.C.ad
l.fal.⁊ deci.cape.
tholo. cccclxviij.

negari.nō poteſt ꝙ nō fiat cuꝫ dā-
no veritate inſpecta.Et ideo ſi is
qui cōfeſſionē recipiat ſciat ſe non
numeraſſe dicerem q̄d de equitate
canonica exceptio non numerate
pecunie nō excluderet bienno cum
malefidei poſſeſſor nullo tpe pre-
ſcribat:vt.ſ.eo.ca.poſſeſſor. Dy.

¶ Idem.

In pēis benignio rem interpreta- tio facienda.

¶ Si conſtat aliquem commiſiſſe
nam ſi ignoratur vtrum cū armis
interpretamur benignius reum fe
ciſſe violentiaꝫ ſine armis[a] vt per
hoc minus puniatur.ff.de penis.l.
ſi preſes.⁊.l.penul.Itē ſi cōſtat tu-
torē ſuſpectum fuiſſe.⁊ ob ſuſpitio
nē remotā ſi ignoramus vtrū pro-
pter dolū vel ꝓpter culpam beni-
gnus interpretamur:propter cul-
pam remotus intelligatur:et pro-
pterea non ſit infamis.vt.ff.de ſu-
ſpect.tutori.l.hec in enim cauſa.in
principio.Sꝫ obſtare videt regu-
le.ff.de his q̄ no.infa.l.ij.§.exerci-
tum.vbi nō interpretamur in par-
teꝫ que pena reſtringat:ſed in illa
q̄ ampliat:ſed ad hoc reſponſum
eſt.ſ.eod.c.odia.Itē opponitur ſi
vulnero aliquem licet nō occidam
preſumitur in dubio quod habui
animū occidēdi cōtrariū non pro-
batur.C.de iniurijs.l.ſi nō cōuicij:
ergo non interpretamur in beni-
gniorē partē.id eſt eā que inducat
euictionem pene.Itē ſi certum eſt
plures fuiſſe in delinquendi actu
nec apparet quis eorum delique-
rit[b] non interpretamur in partem
benignioreꝫ:quia dicimus omnes
puniri deberi: vt.ff.ad.l.aquilla.l.
item mela.§.ſed ſi plures ⁊. no.l.

vbi ponit q̄d de
minore.⁊ Ange.
in conſi.clvj. cir-
ca mediū vbi li-
mitat hic Dyn.
a ¶ Adde Dyn.
⁊ que ibi remiſſi
ue dixi in penul.
additione in re-
gula i obſcuris.
Nota tn̄ ad hāc
regulā ꝙ in enor
mibus crimini-
bus iudex dꝫ vti
ſeueritate ⁊ n̄ be
nignitate vt.l.di
uus ibi ſeuere vi
dica.ff.de re iud.
⁊ dicit ibi Bald.
in.l.ea.q.in fi.C.
de condi.indebi.
⁊ eſt text.ſing.in
l.reſpiciendū.§.
plane.ff.de pen.
e Alex.in addi.
ad bar.in.l. p̄ſes
ff.de penis.⁊ idē
voluit Innoc.in
c.j.de cōſtitu.vbi
dicit eē licitū iu-
dici i penis trāſ-
gredi leges.⁊ibi
vide āple. fel.in
viij.fal.⁊ Barto.
Bal.⁊ Ang.in.l.
q̄d ergo.§.pena
grauior.ff.d̄ his
q̄ notantur infa-
mia ⁊ in.l.ſi ſeue
rior.C.ex quibus
cā infa. irrogat.
et Cepolā in cō-
ſi.xxxiij.col.xiij.
verſi.x.⁊ vlt.
b ¶ Nec appa-
ret q̄s eo℞ deli-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

querit. Adde qđ notaui.§. in addi. ad iſtū i reg.i obſcuris vbi diffuſe tractat̃ materia pñtis ſpeculatiōis ſcʒ qñ ignoratur qs ex pluribus delictū cōmiſerit ⁊ incꝫtū dixit do.coapoſtil. me⁹.§. in prin. apoſtille p̄cedē. ꝙ in criminibus ⁊c.

☞ Adde vnuʒ dictū ſing. dictū Gerar. de petra ſcā ſingula.ſuo. lxxv.in.c.magnū eſt pulchrū ⁊ laudabile nomē habere.ſ. ꝙ ſi pl'es eſſent inquiſiti ⁊ capti ꝑ aliquo maleficio ⁊ eſſet dubiū a quo eēt tortura inchoanda ꝙ tūc ceſſantibus aliis iudiciis incipet̃ ab illo qui turpe nomē hʒ ita nota. Car.flo.in.c. cuʒ ſm apl'z in.ij.nota.ď p̄ben.li.vj. ꝑ quo facit glo. no.do.⁊ p̄ceptor me⁹ in legib⁹ Jaco.de ſctō Georgio in preludiis feud.in.℣.karolus pl'cherrimuʒ nomen eſt.

a ¶ Adde q̄ dixi poſti dicta re

ad.l.cornel.de ſicca.l.ſi in rixa.⁊.C. ad.l.iulia.de vi publi.l.quoniā multa facinora:ergo videtur regula falſa:ſed diſtinguendum eſt ſicut plene diſtinctum fuit.§.eod.c.in obſcuris[a] quia ſi incertum eſt vtrum delictum fuit commiſſum regula locū habet: quia interpretamur minus commiſſum. ⁊ propterea in minorē penam imponendam:vt dicta lege ſi preſes.⁊.l.penulti.ſed vbi certum eſt delictuʒ ⁊ certa delicti qualitas animus vero delinquentis incert⁹. Item vbi certum delictum ⁊ certa qualitas:ſed in certa perſona regula locū non habet vt latius eſt oſtēſum.§.eodem capi.in obſcuris.

¶ Idem.

Actus legitimi cōditionem nō recipiunt necꝫ diē.

¶ Dicunt̃ actus[b] legitimi omnes quacūqꝫ iuris ſcripti parte inuenti. Juris autem ſcripti partes ſunt ſeptem vcʒ lex plebiſcita ſenatuſconſulta. decreta principum reſponſa prudentium ⁊ magiſtratum edicta.vt inſtituta de iure naturali.§.conſtat.ff.de iuſticia et iure.l.ius autem. Exemplum autem regule probabiliter poni poteſt in electionibus ⁊ poſtulationib⁹ que ſunt legitimi actus et ideo necꝫ eletio necꝫ poſtulatio: poteſt ſub conditione fieri et ſi fiat pro non facta habetur.vt.§.de elect. c.in electionibus.libro ſexto. Item in datione tutoris a iudice facta que non recipit conditionem expreſſam ⁊ ſi adijciatur.reddit dationem inutileʒ.ff. de tutel.l.mutuo.quia ſi dico emācipo[c] filiū meū.ſub ꝯditione ſi impe

gula.in obſcuris in vlti.additi.

b ¶ Addō hic Jo.an.⁊ doct.mod. marie.ꝑ phil. fr. ⁊ gl.⁊ doct. in.l. act⁹.ff.eo. tit. et imo.i.l.gerit. ad fi.ff.de acq.here. ⁊ alex.i ꝯſi.lxxv. libro.j. Et actus eſt vocabulū generale:et tamen videtur reſtringi per ſequētia. vt nota.Bald.in ꝯſi.cclxviij. in fi. vo.ij. Et vbi act⁹ pōt trahi duo diuerſa magis intuemur quod ꝓdeſt ꝗ qđ nocet vt no. Jo.ď pla. in.l.cū allegas ď caſtrē.pecu.C.li. xij. Et no. ꝙ act⁹ q̄ nō pōt fieri pure nec ſub ꝯditione p̄t tñ fieri ſub duab⁹ ꝯditiōib⁹ vt not.Bar.poſt glo. ibi ꝑ bonos ter.i.l.diu⁹.§. fi. ff.ď fal.⁊ ibi aler. in addi.a leg.ludo.de vrb.ita tenere i.l.ſi ꝟo.§.ď viro.in.ij. fal.ij. ſo.mr̄i.⁊ i.l.j.ff.ď ꝟb.ob. vide dy. §.in regula bn̄ficiū.℣.idē eſt defectus ſi fuerit inſtōnis forma.

c ¶ Adde Bart. in.l.j.§.hoc autē

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ſenatus ⁊ ibi ra-
pha. Paul.de ca-
ſtro et Alex.col.
ij.in fi.ff.ad tre-
bel. Bald. et ibi
pau.de caſt.in.l.
ſenium.C.de te-
ſta.⁊ ange.aret.
in.§.ꝑterea.in vl
ti.q.inſtitu. qui.
modis ius patr.
pote.ſol.⁊ Jmo.
in.l.tā is.§.j.ff.ꝺ
donat cau.mort.
vbi cōiter tenent
ꝙ filius non po-
teſt emancipari
ad vnum actū.
et pau.de caſtro.
⁊ franc.are.in.l.
qui in poteſtate.
colum.vlti.ff.de
teſtamen.
a ¶Adde Bal.
in.l.potuit in.q.
viij.et ibi Saly.
in.vij.q.et Mo-
der.C.de iure de
libe.et Bar.in.l.
et ſi conditiona-
lis.⁊ ibi Alexan.
in additionibus
ff.de auctoritate
tutoris vide de
auctoritate tuto
ris.⁊ Jo.de imo.
in.ꝺ.l.gerit.ff.de
acquiren.here.
b ¶Adde Bart.
in.l.herēditas.ff.
de here.inſtit.q̄
ponit etiam vl-
tra hanc rationē
Dy.aliam.⁊ vi-
de Bal.⁊ Saly.
in extraneum.C.

rator in italiam venerit: vel ſi do-
minus noſter de vrbe recedat emā-
cipatio nulla eſt.Jtem in additiōe
hereditatis quia ſi dico adeo here-
ditatem ſub[a] conditiōe ſi nauis ex
aſia venerit addit.nulla eſt:vt.ff.ꝺ
acquirenda hereditate.l.eū qui.§.
vltimo.Jteꝫ in tutoris auctoritate
quia ſi dicat tutor preſto auctorita-
tem pupillo ſi titius aſcēderit capi-
toliuꝫ auctoritatis interpoſitio nul
la eſt.vt.ff.de autoritate tutorum.⁊
ſi conditionalis:⁊ probātur per or-
dinē iſta oīa.ff.eodē.l.actus legiti-
mi.vbi dicitur eadē regula poni: ſꝫ
ſi hec regula vera eſt ꝙ actus legi-
timi cōditionem nō recipiunt ergo
emptio ⁊ venditio que eſt actuo le-
gitimus non recipit ꝯditionē quod
falſum eſt:vt inſtituta de contrahē-
da emptione.§.emptio.ff.de in diē
adiec.l.ij.§.ſi ſub conditione.Jtem
locatio ⁊ conductio eſt actus legi-
timus:ergo non recipit conditionē.
Jtem ſocietas:mādatum: ſtipula-
tio:⁊ ceteri cōtractus ſunt actus le-
gitimi:ergo non recipiunt conditio-
nem vel diem qꝺ tamē falſum eſt:
vt per infinita iura probatur.Jtem
heredis inſtitutio eſt legitimus a-
ctus:ergo non recipit conditionem
quod tamē eſt falſum:licet enim nō
recipiat diem certam:vt.ff.de here.
inſti.l.hereditas.et inſti.de here.in
ſtitu.§.heres.tamē bene recipit cō-
ditionem ⁊ diem incertam: vt.ff.de
heredita.inſti.l.ſi quis inſtituatur.
⁊.l.ſub conditione.⁊.l.cui filio.⁊.C.
de heredit.inſti.l.extraneum.Ra-
tio autem quare recipiat conditio-
nem ⁊ dum incertum eſt aperta[b]:
qꝛ illud quod non recipit diuiſionē
in partes in ſe nec recipit diuiſionē
temporum:⁊ econtra:vt.ff.de teſta
men.mili.l.miles ita heredem ver-
ſiculo.⁊ quia dicimus.⁊ de vſufruc.

de heredi.inſti.⁊
Bald.in dicta.l.
hereditas.vbi te
net contra Bar.
ibi per rationem
Dy.hic ꝙ cauſa
teſtati trahit ad
ſe cauſam inte-
ſtati.vnde ſi qͥs
inſtituat titium
heredem vſqꝫ ad
paſcha.⁊ ꝙ poſt
paſcha nō ſit vl-
terius heres.di-
cit Bart.ꝙ talis
inſtitutio non va
let propter repu-
gnantiam quaꝫ
in ſeipſa inclu-
dit.ſed Bald.te-
net contra vt di-
xi per rationem
Dy.⁊ ideꝫ tenet
pau.de ca.in cō-
ſil.ccxij.in antiq.
⁊ ſequitur Bald.
in.§.heres pure
ꝓpter rationem
Dy.et ibi xp̄ofo.
por.⁊ Ange.are.
in fi.inſtituta.de
heredi.inſtituē.
⁊ tenet Ange.de
peruſio in.ꝺ.l.ex
traneum.⁊ imo.
in dicta.l.heredi
tas verſicu.vlte-
rius q̄ri pōt circa
predicta.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

l.vſumfructū.et ab initio:ſʒ inſtitutio heredis non recipit diuiſionem in ſe q2 non pōt aliquis pro parte teſtatus decedere[a] imo cā teſtati trahit ad ſe cauſam inteſtati:vt.ff.eod.l.ius noſtrum.⁊ iō ſi teſtatur pro certa tpis pte inſtitutio tpis nō valet etiam pro toto tempore ⁊ limitatio tēporis habetur ꝓ non adiecta:vt.d.l.hereditas.⁊.§.heres.ſʒ vbi ſi teſtat̃ ſub conditione vel in diem incertam euentus conditionis et dici incerte q̄ conditioni aſſimilatur trahitur ad tempus retro:vt.ff.de teſtamento.mili.l.qđ conſtitutū:et ideo nō videtur ꝓ pte inteſtatus:ſed exiſtente conditione videtur in totū teſtatus et ea deficiente in totū inteſtatus:videt̃ ergo ꝙ iſtud capitulum corrigit oēs leges in q̄bus cauetur in legitimis actibus poſſe adijci cōdi.et diē.ſʒ dicendū videt̃ q2 ꝓ̄ptū eſt ⁊ expedit iura iurib⁹ concordare.vt.s̄.de electio.ca.cum expedia.lib.vj.et.C.de inoffi.dona.l.vnica.⁊ q2 iuriū correctiones in dubio ſunt euitāde vt dicto.c.cū expediat.⁊ in autēti.q̄b⁹ modis natu.effic.ſui.§.trib⁹.⁊ q2 nō eſt verſimile romanū pontificē q̄ iura tuetur huiuſmodi breuitate verborum totā obſeruationē iuris al's multis vigilijs cogitatam euertere.C.de inoffi.teſt.l.ſi qñ.⁊ ꝙ hec gñalitas.reſtringenda ſit ad caſus enūeratos: vt habet̃ in tex.⁊ gl.ff.eo.l.actus legitimi:⁊ v̄ba iſtius r̃le debent exponi:actus legitimi.ſ.q̄dā ſicut ⁊ ibi proprie in verbis.tex.innuit.⁊ per gl.exponit̃:⁊ ꝓpterea gñālis regula remanet in cōtrariū.ſ.ꝙ oēs legitimi act⁹ diē recipiūt.⁊ conditionē:vt inſti.de v̄bo.ob.oēs.C.de iure emphi.l.j.ſed fallit in quibuſdam.⁊ illis loquitur regula niſi diceres ꝙ hec.regula corrigit ea iura que dicta ſunt in legitimis actibus poſſe adijci conditionem vel diem quod imaginationi mentis mee non applicatur.Dynus.

¶ Idem.

Semel deo dedicatum non eſt ad humanos vſus transferendum valerius.

¶ Exemplū iſtius regule ptʒ cuiuſlibet:q2 quod ſemel factū eſt ſacrū ⁊ cōſequēter diuino cultui dedicatū nō debet vlterius transferri ad vſus[b] ho m:vnde ſi ideo ſacra in aliquo loco licite.i.iuris ſolemnitate ſeruata edificatur:licʒ edificium diruatur locus remanet ſacer:nec dʒ ad vſus hoīm

a ¶ Pro parte teſtatus decedere.hoc eſt veruʒ reglariter. vt nota.Bald.in repe.l.habeat.nu.lxj.ibi dixi in apoſt.ad eū in verſi.cōcludo.C.de ſacr.ſanc.eccle.bar.in l.cū fili⁹.in pn̄.et ibi dixi in apoſt.ad ipm̄.in v̄.pro pte teſtat⁹.ff.de lega.ij.pet.philip.cor.cōſi.xxxv.inci.in caſu i lra ti.vo.j.⁊ ɔſ.lxxxv inci.plura in lra g.vol.iiij.⁊ oīno barth.ſoʒ.in ſuo tra.fal.reg.cccc.vbi pōit.xxij. fallē.ad hoc dictū.

b ¶ Adde gloſſ.Bar.Bal.⁊ Sal.in.l.ſi nōdum.C.de fur.⁊ Jo.fab.Ang.are.in.§.ſacre.inſti.de rerū diui.et hic Jo.andre.et Phili.frā.⁊ an papa poſſit monachos ſine cauſa reſtituere mūdo.vide Joā.an.ample in precedēti.regula.et Ab.ſiccu.in.c.ex public.de cōuer.coniug. et Bert.ſoʒ.de ſe.in.l.gallus.§. vt quid ſi tm̄.ff.de li.⁊ poſt hu.⁊ adō ad hūc regulā mari.ſoʒ.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

in tracta.ſuo de oblationibus .xix. libello in princ.

☞ Adde in quātum petit an ſine cā papa poſſit reſtituere mundo monachos et dic q ſi ſine cā quid vult papa q tūc non tenetur re-ligioſus obedire eius precepto in q̄tum repugnat regule ab eo pro feſſe:ita no. Fel. in.c.ſi qñ. colū. iij.v̄ſi. preterea. dicit Hoſtien.de reſcrip .ex cauſa vero poſſet vt ibi per eum vbi allegat.doctorū theologorū opiniões. idem Fely. in. c. inquiſitionis .in princi . de ſentē. exc.et dixi in apoſtilla.ad panor. poſt eum in.c.ne dei eccleſiā .nūc. j.in verſi.contra regu.et ibi Jmol. de ſimo.

conuerti.vt.ff.de re.diui.l . intantū .§.ſacre.et de contrah.emp.l.edes. ſacre.et inſti.de re.diuiſio .§. ſacre. Sed videt obſtare.ff.de verbo.obli.l.cōtinuis .§.pe. dicenduʒ eſt q hic cōſiderauit iuris poſſibilitateʒ ibi vero ſummi pontificis poteſtatē q̄ pōt ſacrū ad probandū reducere:q: quoniaʒ vnius ſolius poteſtati ſubijcitur impoſſibilis de iure reputat.ff.de leg.j.apud iulianum .§. fina.[a]

bal.et mod.in.l.cum qdā.ff.de lega. ij.et Abb.in.c.bone.in primo.et.c. cum in cunctis .de elect.et ad alia hic nota.per Dy.vide Alexan.in conſi.lxxxj.col.ij.volu.v.et Jo.an.et Philip .frāc.hic et Bart.in.l.non putauit.§.nō q̄ṙuis.ff.de contra. tabu.ibi nō que:uis exheredatio ſʒ querite facta eſt vbi dicit q ſtatutum de mādādo executioni inſtrumentum intelligitur de rite facto.et Bald.in l.nō dubium.in ij.col.C. de legi. dicit q ſtatutum de gabella imponenda ſuper cōtractū intelligit de valido.et paulus de caſt.in.l.ſ. .§. ſancimus.in fi.C.de teſt.dicit q clauſula caſſās et irritās oē aliō teſtamentum habet tacitam conditionem videlicet ſi illō in quo eſt clauſula ē validū:et vide pulchre Felynū.in

Idem.

Non p̄ſtat impedimētū q ð iure nō ſortit effectū.

¶ Si canonici nominauerunt ſcienter indignum:electio effectum non habuit:nō tñ puant iure eligendi: q: non preſtat impedimentum et c. vt.ſ.de elect.c.perpetue.et c.ſi cōpromiſſarius.li.vj.de conceſ.prebē. c.nō captande:ſed contra videtur eo.ti.c.q̄c̄q̄.lib.vj.vbi eligentes ſcienter indignū priuātur iure eligendi[b]:dicendū eſt q illud.c.q̄c̄q̄ .trahitur ad intellectū illius. c.perpetue ſanctionis:vcʒ quia ſi nominā-

a ¶ Adde q id quod a principe venit implorandū reputatur impoſſibile propter difficillimum ad eum aditum . et idem tenet Ludo.de ro.in repet. auf.ſimiliter col.xvj.in princi.C.ad l.falc.et Barto.in.d.§. fi. hic allega.qui allegat Dy.hic et vide glo. in.l.continuus actus.§. cum quis. ibi Barto.et ſeq.ff.de verbo.oblig. et Alexan.in.d.§.fi.

b ¶ Adde an p electionem indigni eligētes p̄tāte priuent eligēdi bar.

c.ex tenore.verſicu:de reſcrip . verſicu.regula non preſtat. colum.iij. de reſcriptis.qui hanc regulam ornatiſſime gloſauit melius quam qui maxime.Et quod notat Felynus in capitulo paſtoralis.colūna.ix.verſicul.vltra. Abbas tit.de exceptionibus et Bart.in diſputati. incipiē .lappus.colū .iij .verſicu.v.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

☞ Adde ꝑ pn cipio huius apoſtil. dum querit an ⁊ quando eligantes ſcieter indignū priuentur poteſtate eligendi quod notaui in apoſtil. ad Semi. et Philip. fr. in. c. ꝗꝗ vtrobiq. in prin. de electio. iſto lib. vbi allego do. coapoſtillatorem meū tam hic ꝗ in addi. ad Car. Mādago. in ſuo tracta. de elect. c. ix. in glo. j. vbi plene vide et Fely. in. c. cū olim. colum. j. de maio. ⁊ obediē. Et caſu quo priuatur poteſtate eligendi. propter electionem indigni ſciēter factaz ad q̄s deuoluit ius eligendi. Uide eundem Māda. vbi ſ. et doct. coapoſtillato. in glo. in verſi. poterunt ⁊ ſeq. ⁊ dixi in apoſtil. ad panor. in c. cum in cunctis §. vltimo. i fine verſi. ad metropolitanū. de electio. et in. c. cū vētoniēſio. eodez titu. ad medium huius apoſtille quando dicit ꝙ

tes indignuz adeo preſtiterint qd ex vocibus eorum ꝯmunis electio ſubſequatur tunc priuantur iure eligendi. vt. c. ꝗꝗ. alias nō priuātur. vt. c. perpetue. Itē pōt poni exēplum ſi teſtator legauit mihi vnū de ſeruis quē elegerim: ⁊ ego elegi ⁊ electio nō habet. effectum ius eligendi non eſt conſumptū et ideo nō preſtat impedimētum volenti iterum eligere. ff. de opt. leg. l. ij. iij. ⁊. iiij. alias ſi electio ſortiret de iure effectū cōſumptū eſſet ius eligēdi nec liceret. vlterius variare: vt. ſ. eo. c. qd ſemel de lega. ij. ſtatuliberū. §. fi. cū multis ſimilibus. Itē poni poteſt exēplum. ponamus ꝙ legatum relinquit pupille ſub cōditione ſi cōtraheret matrimoniū. nā ſi cōtrahit matrimoniū infra pupillarem etatē nō ſortit effectū: et iō nō preſtat impedimentū: facta eñ legitime etatis poterit cōtrahere. ⁊ cōditionē ꝯtrahēdo iplere. ff. q̄n dies lega. cedit. l. qd pupille. ⁊ de cōdi. ⁊ demon. l. hec cōditio. tñ contra videt ꝙ iure cauetur ꝙ ſi teſtator relinquit legatū primo capaci: ⁊ poſtea aio adimēdi pmo reliq̄t: ſcdo non capaci: q: licet nō ſortiat effectū in perſona ſecūdi: tñ pſtat impedimētum pmo: q: impeditur petere legatū. ff. de leg. j. plane. in princ. ⁊ de adimē. lega. l. legatū. §. pater. ⁊. l. ij. §. minor. ſʒ dicēdū eſt ꝙ legatū in tacita volūtate [a] admittit. ff. de adimē. lega. l. ii. iij. §. fi. ⁊. l. ex parte. ⁊ de his q̄. vt idig. l. ſi inimicitias: cū ergo appeat trāſlationē factā in ſm teſtatorē voluiſſe tacite adēpto primo ad mere. Illa tacita pma adēptio ſortit de iure effectū: vt dictū: et ideo pſtat impedimentum. Dy.

¶ Idem.

ſtatutū loquēs de mādādo executiōi inſtrumētum intelligitur de rite facto.

☞ Adde ꝙ illud non attenditur ꝺ ſtatuto penali. notariꝰ eñ ſcribēs teſtamētum nullū ⁊ falſum punitur de falſo: licʒ ex alia cauſa ſit nulluz: vt notat bartholus in. l. quid ergo. §. cum autē. ff. de infamia. et in. l. ſi quis legatum: ⁊ ibi Alexāder. ff. de fallaciis Baldꝰ ⁊ ſaly. in. l. j. C. de ſepulchro violato. ⁊ Jacob. rebuffi. in. l. fin. nume. xj. et ibi dixi in apoſtillato. in verſi. notariꝰ. C. de loca. predio. ciuvel ſerra. titu. xj. Secus aūt ſi ſit nullum vel imperfectū. ſeu de actu impfcto. ita no. Bald. in. l. iubemus. C. de teſta. vbi plene.

a ¶ Adde Ange. Aret. inſtitu. quibꝰ modis teſtamen. infirmātur. §. poſteriore col. ij. in glo. exiſtere. ⁊ ibi Joan. fabri.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Qui licet qđ eſt plus licitũ vtiq̄ quod eſt minus.

¶Licet patri occidere adulterum cum filia cõprehenſum[a]:⁊ ideo licebit qđ eſt minus. id eſt adulterum cum filia comprehenſum contumelijs afficer̄:vt hic.⁊.ff.đ adul. l.nec in ea.§. ius occidenti. Item poteſt facere iudex quod eſt plus id eſt iuramẽtum in litem deferre actori.⁊ ideo debet poſſe quod eſt minus.i.taxationem iuris adijcere:vt.ff.de in litem iuran. l. videamus.§. penultimo. Item eſt maius condere teſtamentum: q̄ꝫ mortis cauſa donare:quod patet:quia filiuſfa.poteſt mortis cauſa donare patre conſentiente:vt. ff. de do. cauſa mortis.l.tam is.§.j.tñ teſtari nõ põt etiã patre cõſentiente[b]:

a ¶Adde ꝙ idẽ eſt in marito: vt eſt tex.⁊ ibi Bar.in.l.marito .§. illud.ff.de adul.⁊ ibi etiaꝫ in patre. ⁊ Bar.⁊ ibi Alexã.in addi.in.l.nec in ea.ff.de adult.Ang.⁊ Alex.in.l. in ſuis.in pri.ff. de libe.⁊ poſth. Cy.in.l.j.in fi.C. q̄ ſit lon.ꝯſu.⁊ fely.in.c.ſi vero.de ſen.excõ.⁊ Bal. in.l.ſi q̇s nõ dicã rapere.C.de epi. ⁊ cle.vbi ponunt pl̃es.q.ad hãc regulã.No.ꝙ grauiꝰ eſt in mẽte viri adulteriũ vxoris q̄ꝫ homicidiũ filij.tex.in.l.codicillis.§. pe. ff.de leg.ij.⁊ Bald. in capi.ex p̃te de cõſuetu.⁊ in conſil. clxj.lib.iij.

b ¶Adde an filiuſf. poſſit teſtari maxime in aduẽticijs in quibꝰ patri nõ querit̃ vſufructus Bart.⁊ Alex.in.l.imperator.ff.ad trebe.et q̄ eſt ratio quare magis põt donare cã mortis q̄ꝫ teſtari. vide Bart. Bal.⁊ Frã.de are.col.ij. v̄ſi. in ea. gl.in.l.q̄ in p̄tãte.ff. de teſta. Cyn. Bal.ſaly.⁊ Alex.in.l.ſenium. C.de teſt.⁊ Barto.in.l.tam his .§.j. hic alleg.⁊ Bart.⁊ Bald. in.l. habeat vnuſquiſq̄ꝫ.⁊ ibi Iaſo.C.de ſacroſanc.eccle.⁊ p̄ canoniſtas in capi. Raynaldus.⁊ capi.Raynutius.de teſta.Ioan.fab.⁊ Ange.are.inſti. quibꝰ nõ eſt permiſſum facere teſta.Sed quid an pro anima poſſit teſtari.vide doc.s̃.alle. ⁊ in ca. licet.de ſepultu.s̃.eodem. et Cyn. Bal.Saly.⁊ Alexã.in.l.ſeniũ.C.de teſta.face.⁊ Lud.de ro.in repe.aucto.ſil̃r.xxiij.q.ver.xix.ad col.xxvj. vſq̄ꝫ ſatis ample.C.ad.l. fal. abb. ſiccu.in ꝯſi.lxiij.col.iij.in verſi. iiij. vol.j.⁊ Lud.bo. in primis ⁊ ſecũdis interpretationibꝰ in.l.ſicut .§.vẽditionis.ff. q̇bꝰ modis pig. vel hypotheca.⁊ qñ dona.debeat p̄cedere cõſenſꝰ patris :vel ſufficiat ꝙ ſubſequatur.vide Baldũ in.l.ſi vxor.C.de cõdi.in ſer.⁊ frã. de crema. in ſuo ſingu.lxix.Quid in filiofa. clerico dic ꝙ põt teſtari vt eſt glo.reputata ſing.in.c.q̇ ingrediẽtibꝰ.xix. q.iij.⁊ text.i aũt. p̄ſbyteros.C.de epiſ.et cle.⁊ doc. in.c.quia nos.de teſt.⁊ Cep. i con. clvj.cum ſeq.⁊ in cautela.cxcvj.Et idem in filijs francigenarũ ⁊ britonum qui de aduentitijs poſſunt teſtari:vt no.Bal.i.c.j .§.j. in fi.de fratri.de nouo inueſti.⁊ p̄ gl.i verbo.Romanorũ. inſtitut. de patria po.⁊ Frãc.de are.in.d.l. qui in poteſtate.colũ.iiij.⁊ Alexan.in addi. ad Bar.in.l.placet.ff.de acquirenda hereditate:⁊ vide do. de ro.in deci.ccxlix.in antiquis.ti.de dona. ⁊ Abb.ſic.in ꝯſi.cvij.lib.j.⁊ dixi in .§.ij.de conſue.iuriſta p̄ ſe.lib.cõſue.bituri.

☞ Adde inquantum querit an filiuſfa. poſſit donare cauſa mor-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

vt dicta.l.tam is.§.primo.ff.de teſta. l. qui in poteſtate.Si ergo licet filio militi condere. teſtamẽtum de caſtrenſi peculio:multo fortius licere dz mortis cauſa donare:vt.ff.de donationi.l.filiuſfa.§.vltimo. ¶Sed contra regulã ſolet opponi de pluribus. primo de preſide qui habet ius gladij qđ eſt maius. vt ff.de offici.preſi.lege illicitas.§.qui vniuerſas[a].ꝛ tamen nõ deportat quod minus.vt.ff.de leg.iij.l.j.§. hijs quibus.ꝛ de iniuſto.teſtamẽ.l.ſi quis filio exheredato.§.eius:ſed illud quãdo habet inſulas ſue iuriſditioni ſubiectas alˀs ſecus videt.vt.ff.de interdi. ꝛ relegatis.l.relegatorum.circa princip.ꝛ nota. in.l. inter penas.eod.ti.ꝛ ideo hec oppoſitio nõ facit ad rem:lz quidam aliter dicant. ¶Item oppono. C.de predijs curia.ſiue decre. l. iij. vbi curialis põt donare predia ſed nõ vendere.cum maius ſit ꝛ difficilius permiſſum eſt donare ꝙ vẽdere.C. de cõtrac. iudi.l. j.ſed illud ideo cõtingit qꝛ veriſilẽ eſt ꝙ facilꝰ venderet ꝙ donaret ad hoc vt preciũ ex venditione deductum deportaret.ꝛ ideo facilius inhibet venditio ꝙ donatio:qꝛ in donatione ceſſat ratio prohibitiõis ad venditionem proprie pertineret. ¶Item oppo. de.l.in cauſe.ff.de ꝓcuratori.vbi licet reuocare procuratorem in totum ꝛ nõ in parte.¶Itẽ oppo. ff. de admi.tuto.l.cum queritur.ꝛ de vſuris.l. gayus.vbi inuocet nomina contracta in totũ approbare vel reprobare ſed non partem.ſed in illis omnibus diuerſa habentur vnius loco ratione connexitatis officij ꝛ ideo nõ eſt in eis licitũ variare ſicut nec circa eandem rem.vt.ff. de damno infecto. l. pretor .§. vnde queritur.ꝛ determinatum eſt.ṡ. eodem. c. mutare. ¶Item oppo.ſolet.ff.de peri.et commo.rei.l.j.§.licet.ꝛ de pluribus alius que no.ꝛ rationabiliter ſoluuntur.ff.e.l.non debet ꝛ ideo repetere cum ſint rationabiliter ſcripta eſſet potiꝰ tranſcribere quã notare.ꝛ propterea ſuperuacuum.Dynus.

¶Idem.

Qui prior eſt tempore potior eſt in iure.

Si vnus p̄mo impetrauit in eccleſia bñficiũ alius ſecũdo ꝛ ſecũdus p̄mo literas preſentauerit:primꝰ debet eſſe potior: qꝛ q̃ prior eſt tp̄e impetrationis potior eſt[b] in iure bñficij ꝯſeq̃ndi vt.ṡ.de reſcript.c.ſi ꝑ te ꝛ.c.tibi qui gratiam. lib.vj.

tis ſine conſenſu p̄ris ꝛ allẽ.frã. de crema. ſuo ſing. lxix.incip. donatio cã mortis.ꝛc. Tu dic breuiter ꝑ exp.prin. huiꝰ apoſtille.ꝙ filiuſfa.poteſt teſtari ĩ bõis caſtrẽſibꝰ vel quaſi ſine cõſenſu matris nec ĩllorꝫ iudicio eiꝰ reqrit̃ ꝯſenſus regulariter de quo dixi in.l.impera tor.in apoſtil. in ꝟ.inducto autez peculio poſita ſuper gl.in. ꝟ. filio ff.ad trebel. ꝛ in apoſt.ad guil.de cug.poſteũ ĩ.l.fi. §.neceſſitate.in verſi.ſine ꝯſenſu patris.num iiij. C. de bonis que lib.ꝛ ad hoc qđ queri quid in filiofa. clerico. vide omnino.Bar. in.l.ſi infanti.co. iij.verſic. ꝛ ideo aduerte quod in cauſis.C.de iure deliberandi.

a ¶Adde Bar. ibi ꝛ in.l.j.§. his quibus.ff. de le. iij.ꝛ fely.in.c. poſtulaſti.co.x.ꝟſ. circa.ꝛ ver. limita p̄mo de reſcri. ꝛ abb.ſic.in.c. ex pte.i.iij. ꝺ. deciſ.

b ¶Adde qñ

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

tempus date literarum attēdatur. Fel. poſt ab. ſicc. in. c. eā te. in antepe. col. verſ. tempus. de reſcript. vbi ponit regulaz affirmatiuā cum ſex fallen. ⁊ vide ipſuz in. c. paſtoralis. i princi. colum. iij. eo. titu. ⁊ Bal. et imol. in. l. ſi quis filio. §. eius. ff. d iniuſt. rup. teſt. ⁊ Bar. in. l. abſēti. ff. de dona. et nico. de neap. in l. ſi duas. i ſi. pn. ff. de excu. tuto. ⁊ Ang. are. inſti. q̄ bus mo. ius pa. §. filiuſfa. ⁊ doc. in. c. ſi eo tpe. de reſcript. eo. li. Et not. ꝙ prioritas cauſatur ratione vni⁹ hore: vt no. in. d. c. paſtora. ⁊ per Fel. in. c. capitulū. ver. de cōcurſu duorū. col. xiiij. de reſti. ⁊ q̄ no. Dy. ⁊ ibi dico in addi. in regula in pari cā ⁊ in regula beneficium. ⁊ qn̄ ſcdus impetrans p̄fert p̄mo vide glo. in c. qꝛ ſepe. de p̄b. lib. vj. ⁊ dn̄i de rota in deci. ccccij. in antiq̄s. tit. de reſcriptis.

Sed cōtra videtur eo. tit. de reſcriptis. c. ſi pro te. ⁊. c. duob⁹. vbi is q̄ ſcd̄o impetrauit p̄fert p̄ori: ſ; dicēdū videt̄ ꝙ aut vtraq; impetratio eſt ſimplex aut altera ſimplex ⁊ altera ſub ꝯditiōe ſi ad id epi ⁊ capituli cōſenſus accederet. p̄mo caſu aut apparet de ordine impetrationis aut nō. Si apparet p̄fert̄ ille q̄ primo impetrauit: vt i p̄allegato. c. tibi. ſed ſi de ordine nō apparet tunc ſubdiſtingue: qꝛ aut mādauit vni puideri ⁊ alteri canonicatū cōceſſit: aut canonicatū cōceſſit vtriq; aut neutri. P̄io caſu prefert̄ is cui canonicatū cōceſſit. Scd̄o caſu prefert̄ is q̄ primo p̄ſentauit: ſed ſi ambo in p̄ſentādo cōcurrūt ille p̄fert̄ quem eligere voluerint illi vel maioꝛ pars illoꝝ ad q̄s ſpectat⁹ canonicorū receptio ⁊ p̄bēdarū collatio: vt. c. duob⁹: ſ; ſi p̄ria ipetratio cōditionalis ſit ſcd̄a ſimplex ſi fiat an̄ exiſtētiā cōditionis prime ſcd̄a ſimplex p̄fert̄: vt dicto. ca. ſi p te. ſ; videt̄ ꝙ exiſtēte cōditiōe p̄ria, conditiōalis debeat pferri q̄ſi exiſtētia cōditiōis trahat̄ ad tp̄s cōceſſionis a: vt. ff. qui potiores in pig. l. fin. ⁊ de pericu. ⁊ cōmod. rei vendi. l. neceſſario. §. qd̄ ſi pēdēte qui dā dicūt ꝙ. c. ſi. pro te ſit cōtra ius cōe ꝙ nihil eſt immo dicēdū eſt ꝙ ille leges loquuntur ⁊ intelligi debēt vbi nō erat in ptāte cōtrahentis p̄io ſub cōditione ſcd̄o pure reuocare. contractū cōditionalē. In propoſito autē ſummus pontifex poterat primā conditionē reuocare. ⁊ ideo m̄lto forti⁹ potuit p ſecūdā purā derogare: vt. ſ. eo. c. licet. et patet. ff. qui potio. in pigno. habean. l. j. ⁊. l. qui balneum. in principio. ⁊. §. primo. ⁊. l. potioꝛ. in pn̄cipio. Item patet in albo decurionū ⁊ conſulū. Nā qui prioꝛ eſt tē-

☞ Adde qd̄ po ſui in additi. ad iſtū poſt do. coapoſtillatorē. ſ. in regula nō firmatur. in ver. temp⁹ date tāgitur aliq̄d ad materiaz prioritatis qn̄ ſecūdus primū impetrantē conuenit in p̄ſentatiōe reſcripti. p Fely. poſt Panormi. ⁊ alios in. c. j. de reſcrip. Anto. in. c. plerūq;. col. peñ. eo. ti. oēs. ⁊ preci pue Phi. frāc. in c. vt debit⁹. colū. xiiij. cū. iij. ſeq. et ibi Car. alex. col. x. de appellatio. a ¶ Adde Dy. ⁊ q̄ ibi dixi in regula. pctū. in pe. ad di. ⁊ Bar. in. l. neceſſario. V̄ſi. vlti. not. ff. de pericu. lo. ⁊ cō. rei ven. ⁊ l. ſi fili⁹. de V̄. ob. ⁊ in. l. que Bal neū. in pn̄c. et ibi ſing. Alex. in ad di. ⁊ Bald. in antiqui. lec. ff. q̄ potio. in pig. hab. ⁊ Bal. in. d. l. neceſſario. in antiq̄s. lect. de peri. ⁊ cō modo.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

a ¶Adde quot ſunt ſpecies pignorũ Bart.⁊ Alex.⁊ moder.doct.in.l. a diuo pio.§.ſuper rebus.ff.de re iudicata.⁊ pet.de ferra.in forma libelli in acti. hypotheca.in gloſ. ſuper verbo ſuper eadem obligatione. colum. j.et Ioan.fabri. Angel.aret.et in ſuper Iaſon.de may.in.§.itẽ ſeruiana.columna. j.inſti.de actio.⁊ Bar.in.l.ſi et iure.col.ij.ff.q̃ po.i pig.ha.vbi repbat diſtinctionẽ Dy.hic et al'r diſtinguit vt ibi p eũ.⁊ adde Abb. ſic.⁊ Fel.in.c.cũ aliq̃b⁹.de re iudicata.

pore potior eſt in iure ferendarũ ſentẽtiarũ et faciẽdarum electionũ ceteris parib⁹.vt.ff.de albo.ſcri.l. ſecunda et tertia.C.de conſuli.l.prima libro duodecimo.Item poni poſſet;exemplum regule in creditoribus quibus res ſunt obligate.nam qui prior eſt tempore.⁊c.ff.qui potio.in pigno.habeant.l.potior. ⁊.l.creditor:vt.C.qui potior.l.ſi fundum.ſed ab hoc videtur obſtare.ff.de priuileg.credito.l.priuilegia. vbi nõ ex tẽpore ſed ex cauſa donationis ⁊c.Quare diſtinguẽdum eſt plenius aut enim omnes creditores pretendunt priuilegium reale aut perſonale oẽs aut quidam reale aut quidam perſonale alij nullum primo caſu quando omnes pretendunt reale. aut conuentionale omnes.aut omnes pretoriũ [a] aut quidam pretorium ⁊ quidã conuentionale.Et oẽs cõuentionale vel quaſi aut omnes tacitum:aut quidam expreſſum et quidam tacitum.Et ſi oẽs expreſſum aut eiuſdem temporis aut diuerſorum.Si eiuſdem temporis ſi,quidem ſimul ⁊ eodẽ actu ſit obligata res admittitur vnuſquiſq; ꝓ pte dimidia.Si ſeparatim.nec apparet qui primo cõtra extraneum poſſeſſorem egit potior erit cõditio poſſeſſoris:vt.l. ſi;fundũ.§.ſi duo.ff.de pignoribus.Si diuerſorũ eſt nota regulã ⁊ inſtãtiã a regula:regula eſt.Qui por eſt tpe ⁊c.ff.q̃ potiores in pign.habeã.l.potior.⁊.C. eo.tit.l.ſi fundũ.Inſtãtia eſt inuenire;in mutuãte et in refectione.vt in aut.de eq̃li.dot.§.hijs cõſequẽs in pñ.colla.vij.⁊.ff.qui potio.in pig.ha.l.interdum. Itẽ in negãte ſe poſſidere qui poſtea cõuict⁹ ꝑtẽdit hypoth.vt.C.q̃ potio.in pig.habe.aut.itẽ poſſeſſor. itẽ fallit in eo cuius pecunia res emittitur ⁊ expreſſe obligat.C.q̃ potio.in pigno.habeant Item fallit in muliere [b] que ꝓfert prioribus habẽtib⁹ tacitã:vt.ff.q̃ potio.in pig.habeant.l.Offidius.Itẽ fallit [c] in eo cuius pecunia militia emitur:vt.C.de pig.l.fin.et autẽ.qđ obtinet.Item fallit in habẽte hypotheca; ex inſtrõ priuato manu triũ teſtium ſignato vt ſi agat aduerſus eum qui nõ habet inſtrm ſimile vel publicum:vt.C.qui potio.in pign.habe.l.ſcripturas. Itẽ fallit in fiſco agẽte ex cauſa;primipili:vt.C.in q̃bus cauſis pignus vel hypothe.Ihẽ.l.ſatis.Itẽ fallit in agẽte funeralia:vt.l.ac ſi q̃s.§.ſi colonus.ff.de relig.⁊ ſumpti.fune.⁊.l.impẽſa.⁊ ibi no.Itẽ fallit in

b ¶Adde an mulier ſit pot or fiſco.creditore.cy. Bar.Bal.⁊ ſaly. in.l.j.⁊ ibi alexã. in addi.ad Bar. C.de priui.fiſci.⁊ in.l.ſatis.C.in q̃ b⁹ cãis pign⁹ vel hypo.Ꝫ.⁊ Ang.d peru.imo.⁊ doc. mod.in.l.ſi marito.ff.ſolu.ma.

c ¶Adde gloſſ. Cyn.in.l.diuerſis.⁊.l.ſequẽ.C. qui po.in pign. ha.⁊ gl.⁊ Bart. in.l.interdum. ff.qui po.in pig. habe.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

[a] ¶Adde q̄ iſta regula ſm dy.nõ ſolũ h3 locũ in hypotheca expreſſa ſed etiã in tacita:vñ ſicut hñs expſſam hypo.añriorē p̄fert oībus poſterio.creditorib⁹ hñtibus tacitã vel expſſam hyp.vel etiã hñs tacitam hyp.anteriorē regulariter p̄fert poſteriorib⁹ creditorib⁹ nõ ſolũ habētib⁹ tacitã.ſ3 etiã expreſſã ⁊ fiſco.et ita refert ⁊ ſequit̄ celebris doc.maria.ſor.de ſenis in ſuo ſing.tract.de ob.in.xj.⁊.xij.libellis.vbi q̄rit an oblatio debitoris offerentis bona ſua p̄iudicet creditoribus anterioribus hñtib⁹ expſſã vel tacitã hypothecã vbi concludit q̄d non:et vide bar.Bald.⁊ ſequa.in iuribus hinc per Dy.alle.et eſt diſtinctionē ⁊ not.per Dy.hic vide Ioã.pe.de ferra.in forma libelli in auct.hypo.in glo.ſup v̄bo eadē ob.co.iiij.v̄ſi.ſed pone.⁊ cy.⁊ bal.ang.⁊ ſal.in l.vna.C.de priui.dot.⁊ cep.i cau.clxx.inci.vul.rã cũ duab⁹ ſeqn.⁊ do.i poſt.ſeq.all'

[b] ¶Adde q̄d differt tacitũ pign⁹ ab expſſo.pe.ferrar.vbi.ſ.in.d.gloſſ.ſub eadem obligatione col.ij.verſic.deinde.

[c] ¶Add ibi barto.col.vlti.v̄ſic.venio ad ſcdm.⁊ in.l.ſi decre.§.

vēdēte pignus pretorium et habente cauſam ſimilem qui non prefertur:ſed cũ poſterior cõcurrit:vt.l.is cui.§.q̄ prior.ff.vt in poſſeſſio.leg.Si omnes tacitum ſimiliter dic referre eiuſdē tēporis vel diuerſorum.⁊ ſi eiuſdem nõ referre eodem vel diuerſis actibus ſi nõ apparet cui⁹ primo.nã ſemper inter ſe melior erit cõditio poſſidētis cõtra extraneũ occupantis.Et ſi omnes ſimul ad agēdũ concurrũt admittũtur vnuſquiſq; pro parte.vt.ff.de ſal.inter.l.j.§.ſi colonus.⁊.l.fina.⁊.ff.de pigno.l.ſi debitor ſi diuerſorũ temporum tunc qui potior ⁊c.vt hic.⁊.ff.qui potiores in pignore habeantur.l.inſulam cum ſimilibus.Si quidam expreſſum ⁊ quidã tacitũ.aut eiuſdē tēporis aut diuerſorũ.⁊ ſi diuerſorũ aut precedit tacita ⁊ ſequitur expreſſa:aut procedit expreſſa et ſequitur tacita:ſi precedit tacita et ſequitur expreſſa prefertur tacita etiam fiſco.vt.C.rem alienam gerentem.l.prima ſecundo reſpõſo.licet gloſa [a] circa fiſcũ dubitet.ff.qui potiores in pignore habeantur.l.ſi pignus.Si precedit expreſſa tunc prefertur vt.ff.qui potiores in pignore habeantur.l.titius.in principio et.§.negociatorum.et.C.eod.l.ſi fundum.et de remiſſione pignor.l.ſi ignorare.Si eiuſdem temporis videntur idem eſt quãdo vterq; profert tacitam vel vterq; expreſſam eiuſdem temporis quia tacita ⁊ expreſſa paribus paſſibus [b] ambulãt:vt ex p̄dictis apparet:quia mutuãs in refectione prefertur habenti expreſſam ſicut habenti tacitũ.Preterea illud eſt ſpeciale cuius contrarium generale.vt in autem.de non alie.§.vt autem lex.ſed ſpeciale eſt in muliere que prefertur habentibus tacitam tantum:⁊ ſic in eo caſu ſpeciali fortior eſt expreſſa q̄ tacita:ergo alias regulariter pares ſunt.Si omnes pretorium an ſunt omnes eiuſdem tituli aut omnes ex contractu aut omnes ex cauſa legati:vel omnes ex cauſa.dam.infecti.et tunc non poteſt peruenire ex tempore:vt.ff.de dam.inf.l.ſi finita.§.ſi plures.et.§.iuli.et.l.pretor.§.eius rei.et.C.de bo.auct.iudi.poſ.l.vlti.ff.de bo.au.iudi.poſſidend.l.cum vnus [c].et.ff.vt in poſſe.leg.l.is cui.§.qui prior aut diuerſorũ.⁊ tunc

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

qui.po.in pig. et
Bal.in. aut. ei q̄
col.iiij.C.de bo.
aucto.iudi.poſſi.
vbi ponit qui di=
cant creditores
eiuſdē.ti.⁊ glo.⁊
Bar.in.l.priuile=
gia.ff.de hisque
in frau.credi.
a ¶Adde q̄n cō
currāt pign⁹ p̄to
riū ꝯuētiōale. et
lu.bo.i.l.fūd⁹. ff.
de annuis leg.in
interp̄.⁊ bal.cōſ.
cccclxvj.li.iiij. et
q̄d differt p̄toriū
a ꝯuētiōali. vid.
gl.bar.bal. pau.
de caſt.⁊ alexan.
in addi.ad.Bar.
in.l.j.ff.de pign.
ac.⁊ de ferra.vbi
s̄.⁊ abb.⁊ fely.i
c.cū aliq̄b⁹.in p̄n
ci.de reiu.⁊ ſpe.
tit.de pig.⁊ hyp.
.§.j.et Jaſon.de
may.in.§.ſeruia
na.col.j.inſtitu.
de actio.
☞ Tu dic qđ
differat i mō ꝯſti
tuēdi cōuētiona=
le em̄ ſolo ꝑtium
ꝯſenſu ꝯhit:p̄to=
riū vo trāſitione
niſi in caſu.l. cuz
vni⁹.§.fi.cū.l.ſe.
ff.de bo.auct.iu.
poſſi .addit aliā
dn̄iaz alex.in.s̄.
alle.l.j.ff.de pig.
act.ſ.ꝙ cū requi=
ri diſcuſio ,in pre

qui prior eſt tpe: potior eſt in iure.
vt.C.q̄ poti.in pig.hab.l.ſi decreto.
⁊.d.l.is cui.§.poſtq̄ rei. Si quidaz
pretoriū et quidā cōuētionale [a] tūc
q̄ prior tpe ⁊c.vt.ff.qui poti.in pig.
l.ſi⁊ in re.⁊.C.vt in poſſeſſi.lega.l.ſi
poſtq̄ ſcđo caſu. q̄n oēs.ꝑſonales.
aut ſunt eiuſdē tituli:aut diuerſorū
ſi eiuſdē regulariter cōcurrūt nō in=
ſpecta p̄oritate vel poſteritate tpis
vt.ff.de priui.credi.l.p̄ui.ij.reſpon.⁊
ff.de poſiti.l.ſi hominez.§.quotiēs
Fallit in duab⁹ dotibus ab; eadem
ſubſtātia debitis:in quib⁹ qui prior
eſt in tempore: potior eſt in iure.C.
qui.pot.in pig.l.aſſiduis.§.fi.Jtem
fallit in fiſco.ff.đ priui.cre.l.qđ quis
ſi diuerſorū.ſi quidē ſunt paria pri=
uilegia:cōcurrūt:ſi diſparia magis
priuilegiati preferunt:vt.d.l.priuile
gia.primo reſpon.[b]⁊.l.ſi vētri.§.in
bonis.ff.de priui.cre.Jn tertio caſu
q̄n quidā reale quidā ꝑſonale rea=
le prefert.vt in.l.eos.C. qui pot.in
pig.ha.⁊.ff.de pac.l.reſcriptū circa
p̄n.Jn quarto caſu q̄n quidā ꝑſona
le alij nullū p̄ferunt priuilegiari.vt
ff.qđ cū eod.l.ſ3 an hic.⁊ de pe.l.ex
fctō.§.fi.⁊ de priui.cre.l.ij.⁊.l.ſi ven
tri.§.eorū rō.⁊ de ceſſio.bo.l.j.⁊.ij.
Jn quinto q̄n oēs nullū.agit ad da
tionez q̄ntitatis vel ſpeciei vel gn̄is
aut ad factū ·primo caſu aut erant
bona poſſeſſa per creditores:⁊ tunc
oīm eſt equa cōditio:vnde ſi vni ſol
uat reuocat ꝓ rata ꝑ alios:vt.ff.de
his q̄ in fraudē creditorū.l. qui aūt
.§.ſciēdū ⁊.l.ait pretor.§. debitorē.
in fi.ſi vero nō erāt poſſeſſa per cre
dit.ſi debito:ſoluit:aut; ſoluit auct.
iud. intercedēte aut ſponte aut in=
uictus primo caſu q̄n ſoluit iud.au
ctoritate nūc non eſt locus reuoca=
tioni.vt.ff.q̄ in fraudē creditorum.l.
qui aūt.§.apud labeonē.Secundo
caſu q̄n ſoluit ſponte ſiue volens: ⁊

tori q̄ als reqrit
in ꝯuētiōali hy.
itē aliā q̄ꝛ credi=
tor accipiēs pig=
n⁹ p̄toriū l3. non
ſit idoneum libe
rat debitor.l.a di
uo pio.§. ſi pig.
ff.de reiu.ſec⁹ au
tē cōuētionali .l.
creditor q̄ nō ido
neū.ſi cer.pet.et
l.ſi ꝓ mutua. C.
eo.ti.⁊ Bar.in.l.
nō eſt mirū.in.fi.
ff.de pign.ac. q̄d
ſit pig.iudiciale:
⁊ an ⁊ i q̄ a preto
rio vide gl.rubi.
C.de p̄to.pign.⁊
meli⁹.ꝑ alex.i.l.
a diuo pio.§.ivē
ditiōe.ff. in ante
pe.co.de reiu. et
que ſit dn̄ia inter
pignoratitiam ⁊
hypothecariam
vide ſpe.in ti. de
pig.in prin. v̄ſic.
q̄d ſi iudex. ⁊ v̄ſ.
que aūt ſit dn̄ia.
b ¶Addē ibi bar.
q̄ ſequit dy.hic ⁊
docto. in.l. vna.
C.de priuil.dot.
⁊ de ferra.vbi.s̄.
col.vj.in fi.verſi.
mō venio. ⁊ quo
ad cetera no.hic
per dy. vide per
ipſum de ferra.⁊
adde bar.ſo3.de
ſenis in.l.j.col.
iiij.verſicu.iiij.
not.cum ſequen.
ff.ſoluto.matri.⁊

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Bar. Bal. ⁊ alex. in additioni. ad Bar. in. l. in operis. ff. locat.

a ¶Adde q̄ñ id qđ vnus ex pluribus creditoribꝰ a debitore exigi debeat cōmunicari cum alijs. Bartho. ⁊ mod. in. l. ſi. pupillus. ff. de his qui in frau. credi. ⁊ Jo. and. ⁊ doc. in rubrica de oblig. et ſolu. ⁊ Bald. in. l. ſi. in. ij. q. ff. depoſiti. ⁊ tex. in. l. pecunia. ⁊ ibi Saly. in fi. C. de priuileg. fiſci.

b ¶Addđ ibi Jo. fa. in p̄n. chriſtofo. por. ⁊ Ange. are. in. ij. colū. et onus mereř honorē: vt no. bart. ⁊ Bal. in amiſſiſſimos. in prin. ff. de excuſa. tuto. ⁊ vide hic Jo. an. in mercuria. ⁊ in capitu. ratiōi cōgruit. ⁊ ibi Dy. ⁊ que ibi dico. et Bal. Bar. ⁊ doc. in. l. ſi is qui. ¶. ſi quē queſtū. ff. cō mo. vbi limitant hāc regulam: vt ibi vide. ⁊ Ang. in conſi. lxxxv. in ꝑpi. exthemate.

tunc aūt oēs creditores pariter inſtabāt: tūc ſi debitorem vni gratificatꝰ ſoluat: reuocař ꝑ rata ꝑ aliosa vt. ff. que in fraudē credi. l. pupillus. Si vero omnes non inſtabant. et vni ſoluař aut ſoluiř debitore ſpōte: aut extorqueř ab initio. ſi ſoluiř: ſponte reuocatur per alios: vt prealle. l. pupillus. ⁊. d. l. q̄ autē. ¶. ſciendum. ff. que in fraudē creditoꝝ: niſi mora erat periculum allatura: vt debitor cū pecunia fingebat: nec haberi poterat inde copia: vt in. l. ait pretor. ¶. ſi debitorem. ff. de his qui in fraudē creditorū. ſi extorſit iudicis auctoritate nō reuocař. vt. ff. de his qui in fraudem creditorū. l. qui aūt. ¶. apud labeonē. Si autem agatur ad factū aut petitur: ⁊ in cōdēnationē deducitur factū: ⁊ tunc ſi ſimul creditores cōcurrunt: prefertur qui primo contraxit: vt. ff. loca. l. in operis. ſed ſi condemnationem deducitur intereſſe. idem ſeruatur quod dictum eſt ſeruari debere: aut agitur ad q̄titatem. vt. l. in operis. ⁊ de verbo. obli. l. ſtipulationes non diuiduntur. ¶. celſus Dinus.

Idem.

Qui ſentit onus: ſentire debet commodum: et econtra.

¶Sicut poſt vēditionē ꝑfectā omne cōmodum accidens rei vendite pertinet ad emptorem: ⁊ ita omne incōmodū accidere dꝫ: vt. C. de periculo ⁊ cōmodo rei vēdite. l. poſt ꝑfectā. ff. eo. l. id qđ poſt. itē ſicut diminuta parte heredis ſcripti per contra tabulas diminuitur ⁊ legatoꝝ onus ita aucta parte ſcripti heredis per contra tabulas augetur ⁊ legatorum onus: vt. ff. de vulgari. ⁊ pupilla. ſubſtitutione. l. ⁊ ſi cōtra. in fin. iſta regula habet locum quando circa cōmodū ⁊ incōmodum: ⁊ per omnia par ratio ⁊ ꝑſone ſuſcipientis cōmodū ⁊ incōmodum habilitas: ⁊ hoc patet per exempla. inſtit. de cōtrahend. emp. ¶. cū aūt. ⁊ de legi. paren b tut. ⁊. ff. de lega. j. l. ſi ex toto. ⁊ de legatis. iij. l. fi. et de vulga. et pupilla. ſubſtitutione. l. ⁊ ſi contra. ⁊. C. de cadu. tollen. l. j. ¶. pro ſecundo. ⁊ de furti. l. manifeſſimi. ¶. ſed cuꝫ in ſecunda: ſed vbi nō eſt per omnia vtriuſq̄ par ratio: regula non procedit: vt eſt videre in lege ſi quis aliena negocia gerens. ff. de nego. geſt. et ibi no. ⁊ de procu. l. qui propria. ¶. procurator. Jtē in caſibus alijs no. in. l. ſi quis. ff. de neg. geſ. ⁊ in. l. ſi quis putatꝰ. ¶. j. cōi diui. ⁊ pro. ſocio. l. ſed ⁊ ſocius. ¶. ſi in abſenti. Jtē ſi nō eſt eadē ꝑſone cōditio vł habilitas

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

circa vtrūq ſuſcipiendū:vt ſi agnata proximior eſt cū tractat de deferēdo onere tutele. Nam ipa ſuccedit in cōmodū.i.in hereditatē:ꝛ tñ nō tenet ſubire tutele onus:immo defertur ad agnatum maſculum in gradu remotiorem:vt inſtitu.de legitima patro. tute.§.j.ꝛ ff.de legitima tute.l.j.§.interdū cū illud generale.qd hic colligitur.et in.l.allegata ſcꝫ diſciplinam contrariorū eandē eſſe nō videtur procedere:immo in genere videtur contraria:qꝛ per eum de vno contrariorū predicat affirmatio de altero predicatur negatio:qd eſt eius oppoſitū:vel quod idē eſt ſi de vno diſponit affirmatio de altero negatio:vt.l. de his.ff.de his qui ſunt ſui vel alieni iuris.ꝛ inſtit. de tute.in prin.ꝛ ff.de accu.l.qui accuſare.non eſt eadem diſciplina:ſed contraria. ¶Propterea patet qd dicitur ad diſpoſitionem vnius cōtrariorum ſequit remotio ꝛ deſtructio alterius:vt.ff.de verbo.ſignifi. l.hec verba ille.ꝛ de inſti.actio.l.ſed ꝛ ſi pupillus.§. ſi inſtitoria.ꝛ in aut.de manda.princi.§.neq autem col.iiij.Rn̄deo vbi de quolibet contrariorum reſpondetur affirmando vel de quolibet negando ſimpliciter verū eſt eandem eſſe diſciplinā cōtrariorum:vt inſti.de cōtrahen.empt.§.cū aūt.ꝛ.C.de cadu.tol.l. j.§.pro ſcdo.et de furtis.l.manifeſtiſſimi.§.ſed cum in ſecundā.ꝛ de vulga.ꝛ pupilla.l.et ſi contra tabulas.ꝛ de legatis.l.j.ſi ex toto.in princi.et de legatis. iij.l.fi.tunc eñ eadem eſt in genere ꝛ eadē in ſpecie: ꝛ eadem aliquantū quantū ad numerum:vt cum in eadem verborum ſerie vtriuſq diſpoſitio traditur. Nam tunc eſt eadem quantum ad numerū qꝛ vna eſt verborū conceptio:que vtrūq cōtrariorū diſponit:ſed eo reſpectu:qꝛ diuerſa diſponit poteſt ratione defectus in plura particularia diuidi:ꝛ diuerſa iudicari.ſed vbi de altero affirmatio:ꝛ altera negatio eſt eadem diſciplina ea ratione: quia vno cognito habetur cognitio alterius.vt in preallegata lege.qui accuſat.ꝛ.l.j.ff.de his qui ſunt ſui vel alieni iuris.et inſti.de tutelis.in princi.ꝛ ff.de preto.ſtipu.l.j.§.ſtipulationū ea ratione. Ergo dr̄ eadē diſciplina:ſed nō dicitur eadē ratione diſpoſitio cōtrariorum. Dy.

col.j. verſicu. iij. probatur. a ¶Adde Bart. in.l. inter ſtipulantē.§.ſacram. col.iij.ff. de ver. obl.ꝛ in.l.in fundo.ff.de rei ven. ꝛ aliqd p Bald. in.l.fin.circa. iiij. vel.v.col.C.de fideicō.et Alex.in rubri.de acquir. poſ.ff.ꝛ Bald.et Angel.aret.poſt Joā.fab.inſti.de his qui ſunt ſui vel alie.iuris. in pn̄.et ibi ꝑpoſo. por.in.iij.nota.ꝛ Cyn.Bal.ꝛ Saly.in.l.j.§.pro ſecūdo.C.de cadu. tol.ꝛ Alex.in.l.ſi cōtra tabu.ff. de vulga.et pupil. ſubſti.et in.d.§. ſacrā.ꝛ Jo.and. hic ꝛ etiam moder.ꝛ Ang.in cōſilio.lxvj.colū.ij. verſi.itē multa. ☞Addō ad iſtū l.ſi patronus. et quod ibi ſignaui in apoſti.ad euꝫ in ver.inuicem ſi impediunt.ff. de bonis lib.

¶Idem.

In re cōmuni melior eſt conditio prohibentis.

¶Si habeo fundū tecū cōem:ꝛ tu ve-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

a ¶ Adde Ange. are. inſti. de rerũ diuiſione. §. religioſum. et Pet. de ferra. titu. pro here. vel re. ſingu. in glo. ſup verbo in futurũ. et Barth. in. l. ſi edibus. et. l. inter quos. ff. de dã. infec. ⁊ in. l. ſi ſtipulat⁹ fuero. ff. de verbo. obli. ⁊ Bal. in. d. §. religioſuꝫ. ⁊ in ꝯſi. cx. volu. iij. ⁊ Cepol. tractatu de ſeruituti. de pariete et muro. et vide textuꝫ celebrem. et ibi doct. in. l. iiij. de edifi. priua. ⁊ in. l. ſi cũ duobus. §. idem responde. ſocius ff. pro ſocio. Et Franci. de crema. in ſuo ſing. xcvij. inci. decidi vbi dñt doc. p. d. §. idẽ rñ. ⁊. l. iiij. C. de edifi. pua. ꝙ ſi ſocius infra quatuor menſes nõ ꝯtribuat nec ſoluat ſuo ſocio partẽ ⁊ portionẽ expenſarũ dicte refectiõis: ꝙ res cõis efficitur in totum ſocij reficientis vel reparantis. qd not. Et vide Angelũ aretiũ in. §. ſequẽs. inſtitu. de actionibus. et Cepola caute. cxxij. ad Ludo. de roma in ſuis ſingula. incipien. communis res. et Ludoui. bolog. in. l. ex parte. ff. familie herciſcun. in ſuis primis interpretatiõibus de ſocio expendẽte pro re cõmuni reficienda. et gloſſ. in. l. ſabinus. hic per Dyn.

lis edificare domũ fundo: ⁊ ego ꝓhibeo melior eſt cõditio ꝓhibẽtis ꝗ̃ tui edificare volẽtis. vt. ff. cõmuni diui. l. ſabinus. ſed videt̃ ꝙ melior ſit conditio facientis ꝗ̃ ꝓhibẽtis: vt. ff. pro ſocio. l. cũ duobus. §. item mela. ¶ Omiſſis ſolutionib⁹ alijs que ſunt a veritate remote: dicendum eſt ꝙ aut ſocius a vult facere aut reficere in loco cõmuni ad eum vſum ad queꝫ res parata eſt: ⁊ põt etiam inuito ſocio: vt. ff. cõi diuidun. l. ſi edes. ⁊ pro ſocio. l. cum duobus. §. item mela. Aut ad eum vſum ad quẽ res parata non eſt: et tunc ſi intereſt prohibentis non fieri melior eſt conditio prohibentis: vt. d. l. ſabinus. et. ff. de ſeruituti. vrba. predio. l. quidam vberius. §. cuꝫ parietẽ. et hoc caſu poteſt intelligi regula: aut nihil intereſt prohibentis: et poteſt fieri eo inuito: vt. ff. de ſeruituti. vrba. predio. l. fiſtulã. §. penulti. et fina. habita, tamen diſtinctione vtrum iure ſeruitutis facere vel reficere velit: qr tunc non põt: vt. ff. de ſeruituti. vrba. prediorum. l. parieteꝫ: aut iure communionis: et poteſt.

alleg. per quã dicit Bald. in. l. duo fratres. ff. de acquiren. heredita. ꝙ ſi duo habent domum cõmuneꝫ: ⁊ vno abſente alter ſolus habitet: non tenetur ad partem penſionis ſocij abſentis vl' non habitantis: quia vſus diuidi nõ poteſt niſi domus diuidatur. ⁊ refert Richar. malumbr. dicentem fuiſſe ita iudicatum. ⁊ etiaꝫ Cyn. in. l. ſi quis putans. in principio et ibi Dynus. ff. communi diuiduũ. ⁊ tenet Bald. in. l. j. C. de teſta. et in. c. j. §. preterea ducat⁹. de prohibi. feud. alie. per Fede. et pau. de ca. in. dicta. l. j. de teſtanen. ⁊ Cepo. vero in cõſilio. iiij. col. iij. verſic. ⁊ pro hoc. l. duo ⁊c. Iaſon de may. i repeti. l. quomin⁹. qd. xvj. ff. de flumi. Et Saly. in l. iubemus. C. de ſacroſan. eccle. et Barth. ſozi. de ſenis in. l. ſerui electione. §. habeo. ff. de legatis primo. et ſingulariter Paulus de caſtro in conſilio. cccxciiij. in nouis. ſed Flor. de ſancto petro in dicta l. Sabinus. tenet contrarium. Et nota bene quia vidi de facto hic bituris: ⁊ adde Cardina. Alexã. in ca. nicena. xxx. diſt. col. ij. verſicu. ſi queritur. ⁊ aliquid per Felynum

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

vt dicta.l.cum duob⁹.§.idē reſpondit. Item contra regulam videtur illud generale quo cauetur ꝙ in re vel cā pari melior eſt cōditio[a] occupantis: vt.ff. de leg.j.l.pluribus.⁊ de verbo.obligati.l.ſi titius.et de ꝓcurato.l.plurib⁹.⁊ de officio cōſul.l.j.⁊.š.de procurato.c.ſi duo.libr.vj.ſed hec regula loquitur in ea re que pro parte ſua indiuiſa ad plures pertinebat. leges vo cōtrarie loquuntur in eo iure qđ diſtinctuz eſt in vnius executionē qui primo occupauerit litem cōteſtando: lite enim conteſtata ſibi querit executorem inſolidum ⁊ alterū inſolidū excludit niſi in caſibus enumeratis in.c.ſi duo.š.de procura.

Idem.

Contra eū qui legē dicere potuit apertius eſt facienda interpretatio.

Si vendendo domum ⁊ tempore venditionis ⁊ traditionis dico ſtillicidia vti nunc ſunt ita ſint videor dicere ꝙ domui vendite ita debeatur a vicinis ſeruitus ſtillicidiorum recipiendorum non econtra ꝙ domus vendita debeat ſeruitutem vicinis: vt.ff.de ſeruitutibus vrbanorum prediorum.l.ſi arborez.§. hec lex.⁊ de contrahenda emptio.l.cū in lege ⁊.l.labeo. ⁊ de pactis.l.veteribus.⁊ de euic.l.q̄ libertatis. Sed opponitur ⁊ videtur ꝙ interpretatio nō ſit facienda contra proferentē.ff.de cōtrahenda emptione.l.ſi in emptione.ſed ibi verba fuerunt prolata ab emptore: ⁊ ideo ſit interpretatio contra eū inſequēdo tenorem iſtius regule. Item videt̄ cōtra regulam.ff.loc. l.ea lege.vbi ſit interpretatio pro locatore q̇ verba protulit: ſed ibi fauore locatoris pactum erat appoſitum: ⁊ ideo nō debet fieri interpretatio contra eū: ne offendatur regula qđ fauore ⁊c.vt.j.eo.ca. qđ ob gratiam. Et q̄ iura ſunt varia circa materiā iſtam: ideo vtile eſt plene diſtinguere[b]: quia aut ambiguitas interpretatione indigens reperitur in contractu aut in confeſſione aut in iudicio aut in ſentētia aut in ſtipu.pretoria aut in priuilegijs a lege prolatis aut in vltima voluntate. Si in contractu aut valere poteſt contractus ſm interpretationem vtriuſqꝫ. Si ſm interpretationem alterius tm̄.aut ſm interpretationem alterius tantum illius interpretationem ſequimur ſm quem interpretatio contractus valere poteſt: vt.l.quotiens.ff.de verbo.oblig.⁊ de reb⁹ du

in capitulo cum oēs: colūna.viij. verſicu.in eadez glo.de cōſti.⁊ petrus de ancha.⁊ Abb.i.c.j.de immunita. eccle. et Bal.in cōſil.ccv. primo vol.⁊ Abbas.in conſi.lxxxiij.lib.j.⁊ Alexā. in.d.§.labeo vbi pōit plures queſtiones ad materiam.

[a] Adde quando ſit melior conditio occupātis ⁊ etiā in plurib⁹ ꝓcuratorib⁹ inſolidū dātis. Bart. Bal. Alex.⁊ moder.in.l.ſi pluribus.ff.đ leg.j.et Bar.bal.⁊ Alex. in addi.ad Bar. in.l.plurib⁹.ff.de ꝓcura.⁊ Jo.an. de ſctō Gemini. in.c. ſi duo.š.de ꝓcula.⁊ abb.ſic. in.c.non iniuſte. de ꝓcurat.⁊ que no. Jo.and.in.c. cū plures.de of. deleg.š.eo.lib.

[b] Adde quomodo fiat interp̄tatio in cōtractibus. Dy.in regula in obſcuris.et Bar. Bal. Alex. ⁊ doc. moder.in l.veteribus.ff.de pac.⁊ Bart. in.l. ea lege.ff. loca.⁊

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Bal.in cõſilio.cccxiij.volu.ij.abb. poſt Inno.in.c.olim.de verbo.ſig. ⁊ Abb.in.c.certificari.de ſepultu.⁊ Fely.in.c.cauſam.col.j.de reſcrip. Et quõ in iudicijs vide Barto.in l.ꝑtorijs.ff.de ſti pu.preto.et in.l. j.C.ð legi.⁊ pau lus de ca.in cõſi. cxcij.in nouis et Dy.⁊ que ibi di xi in regula.cum ſint ꝑtiuz. Quid in ſentẽtia. vide Bart. in.l.ij.in.j. qõ.⁊ in.l.ab exe cutore.ff.de ap pel.⁊ Bald.in.l. iij.C.de lib.prete ri.⁊ Bar.Bald.⁊ ſaly.poſt Cy.in l.ij.C.de ſentẽ.ex pericu.reci.⁊ ale xan.in addit.ad Barto.in.d.l. ab executore. et ibi Lud.bolog.in ſe cundis interꝑta tionibus ⁊ in cõ feſſione.vide cy. i.l.ij.§.quod ob ſeruari.C. de iu ra.calũ.⁊ Bal.in l.j.C.de cõfeſ.co lũ.xxxij.et Bart. et ibi Alexand. in additio.in.l.de etate.§.qui tacuit.ff. de interrog. actio. Quid in ſtipulatione. vide Barto.in.l.j.§.fina. ⁊ in.d.l.in pre torijs.ff.de proto.ſtipula. et Bar tolus. Alexander.in.l. in conuen tionalibus.ff. de verborum obli gationibꝰ. Et de ea interpretatio ne que fit in priuilegijs vide Bar o.in.l.oẽs populi.ff.de iuſtit. ⁊ iu te.⁊ Innocen.⁊ Abb.in.d.c. olim.

bijs.l.cum queritr.Si ſm interpre tationẽ vtriuſqꝫ valere põt ⁊ tunc inſpicimus.veriſimilius.ſ.eod.ca. inſpicimus.⁊.ff.eo.l. ſemper in ſti pulationibus.⁊.l.ſemper in obſcu ris.ſi veriſimilius non appareret tunc habet locum regula videlicet ꝙ fiat interpretatio cõtra proferẽ tem in cuius poteſtate ſint verba late concipere:vt.ff.de pactis.l.ve terib'.⁊ de ſeruitu.vrba.predio.l. arborẽ.§.hec lex.⁊ de contrahẽda emptio.l.labeo.⁊.l.cũ in lege.⁊.l.ſi in emptione.et de verborum obli gatio.l.ſtipulatio iſta.§.in ſtipu lationibus.⁊.l. qui ex pluribus.et l.quicquid.ſi in confeſſione cogen dus erit dicere confeſſus certum: vt.ff.de confeſ.l certum. al's fieret interpretatio.contra eum:vt.ff.de interrogatoria actione.l.de etate. §.qui tacuit.argu.ff.de ventre in ſpi.l.j.§.quid ergo.qð de iure no uiſſimo intelligẽdum videtur ſi re ſpondere iubet anteqꝫ ſe abſentet al's eñ eſſet contra eum tanqꝫ con tinuacem prout ratio dictauerit: vt.ſ.de confeſ.libro.vj.Si in iudi

⁊ Fely.in.d.c.cãm.⁊ Alexã.conſil. ccix.lib.j.Quid in legib'.vide Ab ba.in.d.c.certificari ⁊ docto.ſ.alle gatos.⁊ Car. Alexã.in.c.moyſes. vij.diſtinc. Quid in ſtatutis. vide Bart.in.l.j.et ibi Bal.Cy.⁊ Saly ce.C.ð legi.abb. ⁊ Fely.in.d.cap. cãm.de reſcript. ⁊ Alex.in cõſilio. xxxvj. colũ.iij. in ꝑn. vo.iiij. Quid in teſtamẽtis.vi de Barto.in.l.ſi qs a filio.§.j.ff.ð lega.ij.⁊ Dyñ.et que ibi dixi in re gula q̃ a iure cõi ⁊ in regula in ob ſcuris. verſic.ad ſcðm de vlti.vo luntate. et ibi in addi.j.⁊.ij.⁊ ad de ad ſupradi cta Andre.barb. in repe.rubri.de fide inſtru.colũ. xij.verſi.iij.facit. Aduerte ad vnũ ſing.ꝙ Ictus du bij recipiũt mo dũ ⁊ formã ex cõ ſuetudine ſi non ſunt aliter decla rati.ex cõuentione partium.vt eſt glo.et ibi Ludo.bolog.in ſcðis in terꝑ.in.l. qð ſi nolit.§.qꝛ aſſidua. ff.de edili.edic.pro quo vide text. in.l.ſemper in ſtipulationibus.ff. de re.iur.⁊ Ang.in conſi.ij.⁊ in con ſi.clviij.⁊ dixi in trac.de offi.⁊ po teſta.in prima.q.

☞ Adde qð notaui in apoſt.ad Bald.in.l.inter oẽs.ꝟ.qð eñ.⁊ qð ibi poſui in apoſt.in ꝟſic.rudis.C.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

cijs erit interpretatio facienda per proferentem ſiue
verba fuerint prolata per actorē ſiue per reum: vt. ff.
de iudi. l. ſi quis intentione. ⁊ ibi nota. ⁊ de reg. iur. l.
in ambiguis orationibꝰ. ⁊. l. cōtrahēdo. §. j. ſi in ſnīa
tūc iudex qui protulit ſi eſt de maioribus interpreta
bitur dictū ſuū in ſententia: alias nō liceret ſibi inter
pretari ſniam ſuam: ſed delegati ſui tātum: vt. ff. de
appellatio. l. ab executore in princi. ⁊ ibi plene nota
actorum tamen verba mutare poſſent ſentētie teno
rem ⁊ in totum peruertere: vt. ff. de re iudic. l. actorū
verba. Si in ſtipulatione pretoria: tunc pretoris erit
interpretatio. pertinet enim ad eum. ff. de preto. ſti
pula. l. in pretorijs: ⁊. l. j. §. vltim. ¶ Si priuilegijs in
terpretatio pertinet ad eum qui priuilegum conceſ
ſit: vt. ff. eo. l. neratius. ⁊ de vulga. ⁊ pupilla. ſubſtitu.
l. ex facto. circa princi. Si in verbis a lege prolatis ad
ſolū principē pertinet interpretatio neceſſaria ⁊ que
omnes aſtringit: vt. C. de legi. l. imperiali. Si in vlti
ma voluntate ipſe teſtator poterat interpretari: vt
ff. de teſta. l. heredes palaꝫ. §. j. Si interpretatus nō
fuit tunc aut valere poteſt legatum ſecundum intel
lectum heredis et legatarij: aut ſm intellectū lega
tarijtantum. ſi legatarij tm̄ illum intellectū aſſumi
mus: ff. de legatis. j. l. apud iulia. §. ſi titius. ⁊ de re
bus dubijs. l. quotiēs. ⁊. l. vltima. Si ſm itellectū he
redis ⁊ legatarij tunc aut eſt ambiguitas in volun
tate relinquente aut in voluntate adimente. ſi in re
linquente ſequimur qd̄ eſt minimum. vt dicta. l. apō
iulianum. §. ſeio. ⁊ de legatis. iij qui cōcubinā. §. cuꝫ
ita. et. l. minimus. Si in adimante aut eſt in certitu
do rerum ⁊ perſonarum aut perſonarum tantū: aut
rerum tm̄ primo caſu in nullo valet ademptio. ſecū
do caſu valet adēptio in vtroqꝫ caſu. tertio caſu va
let ademptio in maiori: et remanet legatum in mi
nori: et hoc probatur. ff. de rebus dubij. l. ſi fuerit. et
ibi notatur: ⁊ de adimendis legatis. l. iij. §. ſi duo
bus. ⁊ de legatis. ij. l. ſi ita ſcriptum. in fine. Dy.

¶ Idem.

Non eſt obligatorium contra bonos mores preſtituꝫ iuramentum.

¶ Si iuraui hoīem occidere vel furtū
facere tale iuramētū nō eſt obligato
riū qꝛ ꝯ bonos mores eſt pſtitū. ⁊ iſtud eſt gnale ꝙ

cōi. diui. et dixi.
§. in apoſtil. ad
iſtū in regu. non
eſt ſine culpa. in
verſi. iudicauit.
Et adde vnum
ſingu. dictū ꝯtū
ad materiam in
terptationis qd̄
incip. declarādi
voluntateꝫ dico
in caſibꝰ in qbus
declaratio recipi
tur) non pſcribit
ſpacio mille an
noꝝ. ita ſingula
Bal. in. l. potēs.
poſt princi. C. de
pac. queꝫ ibi alij
ſequunt. refert ⁊
ſequit gradꝰ de
petra ſctā ſingu.
ſuo. xxvij. incip. li
bero arbitrio vbi
etiā ponit ꝙ de
claratio vel in
terpretatio fieri
nō pt poſtmortē
a ¶ Adde quā
do actꝰ cōtra bo
nos mores poſ
ſit iuramēto fir
mari. Bal. in. l.
pacta que cōtra.
in pn̄. C. de pac. ⁊
in. l. nō dubiū. in
xvij. op. C. de leg.
⁊ in rub. de ꝯdi.
ob tur. ca. ⁊ bar.
i. l. ſi qs pce. i p̄
mo mēbro. ff. de fi
deiuſ. ⁊. l. ſtip u
latio hoc mō cō
cep. ⁊ ibi alex. ff.
de vb. obli. ⁊ alex. i
d. l. pacta q̄ ꝯ. et

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Jmo.in.c.cũ cõtingat.in.xvj. carta. de iureiurã.ꝛ Bald.in conſil.cxvj.in prin.li.j.ꝛ Abb.in.d.c.cũ contingat. ꝛ calderi.in cõſi.xix.ti.de cõſti.

☞ Addõ Barthol.ſozi.in ſuo trac. fallen.regu. fal. j.ij.ꝛ.vj.ꝛ petrus philip.corſe. con ſi.ſuo.lv.inci. viſis in litera. in vol.iij.ꝛ vide anto.de petra.in reperi.l.j.in.lxij.effectu. ff. de iureiur.videlꝫ an iuramentum cõtra bonos mores ciuiles et naturales ſit ſeruaduꝫ.

a ¶ Addõ ibi cy. Bart.bal. Saly. ꝛ docto. moderni.ꝛ abb.ꝛ Jmo. in.d.c. cũ contingat.de iureiurã. ꝛ abb.ſicu.in ſua diſputatio. incipien. ſtante ſtatuto.multum ſingulare.

☞ Adde oĩno Ant.de petra in repeti.l.j.in.viij. effectu.ff. de iure iuran. vbi plene tractat de materia iſta.ꝛ ibidem lxx.effectu. et ad mate.apoſt.ſeq. vide vbi.s.effectu.x.

b ¶ Adde doct. maxime de ſctõ Geminia.in. d.c. ij.de iureiurã. s. eo.lib.ꝛ Jmol.in d.c.cum contingat.ꝛ Ang.are.inſti tu.qui.alie licet.in prin.ꝛ Bart.in.l. ſi quis pro eo.ff.de fideiuſ.

c ¶ Adde ꝙ Bar.in.l.ſtipulat. hoc modo concepta.ff.de ver.obli.dicit Dyn. non intellexiſſe iſtã regulaꝫ in hoc ꝙ Dy. dicit ꝙ pactum de ſuccedẽdo poteſt iuramento firmari prout ibi vide per eum in prin.ꝛ alex. colũ. ij.ver.ex his etiã ꝛ Bart.l. ſi quis pro eo.ff. de fide iuſſo. ꝛ in. l.pactũ.Pau.de caſt. Jaſo.de may.et Alexã.C.de pac. in.l. fi.ꝛ ibi Bal. C.eo. tñ pactũ d non ſuccedendo iuramẽto firmatur.vt tenet Bartolus ꝛ doctores etiam ſupra allegati.ꝛ Jmo.in.c. cũ cõtingat. in.j. membro de iure iurã. ꝛ cõiter tenetur ꝯtra dy.licet Bal.in.c.j.§. moribus. teneat opi.Dy.ſi de feudo fue.cõtrouerſia inter dñm et agna.ꝛ vide bal. conſi.cclxix vol. iij.ꝛ i ꝯſi. cxxxij. eo.volu.ꝛ dñi de rot.deci.dcccl. in antiq.ti.de pact. ꝛ Oldra.cõſilio. cxxxij.ti.de pact

iuramentuꝫ preſtitũ contra bonos mores vel contra leges nõ eſt obligatoriuꝫ: nec firmat rẽ de q̃ agitur. vt.s.de electionib᷒.ca. vbi.ꝛ.c. qui ſepe cõtingit.ꝛ de reb᷒ eccleſie non alie.c.ij.qꝛ que ꝯ bonos mores ſunt impoſſibilia reputant̃ de iure: vt.ff. de condi.inſtitu.l.filius.ꝛ.l. electiones.ꝛ.l.q̃dã.ſed impoſſibiliũ nulla eſt obligatio.vt.s.eod.c. nemo põt ꝛ.ff.eo.l.impoſſibiliũ.ergo nec eorũ q̃ ſunt cõtra bonos mores.Sed opponitur ꝛ videt̃ ꝙ iuramentũ cõfirmet ea q̃ ſunt de iure ꝓhibita. ecce de iure ꝓhibitũ eſt rẽ minoris alienari: vt.ff.de reb᷒ eorũ.l.j.ꝛ tñ alienatio per iuramẽtũ cũfirmat̃: vt.C. ſi aduerſus vẽditorẽ.l.j.ꝛ in aut̃.ſacramenta.[a] Jtẽ prohibita eſt de iure fundi dotalis alienatio: vt.C.de rei vxo.actio.l.vnica.§.ꝛ cum lex.ꝛ tñ cõfirmatur per iuramentũ [b] mulieris.vt.s.de iureiurãdo.c.ij.li.vj. Jtem prohibetur valere pactũ per ꝙ filia dotata renunciat future ſucceſſioni paterne: vt.C. de pactis.l. pactum quod dotali.ꝛ de collatiõibus.l.pactum.ff.de ſuis ꝛ legitimis heredibus. l. vltima et tamen cõfirmatur per iuramentum: vt.s. de pactis.c.ij. libro.vj.Sed dic aut ſunt prohibita propter turpitudinem ſui: ꝛ tunc iuramentum nihil operatur: vt hic ꝛ in iuribus.s.allegatis ad idem. Aut in priuilegium vel fauorem perſone: et tunc iuramentum illius perſone [c] in cuius fauorem inducitur prohibitio eſt obligatorium ꝛ confirmat rem de qua agit̃ vt in autenti.ſacramen

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ꝛ plene p Ludo. ro.in.l.q̄ ſuperſti tis.ff.de acq.he= re.ꝛ Alex.cōſi.xx viij.lib.iij.ſed q̄d filia dote cōtēta renunciauit ſuc= ceſſiōi pr̄ne ꝛ mr̄ ne cū iuramento pater vel mater in teſtō legat ei= dē:q̄rit an poſſit cape relictū ſibi in teſtō patris vl̄ matris nō obſtā te renūtiatione. dic ꝙ ſic. vt te= net Spec.tit. de teſta.§.j.ver. po ne fili⁹ fecit.ꝛ ibi Jo.andre.in ad= di.ꝛ tʒ Bal.in cō ſi.ccciij.li.ij.ꝛ Ol dra.cō.cexciiij.ti. de pac.ꝛ addō ad nota.hic deci.ca= pel.ccccclvj.ꝛ io. ꝛ Jmo.ꝯſi.j.ꝛ di= xi late in.§.colū vij.de teſt.li.con ſue.biturig.

a Addō ibi bar to.ꝛ doc.moder. ꝙ lʒ hec rl̄a ha= beat locū ꝯ petē tem et reſtituere debentē.vt in iu ribus hic p Dy. alleg.tn̄ intelligi tur qn̄ agit ex p= ſona ꝓprie:ſʒ nō ex iure alteri⁹:q̄ nō pōt obijci hec exceptio:vt dicit hic Dy.in fi.ꝛ il lud do.frāc.are.

ta.et.§.de inreiurādo.c.ij.ꝛ de pac. c.ij.lib.vj.

Idem.

Dolo facit q petit q̄ reſtituere oportet eūdē.

In marito q̄ petit dotē q̄ eſt, in caſu reſtitutionis ra= tionabiliter poteſt intelligi:q̄ cum eſſet ipſe reſtitutus ſi haberet do= tem penes ſe dolo videt̄ facere q̄ petit:vt hic.ꝛ.ff.de doli exceptione l.dolo.ꝛ de regulis iuris.l.in con= demnatione.§.dolo.Sed opponi= tur.ff.ſoluto matrimonio.l.ſi ſo= cer.§.lucius[a].vbi amittitur mari= tus ſd petēdam dotem que erat in caſu reſtitutionis:ſed dicēdū eſt ꝙ ille.§.declarat et diſtinguit effectū iſtius regule:q̄ aut eſt reſtiturus eidem:aut alij.ſi alij ceſſat regula: al's ad oēs ꝓcuratores actorum ab agēdo repellerentur:q̄ qd̄ petunt reſtituturi ſunt dn̄o qd̄ eſt abſurdū ꝛ inconueniens et tractatus totus de ꝓcurato.redderetur inutilis ſi eidē a quo petit tunc regula locum habet.vt.d.§.lucius.Jtē contra re= gulam videtur.C.ad legem iuliaʒ de vi publica.l.ſi quis a ſe fundum vbi petit ſibi reddi poſſeſſionem ſibi violenter ablatam.et nihilo= minus poſtea poterit ſuper dn̄o conueniri:ꝛ conuentus reſtituere cogetur. Dixerūt quidam ꝙ hec regula locū habet in petitorijs tm̄ ꝛ nō in poſſeſſorijs qd̄ falſum eſt. vt patet.ff.de carbo.edic.in.l.iij.§. cauſe.ꝛ nota in prealleg.l.dolo.et de iudi.l.ſi de vi.et de regu.iur.l. inuictus.§.cui damus actionem. Et ideo diſtingui oportet in poſ= ſeſſorijs[b]:q̄ aut agit̄ iudicio adi= piſcēde aut retinende aut recupe=

in.l.ex duob⁹ in prima ꝛ vlti.col. ff.de duo.re.per tex.in.l.vranius .§.ij.ꝛ ibi Ludo. dolo.in ſcdis in= terp̄.ff.de fideiuſ ſo.et vide Jo.fa. in.§.in bonefi.in glo.j.ꝛ ibi Ang. ꝛ Jaſo.d̄ mayn̄. ꝟ.que ſit differē tia iter exceptio nē cōpēſationis ꝛ doli inſti.de ac tio.ꝛ gl.ꝛbart.in l.q̄ inuicem.ff.de cōdi.indebi. bal. alex.ꝛ Lud.bol̄. in ſcdis interp̄.l d.§.luci⁹.ꝛ Lud. ro in ꝯſ.cciiij.co. iij.ꝛ Spe.ti.de ſa larijs.§.iij.ꝟ.ſʒ pone.ꝛ hic Joā. an.in glo.ꝛ gl.et doc.in.c.ex lr̄is. de reſt.ſpo.ꝛ no. ſm̄ doc.in.d.ꝯſi. ꝙ iſta rl̄a hʒ lo= cū qn̄ incōtinēti reſtitut⁹ eſt:quid accepit ſec⁹ ſi ex interuallo.caſus eſt i.l.fi.§.j.ff.vt leg.no.ca.ꝛ addō bal.in.c.j.§.poſ= ſeſſiōes.ꝟ.ꝛ not. de pace.cōſtāti. col.x.ꝛ hic Phil. frā.ꝛ frāc.de cre ma.in ſuo ſingu la.cliiij.

b Adde an in poſſeſſorijs ha= beat locum regu

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

la dolo facis ⁊c.
Barto.in.l.natu
raliter.§.nihil.
cõe.ff.de acquir.
poſſeſſio.⁊ Abb.
ſic.in.c.in literis
iij.col.de reſtitu.
ſpol.⁊ que dicit
Dy.in regu.qui
ad agendum.et
Lud.bolo.in.l.
j.§.q̃d vis a me.
in ſc̃dis interpre
ta.ff.quod vi aut
clam.et Bart.in
l.j.in prin.ff.quo
rum legatorum
Quid ſi inter du
os principes vel
cõitates facta ẽ
pax et facta ſunt
capitula,vt reſti
tuãtur ablata ꝑ
ticularibus ciui-
bus:an iſtis re-
ſtitutiõibus que
debent fieri poſi
tionibus quere-
la dolo petis dic
ꝙ ſic iſtud eſt ſin
gulare verbum
Bal.⁊ aureũ mẽ
ti tenendum.in
c.j.§.poſſeſſores
de pace conſtan.
in vſibus feudo-
rum.⁊ tenet frã.
de crema.in ſuo
ſingu.cliij.incip.
facta eſt pax in-
ter duos princi-
pes.Et duꝫ q̃rit
an exceptio doli
⁊ lis poſſit oppo
ni in iudicio poſ
poſſe.Tu dic q̃ꝺ

rande poſſeſſionis.In primis duo-
bus ſcilicet adipiſcende ⁊ retinen-
de regula locum habet.In tertio
vero id eſt recuperande locum nõ
habet:quia ſpoliatus ante debet
reſtitui q̃ꝫ de proprietate queratur
vt dicta.l.ſi quis ad te fundum.et
C.ſi per vim vel alio modo.l.j.⁊ de
donatio.inter virum ⁊ vxorem.l.ſi
maritus.et de agrico.et cenſi.l.ſi
coloni.⁊.ff.de iudi.l.ſi de vi.et ad
legem iuliam de vi publica.l.qui
certi.§.ſi de iure.et ideo quod hic
dicitur peti debet largo modo po
ni:id eſt agendo iudicio pretorio
vel poſſeſſorio adipiſcẽde vel reti-
nende poſſeſſionis:⁊ quod ſubijcit
reſtituere:ſcilicet eideꝫ:ſecus ſi alij
vt ſuperius oſtenſum eſt. Dynus.

¶ Idem.

Non eſt ĩ mora
q̃ pt exceptiõe
legitĩa ſe tueri

¶ Effect⁹ more affe
rẽtis domum debitori ſunt plures:
vt dictũ eſt.ſ̃.eo.c.mora ⁊ ab oĩb⁹
predictorũ omniũ effectum excipiť
is q̃ pt defenſione legitima ſe tueri
vt.ff.ſi certũ peta.l.lecta.⁊ de ꝟbo
rũ obli.l.ſi pupillus ⁊ de regu.iu.l.
nulla.Exceptio autẽ legitima [a] dꝫ
intelligi oĩs illa q̃ non poteſt ope.
replicationis elidi.Nã ſi exceptiõi
obſtaret replicatio haberetur pro
nõ legitima:q: qua ratione nihil in
tereſt vtrum q̃s nõ habeat ip̃o iure
actionẽ vel habeat eã q̃ poſſit ꝑ ex
ceptionem excludi.vt.ff.eo.l.nihil.
Eadeꝫ nihil intereſt vtrũ q̃s nõ ha
beat exceptionẽ vel habeat eam q̃
poſſit ope replicationis excludi cũ
ita ſe habeat replicatio ad exclu-
ſionem exceptionis ſicut exceptio
ad excluſioneꝫ actionis [b].vt.ff.de

poteſt opponi in
iudicio poſſeſſo
rio recuperãdi ſi
incontinenti pro
bari poteſt.non
aliter:vt not.An
ge.in.l.ille aquo
.§.ſi de teſtamẽ
to.in fi.ff.ad tre-
bel.per glo.in.l.
ſi de vi.ff.de iud.
pro quo eſt tex.⁊
glo.in.l.dolo.ff.
de doli.excep.et
in allega.l.vt.ff.
quorum legato.
not.ſcriben.in.l.
ij.C.de edic.diui
adri.tol.

a ¶ Adde q̃ di-
catur et ſit exce-
ptio.Abb.⁊ Fe-
ly.in rubri.de ex
cep.in principio
et Ange.aret.in
ſti.de excepti.in
rubrica.

b ¶ Adde ꝙ il-
le q̃ poteſt ſe tue
ri exceptione nõ
dicitur eſſe obli-
gatus.vt dicunt
Bald.et Ludo.
bolog.in ſecun-
da interpretatio
ne.i.l.meuia.§.
fundus.ff.ſoluto
matrimonio.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

exceptio.l.ij.⁊ hoc etiā cōfirmatur ex eo q̄ᵭ reus in exceptionibus in quibus excipiendo ponit ſeu aſſerit vices actoris ſubſtinet.vt.ff.de probationibus.l. in exceptionibus.et de exceptionibus.l.j. Sed contra regulā poteſt de iure ciuili opponi:qꝛ lege cauetur ꝙ ſi ꝓmiſiſti aliquid nudo pacto:⁊ ſi nō faceres promiſiſti penam per ſtipulationē quod agi poteſt ex ſtipulatione:vt conſequenter id fiat quod in pacto deuenit:alias ſi nō fiat cōſequitur penam in ſtipulatione deductam. Cum ergo pena debeatur ratione more:⁊ mora non poteſt eſſe vbi petitio non eſt:et pena non procedat ex nudo pacto:vt.ff. de pactis.l.iuriſgentium.§.ſed cum nulla. ſequitur quod non poſſit eſſe in mora:⁊ propterea nec penam committi.vnde videtur obſtare.C.de pactis.l.ſi pacto. Et ſi reſpondeatur ſicut primo modo reſpondent gloſatores iuris ciuilis:videlicet q̄ᵭ vbi erat debitum q̄ᵭ vno modo debebat̄: ſaltim naturaliter non erit ſufficiens reſponſio:qꝛ regulariter de iure ciuili ſola naturalis actionē nō parit:vt dicto .§.ſed cum nulla.⁊ de verborum obligati.l. creditores. Et ideo ſecunda reſponſio melior daretur ⁊ magis communis:alias conueniens litere legis cōtrarie: nā ibi nō agitur ad id quod debetur ex nudo pacto:ſed ad id quod debetur ex ſtipulatu ⁊ pretextu eius conſequi tur forte ꝙ nudo pacto debet̄:al's conſequitur forte q̄ᵭ in ſtipulatione deuenit:ſꝫ cōtra hāc reſponſionē eſt valde illa.l.ſi pacto:qꝛ nuda pactio proceſſit ſtipulationē penalē.ergo ſtipulatio[a] nō cōmittit̄ niſi lite conteſtata ſup pactione nuda:⁊ ꝓpterea nō pōt ex ea agi.vt.C.de coutrahen. ⁊ committen. ſtipulatio.l.nuda. Et ſi reſpondeas ꝙ ibi fuit lis cōteſtata ſup pactiōe nuda duinare eſt r̄ndebis ergo ꝙ ſicut q̄ñ ſtipulatio penalis incipit a pactione nuda et lex diſponēdo permittit agere ex ſtipulatiōe penali nō dū cōmiſſa:vt metu ei⁹ pareat̄ pacto precedēti:vt in l.ſi puncto:⁊ eſt rō in vtroqꝫ caſu ne cōtractus in totum cōſtituat̄ inutilis ſi nihil relaxaret̄ de iuris ſubtilitate:vt.l.ſi pacto:qꝛ permittit̄ agi ex ſtipulatione nondū cōmiſſa eidē:q̄ᵭ eſt ꝯ cōe:vt. ff. de verb. obligatio.ita ſtipulatus.⁊ de verbo.ſignificati. l. cedere diem.⁊ dicta.l.nuda. Relaxaretur ſimiliter : qꝛ permittitur agi etiam lite conteſtata ſuper pacto nudo:q̄ᵭ ſimiliter remotū eſt a iure cōi:vt in.l.iuriſgentiū.§.ſed cū nulla.⁊.C.de pac.l.legē.⁊ de pac.cōuen. l.prima. ſed de iure canonico, hoc ſcd̄m iure cōi ſi-

a ¶ Adde q̄ñ ſtipulatio penalis cōmittit̄ ⁊ q̄ꝫ actione poſſit cōſequi. Barto. Cy. Bal.ſaly. ⁊ moderni.in.l. nuda C.de ꝯhē.⁊ com mit.ſtipu.⁊ bar. bal.pau.de ca.⁊ ſingu.ale.i.l. ita ſtipulatus.in.ix. col.de ṽbo.obli. ⁊ bar.in. l. ſi pupillus. ff. de ṽb. ob.⁊ in. l. petēs. ⁊ doc. in.l. ſi pacto.C.de pactis.

b ¶ Adde an ex nudo pacto oriatur actio de iure canoni.doc. in.c. j.de pactis in antiquis.Bal. ⁊ ibi Alex.in addi.co. vij.i.l.cū q̄s. C.ᵭ iur.⁊ fac.igno.et Bart. Alex. in.l. iuriſgētiū.§.igit̄ ff.de pact. ⁊ barto.in. l. quintus. ff.manda.et Innocen.in.c.nouit de iudic. dat nobis vnam bonā cautelam: conſequendi id quod nobis eſt promiſſū ſuꝫ nudo pacto. vbi videas etiaꝫ per Modernos et Salycetus. et Alexander in dicta.l.legeꝫ.C. de pactis.et Ludoui.ro.in conſilio.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ne diſpenſatione procederet: cum nudum pactum ita pariat[a] actionē ſicut veſtitū. §. de pactis. c. j. dy.

Idem.

Quod ob grām alicui⁹ cōceditur: nō eſt i diſpendiū et torquendum.

xxx. ꝛ Bal. in. l. petēs. §. allega. col. fi. in repe. padua. ꝛ tex. ſing. in ca. iuramēti. xxij. q. v. ꝛ Alex. in conſi. xvj. in. ij. volu. ꝛ latius in conſilio. xij. col. ij. ꝑ totū lib. iij. ꝛ Ange. are. in. §. in perſonaꝫ col. pe. inſtitu. de ac. Ex quo infert Bald. in. d. l. petēs. ꝙ i terris imperij iter laicos ꝛ i foro ceſarꝫ ſeruatᷣ deciſio iuris ciuilis: in terris vero eccleſie ſeruatᷣ ius canonicū: quod ſimpliciter iter clericos ſeruaretᷣ vbiqꝫ. ꝛ per baldū in auᷣ. ad hec. colū. ij. in fine cū principio ſequēti. C. de vſuris. ꝛ Ange. in repetitio. l. ſi certis annis. C. de pactis. vbi in. ij. colū. dicit ꝙ in terris imperij laic⁹ contra laicum pōt agere ex nudo pacto in foro eccleſiaſtico per viā denunciationis euangelice: ꝛ ad predicta vide Jo. bap. de ſancto ſeueri. in ſuo eleganti trac. ꝛ de pact. in q. xiij. verſicu. vij. ꝛ Bal. in. l. de diuiſione in fi. C. fami. herci. ꝛ Jo. de imo. in cōſil. cij. col. iij. ℣ſi. itē obijcitur quarto. ꝛ ſuper oēs fely. multum celebre in. d. c. j. col. j. verſi. circa. q. tritam. de pactis. vbi ponit regulam iuris ciuilis negatiuam ſecūdo aliquid cōtra opinionem canoni. tertio corroborat cōem opinionē. ꝛ quarto ponit nomen declarationis: ꝛ ꝓfecto nō reperitur tam ꝑ antiquos ꝙ̄ modernos melius ordinatum ꝛ elegantius ſcriptum. ꝛ vide Joā. andr. ꝛ Bald. in prohe. decreta. qui dicunt actionem ex promiſſione in catelonia non oriri.

Adde ad hāc apoſtillā dum querit an ex pacto nudo oriatur actio. iſtā in. §. col. iij. ꝛ ibi do. meū do. Jaſ. may. inſti. de acti. nu. v. eū dē Jaſ. in. l. iuriſgentiū. §. ſed cum nulla. poſtpla. ff. de pact. no. Bal. plene in. l. ſi diuiſione. nu. iij. ℣ſi. ſed iure cano. et ibi poſui in apo. ad ipm in verſi. oritur pactio. C. fami. herci. et in auᷣ. ad hec. nu. xiij. C. de vſur. felyn. in. c. eccleſia ſancte Marie. colū. xvj. verſi. tertius effectus. de conſti. Bart. ſozi. in ſuo tracta. fallē. reg. ix. fallē. ix. ꝛ quid vtroqꝫ iureꝫ ꝛ qui ſimpl'r in prealleg. reg. ix. Ro. cōſi. xxx. Alex. cōſi. xvj. ℣. qd aūt. vol. ij. ꝛ cōſi. iiij. vo. iij. ꝛ adde ꝙ corā iudice eccleſiaſtico pōt laicus agere ex pacto nudo. no. bu. in. c. j. in pn̄c. de ꝓba. qd̄ eſt ita verum: vt epſ nō poſſet ſtatuere vt ex nudo pacto nō poſſit agi ita notat panor. in. c. dilec. in pn̄. de iudi. Et nō tradas obliuioni vnū ſing. dictū Bar. in. l. ſi fideiuſſor. §. quidā. ff. māda. ꝙ inter mercatores. ꝛ vbi agitᷣ de bono et equo pactū nudū producit actionē ita ꝛ no. bald. in. l. ſi ꝓ ea. C. mādā. ꝛ ibi Salice. idē Bal. in. l. ij. C. de cōſti. pecu. lꝫ ꝯrium tenuerit et malero. in. l. filiuſſ. ff. de dona. Et inquātū dictū eſt. §. pactū nudum obligare ꝛc. Intelligo hoc ꝓcedere qn̄ in eo eſt cā expſſa. al's ꝑ errorē ꝓmiſiſſe ꝓ̄ſumitur ita no. abba. in. c. ſi cautio. ℣. nūc intro. ꝛ ibi fely. in prin. de fide inſtru. ꝛ per hoc limitabis. c. j. ꝛ. iij. de pac. ꝛ ca. in=

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Ob grām ⁊ fauorē minoris eſt inductū nō poſſit eſſe in iudicio ſine tutoris aucto.vt.C.de aucto.preſtan.l.clarū.⁊ qui legi.pſo.l.mometarie.⁊ ideo ſi litigauit ſine tutoris autoritate vel curatoris:ſiquidez fertur ſnia cōtra eū nō valet ipo iure:vt.C.q̄ le.pſo.l.j.⁊ ſi aduer.rem iu.c.l.cū ⁊ minores.⁊.ff.de re iu.l.acta.§.contra indefenſo.⁊.l.ꝯ pupillū ſ3 ſi ferat̃ pro eo valet:vt.C.de pcu.l.nō eo minus[a]. Itē in grām ⁊ fauorē minoris inductum eſt qꝺ petere poſſit reſtitutionē in integrū ꝯ venditorē:ergo ſi petit ⁊ noluit vti beneficio in integrū reſtitutionis cōceſſo nunq̄d aduerſari⁹ et⁹ inuito minore poſſit vēditionē reſcindere:dicendū eſt ꝙ nō[b]ne in ꝙ in fauorem minoris inducit̃ in eius leſionē retorquet̃.vt.ff.de minori.l.ſi iudex.Item inductū mere fauore pupilli cui mouet̃ cōtrouerſia de ſtatu ⁊ bonis ꝙ q̄ſtio differat̃ vſq3 ad tpa pubertatis:q̄d ergo ſi habet pbatiōes pro ſe facientes in promptu:non erit differenda:ſed preſenti cognoſcenda ⁊ examinād̄a:ne quod in eius fauorē.⁊c.⁊ de carbo.edi.l.tertia.§.due.Item confirmat̃ regula:⁊ tradūtur eius exempla.ff.de leg.cōmiſ.l.ſecunda.⁊ de in diem adiec.l.ſabinus.⁊.C.de fide inſtrumen.l.plures.⁊ de ſecundis nuptijs.l.generaliter.§.in his autē ſicut hec[c] regula cōtinet veritatez ⁊ eius contraria vera eſt:ſi aliquid introductum eſt in alicuius penam vel odium non debet in eius vtilitatem conuerti.vt.ff.de legatis primo lege ſi ſeruus plurium.§.qui autem.⁊ de interdictis ⁊ relega.l.relegatorum.§.vltimo.⁊.l.ſequen.⁊ nota in autē.de heredi.⁊ falſi §.ſi vero.⁊ ideo eſt opponendum ad vtrumq3 per ordinem.Et primo ad primum videtur enim ei obſtare.l.in qua cauetur ꝙ impubes non poteſt adire hereditatem etiā locupletem ſine tutoris auctoritate:ergo quod inductum eſt in eius fauorē videtur in eius leſionem redire.vt.ff.de auctoritate tuto.l.obligari.et inſtituta de auctoritate tuto.§.neq3. Dicendum eſt ꝙ quidam ſunt in quibus certum eſt cōditionem pupilli meliorem conſtitui:⁊ in illis valet factum a pupillo etiam ſine tutoris auctoritate[d]:ne quod in eius fauorem ⁊c.vt.C.de procuratoribus.l.non eo minus.⁊ de auctoritate preſtād̄a.l.j.⁊ inſtituta de auctoritate tutorū.in principio.Quedā ſunt in quib⁹ certū eſt cōditionē pupilli deteriorē vt cōſtitui ſi q̄s ſe obliget vl̄ vēda.cū dāno ſuo vel actionē cedat in his factum ſine tutoris auctoritate nō tenet.vt.C.de auctoritate preſtād̄a.l.ſe

ramāti.xxj.q.v.

a Adde q̄ diſcā in ſeq.apo.in cip.adde qn̄ geſta per pupillū.

b Adde bar.in fi.⁊ ibi doc.mod.C.de fruct.et litiū expē.⁊ bal.in c.ij.§.in quibus.de ꝯſue.recti feu.et ibi cardi.alex.et Bal.in.l.qꝺ fauore.col.j.verſi.venio.ad exemplū.C.de legi.

c Adde qn̄ pcedit ꝙ in fauorem alicui⁹ itroductū eſt in eius leſionē non debet retorq̄ri.Cy.Bar.bal.⁊ Sal.Pau.et Iaſ.in.l.qꝺ fauore.C.de legi.⁊ bar.bald.et moderni.in.l.nulla.ff.de leg.⁊ fely.in.c.dilect⁹.in.ij.ver.octaua cōcluſi.de reſcri.in capi.tuis poſt prin.de teſt.⁊ ſi.in tex.⁊ ſpecu.in ti.de teſt.§.ij.ꝟ.xxxvj.et Bal.cōſi.cccxxix.ante fi.li.j.et Fely.poſt an.Barba.in ca.intellexim⁹.col.ij.verſicul.no.ex tex.de iudi.

d Adde quando geſta per pupillum ſine tutoris aucto.valeāt

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

glo. ⁊ Barto. in. l. j. ff. de nouatio. ⁊ in. l. pupillum. §. pupillus. ⁊ ſingu. in. l. obliga. ff. de autori. tuto. qui ponit diſtinctionem Dyn. hic licet de eo non faciat mentionem. ⁊ vide Bal. Chriſtoforum por. ⁊ ibi Jaſ. in adi. Joã. fab ⁊ Ange. de are. inſti. de aucto. tuto. in princ. Sed quid in iudicijs. vide Cy. Barto. Bal. Ang. Saly. ⁊ Alexã. in. l. non eo minus. C. de procura. et Jo. fa. ⁊ ang. areti. i. §. neq;. inſti. de aucto. tuto. et deciſion escape. tholo. deciſi. cij. ⁊ alex. in dicta. l. nõ eo minus. Et no. ꝙ ſi pupillus careat tutore. et etiam nõ poſſit. habere copiã iudicis poteſt ſolꝰ ipe adire hereditatem vt eſt glo. ſingu. ſecundum Ludoui. roma. et Ludoui. bolo. in primis interpre. i. l. de pupillo. §. ſi quis ipſi pretori. ff. de no. ope. nun. ⁊ alex. in. l. bonorum in vltima. colum. j. verſicu. tertio limita. C. qui admi. ad bono. poſſeſſio. poſſũt licz Bart. ⁊ docto. in dicto. §. ſi quis ipſi p̃tori velint cõtrariũ. ⁊ adde Bal. in dict. l. qđ fauore. colũ. ij. et alexan. in. l. iij. §. adipiſcimur. ff. de acqui. poſſeſ. a ¶ Adde dy. ⁊ que ibi dixi. ś. in regula i iudicis

cunda et tertia. ⁊ de inutili ſtipulatiõe. l. prima. Quedam ſunt in quibus dubium eſſe poteſt vtrũ pupilli conditio conſtituatur melior vel deterior: vt in hereditatis aditione: quia habere põt latentia onera: ⁊ in his factum a pupillo ſine tutoris auctoritate non tenet. vt. d. l. obligari. et. §. neq;. ⁊ hoc eſt in fauorẽ pupilli ne oneribus implicetur: vt. ff. de acqui. hereditate. l. more ciuitatis noſtre. et lege pupillus.

¶ Secũdo opponitur ad primã regulã de iure quo cauetur ſi vendo vina exceptis acidis ⁊ macidis et emptor velit acida non põt: licet in eius fauorem videatur pactuz appoſitũ. vt. ff. de periculo ⁊ cõmodo rei vendite. l. ſi vina. Dicũt quidã ꝙ lex cõtraria locum habet qñ fauor inducebaẗ per pactum: regula vero qñ per legem vel priuilegium ꝙ nihil eſt: quia in his que in fauorẽ inducta ſunt poſt pactũ locum habet regula vt patet. ff. locati. l. ead. lege. ⁊ de lege cõmiſſoria. l. ſcda. ⁊ tertia. ⁊ de in diem adiec. l. ſabinus. vnde dicendum eſt ꝙ fauor ampliat priuilegium: quod ſupra vel extra ius commune conceditur: vt. ff. ad municipa. l. j. et. C. de theſaur. l. vnica. lib. x. ſed lex ſi vina. nihil inducebat per pactum extra vel ſupra ius commune: ⁊ ideo non proprie pertinet ad materiam huius regule. Tertio videtur cõtra regulaz. j. ff. qđ quiſq; iuris. l. j. vbi dicitur ꝙ ſi impetro ius iniquũ illud retorqueri dz in leſionẽ meaz aduerſario poſtulãte. ſz diſtinguẽdũ eſt ſicut diſtinguiẗ in. l. iij. eodẽ titul. videlicet ꝙ ſi cõceſſum fuerit ad poſtulationẽ meã: tunc hz locũ. l. cõtraria. ſed ſi nõ ad poſtulationẽ meam tũc habet locum regula. Quarto videẗ contra regulam. ff. de iure anulo. l. ij. vbi ſententia lata pro ingenuitate facit eũ q̃ pronũtiatur ingenuꝰ pdere ius aureorũ anulorũ. Sed dicendũ eſt ꝙ nõ operaẗ illud directe ſentẽtia. ſed tacita renunciatio illius q̃ petijt ſe pronũciari ingenuũ. eligẽdo em̃ vnũ de duobus cõtrarijs. videtur tacite renunciare alteri. vt. C. de codicil. l. vlt. ⁊ de furtis. l. j. ⁊ iõ ad id cui renunciaſſe videẗ p electionẽ alterius nõ dz regreſſus dari vt. ś. de electio. c. vt quis. lib. vj. ⁊. ff. de. l. cõmiſſo. l. ſi fundꝰ. §. elegãter. ⁊. l. poſt diẽ.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

¶Quinto opponitur de.l.prideᵐ.
C.de q̄ſtio.vbi ſerui vel liberi pater
ni vel materni etiam in fauorez do
mini vel patroni non torquentur:
ſed ratione cōnexitatis:q₂ ſi proſe
queretur qd̄ ecōtra eū teſtis ꝓ vtra
ꝗ parte deponere debeat:vt.C.de
epi.⁊ cler.auṫ.ſi iudex [a]. ¶Sexto
opo.de.l.die ſabbati [b].C.de iudeis
vbi ſicut iudei nō poſſunt cōueniri
die ſabbati.ita nec poſſunt alias
cōuenire:ſꝫ ibi priuilegiū nō ſtetit
finibus cōceſſiōis:ſed vltra cōceſſit
ꝓpter equalitatē inter litigatores
ſeruādā ⁊ inequalitatē vitandam
C.de fructib.⁊ lit.expen.l.vltima.
⁊ de ꝓxi.ſac.ſcri.l.in ſacris. ¶Se
ptimo opponiṫ de.l.inter ſocerū.§.
cū inter [c].ff.de pactis do.ſꝫ vbi con
uentio tacita a ꝯ̄rio ſenſu conuen=
tionis expreſſe p̄cepta:debet habe
ri pro cōuētione expreſſa ſicut in=
tellectus ꝑceptus a contrario ſen=
ſu legis expreſſe ꝓ expreſſa lege ha
beṫ:vt.ff.de teſta.l.ex eo.et de teſt.
qui teſtō.§.mulier.et ideo caſus il
le nō eſt contrarius regule:quia pa
ctū expreſſum nō torquetur in dā=
num:ſed tacitum a contrario ſen=
ſu expreſſe conuētionis ꝑcipitur.
¶Ad contrariam autem regulam
oppo.videtur enim ꝙ id qd̄ indul=
tum eſt in penam vel odium retor
queatur in fauorem:quia inductū
eſt in penam ⁊ odiū tutoris ſuſpe=
cti ꝙ a tutela remoueaṫ tanꝗ̄ ſu=
ſpectus:⁊ tñ conuertiṫ ad ei⁹ cōmo
dum:q₂ non teneṫ vlterius de pul=
chro adminiſtratationis negle=
cte:vt.ff.de ſuſpe.tuto.l.decreto.
Item inductum eſt in penā ⁊ odiū
illorum qui de militia per ignomi=
niam remittuntur ꝙ non poſſunt
morari in vrbe vel alibi vbi impe=
rator ſit vt.ff.de his prenotan.in
fal.l.ij.§.ignominie et tamen con=

ꝓpe fi.⁊ dy.j.ea.
regula.in.vj.op=
po.⁊ ibi in addi.
⁊ Fely.ſand.i.c.
ſctōꝝ in princi.
de reſcrip.

[a] ¶Adde ibi
alex.imo.in add.
ad bar.⁊ ibi cy.⁊
bar.⁊ bal.latius
in.l.p̄ſbyteri.C.
de epiſco.⁊ cleri.

[b] ¶Add̄ ibi bar.
⁊ doc.⁊ bar.in.l.
j.§.nūciatio.ff.d̄
nou.ope.nūcia.⁊
ang.⁊ alex.poſt
bar.i.l.fi.C.de iu
re delib.⁊ alex.in
l.iij.℣.iij.limita.
ff.qd̄.q̄ſꝗ iuris
in alium ſtat.

[c] ¶Adde ꝙ bar.
in cōſi.cxxx.repre
hēdit dy.circa in
tellectū dicti.§.
cū iter.i.q.pater
dedit dotē pro fi
lia:⁊ ſtipulatus
eſt dotē ſibi red=
di ſolu.matrim.
morte filie ſine li
be.an ea mortua
cū liberis debeat
reſtitui dos vl' ce
dat lucro viri vel
ei⁹ filijs.⁊ Dyn.
videṫ tenere hic
qd̄ cedit dos lu=
cro viri ⁊ ip̄m ſe=
quiṫ bal.⁊ etiam
imo.in.l.ſi cū do
tem in p̄n.ff.ſol.
matr.⁊ idē tenet
cy.in.l.qd̄ fauore
C.de leg.ſꝫ bar.
cōtrariū tenet in
d.l.ſi cū dotē ⁊ in
dicto cōſi.cxxx.et
cō.ccxxvij.maxi=
me attēta cōſue=
tudine gn̄ali de
qua i.l.dos a pa
tre.C.ſolu.matr.
q₂ remanet apd̄
liberos heredes
matris.⁊ pau.de
caſt.in.d.l.ſi cuꝫ
dotē ⁊ bal.i auṫ.
ſed ſi quis.C.de
ſecūdis nup.te=
nent ꝙ dos ſpe=
ctet ad heredes
mulieris qñ pa=
ter ſtipulat⁹ eſt
ſibi ipſi ſec⁹ ſi filie
de quo vide late
per alex.in.d.l.ſi
cum dotem.col.
vj.℣.ſucceſſione
extra gl.oppo.⁊
ioā.pe.de ferra.
in forma libelli.
quo vxor agit ad
dot.⁊ vſu.in ver
bo dicite domīe
in prin.⁊ bened̄.
de plūbino in re
peti.l.dotem ſo.
matri.ff.⁊ Ioā.
de imo.in ꝯſilio.
lxiiij.⁊ ioan.cal.
in cōſilio primo
de dona.inter vi
rum ⁊ vxorem.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

a ¶Adde ꝙ ea q̄ ſunt inducta in odiū non debēt opari fauorē ſeu ex eodē facto ꝯſe quatꝰ q̄s p̄miū et penā Bald. in l. nulla.in fi. ⁊ doc̄to.moder.ff.de legibꝰ.⁊ Alex.in addi.ad Bar. in d.l.qđ fauore et Dy.i.l.decreto. ff.de ſuſpe.tuto. vbi diſtinguit eo mō quo hic gl.et doc.in.l.ſiue hereditaria.ff.de neg.geſt.⁊ Albe. de roſ.in dictio. in lr̄a actꝰ ⁊ pulchre Fel.in.c.dilectꝰ.ij.col.ij.v̄ſi. iiij.concluſio.de reſcri.⁊ in.d.c.intelleximꝰ.col.ij. ver.no.ex text.in fi.de iudicis.

b ¶Adde qn̄ q̄s ex cōſilio teneat. gl.i.§.ope iſti.đ oblig.q̄ ex deli.⁊ gl.in.l.ij.§.fi.ff. māda.⁊ Bart.in l.nō ſolū.§.ſi mādato.col.iiij.v̄ſi. veniamꝰ.qui tȝ opi.Dy.hic ⁊ ēt alex.in addi.ff.đ iniurijs.et Bal.i l.nūe.ideo minꝰ. C.de accu.⁊ Bar. et doc.poſt gloſ. in.l.ſepe.de ver. ſigni.⁊ Bal.in.l. ob hec v̄ba.vbi

uertitꝰ ad vtilitatē eorū q̄ excuſantur a tutelis q̄ deferuntꝰ in vrbe.vt ff.de excuſa.tuto.l.ſȝ ⁊ milites.§. ſed ignominia miſſi.Sed dicēdū[a] eſt ꝙ idē actꝰ nō pōt eſſe cā imediata pene ⁊ p̄mij:vt.d.l.relegatorū ⁊.§.fi.⁊.l.ſeq.⁊ de neg.geſ.l.ſiue hereditaria.⁊.C.de hereti.l.curiales et de tute.l.ne quis.ſed cauſa mediata et remota eſſe poteſt delictū eñ eſt cā pene pena v̄o cā inhabilitatis ad aliquē actū vel offm̄ iudicandum inhabilitas v̄o cā remotionis ab actu remotio aūt cā exēptiōis ab onere iminētie occaſione actꝰ vt.d.l.decreto.⁊.d.l.milites.§. ſȝ ignominie ſȝ ꝯ p̄dicta videtur.ff. de his q̄b.vt indig.l.j.vbi delictum eſt cā ꝓxima q̄ſi pene ⁊ p̄mij:ſȝ diuerſitas perſonaꝝ ⁊ rerū q̄ ibi erat tollit ꝯtiū nā ibi reſpectu fiſci meretꝰ ⁊ iō cōſequitꝰ premiuȝ reſpectu aūt legati delinq̄t ⁊ iō potitꝰ penā.

¶Idem.

Nullus ex cōſilio dūmō fraudulētū nō fuerit obligatur.

¶Si dedi tibi cōſiliū vt pecuniam tuā potius in commerciūq; in emptione prediorꝝ cōuerteres.⁊ male tibi acciderit:q̄ forte merces naufragio ſunt ſub merſe ⁊ dubitatur an ego tenear.diſtinguitꝰ q̄ aut de di[b] cōſilium bonafide ⁊ tūc non teneor:aut frauduleter:⁊ tunc teneor ⁊ hoc dicit regula ⁊ ꝯfirmatꝰ.ff.eod. l.cōſi.ij.māda.l.ij.§.vlti.ſed v̄r de cōſilio teneri etiā ſi nō fuerit fraudulentum:vt.ff.⁊ māda.l.ſi remunerandi.§.ſi tibi.in fi.ſȝ ille.§.debet intelligi qn̄ alias factꝰ nō fuerit q̄re diſtinguēdū v̄r q̄ aut datur

multa ſingl̄a.dicit.ff.de his qui no.infa.⁊ in.l.data opa col.xxiij. C.q̄ accuſare nō p̄nt.⁊ in.l.metū. C.qđ metus cā. et in.l.j.col.j.et ij.C.de ſer.fugi. et canon.plene precipue Fely. in.c.j.co.iiij.ver. ſcđm mēbruȝ de offi.dele.et Sal. ⁊ mode.in.l.ij.C. de rapt.virgi.et doc.in capi.ſicut dignū maxie fel. col.iiij.in p̄n.v̄ſi. no.vbi ponit regulā cū pluribꝰ fallent.et vide Paul.de leaȝ.et Car.in.c.j.de pe. vbi ē notabilis. tex.⁊ Ange.aret. in.§.duplū co.ij. ⁊ in.§.oēs autē. ⁊ ibi Jaſ.đ may. col.ij.de actio.in ſti.et Ange.are. in tractatu ſuo maleficio.in ver bo ſempronium. in.q.pe.et fin.et ibi in addi.Ang. de aretio.⁊ Bernar.laud.⁊ vide Ludo.de ro.in ſuis ſingularibꝰ fo.xxi.col.iij.incipiē.in contractibus et Ange.de peru.in.l.j.C.de nili agerib.⁊ Alber.de gandi.in

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

conſiliū cōtrahēti.aut dat cōſiliū delinquēti. Si con trahēti aut erat alias cōtracturus aut nō ſi nō erat cōtractur⁹ tenet is q̄ cōſiliū dedit.vt.d.l.ſi remunerandi.§.ſi tibi.ſed ſi erat alias cōtractur⁹ tūc locum habet diſtinctio regule q: ſi interuenit fraus in conſulente tenet hic.⁊.ff.eo.l.ↄſilij et de dolo.l. quod ſi cum ſcires et de furtis.l.falſus.§. ſi q̄s mihi ⁊ mā.l. ij.§.tua. ¶Aut ſi dat cōſiliū delinquenti varie ſunt opiniones mihi aūt videt ꝙ aut is cui cōſiliū datur nō erat illd factur⁹ aut erat illd factur⁹ ſi nō erat illud factur⁹ ſimpliciter tenet qui cōſiliū dedit:vt.ff.d iniur.l.nō ſolū.§.ſi mādato ⁊.§.proculū.⁊.§.actilici ni⁹.Sȝ ſi erat alſ factur⁹ aut p̄buit cōſiliū et nō opē aut opē nō cōſiliū aut ↄſiliū ⁊ opē:ſi cōſiliū tantū tenet q: non opȝ laudando mali cauſa augeri: vt.ff.d ſeruo corrup.l.j.§.perſuadere.⁊.C.de fur.l.ſi q̄s ſeruo.ſi opē tantum ſine cōſilio principali ⁊ ſecūdario nō tenet vt.ff.de fur.l.ſi pignore.§. qui ferramenta. ſi cōſilium ⁊ opem nō eſt dubiū ꝙ tenet.ff.de verbo. ſig.l.ſepe.§.item dubitatuȝ eſt ⁊ inſtit.de oblig.que ex delicto naſcuntur.§.ſepe.Dy.

¶Idem.

Exceptionem obijciens nō videtur de intentione aduerſarij confiteri.

¶Si opponat cōuētus exceptionem facti ſiue intentionis vt quia negat ſe debere certum eſt ꝙ non videtur confiteri de intentione actoris quia confeſſio ⁊ negatio directe cōtraria ſunt.et ideo ad poſitioneȝ vni⁹ nō ſequit poſitio alteri⁹:ſed remotio .ff. de ver. ſig.l.hec ver.⁊ d inſti.l.ſȝ ⁊ ſi.§.inſtrō.in aut.de mā. pri.§.neq; aūt ſed ſi opponat exceptionē iuris vt pacti de non petendo rei iudicate iuriſiurandi preſcriptionis ⁊ ſi miles[a] an videatur tacite confiteri de intereſſe actoris.ita quod actor releuetur ab onere ꝓbandi intentionē dubitat ⁊ primo videtur ꝙ non q: vba ſimplr prolata referri debēt ad propriā ſignificationē ⁊ nō abuſiuā:vt.ff.de leg.iiij.non aliter.§.titius.⁊ de ver.ſig.l.nepos.ſed exceptiones iuris ſunt proprie exceptiones:quia excludūt actionē cum illis ff.de exce.l.ij.⁊ ibi no.itē q: indefinita eq̄pollet.vliſȝ hic.⁊.ff.de exce.l.nō vtiq; loquitur indefinite:ergo videtur oēm ſpecie exceptionis cōprehendere: mihi aūt videt ꝙ aut excipiēdo aliquid ſimplr negat.aut

trac.malefici.tit. de quib⁹.q.v.itē pone ꝙ aliq̄s dixit mihi ſe velle ⁊ q̄d de perſuaſo re iſtigatore hortare auctore actore.vide doc.ſ. alleg.vnde ſup eccl.xxxvij.a malo cōſiliario ſerua.aiam tuaȝ.et adde Cep.No.in ↄſi.xxxiiij.multū ſingulariter.

☞ Adde qn̄ alle.ro.ſingu.fol. xxj.⁊c.ꝙ dbēt eū allegare.ſingu. cclxxvj.

a ¶Adde an excipiens quando excipiēs vel replicans videat fateri intentionē aduerſarij Lud.de ro.in.l. cum mulier col. v.et ibi bal.in repe.xx.col.⁊ Jo.d imo.ff.ſol.ma.et Bal.in.l.alia.C. de his qui indi. ei p Alex.plene i l.decē.col.vij.ff. de ver.ob.et fel. in.c.cū venerabilis col.iiij.verſic. an ⁊ qn̄.de exce. vbi ponit regulā ꝙ nō fatetur:et ſex caſus exceptos a regula predicta:⁊ vide ſingul.Ang.aret.in rubri.inſtitut.de excep.col.xx..Et

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

an dicens ſe abſolutum videatur fateri excōicatū. vide abba. ſic. in. c. venerabilem. co. pe. ⁊ ſic adde an confeſſio poſſit pro parte acceptari ⁊ ꝑ parte non Barto. in. l. ſi quidem. C. de except. ⁊ Bal. in. l. age. cū gemi niano. C. de trāſact. Alb. de ro. in dictio. i litera exceptiōe vtēdo et excep. i cau. lxxxix. vbi etiā ponit de iuramento delato reo an ſit indiuiſibili vel nō de quo vide ſingulariter ſig. de homodeis. ⁊ fulgo. in quodā eoꝝ cōſilio poſito in fine tractatus maleficioꝝ dñi Bonifacij de vitalinis: quod incipi. Suppoſito, ſtatuto ciuitatꝭ mediolāi. qđ poſui in fi. li. cō. bitu. ⁊ add. ibi vid ⁊ gl. ſup verbo malignantiū. in. c. cupiētes. ⁊ ibi doc. d. ſ. gemi. d elec. ſ. eo. ⁊ vide bar. in. l. non vtiqꝫ. et ibi alex. in addi. ff. de excep. ⁊ cy. Bal. ⁊ Salyc. in d. l. ſi qdē. ⁊ Cy. ⁊ doc. in. l. ij. C. d don. iter. vi. ⁊ vx. ⁊ Bar. ſingulariter. in. l. aurelius. §. idem qſiit. ff. de liber. le. ⁊ bal. in. l. vna. C. de cōfeſ. ⁊ Dy. in regula nullꝰ ver. vnde mihi videtur ⁊ Lu. do. bolo. in. l. ſi te. C. de inge. ⁊ ma. in primis interpre. ⁊ Alexan. in conſi. ij. co. pe. in fin. vo. iiij. ⁊ fely. ⁊ ibi Phil. ſymo. i addi. in. c. examina de iudi. col. ij.

excipiēdo aliqđ ponit ſi negat: vt in exceptione non numerate pecunie: ⁊ nō numerate dotis veꝝ eſt ꝙ non videt: ⁊ fateri de intētiōe actoris vt hic. ⁊ ff. de excep. l. nō vtiqꝫ: ſꝫ ſi excipiendo ponit aut ſimpliciter aut ſub conditio. ſi ſimplr: ⁊ qꝛ dicit ſibi pactum factū de nō petēdo ſoluiſſe vel. ⁊ abſolutū eſſe tūc de ſola exceptiōe tractādū eſt abſqꝫ eo ꝙ actor intētionē ꝓbauerit[a]: ſed ſi negat. ⁊ ſub cōditiōe ponit: qꝛ dicit ſe nō teneri: ⁊ ſi parebit ſe teneri dicit pactū factū de nō petēdo: tūc nō videtur cōfiteri de intentiōe actoris: ⁊ iō nō afficit onere ꝓbādi exceptionez: niſi actor probauerit intentionem ſuam ⁊ hec probantur. C. de excep. l. ſi quidem. ij. ⁊ tertio reſponſo.

¶ Idem.

Que ꝯtra ius fiūt: debent vtiqꝫ pro infectis haberi.

¶ Si res eccleſie vel pupilli alienātur contra iuris formaz pro non facto[b] habetur. cum ipſo iure non tenetur eo ipſo: cum facta fuit contra iuris prohibitionem: vt. ſ. de reb. eccl. non alienam. c. iij. libro ſexto. ⁊ C. de ſacro. eccle. l. iubemus. et de admini. tut. l. lex que tutores. et de predijs minoꝝ. l. j. Et iō ex tali alienatione nec transfertur dominum: nec paratur preſcribendi titulus: vt. C. de predijs mino. l. ſi predium. ⁊ de auctori. preſt. l. eum qui. et de vſuc. pro. empt. l. fin. ⁊ preallega. c. iij. li. vj. ¶ Sed contra regulā videt

Add lā frā. i c. qm contra §. ꝯfeſſiōes. nu. xij. addi. in verſi. acceptura. Panor. plene. in ca. bone memorie. lo. ij. in ꝟ. ꝯfeſſio. nu. xxix. de poſt. pla. i c. cum venerabilis. nu. j. in verſi. videt ⁊ phi. frā. excep. in ꝟ. actoris intētionē. an j. dixi. in apo. in ſtilo parla: parte. j. tit. de excep. ver. item ſi quis.

a ¶ Adde qñ excipiēti incombit onꝰ ꝓbādi Bar. ⁊ ibi Alex. in addi. in. l. j. ver. itez op. ff. de except. ⁊ bal. in. l. ſi ex cautiōe. co. ij. C. d nō nume. pecu. bar. i mol. ⁊ Moder. poſt dy. i. l. i illa. ff. de verboꝝ obligationibus.

b ¶ Adde Bart. in. l. cum hi. §. eā tranſactionem. ⁊ ibi Bald. poſt glo. ff. de tranſa. ⁊ gl. Bar. ⁊ alex.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

in addi.in.l.ob=
ſes.C.de predijs
mino.et Bart.in
l.cum lex. et ibi
Alex.in addi.ff.
de fideiuſſo.
a ¶Adde dy.et
que ibi dixi i re=
gula peccatū in
iij.addi.
b ¶Adde ad di
cta hic ꝑ Dy.cy.
bar.col.ij..Bald.
col.v.⁊ ſaly.in.l.
non dubiū.C.de
legi.⁊ aliq̄d per
Fely.in.c.ij.in.j.
notabili de teſti.
et abb.i.c.qd ad
ꝯſultationē in ſe
cūdo notabili de
re iudi.⁊ ꝑ Petr.
de anc.in.c.j. de
cōſti.⁊ bar.in.d.
l.cū lex.ff.de fide
iuſ.et in.l.ſi is q̄.
col.xvij.ff.de vſu
cap.⁊ Cy. in.l.j.
C.de hered.acti.
et pulchre Hen=
ri.boic.in.c.ex li=
teris de ſpōſa.ſʒ
ꝙ Dy.hic obmi
ſit vnū ſcʒ qn̄ lex
īponit penaʒ an
ſtatim annullet
⁊ infringat actū
vt dicit Bar.in.l.
j.ff.de his q̄ pro
nō ſcripto ꝙ la=
t.us examinat. ⁊
ibi moder.in.l. p̄
tor.§.j.ff.d noui
ope.nuncia.⁊ vi=
de q̄ dixi in li.cō
ſue.bituri.d ma=

obſtare[a]:q꞉ certū eſt ꝙ furta ho=
micidia adulteria et crimina ſeu
delicta cōtra leges committunt̄:vt
ff.de iniu.l.j.in prin.⁊ tn̄ nō haben
tur pro infectis.nā ſi haberent̄ pro
infectis:nulla pena pro his impo=
neretur. Item impoſſibile eſt illud
qd eſt factū nō eſſe factuʒ:vt.ff.de
cap.⁊ poſtli.re.l.bello.§.facite. Di
cūt gloſato.iuris ciuilis ꝙ regula
locū hʒ tm̄ i his q̄ de iure ſortiunt̄
effectū:qd videt̄ pueriliter dictuʒ:
imo de his q̄ de iure īpediunt̄ ſor=
tiri effectū:q꞉ ſunt ꝯ prohibitioneʒ
iuris. Sed ꝓpter reuerentiā dicen
dum eſt[b] ꝙ ſubſtineri poſſit ꝙ hec
regula loquit̄ de his q̄ de iure ſor=
tiunt̄ effectū.i.que ſunt alias de iu
re ꝑmiſſa vt pacta vel ſīīa:ſed qn̄
nō fiūt ſcd̄m iuris formā:intelligū=
tur ꝓhibita:⁊ ꝓpter hoc nō ſortiū
tur effectū de iure. Clarius aūt di=
ci pōt ꝙ regula loquit̄ in his que
ſunt de iure ꝓhibita:ſicut euiden=
tur verba oſtendunt hic.⁊.C.de le
gi.l.non dubiū tn̄ in his q̄ de iure
ſunt prohibita quedā reperiuntur:
quorū effectuʒ pōt retractari.i.ad
primū ſtatū reduci:⁊ executio im=
pediri:prout donationes venditio
nes ⁊ ceteri cōtractus teſtamenta
⁊ ſnīa ⁊ in his ꝓprie procedit effe=
ctꝰ regule. Quedā ſunt quorū effe=
ctus nō pōt retractari.i.ad primuʒ
ſtatū reduci:vt homicidiū et ſimi=
lia.homo eīm mortuus reduci non
pōt ad vitā niſi virtute ſolus dei:
ad illā non extendit̄ ꝙ effectus re=
gule. Item oppo.iure.cauet̄ ſnīa[c]
ſub conditione ferri non debet: et
tn̄ ſi fertur lata tenet:vt.ff.qn̄ ap.
ſit.l.j.§.biduū. ¶Itē relegato ad
tēpus nō debēt adimi bona: et tn̄
ſi adimantur:tenet adēptio:vt.ff.
de interdic.et rele.l.relegatorum
.§. ad tempus ergo ea que fiunt

tri.§.j.col.iij.
c ¶Adde Bart.
et Bal.in.d.l.nō
dubiū ⁊ ibi alex.
in addi.ad Bal.
⁊ Bar.bal.⁊ Sa
ly.in.l. cū iudex.
C.de ſentē.et in=
terlo.om.iudi.et
Ange.are.i.d.§.
biduū.⁊ Abb.et
Fely.in.j.qd ad
ꝯfutationē i p̄n.
de iud.⁊ alex.ꝯſ.
lxxxiiij.in vlt.co.
ꝑ totū vol.iiij. et
adde ꝙ ſnīa in=
terlocutoria ſiue
diffinitiua lata
expſſe ꝯtra regu
laʒ iuris cōis eſt
nulla:licet repe=
riant̄ aliqui ca=
ſus excepti:i qui
bus ſaluari poſ=
ſet illa ſnīa.ex q̄
illi caſus ſpecia=
les non ſunt ex=
preſſi in ſnīa.vn̄
ſi iudex interlo=
quitur ſeruū tor
quendū eſſe con
tra dn̄m ſuū. hec
ſnīa eſt nulla:vt
eſt gloſ.in.l.ij.ff.
de appel. recip.
Similiter ſi pro=
nunciauit iudex
filiuſfa. aut mi=
norē.xliij.an po=
tuiſſe teſtari:⁊ id
valeret teſtm̄ ſē=
tētia ē nulla tex.
⁊ ibi cy.bar.bal.
et Sal.in.l.ij.C.
quādo appel.nō

Miniſterio de Educación, Cultura y Deporte

ꝫ:lʒ poſſit ſalua-
ri in peculio ca-
ſtrenſi:vt quaſi.
Silr videmꝰ in
citatiõe facta vt
q̃s cõpareat die
feriato eſt nulla:
niſi exprimatur
cã ſpãlis: ꝙ tpe
illo poſſit ꝑcedi
vt no. Innocẽ.in
ca.ꝑterea.de di-
latione.et Bart.
in.l.ij.ff.ſi q̃s in
ius vocatus non
ierit.ꝛ Math.de
math.in ſuis no
tabi.col.iiij.ꝛ q̃n
nulla ſit ſenten-
tia:ꝛ caſus in q̃-
bus lata contra
ius nõ eſt in ipo
iure nulla. vide
plene Fely.in.c.
per tuas. col.iij.
de accu. et pul-
chre in.c.j.in p̃n.
de re iudi.vbi po
nit.vij. amplia-
tiones ꝛ duode-
cim militatiões.
☞ Adde inq̃-
tum loquiť de ci
tatione facta ad
diem feriatã ꝛc.
et alle. matheſil
la.col.iiij. voluit
eũ allegare ſing.
viij.incipiẽ. nota
differentiã. de q̃
vide Card.i cle-
men.j.in.iij. op-
po.et.ij.oppo.de
fo.cõpe.lanfran.
de orig.in.c. q̃m
cõtra falſaʒ.§.ci

cõtra ius:nõ habenť pro infectis.
eſt tñ dicendũ ꝙ vbi ſimplr prohi-
bent iura ꝛ nõ vltra ꝑgrediuntur
annullantia factũ:cõtra ꝓhibitio-
nem iuris non valet:ꝛ pro infecto
habeť:vt in.l.nõ dubium.C.de le-
gi.ff.de tutel.l.nuto.§.ſub condi-
tione.ꝛ de teſta.tute.l.certarũ.ꝛ.l.
ſeq.in his duobꝰ caſibꝰ proprie lo-
quiť ꝛ intelligiť regula:ſed vbi vl-
tra progrediť ꝛ tractať qualr an-
nullať dando actionẽ vel exceptio
nem:vt ptʒ in his q̃ dolo vel metu
fiũt.qđ fieri nõ debuit:factũ tenet.
ſed tenere nõ videť cõſiderato ef-
fectu:q2 nihil intereſt vtrũ q̃s actio
nẽ nõ habeat an poſſit ꝑ exceptio-
nẽ excludi:vt.ff.eo.l.nihil intereſt.
Itẽ cũ vltra progrediť cõfirmãdo
factum illicite:qđ fieri nõ debet:fa
ctũ nõ tenet:vt in.l.nõ dubiũ.ꝛ.§.
ad tẽpus.ꝛ.ff.q̃n ap.ſit.l.j.§.dubiũ
ꝛ.ff.de ferijs.l.j.§.j.Rõ predictorũ
eſt:q2 cuʒ lex vltra ꝑgrediť:ſtatur
clauſule ſpeciali relicta generali:
vt.ff.de verb.obli.l.doli clauſula.
ꝛ de penis.l.ſanctio leguʒ.ꝛ de ali-
mẽ.l.alimẽta.§.pe.ꝛ.§.ſtichꝰ.Dy.

¶ Idem.

IN pari cauſa
vel delicto me
lior eſt condi-
tio poſſidẽtis.

¶ In delicto pari eſt exempluʒ.ff.
de verbo.obli.l.ſi ſeruuʒ.§.ſequiť.
vbi debitor fuit in culpa leui.cre-
ditor in culpa leui : et ideo melior
eſt cõditio poſſidentis debitoris q̃
creditoris agentis.Itẽ ſunt exem-
pla.ff.de dolo.l.ſi duo.ꝛ.ff.de con-
trahen.emp.l.domũ.Iteʒ in pari
cauſa abſq3 delicto melior eſt con-
ditio poſſidentis[a]:nã ſi duo eme-

tationes. in fine
ꝛ ibi poſui i apo
ſtil.ad eũ in ver.
die feriata.de ꝑ
ba.Fely.in.c.qđ
ad cõſultationẽ.
col.ij.ỹſi. obſtat
ſcđo tex.de re iu
di.dixi i apo.ad
Guil. de cug. in
l.dies feſtos nu.
j.in ỹſi.j.dico ꝙ
nõ.C.de ferijs ꝛ i
additionibꝰ ad
bal.ibi nu.ij.ỹſi.
querit hic Cy.in
ỹſi.an teneať cõ
parere.ꝛ q̃n que
riť an ſnia cõtra
ius lata ꝛc. vide
oĩno Bar.ſoz.in
ſuo trac.fal.reg.
cccliiij.ꝛ pe.phi.
cor. cõſil. liij. ici.
per deciſionem
in litera.in cõſil.
lxxi. incipi. ſcili-
cet per in litera
e.volu.primo.
a ¶ Adde no.cõ
modũ poſſeſſio-
nis et alia colli-
ge per Dynũ et
hic ꝛ Bar.in.l.ſi
inter.ff.de rebus
dubijs.ꝛ Bal.in
l.ſiue auten.§.ſi
duobus.ff.de pu
bli.c.in.l. ordina
ri. et.l. quotiens
ibi Iaſ.de may.
et in repetitione
C. de rei vendi.
et Fely.in ca.ex
literis. colum.j.
de proba.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

a ¶ Adde Bar.
ſoꝫ. de ſenis in. l.
j. colũ. iij. ff. ꝛ hoc
vltimum: al's in
ducebaꝫ ꝛc. ff. ſo-
lu. matri. et Dy.
ꝛ que dico in pri-
ma additi. in re-
gula q̃ prior. ſ. c.
ꝛ glo. in. §. qđ ad
pacific. poſſe. in
verbo noiatoruꝫ
in pragmati. ſan
ctione. Fely. pul
chre in. c. capitu-
lum. colum. x. ext.
de duabus colla
tionib⁹ de reſcri-
ptis.

b ¶ Adde quan
do crimen dedu
ctum per viã ex-
ceptionis ſit pu-
nibile Bart. in. l.
ij. §. ſi publico. ff.
de adulte. et ibi
Alex. in additio-
ne. ꝛ Cy. et Sal.
in. l. ſi magnum.
C. qui accu. non
poſ. ꝛ Bal. in. l. fi
na. C. de fide in-
ſtru. ꝛ Abb. ꝛ Fe
ly. c. j. col. ij. circa
fi. verſicu. collige
octo excepti. vbi
ponit octo nota-
biles concluſio-
nes. ꝛ Ludo. bo-
log. in. d. l. ij. §. ſi
publico. in p̃mis
interpretationi.
☞ Adde iſtum
in. l. ij. ꝛ quod ibi
poſui in apoſtil.
ad eũ in verſi. ſi-

runt eandẽ rẽ a diuerſis non dñis
melior eſt conditio poſſidentis. vt
ff. de publi. l. ſiue aũt. §. ſi duobus.
Itẽ ſi duob⁹ obligatur eadẽ res: ꝛ
ignoratur cui pri⁹ melior eſt condi
tio poſſidentis. ff. de pigno. l. ſi de-
bitor. Itẽ ſi duob⁹ eſt cõceſſum bñ
ficiũ eadẽ die: vni a ſede aplica vel
eius legato: alteri ab ordinario lo
ci: melior eſt conditio poſſidẽtis[a].
vt. ſ. de pbẽ. c. ſi a ſede. lib. vj. ¶ Et
circa materiã huius regule multa
reperiũtur contraria: iõ ad oĩm ſo-
lutionẽ diſtinguẽdũ vr̃ hoc ordine:
q: aut pro puniẽdo dolũ vel culpã
agit̃ criminaliter vel ciuiliter. et ſi
criminaliter aut eſt ideꝫ delictum
accuſatoris ꝛ accuſati: aut diuer-
ſum. Si idẽ repellit̃ accuſator quia
nil doloſi⁹ doloſo. C. đ libera. cau.
l. ſi filiũ. ꝛ. C. de teſta. l. qm̃. ꝛ de he
re. l. qm̃. ff. inter ſe. Si diuerſũ aut
opponit̃ in modũ accuſatiõis: aut
in modũ exceptiõis. ſi exceptiõis[b]
tũc opponit̃ añq̃ nomẽ ei⁹ iter eos
fuerit receptũ: poſtea vo nõ audit̃:
etiã ſi maius crimẽ opponat: vt. ff.
de adulte. l. ij. §. q̃ hoc dicit et. §. ſi
publico. ꝛ. §. extrane⁹. et. l. ſi mari-
tus. §. p̃ſcrip. Si in moduꝫ accuſa-
tionis aut de pari: aut minori vel
maiori. Si de maiori: audit̃ anteq̃
nomẽ ſuũ ſit ſcriptuꝫ inter reos[c]:
vt. C. q̃ accuſ. nõ poſ. l. j. poſtea vo
nullo mõ audit̃: etiaꝫ de maiori. ff.
de publi. iudi. l. is q̃ reus. ꝛ ibi not.
Si de pari vel minori non audit̃:
niſi ſuã vel ſuorũ iniuriã p̃ſequat̃:
vt. C. q̃ accuſa. non poſ. l. negãda.
Si ciuiliter: aut vterq̃ eſt in dolo:
aut vterq̃ eſt in pari culpa: ꝛ tunc
hincide ꝯpẽſant̃ ſiue circa idẽ: ſiue
circa diuerſa repiat̃ dol⁹: ſiue cul-
pa: vt. ff. ſolu. matri. l. viro.[d] ꝛ. l. cuꝫ
mulier. ꝛ de dolo. l. ſi duo. et de eo
p que factũ eſt. l. fi. §. ſtipulator. et

ne aliqua excep.
ff. de excep. Flo.
in. l. notandũ. ff.
ad. l. aquili. Bal.
in additione. ad
Spec. in ti. de in-
ſtru. edi. verſicu.
per exceptioneꝫ
falſi. Aret. plene
in ſuo tract. ma-
lefi. in verſi. ad q̃
relã col. j. dixi in
apoſtil. ad pañ.
in. c. cuꝫ dilectus
nu. xxviij. in ver.
non puniendꝫ.
de ordi. cogni. et
Oldr. ꝯſi. lxxviij.
vbi ponit multa
iura.

c ¶ Adde qñ di
cat̃ nomen fuiſſe
inter reos rece-
ptũ. gl. i. §. p̃ſcri-
ptiões. ꝛ Barth.
in. l. adulterij. C.
de adul. Bald. ꝛ
Saly. in. l. negã-
da. C. q̃ accu. nõ
pñt ꝛ Imo. Alex.
in. l. cũ mulier. co
lũ. j. ff. ſol. mat. et
glo. bar. ꝛ Jo. de
imo. ꝛ alex. in ad
di. ad bar. in. l. is
col. iij. de pub. iu
di. ꝛ Bal. l. j. col.
xvij. C. qui accu.
non poſſunt.

d ¶ Addõ ibi' cy.
Bal. bar. ꝛ ludo.
de ro. in. l. cũ mu
lier. ꝛ ſingulari-
ter Alex. ff. ſolut.
matri. ꝛ Inno. et
abb. in. c. intelle-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

rimus.col.vlti.de adulte.quãdo paria delicta mutua cõpenſatione tolluntur.ꝛ per glo.abba.ꝛ Fely.in.c.dilecti.colũ.ij.de exceptio.ꝛ Ange.areti.ſing.inſti.de exceptio.in p̄n.col.xiiij.verſi.eſt nunc hic omnino videndũ.ꝛ Joan.de Jmo.in.d.l.cũ mulier.ꝛ Spec.ti.de excep.§.fi.ꝛ que dixi in quodã conſi.j.in ordine poſt trac.cõſue. biturigũ ꝯpoſito.col.vij.

de cõtrahẽ.emptio.l.domũ.ꝛ ne quid in loco pub.l.ij.§.idem ait.ꝛ quod vi aut clã.l.ſi aliꝰ.§.belliſſime.ꝛ.l.vltima.§.ſi ad ianuaꝫ.ꝛ de doli exceptio.l.apud celſum.§.Marcellus.aut vnꝰ in dolo:et alius in culpa:ꝛ tunc ſi circa idem nõ ſit cõpenſatio:quia dolus preponderat culpe.[a] vt.ff.ad legem aql.l.fi.et.l.qui foueas.§.hec actio.et.l.ſi putator ſi circa diuerſa ſit cõpenſatio cũ teneatur vterqꝫ ad quãtitatẽ:vt.ff.de cõpenſa.l.ſi ambo.ꝛ ibi no.ſi vnꝰ in lata culpa alius in leui preponderat latã:que equiparatur dolo:vt.ff.de poſi.l.qđ nerua.ꝛ ſi meſſor.fal.mo.dixe.l.lata.§.plane.ꝛ ſi q̇ teſta.libe.eſſe iuſ.fue.l.j..§.nõ autẽ.ſi alius in leui:alius in leuiſſima p̄ponderat leuis circa ideꝫ ſicut dictum eſt.ſ.in caſu ſimili.ſecus circa diuerſa cũ ſint inuicẽ debitores in quantitate:vt.ff.eo.l.cũ ꝑ delictum.Jtẽ ſi vnus in leui in faciendo alter in negligendo preponderat leuis in faciendo:ꝛ ideo non cõpenſatur nec eſt melior conditio poſſidẽtis.vt plene nota.ff.ſolu.matri.l.ſi mora.Dynus.

Et an accuſatus poſſit ſuũ accuſatorẽ recuſare.vide ibi ꝑ docto.et ample Barto.et Jmo.in.l.is qui.ff.de pub.iud.et cy.bal.et ſal.i.d.l.j.ꝛ.l.negãda.C.q̇ acc.nõ p̄nt.

☞ Addõ ad p̄ncipiũ huiꝰ apoſt.qñ q̄rit an et qñ paria delicta mutua cõpẽſatione ꝛc.vide multum ample Pañ.i.c.intelleximꝰ.nu.v.ꝛ qđ ibi poſui in apoſtil.ad eũ in ver.ſi agitur ad priuatã vtilitatẽ vbi diſting.poſt Jnn.ibi.col.j.in glo.ſua in verſi.paria.de adul.et dixi poſt eundeꝫ panor.in.c.j.nu.j.in.V.mutua cõpẽſatiõe.đ iniu.ꝛ no.bar.ſoz.i ſuo trac.fal.reg.lxxxvj.ꝛ ſignorel.de hoñ.ꝯ.l.ꝛ ꝯſ.lxx.

a ❡ Adde quãdo dolus p̄põderet culpe doct.ſ.in p̄ced.apoſtil.alltatos.ꝛ alex.cõſi.lxxvij.col.ij.in fi.ꝛ ſeq.lib.iij.

❡ Idem.

Cum nõ ſtat per eum ad queꝫ pertinet quominus conditio impleatur haberi debet perinde ac ſi impleta fuiſſet.

❡ hec regula dꝫ ꝑ oĩa intelligi ꝛ exponi ſicut intelligitur ꝛ exponitur.ff.e.l.iure ciuili.ꝛ de V.ob.l.in executiõe.§.fi.vt ecce ſi teſtator legat mihi fundũ ſub conditiõe ſi decẽ dedero hꝰdi ꝛ ꝑ heredẽ ſtat quominꝰ recipiat cõditio ꝓ impleta dꝫ haberi:vt.C.đ cõdi.inſer.l.fi.ꝛ de ſta.li.l.iij.i p̄n.ꝛ.§.fi.Jtẽ ſi teſtator inſtituat me heredẽ ſub cõditiõe ſi decẽ titio dedero q̇ titius erat futurꝰ heres ab inteſtato.Nã ſi ꝑ titiũ ſtat quominꝰ recipiat hꝰ ꝯditio ꝓ ipleta:vt.ff.de ꝯditio.inſti.l.ſi ita heres.Jtẽ ſi ſtipulor a te decẽ ſi aſcendero capitoliũ ꝛ ꝑ te ſtat quominꝰ aſcẽdã hꝰ ꝯditio ꝓ impleta:vt dicta.l.in executione.§.fin.ꝛ.l.iure ciuili.

❡ Sed opponitur ꝛ vꝫ ꝙ conditio nõ habeatur ꝓ imple

ta:licet is qui implere debuerit impediatur implere
vt.ff.de cōdi.ꝛ demō.l.quibus diebus in princip.ſed
multū refert vtrū impediat᷑ per eū cuiꝰ intererat nō
impleri:vt qꝛ futurꝰ erat obligatus cōditione imple
ta vel erat amiſſurꝰ rē ſuā vel hereditatē nō habitu-
rus quā alias habuiſſet cōditiōe impleta ꝛ tūc locuꝫ
hꝫ regula [a] cū iuribꝰ ſupradictis:ſꝫ ſtat per eū cuius
nō intererat nō impleri nō habet᷑ ꝓ impleta.vt.l.cō-
traria.C.de cōdi.inſer.l.fi.ff.ad legē aql. inde nera-
tius.§.idē iulia.¶Sꝫ oppo.ꝛ videt᷑ ꝙ lꝫ ſtet per eū
cuius intererat:nō impleri nō habet᷑ pro impleta qꝛ
ſi teſtator legat decē liberto ſuo cōditione ſi cū filio
ſteterit ꝛ filius moriatur:ꝛ ſic ꝑ eū ſeu per caſuꝫ in ꝑ
ſonā eius cōtingentē ſtat quominus cōditio nō im-
pleat᷑ relictū nō debeat᷑:vt.ff.de annu.lega.l.ſeyo.in
p̄n.ꝛ de cōdi.ꝛ demō.l.illis libertis. ſꝫ dicendum eſt
multū referre vtrū ſtet per eū vel per factū eius ſiue
per impedimentū ab eo preſtitū:ꝛ tūc ſimpl'r verum
eſt:qꝛ habet᷑ cōditio ꝓ impleta. ꝛ ita loquit᷑ regula:
de leg.iij.l.qui concubinā.§. vxori. ꝛ de alimē.leg.l.
mevia.in princ.ꝛ.de.l.iure ciuili.ꝛ.C.de cōdi.inſer. l.
fi.Aut per caſum in perſonā eius contingentē:ꝛ tūc
locū hꝫ qḋ dicit᷑ in lege cōtraria:qꝛ tūc diſtinguit᷑.nā
aut tūc erat relictū contēplatione eius in cuius per-
ſona erat ꝯditio implenda:aut fauore eius cui relin
quitur aut dubitatur.Primo caſu relictū nō debetur
poſt caſum in perſonā eius contingentē:vt.d.l.ſeyo.
in prin.ꝛ de condi.ꝛ demon.l.illis libertis.in fin.Se-
cūdo caſu debetur de adimen.leg.l.annua. in princ.
Tertio caſu relictū debetur quaſi in dubio interpre-
tandum ſit legatarij cōtemplatione potiꝰ relictuꝫ ſi
ex veritate vel cōiecturis aliud nō appareat ꝛ ideo
legatum debet᷑.ff.de annu.leg.l.gayo.§.imperator.
ꝛ.C.de leg.l.j.ꝛ.d.l.illis.in fi. ¶Itē opp.ꝛ videtur ꝙ
hec regula ſit ſuperflua cū idē contineat .s. eo.c.im-
putari.ꝛ iō nō ponēda.C.de no.codi.cōpo.l.j.§.qui-
bus.ff.vt leg.no.ca.l.ſtipulatio.§.diuꝰ.Sꝫ dicēdum
eſt ſine dubio ꝙ hec regula ꝛ illa loquunt᷑ in cōditio
ne poteſtatiua:ſed illa loquit᷑ proprie qn̄ impedit᷑ ꝑ
caſus conditionē implere.hic aūt loquit᷑ qn̄ impedit᷑
per eū cuiꝰ intererat cōditionē non impleri:ꝛ iō vna
per aliā nō eſt ſuperuacua:preterea circa hāc mate-
riā dicēdū eſt ꝙ ibi in.c.imputari.plenius eſt diſtin-
ctum.nā hec ꝛ illa intelligi poſſunt in vna ſpecie con
ditionis mixte id eſt ꝙ̄ pēdet ex facto implētis ꝛ alte
rius:ſed magis ꝓprie in poteſtatiua ꝓcedūt. Dyn.

a ¶Addō ꝙ quā
do per eum qui
ex euentu condi-
tionis leditur fit
quominus cōdi-
tio impleat᷑ cōdi
tio habetur pro
ipleta .ſequitur
bar.in ſua diſpu
tatione incipien
te peruſie ciuita-
tis.ꝛ vide barto.
in cōſil.cxxxiij.et
qꝫ dixi.s.in regu-
la imputari.in ſe
cunda additi.et
Bar.Jmo.alex.ꝛ
ꝛ bartho.ſozi.de
ſenis i.l.in teſtō.
in.ij.ff.de cōdi.et
demon.ꝛ Ange.
in.l.j.C.de inſti.
ꝛ ſubſti.ꝛ Bart.
ſoz.de ſenis.in.l.
iure ciuili.ꝛ.l.qui
bus diebꝰ.in p̄n.
ff.de condi.ꝛ de-
monſtra.ꝛ Alex.
conſilio.cij.in.ij.
col.in princi.vol.
j.ꝛ latius in cōſi.
xlix.col.ij.verſic.
ij.in volumi.ij.ꝛ
Bart.in.l.vter ex
fratribꝰ.ff.de cō-
ditio.inſti.ꝛ pul-
chre.Hēric.boic.
in.c.ſicut ex lite-
ris.ꝛ ibi prepoſi-
tas mediolanen
ſis deſponſa.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

¶ Idem.

Quod alicui non licet noīe ſuo nec alieno licebit.

¶ Sicut decurio nō poteſt ſuo noīe proprio predia publica tollere: ita nec lꝫ ſubiectis alio noībus: vt. ff. de admini. re. ad ciui. perti. l. ij. §. j. [a] Item ſicut nō licet tutori emere rem pupilli ſuo proprio nomine: ita nec interpoſitā licebit: vt. ff. de aucto. tuto. l. pupillus. §. ſed ſi per interpoſitam. ⁊ ad predictorū cōfirmationē accedat. ff. de cōtrahē. emp. l. nō licet. ⁊ C. de heredi. inſti. l. neqꝫ. ⁊ ff. de vſu cap. l. labeo. §. ſi eū. cū multis ſimilibus. ¶ Sꝫ opp. ⁊ videt̄ ꝙ illud qđ nō lꝫ per ſe liceat per aliū. Furioſus em̄ non pōt acquirere rem per ſe ⁊ tñ pōt ꝑ aliū: vt. ff. de acqui. poſ. l. j. §. idem acquirimus ⁊ ad idem accedat. ff. ꝗ res pigno obliga. poſ. l. ariſto. ⁊ de bon. poſſeſ. cōtra tabu. l. iij. §. plane. ⁊ l. nō putauit. §. ſꝫ ſi exheredatus. dicendū eſt ꝙ illud gn̄ale reperitur ſolutū tripl̄r. Unō mō ꝙ iſta ſit regula ⁊ cetera ſunt ſpecialia. Scđo ꝙ quis nō pōt ꝑ ſe nec per aliuꝫ a ſe ſubmiſſum: ſꝫ ꝑ aliū a ſe nō ſubmiſſum pōt: ⁊ hec due ſolutiōes tradunt̄ in. l. his em̄ caſibꝰ. ff. de fur. Tertio modo dici ſolet ꝙ aut aliq̄s impedit̄ ꝑ ſe ratione delicti a pſona cōmiſſi: aut rōne rei: aut mixta rōne pſone: aut rōne defectꝰ intelligētie. primus tribus caſibus locū hꝫ regula quarto caſu hꝫ locū lex contraria: ſicut ſoluitur. ff. de vſuc. l. labeo ⁊ de acq̄ here. l. antiſtius. §. fi. Scđo pōt intelligi regula magis proprie verbis cōſideratis: vcꝫ vt ꝙ non lꝫ alicui facere ſuo ꝓprio noīe nō liceat tutori inq̄etare pupillū ſuo ꝓprio nec nomine alieno ſiue ſub collatiōe noīs alterius. verbi gratia: ſicut nō licet tutori inquietare pupillū ſuo nomine ꝓprio: ita nec licebit noīe alterius: vt ſi habeat iura ceſſat cōtra pupillū: nā nō lꝫ. nā nō licebit nomine alteriꝰ pupillū inquietare. vt in aut. de his q̄ ob. ſe ha. §. ſi q̄s. ſꝫ tūc eſt ꝯ regulā manifeſte. ff. de in ius vo. l. queſitū. vbi lꝫ patronū in ius vocare nomine alieno: ⁊ tñ nō liceret noīe proprio ſed regula videtur intelligēda cū faciendū noīe alterius tenderet ad eundem effectum quē conſequeret̄ faciē do nomine proprio. cum autem non ad eundem effectum: ſed diuerſum pertinet effectum: tunc locum habet lex contraria. Dinus.

¶ Idem.

[a] ¶ Addō ad iſtā regulā ⁊ ſequentem ⁊ etiā regulaꝫ qui per aliū. glo. ſingu. in. l. ij. §. j. ff. de admi. re. ad ciui. pertinen. hic alleg. et Dy. ifra in regula vltīa ⁊ barto. ⁊ doc. i. l. hereditarie. ff. de fur. cū l. ſeq. ⁊ bart. in. l. labeo. §. j. ff. de vſucap. ⁊ bald. ⁊ doc. in. l. neqꝫ. C. de heredi. inſtit. Et qn̄ tutor per ſe vel interpoſitā perſonam poſſit emerere pupilli. vide bal. in. d. §. ſed ſi per interpoſitaꝫ perſonā ⁊ in. l. cum ipſe. ⁊ ibi. Cy. ⁊ Saly. C. de ꝯtrahē. emptio. ⁊ vide hic Jo. an. in mercuriali ⁊ Phili. frā. ☞ Adde omnino quod notaui in apoſtil. ad gl. in. l. ſi is qui. in apoſtilla. in verſic. quod per me non poſſum ⁊ poſita in glo. in verſicu. ⁊ ille. ff. de libe. lega. dixi in apo. ad cardi. in clemen. j. §. j. in princ. de regula. no. cardi. alex. in c. ſicut non ſuo. lvj. diſtin. ⁊ car.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Poteſt quis p aliū qđ poteſt per ſeipſum.

¶ Sicut poſſuʒ p me emere: vendere: locare: conducere: litigare: ita poſſum per alium. ff. de pcura. l. j. §. vſus aūt. ꝛ de iniur. l. ſi vniꝰ. §. idē iulianus. ꝛ §. idē ait ꝛ inſti. p quas pſo. age. §. j. ſed contra regulam videt: q: in cauſis publicis: licet per ſe litigare non per pcuratorē: vt. ff. de publi. iudi. l. pe. §. ad crimēa Item quia illuſtribꝰ licet litigare p pcuratores, nō per ſe. ꝛ. C. de pcurato. l. penul. Itē in accuſatione populari: lʒ per ſe litigare nō p pcuratorē niſi quatenus actio ad priuatā cōmoduʒ ptinet. ff. de pcura. l. lʒ in pn. ꝛ de popu. l. qui populum. Item lʒ per ſe violētium ſine aliquo interuallo de poſſeſſiōe expellere nō p pcuratorem. ff. de vi ꝛ vi arma. l. cū fundū Item licet p ſe emphiteotā in poſſeſſionē inducere veteri directo non per procuratorem. C. de iure emphi. l. penul. Sed dicendū b eſt oīa ſupradicta ſpecialia eſſe regulā vo gnāliter obtinere in iudicio et extraiudicium: vt. d. l. j. §. penul. ff. de procura. ꝛ ibi nō reſtringi. Et fit pprie regula ad ea q̄ poſſunt p alium explicari: in his aūt que per alium explicari non poſſunt non pcedit regule effectus: vt argu. C. de cadu. tol. §. ne autem. ꝛ. ff. de ſolu. l. inter artifices. ꝛ nota de vi ꝛ vi arma. l. j. §. quotiens Dynus.

¶ Idem.

Nſi malis pmiſſis fidē ñ expedit obſeruarī.

¶ Si promitto tibi

di. de zab. in cle. ſi. de cenſi. et inquātū hic tangit materiā tutoꝛs an quādo ꝛ qualiter poſſit cū pupillo contrahere. vide oīno Gerar. de petra ſancta. ſingu. lvij. in cipi. qualiter tutores.

a ¶ Addō ibi barto. bñdictum de plumbi. in repe. et Imol. qñ ꝛ in quo art. in criminalibus admittaꝛ pcurator. et Bal. cōſi. cvj. co. lū. ij. in ver. ij. q̄ritur. volu. j. et pulchre Alex. in conſi. cxvj. in princi. lib. ij. bal. ꝛ Sal. l. l. ſi reos. C. d̄ accu. ꝛ Ludo. bol. in. l. preſes. C. ad legē iuliā de plagi. i ſcōis. interp. ꝛ Fel. latiſſime in. c. meminimꝰ. col. iiij. ꝛ. v. de accu. ꝛ Lud. de ro. in conſi. clij. et ſequē. et Cepo. in caute. cccxxij. et in cōſil. lxxij. in. j. col. ꝛ in cōſil. l. et Calde. in cōſi. ij. ti. de pcura.

☞ Addō inquātuʒ hic tāgit materiam pcuratoris an in cauſis criminalibꝰ poſ

ſit interuenire. Tu vide Anto. corſe ſin. ſuis in verſic. pcurator. verſi. pōt. q̄s. fel. in. c. meminimꝰ. co. iij. vo. no. ibi et cuſaret cū bar. fo zi. in ſuo trac. fallen. regu. cccxxij. vbi pōit. xvij. fallen. Bart. de pu reo in ſuo tract. ſindi. vo. pcura. ꝛ Gerar. de petra ſctā. ſin. ſuo. lxij. inci. fere. ptotam itaꝛ. ꝛ ibi dat cautelā q̄ poſſit ꝛc.

b ¶ Adde ꝛ no. q̄ ſunt illa q̄ poſſum p me ꝛ nō p aliū puta p pcu. ter. ꝛ ibi bar. in. l. cū miles. ʒ vtrāq̄ lect. ff. de ali. iudi. mu. cau. fa. vbi eſt ſin. caſus in quo q̄s cogitꝰ ꝑſonaliter agere vel defendere ꝛ l. l. ij. C. ꝛ ibi bal. C. de his q̄ veniā eta. impe. et bal. in. l. j. §. peñ. ff. de pc. ꝛ Inn. ꝛ abb. in. c. q̄relā de procu. bar. et bal. in l. ariſt. ff. q̄ res pignō. vl' hypo. obli. ꝛ ſing. Joā. de plat. in. l. nullꝰ q̄ C. de decur. li. x.

☞ Adde quod nota. in apoſtil. ad iſtū in regu. q̄

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

occidere hoiem vel cōmittere furtum.vel ſymoniaꝫ vel aliquid turpe nō expedit fidē ſeruare cōpromiſſū ipſo iure nō teneat:vt.ff.de verbo.ob.l.gñaliter et.l. veluti.ꝛ.l.ſtipulatio hoc modo.ꝛ.l.ſi plagij.et de fideiuſ.l.ſi a reo.§.quod vulgo.¶Sed oppo.ꝛ videt ꝙ etiā in malis ꝓmiſſis fidē conueniat obſeruari:licet de equitate detur exceptio.naꝫ ſi indico te per dolū vel metum vt mihi decem ꝓmittas ꝓmiſſio valet licet agentiꝫ ex promiſſione obſtet exceptio doli vel metus:vt.C.de inuti.ſtipu.l.dolo.ꝛ.ff.de verb.obli. l.ſi qs cum aliter.¶Sed dicendū ꝙ malū ꝓmiſſum dupliciter[a] ſumitur.Nā vno modo dicit malū idem ſuper re mala vel turpi.ſeu turpitudinem cōtinenti interpoſitū ꝛ illud non expedit obſeruari:quia ipſo iure nō tenet.ff.de pac.l.iuriſgen.ꝛ.§.generaliter.et de verbo.obliga.l.generaliter ꝛ.l.veluti.et.l.ſtipulatio hoc modo.ꝛ.l.ſi plagij.ꝛ.l.ſi ſtipulor.ꝛ inſti.de inuti.ſtipula.§.qđ ex turpi.Scđo modo dicitur malum ꝓmiſſum:id eſt malū cōceptum:qꝛ interueniente dolo vel metu:ꝛ tunc lꝫ ꝓmiſſio teneat de iuris rigore non expedit fidem ſeruari:qꝛ promiſſori datur exceptio:vt dicta.l.ſi quis cum alter.ꝛ.l.dolo.nihil eñ intereſt vtrū quis nō habeat ipſo iure actionem vel poſſit per exceptionem excludi vt.ff.eod.l.nihil.

¶Idem.

In alternatiuis electio ē debētis:ſufficit alterū adimpleri.

¶Duo dicuntur in hoc capitulo due regule dici pñt lꝫ eñ vtraqꝫ de debito alternatiuo loquatur.prima tamen tractat de iuris electione ad quē pertineat. in:vtrum ad debitorem vel ad creditorē ſecunda vero de alternatiue obligationis effectu.Exemplū antē regule prime patet cuilibet.Nam ſi ꝓmitto tibi ſtichum aut pamphilum electio eſt mea quē eorum ſoluere velim.ff.de iure do.l.plerūqꝫ.in fi.ꝛ de eo, ꝙ cer.lo.l.nō vtiqꝫ.§.q̄ ſtichū.ꝛ de condi.inſti.l.ſi heredi.Itē ſi ſoluo ſtichum non teneor ſoluere pamphilū qꝛ ſufficit alterū adimpleri.ff.de conditio.ꝛ demō. l.cum pupillus.§.vl.ꝛ de verbo.obli.l.ſi ita ſtipulatus.¶Sed oppo.ꝙ in alternatiua non ſit electio debitoris:quia iure cauetur ꝙ ſi teſtator alternatiue legat fundum ſeyanum aut vſumfructum fundi ſeyani eſt in electio.legatarij ꝛ nō heredis:vt.ff.de le. ij.l.lucio.Quidam ſimplr dicūt ꝙ aliud eſt in lega-

per aliū facit in ij.addi.

a ¶Adde gloſſ. xpoſo.po.ꝛ Iaſ. ibi in addi.in.§. qđ ex turpi.inſti. de inuti.ſtipu.et ibi Ange.aret.et Bar.Pau.de caſtro.ꝛ Alex.in.l. ſi plagij.ff.de verbo.obliga.ꝛ Cy. Bald.ꝛ Salyce. in.l.ij.C.qđ met⁹ cau.ꝛ Bal.in.l.j. colū.ij.in fi.C.de cōdi.ob tur.cau. ꝛ Io.an.in reg. non eſt obligatoriū.ſ.eo.ti.ꝛ per totū.xxij.q.iiij.et Io.fa.in.§.fi.inſti.de leg.vbi dicūt doc.ꝙ ꝓmiſſio pōt dici turpis tribus modis.et vide Alexandrum in conſilio quinto incipiēte.pretermittenduꝫ eſt.libro iiij.et in conſilio. clij.incipien.qñ pro delicto volumine.ij.et Alexāder.in addit.ad Barto.in.l.dolo. C.de inutili ſtip. qui ponit tres limitationes.et vide Abba.ſicul.ꝛ dñm an.conſilio ccliij.c.inter dilectos.de dona.et cepo.veronēſem in caute.cccvj.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

tis.ꝛ aliud in cōtractib⁹ ꝙ ſimplr eſt falſum:qꝛ in legatis alternatiue relictis eſt inuenire ꝙ ē electio hr̄dis nō legatari.ff.de leg.ij. l.ſi ita relictū.§.vl.ꝛ iō lati⁹ [a] ꝛ melius dr ꝙ i ꝯtractib⁹ alternatiue conceptis ſemꝑ eſt electio debitoris.vt dicta.l.plerūqꝫ ꝛ.l.nō vtiqꝫ .§.q̄ ſtichū.In legatis ꝟo aut ꝟba dirigūtur ad heredē aut ad legatariū:aut ſimpliciter ꝓferuntur. Primo caſu eſt electio heredis:qꝛ ſi teſtator dict dotali talē rē, aut illā:vr̄ electionē heredi cōcedere: vt.l.ſi ita relictū in fi.Scđo cāu ē electio legatarij:qꝛ cū teſtator dt habito tibi:aut vēdicato tibi illā rē aut illā.vr̄ eligēdi ꝑtātē ꝯcedere legatario vt.ff.đ leg.j.l.plāe.§.vl.In tertio cāu ē electio legatarij cū in vltimis volūtatib⁹ pleni⁹ qꝫ in ꝯctib⁹ interꝑtari oporteat.ff.de leg.ij.l.lucio titio.ꝛ ibi plene notatur.¶Ad ſcđam ꝑtē oppo.ꝛ vr̄ ꝙ non ſufficiat alterꝝ adimpleri [b]:ſꝫ oporteat alterꝝ nō adimpleri.ff.de verbo.obli.l.ſi quis ita in fi.ſꝫ dicēdū eſt referre inter alternatiuā affirmatiuā:et alternatiuā negatiuam: qꝛ in affirmatiua : ſufficit alterꝝ fieri:vt hic.in negatiua opꝫ alterꝝ nō fieri:tn̄ idē eſt in vtraqꝫ ſi ꝯſideret effect⁹:qꝛ i affirmatiua ff.ſufficit alterꝝ affirmatiue:i negatiua ſufficit alterꝝ negatiue:ꝛ iō n̄ eſt ꝯriū:ſꝫ ꝯueniēs ꝟbis rl̄e.¶Itē oppo.ꝛ vr̄ ꝙ vbi ꝟba nō ſunt ꝯiuncta nō ſufficit alterꝝ adimpleri.ff. de ꝟ.ſig.l.triplici.§.videam⁹.ſꝫ dicēdū eſt ꝙ tres ſunt orōnū ſpēs [c].

a ¶Adde cuius ſit electio in contractibus ꝛ legatis alternatiuis. Bal.ꝛ docto.in.l.plane.§.pe.ff. de leg.j.ꝛ Cy.bal.ꝛ Saly.in.l.cū quidā.C.de leg. ꝛ Alexā.in.l.q̄ duos. col.j.ff.đlega.j. ꝛ ibi vide qd in gratijs ꝛ bñficijs ꝛ Jo.fa.ang.areti.ꝛ Jaſ.inſti.de act.§.huic autē. ꝛ ibi bal.ꝛ Bar. in.d.l.lucio.ff.de leg.ij.hēri.boic in.c.ꝯſi.de pl⁹ peti.ꝛ in.c.iudicante.de teſta.ꝛ vid glo.in.c.j.de colla.ſupꝟbo aut ſemel.folio.xvij.in prag.ſan.ꝛ abb. ſic.ꝛ Fel.ample. in.c.iter ceteras. colū.ij.de reſcri. vbi ponit fely.regulā cū.x.fallē. ꝛ.x.reſtrictiōib⁹. ꝛ vide lud.de vrbe in cōſi.cclxxix. ꝛ Lud.bolo.in.l. ſi iſcui.ff.de leg. ij.in ſuis ſcđis interꝑ.ꝛ i .l.iij.§.q̄ ſtichū.ff.đ eo qđ cer.lo.ꝛ Alex.in addi.ad Bar.in l.quamuis.ff. de pig.actio.ꝛ in.l. ſi qs ſtipulatus. columna prima ff.de ꝟborū obligatione.et bal. in cōſi.xliij.ꝟo.j. ☞Adde deductis.ſ.ſcꝫ in q̄trū loquit̄ cui⁹ ſit electio in alternatiuis ꝛ dic ꝙ in alternatiuis reruꝫ electio ē debitoris.ꝛ ita intelligatur hec rl̄a ſm Guil.de cug.in.l.cū hēditas.in. j.ꝛ qđ ibi poſui in apoſt.ad ipꝫ in ꝟ.eſt electio debitoris.C. de peti. dixi in apoſt.ad bar.poſt cū.ꝛ alios i.l.q̄ duos in ꝑn.in ꝟ.ē electio ff.đ leg.j.facitqđ ſignaui i apo.ad iſtū i reg.i obſcuris:i ꝟ.legatarij

b Adde qñ ad ꝟitatē alt̄natiue ſufficiat vnā eē verā.bal.cy.ꝛ ſaly.in.d.l.cū q̄dā. C.đ leg.ꝛ bal.in l.ij.C.de obſeq.ꝛ bar.in.l. pediculis.§.argēto.ff.đ aur.ꝛ arg.leg.et in.l.ſi is q̄.§.vtꝝ ff.de reb.dubijs. ꝛ fely.in.c.inter ceteras.col.vl.đ reſcri. vbi ponit regulā cū.v.fal.

c ¶Adde de natura orōnis copulatiue diſiūctiue et ſolute.tex. ſin.ꝛ ibi gl.ꝛ docto.i.l.ſepe.ff.de ꝟb.ſig.ꝛ ludo.đ ro.in ſing.incip. tu habes.fo.xj. ☞ Tu dic ꝙ voluit allāre ro. ſin.ſuo.ccccxx.incip.tu hēs.l.cū q̄daꝫ.de quo vide qđ notaui.in.l.ſi

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

tS.q̄.§.vtrū ita in
apoſtil. in verſi.
ſufficit vnaȝ eſſe
veraȝ poſita ſup
glo. in verſi vtrū
ita. ff. de reb⁹ du.
dixi poſt Barto.
ibideȝ in apoſtil.
in verſi. ſtat pro-
prie. poſt alexā.
et alios. ⁊ in ad-
di. ad Joan. fab.
inſtitut. de iure
perſonarum. in
pͥncipio. nu. j. in
ꝟ. diſiūctiua ⁊ di
xi i apo. ad bal.
i. l. cū ꝑpoīas nu.
iiij. i ꝟſi. exceptio
alternatiua. C. ꝺ
trāſactionibus.
a ⁋ Addꝺ ibi bar.
bal. ⁊ ſaly. ⁊ bal.
⁊ Cy. in. l. vis. C.
de ꝓbatio. ⁊ bar.
bal. ⁊ alexā. in. l.
ſi alienā. ff. ſolu.
matri. ⁊ Inn. in
c. bone. ꝺ poſtu.
p̄la. qn̄ ſpoliato
per violentū poſ
ſeſſorē cōuentuȝ
rei vendi. poſſit
referre cām do-
minij et bald. in
l. ij. i. q. xiij. C. de
ſerui. ⁊ aqua. et
doc. in ca. cū di-
lect⁹. ꝺ ord. cog.
⁊ Ludo. de ro. in
cōſi. ccxv. ⁊ bal. in
pe. C. vnde vi. et
bar. ⁊ alexan. i. l.
ſi q̄s cōductiōis.
C. loca et bal. in
ca. in lr̄is. in p̄n.

Nā q̄dā ſūt cōiūcte. i. q̄ aliquā cōiūctionē copulatiuā hn̄t: q̄dā diſiūctiue q̄ hn̄t aliquā diſiūctiuā. q̄da ſolute q̄ nec diſiūctiuā nec copulatiuā ꝯiūctionē habent natura copulatiue req̄rit oīa ſimul vera. ff. de ꝟ. ob. l. ſi q̄s ita. ⁊. l. fi. ⁊ de ꝯdi. inſti. l. hered. plures. natura ꝟo diſiūctiue alterū tm̄: vt hic ⁊. ff. iudi. ſol. l. cōq̄rebat. ⁊ de ꝯdi. ⁊ de. l. cū pupillis. §. diſiūctiuo. Soluta ꝟo ex mente certa ꝓnunciātis aliqn̄. equipollet copulatiue: aliqn̄ diſiūctiue: vt. ff. de ꝟ. ſig. l. alienatiōis. §. fi. ſi de mēte nō appareret accipit̄ pro copulatiua. vt. ꝺ. l. triplici. §. videamus. licet ar. ꝯtra. ff. de re. iur. l. in eo. qꝺ. §. vbi ꝟba ſed in. §. videam⁹ conſiderauit dubiuȝ ſig̃tionis ſolute. ⁊ in. §. vbi verba ꝯſiderauit effectū ſig̃tionis ex eo ꝙ in obſcuris minimū eſt ſequēdū. ꝟ. eo. c. in obſcuris. eſt ergo ſoluta ꝑ ſe ſpēs orationis diſtincta a cōiūcta ⁊ diſiuncta. Item alit̄ ſig̃t: q꞉ copulatiua copulatiue diſiunctiua diſiūctiue ſoluta ſoluto: ſȝ effect⁹ ſignificatiōis nō diſtiguit̄ a ſig̃to copulatiue qꝺ req̄rit vtrūqꝫ. vel diſiūctiue q̄ req̄rit alteꝝ. q꞉ ſemꝑ effect⁹ ſig̃tiōis ſolute repn̄tat vtrūqꝫ vt copulatiua: vel alterū tm̄ vt diſiūctiuā: hȝ igit̄ ſoluta diſiūctiuā ⁊ ꝓpriā ſpēȝ ſignificādi: ſȝ nō effectū ſig̃ti extra ſeipam. Dy.

⁋ Idem.

Qui ad agendum admittitur: eſt ad excipienduȝ multo magis admittendus.

⁋ Sicut ſuperficiarius ⁊ emphitheota ⁊ quicunqꝫ alius habēs dominiuȝ vtile poſſet agere cōtra dn̄ū vtili actione in rē. Itē ſi ab eo cōueniat̄: multo magis recipe poterit vt hic: et. ff. de ſupfi. l. j. §. qꝺ ait. et de r̄lis iuris. l. inuict⁹. §. cui dam⁹ actionē: cum facilior ſit cā ꝯcedēdi exceptionē q̄ꝫ actionē ex eo quia fauorabiliores ſun⁹ q̄ꝫ actores: vt i r̄la iurꝫ: et ex eo ꝙ faciliores ſun⁹ ad abſoluēdū q̄ꝫ ad obligādū. vt ff. de actio. ⁊ obliga. l. arrian⁹ ⁊ de penis. l. abſenteȝ. Sȝ opp. ⁊ videt̄ ꝙ q̄ admittit̄ ad agēdū: non audiatur volēs excipere. C. de agri. ⁊ cenſi. l. ſi coloni. ⁊ ſi per vim vl̄ alio mō. l. j. et ad. l. iuli. de vi. l. ſi q̄s ᵃ ad ſe fūdū. Sȝ dicēdū eſt ꝙ ille leges locū habent in iudicijs recuperande poſſeſſiōis: in q̄b⁹ excipiēs de dn̄io nō auditur niſi p̄mo poſſeſſi. nouē reſtituat: cū ſpoliatum ante omnia reſtitui oporteat. hec autem regula alias obtinet generaliter in quibuſlibet iu-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ꝺ reſti.ſpoliato.
a ¶Addꝺ ꝙ bar.
i cōſi.lxxxj.co.j.i
fi.dicit dy.hic et
i.l.ij.§.qdā.ff.ꝺ
interdi.nō bñ di
cere ꝙ exceptio
dñij pōt opponi
agēti interdicto
vti poſſeditis re
tinēde ſeu ꝺ tur
bata poſſeſſione
vt tenet in vltia
qōne hic:qꝛ ſcdꝫ
verā opionē nō
pōt opponi exce
ptio dominij.ſi:
cut in interdicto
recuperāde:ꝛ vi
de bar.in ſua.q.
incipien.lupus
fuit captus.col.
j.ꝛ.v.ꝛ in.l.natu
ralr.§.nihil cō:
mune col.ij.ver.
iij.contra predi
ctam.et ibi imo.
et Alexander.et
docto.ſ.in.j.ad:
ditio.alleg.ꝛ Ol
dra.de lau.cōſil.
j.in fi.ꝛ alexan.
in conſi.xciiij.co.
ij.verſicu.ꝑ hoc:
quia libro iiij.et
Cardina.Alex.
in ca.in nomine
domini.xxiiij.di
ſtin.colū.vj.ver:
ſicu.gloſ.in gre:
mio.et tex.Abb.
et ipſum Cardi.
in ca.conſtitut⁹.
de appella.
b ¶Adde qñ cō
ductoꝛ poſſit re:

dicijs generalibus[a] vt dictuꝫ eſt.
ſ.in ca.dolo.ſuperfluum enim vi
detur ꝙ is qui poſſeſſorē ſpo:
liauit.poſſꝫ.oppōere de dñio quo
ſpoliando amittere meruit:vt.C.
vnde vi.ſiquis in tantā.Et ꝑpter
ea gloſatores iuris ciuilis ſatis
enormiter erraſſe videnť in eo qꝺ
ſcribūt.ff.de iudi.l.ſi de vi.vbi di
cunt ꝙ exceptio dominij excludit
interdictum recuperāde poſſeſſio
nis.Poſtea cōtrarium eius nota
uerunt.ff.de vi ꝛ vi arma.l.j.§.j.ꝛ
de verb.ſigni.l.mulieris.§.j.et de
vſucap.l.ſequitur.§.ſi domin⁹.ꝙ
videtur magis proximū veritati.
ſed ā is quihabet poſſeſſionem
clādeſtinā poſſit cōtra actorē exci
pere de iure dominij dubitatio eſt
qꝛ iura videnť velle ꝙ violētia et
clādeſtina equipolleāt:ſicut ergo
non licet habenti violentam poſ:
ſeſſionē excipere de domino:vt di
ctū eſt:ita nec licet excipere habē
ti clādeſtinaꝫ:vt.ff.qꝺ vi aut clā.
l.j.§.j.ꝛ ad.l.falc.de plagia.l.eum
qui fugitiuuꝫ.ſed mihi videtur ꝙ
longe prohibet ſic cauſa illius qui
habet violentam:ꝙ̄ illius qui hꝫ
clādeſtinā.ar.ff.de fur.l.ſi vēditoꝛ
.§.cū raptoꝛ.et ideo habēs clāde
ſtinā poſſet excipere de iure dñij.
argum.ff.de probatio.l.iiij.§.ei⁹.
¶Itē videť obſtare rťa.C.locati
l.ſi qs cōductiōis[b] vbi ꝯductoꝛ co
giť reſtituere locatori poſſeſſionē
licet conductoꝛ parat⁹ ſit ꝑbare ſe
dominū:ſed illud contingit:quia
quedā ſpecies ſpoliatiōis eſſet:ſi
locatori denegareť poſſeſſiōis re:
ſtitutio:vt.ff.de precari.l.vltima.
Et ideo non auditur conductoꝛ
volens ſe probare dominum:ni:
ſi primo reſtituat poſſeſſionem:
vt dicta.l.j.ſi per vimvel alio mo
do.Item videtur obſtare regule

ferre qōnē dñij
locatoꝛ:cy.bar.
Bal.ꝛ ſaly.in.l.
ſi quis cōductio
nis.C.loca.ꝛque
no.Jo.an.in.c.lꝫ
eps.ſ.de pb.e.li
bro.et bar.ꝛ ale.
in.l.cōmodare.
ff.cōmoda.vbi vi
de etiā de cōmo
datario depoſi:
tario et credito:
re.et Bar.bald.
Alex.et fran.de
are.in.d.l.ſi alie
nā.ff.ſolu.ma.ꝛ
bal.ꝯſi.cclij.vo.
j.et Alex.in cōſi.
v.col.vlt.in fi.li.
iiij.et in conſilio
xliij.col.ij.ver.ac
cedit etiā.eo.vo.
gl.et docto.in.c.
inter dilectos.in
fine ſuper verbo
locatio:et ibi in:
ſuper Fely.col.
x.de fide inſtrū.
☞ Ego puto
ꝙ ſi vult incōti:
nēti ꝑbare ſe do
minū rei condu
cte debeat audi:
ri ꝑ ea q̄ no.bar.
ꝛ Joā.de imo.in
l.ſi filio.§.fi.verſi.
idem dicit Bar.
col.ij.ff.vbi etiā.
Alex.col.iiij.ꝟ.ꝑ
hoc etiā dicebat
ſingulr.ff.ſo.ma
tri.not.dñs me⁹
do.Jaſo.may.i
l.quo recēs.col.
xv.C.ꝺ re vēdi.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

a ¶ Adde Bartho. in dicta .l. naturaliter .§. nihil commune colum. ij. verſiculo contra iſtam. licet vbi diſtinguit aliter: quam Dyn. hic ibi Angel. in repetitio. et nouiter Alexander et gloſſ. Cyn. Bald. et Salyce. in. l. incerti. C. de interdic. ⁊ Angel. areti. in prin. verſic. interdic. in prin. verſicu. in gloſ. maxime ⁊ doct. in capi. cum dilectus. de cauſa poſſeſſio. ⁊ proprie. Et quid econtra lata in poſſeſſorio: preiudicet in petitorio. vide Paul. de caſtro in cõſilio. xliij. in volumine antiquo et doctor. ſ. allega. ⁊ Dyn. ⁊ ibi dixi in regula nullus pluribus in. vj. additione.

☞ Adde ad propoſitum p̃ncipalis q̃ſiti bal. in allegat. l. naturaliter .§. nihil cõmune. verſicu. vt agit̃ liq̃at. et qđ ibi dixi in apoſtil. in v̄ſi. poſſeſſorio poſt alexã. ⁊ ibi etiã. oĩno eũdẽ alexã druz in ſua lectura. ff. de acq̃. poſ.

b Addẽ ad iſtaz r̃laz bal. ⁊ card. alexã. in. c. j. §. ſi q̃s deceſſerit. ſi de feu. fue. ꝯtro. inter do. ⁊ agna.

illđ qđ legit̃ in autẽti. de triẽ. et ſemiſ. §. illđ quoqꝫ vbi ille q̃ negauit poſſidere: cogit̃ in aduerſarium poſſeſſionẽ trãſferre. lꝫ paratus ſit probare ſe dñm. ſed illđ cõtingit in pena mẽdacij. vt in eodẽ titulo. §. ſtudiũ quoqꝫ. ff. de rei vẽdi. l. fi. C. de nõ numer. pecu. autẽti. cõtra q̃ ꝓpriã. ⁊ q̃ potio. in pig. habeã. auten. itẽ poſſeſſor. Queri aũt poſſet vtrũ ſñia lata in iudicio petitorio pareat exceptionẽ rei iudicate in iudicio poſſeſſorio Et videt̃ ꝙ nõ põt: q2 ſeparata eſt cã poſſeſſiõis ⁊ ꝓprietatis. ff. de acq̃r. poſ. l. naturalit̃. §. nihil[a] ⁊ in. l. penu. vñ qua rõne lata ſententia in poſſeſſorio nõ parit' exceptionẽ rei iudicate in petitorio. ff. de exceptione rei iud. l. iij. ⁊. l. eadem. §. vltimo. Eadẽ ratiõe lata in petitorio parere nõ debet exceptionem rei iudicate in poſſeſſorio ⁊ memini ꝙ nota. ff. de interdictis. l. ij. §. q̃dã. ꝙ ſententia lata in petitorio abſorbet ius in poſſeſſorio. et contrariũ hic declarat̃. C. de interdictis. l. incerti. Et propter hoc mihi videtur diſtinguẽdũ eſſe: quia ſi tale eſt poſſeſſorium qđ excluditur per exceptionem domini: vt' eſt poſſeſſorium adipiſcende ⁊ retinende poſſeſſionis: tũc ſententia lata in petitorio nocet in poſſeſſorio. Et ita intelligitur quod nota. in dicto. §. quedã. ſꝫ ſi tale eſſet poſſeſſoriũ ꝙ nõ excluderetur pro exceptione dominij: vt poſſeſſorium recuperãde poſſeſſiõis: vt. ſ. oſtẽſuz eſt tũc lata in petitorio non p̄iudicat in poſſeſſorio. et ita intelligitur quod nota. in. l. certi. C. de interdictis.

¶ Idem.

Qui per aliuz facit perinde eſt ac ſi faceret per ſeipſum.

¶ Sicut tutor tenetur directa actione tutele quando adminiſtrat: ſic ⁊ quãdo adminiſtrari mandat: quia qui facit per alium perinde eſt ac ſi faceret per ſeipſuz. ff. de adminiſtratione tutorum. l. ita. §. quod ſi quis. Item ſicut tenetur interdicto vnde vi. qui deiecit per ſe ita ſi deiecit[b] per alium. vt. ff. de vi et vi armata. l. j. §. deieciſſe. et de regulis iuris. l. hoc iure. §. qui deiecit. Item ſicut tenetur lege cornelia de ſica. qui occis

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

¶ Adde bal. et Sal. in l. seruos. C. ad legē iuliam de vi pub. q licet mādatari⁹ non excuset a pena: tñ mitigat͡ et vide Cep. in caut. lxv. et seq. et Bar. in l. si qs mihi bona. §. qui iussum. ff. de acquir. here. vbi ponit vnū casuz sing. de qdā dño quē not. et adde Bal. et Sal. in l. nō ideo. C. de accus. et bar. in ope. ff. d fur. et in l. nō solū. §. mādato. ff. de iniurijs. Et an ꝓprie dicat̄ ꝑ seipsum facere q̄ per aliū facit: ita q cōprehēdat̄ in statutis maxime penalib⁹ q̄ debēt ꝓprie verificari iuxta. l. iij. §. j. v. ba. ff. de neg. ges. vide Bald. in c. §. opizoni. v. et l statutis. de pace cōstātie. et doc. s. alleg. et Ange. are. in ꝓhe. inst. §. igit͂ col. ij. et in trac. suo malef. i gl. sempronium versi. xiiij. text. et Bar. in l. hec verba. ff. de adulter. et Jas. in l. si qs id qd. ff. de iurisd. omnium iudi. et Alex. in l. familia. §. si. eod. ti. et Bal. in l. gallus. §. qd si tñ. ff. de lib. et posth. et Cy. in l. si per aliū. ff. ne qs eum q̄ in ius vo. et Abb. in c. mulieres. et ibi Fely. de sen. excō. et bald. cōsi. lij. volu. iij. et Alex. cōsi. lxv. vo. iiij. et cepo. consi. xxiiij. et Bart. in l. sij is qui. col. xxj.

dit per se ita a et q̄ occidit ꝑ aliū. C. de accusa. l. non ideo. ff. ad sylleyanū. l. et si cert⁹ sit ꝑcussor. argumento. ad trebellianū. l. j. §. pe. Item sicut tāq̄ calūniator qui ꝑ se detulit et non probauit ita et qui ꝑ aliuz. ff. de iure fisci. l. ij. §. diu⁹ pius. et l. nō tm̄. et ad idem pōt induci. ff. de fideiussoribus. l. postulare. cum infinitis similibus. ¶ Sed opponitur et videtur q lōge aliud sit facere per se q̄ per alium. ff. de solutio. l. inter artifices sed dicendum est q vbi eligitur persone industria regula nō procedit. C. de caducis. tol. l. vna. §. ne autē. et. d. l. inter artifices: sz vbi non eligitur persone industria tūc procedit effectus regule. Item opponitur. et videtur impossibile esse factum per alium perinde haberi ac si fuerit per seipsum: quia iure cauetur quod etiam factum ab eodem diuersis temporibus representare identitatem eiusdem facti: vt. ff. de conditione. indebita. l. si non sortem. §. libertis. et in autentica. de fide instrumento. circa principium. Dicendum est quantum ad quantitatem et veritatem impossibile

ver. venio ad scdm. de vsuc. et in l. si vni⁹. §. j. ff. de iniur. et and. Bart. in repe. rub. de fide instr. col. ix. an fi. et an mandans et mandatarius possint accusari in vno et eodem libello vide text. sing. et ibi Barto. Bal. et Lud. bol. in l. athletas. v. scriptorem et ibi scripsi in addit. meis i eo. v. scriptorē. ff. de fallē. et bal. in l. minorē. de his q. vt in di. et Ang. in §. j. in aut. vt omnes obe. iudi. vbi dicit vnū. qd ē fortius q etiam si fuissent accusati in diuersis libellis pñt cōdēnari postea simul et semel i eadē sñia. vnde Lu. bol. in d. l. athletas. dicit q mādās et mādatari⁹ tenētur eadē lege fm Cy. in d. l. nō iō minus. C. de accusa. et in l. j. C. si re⁹ vl̄ accu. mor. fue. et vide Bart. in d. §. si mandato. et ang. are. l. §. interduz furti. insti. de obli. que ex deli. nascun. et cepo. in cautela vlt. hypoly. de marsi. in suo singul. cxxxj. Abb. et doct. in c. ad audientiam. de homi. et Fely. in c. sicut dignum. in prin. eo. titu. et Cepo. in cōsilio. xxxiiij. ☞ Adde ad propositum eoꝝ q̄ hic. et in ista apost. habetur quod

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

factū eſſe vnus dici factū alterius:ſed de/qdam iuris interptatione pcedit q̄ factū vnius alteriꝰ intelligatur.vt.ff.de duobus reis.l.nemo [a] ⁊ no.ff.de vi et vi arma.l.j.§.deieſſiſſe.⁊.§.quod dr ſed vr q̄ hec regula ſit ſuperuacua per illā que eſt poſita.ſ.c. pōt ſed non eſt ſi quis bene aduertat:qꝛ illa loquitur de poteſtate explicandi per aliū iſta vero de effectu explicati. Dynus.

Idem.

Factuz legitie retractari nō debet:licet poſtea caſus eueniat a quo non poterat inchoari.

Si homo ſane mētis ꝯhat matrimonium lꝫ poſtea fiat furioſus nō propter hoc diſſoluit mrīmoniuꝫ iaꝫ contractū.vt.ff.de his qui ſunt ſui vel alieni iuris.l.patre furioſo.Item ſi homo ſane mētis fecerit teſtamentū lꝫ fiat poſtea furioſus vitiat teſtm̄.ff.de teſtamē.l.is cui.⁊ bono.poſſeſſio.ſm tab.l.j.§.ſufficit.⁊ ad huius cōfirmationē accedit quod gnal'r dici ſolet nō tolli factū quod impedit faciēdū.vt.ff.eo.l.in ambiguis.§.nō eſt nouū.⁊ de acqui here.l.ſi ſeruum quis.§.vltimo. Sed opponit ⁊ videtur q̄ illud qđ impedit ab initio faciendū tollit iā factum. quia ſi ſtipulor ſeruitutē ad partē fundi mei ptinētē pro indiuiſo ſtipulatio nulla eſt.Item ſi ſtipulor ad totū fundū ſtipulatio tenet et poſtea partem pro indiuiſo alienā ſtipulatio corrūpitur:vt.ff.de ſeruitutibus.l.pro parte.⁊ de verboꝝ oblig.ſi ſub vna.§.ſi qs via ergo illud quod impedit ab initio faciendū tollit iā factū.Item ſi tutela finita eſt nō habet locū accuſatio de ſuſpecto.ff.de ſuſpectis tutoribus.l.iij.§.queri poteſt.adeo q̄ ſi propoſita accuſatione ſuſpecti tutela finitur expirat accuſatio de ſuſpecto.ff.de ſuſpec.tut.l.poſt finitam.Item preiudicialis actio de partu cognoſcendo non habet locum mortuo patre vel auo cuius filium vel nepotem qs ſe eſſe contendit adeo q̄ ſi preiudicialis proponatur contra patrem ſi moritur pariter expirat iudicium inchoatum in accuſationeꝫ p̄iudiciali:vt.ff.de lib.agnoſc.l.iij.§.qꝛ plautianum:in verbo edeo per que omnia patet q̄ caſus impediēs ab initio tollit iā factum ſuperueniens ex poſt facto. Sed dicendum

poſui.ſ.in apoſ. ad iſtū.ſ.in reg. qđ alicui.in apo. in ꝟ.§.j.vbi plene tetigi an ⁊ qn̄ poſſuꝫ p aliū qđ p me nō poſſum.

[a] Adde Bar.i.l.iter artifices. an quis poſſit legere pſub ſtitutū ⁊ plene in.l.nemo.⁊ ibi Alex.in addit.ff.de duobus reis ⁊ Cy.in l.quiſquis.C.de epi.⁊ cle.et Bal.in.l.parabolani.e.ti.⁊ Jo.an.hic.⁊ in regula ꝯctꝰ in mercurialibꝰ.⁊ bar.in.l.j.de p poſi.ang.in reb.libro.xij.et in.l.j.§.aduocatus.ff.de varijs.⁊ extraordina.cog.⁊ Fely.in ꝓhe.de creta.colum.xxx.Et voluit allegare in.c.j.in.ij.col.verſicu.vtrū doctoꝝ.de ſum.trinita.⁊ fi.catho.⁊ Spe.i ti.de ſalarijs.§.ſi.q.ſi.bal.in.l.ſi.ff.de excuſa.tuto.Bald.et Saly.i.l.j.§.vt autē.C.de cadu.tollen.⁊ docto.c.cum dilecta.de reſcri.⁊ Fely.in.c.ſi.de off.deleg.⁊ Lud.bolog.in.l.certe.§.j.in pris

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

interpretationibus.ff.de p̄ca.⁊ Jo. de pla.in.l.nullus qui.C.de decu.li.x.⁊ ibi rebuſ.⁊ in addi.meus ad eū ⁊ panor.in.c.firmiter.in anti.⁊ not. addi.de ſum.tri.dixi in glo.in verſicu.ſeruum.in.l.ſtichū.in apo.in verſi.eo in faciēdo ſuos.de ſtatu lib.

a ¶Adde ad notata hic per Dy. Bart.Bal.⁊ moder.in.l.patre furioſo.ff.de his q̄ ſui iuris vl'alie.⁊ Bar.in.l.pen̄.§.fin.⁊ ibi Alexan.ff.de ꝟ.oblig.⁊ q̄ not.Dyn.ſ.i prima regula in.v.q.⁊ in regula.ij.verſic.ij.oppo.et Cy.Bal.⁊ Sal.in.l.ſi gaudētiꝰ.C.de ꝓhēd.emptione.⁊ Jo.fa.⁊ Ange.are.in.§.econtrario inſti.de leg.⁊ phi.frā.in dicta regula.j.colum.ij.

b ¶Adde ⁊ not.ꝙ ſi icepta inq̄ſitiōe ſuperueniat accuſator finiaꝛ inq̄ſitio d̄ quo vide cy.⁊ Bart.in l.iij.§.qꝛ plaucianū.ff.de li.agno.⁊ Dyn.⁊ Bart.in l.ſi maritus.§.ſi ante ⁊ ibi Alexā.in addi.ff.d̄ adulte.⁊ Dy.⁊ bar.in l.pe.ff.de ſuſpec.tuto.in quibꝰ.locis tenet Dyn.opi. quam tenet hic.Sed cōtrarium.tenet Jn.c.ſuper literis.de reſcrip.et Cy.in.l.ea q̄dē.in fi.C.de accuſa.ſʒ Bart.in.d.l.ſi maritus ponit vnam diſtinctionē cum qua trāſit.Bal.in.d.l.ea q̄dē.co.pe.⁊ Fely in.c.nulli.col.j.ꝟ.no.ex gl.j.de accu.⁊ ibi abb.⁊ bart.in ſua diſputatiōe inci.iudex malefi.co.ij.ꝟ.viij.Et ad d̄ q̄ not.bal.in l.ſi fuꝰ pluriū.§.ſi q̄s añ.ff.d̄ le.j.⁊ ſingułr Ange.are.in trac.maleficio.in p̄nc.co.x.ꝟ.q̄ro an inq̄ſitꝰ.ibi vide augu.de arimi.⁊ bar.lād.in add.⁊ gandi.d̄ malef.ti.quō d̄ malef.cog.p iq̄ſitionē co.iiij.ꝟ.ſʒ pone ꝙ iudex.

☞ Adde ad ꝓpoſitū coꝛ q̄ hic dn̄r.ſ.vtrū accuſatio facit ceſſare inq̄ſitionē.Et an eo caſu q̊ auferꝛ accuſatione ſupueniēte inq̄ſitio an valeant acta inquiſitiōis formate ſi alr̃ nō ꝓbeꝛ d̄ notorio ⁊ multa alia ſingularia dubita ad ꝓpoſitū huiꝰ materie vide oīno p Bal.in ſuo trac.

eſt [a] ꝙ factum erat inchoatum ⁊ nō perfectum: ⁊ tunc colligitur ꝙ per eum caſum impediret inchoari vt ſi ſtipulatus ſum ſeruitutem predio meo ⁊ anteq̄ꝫ conſtituatur alienem totum predium vel partē eius pro indiuiſo corrumpitur ſtipulatio: vt dicta.l.ſi ſub vna.⁊ dicta.l.ꝑ parte.et de cuſto.reorum.l.ij.et.ff. vt in poſſeſſio.lega.l.ſi pecunie.§. qui fideicommiſſum.⁊ de a adulte. l.ſi maritus.§.ſi ante.et ad idem tendit.d.l.poſt finitam.de ſuſpec. tu.et dicta.l.iij.§.quia plaucianuʒ. de libe.agnoſcen.de his que pro non ſcript.habent.l.ſi metallum. ſed ſi factum iam erat perfectum et legitime confirmatum vt quia ſeruitus promiſſa erat iam conſtituta teſtamentum inchoatum erat iam perfectum et matrimonium erat iam per conſenſum contractum et ſimilia tunc caſus ſuperueniens qui impediret ab initio inchoari non tollit iam factum.et ita loquitur.regula.ff.eo.j.l.in ambiguis.§.j.et de ritu nuptia.l.ſi qua et de ſerui.vb.predi.l.via.§.quacunq̄ꝫ.et de verborum obligationibus.l.pluribus.§.et ſi placeat vnde ſunt argu.ꝙ ſi poſt inquiſitionē et per officium inchoatam et ante ſententiam ſuperueniat ordinarius accuſator inquiſitio [b] quieſcat ſed ſi ſuperueniat poſt ſententiam non tollitur effectus inquiſitionis facte niſi probaretur preuaricatum proceſſum.ff.de preuarica.l.preuaricationis.et de libe.ho.exhiben.l.iiij.§.ſi tamen poſtea

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

iudiciario vel in
ſua practica iudi
ciaria.c.v.art.ij.
⁊ ibi poſui i apo.
ad ipſum.
a ¶Adde qn̄ ca
ſus ſuperueniēs
tēdēs ad eundē
effectū cū legato
faciat valere le
gatū.Bart.i.l.ij.
ff.de his q̄ ꝑ nō
ſcript.ha.⁊ lati⁹.
in.l.plurib⁹.§.ſi
placet ⁊ ibi:pau.
de ca.⁊ Alexā.ff.
de ver.obli.
b ¶Adde vnū
qđ dicit albe.de
ro.in dictionario
ſuo in litera .D.
i ver.decima.⁊ſ.
vi.in fi.ꝙ decime
que ad deuotio-
nem diuini nomi
nis a principio
ꝓceſſerūt intātū
ꝓpter malos pa
ſtores.ccc.diſtri-
buere vidit regi
Frācie ſub colo-
re paſſagij ad re
cuperationē ter-
re ſancte tpe pa-
pe Joānis vige-
ſimi ſcđi ⁊ tñ ꝑm
eū vnū paſſū vl'
apparatū nō fe-
cit.⁊ ſic etiam eſt
cōceſſa ei condit
ſepe alijs regib⁹
ꝑncipib⁹ ⁊ baro-
nib⁹ in eorū ter-
ritorijs per pa-
pam ⁊ Cardina.
Unde alij ēt pre-

⁊ de accuſati.l.ſi cui.§.iſdē.⁊.d.l.ſi
maritus.§.ſi ante. ¶Sed cōtra pre
dictam ſolutionē videtur iſti.de le-
ga.§.ecōtrario.⁊.ff.ad legē fal.l.⁊ſ.
bis legati vt ſi lego debitū pure cre
ditori nō valet legatū ſ3 ſi lego de-
bitū in diē bene valet legatū adeo
ꝙ ſi dies veniat teſtatore viuente
legatū non viciat. ¶Sed dicendū
eſt ꝙ aut ſuperuenit caſus a illius
annullationis ⁊ tūc h3 locū ꝓdicta
diſtinctio aut ſuperuenit caſus ad
eundē effectū tendēs ⁊ tūc aliū ten-
dentem ad eundē effectū quod in-
uenit ſe cū concurrere patitur vt in
d.§.econtrario inſti.de lega.⁊.l.illa
verbis legati.ad.l.fal.Dynus.

¶Idem.

Quod alicui gra
tioſe cōceditur
trahi nō d3 ab
alijs i exēplū.

¶Si ſummus pontifex cōceſſit ali-
cui de gr̄a ſpeciali ꝙ poſſet habere
plura bn̄ficia cū cura.vel ꝙ poſſet ꝑ
procuratorē viſitationē facere vel
percipere integraliter fruct⁹ benefi-
ciorū ſuorū abſq3 eo ꝙ in eccleſijs
reſideret hoc nō d3 trahi ab alijs.in
exemplū:ſed ius ꝯmune ſeruari qđ
eſt per omnia cōtraria ſupradictis.
Itē ſi cōceſſit alicui ꝙ non teneatur
ſubire munera publica vel ſoluere
decimas:q2 forte in aliqua re ꝓſpe-
re geſta virtuoſe ſe habuit b.hoc ſi
militer trahi nō d3 ab alijs in exem
plū:ſed ius cōe ſeruari.⁊ hoc eſt ꝙ
vult dicere regula ⁊ ꝓbat.ff.de con
ſtit.pri.l.j.⁊ſ.plane ex hijs.⁊.C.d de
cu.l.neq3 dorotheū.et.l.null⁹.li.x.⁊
de epi.⁊ cle.l.qm̄.ſ3 ēt vr̄ ꝙ ea q̄ cer-
te perſone aſcribunt ꝯſtituant ius:
vt.C.de no.condi.compo.l.j.§.nul-

lati ⁊ clerici infe-
riores qūo eas
diſpenſant ſicut
ſtatuit lex diuia
quilibet dicit ipe
palpare pōt.vio
lēter ei ⁊ crudeli-
ter . eas extor-
quent a pauperi
bus ruſticis:⁊ cul
torib⁹ debitas ⁊
indebitas ſi pn̄t
nec ꝑ eos cōiter
remanet nō ꝓfe-
cto vt eas pau-
peribus diſtri-
buant:ſed cōcu-
binis ⁊ fornicato
rijs ſuis et filijs
adulterinis qđ
vere dn̄s ſuo tē-
pore non relin-
quet inultum ⁊c.
☞ Adde inꝗ-
tū hic tāgit ma-
teriā decimarū.
⁊ an ex ꝑuilegio
poſſunt concedi
laicis:⁊ per quē.
vide Archidia-
co.⁊ Car.Alexā.
in capi.adrian⁹.
lxiij.diſtinctio.et
in capi.in ſyno-
do.xcvij.diſtin-
ctio.notat.Ho-
ſtien in capi.ꝗ̄s-
uis.de deciſio.
Cardina.in cle.
clerici.q̄ſtio.iiij.
eodem titulo di-
xi in apoſtil.ad
Panor.poſt eū
et alios.in capi.
cū homines.nu-
mero.iij.in ⁊ſic.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

nec preſcribere. eo.titu.in' anti.⁊ Fely.in.ca. cauſam.col.ij. verſi. ſigna theoricã.⁊ verſic.limita.xx. de preſcri.⁊ Panor.omnino in conſilio.cxxxvj.volumine primo.

a ¶Adde Bartho.et ibi Ange. de peru.in additio.in.l.neq; dorotheum.et ibi Jo.de platea.C. de decu.libr.x.et qđ no.Cepo.cautela.xcij.⁊ Bart. et Joã.de pla.in l.vacuatis.et.C. de decu.⁊ Bart. Bal.⁊ docto. moder.in.l.j.ff.de cõſtitu.prin.⁊ Ange.areti.inſti. de iure na.§. quod principi.et Dyn. ſ.in regula priuilegiũ perſonale.et in regula q̃ a iure cõi:⁊ in regula in iudicij.et in regula ꝙ ob gratiam: et que ſcripſi in predictis locis.

☞Adde quod etiã poſui apoſtil.ad iſtũ poſt do. coapoſtilla. meũ in prealleg. regu. priuilegiũ. vai tetigi materiam decimarũ.

b ¶Adde Cyñ.

lacq; dubietas.Dicẽdũ eſt[a] ꝙ aut reſcribit alicui pſone vel vniuerſitati ꝯcedẽdo beneficiũ ſpãle:⁊ tũc nõ debet trahi ab alijs i exẽplũ:et ita loquit regula:et.l.ſuperius ꝯalleg.⁊ probat.C.de legi.l.leges: vt gñales.in fi.aut reſcribit ꝯſtituendo ius cõe et certe pſone expreſſio nihil opat:qꝛ iura non in ſingulas pſonas ſed gñalr cõſtituunt:vt in d.l.j.§.nullacq;C.de nouo cõdi.cõpo.⁊.ff.de leg.⁊ ſe.cõſul.l.iura.dy.

¶Idem.

Fruſtra ſibi fidez quis poſtulat ab eo ſuari:cui fidẽ a ſe pſtitã ſuare recuſat.

¶Si duo fratres habẽtes domos cões inuicẽ ꝯueniũt de nõ alienando ſub certa pena:⁊ vn⁹ eorũ alienauit:⁊ vult ꝙ alter ab alienatiõe abſtineat:nõ audit:qꝛ fruſtra ſibi fidẽ poſtulat a me ſuari q̃ fidẽ ſeruare recuſat.ff.eo.l.cũ par.§.ille.⁊ de le.ij.l.cũ pr.§.libert⁹.Item ſi locaui domũ ꝑ pẽſione certa:⁊ pmiſi eũ nũq; expellere ſub certa pena ⁊ eũ expello:qꝛ pẽſionez nõ ſoluit: nõ potero cõueniri ad penã:qꝛ fruſtra ſibi poſtulat a me fidẽ ſeruari ei q̃ fidez ſeruare recuſat.ff.loca.l. quero.§.inter locatorẽ.⁊ qꝛ gñale ꝙ nõ ſeruanti fidẽ.non dꝫ fides de neceſſitate ſeruari:vt.ff. de inoffic. teſtamẽto.l.ſi inſtitu.in princ.⁊.C. de pac.in.l.cum proponas[b].et de tranſac.l.ſi diuer.et.l.ſi q̃s maior. ¶Sed cõtra regulã videt.ff.de ac. emp.l.iul.§.ſi quis a pupillo.vbi pupill⁹ vẽdẽs ſine tutoris auctoritate nõ ſuat:nec ſeruare cogit fidẽ ẽptori:et tũc ẽptor cogit ſuare pupillo fidẽ:ſꝫ regula locũ hꝫ:vbi

Bal.Saly.⁊ ſingulariter Alex.⁊ Jaſo.in.d.l. cum proponas.C.de pac.⁊ abb.⁊ pulchre Fely.in ca. peruenit.lo.ij.de iureiurã.col.ij.et Jo.an.hic in nouel.vbi Alexã.et Fely. ponunt.v. caſus fal.ꝙ rumpenti fidem vel iuramentũ dꝫ fides ſuari vt ibi vide ⁊ Alex.in.l. vt reſponſum.in prin.C.de tranſactio.

☞Adde dum querit an fides ſit ſeruãda eam frangẽti. Cardi. oĩno in.c. peruenit.el.ij. de iureiur.⁊ Bart. ſozi. plene in ſuo tractatu fallen.reg. cclix.ponit regulam negatiuã:et illã ſeptẽ limitationibus reſtringit.Dixi in apoſtil.in ꝟſi.ei qui non ſeruat poſita ſup gl.in ꝟſi. legitime.ff.de loco pu.ferendo.et no.Fe.poſt abb. l.c.ij.col.ij.ꝟ.venio ad ſecundaz partem de iureiuran.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

eadē est equalis ꝑ oia ꝑsonarū ꝯtrahentiū cōditio. In ꝑrio ∂o nō erat equalis: ⁊ poterat imputari emptori: qꝛ sciebat vel scire debeat pupillū cōtrahendo non posse sine tutoris auctoritate obligari: vt. ff. de cōtrahē. emptio. l. qui[a] quolibet. ⁊ de acq̄. heredi. in more. Et iō rōne illi⁹ culpe tenet ipsi pupillo et nou pupillus sibi: al's aūt vbi culpa nō posset sibi imputari: qꝛ contraxisset eū tutoris auctoritate: sicut pupillo subueniret per resti. in integ. nec teneret per restitutionem seruare fidē emptori: ita virtute eiusdē restitutionis subueniretur emptori vt non teneatur fidem seruare pupillo. C. de reput. que fiunt in iudi. in integ. l. vnica. ⁊ aduersus. cre. l. j. et. ij.

¶ Idem.

Delictū persone non debet in dāno ecclesie redūdare.

¶ Si abbas vel monachus vel ali⁹ cleric⁹ delinquat iniuriā faciēdo vel dānū dādo vel alicui ei⁹ possessionē violenter occupādo eccl'ie nō tenet: qꝛ delictū ꝑsone nō dꝫ in dānū eccl'ie redūdare. nam ꝗ rōne delictum tutoris non obligat pupillum. ff. de re. iu. l. neqꝫ. ⁊ de ta. l. pe. eadē rōne delictū clerici vel p̄lati nō dꝫ ecclesiā obligare: cū pupillus ⁊ ecclesia[b] parificent: ⁊ vna parte ⁊ eoꝝ administratores ēt parificent ex altera: vt. C. de epis. ⁊ cle. l. orphanatrophos: sed occasione p̄dicte ꝑificatiōis opponit: qꝛ iure cauet ꝙ pupillus tenet de dolo tutoris. ff. ne vis fiat ei q̄ in ꝑos. l. j. §. hoc edicto. ⁊ pecul. l. si vna. §. si dolo. et de tributor. l. iiij. §. j. ⁊ de administ. tuto. l. fi. dicendum est ꝙ si ex dolo prelati vel alteri⁹ clerici ꝑuenit ad eccl'iam aliq̄d eatenus tenet eccl'ia sicut tenet pupill⁹ de eo q̄d ad se peruenit ex delicto tutoris: vt in. l. p̄alleg. sicut pater ex delicto filij. ⁊ dn̄s ex delicto serui quatenus ad se ꝑuenit. ff. de vi ⁊ vi ar. l. j. §. cū igit ⁊ si q̄s eū. et §. si filius. ⁊ de pecu. l. ij. §. fi. et sic tenet vniuersitas quaten⁹ ad se ꝑuenit ex delicto alicui⁹ qui vniuersitati preest: vt. ff. de vi ⁊ vi arma. l. si in me. ⁊ de dolo. l. si ex dol. §. sed an municeps. tunc eñ ecclesia nō vr̄ pati: cū de suo nō soluat: sꝫ ꝙ ad eā ꝑuenit restituat: ⁊ dādū ōꝫ a p̄rimonij diminutiōe. ff. de dāno infec. l. iij. Itē op. ⁊ vr̄ ꝙ delictū ꝑsone debeat in dānū ecclesie redūdare: qꝛ ꝑpter delictuꝫ ꝑsone cōfiscat nauis eccl'ie: vt. C. de sacrosan. ec. l. iubem⁹ nullā. Sed dici solet cōmuniter ꝙ delictū cōmissum a prelato[c] ⁊ col-

a ¶ Adde Dyn. in regula qui cōtra iura. in prin. §. eodem.

b ¶ Adde ꝙ pupillus ecclesia ciuitas et vniuersitas equiparant ꝑm glo. in. l. preses. et ibi doc. C. q̄uo et q̄n iud. et glo. Bal. ⁊ Lud. bolog. in suis secundis interpre. in. l. ciuitas. ff. si certū peta. ⁊ glo. et docto. in. l. res pub. C. ex quib. cau. ma. in iteg. resti. ⁊ Bart. in. l. j. §. q̄d si nemo. ff. q̄d cuiusqꝫ vniuersi. nota. de tutor. ⁊ p̄lato. vide in seq. apostil. et Angel⁹ pulchre in cōsil. cclxv. incipien. qꝛ omne datum optimū. ☞ Adde quod notaui i apostil. ad iac. rebuffi in rubri. C. de iure fisci. lib. x. nume. liij. in versic. minor. ⁊ ecclesia.

c ¶ Adde Cyn. Bald. ⁊ Saly. in l. meminerint et in. l. si q̄s in tantam. et ibi Bart. C. vnde vi. ⁊ Cy. Bar. Bal. Saly. in. l. iubem⁹ nullam. C. de sacrosanctis eccle. et

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Inno.⁊ Abb.in.c.j.col.vlti. vt lite non cõteſtata.abb.in cõſi.xl.colũ. iij.vol.j.⁊ Bart.in.l.aut facta.§.fina.ff.de penis.⁊ glo.⁊ doc.in.c. cuʒ ad ſedẽ.⁊ Abb.in.c.j.de reſtitutio. ſpoliato.⁊ glo.⁊ abb.in.c.cum dilectus. col.iij. de ordine cogni. et aliquid per Fely.in.ca.ad apoſtolicã.colũ.ij.et de ſymo.⁊.c.edoceri.col. penulti. ver.etiã in alijs de reſcrip.et per Ambroſiũ.oppizoni in repetitione.l.filiusfa.§.diui.ſeuerus. colũ. xliij.cum ſequente verſi.circa vero ſecundũ.ff.de legatis primo.⁊ Ludouicus de ro.in conſilio.cclxix.colũ.vlti.⁊ antoni.de but.in.c.j.de dolo ⁊ contuma.⁊ Bald.in preludijs feudo.in fi.⁊ Alexan.in cõſi.v.col.v.cum ſequen. verſicu. quinto queritur . et ꝙ prelatus equiparatur tutori vel curatori.vide gloſ.ſingu.in cap.ex preſentium in gloſa fina.et ibi abba.ſiccu.de pigno.⁊ abb.in ca. cuʒ deputari.in fine et ibi docto.de iudi.et Innocen.in cap.cum officijs de teſtamen.adde hic ample Felyñ. ſande. in capitu. cum dilecti. colum.ij.de accuſationibus.et abbas ſiccu.in dicto capitu.j.de dolo et contumacia.et Ange.conſilio ccxlj.incipiẽ.omne datũ.⁊ Fely.in in ca.ad audiẽtiã.in.ij.col.iiij.verſiculo ſecũdo limitatur.de reſcri.⁊ abb.⁊ Fely.in.c.cum venerabilis. col.v.verſic.ad intellectum regule

legio ſcilicet cõicato cõſilio redundare poſſet in dãnuz eccleſie:vt.d. l.iubemus.delictum vero plati tm̃ ſeu alicuius aut aliquorũ de collegio eccleſie non preiudicat:⁊ ita loquitur regula.Dyñ.

¶ Idem.

Ratiõi cõgruit vt ſuccedat in onere:que ſubſtituitur in honore.

¶ hec regula ptinet ad materiam regule ṗcedẽtis.§.eo.c.q̃ ſentit.lz eñ ecõuerſo mõ loquat̃ ad eundẽ

delictum.de exceptionibus.vbi dicunt ꝙ delictũ prelati nõ nocet in iudicialibus.⁊ Fely.in.c.cũ acceſſiſſent.col.xvj.ver.⁊ pro intelligentia ⁊c.de conſti.vbi ponit duos caſus:quibus prelatus tacite põt preiudicare eccleſie ⁊ Fely.ĩ.capi. accepimus.colũ. ij.ante fi. verſic. ⁊ non ſolũ de fide inſtru.

☞ Addõ inquãtum querit an et quando delictuʒ plati noceat eccleſie. Tu vide Bal.oĩno in.l.iubemus nullam. nu.iiij.⁊ qđ ibi ſignaui in apoſtil. ad in ipm in verſicu.delictũ.prelati.C.de ſacroſanc.eccle.⁊ in prelu.feu.colũ.fi.dixi in apoſtil.ad panor.in ca.ſi diligenti nume.xxxiiij.in verſic.nocet eccleſie.de fo.cõpeten.⁊ in.c.imperator.nu.iij.in verſic. preiudicat. eccleſie.de iuramen.c.lij.⁊ quid in cõmiſſo ante prelaturam.vide eundem panor.in cap.cum veniſſent. nume.xvij.in ver.in vita ſua:et ibi quid in feudo.de inſti.Bald.in ca. fi.de capi.cor.⁊ Alex.cõſi.xxiij.volumi.j.Et de vniuerſitate quando teneatur ex delicto.vide iſtuʒ in.l. ſuper.⁊ quod ibi poſui in apoſtil. in verſic.ſi cõmunicato conſilio.ff. quod vi.aut declarat dixi poſt Jaco.rebuffi in.l.quinqꝫ caſus.nume. j.C.de decu.libro.x.melius in additio.ad eundem. in rubri.viij.C. de nume.pa.eo.ti.nu.j.vbi limitaui hanc regulã.dixi etiã in addi.l.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ad panoꝛ.in.c.in cauſis.nu.v.in verſi.per ſonum campane.de electio. Ange.late conſilio.clvij.Fran.de areti.conſilio.cliiij.ꝛ Oldr.conſi.lxv.

a ¶Adde Dyn.ꝛ que ibi dixi in regu.qui ſentit.in.j.addi.ꝛ glo.ꝛ docto.moder.in.l.ſm naturam.ff.eo.titu.vnde beatus Paulus.ij.ad Corinthios.j.dicit ꝙ ſicut ſocij paſſionum eſtis:ſic eritis ꝛ conſolationu3. ꝛ beat⁹ Bernardus ſuper canti. ait.O bone ieſu quot ſunt ſuper terram qui tecū vellent habitare in celo:ſed pauci ſunt qui vellent tecum sociari in pena ꝛ labore. Ideo dicitur Matthei. xxvj. omēs relicto eo fugerunt.

b ¶Adde quādo onus vel conditio appoſita in inſtitutiōe videatur tacite repetita in ſubſtitutione.Bart.in.l.ſub conditione.ꝛ ibi Barth.et docto. moder.ff.de here.inſti.ꝛ Barto. Bal.ꝛ Saly.in.l. vna.§.pro ſecundo.C.de cadu. tol.ꝛ Bart.ꝛ Jo. de imo.in.l.legatum.ff.de conditionib⁹ ꝛ demonſtrationi.ꝛ Bar. ſinglariter.ꝛ ibi Alexan.in.l.licet imperatoꝛ.de legatis primo ꝛ celebrem gloſ.in.l. ſi cui.§.a filio.et ibi Barto.Alexāder.ff.de lega.j.

tñ tēdit effectu:ꝛ ꝓprie poni pōt exēplū in ſubſtituto in honoꝛe.i.hereditate:que honoꝛ appellat̄:vt.ff. de lega.pſtan.l.filium.§.ſi a legato.ꝛ propterea ſuccedit in onere ſc3 legatoꝛum:que relicta ab inſtituto videtur legis poteſtate tacite repetita a ſubſtituto: vt.ff.de legatis.j.l.l3 imperatoꝛ.et de legatis.ij.l.ſi titio[a] ꝛ meuio.§.iulia.ꝛ.l.cum pater.§.ab inſtituto. ¶Sed opponitur ꝛ videtur ꝙ ſubſtitutus in honoꝛe non ſuccedit in onere.iure cauetur ꝙ ſi herede inſtituto ſub conditione ſimpliciter ſubſtituatur aliud onus conditionis in perſonā inſtituti adiectum:nō videt̄ in pſonā ſubſtituti repetitū.ff.de heredibus inſtituendis.l.ſub conditione.ſ3 ibi grauatur in onere cōditionis noue:que in perſonam inſtituti nō erat:ꝛ ideo ibi conditio inſtitutionis nō vr̄ repetita[b]:vt.ff. de leg.j.l.l3.Item opp.ꝛ vr̄ ꝙ ſubſtitutus in honoꝛe hereditatis:non ſuccedat in onere legatoꝛū:vt.d.l. licet.de leg.j.Et ideo diſtingui op3:quia aut legata repetūtur verbis teſtatoꝛis expreſſis:aut cū eiuſde3 diei vel cōditionis adiectiōe aut ſimpliciter.Si cum eiuſdē diei vel cōditionis adiectiōe legatū redderet inutile:vt.ff.de leg.j.l.ſi q̇s a filio.circa prin.Si ſimplr̄ deberet̄ nō expectata cōditiōe vel die que in perſonā inſtituti fuerat adiecta:vt.d.l.ſi quis a filio.ꝛ.l. ſi cui.§.a filio.Si vero nō repetunt̄ verbis expreſſis: tunc legis poteſtate tacite repetita intelliguntur:cū eadē ſemꝑ cōditione ꝛ die vt.ff.de legatis.ij.l.cū pater.§.ab inſtituto:niſi talis eſſet cōditio:q̄ redderet legatū inutile:vt.ff.de vero.obli.l.titia.§.ide3 r̄ndit. de fideicō.liber.l.vlti.ꝛ hec verba ſunt in onere perſone nō coherente in eodem tm̄:ꝙ pſone coheret nō ſuccedi qui ſubſtituitur in honoꝛe:vt.ff.de adimen. lega.l.legati ſub conditione.ꝛ de conditio.ꝛ demonſtra.l.legatum.ꝛ de adimē.leg.l.Gaius.in prin.

¶Idem.

IN argumentum trahi nequeunt que propter neceſſitatem aliq̄n ſunt cōceſſa.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

¶Propter neceſſitatem famis conceſſum eſt patri vendere filium [a] : ideo nō dz in argumentū trahi : vt in alia cā filium vendere liceat. C. ď patri. qui fi. diſtra. l. ij. Itē ꝑpter neceſſitatez permiſſum eſt ꝙ fiat alienatio rei ſacre ſcȝ ꝑ redimēdis captiuis. C. de ſacroſanctis eccleſijs. l. ſancimus: ideo nō dz in argumētum trahi: que enim contra ius cōe cōceduntur: nō debent ad cōſequētiam trahi. s̄. eo. qď alicui. et. ff. eo. l. qď cōtra. ff. de lega. l. qď vero. et. l. in his. l. ius ſignificare. Sed ſi eadem ratio neceſſitatis [b] vel maior ſubeſt an ea que propter neceſſitatem recepta ſunt licebit in argumētum trahi videtur ꝙ nō: vt hic. ff. eo. l. qď cōtra. de legi. l. quod vero. Ecōtra videt̄ ꝙ ſic: qꝛ ea que cōueniunt in identitate ratiōis nō debēt ſeparari ſm cōſtitutionē iuris. vt. ff. de leg. j. l. ſi domus. §. cū alicui. de iniuſto. teſtamē. l. poſth. Circa hoc gloſatores iuris ciuilis variant. nā. ff. eo. l. que ꝑpter determinant ꝙ in argumentū trahere licet vbi eadez ratio neceſſitatis vel maior ſub eſt: ſed. C. de pa. qui fil. diſtra. determinant ꝙ nō liceat in argumentū trahere vbi eſt eadē ratio neceſſitatis vel maior ſubſtantie. Sed credendum eſt ꝙ qñ nominatim nō reperitur ꝓhibitū ad cōſequentiā trahi ꝙ trahere liceat vbi eadē vel maior cauſa neceſſitatis ſubeſt. cū ea que cōueniunt in identitate rationis nō debent ſeparari ſm conſtitutionez iuris: vt dictum eſt: ſed lex. ij. de patri. que fi. diſtrahe. reſtringit conceſſionem cuz dicit in hoc tantummodo caſu ⁊c. Et ideo non licet trahere in argumentum : licet ſimilis cā ſubeſſe reperiatur : quia reperitur expreſſa prohibitio in contrarium vel que expreſſe equipollet.

[a] ¶Vendere filiū. hoc eſt veruz ſi talis filius ſit in ptāte pr̄is : vt no. Jo. ď imo. in l. j. colū. iij. ff. de vulg. et pup. p. l. ij. C. ď pat. pote. no. Spe. in ti. de feu. §. ij. v̄. qď fallit in filio ſacerdote: qm̄ pr̄ ēt ꝑ pter neceſſitatez vēdere nō poteſt Ita ſing. hoſti. i c. iudeorū. ď eta. ⁊ q̄li. quē ibi ſcri. refert: ⁊ ſequitur hypol. de marſi. ſin. ex. inci. pater. ☞ Adde qñ qrit an ꝯditio appoſita in inſtōne videat̄ ⁊c. iſtū. l. firmio. §. pr̄. ⁊ qď ibi poſui i apoſt. ad ip̄m in v̄ſ. nō vr̄. ff. vt leg. not. cauea. ponit ro. ſin. ſuo. dclxviij. incip. ſcis ꝙ conditio. ⁊ cōſi. cx. et cōſi. cxxix. Anto. corſe. ſing. ſuis i ver. clauſula. incip. clauſula. in fine appoſita. An ge. ꝯ. cccxliiij. ⁊ vide oīno qď poſui in trac. meo clauſulaꝝ. in v̄ſi. cl'a. in prin. ij. ⁊ iiij. ⁊ per totū. ⁊ dixi in apoſt. ad bar. cōſi. xxxix. incipien. clauſula reliqt.

[b] ¶Adde hic not. in regu. que a iure cōi. s̄. eo. ⁊ bar. in. l. ſi cōſtāte ⁊ doc. in. l. ſi vero. §. de viro. ff. ſol. ma. Cy. Bal. ang. ⁊ ſal. in. l. ij. C. de pa. q̄ fi. diſtra. ⁊ fel. in. c. dilecta. col. xxij. v̄ſ. fallit. viij. de reſcript. ⁊ Cy. in. l. illď circa. fi. C. de ſacroſan. eccle. et ibi bart. qñ in legibus ⁊ ſtatutis exorbitantib⁹ ex regulis gñalib⁹ procedatur. de ſimilibus ad ſimilia: quia aut ſm Bal. in. l. ij. colū. ij. de pa. q̄ui fi. diſtra. procedere ď ſimilib⁹ ad ſimilia eſt equū ⁊ fauorabile ⁊ tūc ꝓcedit: vt no. gloſ. in. l. ob. es. C. ď ꝓ diis minoꝝ. l. licet em̄ reperiat̄ expꝛ̄ſſuz a lege ꝓhibituz ſm doc. s̄. allega. qď eſt contra Dyñ. hic aut odioſum: et tunc nō proceditur. vt. d. l. ij. de pa. qui. fi. di. ⁊ iō in ſtatutis penalibus. exorbitantibus a iure cōi nulla fit extēſio: vt dici ibi bal. licet. in. c. j. §. por

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ro.col.iij.ver.de=
inde no.ꝗ fuit p̄=
ma cauſa bñficij
amittendi dicat
contrariũ: ſed in
telligo bald. qñ
pena imponitur
reſpetu alicuiꝰ ꝑ
ſone: tũc nõ fit ex
tenſio: vt. d.l.ij. ꝛ
tenet alex. conſi.
xxix. col.pe. ꝛ fi. ꝛ
in cõſi.cix.col.pe
nul.verſi. predi=
ctũ ſtatutũ. ꝛ in
conſi.lxxxv.libro
iiij. de quo vide
in.l.ſi qs ſeruo.
C.de fur. ꝛ Car.
alex.in.c.j. col.ij.
xxvij.diſt. ꝛ abb.
ſicu.in.c.cum de
confir.vti.vel in=
uti. ꝛ pulchre an
to corſet. in ſuis
ſing.in litera ex=
tenſio.in.j. ꝛ .ij. ꝛ
ang.are.in.§.ex
maleficijs. col.x.
ver.in ea. glo.in
fine inſti.de acti.
ꝛ Jaſo. de may.
in.§. ſequens.co
lũ.ij. ꝛ in.§. in ꝑ=
ſonã.col.x.in fin.
poſt Joan.fab. ꝛ
car.alexã.in.d.c.
j.§. predicti.co=
lũ.j.que fuit pri=
ma cã. ꝛ Joã. de
imo. ꝛ Ludo. de
ro.in.d.§.de vi=
ro. ꝛ Alex.in.d.l.
ſi cõſtãte. in pn̄=
ci.col.iij.ver.itẽ.
inquãtũ. ꝛ Cyñ.

¶Idem.

NEmo p̃t plꝰ iu
ris trãſferre i a
liũ ꝙ ſibi cõpe
ter̃ dignoſcat.

¶Si vẽdo tibi ꝛ ex cã vẽditiõis tra
do rẽ aliquã illð iuris qð erat penes
me veditorez tranſit in te emptorẽ.
Unde ſi eram directe dñs directum
dñiuz trãſfert̃ in emptorẽ. ſi vtiliter
vtile dñiuz transfertur in emptorẽ.
ff.de acꝗ.emptio.l.empto .in princi.
Item ſi erat libera penes me vendi
torẽ trãſibit libera ad emptorẽ. Itẽ
ſi ſeruitutem debeat cum ſeruitute
trãſibit. Item ſi erat alij obligata
ꝛ poterat a me per hypothecariam
aduocari cum eadez obligatione[a]
ꝛ poſſibilitate aduocatiõis trãſibit
quia res tranſit cũ ſua cauſa: id eſt
cum ſuis oneribus.ff. de acquiren.
re.domi.l.traditio. ꝛ de contrahen.
emptio.l.alienatio. ꝛ.C.rez alie.ge.
l.j. ꝛ.C.ſine cenſu vel reliq.l.ij. ¶Sz
opponitur ꝛ videt̃ ꝙ aliud iuris ſit
penes traditorẽ ad aliud penes eũ
cui fit traditio. Conſtat enim rẽ pu
pilli inuſucapibilez eſſe.ff.de acqui=
ren.re.do.l.bonefidei. ꝛ tamen ſi le=
gitime vẽdat alij ꝛ tradit incipit eẽ
vſucapibilis: vt.ff.pro emp.l.ij .§.ſi
a pupillo. Sed dicendũ eſt ꝙ priui=
legium perſone ad quã pertinebat
dñium reddebat eã vſucapibilẽ. Et
ideo perſona dñi mutata mutat̃ cõ
ditio rei vẽdi.vt.ff.de acqui. here.l.
paulꝰ reſpõdit.§.j. ꝛ de colla.bono.
l.j.§.ſi is a quo bona. ꝛ de publi.l.
licitatio.§.vl. ¶Itẽ opponitur ꝛ vi
detur ꝙ traditio trãſferat illud qð
nõ eſt penes tradẽtẽ: cõſtat em̃ qð
ſi habeo dñium rei cuius nõ habeo
vſumfructum cum res ſua nemini

bar. ꝛ bal.in.l.nõ
dubiũ.C. de leg.
ꝛ Jo.an. ꝛ doc.in
regu.odia. ſ̃.eo.
ti.in mercuria.et
Saly.in.l.ij. C.ð
noxa. et plene ꝑ
dñm ma.de ma=
the.in ſuo elegã
ti tracta.extẽſio=
nũ. Cũ pr̃ poſſit
vẽdere filium ex
cã neceſſitat̃. vt
i iuribꝰ.ſ̃.allega
tis.fallit in filio
p̃ſbyteri. ſm hy=
po.de marſil̃. in
ſuo ſin.c.j.qð no.

☞ Adde ad fi.
huius apoſt̃. qð
notaui in addit.
preceden.in ver.
vẽdere filiũ. ꝛ Jo
an.de ana.in.c.ſi
quis.col.ij.verſi.
tu adde ꝛc.ð fur=
tis. ꝛ rõ eſt: qꝛ il=
lud operat̃ ordo
facer.ſeu clerica
lis: vt pleniſſime
poſuit idẽ hyp.
de marſi.in rep.
rubri. de fideiuſ.
carta.xv.

a ¶Adde quã=
do obligatio per
ſonalis vel rea=
lis ꝛ hypotheca
ria tranſeat con=
tra quẽcũꝗ poſ=
ſeſſorem gl. ꝛ ibi
bart.in.l.ij .ff. de
alimẽ.leg. ꝛ bar=
to.in .l. fundus.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

quē ⁊ in.l.gaius.ff.de annu.lega.⁊ tex.ſingu.in.l.fi.§.fi.⁊ ibi Alexā.in addi.ad Bar.ff.de cōtrahē.emp.⁊ ang.are.in.§.fi.verſi.in glo pecoris inſti.de ſeruit.⁊ bar.in cōſi.ccxj.col.ij.ꝟ.circa hypothecariā.⁊ bal.cōſi.xxxviij.lib.j.⁊ glo.in prag.ſancti.de anna.§.itē fuit.in verbo teneatur.

a ¶Adde qn̄ quis plus trāſferat ꝙ habeat.Io.fa.xpofo.por.et Iaſ. in addi.⁊ Ange. de are.in.§.j.inſtit.q̄ mo.alie.lȝ ⁊ Ioā.an.hic et docto.moder.

poſſit ſeruitutē debere.ff.ſi vſufru.pe.l.vti frui.et de ſeruitu.vrba.ꝑdio.l.in re cōi.tn̄ poſſum conſtituere ſeruitutē vſufructus.ff.de vſufru.l.qd noſtrū.ſed ibi nō trāſfertur plus:ſȝ per cōſtitutionē variatur ſpēs ſeruitutis.Fallit autē hec regula in tutore vel curatore.Itē in ꝓcuratore iudice executore creditore in maleſidei vēditore.Itē in ceſſitore.Item in flumine. In libertatis datione:⁊ in imperatore ⁊ auguſta de quib⁹ late notari ſolet.ff.de acqui.re.do.l.traditio.et de reg.iur.l.nemo plus iuris.et inſtitu.quibus aliena.licet circa prin.ᵃ ⁊ ideo ſuperuacuū foret hoc ſcribere.Dynus.

¶Idem.

In toto partem non eſt dubium contineri.

¶De materia huius regule tractatuȝ eſt.ſ.e.c.plusᵇ ſȝ nihilominus ex abūdāti dicenduȝ eſt ꝙ q̄ abſoluitur a petitione totius fundi intelligitur abſolutus a q̄libet ei⁹ pte cū i toto ps contineaturᶜ. ff.de excep.rei iudi.l.ſi qs,cū totum.ꝙ aūt regula falſa ſit pōt ſic oñdi:q: iure caueṫ ꝙ in actu cōtineatur iter.ff.de ſer.ruſtico.ꝑdio.l.actus.⁊ iſti.de ſerui.§.actus.⁊ tn̄ q̄ abſoluiṫ ab actu non vı̄ abſolutus ab itinere qd eſt ps actus nec eȝ:vt.ff.de excep.rei iudi.l.ſi mr̄.⁊ ibi no.Item iure cauetur ꝙ ſi teſtator legat actū ⁊ poſtea adimaṫ iter adēptio eſt inutilis:quia nō ademiſſe totū vel ptē eius qn̄ legauit.ff.de adi.leg.l.j.ergo ptȝ in toto nō cōtinetur pars.¶Dicēdū eſt ꝙ iterᵈ dupliciter ſumiṫ.nā vno mō ſumiṫ pro diſtincta ſpecie ſeruitutis:⁊ ſic eo mō ſumpta non eſt pars actus:imo ſpēs ſeruitutis actu oppoſita et coequeua:vt.ff.ſi ſer.vē.l.loci corpus.§.j.⁊.d.l.j.de ad.leg.¶Alio mō ſumiṫ iter ꝓ cōmoditate eūdi:⁊ hoc modo ſumptū hȝ ſe ad actū ſicut pars ad totū:q: eſt pars ſubiectiua ad actū:⁊ act⁹ eſt totū ptāte ad iter q: ſui ptāte iter.cōprehēdit ⁊ in hac ſignificatione ſumiṫ.ff.de ſerui.ruſti.ꝑdio.l.j.§.act⁹.⁊ de ꝟ.obl.l.qui vſumfruc.⁊ de nata.l.ſi pupillus.§.vlt.Dynus.

b ¶Adde q̄ ibi dixi poſt dy.⁊ vide bar.in.l.ſiqs cū totū in princ. ff.de except.rei iudi.et per doct. moder.hic.

c ¶Cū i toto ps contineaṫ.Adde qd aliqn̄ etiā toti⁹ appellatione venit totū vt no.bar.i.l.plures.ff.de dam.infec.et Alexā.i.l.ij.C.de here.inſti.qd an ⁊ qn̄ ſit verū vid qd nota plene in l.vxori.i apoſtil. in ver.totū cōtineaṫ.⁊ ibi etiam gl.⁊ bar.ff.ō leg.iij.⁊ de his vide anto.corſe.ſing.ſuis in ꝟſi.pars incip.lȝ appellatione partis.

d ¶Adde quando iter ſit ps actus.Bar.in.l.j.et ij.ff.de adimen.leg.q̄ ſequiṫ dy.hic licȝ de eo nō faciat mentionē ⁊ vide.ſ.i regu.mora ſua.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Idem.

In generali cōceſſiōe non veniūt q̄ qs nō eſſet in ſpecie veriſimilr̄ conceſſur⁹.

Exemplū poni pōt in gn̄ali vicario epī qui cōferre nō pōt beneficia niſi ſuper hoc mandatum habeat ſpāle.[a] vt. ſ. de offi. vica. c. cuȝ in generali conceſſione. Ratio autē eſt: q2 nō eſt veriſimile ꝙ eps ſpāliter cōceſſurus bn̄ficioꝝ collatiōe. ⁊ hec eadē generalias cōfirmat. ſ. de pe. ⁊ remiſ. c. ij. ⁊ de iureiurā. c. j. et de ꝓcu. c. q̄ ad agēdū. lib. vj. Itē patet exemplū: q2 iure cauetur ꝙ ſi pater cōcedat filio generalem ⁊ liberā adminiſtrationē peculij nō videt̄ cōcedere ꝙ donet cum nō ſit veriſimile ꝙ foret ſpāliter donare cōceſſurus. ff. de dona. l. ſi filiuſfa.[b] Item ſi pater concedit filio liberā adminiſtrationē peculij nō videtur ꝯcedere ꝙ alienet in fraudē creditoꝝ: q2 non eſt v̄iſimile ꝙ illud fuiſſet ſpāliter cōceſſur⁹: vt. ff. q̄ in frau. cre. l. ſi pater filio. Itē ſi pater cōcedat filio adminiſtrationē peculij committere nō videt̄ gn̄aliter ea q̄ non erat ſpecialiter conceſſurus. ff. de pecu. l. q̄ peculij. Sȝ oppo. ⁊ vr̄ ꝙ oia reducātur in gn̄ali conceſſione cuȝ illud opetur gn̄ale q̄tū ad oia q̄tum ſpāle operat̄ in qualibet ſpecie: vt. ff. de adminiſtra. l. ſi duo. et de leg. iij. l. ſi corp⁹. in prin. ⁊ de vſu. ⁊ habi. l. ſi ita. ⁊ C. de q̄dri. preſcrip. l. ij. ⁊ de p̄ſcrip. xxx. annorum. l. oēs. Sȝ illud in his q̄ veriſimiliter erat in ſpecie cōceſſurus: ad alia v̄o nō trahit̄ cōceſſio gn̄alis: q2 derogat̄ ei per p̄ſumptionē contrariā: vt hic in. c. ⁊ in. l. ſupradictis. Dynus.

a Adde an vicari⁹ epī ſine mādato ſpāli poſſit cōferre bn̄ficiuȝ. Dy. ī rt̄a bn̄ficiuȝ ⁊ que ibi dixi. et ꝑ doc. hic. ⁊ Ioā. an. de ſctō Seminia. in. d. c. cuȝ in generali. hic allega. ⁊ abb. in. c. ex frequētibus ⁊. c. auctoritate. d̄ inſti. ⁊ in cōſi. lxxxviij. volu. j. ⁊ que no. Fel. in. c. qm̄. col. ij. vt lite non cōteſta. Quid ſi vicari⁹ epī ex ſpeciali mādato: cū ignoret aliū vicariū fuiſſe creatū cōtulit vnū bn̄ficium an valeat collatio. vide ludo. de ro. in ſuis ſin. fo. iij. v̄ſi. fuit queſtio. colū. j.

☞ Add̄ qd̄ voluit allegare roma. ſing. dcl. incipi. tu ſcis ꝙ fundatores et vide qd̄ notaui i apoſtillato. ad iſtum poſt dn̄m coapoſtillatorem meū in alleg. reg. bn̄ficiū in verſic. ad de hic Dy.

b Adde qn̄ filius liberam habēs adminiſtrationem poſſit donare. barto. ⁊ ibi Alexā. in. j. addi. in. l. filiuſfa. hic alleg. ⁊ Io. an. in c. cū in generali. ſ. de offi. vic. eo. lib. bar. bal. ⁊ alexan. in. l. cōtra iuris. §. ſi. de pac.

c Adde an in gn̄ali obligatiōe veniat id qd̄ ſpecialiter non erat obligatur⁹. barto. ⁊ Bal. in. j. §. q̄ res oblig. ſpoſ. ⁊ que not. Bar. ⁊ ibi alex. in addi. in. l. gn̄ali. §. vxori. ff. de vſu fr. lega. ⁊ alex. i addi. ad bar. in. l. obligatiōe. ff. de pig. ⁊ Ludo. de ro. in ſuis ſing. fo. iiij. col. ij. verſi. volo ⁊ Bal. in. l. certi. C. loca. ⁊ bar. ſin. in. l. is q̄ ducenta. §. vtrū. co. vl. ff. de reb⁹ dubijs.

☞ Dū allegat ro. ſingu. ſuis. fo. lxiiij. incipi. volo dic ꝙ eſt ſingul. cxxxviij. qd̄ inci. volo vnū dicere. ſed melius facit ſingula. eiuſdē. nume. dcvij. qd̄ incipi. accipio a te pecuniā mutuo. ⁊ plenius ꝑ Gerar. de petra ſancta. ſin. xxxv. vbi dicit ꝙ i obligatione generali non venit res

Ministerio de Educación, Cúltura y Deporte

Idem.

Qui cõtra iura mercat̃ bonã fidẽ nõ preſumit̃ habere.

Qui emit a pupillo ſciẽs illũ pupillũ eſſe ſine tutoris auctoritate p̃ſumitur maleſidei: quia contra iura mercatur: et ideo non preſcribitur de auctoritate. preſtã. l. eũ q̃. et de vſucapi. pro empto. l. vltima. ⁊ ff. de contrahen. emp. l. quia quolibet.[a] Itẽ qui emit a prelato bona eccl'ie nõ ſeruata ſolẽnitate q̃ de iure ſeruari debet: vt. C. ſine excep. xij. q. ij. ⁊ in auk. hoc ius porrec ꝯtra iura mercatur: ⁊ ideo nõ p̃ſumitur habere bonã fidem. Itẽ q̃ emit a ſcripticiũ ſine gleba cõtra legũ interdicta mercat̃: q: nullus eũ ambigit maleſidei poſſeſſorẽ ⁊ ideo nullo t̃pis ſpacio p̃ſcribit̃. C. d̃ agri. ⁊ cẽſi. l. queãdmodũ in fi. ⁊. ſ. e. c. poſſeſſor. rõ aũt ẽ. q: aut emptor ſciebat ꝓhibitionẽ iuris: aut ignorabat. Si ſciebat planũ eſt: q: mala fides apte ꝯcludit̃ in ip̃o. Si ignorabat ẽ maleſidei p̃ſumptiõe iurꝫ cũ i iure errauerit[b]. ff. de vſu. l. ſi fur. Sꝫ opp. q: ſemꝑ p̃ſumitur bona fides ſi abeſſe nõ ꝓbet̃. C. de p̃ſcrip. lõ. tẽp. l. pe.[c] arg. ff. de ſideicũ. lib. l. ſi eũ. §. ex iniuſta. ⁊ de admi. tu. l. hoc aũt. ⁊ de ꝓb. l. veri⁹ ⁊ de leg. ij. l. ſic ita legatũ. §. ſpẽs. Sꝫ dicẽdũ ẽ ꝙ aut allat̃ ignorãtia facti aut iuris. Si facti tũc p̃ſumit̃ bõa fides: q: iuris p̃ſumptio allegatiõi nõ reſiſtit: vt. ſ. eo. c. p̃ſumitur. ⁊ i. l. p̃alle. Sꝫ ſi allegat̃ ignorãtia iuris: tunc p̃ſumit̃ malafides vt hic: q: p̃ſumptio iuris allegationi reſiſtit: vt. ſ. e. c. ignorãtia. ⁊. ff. ꝓ emp. l. ij. . §. ſi a pupillo. ⁊. §. ſi a furioſo. ⁊. C. de legi. l. leges ſacratiſſime ⁊ de iuris ⁊ fac. igno. l. cõſtitutiões. Dynus.

Idem.

Bona fides nõ patit̃ vt ſemel exactum iterum exigatur.

Hoc itelligẽdũ eſt ꝙ nõ exigat̃. ſ. ab eodẽ vel ab eo q̃ ex acto cãm hꝫ velꝫ actũ eſt habiturus regreſum: ſꝫ aduerſus ꝓrſum põt bis idem exigi: vt patebit in ſolutiõe ꝯrior. Exẽplũ aũt poni põt ſic. Si teſtator legat mihi cẽtũ ſub ꝯditiõe pẽdẽte ꝯditiõe egi ꝯ heredẽ iterdicto de tab. exhi. ⁊ q: nõ exhibuit ꝯdẽnat⁹ fuit ad iterreſſe meũ. i. ad ſolutionẽ loſati: ⁊ poſtea exñte ꝯditio. volo agere ex teſtõ: ⁊ iteꝝ peto legatũ non ſum audiẽd⁹: q: bonafides

alteri hypothecata licet poſtea redimat̃: qđ eſt multum ſingu. ⁊ menti tenendũ.

a Adde ad iſtõ dy. in regu. fruſtra. ſ. e. añ fi.

b Adde ⁊ notã. ꝙ vbicũq; q̃s emit rẽ vẽdi prohibitam ratione perſone vel rei etiã ignoranter ꝙ emens preſumitur ſcire quo ad hoc vt nõ vſucapiat. de quo ꝑ ba. ⁊ Jo. de pla. in. l. quemadmodum in fin. C. de agri. ⁊ cenſi. li. xi. ⁊ Joan. an. hic ⁊ ſeq. Cy. in. l. fi. C. de vſuc. ꝓ ẽpto.

c Adde Cy. et Barto. Bald. ⁊ Salyce. in dicta. l. penultima. C. de reſcrip. longi tẽporis. quando preſumat̃ bona fides. ⁊ Angelus Areti. Joan. fa. chriſtofo. por ⁊ ibi Jaſ. in additione. inſtitu. de vſucapiõe. in principio. ⁊ Barto. i. l. fi. C. vnde vi. ⁊ hic per moder. ⁊ vide nota. Dy. ⁊ que ibi dixi in regula poſſeſſor. in. j. prima ⁊. ij. addi. ⁊ Bar

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

nõ patitur ⁊c.vt hic.⁊.ff.eo.l.bo-
nafides.et de tabu.exhi.l.locũ.§.
cõdemnatio.¶Sed oppo.⁊ vide-
tur ꝙ ſemel exactum iteruʒ exiga
tur:qꝛ ſi egi cõtra eũ qui dolo de-
ſijt poſſidere et ſecutus ſum eſti-
mationẽ nihilominus poſſuʒ age
re cõtra poſſeſſorem ad rẽ:vt.ff.de
peti.here.l.nec vllam.§.itẽ ſiquis
⁊ de ſolu.l.ſtichum in.ij.§.de do-
lo.ſed dicũt aut petitur ab eodem
aquo fuit exactuʒ aut ab alio.Si
ab eodem locũ habet regula.Si
ab alio locũ habẽt cõtraria:vt ꝓ-
bari videtur in.d.l.locũ.§.cõdẽna
tio.Sed hec ſolutio non eſt ſuffi-
ciens:quia iure cauetur quod ſe-
mel exactum non poſſunt iterum
exigere etiaʒ ab alio:vt.ff.ſi fami.
fur.feciſ.dicatur.l.quotiẽs ⁊ de re
bus eorum qui ſunt ſub tutel.l.illi
cite.⁊ de regu.iur.l.ſi quis dolo.§.
ſi quis debitorem:et ideo videtur
dicendum quod ſi peto ab eodeʒ
non audior:ſed ſi peto ab alio ſi-
quidem non eſt habiturus regreſ
ſum contra alium tunc audior:vt
d.l.nec vllam.§.item ſi quis.⁊.l.
ſtichũ.§.dolo.⁊.l.locũ.§.condẽ-
natio[a].¶Itẽ oppo.et videt ꝙ ẽt
ab eodẽ poſſit iterũ exigi:vt.ff.de
dona.l.fũdũ corne.ſʒ ibi erãt ſolu
tiões diuerſe ⁊ diuerſis ↄctib9 ori
gineʒ ſumẽtes.Et iõ ex actio vni9
nõ impedit p exactionẽ alteri9:vt
qñ oẽs cauſe eſſent lucratiue[b]:
tũ eñi ex actiõe facta ex vna ipedi
ret exactio ex altera:vt.ff.ð actio.
⁊ obli.l.oẽs.⁊ de leg.l.meui9.§.
duoꝝ.pterea i.l.fũdũ.vna obliga
tio ↄtracta erat ſup fũdo:alia ſup
exterminatione fundi.vñ cũ non
ſup eodẽ:ſed ſup diuerſis ꝓcedat
duplex actio ſequitur.ꝙ ad regu-
lam non pertinet.Dynus.

¶Idem.

to.in.l.celſus co.
penul.ff.de vſu.
⁊ alex.cõſi.xxxv.
col.ita.⁊ ſic.et iõ
fm vol.iiij ⁊ pul
chre ang.are.in
ſti.de reruʒ diui.
.§.ſi quis a non
dño col.j.et Ab
ba.ſicu.in cõſil.
cij.col.j.lib.j.⁊ i
cõſi.liiij.volu.ij.
Faciũt ad nota.
in hac apoſtil.in
pñ.ſcʒ an qñ pſu
matur bõa fides
Car.in cle.quod
circa.q.vij.in fi.
de electio.Ge.in
cap.abbate ſane
poſtgl.in.v.dñij
vel quaſi.š.de re
iudi.inſti.lib.vj.
Oldr.ↄſi.ccxlij.
⁊ alex.ↄſi.ccxcix.
volu.iiij.⁊ omni
no.Bar.cepo.in
titu.de ſer.vrba.
c.xx.

a ¶Adde Bar.
qui ſequit.Dyn.
hic in.l.locuʒ.§.
condemnatio.ff.
de tab.exh.⁊ i.l.
plane.§.ſi eadẽ
res.⁊ ibi Bal.⁊
moder.ff.ð lega
tis.j.⁊ Bar.i.l.ij.
.§.mela.ff.ð do.
preleg.Joã.phi.
frã.⁊ moder.hic.

b Adde quan
do vna reſpoſſit
ſolui ex duabus
cauſis lucratiuis
Bar.in.l.ſi quis
duos.ff.de ſolu.
⁊ pau.de.caſt.in
l.meuius.§.duo
rum.ff.de leg.ij.
vñ dicit.ibi pau.
de caſt.ad fi.qð
ſi aliqs habeat
ſoluere magnaʒ
quantitatem pe
cunie ſi eam non
habet integrali
ter ⁊ velit confi-
cere inſtrumen-
tum de tota rea-
li ſolutione quia
partes ſunt in ↄcõ
cordia: puta qꝛ
debes mille ⁊ nõ
habes niſi centũ
conſilium eſt qð
numeres decies
tuo illa centum.
creditori:et ipſe
creditor poſtea.
tibi illa reſtituat
et deinde illa cẽ
tum ſoluas cre-
ditori:⁊ ſic ð ſin
gulis vſqꝫ ad de
cies eris libera-
tus:vt.d.l.ſi qs
duos et idem te
nec cepo.in cau-
tela.xxvj.inci.ſi
quis habeat.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

a ¶Adde Dy. ⁊ q̄ ibi dixi. in r[e]l[ati]a cū q̄d ꝓhibet[ur]. s. co. ⁊ Joā. an. et phi. franc. hic.

b ¶Addđ ꝙ emācipatus olim de iure citili nō ſuccedebat: ſed de iure p̄torio. Cy. Bar. bal. Salyc. ſeignorel. de homodeis in. l. qui ſe p̄ris. §. vñ liberi. ⁊ ang. are. i. §. emancipatos et ibi Jo. fa inſt. de exhere. li. ſꝫ hodie emācipatus ſuccedit ad ſilitudinē ſui: vt tenet Bar. i. l. j. §. ſi fili[us]. in fi. ff. de legi. here. ⁊ an ſub lata ſit dr̄ia emācipatiōis ⁊ p̄rie poteſtatis. vide ꝑ Bar. in. l. emācipati. circa finem. et ibi doct. C. de coll[ati]. ⁊ maxime Lud. bo. i ſuis ſcr̄is interp̄ta. Ratio autem aſſignat[ur] ꝑ Bald. in aut. in ſucceſſione. nu. iij. C. đ ſuis ⁊ legi. ⁊ an tollat emācipatio agnationē vide Ang. are. i. §. fi. inſtit. de legit. agna. ſucceſ. gl. in. l. qui ſe p̄ris. C. vñ leg. ⁊ Bar. in. l. j. §. dñi. el.

Cum qđ vna via prohibet[ur] alicui ad id alia nō debet admitti.

¶Iſtius regule exēplū ꝓprie ponit[ur]. s. de cle. coniuga. c. j. lib. vj. poni etiā pōt ſicut[a] cauet[ur]. ff. de tut. ⁊ curato. da ab his. l. ſcire opꝫ. §. ſi mr̄ nā ſi pater ꝓhibet adminiſtrare tāꝗ pater nec poterit nec debebit adminiſtrare tāꝗ curator: vt nō alia via ꝗ qđ voluit teſtatrix faciat. ¶Itē q̄ ꝓhibet[ur] ad ſucceſſionē vocari de iure ciuili nō admittit[ur] ꝑ aliā viā. i. de iure p̄torio. ff. de bono. poſ. ꝯ tab. l. iij. §. liberi ⁊ l. ſi poſt mortem. §. exheredati. ¶Sed oppo. ⁊ vr̄ ꝙ emācipat[us] q̄ ꝓhibet[ur] ſuccedere de iure ciuili vocat[ur] de iure p̄torio. ff. de bono. poſ. l. ſꝫ cū patro. §. bonoꝝ. Itē ſi ſ[ub] legatū relinquit[ur] patri et rogat[ur] filium emācipare: lꝫ filius ꝓhibeat[ur] emācipationem petere vna via. i. iure actiōis: ex teſtō tñ admittit[ur] alia. i. ꝑ offm̄ iudicis: vt. ff. de cōdi. ⁊ demon. l. ſi cui[b]. ¶Itē ſi alicui iure deferat[ur] lꝫ vno iure ſuccedere ꝓhibeat[ur]: nihilomin[us] admittit[ur] alio: vt ff. de reg. iur. l. qñ duplici. ⁊. C. de iure delib. l. ſuū heredē. Itē fili[us][c] excluſus ꝑ vnde liberi vocant[ur] ꝑ vnde legitimi ⁊ excluſus vnde legitimi vocant[ur] ꝑ vnde cogn. ff. de ſucceſ. edic. l. j. §. ſꝫ videndū. Itē repudiās ex teſtō: ſuccedere pōt ab inteſtato ſi erat đ nūero eoꝝ q̄ vocant[ur] ab iteſtato: vt. ff. de acq. her. l. nec is. §. j. ꝑ q̄ oīa. vnde cōcludi poſſet regulam eſſe falſam. ſed dici pōt ꝙ regula locū habet vbi ius reſiſtit in odiū ꝓhibētꝭ: ſꝫ vbi aſſiſtit propter aliū contingētē defectum habent locum cōtraria.

ij. ff. ad ſylleya. ⁊ ibi tangit[ur] materia de qua hic agitur.

c ¶Addđ Bar. in d. l. ſi cui. de cōdi. ⁊ demō. qñ p̄r cogat[ur] emācipare filiū. ⁊ gl. Bart. et Alex. in. l. cog. §. ſi pater. ff. ad trebel. ⁊ Bart. in. l. filiuſfami. §. ꝑm vulgarē. ff. de le. j. ⁊ ibi Bal. ⁊ ange. are. i. §. fi. ⁊ ibi Jaſ. in addi. ad ꝑpoſ. por. inſt. q̄bus mo. ius pa. pōt ſolui. ⁊ Bar. in. l. quidā cū filiū. ff. đ. v. obli. ⁊ Bal. ⁊ Alex. in. l. ſeniū. C. de teſta. ☞ Adde an et qñ p̄r inuitus filiuꝫ emancipare cogat[ur]. Jo. đ imo. poſt Bar. in. l. q̄dā cū filiuꝫ. ff. de ver. ob. ⁊ alex. oīno in. l. vtrū eodem titu. ⁊. l. non poteſt de adopt. ⁊ Pau. de ca. conſilio. ſuo. lxj. Et an filiuſ cogatur cōſentire emācipatiōi. no. Bald. poſt Bar. in. l. ex liberis. C. de collā. ⁊. l. q̄uis. C. đ fideicō. ⁊ Inno. ⁊ Alex. vbi. s. proximo.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

¶ Idem.

Cōtract⁹ ex conuentione legez accipere dignoſcit.

¶ Ex natura quorūdā cōtractū ē qđ debeatur tm̄ dolus ⁊ lata culpa: vt ī depoſito ⁊ p̄cario: ī depoſito ideo q꞉ eius reuocatio: depēdet in volūtate deponētis tm̄: in p̄cario: ideo: q꞉ ei⁹ reuocatio pēdet ex libera volūtate. cōcedentis ſolū. ff. l. j. §. vlti. l. qđ nerua. et de preca. l. j. et. l. queſitū. §. illud et. l. cū precario. Itez de natura quorūdā eſt ꝙ debeat. dolus lata culpa et leuis: vt in omnibus cōtractibus: qui celebrant gr̄a vtrinſcꝫ. ⁊ in quibus nō licet vni altero inuito a cōtractu diſcedere: vt in emptiōe venditiōe con ditione dotis donatione ſocietate [a]: ⁊ ſilibus. vt. ff. de leg. j. l. ſi ſeruus legatus. §. cū quid: ⁊ cōmoda. l. ſi vt certo. §. nūc vidēdū. ⁊ de regu. iur. l. cōtractus. Quidā vero ſunt in quibus debet de natura cōtractus culpa leuiſſima: vt in mādato propter tacitā aſſertionem induſtrie ſuſcipiētis mandatū cū procuratur propter ſolā induſtriā eligat: vt. C. māda. l. a procura. ⁊ in manda. conceſſo gr̄a comodatarij tm̄ quia tenetur de culpa leuiſſima: vt. d. ſi vt certo. §. cōmoda. Caſus aūt fortuitus de natura nullius cōctract⁹ ex quo debet ſpecies certa p̄ſtat. vt. d. l. cōtract⁹. in fine. in ꝯtractu aūt mutui tenetur de caſu nō propter naturā ꝯtractus. nā celebratur gratia vtriuſcꝫ: ſed ꝑpter naturā debiti. eſt em̄ in genere debitū: qđ perire [b] nō pōt. C. ſi cer. peta. l. incēdiū. ⁊. ff. de actio. ⁊ obli. l. j. §. is quocꝫ ⁊ ad. l. fal. in ratione. §. incerte aūt. Si ergo in cōtractu depoſiti in quo de natura cōtractus debet dolus ⁊ lata culpa cōueniat inter deponētē: ⁊ depoſitariū: ꝙ depoſitarius teneatur de leui culpa ⁊ leuiſſima pactum valet. Itē ſi in cōtractu in quo debet leuis: ꝯueniat qđ debeatur leuiſſima pactum valet: q꞉ contractus ex conuētione legē accipiunt. ff. depoſiti. l. j. §. fi. cōuenerit. ⁊. §. ſepe euenit. Item contra ſuū cōtractuz in quo debetur dolus: ⁊ lata culpa ac legis: ⁊ ſi conueniat vt preſtetur dolus tantum cōuentio valet: vt d. l. contractus. niſi in dote. vt. ff. de pac. dot. l. conuenire. ⁊. l. pom. ¶ An aūt valeat pactū ꝙ aliqs ex caſu teneat extra naturā ꝯct⁹. Dicēdū ē ꝙ ſi culpa deprehēdi pōt q̄ videat p̄cedere caſū vł mixta cum caſu. ꝙ pactū hēat effectū: q꞉ tenet ēt ſi ſine pacto.

a Add. ꝙ dy. hiponit ea que dicunt tex. ⁊ glo. in l. contractus. ff. eo. titu. de quo vide ibi per doc. moder. ⁊ Bar. in rep. l. quod nerua. ff. depoſiti. ⁊ ibi. Alexā. in addi. ⁊ Bal. in. l. q̄ fortuitis. col. pe. ⁊ fi. C. de pig. aci ⁊ Bal. ⁊ moder. l. ſi cōſtante. §. ſi marit⁹. ff. ſoluto matri. ⁊ gl. Joā. an. abb. ſic. ⁊ ād. cum ſicc. vulgo. barba. in ca. vno de commoda. et Joan. fab. in. §. itez is cui. inſti. quib⁹ modis cō trahit obligatio

b ¶ Adde qn̄ ⁊ qūo gen⁹ perire nō poſſit cy. bar. bal. ſal. mode. in l. icēdiū. C. ſi cer. pe. ⁊ ale. ⁊ doc. i. l. in rōne. §. icerte aūt. ff. ad. l. fal ⁊ Bart. Pau. de caſt. fulgo ⁊ Rapha. et vtrumcꝫ imo. in. l. ſi ex legati cauſa. ff. de verborū obligationi.

☞ Adde ad ꝓpoſitū eorū que hic dicūt: q notaui in apoſtil. ad iſtū. ſ. i reg. ge. in apoſti. prima.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

a ¶Adde an caſui fortuito poſſit renũciari. hoc eſt dicere an valeat: receptio caſus fortuiti: ꝫ alias non tenereť Cy.bal.⁊ ſaly.in.l.j.C.com mod.⁊ bart.bal.pau.de ca.⁊ alex. in.l.⁊ ſi qs.§.qſi tuꝫ.ff. ſi qs caut. Jo.an.⁊ abb.ſic. in.c.vno .co . pe. de commoda .et ample Fel.i.c.ſe des.co.ij.vſ.clau ſula de reſcrip. ⁊ alex.i ꝯſi.xxviij. col.v.verſ. capio pmi dubiũ.li..j.ꝙ cõſi.reperiť in.ij. vol.conſi.xxxj.et ſpecu.ti.de loca. §.iam dicẽdũ.⁊ ibi Jo.an.i add. vſi.pmo .de hoc ſatis.⁊ pe.de fer ra.i forma libelli quo agiť ad facti pſta.in gloſ.inue ſtiuit ⁊c.⁊ i deci. parla.dalphina. cccxvij.⁊ i ſupra dictis locis repe ries quãdo clau ſula gñalis ſub ſequẽs poſt ſpã les caſus expreſ ſos opereť: vt re nũciatio gñalis trahať etiam ad alia remedia cõ petẽtia ſaltẽ nõ maiora expſſis.⁊ i.c.q̃ ad agẽdũ.ſ eo.de procurato.et in cle.non po teſt.de procu.et Alexan.conſi .xlij. colum.vj.verſicu.ix.libro.j.

☞ Adde iquãtũ q̃rit an valeat renunciatio caſus fortuiti, valeat, de

ff.de act.⁊ obli.l.j.§.is vero.⁊ cõmo dis.l.in rebꝰ.§.qđ aũt.⁊ ar.ff.de dã no.infe.l.fluminũ.§.idẽ ſeruꝰ.⁊.§. idẽ ait. Sꝫ vbi culpa dephẽdit nõ põt: tũc cõiter dr̃ ꝙ pactũ gñale ni hil opať: ſpãle vero effectũ hꝫ. Jteꝫ ſi q̃dã caſu ſpãles exprimuntur: et gñalis ſubijciť cl'a valet pactũ: ex tẽdiť ad oẽs caſus in ꝗ̃ſtione non expſſos. plene determinat ſoletᵃ. ff.ſi qs cautio.l.ſꝫ ⁊ ſi qs.§.qſitam. ⁊ eſt argumẽtuꝫ ſupra hoc libro de pcurato.c.q̃ ad agendũ. ¶Queri aũt ſolet an pactũ ꝙ dolꝰ nõ pſteť valeat de iure vel non ⁊ ratio plana eſt: q: expſſum pactũ de dolo futu ro ᵇremittẽdo inutile eſt, tacitũ: tñ valet.ff.de pac.l.ſi vnus.§.illud.⁊ l.iuriſgentium.§.ſed ⁊ ſi quis.Dy.

¶Idem.

Damnũ qđ qs ſua culpa ſentit ſibi dꝫ ⁊ nõ alijs imputari.

¶Si pcurator ſua culpa condẽna tur: ⁊ penã ſoluat debet ſibi impu tari nõ aũt dño cuius eſt procura tor.ff.de pcura.l.q̃ proprio .§.pro curator. Jtem ſi procurator vel ge ſtor negociorũ indebitũ ſoluit im putari debet: non autem domino cuius adminiſtrationem gerebat:

quo et an hoc caſu comprehendať caſum qui venit culpa aduerſa rij. vide Ro. ſing .cccclxxix. incipi. tu habes caſum : quid ſi res ſibi fuerit data eſtimata. vide Bald. in.l.j.q̃ſtio.iij.C. commo. vbi de hoc omnino.⁊ in l.ſi.paſcẽda.i nu mero.vij. verſic. querit hic petrꝰ. C.de pact.⁊ ad ſecundam partẽ apo.videant̃ cor ſe.ſin.ſuis.i vſic. ſtatutũ.icipi.no. vnũ dictũ.⁊ dixi trac.meo regula rum.in vſi .regu la generalis. vſ. xv.⁊ preceden.

b ¶Adde an do lus futurus vel pteritꝰ poſſit in cõtractibꝰ vel vl timis. contracti bꝰ remittit. Bar. ni.l.ſi vnus.§.il lud.⁊ ibi Bald. Ange.⁊ Alex .ff. de pac.⁊ Bar.in l.aurelio.§. gaiꝰ ff.de libe.lega .⁊ Cy.⁊Bal.Saly. Pau.de caſtr. et alex.in.l.ij.C .de tranſac.⁊ Alexã. in .l.ſub pꝰtextu. columna vltima. C.eodem titulo. ⁊ Bald.in.l. cum neceſſitatem.C.de fideicommiſ.et Alexan.conſil.clvij.col.ij . verſicu. nec etiam.lib.j.⁊ in conſilio.clxiiij. columna.ij.in princi. volumi .v. et deciſio , parlamenti grationopoli

dalphi. queſtio.
cccccxv.
a ¶ Adde bar. ⁊
Bal. in. l. ſi quis
negocia. hic alle.
⁊ in. l. ſi neg. e. ti.
⁊ Jo. and. Phil.
frāc. ⁊ mod. hic.
b ¶ Addē de qua
culpa teneatur
ſocius ſocio ſuo.
alex. in cōſi. xvij.
col. j. et iiij. volu-
mine. j. ⁊ in cōſi.
cij. colū. j. lib. ij. ⁊
etiam de qua cul
pa teneatur pro
curator vid alex.
in dicto conſilio.
xlvij. in prin.
☞ Addē ad pñ.
hui⁹ apoſtil. bal.
in. l. pe. §. nauem
ff. pro ſocio et in
fi. vt certo. ⁊ ibi
doc. §. nunc vidē
dū. ff. cōmo. Bar.
i. l. ſi duo. ff. ſi qs
cau. ⁊ i. l. ſi de cōe
⁊ ibi flo. ff. ſi ſui.
ven. ⁊ Bal. cōſil.
xxxij. incipien. in
xpi noie amen.
ꝓponiṫ quoſdaꝫ
mercatores. ⁊ oī
no ang. de peri-
clis de peruſio i
ſuo trac. de ſocie
tate paulopoſt
principium.
c ¶ Adde quotu
plex eſt infamia
et quando infa-
met. Bar. Bal. et
ibi. alex. in addi.
ad Bar. in. l. j. ff.

vt. ff. de neg. ge. l. ſi quis negocia. [a]
Item ſi vnus ſociorū condēnatus
fuerit ꝓpter delictū ſuū non pote-
rit penā ꝓpter delictū ſolutam ſo-
cietati imputari: quia propter cul-
pam ſuā [b] ſibi potius imputari de
buit ꝙ alij. ff. pro ſocio. l. cū duob⁹.
§. vlti. ⁊ l. ſeq. ¶ Et ad iſtius regu
le generalis conſtitutionem acce-
dit. ff. rem ratam haberi. l. ſi ſine. §.
cum autem. de inſti. l. ſed ⁊ ſi quis.
§. pupillus. ⁊ familie herciſcūde. l.
inter eos heredes. §. qui ex facto.
Sed opponitur ⁊ videṫ ꝙ qs poſ-
ſit imputari alij damnū ꝙ ſua cul
pa ſentit. ff. ꝓ ſocio. l. ſi igitur Sed
dicendum ꝙ aut alij poteſt impu-
tari culpa participatiōis cauſe pro
pter quā damnum currit: aut non
pōt imputari: tūc habet locū ꝙ di-
citur in dicta. l. igitur in fin. Si non
pōt imputari tūc ꝓcedit ꝙ cōtinue
tur in regula ⁊ ll. ſupradictis. Dy.

¶ Idem.

Infamibus porte nō pateant dignitatum.

¶ Infamia reperiṫ duplex [c] vna iu
ris: ⁊ altera facti. Infamia iuris ap
pellatur illa que irrogatur per ſen
tētiā in caſibus illis in quibus iure
cauetur condēnatū eſſe infamen vt
patet in eo qui furti vi bon. rap. in-
iuriarum de dolo malo damnatus
pactus vel fuerit. ⁊ in alijs caſibus
qui enumerātur. ff. de his q̄ no. infa
l. j. Infamia vero facti appellare. q̄
gnat opinionē apd bonos [d] ⁊ gra-
ues: ⁊ illa contingit multipliciter
vel qꝛ dānaṫ quis actione ex deli-
cto deſcendēte quod infamiā iuris
non irrogat: vt in cōditione furtiua
quam certū eſt infamiā iuris non
irrogare. ff. de acti. et obli. l. ceſſat.

de his q̄ no. infa.
Et de multiplici
genere infamie
vide Bal. ⁊ Jaſo
nem in. l. cūctos
ppl̄os. in. v. opp.
C. de ſum. trinita
et Bal. in. ca. j. a
remoue. debent.
teſtes qui pares
eſſe deſierint. et
tex. ⁊ gloſſ. in ca.
infames. verſic.
porro. in. q. vij. et
Cardina. alex. in
ſumma. l. diſtin.
colū. antepenul.
multū ſingula. ⁊
Jo. de platea. in
l. infames. de in
famia. li. x. ⁊ bal.
i ſua margarita.
i litera infamia
calde. in conſi. j.
titu. de accuſa.
d ¶ Adde q̄d ſit
infamia iuris et
facti. doc. ſ. pri-
me all. ⁊ pulchre
p Fely. poſt an-
dre. barba. in. ca.
teſtimōiū. i fi. iiij
co. cū ſeq. de teſt.
qui ſequitur dy.
hic et Bal. i. l. fra
tres. C. de inoffi-
cioſo teſtamē. vbi
vid quos effect⁹
habet.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

a ¶Adde ꝙ in-
famia quelibet
nō ſolū excludi-
dit a dignitate
cōſequēda. vt. l.
ij. ď dignita. ⁊ ibi
Bar. ⁊ Jo. ď pla.
⁊ luca. de pēna.
li. xij. ſ; ꝑfecto a
dignitate habi.
vt no. Bar. ⁊ Jo.
de pla. in. l. infa-
mia de decu. Et
vide Jnn. ⁊ doc.
in. c. cū oporteat
de accuſa. ēt ipo
facto ante lataꝫ
ſniam. vt tꝫ Lu.
de ro. in ſuis ſin-
gu. in ℣. iſamia.
ꝑ tex. in. l. iu. ij. §.
miles ⁊ ibi ludo.
bo. in pmis inter
pre. ſin. ff. ď his ꝗ
no. iſa. ⁊ phi. frā.
hic. ⁊ deci. capel.
tholo. q. clxxiij.
☞Adde ꝙ vo-
luit allegare ro.
ſing. cccccxl. al's.
ccccclx. incipien.
fuit a me q̄ſituꝫ.
pro quo facit qď
no. ſpe. in titu. de
poſi. §. vij. verſi.
xix. qď tñ puto eē
limitādū. vt ꝓce
dat tm̄ in eo que
ꝓuenit ex male-
ficio nō ex cōtra-
ctu qr minor eſt
ſm bal. in. l. in re
māda. C. māda.
⁊ Jnno. in. c. q̄li.
⁊ qn̄. de accuſa.
Aduerte tñ ꝙ in

Item in interdicto vnde vi qď ſimi-
liter non irrogat infamiam iuris. ff.
de vi ⁊ vi armata. l. neq; tamen gra-
uat opinionem apud bonos et gra
ues: vt. ff. de obſequijs. l. honorius.
⁊. l. parꝫs. ⁊. l. licet. Item ſi pater in
teſtō filium increpauit vel iudex in
terloquendo diceret aliquem male
vite. vt. C. de his qui notā. infamia
l. interlocutio. ⁊. l. verbis. Iteꝫ ſi ali-
quis qui turpiter viuat ⁊ ꝓpter tur
pitudinem ab honeſtorum cetu ſe-
gregatur: vt. C. de dignitatibus. l.
ij. Et de qualibet predictarum infa
miarum loquitur regula: quia non
debent in dignitatib⁹ homines in-
fames quacunq; infamie ſpē cū ho
minibus integre fame participare.
C. de decurio. l. iſamia[a]. ⁊. l. nequis.
⁊ de infami. l. infames ait perſone.
li. x. ⁊. ff. de poſtu. l. j. §. ait pretor. et
de iudi. l. cum pretor. §. non autem.
⁊ ad legem iuliam de. v. i publica. l.
j. ⁊ dicta. l. ij. C. de dignitatibus. lib.
xij. adeo ꝙ non ſolum impedit pre-
dicta infamia: ſed etiam facit a di-
gnitate habita remoueri. C. de de-
curionibus. l. infamia. libro decimo
⁊ de dignitatibus. l. iudices. libro.
xij. Sed obſtare videtur regule. ff.
de muneribus et honoribus. l. reus
delatus. ſed dicendum eſt ꝙ per ſo-
lam delationem abſq; ſententia nō
irrogatur infamia nihilominus ta-
men a tempore delationis vſq; ad
annum prohibetur ad honores[b]
promoueri poſt annum vero non
prohibetur niſi per ipſum ſteterit
quominus cauſa infra annum ex-
pediretur vt ibidem patet. Et ſi op-
po. ď arbitro qui poteſt eſſe licet in-
famis. ff. de arb. l. pe. dicendum erit
ꝙ eſſe arbitruꝫ non eſt dignitas cū
nudam ⁊ ſimplicem cognitionem
habeat ⁊ iuriſditionē nl'lā vt dici ſo
let. ff. de re. iu. l. ait ꝑtor. itē ſi oppo.

famia facti lꝫ re-
pellat queꝫ a di-
gnitatib⁹ habē-
dis: vt no. in all'.
l. infact. C. de di-
gni. li. x. nō tñ. re-
pellit a dignita-
tibus q̄ſitis niſi
dicat' in ſnia. ita
no. Bal. in. l. j. C.
de here. inſtitu.
Guil. de cug. in
l. cunctos ppl'os.
nu. v. ⁊ ibi dixi in
apoſtil. in. ℣. a di
gnitate. C. de
ſum. tri. Jac. reb.
in. l. j. nu. j. vbi ēt
dixi in addi. i. ℣.
ab honorib⁹ ⁊ di
gnitate. C. de in-
fa. li. dixi i apoſt.
ad Panor. c. in
ſup. eo. nu. iij. i ℣.
ipedit. de elec. et
Pau. de ca. cōſil.
cxcvj. ⁊ q̄d in di-
gnitatib⁹ eccl'ia-
ſticis ⁊ bñficijs vi
de q̄ dixi in add.
ad iſtū. §. in reg.
bñficiū. in verbo
homicidiuꝫ.
b ¶Adde an ac-
cuſat⁹ pendente
accuſatione poſ-
ſit ꝓmoueri ⁊ cō
ſequi honores ⁊
dignitates. bart.
poſt dy. in. l. re⁹
delatus. et ibi.
Ludoui. bolo. in
primis interpre-
tationibus. ff. de
mune. ⁊ hono. et
Abbas. ⁊ Fely.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

poſt maria.in.c.oīpotēs. z de accu. z Joan.cal.in cōſi.iiij.ti.de accuſa. a ¶Adde Jo.fa.z ang.are.inſti.de excep.§.fi.z Jo.de pla.z luca.de pē na.in.l.ſi quis procurationez de de curio.li.x.z Bal. in.l.caſſius.coll. iij.ver.z no.ff.de ſena. vbi dicit q interdū offm̄ pro curatoris eſt vi liſſimū z non re pellit vt.d.§.fi.d excep.inſti.aliqñ eſt honorabile vt eſſe pcuratorē regis vel epi: z tūc repellitur infamis. vt ca. accedens. z ibi car di.alex.col.vlti. l.diſtin.z.v.q.iij. ca.q2 epus z ad de.Spe.titulo d procuratore.§.j. ver.item q infamis.z Jo.and.z Antoñ.de but.in c.imperator.de iur.cal.z ibi abb. z in.c.ij.de iudi. Quid de offō tabellionis dic q eſt vile.z no.in.l. vniuerſis.z ibi Joan.de plat.C. de decur.li.l.niſi traſeat in ſpeciale nomen maioris officij; vt.l.j. C.de man.prīnc. z vid Bal.in.d.l. l.caſſius.z Bart. z ibi Alex.ad ad dij.in.l.ea.ff.ad. l.iulia.re.z Ang.

are.inſti.de iure perſon.§.ſerui.et Oldra.conſil.lxxv.z ange.conſilio cclxxxiiij.z Anto.corſeti.in tract.de ptāte.regia in.q.xcv.vbi pōit de cōſiliario z coquo ac procuratore pn cipis.z de procura.adde.Lud.d ro.in ſuis ſingu. ſo.vlti.z col.vlti. verſic.tu habes. et Ludo.bolo.in l.nēo.C.de dign. li.x.in primis interpretationib9. z Jo.de pla.in.l. iſamia.de decu. libro.xij.z ibi de arbitra.z p Bar. z Bald.in.l.pcñ. ff.de arbi.z an in famia priuet ab aduocatione ſeu poſtulatione.vide per Joan.de platea.in dicta. l.infamia.z bar. z Bald.l.j.§.ait pretor.ff.de poſtulan.et de ſupradictis.vide in capitulo.j.iij.q. ſtio.vij.z deciſio. parlamenti.dalphinalis qſtio. lxxxix.z ibi in additione.et queſtio.xc.z in additione.z vide calderi.in conſil.ij. titulo.de fide inſtrumen.in nota rio ſatis nota.et ibi de arbitro.et procurator. ☞ Adde q voluit allegare Ro.

de procu.qui in iudicijs pōt eſſe licz infamis[a].inſti.de excep.§.vlt.ddm erit q miniſteriū pcuratoris nō eſt dignitas; ſz onus infamoſiſſimū z viliſſimum.vt.C.de decurio.l.ſi qs procurationem libro.x.Dy.

¶ Idem.

CErtuz eſt q is cō mittit in legē qui legis verba complectens contra legis nititur voluntatez.

¶Sicut facere ſm v̄ba legis z ſm ſniam.itē ſniam tm̄ verbis non ſeruatis.paria ſunt: vt.ff.de v̄.ſign.l. nois.§.v̄bū.Jta eꝯ̃rio facere cōtra verba z ſniam z facere ꝯ̃ ſniam tm̄ paria reputant z is eſt regule intellect9 vt probatur.C.de leg.l.nō dubiuz.ff.de lega.ꝯtra legē.z.l.fraus. Et ideo illa pena punit faciens con tra ſniam qua punitur faciens con tra verba z ſniam:vt.d.l.nō dubiū: vt ptz exemplum in omnib9 modis in quibus fraus ſit legi. Hi aūt modi proprie intelligēdi ſunt quatuor de re ad rem de perſona ad perſonam.Jtē de cōtractu ad aliū ꝯctū. ſed nō eodē modo z propterea videtur alius cōtractus z fraus facta de cōtractu.item de cōtractu ad eundē contractū.item de contractu ad eūdem catractū de re ad rem prohibitum eſt per ſenatuſconſu.mace.pecuniam mutuare filiof. Si ergo nō mutuaf pecunia.ſz frumētū.vel viñū vel oleū.vt his diſtract9 pecunia

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

mutuetur factũ videt̃ cõtra voluntatẽ ſe conſul. licet non contra verba: et ideo filiofa.[a] ſubuenit̃. ff. ad macedo. ſed iulia. §. mutui. Item eſt ꝓhibitũ ne preſides ꝓuinciarũ vel alij qui ꝓuincias regunt accipiant a ſubditis munera ſed ꝑmiſſum eſt eĩ eſculenta ⁊ poculẽta[b] q̃ tali p̃nt ad numerũ ⁊ quantitatem videntur verba ſupra plecti ſed offendere voluntatẽ vñ faciũt fraudẽ legi de re ad rẽ. ff. de offic. ꝓconſul. l. ſolet. §. fin. ⁊ de offi. preſid. l. plebiſcito de perſona ad perſonã ptz exemplum in marito quomodo põt vxori donare. nam ſi donat alij vt eius miniſterio querat̃ vxori fraus videtur facta de perſona ad ꝑſonã[c]. Et propterea nõ valet donatio: vt. ff. de donatio inter virum ⁊ vxo. l. ſi ſponſus. in princi. ⁊ l. iij. §. non tñ et. §. vlti. ¶ Et dici potes. ſcilicet fieri fraudem de perſona ad perſonaʒ vbicũq; perſona prohibita facit contra prohibitionem alterius miniſterio: quia

ma. ſing. ſuo. dcccx. qđ incip. tu habes. officiũ ꝙ offm̃ ꝓcuratoris. ⁊ qñ loquitur de coquo principis an habeat dig. dic ꝙ ſic vt no. bal. ſingu. in. c. j. q̃s dicat̃ dux co. vel mar. in vſi. feu. refert et ſequit̃ ro. ſing. cccccclj. incipien. nunquid eſſe coquũ. Felv. in rubri. de offic. dele. col. ij. ver. tribus modis ⁊ Fr̃ãciſ. de crema. ſingu. xviij. incip. ſtatuto cauetur.

a ¶ Adde qñ filiusfamilias iuuet̃ macedoniano. tex. Bal. Saly. ⁊ Iaco. de ariianis in. l. macedoniam ⁊ in. l. zenodor⁹. C. ad macedo. et in. l. ſed iuli. §. pe. ff. e. tit. et que dixi in regula. nemo põt ad impoſſibile. ☞ Adde quod notaui in apoſt. ad iſtum in alle. reg. nemo poteſt in ver. cõditione vbi tracto quid in foro fori et quid in foro poli. an iuuetur filiusfa. excep. macedoniani. ⁊ vtrum ſit tutus.

b ¶ Adde Bart. Bald. ⁊ Ange. in l. ſolet. §. fi. hic alleg. Inno. Io. an. ⁊ abb. in. c. cum ab omni. Spec. de vita ⁊ honeſtate clericorũ. ⁊ dominus pet. de ancha. ⁊ Philip. fran. in. c. ſtatutũ. §. inſuper de reſcrip. lib. vj. vbi eſt tex. celebris.

c ¶ Adde Bald. in. l. ſi ſponſus in princip. ff. de dona. inter vir. ⁊ vxo. ꝙ no. contra bituricenſes: qui licet de iure ⁊ conſuetudine non poſſint donare vxoribus alijs tamẽ amicis de quib⁹ cõfidunt donãt vt inde illorũ miniſterio ad vxores res donate ꝑueniãt q: tales donationes ſunt nulle. Et ſimili mõ donationes ꝑ vxores facte viris ſunt nullius efficacie. vt. l. iij. §. nõ tñ. ⁊. l. penul. cũ. l. ſeq. ff. de donatio. inter viruʒ ⁊ vxorẽ. ⁊ vide q̃ late dixi in libro conſuetudi. biturigũ tit. de mat̃. ⁊ dona. §. j. ⁊. iiij. ⁊ per Alex. cõſil. xxix. col. ij. volu. iiij. ⁊ que. j. eodẽ poſt ſeq. additi. dicam ſuper verbo vẽditio. ⁊ Ange. in conſilio. v. Quid ſi maritus donauerit vxori conſtante matrimonio ꝑcioſa iocalia ſeu bagas de perlis. gemmis. margaritis. et alijs lapidibus precioſis an ſoluto matrimonio per morteʒ viri lucrentur dicta iocalia. vide Bart. in l. j. §. nec caſt. ff. de col. bo. et in. l. quãuis. ff. de auro ⁊ arg. leg. ⁊ bal. in. l. cuʒ te. C. de dona. ante nup. et Dy. Bar. ⁊ Bal. Ange. Alex. ⁊ moder. in. l. penulti. §. j. ff. ſolu. matri. ⁊ Saly. in. l. ſicut. C. de dona. inter virũ ⁊ vxo. ⁊ Alexan. cõſi. xxxj. col. pe. ꝓpe finẽ quarti libri. ⁊ Bart. in conſi. incip. filius petri de florenſ

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

tia.⁊ in trac.ſuo de duobus fratri=
bus ⁊ in al.l.filie cui⁹.C.fami.her=
ciſcũ.et Fran.de crema.in ſuo ſin=
gu.lxiiij.⁊ alex.in cõſi.xlij.col.v.in
fi.cũ ſeq.li.j.in aliquibus locis re=
peries:aliã quid
de veſtibus ⁊ co
ctis (q̃s lingua
occitana gonel=
las vocat) et fa=
tui mariti in nu=
mero grãdi.vxo
ribus cõdonãt ⁊
illas et baggas
ꝓpterea cõſuetu
dinẽ (vel contractum:vt plerũq; in
ipſo apponi ſolet.) per mulieres
forte introductã poſt mortẽ mari=
torũ volũt precipuas habere ⁊ lu=
crari vna cũ dote ⁊ donatione pro
pter nuptias ſiue doerio ac de Tu
roñ.pariſ.intantũ ꝙ nihil aut pa=
rum remaneret liberis ere alieno
ſoluto qḋ nõ pñt:⁊ iõ caueãt a ce=
tero mariti:lꝫ em̃ nõ debeãt lucra=
ri:q: tales donationes taliũ ioca=
liũ p̃cioſorũ nõ valẽt facte ꝯſtante
mr̃imonio.illa iocalia ⁊ veſtes nõ
veniũt in legato q̃ nõ ꝯueniũt mu=
lierꝝ ſtatui ⁊ ꝯditioni:vel q̃ ſtatuto
portari vetite ſunt:vt tꝫ bart.i.d.l.
vuis ⁊ locus.ſ̃.alle.nec eſtimatio
debet.lꝫ bal.i.d.l.cũ te.teneat con=
tractũ bonũ ꝓfecto eẽt ꝙ rex in re
gno vel epi in dioceſib⁹ eorꝝ iterdi
cerẽt ſtatũ mediãte mulierib⁹ ma=
xime plebeiorũ portare veſtes ſup
uacuas vel nimis ſumptuoſas vel
ĩfeſtãtes ad imũdiciã arg.l.cũ ſu=
pra.C.de re mili.lib.xij.⁊ in aut.de
referẽ.vbi dꝛ ꝙ ex edere.modũ ni=
hil hꝫ honeſtũ dicet nõ ſit mulie=
ribus de iure ꝓhibitũ portare ve=
ſtes precioſas:vt.l.j.et.ij.⁊ ibi Jo.
de pla.et luc.de pẽna.C.de veſt.
olobor.⁊ i.l.j.nemini licere ĩ frenis

videt offendi legi volũtas.At cuꝫ
non debeat licere alicui facere per
aliũ qḋ non licet ꝑ ſeip̃m.ff.de ad=
miniſtratio.rerũ ad ciuita.perti.l.
ij.§.j.⁊ de auctorita.tuto.l.pupil=
lus.§.ſed ⁊ ſi per interpoſitam.et
ad macedo.l.filiũ.et.C.quod me=
tus cauſa.l.ſi per impreſſionem.

li.xj.tñ ꝑꝑ mala exẽpla ſcãdala et
pauptates q̃ exīde ſequunt:q: ple=
rũq; ad itertenẽdũ talẽ ſtatũ.quẽ
inopia excuſat:manutenẽdũ pl̃es
ſe ĩ grãde meritorꝝ parẽtũ dedec⁹
ꝯſtituũt.eẽt ita
ſtatuẽdũ:vt no.
Bal.in ꝓhe.gre.
ĩ ṽ.violẽtos.col.
v.ĩ fi.cũ ſeq.Jo.
an.in regu.ea q̃
fiũt.ſ̃.eo.ti.⁊ al=
beri.de ro.i.l.fa=
ctũ a iudice.ff.e.
⁊ in.ij.tpe ſtat.q.
cxcvij.⁊ deberet tale ſtatutũ eſſe ꝙ
mulieres nõ poſſẽt ẽt portare mar
garitas ⁊ ꝑlas cathenas annulos
teſſutos ⁊ bagas veras vel fictas
ad tollẽdũ opi.bar.in.l.j.§.hoc in=
terdictuꝫ.ff.de fonte:q: tale ſtatu=
tũ intelligere debet veris ⁊ non fi=
ctis qñ nihil dictum eſt de fictis.⁊
idẽ tꝫ Fran.de cre.in ſing.lxxxij.lꝫ
Ludo.de ro.in repe.§.de viro.l.ſi
ṽo.ff.ſo.ma.in fallẽ.xxij.teneat cõ
trariũ bar.⁊ idẽ Alexã.in addi.ad
bar.in.d.§.hoc interdictũ ꝙ etiam
de fictis intelligeretur ſicut de ve=
ris.⁊ idẽ bar.in ꝯſi.xxix.li.ij.et non
ſolũ de veſtib⁹ mu.ſed etiã vi.p̃ci=
pue eccl̃iaſticorũ pariter eſſet ſta=
tuendũ.nã ꝓdigali veſtimẽta mo
dernus abuſus induxit.ſm Bald.
in.c.iurauit.col.vlt.ver.ſane.de ꝓ=
ba.vnde Rober.gaguy.in cronica
Frãcorũ ſic ait.fuiſſe em̃ hoc tem=
pore per Franciã veſtimentorum
nimiã deformitateꝫ oẽs aũt aiunt
ita vt iaculatoriã vitã:vt ſic dicaꝫ.
agere Francos a veſtibus iudica=
res.crediderem non defuiſſe illis
⁊ laſciuiam itaq; ſuperbiã quotia=
na gẽtis mala.itaq; ꝯtinuo vix de=
cẽnio vnius modi indumentũ ſer=
uat nouitatis ſemꝑ ſtudioſa:atq;

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

vel anguſtia vel
laritate. itẽ bre=
uitate ſeu longi=
tudine veſtimen
toꝝ galli peccãt
ſp.et vide Uale.
max.l.ix.c.j.titu.
de luxuria.ꝟ. de
muli.ro.
☞ Adde ꝙ vbi
ſtatutũ nõ ꝓhi=
beret mľieres vti
talibus in decẽti
bus indumentis
ius tñ illud expſ=
ſe ꝓhibet:vt.no.
Ja.re.in.l.fortiſ=
ſimis.nu.j.et ibi
po.i add.ad ipm
in ꝟ.dz eẽ maio=
ris ꝑtij.C.de mi=
lit.ve.lib.xij.not.
ſpe.in ti.ð aduo=
ca.§.reſ.vř.i ꝑn.
ꝛ flo.i.l.ſʒ ꝛ ſi q̃d
.§. mancip.ff.de
vſuf.

a ¶ Adde quod
fraus fit legi de
re ad rẽ.de ʒctu
ad ʒctũ.de pſo=
na ad pſonã.gl.
ꝛ are.in.c. pleri=
ꝙ.xiiij.q.iij.ꝛ io.
an.hic in merc.ꝛ
bar.ꝛ doc.in.l.ʒ
ff.ð leg.ꝛ cy.bal.
ꝛ saly.in.l.nõ du
biũ.C.de le.ꝛ do
cto.j.in vl.addi.
alleg.ꝛ gl.ꝛ doc.
in.c.quãto.de ꝑ=
uil.ſignãtur per
Jo.an.ꝛ ꝑ bar.ꝛ
doc.in.l.q teſt.ff.
de ꝓb.ꝛ bal.in.l.

fit etiam fraus[a] de contractu ad
contractũ:vt ecce maritus qui non
poteſt donare fingit ſe vendere cũ
alias venditurus nõ eſſet.Nã non
valet venditio[b] quiã contra legis
voluntatem nititur ſi aľs venditu
rus non erat.aľs valeret venditio
niſi quatenus cõtractus in ſpecieʒ
donationis incideret.ff. de dona=
tio.inter virũ ꝛ vxo.l.ſi ſponſus.§.
circa.Fit etiaʒ fraus de contractu
ad eũdem ʒctum vt cũ mulier vel=
let pro alio intercedere actuʒ eſt ꝛ
principaliter obligationẽ ſuſcipia
tur vt nõ iuuetur bñſicio velleya=
ni.nã nihilominꝰ iuuatur.cum re=
uera intercedere videat̃.C.ad vel=
ley.l.quãuis.ꝛ.l.ſi cum ipſe. ¶ Di=
cũt etiã q̃dã hoc ꝙ fit legi fraus de
noie ad nomen:ꝛ de tpe ad tpſ:et
de loco ad locũ:ſʒ mihi nõ vř pro=
babile dictũ:qꝛ ſi q̃s recte reſpexe=
rit ſunt reducibiles ad ꝑdicta vel
ad aliqua de ꝑdictis:ꝛ iõ nõ eſt po
nere nouas ſpẽs:ſed ꝯtingentias
ſpãles. ¶ Queri autem ſolet an li=
ceat offendere verba legis ſeruata
ſnĩa.Et q̃dã dicũt:ꝙ nõ.ff.de exer=
cito.l.j.§.ſi is qui nauem.et qui et
a q̃bus.l.proſpexit legiſlator.eʒ ꝙ
liceat videtur apte.ff.qui petãt tu
tores.l.credendũ.ꝛ de excuſa. tuto
rum.l.ſcire oportet.§.aliud.ꝛ ſen=
ſum nõ ꝟba ſpectamus.ff. de con=
ditio.ꝛ demonſtr.l.pater in princi.
.§.conditionum verba.ꝛ.l.in cõdi
tionibꝰ ꝛc. ¶ Solet aũt magiſtra=
liter dici ꝙ ſi appareat aliam men
tem eſſe et eſt reducta in ſcriptis
tunc licet offendere verba ſeruata
ſnĩa.Si vero nõ appareat tũc non
lʒ.ff.de lega.iij.l.nõ aliter.ꝛ de ex
certi.l.j.§.ſi is qui.ꝛ de re mili.l.q̃ð
ꝯſtitutũ mihi aũt vř:ꝙ cum mens
nihil aliud ſit ꝙ̃ rõ q̃ legiſlatorem
mouit tunc verba legis non exten

ac edic.in fi.ꝑrin
ci.C.de ſecũ.nu=
ptijs.in anti.lec.

b ¶ Adde Bal.
in.l.ſi ſpõſus.§.
circa venditionẽ
ff.de dona. inter
virũ.ꝛ vx. Quid
ſi maritꝰ cõfitet̃
ſe mutuo ab eiꝰ
vxore habuiſſe
aio donãdi certã
pecunie ſummaʒ
ꝛ poſt mortẽ viri
vxor repetat an
poſſit dic ꝙ ꝑ di=
ctũ.§.circa vẽdi=
tioneʒ ꝛ maxime
ſi cõſtaret vxorẽ
cõſtãte matrimo
nio nulla bona
preter dotem ha
buiſſe aut aľs cũ
alio viro priꝰ ma
trimoniũ nõ con
traxiſſe ex q̃ forte
non habuiſſet vľ
lucrata fuiſſet in
re vel iniuria vl=
tra dotem aliq̃d
aľs autem ſecus
eſſet preſumen=
dũ ꝙ ex dictis bo
nis mutuaſſet vi=
ro:niſi eſſent ali=
que cõiecture:ſqꝛ
nimis fuiſſet eiꝰ
amore baccatꝰ:
vt inſti.de ſucceſ
ſio.ſubla.in fi.vľ
blanditijs ꝛ ſua=
ſionibus mulie=
ris ad id facien=
dũ inductꝰ: vt.l.
fi.cũ ibi not.C.ſi
q̃s aliquẽ teſta.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

prohibu. vide Bald. in l. hac edicta li. in fine ꝑinci. C. de ſecundis nuptijs in lectura antiqui.

a ¶ Adde Barto. in d. l. cõtra. qui ſeqtur Dy. hic. ꝛ Bald. vbi. ſ. ꝛ vide hic philip. fr. col. j. ꝛ Abb. ſicu. in conſi. j. col. iij. vltimo adduco pulchrũ motiuũ. libr. j. qđ elicit ex dictis Cyñ. in l. non dubiũ. C. de le. ꝛ Bal. in l. ſcire. de excuſatio. tuto. et in l. ſi qs ſeruo. C. de furt. ꝛ tale ꝙ nõ ſoluꝫ debem⁹ recedere a verbis legis et ſeruare mentem vbi mens eſt expreſſa: ſed etiam vbi mẽs ſeu ratio nõ eſt in lege expreſſa dũmõ illam rõ pꝛefinita ſit naturalis et naturaliter et cõiter poſſit ꝓbari per ſimile. ꝑ quã rõnẽ etiam ſi lex eſſet cõtrarium imaginari poteſt: vt not. in d. lege ſcire. §. ſufficit. de excuſa. tuto. dicit ibi tex. ex naturali inſtitutione ꝛ lati⁹ vide in dicto conſilio. per abb. Et ꝙ idem ſit mens et ratio legis vide Barto. in l. cum mulier. et ibi modo. ff. ſoluto matrimo. ꝛ Alexã. in l. ſororẽ. colũ. j. C. de his q. vt indig. Bald. cõſilio. cccxcix. colum. ij. lib. j. et in l. gallus. §. nunc de leg. in fine. ff. de libe. ꝛ poſthu. vnde dicit Bal. in l. quãuis. ff. de fideicom. per illum tex. ꝙ vbi vna ratio reddi poteſt illa habetur ꝓ expreſſa. ꝛ iſtud voluit abba. in c. fin. de re iudi. et Barto. in l. maximuꝫ. C. de lib. pꝛete. ꝛ Abb. in c. ſecundo requiris de appel. ꝛ Alexan. conſil. lij. col. iiij. ver. v. plus volumi. iiij. et An. barba. in repet. rubꝛice de fide inſtrumentorum colũ. ix. et ſequẽ. Et quando lex ex idẽtitate rationis poſſit extendi pulchꝛe Ludo. roma. in repeti. auẽ. ſimiliter. col. xxij. cũ ſequenti. C. ad. l. falci. Jam ad laudẽ dei et genitricis ſue clementiſſime virginis Marie ac diui clericorum patroni et patrini mei Nicolai ad finẽ optatum peruenimus. Et quicquid erroris in his lucubrationibus noſtris inueniatur imbecillitati mee ignoſcatur triceſimum et primum annum hoc menſe Maij compleui per longeuam enim etatem hominis iuris plenam notitiam vix aſſequi poſſumus.

dantur niſi ad eum caſuꝫ ad queꝫ extendatur ratio. ff. de iure patro. l. adigere. §. quãuis de re milita. l. milites circa princip. ꝛ videtur ꝙ vbicunqꝫ conſtat de rõne legis ſeu de mente verbis contraria licet offendere verba mentem ſeruãdo[a] ff. qui pet. tuto. l. credendum circa principi. d. l. ſcire opoꝛtet. §. aliud ꝛ ita credendum eſt intellexiſſe doctoꝛes cum effectus verboꝛum ſemper trahantur ad limitationem rationis ꝛ non econtra. ff. de legatis ſecundo. l. cum pater. §. dulciſſim⁹ ꝛ de legatis tertio. l. nomen. §. vltimo. Dynus.

¶ Explicit celebris ꝛ ſolemnis tractatus de regulis iuris a famoſiſſimo iuris. U. monarcha domino dyno de muxello editus: vna cũ additionibus ꝛ repertoꝛio magiſtri Nicolai boerij vtriuſqꝫ iuris liceñ. de Montepeſſulanum oriundi. ꝛ nunc curie. Metropolitane ꝛ pꝛimitialis Bituriceñ. aduocati Nũc vero dñi noſtri xpianiſſimi francoꝛum pꝛincipis in ſuo ſacro conſiſtoꝛio oꝛdinarij conſiliarij.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

¶Acceſſorium. fol.xcj.
Actus legitimi. fo.xcviij.
¶Beneficium. fo.vij.
Bonafides. folio.cxxiiij.
¶Certum eſt. fo.cxxvij.
Contra eum. fo.cv.
Contractus. foli.cxxv.
Cui licet. fo.c.
Cum non ſtat. fo.cxiij.
Cum quid. fo.cxxv.
Cum quid prohibetur. lxxxviij.
Cum quis. fol.xlv.
Cum ſint. fo.xxxix.
¶Damnum. fo.cxxvj.
Decet. fo.xlvij.
Delictum. fo.cxx.
Dolo facit. fol.cvij.
¶Ea que. folio.lxxij.
Eum qui certus. fo.lxxviij.
Ex eo. lxxxviij.
Exceptionem. fo.cxj.
¶Fruſtra. folio.cxx.
Factum legitime. fo.cxviij.
¶Generi. fol.lxxxj.
¶Imputari. folio.lxxxix.
In alternatiuis. fo.cxv.
In argumentum.fo fo.xxj.
Ignorantia. fo.xlij.
Indultum. folio.xlviij.
Infamibus. folio.cxxvj.
In generali. folio.cxxiij.
In iudicijs. folio.xlj.
In malis. fol.cxv.
In obſcuris. folio.lxxv.
In pari cauſa. folio.cxij.
In penis. fol.xcvij.
In re communi. folio.ciiij.
Inſpicimus. folio.xcij.
In toto. fo.cxxiij.
Is qui tacet. folio.xcij.
Is qui in ius. folio.xciij.
¶Locupletari. folio.xcvj.
¶Mora. fo.lxvij.
Mutare. fol.lxxx.
¶Nemo poteſt ad. fo.xxix.
Nemo poteſt plus. fol.cxxij.
Non debet. fo.lxiiij.
Non eſt in mora. fo.cvij.
Non eſt in obligatorium. fo.cvj.
Non eſt ſine. fo.iiij.
Non firmatur. fol.lj.
Non licet. folio.lxxix.
Non preſtat. folio.xcix.
Nullus ex conſilio. fol.cx.
Nullus pluribus. fol.liiij.
¶Odia ſunt reſtringēda. fo.xlvj.
¶Pactum. folio.cxvij.
Peccati. fol.xxix.
Peccatum. fo.xxvij.
Pluralis. lxxxix.
Poſſeſſor. fol.xv.
Poteſt quis. folio.cxv.
Plus ſemper. folio.lxxxiij.
Preſumitur. folio.xcv.
Priuilegium. folio.xxxj.
Pro poſſeſſore. fol.lxxxiiij.
¶Que a iure. folio.lxxiij.
Que contra ius. folio.cxj.
Qui ad agendum. fo.cxvj.
Qui contra iura. fo.cxxiiij.
Qui per alium. fo.cxvij.
Qui prior. fol.ciij.
Qui ſentit. folio.cj.
Qui tacet. folio.xcj.
Quod alicui. folio.cxix.
Quod alicui non licet. fo.cxiiij.
Quod ob gratiam. fo.cviij.
Quod omnes. lolio.lxxv.
Quod quis. folio.lxvj.
Quod ſemel. folio.lx.
¶Ratihabitionem. fol.xxxvj.
Rationi. fo.cxij.
Ratum. fo.xxxiiij.
¶Scienti. fo.lxxij.
Semel deo. folio.xcix.
Semel malus. folio.xxxij.
Sine culpa. folio.lxv.
Sine poſſeſſione. fol.xxij.
¶Utile per inutile. fol.lxxxvij.

¶Finis.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

¶ Sequuntur nonnulla conſilia. prefati magiſtri Nicolai Boerij.

¶ Conſilium primum.

AN filij duorum aut triuz fratrũ inter ſe ſuccedẽtes defuncto eorum patruo ab inteſtato in ſtirpes vel in capita ſuccedant et dicendũ eſt ꝙ in ſtirpes ⁊ nõ in capita vt tenet glo. quã ibi ſequũtur. Cy. Bart. ⁊ ang. in aũt. ceſſante. C. de leg. heredi. ⁊ Bar. in cõſi. clxxiij. inci. ſup hereditate dñe no. ⁊ gloſſ. Bar. ⁊ Ang. in. l. j. §. fi. ff. ſi pars hereditatis peta. ⁊ Bal. in §. hoc. inſti. de leg. agna. ſucceſ. lz gl. ibi teneat ꝯ̃riũ qua ibi chriſtofo. porc⁹ ⁊ Joã. fab. reprobãt tenẽdo pmã opi. ⁊ tz idẽ. Joã. fab. in §. fin. de here. q̃ ab inteſta. deferunt. ⁊ gl. Bar. ⁊ Ang. in aũt. de here. q̃ ab inteſt. deferũt §. reliquũ ⁊ Bal. in ꝯſi. cccxcvij. in ij. q. vol. j. ⁊ cardi. Alexã. in. c. j. §. ⁊ qz col. vj. q̃ feudũ dare poſ. ⁊ Bald. in. c. j. in pñ. de ſucceſ. feudi. ⁊ in. c. j. de gra. ſuccedẽdi. in feu. ⁊ in. c. j. de natu. ſucceſ. feud. ⁊ ibi and. vulgo. barbatia. ꝯſi. in addi. ⁊ ample. bar. ⁊ ibi Ale. in additio. in. l. poſt ꝯſanguineos. §. agnati. ff. de ſuis. ⁊ leg. heredi. ⁊ idẽ tz Alex. in cõſi. xxix. in pñ. vol. v. ⁊ Dy. in trac. ſuo. de ſucce. ab inteſt. colũ. iiij. math. de mathe. in ſuo eleganti tract. de ſuc. ab inteſt. l. iij. pñ. arg. tit. ver. ij. dubitatur. ⁊ verſi. qñ ſuccedunt. ⁊ ibi dicit hãc eſſe cõem opi. ⁊ idẽ ibi Ludo. bolo. in addi. dicẽs ita cõſuluiſſe et ꝙ Bal. ⁊ Saly. in. d. l. ante. ceſſante tenentes cõtrariuz ꝙ ſuccedant in capita ſequẽdo opi. azo. non bene reſpõ. ad motiuũ docto. ꝯ̃. cũ gloſ. tenẽtiũ. ⁊ opi. gl. in auẽ. ceſſante tz ſignorel. de homede. in cõſil. xij. qd incipit in caſu ⁊ in cõſi. xciiij. incipi. factũ ſic proponitur. ⁊ cardi. in cle. ij. de iure patro. ⁊ licet Ange. are. iij. §. cum filius col. penul. inſtitu. de here. ſiue ab inteſta. videaẽ ſequi Bal. tamẽ finaliter dicit ꝙ vbi caſus de facto occurret nõ diſcederet ab opi. glo. Bar. ſequaciũ ⁊ per huius deciſione eſt text. in. d. §. reliquũ in ꝟſi. ſivero neqz fratres ⁊c. vbi quando non ſuperſunt fratres neqz filij fratrũ alij agnati ⁊ cognati ſuccedũt in capita. Ergo fratrum filij ſuccedunt in ſtirpes. naz certũ de fratribus ⁊ idẽ de nepotibus ſuccedentibus cũ patruis. Uirgo idem dicendum quando ſuccedunt etiam ſoli filij fratrum. vt admittantur in ſtirpes ⁊ eo maxime cũ quilibet repreſentet perſonã patris ſui ⁊ idẽ tz Jo. and. ⁊ Bald. in addi. ſpec. ti. de ſucceſ. ab inteſta. ⁊ etiam habet locum in feudis quãdo fratrum filij inter ſe ſuccedũt ⁊ ſuccedãt in ſtirpes ſcd̃m doc. ſupra alleg. Et idẽ eſt ſi filij fratrũ ſuccedant ex teſtamẽto voca. arg. §. ⁊ ſi ex diſparib⁹. inſti. de vulga. ſubſti. ꝓ quo facit tex. in. l. cũ ita legaẽ §. in fideicõmiſſo. iũcta ſua gloſ. ⁊ ibi do. ff. de leg. ij. ⁊ tenet Jo. de imol. in. l. interdũ in pñ. ff. de here. inſti. ⁊ Ale. in ꝯſi. lv. volu. ij. multũ ample qz teſtator vr̃ velle id ꝙ lex diſpõit ⁊ ſuccedentes habere ſcd̃m ordinẽ legis ſi verba nõ refragantur. vt. l. gallus. §. j. cũ ibi. no. ff. de libe. ⁊ poſtu. ⁊ no. Bart. in. l. heredes mei. §. cum ita circa fi. j. col. ff. ad trebel. et Bald. in. l. principalib⁹. col. xviij. C. de impub. ⁊ alijs ſubſtitu. ⁊ ita cenſeo alterius rectius ſentientis conſilio ſemper ſaluo Boerij.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Conſilium ſecundum.

Aqlina du molin domicella vidua defuncti Joannis pichõnet grenetarij biturigũ ſe tenuit cũ vnica cõi eius et dicti defũcti impubere filia in bonis oibus cõem contingit ꝙ durante dicta cõitate dicta vidua mater acqſiuit aliqua de bonis ſuis proprijs ⁊ noie ſuo nec nõ plura debita facta per dictũ defunctũ pſoluit verũ ꝙ predictus defunctus aliquos redditus ⁊ here ditaria cũ pacto de retrouendẽdo emerat ⁊ acquiſierat mõ dicta filia deceſſit nullis ex corpore ſuo ꝓcreatis liberis querit̃ de tribus. Primo an acqſita per ipaz matrẽ ſuo noie ꝓprio de ei⁹ pecunijs ſint eiuſdem in totũ vel in pte dicendũ eſt. ꝙ ſint ipſius in totũ vt. l. ticiũ vel meuiuz. §. altero. ⁊ q̃ no. ibi Bart. ⁊ bald. ff. de adminiſtr. tut. ⁊ tenet bal. in ↄſi. cclxxv. incip. In iſta materia volu. ij. niſi aliq̃ filie vel cõem pecuniam habuiſſet: qꝛ tũc tenet̃. ad intereſſe cũ in emptionẽ prediorũ ⁊ reditũ inquit bal. cõuertere debuit ⁊ ita diligens eſſe in facto cõitatis debuit ſicut in proprijs ⁊ ſi habuit bonum forũ ꝑ ſeipſa debuerat idez ꝓcurare de filia ſeu cõitate cuius pecuniã habebat hec eſt bona fides vt diligẽtiã faciat alteri ⁊ cõmodũ ꝙ ſibi fieri vult vñ acqſita eſſent cõicãda maxime q̃ ad reſtitutionem medietatis p̃cij acqſitorũ cũ filia eſſet impubes cui⁹ dicta mr̃ adminiſtrationem ⁊ tutelam habebat. vt. l. curator. C. arbi. tutel. et. l. ij. C. qñ ex facto tuto. ⁊ tenet. Cy. bar. bald. ⁊ ſal. in. l. ſi patruus. C. cõia vtriuſqꝫ iud. ⁊. l. j. et. l. multũ in pri. ⁊. l. pe. ⁊ ibi. d. C. ſi qs alteri vel ſibi. ⁊ tenet ale. in cõſi. xxxvij. li. v. ⁊. l. ſi ex ea pecunia ⁊. l. ſi proponis: ⁊ ibi bal. C. d rei vẽ. ⁊ ang. in cõſ. cclxxxv. Sꝫ in caſu nr̃o p̃fata mr̃ nullas habebat cões pecunias. ſed eaſdẽ cã acqſitionis p̃dicte fiende a patruo dicte ſue filie mutuo cũ decenti pignore accepit etiã maiores ad alia in ipa cõitate peragẽda: vt. j. dicet̃ in ſcd̃o dubio. de q̃bus adhuc tenet̃ alteri a q̃ pro ſatiſfaciẽdo dicto patruo ſimilem mutuã accepit pecuniã eadem pignora obligando igit̃ nihil iuris haberet dicta filia ſi viueret q̃ nec ei⁹ heredes: vt volũt iura ⁊ doct. ſ. alleg. ſꝫ vbi nõ cõſtaret ipaz matrẽ pecuniã muto accepiſſe non põt ex aduerſo allegari vel obijci ꝙ dicta pecunia qua p̃dicta fuere acqſita noie ꝓprio ꝑ dictã matrẽ fuit cõis: niſi exp̃ſſe ꝓbet̃ ꝑ hr̃des filie. qꝛ p̃ſumũtur acqſita: ex ꝓpria pecunia emẽtis ⁊ nõ ex cõi: vt. l. ſi defunct⁹. C. arbi. tutel. ⁊ no. bar. in. d. l. ſi patruus. ⁊ bal. ⁊ ſal. i. d. l. pe. C. ſiquis alteri vel ſibi. ⁊ dy. i regu. ratũ in fi. ⁊ q̃ ibi dixi. Et p̃cipue ptꝫ cum redditus bonorũ cõiũ dictaruz matris ⁊ fili⁹ pri⁹ nõ ſufficiebãt ad victum ipſarum ſ̃m neceſſitates cões ꝙ eſt maxima p̃ſumptio vt tenet. Alex. i dicto conſi. cxxxvij. ⁊ Lud. bolo. in ſuis primis interp̃. in. d. l. multum in p̃n. Quo ad ſcd̃m dubium an heredes dicte filie teneãtur pro parte dimidia debitorũ cõiũ ꝑ ipſam matrẽ ſolutorũ. Et etiã adhuc ſoluendorũ dicendũ eſt ꝙ heredes dicte filie tenẽtur ꝑ pte dictã defunctam filiã cui ſucceſſerunt cõtingente ſoluere idem matri debita cõia per eandem ſoluta ſi debite ⁊ legitime oſtẽdat illa de bonis ſuis alijs q̃ ex redditibus bonoꝝ parapharnaliũ qꝛ ipſos ex conſuetudine tenet̃

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

cōicare ·lȝ de iure. ſecus vt volunt doct. in. d. l. ſi patruus. ꝛ ꝓ hac deciſiōe eſt tex. in. l. oēs es alienū ꝛ. l. iure ſocietatis ꝛ vtrobiqꝫ per bal. ff. ꝓ ſocio. ꝛ idem tenet Bal. in. d. l. ſi patruus. colū. iij. verſi. ꝛ not. ꝙ materia ꝛ Bald. in tract. ſuo de duobus. frat. ꝛ ſpe. tit. de iudi. §. ſequit. verſi. q̄d duo. Et precipue cum dicta debita eſſent ſi neceſſaria fauorabilia. qꝛ ꝓ obſeqs ꝛ funeralibus ac medicamentis dicti defuncti patris filie pro quibus ſoluendis dicta mater mutuo accepit ſummam. lxiij. librarū turoñ. a dicto patruo. ſȝ quo ad alia debita veluti medicamētorū factorū p dictam matrē ꝓ dicta defuncta eius filia tenentur heres eiuſdem defuncte filie abſqꝫ dubio integraliter ꝑſoluere eidem matri ſi illa ſoluerit cuȝ ſtatim dicta filia mortua ipſa mr̄ mobilia lucret oīa rōne dicte conſuetudinis franca ꝛ libera abſolutiōe debitoꝝ niſi in ſubſidiū. Igitur qꝛ aīo donādi illa nō ſoluit: ſȝ expſſe ꝓ ipſius filie funeralibus heredibus eiuſdē pecūias petierit. ꝛ ſic nō pōt habere locū. l. ne ſennius. cū ibi in. per Bar. ꝛ bal. ff. de neg. geſt. ꝛ. l. alimenta. C. e. ti.

Uenio ad tertiū an p̄fata mater q̄ ſolū in vim p̄fate conſuetudinis iā dicte ſue filie ſuccedit in oīb⁹ mobilibus ſuccedat etiam in redditibus cōībus q̄ ſunt cū facultate recobrij ſine pacto de retrouēdēdo p dictaȝ filiā ꝓ ſua pte relictis an vero heredes dicte filie cui ſucceſſerūt in hereditagijs ꝛ bonis immobilib⁹. Et dicēdū eſt ꝙ p̄fata mater ſuccedit in pte dictorum redditū dicte ſue defuncte filie ſpectā cum aliam portionē iure cōionis ſeu ſocietatis p eādē electe ipſa habeat qꝛ reddit⁹ annui nō perpetui: ſȝ ad modicum tp̄s duraturi: vt pote ad q̄tuoꝛ aut quinqꝫ ānos vſqꝫ cōputātur: ꝛ connumerant inter bona mobilia: vt decidit Bald. in. l. hac edictali. §. hijs illud col. ij. ver. annoꝝ. C. de ſecū. nup. ꝓ quo. allegat. tex. i. l. ſi. ff. q̄rū bono. vbi interdictū qd dat ad imobilia nō dat ad p̄dictos ſupra reddit⁹ tali modico tp̄e finituros. ꝛ idē tenet in. l. ſi certis anis. in fin. C. de pac. ꝛ fe. de ſenis in cōſi. xxij. alˢ cxxij. ꝛ Bal. in. c. j. §. j. verſic. q̄rit dñs fede. de cog. feu. ꝛ Alex. in addi. ad Bart. l. monumētum. ff. de verb. ꝛ car. Alex. i. d. c. j. §. j. col. ij. verſi. in annuis preſtationibus ꝛc. de cog. feu. ſecus eſſet ſi eſſent ꝑpetui ꝛ ita intelligit cle. exiui de paradiſo. §. cūqꝫ annui redditus. de verbo ſignif. ꝛ q̄ ibi no Bal. in. l. iubemus la grāde. ꝛ iāt ingreſſi. ꝛ in. l. priuilegia. C. de ſacroſan. eccle. ꝛ p̄dictā deciſioneȝ tenet pulchre Ale. imo. in. l. ſciēdū. in p̄n. col. iij. verſi. extra. gl. q̄rit hic. ff. q̄ ſatiſdare cogūtur. ꝓ q̄ allega. tex. in cle. prima de reb⁹ eccleſie nō alie. verſi. verū. premiſſa bd locatione: vel etiaȝ redditnū aut fructuū venditiones ad tp̄s modicū faciēdas ꝛc. Ergo in dictis redditibus et alijs bonis reddētiuis qn̄ reddēti fuerit nihil pretēdere poſſunt heredes dicte filie nec dicti defuncti: lȝ interi q̄uſqꝫ fuerint reddēti debeāt dictis redditibus vna cū dicta vidua q̄libet ꝓ media pte. ſ. dicta vidua ꝓ media pte. ꝛ oēs heredes pro alia dimidia vti et frui. Et iſtud dicunt Cyñ. Bald. alex. ꝛ phil. corneus in l. ea demū. C. de colla. ꝙ ſi ex cōſuetudine ꝓximioꝛ poſſit retrahere rē alienatā oblato p̄cio. de q̄ in. c. conſtitutus. de in integ. reſtit. q̄ eſt hic biturū. j. xiij. dies ꝙ dictū p̄ciū connumerat inter bona mobilia ꝛ eiſq̄ bona mobilia lucrari dȝ illud habere dȝ. Et optime faciūt ea q̄ no. bal.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Ange. peruſini fratres. in. l. cetera §. lz ſi parauerit. ff. de leg. j. ꝙ ſi cõſuetudo eſt ꝙ mortua vxore mobilia ſpectat ad virũ: ⁊ immobilia ad heredes vxoꝛi: ⁊ aliq̃ pecunia vxoꝛis erat parata ⁊ deputata ad emptionẽ ꝑdioꝝ nihilominus debebit marito q: deſtinatio nõ attendit nec habet ꝑ facto. ⁊ ita etiã trãſeũt ibi. Jo. ⁊ imo. ra. ha. ⁊ Alex. ꝑ illũ tex. ⁊ Fel. ſandeus in ca. cũ adeo col. iij. de reſcrip. ⁊ Ange. de claua. i ſua ſumma. v. alienatio. §. vj. volẽtes. ⁊ alberi de roza. in. ij. pte ſtatu. q. ccv. i pn. ꝙ ſi dicta pecunia nõ ſolũ eẽt parata ſz etiã ꝑ fecto in manib⁹ alicui⁹ depoſita ꝑ emptiõe ꝑdioꝛũ ꝙ ſit mobilis non obſtañ. l. iij. §. q̃d ergo. ff. de ꝯ. iud. tute. ad quã rñ. notabiliter doc. s. alleg. vt in caſu noſtro vult ꝯſuetudo biturica. ꝙ mortuo filio vl' filia ſine liberis pr̃ vel mater ſupſtes ſuccedat in bonis mobilib⁹ ſolũ q̃ nõ eſt iuri ꝯſona cũ deberet oꝛdie turbato in oib⁹ ſuccedere bonis: vt autẽ. defunctio. C. ad tertul. Et in ſuccurſum eſt patri vel matri et filia amiſſa ſolatij loco ſuccederet ne ⁊ filie amiſſe ⁊ ſucceſſiõis ꝑuatione ſentiret: vt. l. iure ſuccurſum eſt. ff. de iure do. igr̃ dicta pecunia dictoꝝ reddituũ q̃ nõ ſunt ꝑpetui. ſed ad modicũ tp̃s. vt ſupra eſt dictũ. duraturi erat ſolũ ⁊ cẽſet mobilis parata ⁊ deſtiata ad emptionẽ reddituũ ꝑpetuoꝛũ. ⁊ foꝛte dici põt quoddã mutuũ paliatũ ſi precĩu nõ eſſet iuſtũ. vt no. doc. in. l. ij. C. de pac. iter emp. maxie ꝑ albe. d roza. ⁊. c. ad noſtrã. d emp. ⁊ vẽdi. ⁊. c. illo. vos d pig. ⁊ vtrobiqz. ꝑ ab. ſiccu. ⁊ cũ ſiccu. an. bar. ⁊ ample per Cepolã. in ſuo eleg. tract. d empt. ⁊ vẽ. ⁊ de pac. de retrouẽdendo ſimulatis. tñ dicta pacta d retrouẽ. ſunt hodie approbata ⁊ licita per extraua. martini quinti incip. regimini et etiam per aliam extra. caliɾti tertij. etiã incipi. regimini. in titulo. de emp. ⁊ vẽ. idcirco non põt verificari nec profecto haberi ꝑ facto ſaltẽ incõmutabiliter quo ad vẽditoꝛẽ cum habeat facultatem redimẽdi dictos redditus. vñ dicũt. Bar. ⁊ Alex. in. d. §. ſi parauerit ꝙ vbi eſt opus valde remotũ ab eo ad qđ erat deſtinata res talis deſtinatio nihil operatur. Et rõ iuriſcõſulti. in. d. §. ſi parauerit volẽtes nõ poſſe legari res affixas edibus. ſz bene res deſtinatas ad illud q: res affixe edibus ſunt ibi incõmutabiliter ⁊ perpetuo quod non eſt ſic in reb⁹ deſtinatis. Igitur idez eſt in redditibus quãdocunqz per venditoꝛes infra tp̃s qđ habet redimendi fuerint reddẽdi. Et ꝑ predicta ⁊ notata i. d. §. ſi parauerit. dico ꝙ dicta vidua que lucratur mobilia nõ põt ſedilia cum claui domui affixa. nec feneſtras nec vltra feneſtrarũ amouere nec illa lucratur: q: ſunt ibi ꝑpetua. et no. Dy. in reg. non firmatur ⁊ ibi dixi in addi. ſecus eſſet i alio poſſeſſoꝛe. vt. d. l. domum cum ibi no. per doc. C. de rei vẽ. et. l. in fundo ff. eo. tit. q: talia ſic affixa ſunt ps domus facit. l. q̃ religioſis. cũ. l. ſequenti. ff. de rei vendi. ⁊ text. ⁊ ibi Ang. in autẽ. de nõ alientaz. Et ad noſtrã materiam reuertendo facit vſus ⁊ mod⁹ huius ciuitatis ⁊ patrie biturie ꝙ tales reddit⁹ ⁊ acq̃ ſitiões ſunt mobiles ꝙ attendi dz ſcđm Joã. and. in addi. ſpecu. ti. de fru. et intereſſe. §. ij. Quaobrez dicta cõſuetudo que vult patrem et matrez filio vel filie deſcẽdẽtibus in bonis mobilib⁹ debere ſuccedere vẽdicat ſibi locuz in dictis red-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ditibus ⁊ acquiſitis reddentiuis. Cum etiã hẽat locũ in actionib⁹ ⁊ debitis in quibus ſuccedit pater vel mr̃.licet non ſint ſcd͂m cõmunẽ opinio.bar.et ſequa.in.l.mouẽtiũ. ff.de verb. ſigni.mobilia neq; im-mobilia.ſz tertiũ gen⁹ de per ſe.vt l.a diuo pio.§.in vẽditione.ff.de re iudi.⁊ not.abb.in.c.nulli. col.ij.de reb⁹ eccle.non alie.⁊ ſpe.in.d.titu. de fruc.⁊ intereſſe ad p̃dicta bñ facit.l. ſi q̃s hac.in p̃ncipio. ff.de rei ven.⁊.l.ſi de leg.cõmiſ.⁊.l. cõmiſſorie.C.de pactis. inter emp.et ven. vbi habet̃ ꝙ ſi dictũ ſit a partibus cum pacto.l.cõmiſſorie ꝙ ſi ſoluat̃ p̃cium certa die res ſit inempta.et cõtingit preciũ nõ ſolui die ſtatuta emptor ip̃o iure deſinit eſſe dominus et dñium ipſo iure credit apud vẽditorẽ ⁊ tenet gl.bar.⁊ lu. bolo.in primis interp̃.in.l. ab emptione.ff.de pac.p tex.in.l.j.⁊.ij.C. de pac.inter emptorẽ ⁊ vẽ.Et idez in pacto adiectiõis in diem vt in dictis iurib⁹ ergo idem in pact.de retrouẽdẽdo adiecto in fauorẽ vẽditoris ſicuti pacto.l.cõmiſſorie. vel adiectionis in diẽ dz eſſe eadez rõ ⁊ iuris diſpoſitio.vt.l.illud.ff.ad.l. acquil.⁊.c.inter corporalia: d̃ trãſ. epiſco. Pro q̃ facit:q2 ſi rõ ꝓpter q̃ hoc operant̃ p̃dicta.ſ. trãſferat̃ dñium ip̃o iure abſq; retraditione ꝗ.l.traditiõibus.C.de pactis ⁊.l.ſi ager.ff.de rei vend. eſt illa q̃ reddit bar. ⁊ ange. in.d.l.j.ad fi.ff. de dona.ſcz ꝓpter frequentiã dictoꝝ pactorum ꝓpter q̃ lex ſpecialr̃ eis cõceſſit hoc p̃uilegiũ nõ minus ſtatui dz i hoc pacto de retrouẽdẽdo q̃d fortaſſe videt̃ eſſe ſaltez hodiernis t̃pibus nõ minori frequentia ⁊ vſu q̃ ſit pactuz.l.cõmiſſorie ⁊ adiectionis in diem vt tenet cepol. in.d.ſuo tractatu.in p̃nci ⁊ in fi.et tex.in.d.extrauagã. martini ⁊ calixti.Et pro hoc videt̃ tex.in.l.ſi cũ vẽderet.ff.de pig.actio. vbi creditor cui a debitore res pignori data fuerat debitore nõ ſoluẽte vẽdidit rẽ illã pacto appoſito ꝙ ſi debitor p̃ciũ ẽptori redderet: liceret ipſi debitori rẽ accipere.⁊ tex.ibi dicit ꝙ cũ tali pacto põt debitor precium offerẽs rẽ vẽdicare ⁊ ſic dñiũ in eũ ip̃o iure trãſfert̃.vñ in terminis pau.de ca. ibi dicit ꝙ licet pactũ de retrouẽdẽdo nõ ſit pactũ.l. cõmiſſorie vt no. glo.relata a tex. in.l.ij.C.de pac.inter emp. ⁊ ven. tñ tale pactũ de retrouẽdẽdo.op̃atur:vt redicto p̃cio oĩuz ip̃m vtile trãſferat̃ ⁊ directũ ip̃o iure ſicut p pactũ.l. cõmiſſorie ⁊ abiectiõis in diẽ:vt in iurib⁹.ſ̃.alle.igit̃ ⁊c. Jtez ex tali acq̃ſitiõe facta cũ pacto de retrouẽdẽdo nõ debent̃ laudimia ſeu accordamẽta q2 res nõ tranſit in emptorẽ incõmutabiliter ſicut nec debet̃ ex pacto.l. cõmiſſorie et adiectionis in diẽ: vt tenet petrus iaco.ti.de actionẽ in rez que pro re emphite.q̃ cecidit in commiſ.cõpe. ⁊ deciſio.plamẽti dalphi.q. xlviij. ⁊ guil.de cug. Bald. ⁊ alber. et ibi Jaſ. co.pe.in fi. in.d.l. ab emptiõe ff.de pac.⁊ Jaſ. de may. in.l.fi.co. clxiij. q.xx.⁊. q.xxj.C. de iure emphiteo.q2 pactũ fuit ab initio oppoſitũ reſolutiuũ:vñ fingit̃ nõ cõtractũ ⁊ nullũ ius querit̃ emptori ſm̃ Guiller. ⁊ bald. ibi per text. in dic.l.ij.C.de pactis inter emp.al's deberent̃ duo accordamenta ſine laudimina ex vẽditiõe ⁊ ex reſolutiõe vẽditionis cũ nihil debeat̃: vt tenent oẽs doct.ſ̃.prime alle. ⁊ tz Jaſon in.l. barbarius philippus. ff.de offi.pretoris ⁊ ita mihi videt̃ ſalua correctione. Boerij.

¶ Finis.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

¶ parum enim vtilitatis ⁊ minus delectatiõis id opus habere cenſemus cuius. rerũ primordia facile nõ intimenť ideo ⁊ hoc aureũ opuſculum plurimũ vtilitatis cuꝫ delectatione habere dignoſcatur tabulã omniũ regularũ ſubiũgere optimum eſſe extimaui.

¶ Abſens.

An contra abſentem currat preſcri. vide in litera preſcriptio. fo. xxvj.

¶ Actor.

Si actor probauit in tentioneꝫ ſuaꝫ plene ⁊ reus ſemiplene cui deferẽdũ eſt iuramẽtũ vide in lr̃a reꝰ ⁊ in addi.i regula cũ ſint.fo.xxxix.

¶ Actio.

An plures actiones poſſint cumulari:que ſint. vide in litera cumulatio. fo.lvij.

Actione vna conuentus cum poſſet pluribus conueniri debeat ab alijs prius abſolui antequam cõdẽnetur. vide in regula nullus in addi. fo.lvj.

Actio vtilis ⁊ directa nõ differũt i ſubſtãtia.dy.i regula ꝓ poſſeſſore ⁊ ibi in addi.iij. fo.lxxxiiij.

Actio directa trãſeat ab emporeꝫ vel ſoluẽtẽ eſtimationẽ ſine ceſſione.dy.ibidem ſupra. fo.lxxxvj.

Quid de actione vtili:⁊ in quibus caſibus tranſit vtilis ſine ceſſione. dyn.ibidem. fo. lxxxvj.

Actio.l.aquilie ad quid detur. vide infra in litera aquilia.

Ex cõtractu vel teſtõ cõtra ius facto oriatur actio ciuilis vel naturalis. vide in lite. impoſibilitas.

¶ Acceſſorium.

Acceſſoriuꝫ an ⁊ quãdo ſequatꝛ naturam ſui principalis. dy.in regula acceſſorium ⁊ ibi in addi. fo.xcj.

Et an ſublato principali tollatur acceſſorium.ibidem in addi.

Acceſſorium non poteſt trahere ad ſe principale niſi exprimatur. ibidem in additio.

¶ Acquiſitio.

Acquiſita per clericũ vxorem tutorẽ ⁊ officialem preſumanť acquiſita de bonis eccľe mariti pupilli: vel ex officio dynus in rľa ratum. in fine.⁊ ibi in addi. fo.xxvj.

Quid in vidua ⁊ concubina. ibidẽ in additio.

An acquiſita per vnuꝫ ex ſocijs durante cõmunitate ſint ſua vel non vide in conſilio primo. fo.cxxx.

¶ Accuſator ⁊ accuſatus.

Qñ accuſatus poſſit ſuũ accuſatorem accuſare dyn. ⁊ ibi in addit. pe.in regľa in pari cauſa. fo. cxiij.

¶ Aquilia.

Actio legis aquilie ad q̃d deť.dy. i rľa mora.℣.oppoſitũ. fo.lxix.

¶ Actus.

Actꝰ poſſũt eſſe cã imediata pene ⁊ p̃mij dy.ibi.⁊ in addi. vltima in regula q̃d ob gratiã. fo.cx.

Actꝰ legitimi qui dicanť.dy.in rľa actus.⁊ ibi in addi.j. fo. xcviij.

Actꝰ eſt vocabuluꝫ gñale ⁊ reſtringere videť ꝑ ſeq̃ntia.ibidẽ in add.

Ubi actꝰ põt trahi ad duo diuerſa magis intuemur q̃d prodeſt q̃ꝫ quod nocet.ibidem in addi.

Actꝰ qui nõ põt fieri pure nec ſub conditione poſſit fieri ſub duabꝰ conditionibus.ibidem in addi.

An electio:an poſtulatio:an datio tutoris poſſit fieri ſub conditione. dy.ibidem. fo. xcviij.

An emãcipatio poſſit fieri ſub cõditione.dy.ibidem ⁊ in addi.

An additio hereditatis: an auctoritas tutoris dy.ibidem.⁊ in addi.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Sz an emptio. an locatio: an ſocie
tas poſſit fieri ſub cōditiōe. dy. ibi.
An inſtitutio heredis poſſit fieri i
diem incertum: vel certū videlicet
vſq ad paſcha vel ſub cōditione.
dy. ibidem ⁊ in addi. fo. xcviij.

¶ Aduocatus.

Aduocatus habet priuilegium ne
cōueniatur: niſi inq̄tuz facere pōt
vide in regula priuilegiuz in addi
tione prima. fo. xxxj.
Aduocatus non poteſt allegare
iuris ignorantiam. ibidē in addi.
Aduocatus male conſuetudo ex
imperitia teneat. vide in r'la non ſi
ne culpa in p̄ma addi. fo. liij.

¶ Adulterium.

An liceat patri vel marito occide
re adulterium dy. et in additio. j.
in regula cui licet. fo. c.
Grauis eſt in mente viri adulte-
riū vxoris ꝙ homicidū filij. ibidē
in addi. prima.
An pater ꝑpter adulterium filie
priuetur dote data ipſi filie. vide
in regula non debet in vltima. ad-
ditione. fo. lxv.
Quid ſi mulier commitens adul-
terium habeat liberos primi ma-
trimonij an dos applicetur ſecun
do viro ibidem in additio.

¶ Affectus.

Affectꝰ ſine effectu puniatur. dy.
in regula peccati: in aditione vlti
ma. fo. xxix.
Quid in ſtatutis an verificent ex
ſolo affectu ſine effectu. ibi. i addi.
Qua pena puniat fur repertus in
domo animo furandi non tamen
adhuc ꝓceſſit ad actū ibidē i add.
An effectus in ciuilibus ſicut in cri
minalibus puniat. ibidē in addi.

¶ Alimenta.

An alimentatio liberorum et pa-
rentum ſit de iure naturali. vi. in
littera educatio.
Onus an videatur adiectū in du-
bio fauore legatarijs ſpecialiter i
legato alimentorum. dyn. in regu
la imputari. ⁊ ibidem. in additio-
ne ſecunda. fo. xc.
Quid ſi vxor propter verberatio-
nē a domo viri aufugit vl' ſua cul-
pa recedit an debeat alij viro ibi.
An alimēta vxori relicta poſſint
peti extra domū heredis. ibidē i ad.
Quid in filio qui debet alia patre
et vult habitare ſeorſum ibidem
in addi.
Quid de alimentis relictis ſcho-
lari ibidem. in addi.
Doctor diues teneatur alere ſcho
lares pauperes. ibidez in additio
ne. in fine.

¶ Alienatio.

Alienatio rei eccleſie vel minoris
nō ſeruata ſolēnitate ſit ipſo iure
nulla. dy. in regula que contra ius
⁊ ibidem in addi. j. fo. cxj.

¶ Alternatiua.

In alternatiuis cuius ſit elec. dy.
i r'la i alternatiuis. in add. fo. cxvj.
Quid in cōtractibꝰ ⁊ legatis. dy.
ibidē. ⁊ in. j. addi. fo. eodē.
An quādo ad veritatē alternati-
ue. ſufficiat vnā partē eſſe veram.
dy. ibidē. ⁊ in addi. ij. fo. eodē.
An ⁊ quomodo. differūt cōiūcta a
diſiūcta vel ſoluta dyn. ibidem et
in addi. vltima. fo. eodez.

¶ Appellatio.

Apellatio vnius an proſit alteri.
dy. in r'la ratihabitionē vltia. q. et
ibidem in addi. fo. xxxix.
An qui obtinet i cauſa appelatio-
nis licet in cā principali ſuccubue-
rit debeat obtinere in oibꝰ expeſ.
vide in regula cū quis ſuccedit in
addi. ſecunda. fo. xlv.
Quid ſi p̄ro parte obtineat appel-
lās ⁊ ꝓ parte non ibidem in addi.
Tempus decē dierū datū ad ap-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

pellandũ poſſit per iudicem minui.
Dy.ꝛ ibidem in addit. in regula in
dultum.in.ij.q. fo.xlviij.

¶Argumentatio.

Qñ ſit bona argumẽtatio de con=
tractibus ad vltias volũtates. dy.
ꝛ ibidem in additio.in regula qđ
ſemel placuit. fo.lxij.
Jn quibus ſit argumẽtatio. ibidez
in addi.remiſſiue.

¶Arrẽtatoꝛ ſiue accẽſatari⁹.

Arrẽtatoꝛ ſiue accẽſatarius benefi
cij poſſit p̃ſentare bñficiuz. vide in
regula bñficium.ꝛ idẽ in addi. ſup
verbo vocante. fo.x.

¶Arbiter.

Qñ poſſit arbiter ledere compro=
mittens ꝛ de iure vnius alteri dare
ꝛ quomodo intelligatur.vide regu
lã ſcieti.in addi.vlti. fo.lxxiij.

¶Azo.

De azo.vide in fine prohemij.fo=
lio.vij.

¶Bar.

Reprehẽdit bar.in materia preſcri
ptionis volẽdo ꝙ iura ciuilia non
ſint correcta a iure canonico:vbi p̃=
ſcriptio cauſatur ex negligẽtia al=
terius ſine aliqua poſſeſſione p̃ſcri
bentis.vide in regula poſſeſſoꝛ.in
prima oppoſi.ꝛ in addi. fo.xvj.
De alia reprehẽſione Bar.vide in
regula nõ eſt ſine culpa.in vlt.ad
ditio. fo.liiij

¶Beneficium.

Beneficiũ principis ſit latiſſime
interp̃tãdũ: ꝛ qũo intelligat̃ .dy.ꝛ
ibidẽ.in addi.ij.in regula que a iu=
re cõi exoꝛbitant. fo.lxxv.
Que ſunt bñficia a iure cõceſſa.dy.
in regula indultũ fo.xlv. ꝛ quaſi ꝑ
totã literã expoſitionis. fo.xlviij.

¶Beneficiũ eccleſiaſticũ.

Beneficium non poteſt ſine canoni
ca inſtitutione obtineri.in regula
beneficium. fo.vij.
An appellatiõe beneficij omne be
neficium comprehendatur.ibidem
in addi.ij.in prin.
Qũo cognoſcatur bñficium ecclia=
ſtiacum.ibidem in addi.
Appellatione beneficij veniat pen
ſio.ibidem.in addi.
Quid eſt beneficium.ibidem in ad
ditio.
Licet beneficium ſine legitimo ti=
tulo nõ poſſit haberi:tñ ꝑpter con
tumaciã abſentis actoꝛ miſſus in
poſſeſſionẽ:ꝛ ſcđo decreto acquirit
poſſeſſionẽ ꝛ põt bñficiũ ꝑſcribere
ibidem in additio.
Quid ſi poſſedit beneficiũ per triẽ=
niũ habẽt coloꝛatuz titulum poſſit
inquietari.ibidem in addi.eadem.
Et an p̃ſumat̃ recte inſtitutus qui
diuturno tp̃e tenuit beneficium:vt
rectoꝛ.ibidem.in addi. fo.viij.
Qñ cõpellatur quis oſtendere titu
lũ ſui beneficij.ibidẽ in eadẽ addi.
Habens beneficium in cõmendam
dicatur habere titulũ.vide ibidem
in eadem additio.
An quis poſſit conſequi bñficiũ ex
pluribus titulus.ibidem in addi.
An in beneficiatis requirat̃ tradi=
tio.dy.ibidem.ꝛ in addi.iij.fo. viij.
An ꝛ qñ primus perferatur ſcđo in
bñficio etiã ſi ſcđa fuit tradita poſ
ſeſſio.dy.ibidẽ.ꝛ in eadẽ additio.
fo.ix.ꝛ dyn.in regula.qui pꝛioꝛ eſt.
in prin.ꝛ ibidẽ in addi. fo.cj.
Quotuplex ſit inſtitutio.dy.ibidez
ꝛ in addi. fo.ix.
Jn quo differunt inſtitutio.colla=
tio ꝛ inueſtitura.dy.ibidem,ꝛ in ea
dem additio.
An queratur ius ex ſola inſtitutio
ne.dy.ibidem.
Quid operetur defectus contin=
gens in inſtitutione. Dynus.ibi
dem.
Quotuplex defectus poteſt cõtine

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

re in inſtitutione.Dynus.ibidem.
Que dicitur canonica inſtitutio:.
Dy.ibidem. fo.x.
An p inſtitutionē inueſtituram et
miſſionem acquirant diuerſa iura.
Dy.ibidem.
An ius in beneficijs ſit incorporale
Dy.ibidem.
Poſſeſſio beneficij acquiratur per
traditionem annuli libri.aut bacu
li.ꝛ clauium.Dyn.ibidem .in.iij.q.
ꝛ in addi. fo.xj.
Clericus bn̄ficiatus q̄ ꝯtrit mr̄imo-
niū:ꝛ vxoꝛ qn̄ copulā carnalē vult
intrare religionē:an poſſit iſte cle-
ricus redire ad ſuū bn̄ficium vide
ibidē in addi.j. fo.x.
Miſſus in poſſeſſionē vnius rei bn̄fi
cij:an intelligat̄ appħēſa poſſeſſio
totius beneficij.dy.ibidē.in. q .iiij.
ꝛ ibidē in addi. fo.xj.
Quando poſſeſſio beneficij probet̄
vide.j.in litera poſſeſſio.
Quo tpe debet eſſe capax confe-
rens.Dy.ibidem in quinta queſtio
ne.in additio. fo.xj
Quibus tpibus dꝫ eſſe capax iscui
cōfert̄ beneficiū.dy.ibidē in.vj.q.ꝛ
in addi.fo.xij.ꝛ in regula non firma
tur.ꝛ in addi. fo.lj.
Quādo bn̄ficio det̄ coadiutoꝛ.dy.
ibidē.ꝛ in addi.magna in fi.fo.xiij.
Quādo bn̄ficiū dicat̄ vacare p cri-
mē.dy.ibidē.ꝛ in addi. fo.xiij.
Si in collatione beneficij deficiat
vnum de ſubſtātialibus valeat col
latio.dy.ibidem in.viij.q.ꝛ in addi
tio. fo.xiij.
An inſtitutio facta ab eo qui erat
in poſſeſſione iuris inſtituendi: tn̄
vere nō habeat ius vitietur.comp-
to erroꝛe.Dy.ibidem.in.vij.q.ꝛ.ad
ditio. fo.xiij.
An inſtitutus ab eo q̄ nō hēat ius
inſtituendi.ſꝫ erat in poſſeſſiōe poſ
ſit inſtituētē in ſua poſſeſſione mo
leſtare.dy.ibi.ix.q.ꝛ in ad.fo.xiiij.
Quid de faciente reuerētiam inſti-
tuēti anteqꝫ legitime cōſtituto.ibi
dē.in addi.eadem. fo.xiiij
Quid ſi beneficium conferatur ha
bili:hoc tacito qꝛ fructus reſtituat
inhabili.Dynus.ibidem.et in ad-
ditio. fo.xiij.
Si facta collatio a legato quan-
documqꝫ vacare contigerit et va-
cauit poſt finitum legationis of-
ficium:an erit rata collatio.Dyn.
ibidem in vltima.q.ꝛ in additio.vl
tima. fo.xiij.

¶Bonus.

Bonus vel malus quis preſuma-
tur.vide in litera malus.

¶Beſtia.

Appellatione beſtie contineatur
vera beſtia:ꝛ aſinus.vide in prohe
mium.in add.viij. fo.iiij.
Et an aues contineātur.vide ibidē
in addi. fo.eodem.

¶Bonifacius.

De bonifacio vide.dy.in prohe.et
in additio.iij. fo.iij.

¶Bonefidei poſſeſſoꝛ.

De bonefidei poſſeſſoꝛ.vide.j.in li-
tera malafides.

¶Capitulum.

Capitulum an poſſit conferre be-
neficium ſede vacante.Dynus in
regu.beneficium.et ibidem.in ad-
ditio. fo.ix.

¶Caſtrum.

De nobilitate incliti caſtri montiſ
peſſulani vide in prehemio in ad-
ditione vltima. fo.vij.

¶Cauſa.

Cauſa iuſta litigandi excuſet a cō
dēnatione expeñ.ꝛ fructuum.vide
in litera ignorantia.
Ceſſante cauſa ceſſat effectus.Dy.
in re.decet.et ibidem in additio.vl
tima. fo.xlviij.

¶Caſus.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

An ⁊ quando quis teneatur de ca
ſu fortuito. vide in litera contra-
ctus.

¶Cathoniana.

De cathoniana regula an ſit regu
la iuris. Dynus in prophe. et ibi-
dem. in addi.
An habeat locum in legatis inuti-
libus. dy. ibidem. et in addi.
An habeat locum legatis. dy. in
reg. non firmatur. in fine. ⁊ ibidez.
in additio. fol. lij.

¶Cautio.

Pater teneatur cauere de rato. ⁊ d
iudi. ſoluẽ. dy. in regula ratũ quis.
⁊ ibidem. in addi. fo. xxxv. ⁊. xxxvj.
Quid de alijs adminiſtratoribus:
⁊ tutoribus. ibidem. in addi.

¶Ceſſio ceſſionarius.

An ⁊ q̃ dolo deſijt poſſidere ſi ſol-
uerit eſtimationem debeat cedi a-
ctio. dy. in regula pro poſſeſſore. in
iiij. q. ⁊ ibidẽ in addi. fol. lxxxv.
An cedens vel vendens teneatur
inſtrumenta ſua oſtendere. ibidez
in. q. iij. in additio.
Quando ceſſionarius agit an te-
neatur exponere vtrum agat vtili
vel directa. dy. ibidem in ſexta que
ſtione. ⁊ in addi. fol. lxxxvj.
An ceſſionarius teneatur facere fi
dem de inſtrumẽto ceſſionis ante
litem conteſta. ibidem in additio.
Quomodo debet formare libellũ.
ibidem in addi. penul.
An exceptio que poterat obijci ce-
denti poſſit obijci ceſſionario. vide
in litera ſucceſſor.

¶Certus.

An certus debeat certiorari. Dy.
in regula eũ qui certꝰ eſt. ⁊ ibidem
in additio. vltima. fol. lxxix.

¶Ciuitas.

Ciuitas pupillus: eccleſia ⁊ vniuer
ſitas equiparãtur. dy. in regula de
lictũ perſone. in principio. et ibidẽ
in additio. fol. cxx.

¶Citatio.

Citatio facta vt quis compareat
die feriato valeat. vide regula q̃
contra ius. in addi. fi. fo. cxij.

¶Clauis.

An ꝑ traditionẽ clauiũ trãſferatur
poſſeſſio. dy. in regula beneficium
in. iij. q. ⁊ ibidem. in addi. fo. xj.

¶Clauſula.

Clauſula derogatoria eſt triplex.
vide in litera teſtamentuz.
De clauſula generali poſita poſt
renunciatiões ſpeciales quid ope-
rentur. vide in regula contractus.
in addi. pe. fol. cxxvj.

¶Clericus.

An acquiſita per clericũ ſeu prela-
tum preſumant̃ fuiſſe acquiſita de
bonis eccľie. vide in litera acq̃ſitio.
Clericus hʒ priuilegiũ ne cõuenia
tur niſi in q̃tum facere põt vide in
reg. ꝑuilegiũ. in additio. j. fo. xxxj.
Clericꝰ beneficiatꝰ contrahẽs ma-
trimoniũ ⁊ vxorãte copulã carnalẽ
vult ingredi mõaſterium an poſſit
talis clericus redire ad ſuũ benefi-
ciũ. vide. ſ. in litera beneficium.
Eccleſia ⁊ clerici teneãtur pro poſ-
ſeſſionibus ſoluere collectas tribu
ta ⁊ alia onera que laici ſoluũt vi-
de infra in litera eccleſia.

¶Collator ⁊ collatio.

Collator quo tpe dʒ eſſe capax in
beneficio ꝯferãdo. Dyn. in regula
beneficium. in. v. q. fol. xj.
Qñ eſt defectꝰ in cõferẽte qui non
habebat ptãtẽ cõferẽdi inducatur
poſſeſſio colorata. ibidem in addi.
Cõferens bñficiũ maiori ſeptẽnio:
minori tñ. xiiij. poſſit ſecũ diſpẽſa-
re. vide. j. in litera epiſcopus.
In collatiõe bñficij ſi deficiat. vnũ
de ſubſtãtialibus an valeat. dy. in
regula. beneficiũ. q. viij. fo. xiij.
Si collatio bñficij facta fuit viro

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ſummo põtifice ⁊ aliꝭ ꝑ ordiariũ ea ꝺ die qs ꝓferat. Dy. in rẽ a in pari cã. ⁊ ibidem in addi. fo. cxij. ⁊. ciij.

¶ Colonus.

An poſſit expelli per emptorẽ aut alium ſingularem ſucceſſorem. vide in litera. ſuceſſor.

¶ Commenda.

Habens bñficiũ in cõmendã dicat habere titulũ. vide in regula beneficium. in addi. ij. fo. viij.
Et ibidẽ in materia cõmendarũ.

¶ Compenſatio.

Exceptio compenſationis que obſtat venditori poſſit opponi ſingulari ſucceſſo. videlicet emptori. vide in litera. ſucceſſori An cohereat rei vel perſone. vide ibidem.

¶ Communio.

Quomodo procedit illa regula ꝙ in re communi melior eſt conditio prohibentis. Dy. in reg. in re cõi. et ibidem in addi. fo. ciiij.

¶ Compromiſſum.

Si in cõpromiſſo ſit dictum ꝙ laudum non poſſit reduci ad arbitriũ boni viri ſub pena etiam cum iuramento et inique fuerit: quia eſt enormis leſio an poſſit peti reduci ad arbitrium boni viri impune. Dyn. ſingula. in regula ſcienti. per duas col. ⁊ ibidẽ in addi. fo. lxxiij.
Que dicatur enormis leſio in cõpromiſſo facta. vide ibidem in additio. fol. lxxiij.

¶ Conſtitutio.

Conſtitutio aut lex a quo tempore liget. vide in litera lex.

¶ Conditio.

Si quis impediatur conditionem poteſtatiuam implere habeatur pro ꝯpleta. Dyn. in regula imputari. ⁊ ibidem in add. fo. lxxxix. ⁊. xc. ⁊ in regula cũ nõ ſtat. f. cxiij. ⁊. cxiiij.
Quid ſit poteſtatiua. quid caſualis quid mixta. Dy. in dicta regula imputari. ⁊ in addi. ſ. fo. xc.
An conditio videatur adiecta in dubio fauore legatarij. Dyn. in dictis regulis cum non ſtat. ⁊ imputari. ⁊ ibi. in addi. ij. in dicta regula imputari.
Quot modis ſumit conditio. Dy. ibidem. ⁊ in addi. vlti. fo. xcj.
Qñ per eũ ꝗ ex euẽtu cõditionis leditur ſit quominus cõditio. impleatur conditio habeatur pro impleta. Dy in dicta reg. cum non ſtat. ⁊ ibidem. in addi. fo. cxiiij.
Ex cõditione impoſſibili naſcatur actio ciuilis vel naturalis. vide in litera. impoſſibis.
Cõditio qñ trahat retro in vltimis voluntatibꝰ. ⁊ ꝯtibus ac legatis. dy. in. regula bñficiũ in vltima queſtione. ⁊ ibidem. in addi fo. xv. ⁊ in regula qui prior eſt tpe. ⁊ ibidẽ. in ij. additio. fo. cj.
Qui ſunt actus ꝗ poſſunt fieri ſub conditione. vide in litera actus.
Cõditio vel onus appoſitum inſtitutione videat repetitũ in ſubſtitutione. dy. in regula rationi cõgruit ⁊ ibidem. in addi. fol. cxxj.
Quando ſit conditio melior occupãtis etiã in pluribus procuratoribus. dy. in regu. in re cõmuni. ⁊ ibidem in addi. vlti. fo. cv.

¶ Confeſſio.

Cõfeſſio ſeu ꝓmiſſio facta in iudicio vel extra iudiciũ ſine cã ſpecificata ⁊ diſcreta valeat tam de iure canonico ꝙ̃ ciuili. dy. in regu. qꝺ ſemel. ⁊ ibidem in additio. fo. lxj.
Que actio oriatur ex confeſſione iudiciali vel extraiudiciali. ibidem in additione.
Confeſſio an ⁊ quando poſſit reuocari dy. ibidem. ⁊ in addi.
Quando dicatur incontinenti reuocari. ibidem. in. additio.
Et an accepta ꝑ partẽ aduerſam

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

poſſit reuocari.ibidez in addi.
An poſſit pro parte acceptari ꝛ pro parte non dy.in reg.(exceptionem. ꝛ ibidem in addi.j. fo.cxj.
Contra confitentem debeat fieri interpretatio.dy.in regula que cō tra ius fiunt.ꝛ ibidem in additio. magna. fo.cxij.

¶Concluſio.
Concluſio libelli debet attendi.vide in litera libellus.

¶Concubina.
An cōcubina preſumatur acquiſiuiſſe de bonis ſui amaſij.vide in litera acquiſitio.

¶Conatus.
Conatus ſine effectu puniatur.vide in litera affectus.

¶Conſilium conſiliarius.
An quis poſſit mutare conſilium. dynus in regula mutare. conſiliuz ꝛ ibidē in addi.vlt. fo.lxxx.ꝛ.lxxxj.
An liceat conſulenti mutare conſilium.ibidem in addi.
Qn̄ q̄s obligetur ex malo conſilio. dy.in regula nullus ex conſilio.et ibidem in addi. fo.cx.
Quid de perſuaſore: inſtigatore: hortatore auctore ꝛ fautore.ibi.in additio. folio.cxj.
A malo conſiliatore ſerua animā tuam.ibidem in addi.

¶Conſequentia.
Que a iure cōi exorbitantur minime ſunt ad ꝯñam trahenda.dy.in reg.q̄ a iure.ꝛ ibi.i addi.j. f.lxxiiij.

¶Conſtitutio.
An cōſtitutio gn̄alis deroget ſpeciali vel econtra dy.in regula poſſeſſor.ꝛ ibidē i addi. f.xvij.ꝛ.xviij.
An cōprehēdat ea q̄ in ſpecie ſtatuere nō poſſet.ibid.i addi. f.xviij.

¶Conſuetudo.
Conſuetudo eſt facti.dy.in regu. generi per ſpeciem.in fin.et ibi in additione. fo.lxxxiij.ꝛ.lxxxiiij.

¶Contrariorum.
Contrariorū eadem eſt diſciplina dy.in regu.qui ſentit onus. et ibidem in addi.ij. fo.ciiij.

¶Contractus.
Qn̄ conditio trahat retro in vltimis volūtatibus cōtractibus ꝛ legatis vide in litera conditio.
Ex ꝯtractu vel teſtō cōtra ius fctō oriat actio ciuilis vel naturalis. vide in litera impoſſibilitas.
In ꝯtctibus noiatis et innoiatis ſit locus penitētie.dy.in regula quod ſemel.ꝛ ibidem in addi. fo.lxij.
An ſit bona argumētatio de ꝯtractibus ad vltimas volūtates.dy. ibidem.ꝛ in addi. fo.lxiij.
Cōtractus inter viuos factus p filiū patre exiſtēte deportato reſcindatur patre reſtitu.vide in regula nō firmatur.in addi.vlt. fo.lij.
Cōtractꝰ inualidꝰ rōne pſone cōtrahētis ꝓhibitate an ceſſante inhabilitate validet.ibidez in addi.
In contractibus: donationibus: beneficijs principium et in vltimis voluntatibus fiat late interpretatio.vide in litera interpretatio.
An in contractibus ſit ſequendum q̄ minimum eſt.Dynus in regula in obſcuris.et ibidem in additione. folio.lxxvj.
Quid regulariter veniet in quocū q̄ cōtractu.dy.in regula cōtractꝰ. ꝛ ibidem in additio. fo.cxxv.
An et quando quis teneatur de caſu fortuito.dynus. et ibidem et additione. fo.cxxvj.
An valeat pactū q̄ dolus futurus vel preteritus in contractibus vel vltimis volūtatibꝰ remittatur.dy. ibidē ꝛ in addi.vltima. fo.eodem.

¶Correctio.
Correctio eſt triplex.dy.in regula peccati venia.in fine.et ibidem in additione. fo.xxix.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

¶Creditor.
Qn̄ id qđ vnus ex pluribus credi-
toribus a debitore exigit: debeat
cōicari cū alijs.dy.in reg.q̄ prior.
⁊ ibidem in addi.vlti. fo.ciij.
Creditor q̄ eſt in mora recipiendi
vinū vel frumentum a quo tpe fiet
eſtimatio.vide in lr̄a intereſſe.
¶Cumulatio.
An quādo ⁊ quomodo admittat̄
regulariter cumulatio.dy.in regu
la nullus.⁊ ibidem in addi.fo.lv.
An in odioſis admittatur.ibidem
in additio. fo.lvj.
An in eodem libello poſſit cumu-
lari hypothecaria et perſonalis.
dy.ibidez.⁊ in addi. fo.lvij.
Quando ciuilis actio poſſit cū cri-
minali cumulari.dy.ibidem.et in
addi. fo.eodem.
An actio perſonalis cum rei ven.
pro relegata.dyn.ibidem.⁊ in ad-
di. fo.lviij.
¶Copula.
Quando ponat̄ inter diuerſa.dy.
⁊ ibidem in addi.in regu.ſine poſ-
ſeſſione. fo.xxiiij.
¶Culpa.
Lata culpa que ſit.Dyn.in regu.
ignoranti.⁊ ibidem in addi.fo.xlij.
Sine culpa niſi ſubſit cauſa quis
non punitur.dy.in regula ſine cul-
pa.⁊ ibi in additio.penul. fo.lxvj.
De qua culpa teneatur ſocius ſo-
cio.vide in regula damnum.in ad
di.vj. fo.cxxvj.
Et de qua etiam teneatur procura
tor.ibi in addi.
¶Damnum.
Dānuz qđ q̄s ſua culpa ſentit ſibi
⁊ nō alij dz imputari.dy.in regula
damnū.⁊ ibidē in addi. fo.cxxvj.
¶Data.
An ⁊ qn̄ tp̄s date lr̄arum attenda
tur.dy.in rl'a nō firmat̄.⁊ ibi in ad-
di.fo.lj.⁊ pleni⁹.dy.et ibi.in addi.
in reg.qui prior eſt tpe. fo.cj.
¶Debitor.
Qn̄ teneatur de interitu rei debite
in ſpecie vel in genere poſt moram
vel ante:⁊ ſi in locū rei perempte
ſubrogetur alia ſpecies debitor li-
beretur.dy.in regu.mora.in mora.
in prin.⁊ ibi.in addi. fo.lxvij.
Quid ſi debitor eſt condēnatus:
res perij infra tēp⁹ qđ dat̄ iudica-
tis:an liberet̄.ibidē i addi.f.lxviij.
Debitor ſuſpectus de fuga poſſit
capi p creditorē vel iudicē die fe-
riato in honorē dei.vide in regu-
la ea que fiunt.in addi.ij. fo.lxxij.
Debitor q̄ dz magnā pecunie ſum
mam qūo pōt liberari licz nō ha-
beat integrā ſummā.vide in regu-
la bona fides.in addi.vlt. f.cxxiiij.
¶Doctor.
Doctor diues an teneatur alimen
tare ſcholares pauperes. vide ſu-
pra in litera alimenta.
Doctor vel auus artifex.poſſit per
ſubſtitutum vel alium legere vel
facere opus.Dy.in regula qui per
aliū.⁊ ibidē in addi. fo.cxviij.
¶Denunciatio.
An ⁊ qn̄ q̄s cert⁹ debeat ei denun-
ciari vez vēditori ſcienti litem mo-
tā.dy.in regula eum qui certus.et
ibidem in addi. fo.lxxix.
Et quomodo ſit facienda denūcia
tio venditori.ibidem in addi.
¶Delictum.
Actio deſcēdēs ex delicto tranſeat
ad heredes.dyn.in regulis is qui
ius ſuccedit.et ibidem in additio-
ne. fo.xciiij.⁊ xcv.
Qn̄ plures fecerūt aliqđ delictum
vel furtū:an quilibet teneat̄ inſoli
dum:vel vno ſoluēte ceteri liberen
tur.dy.in regu.ratihabitionem.q.
penul.⁊ in addi. fo.xxxviij.
Quid ſi nō apparet ex plurib⁹ de-
linquētib⁹ cui⁹ ictu q̄s perit in oēs

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

teneantur vel omnes abſoluãtur. ibidem in addi.ꝛ per dy.in regu. in obſcuris.et ibidem in additio. vltima. fo.lxxviij.
Qñ excuſet multitudo delinquentiũ a pena delicti.vide.ibidẽ in dicta regula ratihabitionẽ.f.xxxviij.
Qñ dicatur vnũ delictum vel plura.vnũ furtum vel plura.vnũ verbum iniurioſum vel plura.in dicta regula ratihabitionem. fo.xxxix.
Quando ꝛ quibus caſibus fili⁹ teneatur ex delicto patris.vide in litera filius.
In delictis qñ ſit ſequendũ quod minimũ eſt.Dyn.in regula in obſcuris.ꝛ ibidẽ in addi.pe. f.lxxviij. ꝛ dy.in regula in penis. fo.xcvij.
An iudex in delictis enormibus debeat vti ſeueritate ꝛ non benignitate.vide in litera iudex.
In delictis licitum ſit iudici transgredi leges.vide in litera iudex.
An paria delicta mutua cõpenſatione tollunt.vide in litera dolus.
Mandans et delinquẽs an teneãtur.vide in litera mandans.
Delictum prelati vel tutoris noceat eccleſie vel pupillo.vide in litera prelatus.

¶Defenſio.

An quis teneatur alium defendere.vide in litera ſcientia.

¶Decima.

Decime quomodo,ꝛ quare fuerũt laicis conceſſe.dy.in regula quod alicui gratioſe.ꝛ ibidem in additione.j. fo.cxix.
Quibus perſonis hodie per prelatos ꝛ curatos diſtribuuntur.ibidẽ in additio.

¶Dominium.

An dominiũ directum acquiratur per preſcriptionem ꝛ vſucapionez. vide in litera preſcrip.
An interdicto vti poſſidetis vel de turbata poſſeſſione poſſit referri queſtio dominiĳ:ꝛ quid in conductore:commodatario: depoſitario ꝛ creditore.vide in litera excep.

¶Donatio.

An donatio:venditio ꝛ aliĳ cõtractus reuocentur propter delictum ſequens.dy.in regu.beneficium.et illud in addi. fo.xij.
Marit⁹ poſſit donare vxori ꝛ econtra. Dy.in regu. vltima.ꝛ ibidem in additio. fo.cxxviij.
Et an per interpoſitam perſonam poſſint donare.ibidem in addi.et vide in litera maritus.

¶Diſpenſatio.

An eps poſſit diſpenſare cum minore.xiiij.annis conferendo prebẽdam.vide in litera eps.
An papa videatur diſpenſare dando dignitatem pupillo corã eo exiſtente.vide in litera papa.

¶Dignitas.

Que dignitates hodie liberent filiũ a patris ptãte.Dyn.in regula. decet.ꝛ ibi.in addi. fo.xlvij.
An conſiliarius:coquus:medicus: pcurator ꝛ notari⁹ principis dicãtur habere dignitatẽ.vide in regula infamibus in additio. fo.cxxvij.

¶Dolus.

Qñ cõmittit dy.in rl'a ignorãtia verſi.tñ cõtra predictam.ꝛ ibidem in additio. fo.xliij.
Qñ habeat locũ regula dolo facit qui petit ꝛc.dy.in regula dolo facit.ꝛ ibi.in additio. fo.cvij.
An dicta regula dolo facit poſſit opponi agenti poſſeſſorio.dy.ibidem.ꝛ in additio. fo.eodẽ.
Qñ dolus cũ dolo:culpa cũ culpa comparatur dy.in regula in pari cauſa.et ibidem in addi. fo.cxiij.
An dolus preponderet culpe.dyñ. ibi.ꝛ in additio.vlti.
Dolus futurus vel preterit⁹ poſſit

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

in contractibus ⁊ vltimis volũtatibus remitti. vide in litera ʒctus.
¶Dos.
Si pater dederit dotẽ ꝓ filia ⁊ ſtipulatus ſit dotez ſibi reddi ſoluto matrimonio morte filie ſine liberis: an ea mortua cum liberis debeat dos reſtitui vel lucro viri ſeu eius liberis. vide in litera pater.
An filia priuetur dote matris propter adulteriũ ipſius matris. vide in litera adulterium.
¶Dilatio.
Si in prima dilationis die producatur inſtr̃m ſit finita dilatio. vide in reg. decet. in addi. fo. xlviij.
An ⁊ qñ poſſit iudex ꝓrogare vel abbreuiare dilationẽ. dy. in regu. indultum. ⁊ ibi. in addi. j. fo. xlviij.
An ſine cauſe cognitione. ibidem. in additio.
An poſt tempus datũ a lege ad legẽdũ exceptiões dilatorias et peremptorias vel ad probãdum poſſint allegari ⁊ probari. Dyñ. ibi. et in additio. fo. xlix.
An tempus datum ad appellandum poſſit per iudicẽ minui. Dy. ibi. ⁊ in additio. fo. l.
An dilatione pẽdente iudex poſſit procedere. dy. in regu. ea que fiũt. ⁊ ibidem in addi. iij. fo. lxxij.
Dilatiões plures numero dari nõ debent reo ꝙ actori: tamẽ longiores ⁊ maiores ſic. vide in regu. nõ licet. in additio. j. fo. lxxix.
Dilationes ſunt cões. ibi. in addi.
¶Ecclesia.
Res eccleſie romane ⁊ aliarũ quãto tempore preſcribantur. vide in litera preſcriptio.
Res mobiles eccleſie vſucapiant triennio. dy. in regula poſſeſſor. et ibidem. in addi. fo. xvij.
Eccleſia in quibus bonis ſuccedat clerico. dyn. in regu. locupletari. et ibi. in addi. fo. xcvj.
An eccleſia ⁊ clerici teneantur ſoluere pro poſſeſſionibus collectas: tributa ⁊ alia onera que laici ſoluunt. ibidem in addi.
Eccl'ia: pupill': ciuitas ⁊ vniuerſitas eq̃parãtur. vide in lr̃a ciuitas.
¶Educatio.
Educatio liberoꝝ ⁊ parẽtũ ſit de iure naturali vel ciuili. dy. ⁊ ibidez in addi. in reg. ignoran. fo. xliiij.
¶Electio.
An facta electiõe admittatur variatio. dy. in reg. qđ ſemel. ⁊ ibidẽ. in addi. fo. lxij. ⁊ dy. in regu. mutare conſilium. fo. lxxxj.
An facta electione contractibus ⁊ vltimis voluntatibus admittatur variatio. dynus in. d. regula qđ ſemel. ⁊ in additio. fo. lxij.
Si ſit dubium de qua re legata teſtator ſentit: cuius ſit electio dyñ. in regu. in obſcuris. ⁊ ibidem in additio. fo. lxxvij.
Si canonici nominauerint vel elegerint ſcienter indignum ſint priuati iure eligendi. dy. in regu. non preſtat. ⁊ ibidẽ. in addi. fo. xcix.
¶Emptio emptor.
An emẽs rem vendi ꝓhibitã rõne perſone vel rei etiã ignorãter preſumat̃ ſcire quo ad hoc vt nõ poſſit vſucapere. dy. in regu. qui contra iura. ⁊ ibi. in addi. ij. fo. cxxiiij.
¶Emancipatio.
An poſſit fieri emãcipatio ſub conditione. Dy. in regu. actus. ⁊ ibidẽ in additio. fo. xcviij.
Et an poſſit fieri ad vnum actum. ibidem. in addi.
Emancipatus qui prohibetur ſuccedere de iure ciuili ſuccedat de iure pretorio. Dy. in regula cũ quid. ⁊ ibidem. in additio. fo. cxxv.
An emãcipatus in omnibus equiparetur ſuo. ibidem. in addi.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Et an ſit ſublata dñia emãcipatio-
nis ⁊ pñie ptãtis.ibi.in addi.
Pater cogatur emãcipare filium
Dy.ibidem ⁊ in addi.vlt.

¶Emphiteota.

Heres emphiteote q̃ nõ ſoluit do-
mino penſionẽ vel canonẽ excuſet̃
pretextu ignorantie.Dyn.in regu.
cũ quis.⁊ ibidem in addi.ij.fo.xlv.

¶Epiſtola.

An qui recepit literas vel epiſtolã
videatur conſentire ⁊ approbare
contenta in eadem: ſi non cõtradi-
cit.vide in litera tacens.

¶Epiſcopus.

Epiſcopus poſſit prorogare terminũ
a lege indultũ heredib⁹ ad volun-
tatem teſtatoris implẽdum.vide in
regu.indultũ.in.j.add. fo.xlviij.
Eps poſſit conferre canonicatum ⁊
prebendam minori.xiiij. annorum:
⁊ cum eo poſſit diſpenſare. vide in
regu. beneficium. in additione.in.
vi.q. fo.xij.
Epiſcopus conferendo bñficium in
habili: videatur cum eo diſpenſa-
re.ibidem in addi. fo.xiij.
Eps p̄ſumat̃ in dubio acq̃rere eccle
ſie: vel de bonis ipſius ecclie.dy.in
re.ratũ.in fi.⁊ ibi.in addi. fo.xxxvj.

¶Error.

Error cõis tribuat ius in ↄferẽte bñ
ficium qui vere nõ erat.dy.in regu.
bñficiũ in.q.vij.⁊ ibi.in addi.fo.xiij.
Error facti vel iuris in quo excuſet.
dyn.ibidem. ⁊ vide latius in litera
ignorantia.
Error facti vel iuris cauſet bonaꝫ
fidẽ ⁊ verũ titulũ ad preſcribendũ.
dy.in reg.poſſeſſor.in.vi.⁊.vij.q.et
ibideꝫ in addi. fo.xx.⁊.xxi.
Errans in facto ⁊ in iure ſimul ſit
bonefidei poſſeſſor.dy.ibideꝫ.⁊ in
addi.in.viij.q. fo.xxj.

¶Equalitas.

Equalitas debeat in iudicij.⁊ arbi
trarijs a cõtractibus ſeruari. vide
in litera iudicium.

¶Equitas.

An equitas ſcripta vel non ſcripta
preferatur rigori.dy.in reg.poſſeſ-
ſor.⁊ in iij.oppoſitio. ⁊ ibidem. in
additio. fol.xviij.

¶Euictio.

De quibus vẽditor teneat̃ de eui-
ctione.vide in litera venditor.

¶Extenſio.

An ⁊ qñ in legibus ⁊ ſtatutis exor
bitãtibus a regulis gñalibus fiat
⁊ pcedatus ex idẽtitate rõnis de ſi
milibus ad ſilia.dy.in regu. in ar-
gumen.⁊ ibidem.in addi. fo.xxij.
Quid in ſtatutis penalibus exor-
bitãtib⁹ a iure cõi.ibidem.in addi.

¶Excõmunicatio.

Exceptio excõmunicationis tranſ-
eat in ſingularem ſucceſſorem .vi-
de in litera ſucceſſor.
An dicens ſe abſolutum videatur
fateri excõmunicatum fuiſſe. vide
in litera exceptio.

¶Exceptio.

Exceptio an ſit de regula. Dyn.in
prohe.verſic.circa quintum.⁊ ibi-
dem in addi. fol.vj.
An ſufficiat habere regula p ſe q̃
vult pbare fallaciam vel exceptio
nem debeat eaꝫ probare.vide ibi-
dem.in additio. fo.liiij.
Exceptio reſtringit regulam .ibi-
dem in additio.
Per exceptionem regula declarat̃.
ibidem in additio.
An ⁊ qñ quis poſſit vti plurib⁹ ex-
ceptionibus.dy.in reg.null⁹. ⁊ ibi.
in additi.j.⁊.ij. fo.liiij.⁊.lv.
Proponendi plures exceptiões ſuf-
ficiat alterã probare ad victoriaꝫ.
ibidem.in additio. fo.liiij.
Quid ſi exceptiones ſint contrarie
dy.ibi.⁊ in addi.ij. fo.lv.
Quare põt q̃s pluribus vti defen-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ſionibus ⁊ non actionibus.dy.ibidem ⁊ in additio.
An actor poſſit vti pluribus actiõibus de republica.ibidẽ in.d.addi.
Si intra terminum datum ad exceptiones exponẽdas vna propono ſaluis alijs exceptiõibꝰ aut ꝑ hoc poſſim poſt terminũ alias ꝓponere Dyn.in regu.indultum.et ibi.in addi. folio.xlix.
Exceptio que ſit Dy.in reg. nõ eſt in mora.⁊ ibi.in addi. fol.cvij.
An is q̃ põt ſe tueri exceptione dicatur eſſe obligatꝰ ibidẽ in add.ij.
Exceptiones q̃ cõpetunt principali ꝯpetant fideiuſſori. Dy.in regu. is qui in ius ſuccedit. ⁊ ibidem in addi.vlt. fo.xcv.
Exceptio nõ numerate pecunie qñ poſſit apponi.dy.in regu. locupletari.in fi.⁊ in addi. fo.xcvij.
An de eq̃tate canonica admittať q̃s poſt bienniũ ad exceptionẽ numerate pecunie dyn.ibi.⁊ in addi.
An ⁊ qñ reus excipiẽs vel actor replicans videatur fateri intentionẽ aduerſari dy.in regu.exceptionem ⁊ ibidem in addi. fol.cxj.
An dicens ſe abſolutũ videatur fateri fuiſſe excõicatũ.ibidẽ.in addi.
Quãdo excipiẽti incũbat onus ꝓbandi.dy.ibid.⁊ in addi.ij.
Quãdo crimẽ dedutũ per viã exceptionis ſit punibile.dyn in regu.in pari cã.⁊ ibid.in addi. fo.cxiij.
Quomodo procedit illa reg. q̃ põt agere multo fortius excipere.dyn. in reg.qui ad agendũ. fol.cxvj.
An in iudicijs recuperande poſſeſſionis poſſit excipi de dñio.dy.ibi. ⁊ in addi.ij.ſ.codez. fol.cxvij.
Quid in interdicto vti poſſidetis ſeu de turbata poſſeſſiõe poſſit opponi exceptio dñi.dy.ibi.⁊ in ad.ij.
Quid in cõductore an poſſit referř q̃ſtionẽ dñij.ibid.dy.⁊ in addi.iij.
Quid in commodatario depoſitario ⁊ creditore.ibi.in additio.iij.

¶Expenſe.

An ignorantia excuſet a condẽnatione expeñ.vel fructuum. vide in litera ignorantia.
Quid de eo q̃ in cã appellationis obtinuit:⁊ in prima inſtãtia ſuccubuerat.vide in litera appellatio.

¶Eſtimatio.

An ſi res redijt ad actorẽ q̃ eſtimationẽ recepit ſoluẽs poſſit eſtimationẽ repetere.vid in lr̃a poſſeſſor.

¶Fauor.

Qñ ⁊ quomodo ꝓcedit illa regl̃a qd in fauorẽ alicuiꝰ introductũ ⁊c. dy.in regu.qd ob gratiã.⁊ ibidem. in addi.iij. fol.cix.
An ea q̃ ſunt in odiũ poſſint operari fauorẽ.dy.ibid.⁊ in addi. fol.co.

¶Factum.

An quis teneať preciſe ad factum Dy.in regu.pecatum. in fi.⁊ ibid. in addi. fol.xxviij.
Facere põt quis ꝑ aliũ qd põt per ſeipſum.vide in litera procurator.
Factũ legitime debeat retractari quãdo peruenit ad caſuz a quo incipere nõ poterat.dy.in reg. factũ. ⁊ ibidem.in addi. fol.cviij.

¶Faber.

Faber vel operarius excuſetur ꝓpter mandatũ ſi laborat in re alterius ꝙ cõducentis.vide in reg. nõ eſt ſine culpa in.ij.addi. fol.liij.

¶Falſum.

Falſa cauſa quando viciet legatum.dy.⁊ ibi.in add.in regu. ratũ folio.xxxv.⁊.xxxvj.

¶Feudum.

Que requiruntur ad poſſeſſionem vera adipiſcẽdã rei feudalis.dy.in reg.beneficiũ.⁊ ibi.in addi. fo.ix.
Preſcriptio in feudis ſit fauorabilis.vide in litera preſcriptio.
Ignorantia iuris excuſat in regno

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ſicilie a perditione feudi propter non petitā inueſtituram. vide in litera ignorantia.
Fili⁹ priuetur feudo ex delicto patris. vide in litera filius.

¶ Filius filia.

An filius vel ſeru⁹ repreſentet perſonā pr̄is vel dñi. dy. in reg. ratū. ⁊ ibidem in addi. fol. xxxv.
Filia que iuramento medio renūciauit ſucceſſioni paterne ⁊ materne poſſit ab inteſtato ⁊ ex teſtō ſuccedere. vide in litera iuramentum.
Qñ ⁊ ex quib⁹ caſibus teneat̃ fili⁹ ex delicto pr̄is. dyn. in regu. non dʒ aliquis. ⁊ ibidē in addi. fo. lxv.
Et an filius poſſit cōueniri ex contractu patris. ibid̄. in addi. ibidem
Quid econtra pater poſſit puniri ex delicto filij: ſaltē reſpectu legitime. ibi. in add. ibidem.
An fili⁹ priuet̃ feudo ex delicto patris. dy. ibi. in add. vlti. fol. eodem.
Et an filio ad culpam delicta parētum imputent̃. ibi. in addi. pe. ibidem. folio. lxv.
An puniatur ꝑ patre pena tēporali vel eterna. ibi. in add. ibideʒ.
Imperator poſſit filios iure tp̄ali ⁊ ſpirituali: hoc eſt bn̄ficijs priuare. ibidem in addi. vlti. fol. lxvj.
Quid in papa. ibi. in addi. fo. eod.
An propter hereſim patris fili⁹ priuetur bonis. ibi. in addi.
Filiuſfa. poſſit teſtari vel dōare cā mortis pr̄e ꝯſentiēte. dy. in reg. cui licet. ⁊ ibi. in addi. ij. fo. c. ⁊. cj.
Itē qñ donatio debeat p̄cedere cōſenſus pr̄is vel ſufficiat qd̄ ſubſequatur. ibi. in additio. fo. c.
An pro anima poſſit teſtari. ibi. in addi. proxime alleg.
Quid in clerico filiofami. an poſſit teſtari. ibi. in addi.
An filij francigenaruʒ ⁊ britonum ibi. in additio.
Filius habens liberā adminiſtrationē poſſit donare dyn. in regu. in generali. ⁊. ibid̄. in addi. fo. cxxiij.
Filiuſfa. ex mutuo obligetur ciuiliter ⁊ naturalr̄. vide. in re. nemo poteſt ad . mpoſſibile. in addi. fo. xxx.
An pater poſſit vendere filium ꝓpter neceſſitatem famis vel aliam iuſtā cām vel maiorē. dy. in reg. in argumen. ibi. in addi. fol. cxxij.
Filius poſſit emācipari q̄ ad vnuʒ actum. vide in litera emancipatio.
Item filij priuentur doteʒ propter delictum matris. vide in littera adulterum.

¶ Fiſcus.

Res fiſci vel bona delata vel ꝯfiſcata quanto tempore preſcribantur. vide in litera preſcriptio.

¶ Fructus.

A quo tēpore debeantur fructus in cōtractibus bonefidei vel ſtricti iuris. Et que ſit rō differentie inter ipſos contractus bonefidei ⁊ ſtricti iuris dyn. in regula mora ſua. ⁊ ibi. in addi. ij. fol. lxviij.
An fructus veniant iure actionis. ibi. in addi. fo. eo.

¶ Fraus.

Quot modis fit fraus leg. dyn. in reg. vlti. ⁊ ibi. in addi. fol. cxxix.
Quādo fit de re ad rem. dy. ibidē. ⁊ in additio. fol. eod.
Et quādo de perſona ad perſonaʒ ⁊ de cōtractu ad contractū. dyn. et in addi. ibidem.
An liceat facere fraudē verbis legis: ſed non ſententie. dyñ. ibi. ⁊ in addi. ibidem.

¶ Fur furtum.

Qua pena puniatur fur repertus in domo animo furandi: ⁊ tamen adhuc nō proceſſit ad actum. vide in litera affectus.
Quid dicatur vnū furtum vel plura. vide in litera delictum.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

¶Gabella.

Statutū loquens de gabella ſup cōtractu intelligitur de valido. require in litera ſtatutum.

¶Garena.

An garena de cōſuetudine tolerātur. vide in prohe. in addi. fo. iij.

¶Genus.

Genus qn̄ ꝛ quō perire nō poſſit. dy. ꝛ ibidem in additio. in regula contractus. fo. cxxv.

Quādo in legatis generi ꝑ ſpeciē derogeť. Dy. in regu. generi et ibi in additio. fo. xxxj.

An et quādo enumeratio ſpeciei reſtinguat ſignificationē generis. Dy. ibi. ꝛ in additio. fo. eo.

Quid in dubio. Dyn. ibi. ꝛ in additto. folio. lxxxij.

Et ſi vni legaret ſub nomine vniuerſali ꝛ alij ſub nomine generis. Dynus. ibi in verſiculo. quid autem. folio. lxxxij.

An ꝛ quādo ꝑ genus videatur receſſum a ſpecie ꝛ econtra. dy. ibi in verſiculo item opponitur. ꝛ in additio. fo. eodez.

Quomodo intelligiť ꝙ in diſpoſitione per nomen generis veniūt omnes ſpecies de quibus predicari poteſt. Dyn. ibidem. verſicu. item opponitur ꝛ videť. fo. lxxxij.

Quid in ſubſtitutionibꝰ. dy. ibidē ꝛ in additio.

Quid in contractibꝰ. dynus. ibi et in additio.

Et quid in diſpoſitionibus legalibus ꝛ ſtatutarijs. Dynus ibidez. ꝛ in addi.

An pena ſtatuti tollat penaz iuris cōmunis. ibi. in addi. fo. lxxxij.

Quid in reſcriptis. dyn. ibi. et in additio. fo. lxxxij.

Et quid in priuilegijs ibidem. in additio. vlti.

¶Heres.

Priuilegium vt mulier preferatur in reali ꝛ perſonali tranſeat ad heredes. vide in littera ſucceſſor.

Poſſeſſio defuncti trāſeat ad heredem ſine apprehenſione poſſeſſionis vide in litera poſſeſſio.

Mala fides defuncti impediat ꝑſcriptionē heredis volētis eam de nouo inchoare. vide in litera preſcriptio.

Heres emphiteote ꝙ non ſoluit canonē expelleť pretextu ignorantie. vide. ſ. in litera emphiteota.

Heres poſſit declarando voluntatem teſtatoris rē viliorem preſtare inuito legatario. dy. in regu. in obſcuris. ꝛ ibidē. in additio. folio. lxxvij. ꝛ dynus. in reg. contra eum qui in fine. folio. cxvj.

¶Hereditas.

An hereditas iacens preſcribatur. dyn. in regula ſine poſſeſſione. in ſecundo contrario. ꝛ ibidem in additio. fo. xxij.

Hereditas ꝛ poſſeſſio defunti trāſeat ad heredē ſine additiōe. vide in litera poſſeſſio.

Hereditas addita poſſit repudiari. dynus. ꝛ. ibi. in addi. in reg. qđ ſemel in fine. fo. lxxiij.

¶Homo.

Homo nouus diciť qui ab iniquo viuendi genere ꝑ triennium abſtinet. vide in litera preſumptio.

¶Hypotecaria.

An hypothecaria tranſeat cōtra quēcunqꝫ poſſeſſorē. vide in litera obligatio.

An in eodē libello poſſit hypothecaria ꝛ perſonalis cumulari. vide ſ. in litera cumulatio.

¶Hoſtis.

Captus ab hoſtibꝰ vſucapiat iure poſt liminij poſſeſſionem. dyn. ꝛ ibidem in additio. in rugu. ſine poſſeſſione. fo. xxiij.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

¶Ignorantia.

Quando ignorātia facti non iuris excuſet. dy. in reg. ignorantia. ⁊ ibi. in addi. fo. xlij.
Ab ignorātia iuris quis excuſat̄ vbi eſt lex multum dubia. ibidez. in additio.
Ignorātia iuris excuſat in regno ſicilie a perditione feudi propter inueſtituram nō petitam. ibidem. in additio.
An ignorātia contra factum publicum excuſet. Dynus. ibi. et in addi. ij. fo. eodez.
Quādo ignorantia in ꝓprio facto ſit tollerabis. dy. ibi. ⁊ in regu. preſumitur. in fi. ⁊ ibidem in addi. in fine. fo. xcvj.
Ignorantia ſeu error iuris cōmiſſus in iudicio poſſit reuocari. dyn. in. d. regula ignorantia et ibidem. in addi. fo. xliij.
In quo differat an fuerit erratum in iudicio vel extra Dy. ibidē ⁊ in additio. fo. eo.
Error ſeu ignorantia iuris proſit mulieribus ⁊ ruſticis. dynus ibi. ⁊ in additio. fo. eo.
Lex vel ſtatutū afficiat ignorantes ad hoc vt ignorātia iuris ꝑcedens ex lata culpa non excuſet delinquētē. dy. ibi. ⁊ in addi. fo. xliij.
Ignorantia ſeu error iuris naturalis vel gentium excuſet. dy. ibidē. ⁊ in addi. fo. xliiij.
Error qualiter ꝓbat̄ ⁊ q̄s teneatur probare. ibi. in addi. vlti.
Inorantia excuſet ſucceſſorem a pena vel cōdennatione expen. ſiue quis agat vel conueniatur. ⁊ an in cauſa principali vel appellationis Dy. in reg. cū quis ſuccedit. ⁊ ibi. in additio. fo. xlv.
Quid ſi quis habet iuſtā litigādi cauſam ſuper tota cauſa: non tamen ſuper vna exceptione. ibidem. in additio.
In dubio preſumatur ignorantia in ſuccedente ī ius. ibidem. in addi. folio. xlvj.
Juſta cauſa litigandi excuſet a cōdemnatione fructuū. ibi. in addi. in fine. fol. eodem.
Quando quis pſumatur ſcien vel ignorans. Dy. in reg. preſumitur. ⁊ ibi. in addi. fo. xcv.
Ignorantia an ⁊ q̄n poſſit quē excuſare. ibi. in addi.
Quando ignorantia eſt credenda alleganti. ibi. in addi. fo. xcvj.
Ignorantia non eſt vitium. ibidē. in additio.
Ignorātia an excuſſet in delictis. ibidem in addi.

¶Impedimentum.

Nō preſtat impedimentū ꝗ de iure nō ſortit̄ effectū. dy. in regu. nō preſtat. ⁊ ibidē in addi. fo. xcix.

¶Imperium.

Imperiū et iuriſditio in quo differunt. dynus. in reg. plus. ⁊ ibidē. in addi. folio. lxxxiiij.
An iuriſditio contineat merum et mixtum imperium. ibi. in addi.

¶Initium.

Qđ ab initio nō valuit non poteſt tractu tēporis cōualeſcere. Dy. et ibidem in addi. in regul. non firmatur fo. lj. cum ſeq.

¶Indefinita.

Quando indefinita equipollet vniuerſali. Dynus. in prohe. et ibidē. in additio. folio. iiij.
Et de oratiōe vniuerſali ⁊ particulari vide ibi. in addi

¶Incorporalia.

An incorporalia iura poſſideant̄ ⁊ ꝓ ipſis cōpetant interdicta. dyn. in regu. ſine poſſeſſione. in primo cōtrario ⁊ in addi. fo. xxij. in prin.

¶Interdictum.

An interdicta competant ei qui

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

poſſidet naturaliter tantum: ⁊ ei qui ciuiliter poſſidet. dy. in regula ſine poſſeſſione. et ibidem in addictione. fo. xxiiij. xxv. ⁊ xxvj.
An interdicta competant pro iuribus incorporalibus. vide in litera incorporalia.
Iniuria.
Quid dicatur vnum verbum iniurioſum vel plura. vide in litera delictum.
Iniuria quando ſcienti et conſentienti fiat. Dyn. ⁊ ibidem in addi. in reg. ſcienti. fo. lxxiij.
Mulier rapta ea volente an fiat iniuria. dy. ibidez. ⁊ in eadez addi.
Actio iniuriarum quādo tranſeat ad ſucceſſorem. dy. in reg. is qui. ⁊ ibidem in addi. fo. xciiij.
An pro iniuria illata abbati poſſit ſucceſſor agere. ibidē. in addi.
Si iniuriatus accuſat malefactorem vel iudicem inſtigat. vel ſollicitat ꝙ malefactor puniat: et punitus fuerit: an dictus iniuriatus poſſit poſtea actiōe agere iniuriarum. ibidē. in addi. fo. xcv.
Indiuiduum.
Indiuiduum dicitur altero de tribus modis. vide in reg. vtile. ⁊ in additione. fo. lxxxviij.
Infamia infamis.
Quotupex eſt infamia et quando infamat. dy. in regula. infamibus ⁊ ibidē in addi. j. fo. cxxvj.
Quid ſi infamia iuris ⁊ facti. dy. ibidē ⁊ in addi. ij. fo. eodez.
An infamia priuet, ipo iure ea dignitate. dynus. ibidem ⁊ in additione. iij. folio. cxxvij.
An accuſatus pendente accuſatione poſſit promoueri ⁊ conſequi dignitates ⁊ honores. dy. ibidem. ⁊ in addi. iiij. fo. eodez.
An infamis poſſit eſſe arbiter. dyn. ibidem. ⁊ in addi. vltima prope finem. folio. cxxvij.
An poſſit eſſe procurator. dy. ibidē et in addi. in principio.
An poſſit eſſe notarius. ibidem in additione.
Et an poſſit eſſe aduocatus. ibidē in additio.
Inſtitutio.
Inſtitutio poſſit fieri in diem incertū vel certum videlicet vſq ad paſcha ſolum. vel etiam ſub cōditione. vide in littera actus.
Inſtitutio eſt multiplex in regula beneficium in additi. fo. viij.
Inſtitutio heredis habet tria tēpora. dy. in regula bñficiū fo. ix.
Inſtrumentum.
An accipiens literam ſeu inſtrumētum cōſentire videatur ſi nō cōtradicit. vide in litera tacens.
An per dationē inſtrumenti trāſferatur poſſeſſio. dynus in regula benefium. in. iij. queſtione. et ibidem in addi. fo. vj.
Inquiſitio.
Si inquiſitio fuerit incepta. et ſuperueniat accuſator an extinguat dicta iquiſitio. dy. in rła factuz legitime. ⁊ ibidē. in addi. fo. cxix.
Impoſſibilitas.
Que ſit et quotuplex. ſit an ⁊ quādo vitiet contractum: teſtamentum ſententiam ⁊ confeſſionem. dy. in regula nemo pōt. ⁊ ibidem. in additi. fo. xxix. ⁊ xxx.
An impoſſibile ſimpliciter poſſit deduci in obligatiōe ſi hoīs prouiſione deducatur ad poſſibilitatez. ibidem in additio. fo. xxx.
Illđ qđ eſt cōtra ius mediū eſt impoſſibille ſeu etiā illđ qđ eſt ꝯ cōſuetudinē ibiđ i addi. fo. eo.
Impoſſibilitas adiecta in contractu vł vltimis volūtatibꝰ obliget naturaliter ⁊ ciuiliter. dy. ibidē. et in additio.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Quod modis cõſideretur quo ad impediendam vel purificandam obligationem dynus: ibidem verſi ſed opponitur. fo. xxx.
Quid ſi opponatᷣ pena conuentioni ipoſſibili an debeatᷣ pena. dyn. ibi et in addi. fo. xxxj.
Impoſſibilitas naturalis vł diffi- cultas perſone an liberet debitorẽ. dynus in reg. peccatuꝫ ⁊ ibi in ad- ditione. fo. xxxviij.
An impoſibile de iure reputetur propter aditum difficillimũ prin- cipis dy. in regul. ſemel deo ibideꝫ in additio. vltima. fo. xcix.

¶In integrum reſtitutione.
Reſtitutio in integrum competẽs minori tranſeat ad heredem. vide in litera reſtitutio.

¶Intereſſe.
Quo tẽpore debentur fructus. ⁊ intereſſe in contractibus bone fidei vel ſticti. iuris. dy. in regula mora ⁊ in add. ij. in prin. fo. lxviij.
Quid in debitore vini vel frumẽti ibi in eadem addi.
Et econtra in creditore qui eſt in mora recipiendi a quo tẽpore fiet eſtimatio. ibidem i add.
An ſi in obligatione poſſit peti per libellum. dy. in reg. mora ⁊ ibidem in additio. iiij. fo. eod.
Et an intereſſe poſſit peti rõne lucri ceſſantis. dy. ibidẽ. ⁊ in eadem addi. ⁊ in prohe. in addi. fo. iiij.
Et quid in piſcatore. ⁊ venatore ibidem in addi. fo. iiij.
Intereſſe vſqꝫ ad q̃titatẽ põt aſcẽdere dy. ibi. ⁊ in addi. fo. lxix.
Quid in furto ⁊ maleficijs. dy. ibi et addi. fo. lxx.
Intereſſe quotuplex ſit. ibidem. et in additio. fo. lxxj.
An preciũ rei cõuẽtũ ſit itereſſe cõuẽtũ vł cõe pciũ ſit intereſſe cõe vł ſingulare ſit ſingulare itereſſe dy. ibidem et addi. fo. eod.

¶Interpretatio.
In cõtractibus donationibus et vltimis voluntatibus bñficijs. pn cipiũ. dy. i rła q̃ a iure cõi. ⁊ ibideꝫ. in addi. ij. fo. lxxv.
Et dy. in reg. contra eum. et in additio. fo. cv. immed.
An debeat fieri ꝫ ꝓferẽtẽ ⁊ legem exprimẽtẽ. dy. in re. i obſcuris. ⁊ ſi. iteꝫ in ꝯctibꝰ. fo. lxxviij. in med. et latius in rła contra eum. et ibid. in addi. in princi. fo. cv.
Quid in iudicijs. dy. in regula cuꝫ ſint iura partium obſcura. ⁊ ibideꝫ in addi. fo. xl. ⁊ dyn. in regula cõtra eum. ⁊ in addi. fo. cv.
Interpretatio debet eſſe veriſimilis ⁊ non diſſona. dy. in reg. cũ ſint. et ibideꝫ. in addi. pe. fo. xl.
Quid in ſententia dyn. in regula cõtra eum. in addi. fo. cv.
Quid in ſtipulatione. dyn. ibidem in additio.
Quid in ꝑuilegijs. dyn. ibi re. q̃ a iure cõi ⁊ vtrobiqꝫ in addi. fo. lxxv.
Quid in legibꝰ. dy. in. d. reg. cõtra eũ ⁊ in addi. fo. cv.
Quid in ſtatutis ibidem in addi.
Quid in teſtamẽtis. dy. in. d. rła q̃ a iure cõi. ⁊ in addi. fo. lxx. ⁊ dyn. in re. in obſcuris. ⁊ ibidem in addi. fo. lxxxvij. et in. d. reg. contra eum. et ibidem in addi. fo. cv.
Quid ſi contractus ſunt dubij. ibidem in addi. in. fi. fo. cv.

¶Intellectus.
Intellectus. l. fi. C. de fruct. ⁊ l. te. expen. dynus. in regu. in iudicijs folio. xlj.
De intellectu tituli qđ quiſqꝫ iuris in alium ſtatuerit ⁊c. dyn. ibidem ⁊ in additione. ⁊ in regu. quod ob gratiam. fo. cix.

¶Inueſtitura.
Inueſtitura et inſtitutio in bene-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ficijs quid eſt. dyn.in regu. bene=
ficium. fo.viij.
Et alia require in litera bñficiuz.
¶Iudex.
Iudicis prohibitio impediat do=
minij traſlationez ⁊ acquiſitionē.
in prohe.in addi.ij. fo.iij.
Iudex qualiter dz ſe habere circa
ſubditos.dy.in re.i iudicijs.fo.xlj.
Et quomodo circa aduocatos ibi
dem in addi.j.
Si plures iudices ordinarij pa=
res vł impares ferāt diuerſas ſnīa
cuiꝰ ſnīe ſit ſtādū.dy.⁊ ibi.i addi.
in reg.cū ſint iura partiū. fo.xl.
Quid in iudicibꝰ delegatis.ibidē.
in additio.
Iudex an debeat ſequi cōmunem
opinionem vel particularem.vide
in litera opinio.
Iudex poſſit prorogare vel abbre=
uiare tempus iuris vel dilationez.
vide in litera dilatio.
An iudex q̄ male iudicauit ꝑ im=
peritiā teneať.dy.in re.nō eſt ſine
culpa.⁊ ibi.in addi.j. fo.liiij.
Iudex an lata ſnīa poſſit eandem
corrigere ſaltez q̄ ad expen̄.⁊ alia
acceſſoria.dyn.⁊ ibi.in addit.j.in
regu.quod ſemel. fo.lx.
An iuſſus iudicis excuſet obedien
tē.dyn.in re.quod quis mandato.
ibidez.in addi.j.⁊.ij. fo.lxvij.
Et an reſiſtendū ſit iudici volenti
extorq̄re.iniuſte.dy.ibi.⁊ in ad.iij.
Sententia lata a nō iudice valeat
dy.in reg.ea que fiunt.et ibidē.in
additio.j. fo.lxxij.
An iudex poſſit cognoſcere an ſit
ſua iuriſditio.Et an q̄s teneať cō=
parere.dy.ibi.⁊ i addi.vlt.fo.lxxij.
⁊ aliq̄d per dy.in re.qd̄ q̄s mādato
iudicis facit. fo.lxvj.
An ſit manifeſta offenſa nō pare=
re iudici.ibi.in addi. fo.lxvij.
Que ſunt cōſiderāda circa incōpe
tentiam iudicis.ibidem.in addi.
An debeat precedere ſūmaria co=
gnitio an quis ſit de iuriſditione
citantis vide in litera iuriſditio.
Iudex maleficiorū cognoſcat de
cauſa ciuili.dy.in regula plus et
ibidē.in additio. fo.lxxxiij.
Quando iudex videt male actū ex
vna cauſa: an ex cā apta de qua
conſtat poſſit condemnare.dy.ibi.
addi.in reg.nullus. fo.lx.
An iudex tpe feriato poſſit exerce
re et capi facere ſuſpectū de fuga.
dy.in dicta regula ea.que fiunt.et
ibidem.in addi.ij. fo.lxxij.
Iudex poſſit pupillo ſibi non ſub=
dito dare tutorē.Et ecōtra dyn.ibi
dem ⁊ in addi.iij. fo.eod.
An iudex in enormibus debeat vti
ſeueritate vł benignitate.dy.i rła
odia.fo.xlvij.⁊ in reg.in penis.et
ibi.in additio.j. fo.xcvij.
Et an licitum ſit iudici tranſgredi
leges.ibidem in additio.
¶Iudicium.
In iudicijs non eſt acceptio per=
ſonarum habenda.dyn.in reg.in
iudicijs. fo.xlj.
In iudicijs arbitrijs ⁊ cōtractibus
ſit ſeruāda equalitas.dy.ibi.et in
additio.fo.xlj.⁊ in regula non li=
cet. folio.lxxix
¶Iuriſditio.
In quo differant iuriſditio ⁊ im=
perium.
Et an iuriſditio contineat merum
⁊ mixtum imperium.vide in lite=
ra imperium
An iudex poſſit cognoſcere an ſua
ſit iuriſditio.dy.in rła ea que fiūt.
et ibidem in addi.vlti. fo.lxxij.
Sz an debeat ꝓcedere ſummaria
cognitio an quis ſit de iuriſditiōe
⁊ ſup hoc pronunciari ibi.in addi.
¶Iuramentum.
An ſit ꝯtra bonos mores obſeruā

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

dũ.dy.in regu.non eſt obligatoriũ
ꝛ ibidem in addi. fo.cvj.
An confirmet venditionem rerum
minorum.dy.ibi.in addi.
Quid in alienatione rei dotalis.
dy.ibi.ꝛ in addi.
Quid in pacto de ſuccedendo et
de non ſuccedendo dy.ibidẽ.et in
additio.iiij. fo.cvj.
Quid ſi filia dote contempta re-
nunciauerit ſucceſſioni.paterne et
materne cũ iuramẽto pater tamen
vel mater in teſtamẽto legat eidẽ
queritur an poſſit capere relictum
ibi in addi. fo.cvj.ꝛ.cvij.
Juratum poſſit pro parte accepta
ri ꝛ pro parte nõ vide in reg.exce-
ptionem in addi.j. fo.cxj.
Juramẽtũ calũnie excuſet a cõdẽ-
natiõe expẽ.vide in regula cũ quis
ſuccedit.in.ij.addi. fo.xlv.
Si actor probauerit intentionem
ſuaꝫ plene ꝛ reus ſemiplene cui ſit
iuramentum deferendum vide in
litera reus.
Juramentum patris proſit filio.vi
de in litera pater.
¶Jus.
Quod quiſqꝫ iuris in aliuꝫ ſtatue-
rit ꝛc.quomodo intelligat̃.dyn.in
iudicis.ꝓpe finem.et ibidem.in
additio. fo.xlj.
¶Juſſus.
Juſſus iudicis excuſat vide in lite
ra iudex.
Quid de iuſſu domini an excuſet
famuluꝫ.vide in litera mandans.
¶Jus poſtliminij.
An fingat circa poſſeſſionẽ recupe
randam.dy.in regula ſine poſſeſ-
ſione.ꝛ ibidem.in addi. fo.xxiij.
¶Juſpatronatus.
An tranſeat cũ vniuerſitate.vide
in regula beneficium.in addi.ſup
verbo vacante. fo.x.
¶Laicus.
An poſſit tenere bñficiũ.dy.in rła
bñficium.ꝛ ibideꝫ.in addi. fo.x.
An ex diſpenſatione epiſcopi.vel
pape.ibidem in addi.
Laicus poſſit agere ex nudo pa-
cto cõtra laicũ foro eccleſiaſtico.vi
de in litera pactum.
¶Lana.
Si cui fuerit lana indefinire lega-
ta quid contineatur.dyn.in ꝓphe.
ꝛ ibi.in addi. fo.iiij.
¶Legatũ legatarius.
Accipiẽs ex teſtõ legatũ poſſit illõ
nullũ dicere dy.in regula bñficiũ.
in.ix.q.fo.xiiij.ꝛ latius in re.ex.eo.
ꝛ ibi in addi.j. fo.lxxxviij.
Quid ſi accipit legatũ ex donatio
ne cauſa mortis ſeparata a teſtõ:
an poſſit teſtm̃ ĩfringere.ibi.j add.
An legatũ poſſit tacita voluntate
adimi.dy.in rła nõ ꝑſtat impedi-
mentũ ꝛ ibi.addi.vlti. fo.c.
Cõditio qñ trahit̃ retro in vltimis
voluntatibus:cõtractibus et rele-
gatis vide in litera conditio.
An falſa cã vitiet legatũ.dy.in re.
ratũ.ꝛ ibi.j addi.fo.xxxiij.ꝛ.xxxv.
Legatum marmorum vel colũna-
rum diebus inũctarũ valeat.dy.
in regula non firmatur.ꝛ ibidem.
in additio. fo.lj.
Quãdo legatarij eſt electio poſſit
eligere peſſimum inuito herede.
dy.ꝛ ibidem in addi.in regu.in ob-
ſcuris. fo.lxxvij.
Legatarius nõ poteſt cõqueri de
mala electione heredes declaran-
tis teſtatorẽ de tali re legata cen-
ſiſſe.dy.ibi.ꝛ in addi. fo.eodem.
Legatũ an ſit nullum qñ reſultat
incertitudo pſonarũ et rerũ.Dyn.
ibidem.ꝛ in addi. fo.codẽ.
Quando videatur vnus adiectuꝫ
in dubio fauore legatarij ſpeciali
ter in legato alimentorum.vide in
litera alimenta.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

¶Legatus.

An legatus ſedis aplice ſi tpe legationis reſeruauerit alicui beneficium cõferẽduz: ꝛ finito tpe legationis beneficium vacet an executores poſſint tale beneficium reſeruatum conferre. dy. in regula beneficium. in. q. vltima. ꝛ ibidem. in addi. fo. xiiij. ꝛ. xv.

Et an poſſit conferre bñficia ante euentum ſucceſſoris. ibi. in addi.

¶Legitima.

An pater poſſit priuare filium legitima abſqz ingratitudine vide in reg. indultũ. ꝛ in add. ij. fo. xlviij.

Legitima filij poſſit tollit vel minui per ſtatutum. dyn. ibidem. in iij. q. ꝛ in addi. fo. l.

Legitima que debetur filijs debeatur iure naturali vel ciuili. dy. ibidẽ ꝛ in addi.

¶Liber

An venditor teneatur de vitio et mẽdoſitate librorum. vide in litera venditio.

Libellus ſeu petio ambigua debeat interpretari ſm intentionẽ ꝓferẽtis vel cõtra. dy. ꝛ ibidẽ in addi: in regula cũ ſint partiũ. fo. xl. ꝛ in regula contra eum. fo. cv.

Libellus continens apertaz excuſationẽ rei. eſt lacerãdus. vide in regula quod quis mandato in. ij. addi. folio. lxvij.

Cõcluſio libelli magis dz attendi ꝙ narratio. dy. in regu. nullus pluribus. ꝛ ibidẽ. in addi. fo. lvij.

In libello debeat exprimi nomen actoris. dy. ibidẽ. ꝛ in addi.

¶Locuples.

An quis poſſit locupletari cũ aliena iactura etiã preſcribendo ꝛ vſucapiendo. dy. in regula locupletari ꝛ ibidẽ. in additio. fo. xcvij.

A quo ꝑcepto iuris procedat illa reg. locupletari. vide in addi. ibi

¶Lex.

Lex eſt clara. in prohe. in additione. fo. j.

An lex poſſit eſſe pro parte fauorabilis et ꝑ parte odioſa: vide in regula odia. in adi. fo. xlvij.

Lex vel ſtatutũ afficiat vere ignorantem vt ignorantia iuris procedens ex tali culpa non excuſet delinquentem. Dinus. in regula ignorãtia. et ibi. in add. fo. xliij.

Lex qñ incipiat legare Dyn. ibi et in addi.

Quando in legibus ſit fienda interpretatio. vide in litera interpretatio.

Lex ſit regula ꝛ qñ flecteť. in ꝓhe. in addi. vj. fo. iij.

Qũo intelligiť que contra legem fiunt pro infectis habẽtur. dyn. in regula. que contra ius. ꝛ ibidem. in additio. fo. cxij.

Lex debet eſſe poſſibilis et honeſta. dy. in regu. nemo poteſt ad impoſſibile. ꝛ ibidem in addi. fo. xxx.

Et an obliget ad impoſſibile. vide ibidem.

In legibus cõdẽdis ſufficiat gñalis derogatio legũ ꝯtrariarũ. dy. ꝛ ibidem in additione. in reg. quod ſemel. fo. lxiij.

Lex vbicũqz habẽs concurſum legis ſeu equitatis naturalis et diſponit ſuper reſtitutione facienda talis lex eſt ſeruanda. vide. j. in litera reſtitutio.

An idem ſit mens et ratio legis. Dy. in regula vlti. et ibidem in additione. fo. cxxix.

Quando ſit recedendum a verbis lege mentem ſeu rationem ſeruando. Dynus. ibidem in additione.

¶Malafides et malefidei poſ.

Bonefidei poſſeſſor quis dicatur. vide in litera poſſeſſor.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Bonafides ſit neceſſaria omni tē-
poꝛe vt preſcriptio procedat.dy.in
regu.poſſeſſoꝛ in.v.q.⁊ ibidem in
additione. fo.xviij.⁊.xix.
Malafides defuncti impedit pre-
ſcriptionem heredis volentis eaꝫ
de nouo inchoare.Dynus.ibidem
q.penul.⁊ ibidem in addi. fo.xxj.
Frangenti fidem vel iuramētum
debeat ſibi fides ſeruari.Dynus in
regula fruſtra.ibidem in additio-
ne. fo.cxx.
An et quando preſumatur bona
vel mala.dy.in regu.qui contra iu-
ra.et ibidē.in addi. fol.cxxiiij.
Quomodo probetur malafides.
vide in regula poſſeſſoꝛ.in.j.addi-
tione. fol.xv.
An malafides ſupueniens noceat
preſcribēti.dy.ibidem in.ij.oppo.⁊
in addi.penul. fo.xxj.
An ſupueniētia malefidei poſt cō-
pletam preſcriptionem noceat.ibi.
in additio. fo.eodem.
De intellectu autentice malefidei
vide ibidem in additione penulti-
tima. folio.xxj.
Malafides defuncti noceāt ſucceſ-
ſoꝛi in beneficio.ibidem in additio
ne. fol.eodem.
Bonafides non patitur vt ſemel
exactum iterum exigatur.Dyn.in
re.bonafides.⁊ ibi.in add.f.cxxiiij.

Malus.

An quis preſumatur bon⁹ vel ma-
lus.dy.in regu.ſemel malus.⁊ ibi-
dem in addi.fo.xxxiij.⁊ etiam vide
in litera preſumptio.
Bonus ſemp preferatur malo emē
dato.ibidem in re.ſemel.in addi-
tione. fo.eodeꝫ.

Maioꝛ.⁊ minoꝛ.

An ſnīa cōtra pupillū minoꝛeꝫ vel
ꝓ eo valeat.vide in lrā pupillus.
An maioꝛ ſeptēnio.minoꝛ tñ.xiiij.
poſſit eſſe canonicus in cathedrali
vel collegiata.vide in regula bene
ficium.in addi.in.vj.q.dy. fol.xij.
An epſ poſſit diſpenſare cū mino-
re.xiiij.ibidē in addi. fo.xiij.
Maioꝛi ſumme minoꝛ ineſt.dyn.⁊
ibi.in addi.j.in regu.pl⁹.fo.lxxxiij.
Maioꝛ pars qñ ſufficiat.dy.⁊ ibi-
dem in addi.in regu.quod omnes
tangit. folio.lxxv.
Quando maioꝛ pars cōſideretur
plus raterei ꝙ̃ numeri perſonarū
ibidem.in addi.

Maritus.

An habeat priuilegiū ne cōuenia-
tur niſi inquātū facere pōt.dynus
in regula priuilium.in prin.⁊ ibidē
in additione. foli.xxxj.
Et an trāſeat iſtud priuilegiuꝫ ad
heredem.mariti extraneū.ibidē.et
dy.in regula.is qui in ius ſuccedit.
ver.item patet. folio.xciiij.
An maritus poſſit huic priuilegio
renuntiare.vide ibidem in addi.in
regu.priuilegium. fol.xxxj.
Marit⁹ habeat adminiſtrationeꝫ
rerū paraphernalium vxoꝛis vt ſit
eius procuratoꝛ.dy.in regu.indul-
tum.⁊ ibi.in addi.iiij. foli.xlix.
An liceat marito vel patri adulte-
rum occidere.Et etiam cōtumelijs
⁊ opprobrijs afficere.dyn.in regu.
cui licet.⁊ ibidem in addi. fol.c.
Adulterium vxoꝛis grauius eſt in
mente viri ꝙ̃ homicidium filij.ibi.
in additione.
An maritus poſſit dōare vxoꝛi vel
econtra.dy.in regula vltima.⁊ ibi-
dem in additio. fo.cxxviij.
Sed an poſſit ꝑ interpoſitā perſo-
nā donare.ibidē.in addi. fo.eodē.
Sed an bagas ⁊ iocalia de perlis
⁊ alijs lapidibus poſſit donare ibi.
Quid ſi marit⁹ aio donādi cū non
poſſit donare ſtāte ſtatuto aut cō-
ſuetudine fingit ſe vēditurū vxoꝛi:
alias non venditurus an valeat

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

vēditio.dy.ibi.& in addi. fo.cxxix.
Quid ſi maritus animo donādi cō fitetur habuiſſe mutuo ab vxore an valeat ibidē in addi. fol.eo.

¶Matrimonium.

An matrimoniū ꝯtractū inter maiorē & minorē vel inter duos minores impuberes qūo cōualeſcat.dy.& ibi.addi.in rl'a nō firmatur. fo.lj.

¶Medicus.

An teneatur ex imperitia.dyn.in reg.nō eſt ſine culpa.& ibidē.in additione. fol.liij.

¶Mandatum.

Mandatū mandans & mādatari⁹ an mandans teneat.dy.in regula ratihabitionē.⁊ ſi.itē qri pōt & ibidem in additio. fo.xxxviij.& in regula qui per aliū facit. fo.cxviij.
Quid ſi mandatarius fuit punit⁹: an mādans ſit liberatus.dy.in dicta regula ratihabitionem.& in additio. fo.xxxviij.
Et an ſi mādatarius ſit abſolutus abſolutio proſit mandanti.dy.ibidem in fine. fo.xxxix.
Mandatum re integra poſſit reuocari.dy.in regula mutare. & ibidez in addi. fo.lxxx.
An idem ſit facere per ſe vel per aliū.dy.& ibidē in addi.ij. in regula qui per aliū. fo.cxvij.&.cxviij.
An & qūo mandans & mādatari⁹ in delictis puniatur.dyn.ibidem.& in additio. fol.cxviij.
Quid de dn̄o mandante famulo. ibidem in addi. fo.eodem.
An proprie dicatur facere per ſeipſum qui per alium facit: vt comprehendatur in ſtatutis penalibus. ibidem in addi.
Et an mandās & mandatari⁹ poſſint accuſari in eodem libello. ibi. in additione.
Quid ſi fuerint accuſati in diuerſis libellis: an poſſit ſimul in eadē ſententia condemnari. ibidem in additione fo.xviij.
An mādās & delinquēs teneant̄ in eadē lege.ibi.addi. fol.eo.

¶Memoria.

An preſcriptio temporis cuius memoria non extat in cōtrarium habeatur loco tituli. Dynus in regula poſſeſſor.in fine prime queſtionis.& ibidem in addi. fol.xix.
Teſtes qualiter probent memoriam nō extare.ibidem in additio.

¶Miles.

An habeat priuilegium ne conueniatur niſi in quantum facere poteſt.& ibidē in addi.in regula priuilegium. fo.xxxj.
Et q̄d in milite celeſtis militie qui eſt clericus. ibidem in additione. folio.eodem.

¶Miſſio.

Miſſio in poſſeſſionem que ſit.dy. in regula beneficium. fol.ix.

¶Monaſteriū monach⁹.

An poſſit relinqui monacho vt nihil queratur monaſterio. vide.in regula indultum.in.ij. additio.in princi. fo.xlix.

¶Minimū minus.

Quod modis accipiatur minimuz Dy.& ibi.in addi.in regu.in obſcuris. fo.lxxvij.
Quomodo procedit illa regula ꝙ minus in dubio intelligitur in contractibus teſtamentis et delictis. Dynus. ibidem et in additione. folio.lxxvj.cum ſeq.

¶Moneta

Si moneta vel pecunia promiſſa aut legata ſimpliciter. eſt multiplex in regione vel variatur & mutatur de qua intelligatur. Dynus in obſcuris.& ibidem. additione.j. folio. lxxvj.& Dinus in regula inſpicimus. fo.xciij
Que fuit prima moneta in mundo

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

facta ꝛ per quem. vide in addi. in
dicta regula in obſcuris. fo. lxxvj.
Et vnde proceſſerunt. xxx. denarij
quibus xps fuit venditus. ibidem
in additione. fo. eodem.
An ꝛ qn̄ poſt mortē vel ante tenea
tur debitor de interitu rei vel ſpe-
cie vel genere debite: ꝛ qd̄ ſi in lo-
cum rei perempte ſubrogatur alia
ſpecies. Dy. in reg. mora. in princi-
pio. ꝛ ibidem in addi. fo. lxvij.
Mora quibus noceat. dy. ibidem.
An mora vnius rei debēdi noceat
alijs. dyn. ibidem in fine. ꝛ in addi
tione. fo. lxxj.
Et mora rei noceat fideiuſſori. dy.
ibidem. ꝛ in addi. fo. eodē.

¶Mulier.

Priuilegium vt mulier preferatur
in reali ꝛ pſonali tranſeat ad here
des. vide in litera ſucceſſor.
Error iuris noceat mulieri et ruſti
co. Dy. in regula ignorantia. ꝛ ibi-
dem in additio. fo. xliij.
Mulieres et ruſtici ſicut vadunt
ad nemus pro lignis ꝛ ad ciuita-
tem pro indulgentijs: ita pro cōſi-
lium habendo. ibidem in additio.
Heres mulieris vtatur eius priui-
legio. vide in litera poſſeſſor.
Mulier intercedens cōtra ius vel-
leya. obligetur naturaliter vel ciui
liter. vide in regula nemo poteſt
ad impoſſibile. in addi. fo. xxx.

¶Mutuum.

Quando teneat filius ex mutuo.
vide in add. in regula nemo poteſt
ad impoſſibile. fo. xxx.
Et dy. in regu. vlti. verſic. de re ad
rē. ꝛ ibi. in addi. fo. cxxvij. ꝛ. cxxviij.

¶Nemo.

Nemo poteſt plus iuris transfer-
re in aliū ꝙ ipe habeat. dig. i reg.
nemo. ꝛ ibidē. in addi. vlt. fo. cxxiij.

¶Negotiorū geſtor.

Quatuor ſunt genera negotiorum
geſtorū. dy. ꝛ ibidem in additio. in
regu. ratihabitionem. fo. xxxviij.
Negotiorum geſtor acquirat poſ-
ſeſſio. vide in regu. ſine poſſeſſio-
ne. in additio. ſuper verbo queren
da. fo. xxiij. ꝛ. xxiiij.

¶Nepos.

An nepos preteritus ex pſona ſua
vel patris exheredati in teſtō aui
poſſit querelare ꝛ dicere teſtamen
tum nullū: etiam ſi pater ſit exclu-
ſus a q̄rela. Dyn. in reg. nō. dz ali-
quis. ꝛ ibidem. in addi. fo. lxiiij.

¶Niſi.

De hac dictione niſi. vide dynum
in regula peccatum. et ibidem. in
additione. fo. xxvij.

¶Notarius.

Notarius teneatur ex imperitia.
vide regu. non eſt ſine culpa. in ad
ditione. j. fo. liij.
Simplicitas notariorum nō intel-
ligentiū clauſulas iuris quas quo
tidie ponunt in inſtrumentis de-
beat nocere partibus. ibidem in
addi. fo. eodem.
Notarij ſunt pica ꝛ gallus ſpita-
cus. ibidem in additionibus.
Notarij tenentur ad intereſſe par
tis per eius culpam. ibidem in ad-
ditione. fo. eodem.
Si vnus ex notarijs ſit habilis et
alter inhabilis an valeat inſtru-
mentum inter ipſos confectum. vi-
de in regula; vtile. in prima addi-
tione. fo. lxxxvij.
Infamis poſſit eſſe notarius. vide
in litera infamis.

¶Non.

Non' preſtat impedimentū quod
de iure non ſortitur effectum. vide
in litera impedimentum.

¶Nutritio.

An nutritio liberorum ꝛ parentuz
ſit de iure naturali. vide. ſ. in lite-
ra educatio.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

¶Nomen.

Quod alicui non licet nole ſuo an poſſit alieno. Dy. in reg. qđ alicui ⁊ ibidem in addi. fo.cxv.

¶Opinio.

An cōis opinio excuſet a condēnatione expē̃. litigantez. vide in regu. cum quis. in addi. fo.xlv.

Quid de opinione vnius doc. ibi. in additione. fo.xlvj.

An iudex debeat ſequi cōem opi. vel particularē. ibidē i addi. fo.eo.

¶Officium.

Habentes officia et adminiſtrationes finito officio poſſint vſq₃ ad euentum ſucceſſoris adminiſtrare. vide in regula beneficiū in additi. vlti. in fi. fo.xv.

¶Obligatio.

An obligatio ꝑſonalis vel realis hypothecaria tranſeat ꝯtra quemcunq₃ ſucceſſorē. Dy. ⁊ ibidem in addi. in regula nemo pōt. fo.cxxij.

An in gn̄ali cōceſſione vel obligatione id qđ eſſet ſpāliter obligaturus. Dy. in regula in gn̄ali. ⁊ ibidez in addi. vlt. fo.cxxiij.

Ex contractu vel teſtamēto cōtra ius facto oriat̄ actio ciuilis vel naturalis. vide in lite. impoſſibilitas.

¶Odium.

An ⁊ qn̄ odiū reſtringat̄ vel amplietur. Dy. in regula odia. fo.xlvj.

Odium eſt duplex. Dy. ibidem. ⁊ in additione.

Qn̄ odium repellat quē a teſtimonio. ibidem in addi. fo.xlvij.

Odio alterius nō d₃ quis pregrauari: licet contra hanc equitatē ſepe ſtatuat rigor. Dy. in reg. non d₃ aliquis. ⁊ ibidē. in addi. fo.lxiiij.

¶Onus.

Qui ſentit onus ſentire d₃ ⁊ commodū. ⁊ ecōtra. Dy. ⁊ ibi. in addi. in regula qui ſentit fo.ciij. et Dy. in regula rationi cōgruit. fo.cxxj.

Onus meretur honorē. vide in regula qui ſentit in addi. fo.ciij.

Onus vel cōditio iniuncta heredi videat̄ eſſe iniūcta ſubſtituto. vide in. d. regula rōni cōgrue. f.cxxj.

¶Oratio.

De oratione vniuerſali ⁊ particulari. vide in litera indefinita.

¶Pater.

Pater vel dn̄s teneatur inſolidum ratum habendo cōtractum filij vel ſerui. vide litera ratum.

An pater propter adulterium filie priuet̄ dote. vide. ſ. in litera adulterium.

Pater qūo debet ſe habere erga filios. Dy. in regu. in iudicijs. ⁊ ibi. in additio. fo.xlj.

An poſſit pater filiū incarcerare. ibi in additio. fo.eodem.

Pater habeat vſumfruc. in bonis aduētitijs filijs. ⁊ in qb⁹ caſib⁹ nō habeat. Dyn. ⁊ ibi. in addi. in fi. in regula indultum. fo.xlviij.

Et an in illis caſibus in quibus pater non habet vſumfru. habeat cōmoditatem illius ibidem in addi.

Si pater dedit dotē ꝑ filia ⁊ ſtipulatus eſt dotē ſibi reddi ſolu. matri. mortue filie ſine liberis: an ea mortua cum liberis debeat dos reſtitui vel cedat lucro viri ſeu eius liberis. Dy. et ibi. in addi. in regul. qđ ob gratiā. in. vij. op. fo.cx. in fi.

Pater ⁊ patronus habent priuilegium ne conueniantur niſi inquātum facere poſſunt. Dy. in reg. priuilegium. ⁊ ibidem. in addi. f.xxxj.

An pater teneatur cauere de rato vide in litera ratum.

Iuramentum patris proſit filio. Dy. ⁊ ibidem. in addi. in regu. nullus pluribus. fo.lix.

Pater poſſit filium priuare legitima. vide in litera legitima.

¶Pactum.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

pactum de ſuccedendo vel de nõ ſuccedẽdo iuramento firmeť.dyn. ⁊ ibidẽ.in additio.in regu.non eſt obligatorium. fo.cvj.
Quid ſi filia dote contenta renunciauit ſucceſſioni paterne⁊ ⁊ materne cũ iuramento:an pater vel mater in teſtamento legat eidem an poſſit filia capere relictuꝫ non obſtante renunciationis pacto.ibidẽ. in additio. fo.cvj.⁊.cvij.
pactum nudum pariat actionem de iure canonico.dy.⁊ ibidẽ.in addi.in reg.nõ eſt in mora. fo.cviij.
Et an in terris imperij ⁊ foro ceſaris ſeruetur ius ciuile:et in terris eccleſie ſeruetur ius canonicum.et inter clericos ſeruetur vbiqꝫ.ibidẽ in addi. fo.eodẽ.
An pactũ ſeu ſtipulatio facta per patrem dãdo dotẽ pro filia vt.dos ſibi reddatur ſi vir decedat ſine liberis:an eo mortuo cũ liberis habeat locum;vel cedat lucro viri ſeu eius filijs.vide in litera pater.
Laicus cõtra laicũ poſſit agere et nudo pacto in foro eccleſiaſtico.vide in addi.ſ.proxime alleg. fo.cviij.

¶ Pecunia.
Que fuit prima pecunia in mundo fabricata:⁊ per quẽ.vide in regu.in obſcuris in addi. fo.lxxvj.

¶ Peccatum.
peccatum nõ dimittitur niſi reſtituatur ablatũ.dy.in reg.peccatuꝫ: ⁊ ibidẽ.in add.fo.xxvij.in fin.lati⁹ in litera reſtitutio.
An peccati pena raptori remittatur ſi reſtituat ablatum.dy.ibidẽ. ⁊ in additio. fo.eo.
An in delictis ſit locus penitẽtie. ibidem.in addi. fo.xxviij.
Quid ſi res ablata eſt parata reſtitutioni an dimittať pctm̃.dyñ. ibidem.⁊ in addi. fo.xxviij.
Quid reſtitutio non poteſt fieri. Dy.in addi. fo.eo.
peccati venia non datur niſi correcto quomodo intelligatur.dy.in regula pcti.⁊ ibi in addi. fo.xix.

¶ Papa.
Si papa cõferat dignitatẽ pupillo corã eo exñte videať ſecũ diſpẽſare ſuper defectu etatis. vide in regula beneficium.in additio.queſtio.vj. fo.xiij.
An papa poſſit monachos ſine cã reſtituere mundo.vide in regu.ſemel deo.in addi.j. fo.xcix.

¶ Penitentia.
In quibus caſibus habet locum penitentia.dy.in regula quod ſemel.⁊ in addi. fo.lxij.

¶ Pars.
Quando ſufficiat maior pars dy. et ibi.in additio.in regula. quod omnes tangit. fo.lxxv.
Quando maior pars cõſideretur plus reſpectu rei ꝙ numeri.ibi.in additio. fo.eodẽ.

¶ Pena.
An ⁊ qñ ſine delicto poſſit imponi pena.vide in litera culpa.
An ⁊ qñ eſt facienda benigna interpretatio.vide in litera delictũ. ⁊ in litera index.
penalis ſtipulatio quando committatur:⁊ qua actione poſſit peti.Dyn.in regula non eſt in mora. ⁊ ibidem.in addi. fo.cviij.

¶ Penſio.
An penſio veniat appellatione beneficij.vide.ſ.in litera bñficium.

¶ Pignus.
An habens expreſſum pign⁹ preferatur habentibus tacitum vel ecõtra.Dy.in regula qui prior.⁊ ibidẽ. in additio. fo.cij.
Quot ſunt ſpecies pignorum.dy. ibidẽ ⁊ in addi.iij. fo.eo.
An mulier ſit potior fiſco.Dyñ. et ibidem ⁊ in addi. fo.eo.

t

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Et in quo differat tacitum ab expreſſo pignore dynus.ibidem.⁊ in additio. fo.cij.
Quid ſi ſint plᵉes creditores in pignore pretorio eiuſdem tituli vel diuerſorum quis preferatur.dyn. ibidem.⁊ in additio.
Quando dicantur creditores eiuſdem titu.ibi.in addi. fo.ciij.
An pretorium ⁊ cõuentionale concurrũt.dy.ibi.⁊ in addi. fo.eo.
Quid differt pretorium a conuentionali.dy.ibidem.
Quando plures pretendunt priuilegium perſonale in pignore quis preferatur.dy.ibi.⁊ in addi.fo.eo.

Piſcator.

Piſcari qñ licitum ſit flumine publico vel puato.dy. in prohemio. et ibi in addi. fo.iij.
Piſcator vel venator poſſit petere intereſſe lucri ceſſantis.ibidem in addi. fo.iiij.
Appellatione beſtie an aues contineant ⁊ piſces.ibi.in add. fo.eo.

Placentinus.

De placentino legum gloſatore. vide in phemio.in addi.vl. fo.vij.

Plus.

An cui licet quod eſt plus liceat quod eſt minus.dyñ.⁊ in addi.in regu.cui licet. fo.c.

Pluralitas.

Pluralis locutio fit duorũ numero conten.dy.in reg.pluralis locutio.⁊ ibidem in addi. fo.lxxxix.
Pluralis locutio reſoluat in ſing. dy.ibi.⁊ in addi. fo.eo.

Poſtliminium.

Jus poſtliminij ſignat circa poſſeſſionem recuperandam. vide in litera ius.

Poſſeſſio poſſeſſor.

An trãſferatur poſſeſſio per inueſtituram.vide in litera inueſtitura.⁊ in litera beneficium.
Poſſeſſio ⁊ quaſi poſſeſſio in qbus rebus conſiſtit.Dyn.in regu.bñficium in.ij.q. fo.x.
An per traditionẽ clauium trãſferatur poſſeſſio.vide in lra clauis.
An per traditionẽ inſtrumenti. vide in litera inſtrumentum.
An miſſus in poſſeſſione vnius rei beneficium vel hereditatis videatur adeptus poſſeſſionem totius beneficij ⁊ hereditatis.Dyñ.in dicta regula beneficium.q.iiij.et ibi. in addi. fo.xi.
Poſſeſſio quibꝰ modis trãſfertur: licet poſſeſſio non datur.vide ibi. in addi.in.iij.q.dy. fo.eo.
An p traditionẽ annuli vel baculi.dy.ibidem.⁊ in addi. fo.eo.
Poſſeſſio bñficij quõ pbetur.ibi. in addi. fo.eo.
An ſine poſſeſſione preſcriptio procedat.vide in litera preſcriptio.
Poſſeſſio defuncti cõtinuet in heredẽ ſuũ vel extraneũ ſine apprehenſiõe noue hereditatis quo ad vſucapionẽ.dy.in reg.ſine poſſeſſione.⁊ ibi.in addi. fo.xxiij.
Et an acquiratur ſolo animo.dy. ibi.⁊ in addi.ſuper verbo querenda. fo.xxiij.⁊ etiam. fo.xxv.
An valeãt ſtatuta ⁊ cõſuetudines poſſeſſionem defuncti heredibus primioribus trãſferentes.ibid. in addi.ſup verbo haberi. fo.xxiij.
An ignorãs acquirat poſſeſſionẽ per ſe vel per quas perſonas.dy. ibi.⁊ in additio.ſuper verbo querenda. fo.eo.
An duo poſſideant inſolidum.dy. ibi.⁊ in addi. fo.xxiiij.
Qui dicantur ciuiliter poſſidere tãtum vel naturaliter tm̃.dy.ibi.⁊ in additio. fo.eo.
Et an competat interdictum . vnde vi ciuiliter tãtũ poſſidenti.dyñ. ibi.⁊ in prima addi.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

An ⁊ quō proprietarius poſſideat
naturaliter vel ciuiliter. Dyn. ⁊ ibi
in addi. fol. eod.
Poſſeſſio quid eſt ⁊ vnde dicitur ⁊
quot modis accipitur. dyn. ibi. ⁊ in
additio. fo. xxv.
An ſint due poſſeſſiones vel vna
aut tres. dyn. ibi. ſatis ample. vt in
additio fol. xxvj.
Et an ciuilis poſſeſſio ſine natura-
li vel naturalis ſola ſiue ciuili ſuf-
ficiat ad preſcribēdū. dy. ibi. in ad
Quid appellatione poſſeſſiōis ve-
niat. ibidem in addi. ibi.
Que req̄rant ad p̄dēdā poſſeſſio-
nem ciuilē. dy. ibi. ⁊ in addi. fo. eo.
An occupans poſſeſſionē incipiat
preſcribere. ibidem in additio-
ne fol. xxvij.
An in pari cauſa ſit melior condi-
tio poſſidentis. Dy. ⁊ ibi. in addi.
in regula in pari cā. fo. cxij. ⁊ cxiij.
Poſſeſſor malefidei aliquo tp̄e pre
ſcribat dy. in reg. poſſeſſor. in. j. op-
po. ⁊ ibi in additio. ſuper v̄bo im-
ponendum. fo. xvj. ⁊ vide in litera
in preſcriptio.
Malefidei poſſeſſor quis dicatur ⁊
quis bonefidei. dy. ibid. ⁊ in addi-
tio. j. ⁊ ij. fo. xv.
Errans in facto vel in iure dicatur
bonefidei poſſeſſor vel malefidei.
dy. ibidem in. q. vj. vij. ⁊ in additio
ne. folio. xx. ⁊ xxj.
Quid in errante in iure et in facto
ſimul. dy. ibidem in. viij. q. ⁊ in ad-
ditione. fo. eodē.
Poſſeſſor qui dolo deſijt poſſidere
habeatur pro poſſeſſore. dyn̄. in re
gu. pro poſſeſſore. et ibi in additio
ne. ij. fol. lxxxiiij.
Qua actione teneatur qui dolo de
ſijt poſſidere ī directa vel vtili. dy.
ibidem. in addi. ij. fo. eodē.
Quomodo p̄betur q̄ dolo deſijt
poſſidere. dyn. ibi. ⁊ in additio. ſu-
per verbo coniecturis. fol. eo
An qui culpa deſijt poſſidere ha-
beatur pro poſſeſſore. ibidem in ea
dem additione. fol. eodē.
An ille qui dolo deſijt poſſidere cō
uentus eſtimationi ſoluit ſi de eui
ctione cauendum. dy. ibi. in. j. q. et
in additio. fol. eo.
An ſi clerico ſoluenti eſtimationē
non caueatur re euicta poſſit age-
re euictionis nomine. dyn. ibidē in
ij. q. ⁊ in additione. fol. eo.
Et an huic debeat cedi actio maxi
me ſi poſſideat per actorem. dyn.
ibi. in. iij. q. ⁊ in addi. fo. lxxxv.
An qui dolo poſſidere deſijt ſi eſti
mationem ſoluit acquirat domi-
nium ⁊ competat ſibi rei vendica-
tio directa ſine ceſſione. Dy. ibi. in
iiij. q. ⁊ in additio. fo. eodē.
An ſi res redit ad actorem q̄ eſti-
mationē recepit ſoluēs poſſit eſti-
mationem repetere et qua actiōe.
dy. ibi. in. v. q. ⁊ in addi. fol. eo.
An ſoluens eſtimationem habeat
actionem vtilē ſine ceſſione. dyn̄.
ibi. in. vj. q. ⁊ in addi. fol. lxxxvj.

¶ Pragmatica.

An pragmatica ſanctio gallorū ſit
reprobata. vide in regu. beneficiū
in addi. antepe. fol. xv.

¶ Prelatus.

Prelatus preſumatur de bonis ec-
cleſie acquiſiuiſſe. vide in litera ac
quiſitio.
Delictū prelati vel tutoris noceat
eccleſiaſtico vel pupillo. Dynus in
regula delictum. et ibidem in ad-
ditione. fo. cxx. ⁊ cxxj.
Prelatus equiparetur tutori. dy.
ibi. ⁊ in eadem addi. fo. cxxj.
An delictum prelati noceat in iudi
cialibus. ibi. in addi. fol. eo.
An accipiens beneficiū a prelato
aliquo poſſit ip̄m poſtea dicere nō
eſſe legitime inſtitutum. Dyn⁹. in

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

regu.beneficium in.q.ix.et ibidem
in addi. fo.xiiij.
Quid de faciēte reuerentiam pre=
lato poſſit poſtea ipſum reproba=
re tanq̄ nō legitime inſtitutū.ibi.
in addi. fo.eodem.

¶Prior.

Quō intelligatur illa regula qui
prior eſt tpe potior eſt iure.dyn. et
ibi.in addi.in regu.qui prior.fo.cj.
An prioritas cauſetur rōne vnius
hore.ibi.in fine prime addi.ibidē.
Et an intelligatur illa regul.qui
prior eſt tpe tā in expſſa q̄ tacita
hypotheca.dyn.ibi.in addi.fo.cij.
Quot ſunt caſus quib9 pſbyter in
tempore non prefertur.dy.ibi.⁊ in
addi. fo.eodem.

¶Preſentatio.

An arentator ſeu firmarius alicu=
ius beneficij poſſit preſentare in
beneficijs vacantibus tempore cē
ſe.vide in litera arentator.

¶Preſumptio.

Semel malus ſemp pſumat̃ ma=
lus in eodē gñe mali.dyn.in regu.
ſemel malus ⁊ ibi.in addi. f.xxxij.
Homo male vite preſumatur ⁊ fin
gatur nouus ſi p trienniū vitā mu
tauerit.vide ibi.in addi. fo.xxxiij.
An nūc pauper preſumatur retro
fuiſſe pauper.ibi.in addi. fo.eo.
Et an ex vnico actu quis iudicetur
bonus vel malus.ibidem.in addi.
folio.eodem.
An ſemper bonus preferatur ma=
lo emendato.ibi.in addi. fo.eo.

¶Preſcriptio.

An ſit iniqua ⁊ contra ius natura=
le.dy.in regu.poſſeſſor.in.j. oppo.
⁊ ibidem in addi.iij. fo.xvj.
An preſcriptio repugnet fini eter=
no.ibi.in addi. fo.eo.
Que res nō poſſunt preſcribi:⁊ in
quib9 caſibus nō currit pſcriptio:
⁊ que r e.ſone nō poſſunt pſcribe=
re.ibi.in addi. fo.eo.
Malefidei poſſeſſor pſcribat.dyn.
ibi.⁊ in eadem.addi. fo.eo.
Et an iura ciuilia loquētia de pre=
ſcriptione ſint correcta p ius cano=
nicum.ibi.in ea.addi. fo.eo.
An per preſcriptionē ⁊ vſucapio=
nem queratur dominiū directum
Dyn.ibi.⁊ in addi.ſeq. fo.eo.
Preſcriptio vel vſucapio ſit fauo=
rabilis vel odioſa.dy.ibi.⁊ in add.
ſuper verbo fauore. fo.xv.
Preſcriptio eſt fauorabilis in feu=
dis.ibi.in addi. fo.eo.
Res eccleſie romane ⁊ aliarū quā
to tēpore preſcribantur.dyn.ibi.et
in additio. fo.xvij.
Res fiſci.⁊ bona delata vel cōfiſca
ta quanto tēpore preſcribatur.dy.
ibi.⁊ in addi.
In preſcriptione requiratur titu
lus ⁊ bona fides vel bona fides tā
tum ſine titulo tā de iure ciuili q̄
canonico. Dynus.ibi.queſtione.j.
⁊ in additio. fo.xviij.
Quatuor requiruntur ad preſcri=
ptionem complendam. ibid.et in
additio. fo.xix.
Preſcriptio tēporis cui9 memoria
non extat in contrarium habeatur
loco titu.dyn.ibi.d.qō.j.prope.fin.
⁊ in addi. fo.eo.
Modos probandi preſcriptionem
centum annorum.vide ibid.in ea.
additio. fo.eo.
In preſcriptiōe rerū incorporaliū
ſeruitutū ſit neceſſaria bona fides
Dy.ibi.q.ij.⁊ in addi. fo.eo.
Et an requiratur in preſcriptione
dictorum trium ſcientia aduerſarij
ibidem in ea.addi. fo.eo.
In preſcriptione ſufficiat titulum.
allegare et probare poſſeſſionem
longi temporis.Dyn.ibi.in.iij.q.⁊
in additio. fo.xix.⁊.xx.
In preſcriptione iuris pſonalis vt

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

vſuſfruct⁹ requiratur titulus.dyn.
ibidem.in.q.iiij.ꝛ in addi. fo.xx.
Quid in iuribus perſonalibus ſpi-
ritualibus et ſpūalitati annexis.
ibi.in additio.ibidem. fo.eod.
Bonafides requiratur omi tempo
re ad hoc vt preſcriptio procedat.
dy.ibid.in.v.q.ꝛ in addi. fo.eo.
Malafides defuncti impediat pre
ſcriptionē heredis volentis eā de
nouo inchoare.vide in litera mala
fides.
Mala fides defuncti noceat here-
di in beneficio.vide in litera mala
fides.
In preſcribenda libertate ſeruitu-
tis requiratur titulus.vide in lite-
ra ſeruitus.
Quid in preſcribenda libertate cō
tra eccleſiam. vide in.dicta litera
ſeruitus.
Preſcriptio ad immobilia vſuca-
pio ad mobilia. Dyn̄.in regu.ſine
poſſeſſione poſt prin. folio.xxij.
Uerbo preſcriptionis ꝛ vſucapio-
nis promiſcue vtitur.dy.ibidem.
Aduerſus hereditatem iacentem
currat preſcriptio.Dynus ibidem.
in ſecundo contrario.ꝛ in additio-
ne. fo.xxij.
Preſcriptio nō procedit ſine poſſeſ
ſione.dy.ibi.in addi. fo.eo.
Preſcriptio ꝛ vſucapio interrūpat̄.
dy.ibi.in addi. fo.xxiij.
Ciuilis poſſeſſio ſufficiat ſine natu
rali ad preſcribendū vel econtra.
dy.ibidem.ꝛ in addi. fo.xxvj.
Preſcriptio currat contra abſentē.
dy.in dicta regu.ſine poſſeſſione.ꝛ
in addi. fo.eodem.
Quis debet probare abſentiam vt
preſcriptio infringetur .ibidem in
additio. fo.eo.
Si habens ciuilez poſſeſſionez ne-
gligit naturalem : infra quantum
tp̄s dicatur perdere ciuilē:q̄ requi-
rantur.dy.ibi.ꝛ in addi.vl.fo.eod.
Et quando occupans poſſeſſionez
incipiat preſcribere.dy. ibidez ꝛ in
eadem addi. fol.xxvij.

¶Preſes.

An preſes prouincie qui habet gla
dij poteſtatem poſſit deportare.
Dynus.in regula.cui licet.ꝛ ibidē.
in addi.vlti. fo.c.ꝛ.cj.

¶Princeps.

An poſſit alicuiꝫ auferre rem ſuam
ꝛ dare alteri ſine eſtimatione rei
dn̄o cui aufertur dāda.dy. ꝛ ibi.in
addi.in reg.ſine culpa. fo.lxvj.
Quando beneficiū ꝛ priuilegium
principis debeat late interpretari.
vide in litera beneficium ꝛ in lite-
ra interpretatio.

¶Priuilegium.

Priuilegiuꝫ perſonale vel reale an
trāſeat ad ſucceſſores.dy.in regu.
priuilegium.ꝛ ibidem ꝛ addi.vlti.
folio.xxxij.
Quomodo cognoſcat̄ ꝙ ſit reale
vel pſonale.dy.ibi.ꝛ in add.fo. eo.
Quid ſit priuilegium.ibidez.in ad
ditione. folio.eodē.
Priuilegium:cōceſſum vni an ex-
tendatur ad aliū.dy.in regu.in iu-
dicijs.ꝛ ibidem in addi. fol.xlj.
An ꝛ quomodo intelligat̄ finitum
priuilegiū cauſa finita.dy.in regu.
decet ꝛ ibi.in addi fo.xlvij.
Quanto tempore duret.ꝛ in quib⁹
caſibus perdatur.ibidem in addi.
ibidem.
An priuilegium perſonale: ſcilicet
vt mulier preferatur in perſonali ꝛ
reale vt preferatur in hypotheca-
rijs habentibus tacitam tranſeat
ad heredes mulieris.vide in litera
ſucceſſores.
In dubio conceſſum quomodo in-
telligatur . Dynus . et ibidem in
additio.in reg.que a iure commu-
ni.folio.lxxv.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

An q̄ alicui gratioſe cōceditur trahatur ab alijs in exemplum. dy. in regu. quod alicui. ꝛ ibidem. in addi. folio. cxix.

¶ Probatio.

Data paritate probationū q̄s debet obtinere an actor vel reus vide in litera reus.

Quid in interdicto vti poſſidetis data paritate probationum. vide in. d. litera.

Si actor eſt paratus probare de iure de quo agitur ꝛ pariter reus q̄s preferetur: ꝛ in quibus cauſis intelligatur: et de conſuetudine generali dyn. in regu. non licet et ibi. in addi. ij. fo. lxxx.

Reus actore nō ꝓbante admittat̄ ſi velit ad probandum dominium ſuum ꝛ ſi probat iudex debeat declarare eum eſſe dominū alias debeat abſolui dy. ibi. ꝛ in addi. fo. c.

¶ Procurator.

Qñ ſit melior in pluribus ꝓcuratoribus inſolidū cōſtitutis conditio occupantis. vide. ſ. in lr̄a conditio.

An liceat qñq; reuocare cōſtitutuȝ ad leuādū debita in p̄iudicium alterius etiam ſi reuocatio ignoret̄. Dy. in regu. mutare cōſiliū ꝛ ibi. in additio. ij. fo. lxxx.

Quid de ꝓcuratore ad renunciandum beneficiū in manibus ſuperioris ibi. in addi. ibidem.

Qñ ꝛ in quo articulo admittatur ꝓcurator in cauſa criminali. dyn. in regu. pōt. ꝛ ibi in addi. j. fo. cxvj.

An et qñ factum ꝓcuratoris falſi vel excedn̄. mandatū poſſit ratificari. vide. j. in litera ratum.

Que ſunt illa que p̄ me poſſint ꝛ nō per ꝓcuratorem. vide dy. in. d. reg. poteſt ꝛ in additio. fo. cxv.

Procurator de qua culpa teneatur. vide in litera culpa.

An ꝓcurator fabrice poſſit obligare cōitatem ſeu pochianos. vide in reg. q̄ oēs tāgit. in addi. j. fo. clxxv.

¶ Promiſſo.

Si ꝑmittit̄ vel legat̄ poſt dies vel in diebus illis quō intelligat̄. dy. ꝛ ibi. in addi. in regu. pluralis locutio. in principio. fo. lxxxix.

Quid ſi ꝑmittit̄ in tribus terminis dare: nec dicitur de quibus intelligatur. ibi. in addi. fo. eo.

Promiſſio vel ſtipulatio an et qñ reddat̄ nulla rōne turpitudinis. vide in litera ſtipulatio.

Quot modis dicat̄ turpis promiſſio. ibi. in. d. litera.

¶ Prohibitio ꝛ prohibitorium.

Cum quid prohibetur videatur id quod peruenitur ad illud eſſe prohibitum. dy. in reg. cū quid ꝛ. ibi. in additio. fo. lxxxviij.

Et cū quid prohibetur oīa prohibeantur que ſequunt̄ ex illo. dyn. ibi. ꝛ in addi. ibi.

An cū aliq̄d principale ꝑmittitur ꝛ eius antecedēs intelligat̄ eſſe permiſſum. ibi. in addi. ibi.

Et an cū q̄d permittit̄ principaliter ꝛ conſequens ſine ſequela permitti intelligatur ibi. in eadem. addi. ibi.

Cū quid perhibetur vna via alicui ad id alia via nō dȝ admitti. dyn. in regu. cum q̄d vna via. ꝛ ibidē. in additio. fo. cxxv.

¶ Publicum.

Quid operat̄ fieri aliquid in publicum. dy. ꝛ ibidē. in addi. ij. in regula ignorantia. fo. xlij.

¶ Pupillus.

An pupillus poſſit alienare vel perdere poſſeſſionem. dynus. ꝛ ibi. in add. in reg. ſine poſſeſſione. fo. xxv.

Quid ſi petijt reſtitutionem ꝛ obtinuit ꝛ non vult vti: an aduerſarius eius vtat̄. dy. in regu. q̄ð ob gratiā. ꝛ ibi in addi. ij. fo. cx.

An geſta p̄ eū ſine tutoris aucto-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ritate valeant. Dinus. ibidez ꝛ in additio. iiij. fo. eo.
Quid ſi ꝑ eo vel contra euz fertur ſñia ſine tutoris autoritate an valeat. dynus ibi. et in eadem addi. folio eodem.
An ſolus poſſit adire hereditatē. dy. ibi. ꝛ in eadem. addi. ibi.
Pupillus eccleſia ciuitas ꝛ vniuerſitas equiparantur. vide. s. in litara ciuitas.

Qualitas.

An q̄litatas adiecta facto debeat ꝓbari cū facto. vide in reg. nullus pluribus in. j. addi ante fi. fo. liiij.
Diuerſitas in qualitate magis vitiat ſtipulationez q̄ꝫ diuerſitas in quantitate. dy. ꝛ ibi. in additio. in reg. plus. fo. lxxxiij.

Querela.

An in q̄rela inofficioſi teſtamenti habeat locū edictuz ſucceſſorium. dy. ꝛ ibi in addi. in regula non dz aliquis. fo. lxiiij.

Raptor.

An rapiēs mulierē puniat. dyn. in reg. ſcienti. ꝛ ibi. in addi. fo. lxxiij.

Rata ratihabitio.

An quis poſſit habere ratū q̄ nomine ipſius nō eſt geſtū. dy. ibidē. in. addi. ij. in reg. ratū. fol. xxxiij.
In delictis et in quibus habeat locū ratihabitio. dyn. ibi. ꝛ in addi. j. ꝛ dy in regula ratihabitionē. et in additione ſecūda. fo. xxxvij.
An in caſibus in quibus requirat ſpeciale mandatum ſufficiat ratū habere. vide in. d. regu. ratum in addi. ij. fol. xxxiij.
An qd eſt nulluz poſſit haberi ratum. ibi. in addi. ij. fo. eodē.
An per ratihabitionē dñij rei non ſuo noīe vēdite transferatur dñiū: ꝛ q̄ actio cōpetat dño. dy. ibi. ver. vnde ergo. ꝛ ver. ſꝫ oppo. ꝛ videt. ꝛ ibi. in addi. tertia. f. xxxiij. ꝛ xxxv.
pater vel dñs teneat inſolidum habendo ratū contractum filij vel ſerui. dy. ibi. ꝛ in addi. fo. xxxv.
An pater teneatur cauere de rato. dy. ibi. in addi. fo. xxxv. ꝛ. xxxvj.
An heres poſſit hr̄e rato factum defuncti. dy. ibi. in q̄ſtione penul. ꝛ in addi. fo. xxxvj.
Et an eo ipſo q̄ quis ſuccedit vēditori videat habere ratū venditionē ibi. in addi. fo. eodē.
An et q̄n ſucceſſor prelati poſſit habere ratū q̄ noīe p̄deceſſoris eſt geſtum. dy. ibi ꝛ in addi. pe. fo. eo.
Quid in canonico ſucceſſore alterius canonici. ibi. in addi. eadem.
An ꝛ q̄n ratihabitio retro trahatur. ꝛ mādato equiparetur. dyn. in regu. ratihabitionem. ꝛ ibidem in addi. j. fo. xxxvj.
An ratihabitio trahatur retro q̄n aufertur ius alteri contra. quez fit ratihabitio. in eadem addi. circa medium.
An ratihabitio dicat trahi retro per fictionem ꝛ nō ꝑveritatem. ibi. in addi. eadem.
An ratihabitio poſſit fieri abſentia illius cū quo contractū eſt. ibi in eadem addi.
An ille cuius noīe celebratus eſt contractus ex quo ſe fundat poſſit pendere iudicio ratificare. ibidem. in addi. eadem. fo. xxxvij.
An ꝛ quando videatur ratificare factū procuratoris ſi excedat mādatum. ibidē. in add. eadem.
Quid ſi eſt preſens ꝛ tacens. ibid. in additio. eadem.
Quo tempore debet fieri vt aliq̄d operatur. dynus. ibidez verſiculo. ſed oppono. ꝛ videtur. et ibidem in additio. fo. xxxvij.
Ratihabitio comparatur mandato non tamen in omnibus Dynus ibidē. ꝛ in additione. fo. eo.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Que actio detur ex ratihabitione. dy.ibidez.et addi. fo.xxxviij.
Quod ſunt gña negociorũ.dy. ibi dem.⁊ in eadẽ addi. fo.eodem.
An in mutuo et debito facto noie meo requirat ratihabitio. ibidẽ. in eadẽ addi.in fine.
An actio negociorum geſtorũ pẽdeat ex voluntate ratum habentis.dyn.ibidem.
An ⁊ quando poſſit approbari id quod ſemel reprobatuz eſt.Dy.et ibidem in addi. fo.eodẽ.
An factum per procuratorem reuocatum poſſim habere ratũ.ibi. in eadem addi.
Et an factũ ꝓcuratoris falſi poſſit ratificari.vide i fi.addi. fo.eoð.
Si delinquens cõdẽnat⁹ ſatiſfecit an poſſit etiã ꝓcedit ꝯ ratũ habẽtis.dy.ibi.⁊ in addi. fo.xxxviij.
Quid ecõtra ſi fuerit abſolut⁹ delinquẽs an ei⁹ abſolutio ꝓſit ratũ habẽti.Dy.ibi.in fi. fo.xxxix.
Sententia lata a non ſuo iudice poſſit gratificari. vide in lr̃a ſnia.

¶Regula.

Regula quid eſt et vnde dicitur.⁊ qualis debet eſſe. dyn.in ꝓhe.et ibidẽ in addi. fo.iij.
Quẽ differẽtia ſit inter gñale ⁊ regulare ibi.in eadẽ addi. fo.eodez.
Et quibus caſibus regula conſtituatur ibi.dyn. et in additi. ſuper virgo regula. fo. iiij.
De poteſtate regule. dy.ibi. in.ꝟ. circa tertiũ.⁊ ibi.in addi. fo.v.
Quis effectus regule ſit.dy.ibidẽ. verſicu.circa quartum. et ibidem. in additio. fo. eoð.
Exceptio fit de rľa.dy.ibidẽ. verſi. circa quintũ.⁊ ibi.in addi. fo.vj.
An regula comprehendat caſus ſpeciales. ibidem. in additione. proxima. fo.eodez.
An regula debeat reſtituere illa que ponuntur gratia exempli. ib in additio. fo. eodem.
Caſus excepti a regula extẽdãtur ad caſus ſimiles.ibi.i addi.fo.eo.
An ſufficiat habere regulam proſe:et qui vult allegare fallentiam vel exceptionem debeat an probare.ibi.in additio. fo. eodẽ.
Exceptio reſtingit regulam. ibi. in additio.
Regula declaratur per exceptionem.ibi in addi.

¶Reſeruatio.

An reſeruatio beneficiorũ hodie in regno francie habeat locuz.dy. in regula beneficium.q.vltima. ⁊ ibi.in addi. fo. xv.

¶Reſtitutio.

An reſtitutionis in integrũ beneficiuz competens minori tranſeat ad heredem.⁊ caſus in quibus nõ trãſit.dyn.et ibi.in addi.in regula priuilegium. fol.xxxij.
In foro amime quid tenet qs reſtituere.dy.in regula peccatum.in princi. ⁊ ibi in addi. fo.xxvij.
Lex vbicũqȝ habet cõcurſuz legis ſeu equitatis naturalis et diſpõi ſup reſtitutione facienda:an talis lex ſit ſeruanda in foro conſciẽtie. ibi.in additio. fo.eodez.
Et an reſtitutio male ablatorũ debeat fieri per eũ qui tenetur reſtituere vel per epiſcopũ. ibidem in additio. fo.eodez.
Reſtituere qui ſit.Dyn.ibidẽ. ⁊ in additio. fo. xxviij.
Que differẽtia ſit inter reſtituere ⁊ ſatiſfacere ibi.in addi. fo.eo.
Quotuplex fit reſtitutio. ibidem in additio. fo.eo.
Reſtituere rez ablatam an poſſit raptori ad penam euitandaz.dy. ibidem.⁊ in additio. ſuper verbo. delictum. fo. xxvij.
Raptor vel vſurarius aut fur ſi hz

facultatem rei reſtituēde ſi fiat rei remiſſio abſq₃ eo q̄ reſtituat rē ſit abſolutus a peccato. dy. ibi. et in additione. fo. eo.
Non valens rez illicite extortaz reſtituere ſi peniteat liberet a pena eterna. dy. ibi. ⁊ in addi. fo. xxviiij. ⁊ dy. in r'la peccati in p̄n. fo. xxix.
An reſtituto patre teſtamētū filij patre deportato exiſteñ. factū reſcindatur. vide in regu. confirmat in additio. vlti. fo. lij.
Et quid in ɔctib⁹. vid ibi. in addi.

Res.

An res ſacre vl' religioſe ad vſus hūanos nō debent transferri. Dy. in reg ſemel deo. ⁊ ibi. in additio. prima. et. fo. ij. fo. xcix.

Renūciatio.

An ille videat actui vel appellatiōi renūciare qui ipſuz actū vl' appellationē nō expedit. vel p̄ſequit infra tēpus q̄ ipſum facere tenet. dy. ⁊ ibidem in addi. in regula ratihabitionem. fo. xxxvij.
Et an poſſit caſui renūciare. dyn. in regula contractus. ⁊ ibidem in additio. penulti. fo. cxxvj.

Reuerentia.

Reuerētia gn̄alis ſubſequēs poſt ſpeciales caſus expreſſos operet vt trahat ad alios caſ⁹ nō maioribus exp̄ſſis dyn. in r'la contractus in addi. penul. fo. cxxvj.
An exhibens reuerentiā alicui tāquā ſuo prelato poſſit poſtea ip̄m dicere cū eſſet legitime inſtitutuz vide in litera prelatus.

Redditus.

An redditus ⁊ actiones connumerentur inter mobilia vel inter immobilia vide ample in conſi. ij. in. iij. dubio. fo. cxxxj.

Reus.

In quibus caſibus in dubio fauēum ſit reo vt abſoluat. dy. et ibi dem in addi. ij. in reg. eū iura ſint partium. foli. xl.
Res data paritate probationuz inter reum ⁊ actorē debeat abſolui etiam ſi actor ſit in poſſeſſione. iuris de quo agitur. dyn. ibidem. ⁊ in additio. j. fo. xxxix.
An data paritate probationuz in interdicto vti poſſidetis debeat obtinere is qui docuit de titulo meliori. ibi. in eadē addi. fo. eo.
Quid ſi actor probauit plene de credito et reus de abſolutiōe ſemiplene cui debeat deferri iuramentum. ibidē. in addi. fo. eod.
An in p̄paratorijs cauſe reus ſit fauorabilior. Dy. ibidē. ⁊ in addi. ſecunda. fo. xl.
An in pari cauſa vel culpa ſit potius fauendū reo q̄ actori dyn. ibi ⁊ in addi. vlti. fo. xlj.
In quibus magis licet actori q̄ reo licitū ſit ecōtra. Dy. in re. non licet ⁊ ibi. in addi. j. fo. lxxix.
Dilationes plures numero debeant dari reo quā actori vel maiores ⁊ longiores. dyn. ibidē et in addi. eadē. fo. eod.
Quando dicatur nomē fuiſſe receptū inter eos vide. in regu. in pari cauſa. in iiij. addi. fo. cxiij.

Rex.

Rex eſt minificus ⁊ liberalis. vide in reg. ignorantia. in additione prima. fo. xlij.

Ruſticus.

An error iuris noceat ruſtico. vide in litera mulier.

Sacrum.

Res ſacre vl' religioſe poſſit transferri ad humanos vſus vide in litera res ſacre.

Scientia.

An ex ſola ſciētia q̄s teneat quando nō impediuit vel iuuit aliū vel non reuelauit ɔiurationez ſeu pro

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ditionem.dy. in regula nõ eſt ſine culpa.⁊ ibidẽ.in addi. fo.liij.
Sed ad denũciandũ proditionem teneaꝶ nominare ꝑſonas. ibidẽ in eadẽ addi.in fine. fo.liiij.

¶Scolaris.

An ſcolaris detinẽs ſcriptorẽ in domo ne exeat nõ videtur dolo malo facere vide in reg. ſcienti in additione.j. fo.lxxiiij.

¶Sententia.

An ſentẽtia lata iter alios noceat alijs. ⁊ quale ꝑiudiciũ faciat.dyn. in regula ratihabitionẽ. in vlti.q. ⁊ ibidem in addi. fo.xxxix.
Sententia lata contra principalez ꝑiudicet fideiuſſori vt executio poſſit fieri contra ipſum fideiuſſorem vel ecõtra.
Lata in fauorem fideiuſſoris proſit principali.dy. ibi et in additio. ſequenti. fo.eo.
An ſententia ipſo iure nulla ⁊ per iudicem. appellationis cõfirmata validetur dy.⁊ ibidem. in addi.in reg non firmatur. fo.lij.
Sententia abſolutoria lata in petitorio pariat except. rei iudicate in poſſeſſorio.dy.in reg.nullius. et ibi.in addi. fo.lvj.
Et dy.in regu.quid ad agendum. folio. cxvij.
Quid econtra lata in poſſeſſorio pariat exceptionem in petitorio ibidem in.d.regula qui ad agendum. fo.eodẽ.
Sententia abſolutoria lata in ciuili pariat exceptionem rei iudica. in criminali dyn.in.d. regula nullus ver.ad ſeptimum.fo.liiij. et in addi.penul. fo.lix.
Sententia nulla poſſit ꝑ iudicẽ appellationis reformari.dy.⁊ ibi. in addi.ij. fo. lv.
Sententia lata a nõ iudice valeat dyn.et ibi.in addi.j. fo.liiij.
Sententia diffinitiua vel interlocutoria lata contra ius ſit nulla.et caſus in quibꝰ nõ eſt nulla.vide.in reg.q̃ cõtra ius in addi. fo.cxij.
Sentẽtia lata ſub cõditiõe valeat dy.ibi.⁊ in addi.vlti.in prin.ibidẽ.

¶Seruitus.

Securus itineris ſit pars actꝰ.dy. ⁊ ibi.in addõ.in rł̃a in toto.fo.cxxiij. ⁊ in regula mora. fo.lxx.
An in preſcriptione ſeruitutum requiratur titulus ⁊ bona fides. vide in litera preſcriptio.
An ſufficiat allegare titulũ ⁊ probare poſſeſſionem longi tẽporis. vide in litera tilus.
In preſcribenda libertate ſeruitutis an requiratur titulus. dyn. in reg. poſſeſſor. in.q. vlti.⁊ ibidem. in addi.vlti. fo.xxij.
Quid in preſcribẽda libertate ſeruitutis contra eccleſiã.ibi in addi.
Seruitutes et iura incorporalia poſſideanꝶ ⁊ ꝓ eis cõpetant interdicta.dy.in reg.ſine poſſeſſione.in ꝑma cõtrario.⁊ ibi.in addi. fo.eo.

¶Socius.

De qua culpa tenetur ſocius. vide in litera culpa.
An ſocius inuito ſocio poſſit reficere domũ communẽ ⁊ quid ſi nõ ſoluat ſocius ſuam partẽ alteri ſocio reficiẽ.dy. ⁊ ibi.in addt.in reg. in re communi. fo.ciiij.
An poſſit ſocius habitare domuz cõmunẽ ſine mercede partis ſocij abſentis vel non habitantis.ibiđ. in addi.eadem.
An acquiſita per vnũ ex ſocijs durante communitate ſint eiuſdem in totum vide in conſilio.ij.in primo dubio. fo.cxxxj.
Quid ſi vnus ex ſocijs ꝯtraxerit debita:an alius teneaꝶ ꝓ parte ſua. ibidem in ſecũdo dubio. fo.eo.

¶Solutio.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

An et quando vna res poſſit ſolui ex duabus cauſis lucrarius. dy. ⁊ ibi in addi vltima in reg. bona fides. folio. cxxiiij.

Item quando modica ſumma pro magna poſſit ſolui. ibidē. in addi.

¶ Stipulatio.

An ⁊ quādo ſtipulatio ſeu promiſſio reddatur nulla ratione turpitudinis. dyn. ⁊ ibidem in addi. in regula in malis promiſſis. fo. cxv.

Quot modis poteſt dici turpis ꝓmiſſio ibi. in addi. fo. eodē.

Stipulatio penalis quando committatur ⁊ qua actione peti poteſt vide in litera. pena.

¶ Solennitas.

Omiſſio ſolennitatis forme ſubſtantialis vitiet inſtitutionem vel actū. dy. in regula beneficiū. q. viij. ⁊ ibidem. in addi. fo. xiij.

¶ Statutum.

An ſtatutū gn̄ale deroget ſpeciali ⁊ ecōtra. et dy. et ibi. in addi. in regula poſſeſſor fo. xvij. ⁊ xviij. ⁊ dy. in regula generi per ſpeciem. et in additio. fo. lxxxj.

Statuta ⁊ conſuetudines transferentes poſſeſſionem defuncti et ꝑximioribus heredibus valeant vide in litera poſſeſſio.

An valeat ſtatutum ꝙ non ſit licitum vxoribus priuatorum portare veſtes ꝑcioſas. vide in litera veſtis

An ſtatuto municipali poſſit tolli vel minui legitima filij. vide in litera legitima.

An pena ſtatuti tollat penam iuris communis vel econtra. dy. et ibidē in additio. in regula generi per ſpeciem. fo. lxxxij.

Statutum de mādando executioni inſtrumentum intelligitur de ritu facto. vide in regula nō preſtat. in additio. fo. xcix.

Statutum loquens de gabella ex contractu ſoluenda: intelligitur de cōtractu valido ibidem. in addi.

¶ Succeſſor ſucceſſio.

An ſucceſſor habeat iuſtam cauſam ignorantie ſiue agat cōueniatur vt excuſetur a pena vel condēnatione expenſarum. dyn. in regu. cum quis ſuccedit. ⁊ ibidem in additio. j. ⁊ ij. fo. xlv.

In dubio preſumatur ignorantia in ſuccedente in ius alterius. ibidē in additio. fo. xlvj.

An priuilegiatus ſuccedens non priuilegiato vtatur priuilegio ſuo in materia. in qua ſucceſſit. vide in regu. is qui in ius ſuccedit. in additio. ij. fo. xciiij.

Succeſſor quotuplex eſt in reg. is q̄ ⁊ in additio. j. fo. xciij.

Quid ſi vniuerſalis vel particularis. dy. ibidem. ⁊ in eadē addi. fo. e.

Quid eſt ſucceſſio. ibidē. in additione. fo. eodem.

Que iura ⁊ exceptiones tranſeant in vniuerſalem ⁊ in ſingularem ſucceſſorem. dyn. ibi. ⁊ in additio. ij. et iij. in princi. foli. xciij. ⁊ xciiij.

An ſucceſſor ſingularis teneāt ſtare colono in locatione domus vel fundi ibi. in addi. iij. fo. xciij.

Et an ſucceſſor pactum aut contractum predeceſſoris ſeruare teneat ibidē in eadē. addi. fo. xciij.

Et quid in principe. ibidem in eadem additio.

Et quid in ſucceſſoris in beneficio. ibidem.

An priuilegium perſonale vt mulier preferatur in perſonalibus et reale vt preferatur hypothecarijs habentibus tacitam tranſeant ad ſucceſſores mulieres. dyn. ibidem in addi. iiij. fo. xciij.

Actio iniuriarum tranſeat ad ſucceſſorem. dyn. ibidem in additione. v. fo. eodem.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Et an ꝑ iniuria illata abbati agat successoꝛ. ibidem in eadem addi.

An exceptio excõmunicatiõis trãsseat in singularem successoꝛẽ. dyn. ibi. ⁊ in addi. super verbo non obstat. folio. xcv.

Et an cohereat persone vel rei. dy. ibi. An exceptio compensationis que obstat venditoꝛi possit oppõi singulari successoꝛi. dy. ibi. ⁊ in additio. penul. fol. eodem.

Quid in cessionario. ibid. in addi.

Filij duoꝝ fratrũ quõ inter se succedant: an in stirpes an in capita. vide in consilio. j. fol. cxxx.

¶ Studium.

An studia generalia debeant esse in ciuitatibus ⁊ non in castris: fallit in monte pessulano. vide in pꝛohe. in additio. vlti. fol. vij.

¶ Summa.

An maioꝛ summa contineat in se minoꝛem. vide in litera maioꝛ.

¶ Taciturnitas et tacẽs.

Tacens ⁊ permittens labi tempꝰ infra quot agere poterat videatur tacite iuri suo renũciare. dy. ⁊ ibid. in additio. in regula ratihabitionem. fo. xxxvij.

An ⁊ qñ habeat vim consensus vel nõ. dy. in regu. q̃ tacet. ⁊ in reg. is q̃ tacet. ⁊ ibi. in addi. j. fo. xcj. ⁊ xcij.

An sit medium inter consensum ⁊ contraditionem. dy. ibi. in. d. reg. is qui. in fine. fo. xcij.

Qñ aliq̃s actꝰ vltra taciturnitatem interuenit habeatur pꝛo cõsensu. ibi. in eadem addi. fol. xcj.

Quando quis recepit literas seu epistolam scienter in quibus dicebatur recipientem debitoꝛem esse nec illico contradicit videatur cõsentire. in regu. qui tacet. ibi. in additione. fo. xcj.

An in onerosis ⁊ obligationibus persona tacens habeatur pꝛo contradicente.

Et quid in iure honoꝛabili ⁊ cõmodum afferenti. ibi. in addi. fo. xcij.

Si episcopus pꝛebendã. canonici electi ad aliquam dignitatem conferat dicto canonico p̃sente ⁊ non contradicente valeat talis collatio licet postea cassetur electio dignitatis. ibi. ⁊ addi. fo. eodẽ.

Quid in iudicijs an tacẽs habeatur pꝛo consentiente. ibidem in additio. eadem.

Tacens habetur pꝛo consentiente fauoꝛe pupilli ecclesie ⁊ reipubli. dy. ibi. in eadem addi. pꝛope finem.

Et circa hanc materiam vide ibidem in addi. plures regulas cum multis fallẽ. remissiue. fo. eodẽ.

¶ Testamentum.

Jus testandi quo iure inuentum est. dy. ⁊ ibidem in additione. in regula indultum. fol. lj.

An valeat testamentum factum apud hostes si testatoꝛ captus redeat. Dy. in regula non firmatur ⁊ ibidem in additio. fol. lj.

Quid de testamento facto in poꝛtu sarracenoꝛum an dicatur factum in terris sarracenoꝛum. ibidem in additio. fo. eodem.

Quid de mercatoꝛe vel de alio qui fecit testm̃ apud barbaros vel venetos vbi nõ seruatur foꝛma iuris. ibidem in addi. fo. eodem.

An testamentũ ⁊ codicilli sint idẽ. dy. ⁊ ibidem in additione in regula moꝛa. folio. lxix.

An clausula cassans ⁊ irritãs omne aliud testamẽtũ habeat tacitam cõditionẽ vel si illud in quo est clausula sit validũ. vide in reg. non pꝛestat in. j. addi. fol. xcix.

An testamentum nullũ ex persona testãtis: q2 intestabilis recoualescat postea. dy. ⁊ ibidem in add. in d. regula non firmatur. fol. lij.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Teſtm̄ factū p' filiū patre exiſtēte
deportato ſit nullū ſit patre reſti-
tuto. ibi. in eadē addi. fo. eodem.
Teſtm̄ ſi trāſit in vim cōtractus.
ſcʒ ſi ꝯtingat me aliud facere dono
vel vendo oīa bona mea ꝛc. poſſit
reuocari. dy. in. d. regu. qḋ ſemel. in
fi. ꝛ addi. vlti. folio. lxiiij.
Filij duorum fratrū ſuccedētes ex
teſtō vel ab inteſtato ſuccedant in
ſtirpes vel in capita. vide in conſi-
lio. j. fol. cxxx. cum ſequenti.
Teſtm̄ teſtatoris nō rumpit̄: licet
poſtea ius teſtandi perdiderit.
Dy. in regu. beneficium. q. v. ꝛ ibi-
dem in additio. fol. xij.
Accipiēs legatū ex teſtō poſſit illḋ
dicere nullū. dy. ibi. in regula. ix. q.
ꝛ ibidem in addi. fo. xiiij. ꝛ vide ſu-
pra in litera legatum.
Prohibitus teſtari ſit ꝓhibitus co
dicillari vel donare cauſa mortis.
Dy. ibidē in. d. regula bn̄ficiū. in. v.
q. ꝛ ibidē in addi. ſup verbo cōmiſ-
ſum circa medium. fol. xij.
Accipiēs legatuʒ ex donatiōe cau-
ſa mortis ſeparata a teſtamento
poſſit teſtamentum infringere. vi-
de. ſ̄. legatum.
An ꝛ qn̄ ſcḋm teſtm̄ in quo eſt fctā
mētio de cla derogatoria in primo
teſtō oppoſita rūpat primū. dyn. ꝛ
ibidem in addi. in regula, quod ſe
mel cum ſequen. fol. lxiiij.
Triplex eſt clauſula derogatoria.
videlicet poteſtatis: ſolēnitatis. et
volūtatis. ibi in add. fo. eo.
An dicatur fieri mētio: de clauſula
derogatoria in genere ꝛ in' indiui-
duo ꝛ in ſpecie: ꝛ que requiratur.
ibidem in additio.
Et quid ſi preceſſit vnum vel plu-
ra teſtamementum. ibiḋ. in addit.

¶ Teſtis.

Teſtes qualr̄ probent non extare
memoriā. vide in litera memoria.
Teſtis vacillans an poſſit. torqri.
dy. ꝛ ibi. in addi. in regula ſine cul.
pa. fo. lxiij.
Teſtis debet pro vtraqꝫ parte de
ponere. dy. in re. qḋ ob gratiā. ā in
v. oppo. ꝛ ibidē in addi. fo. cx.
An dictum vnius teſtis habilis
ſuppleat dictum alterius inhabi-
lis vide in regula vtile. in addi-
tio. j. fo. lxxxvij.
Teſtis poſſit corrigere dictū ſuuʒ.
vide in regula qḋ ſemel. in addi.
ſuper verbo cōfeſſio in fi. fo. lxj.

¶ Titulus.

Titulus in bn̄ficijs multiplicat̄ ad
cautelam vt qs poſſit cōſequi bn̄fi
cium ex pluribꝰ titulis. vide in. re.
beneficinm. in. ij. ad fo. viij. ꝛ in re-
gula nullus pluribus. in additio-
ne prima. fo. liiij.
Titulū ſui bn̄ficij qn̄ cōpellat̄ bn̄-
ficiatus oſtendere. vide in. d. regu.
bn̄ficium. in eadem addi. fo. viij.
Preſcriptio tp̄is cuius memoria
non extat in contrariuʒ habeat̄ lo
co tituli. vide. ſ̄. in lite preſcriptio.
An ſufficit alegare tituluʒ ꝛ ꝓba-
re poſſeſſionem longi tēporis. Dy.
in reg poſſeſſor. in tertia qſtione: ꝛ
ibidem in addi. fo. xj.

¶ Tantūmodo.

De hac dictione ꝛ alijs dictioni-
bus excluſiuis. dy. in reg. in argu.
mētum. ꝛ in addi. vlti. fo. cxxij.

¶ Tutor.

Que reqirantur vt dicatur legi-
tima tutorum datio. dy. in reg. be-
neficiū. ꝛ ibidē in additione ſuper
verbo facultas. fo. x.
Delictum p̄lati vel tutoris noceat
ecclſie vel pupillo. vide in lr̄a p̄-
latus.
Tutor qui non poteſt per ſe eme-
re rē pupilli poſſit per impoſitam
pſonam. dy. in reg. quod alicui. et
ibideʒ in additio. fo. cxiiij.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

¶Turpis.
An turpis promiſſio valet. vide in litera ſtipulatio.
¶Venatio ⁊ aucupatio.
Venari ⁊ aucupari quando ſit permiſſum. dyn. in prohe. ⁊ ibidem. in additio. fo. iij.
Et aucupatio ⁊ venatio in quo differant ibidem in addi. fol. iiij.
Et an venator et piſcator poſſint petere intereſſe ratiōe lucri ceſſantis ibidem in additi. fol. eodez.
¶Variatio.
Quando ſit prohibita in papa clericis ⁊ principibus vide in re. quod ſemel in addi. ſuper verbo dicendum. fol. lxij.
In variatione doctorum ⁊ ſanctorum quid tenenduz. vide. in regu. mutare conſilium. in vlti. additione. folio. lxxxj.
¶Venditio venditor.
An venditio ⁊ donatio reuocētur ꝑpter delictum ſequens. vide in litera donatio.
Venditor q̄ ſciuit ſuitutē deberi a ꝑdio vēdito dēat certiorare emptorem ignorātē. dy. ⁊ ibi. in addi. j. in reg. eum qui certus. fo. lxxviij.
An vēditor teneat̄ certiorare emptorē꜖ꝙ prediū affert herbā peſtiferā. ibidē in addi. fo. eodez.
Quid de malis vicinis. ibi. in add.
Venditor equi vel ſerui teneatur certiorare emptorē de vitijs ⁊ morbo. dy. ibidē in ſecūdo exemplo. et in addi. predicta. fo. lxxviij. ⁊. lxxix.
Quid ſi ignoret morbuz aut aliud vitiū. ibidē in addi. fo. lxxviij.
Et qui libris mēdoſis vēditis. ibi.
Et an teneat̄ de vitio aut morbo ſi vnū quē habeat expſſit cū aliquis pluribus quos nō habebat. ibidez in additione. fo. lxxviij. ⁊. lxxix.
Si vēditor dicit ſe nolle teneri de ſeruitute vel morbo vel vitio qūo intelliga t̄ dy. ibi. ⁊ in ad. ij. f. lxxix.
Quid ſi dixerit ſe nolle teneri de euictore. ibi. in addi. ij. fo. eodem.
An venditori ſciēti litē eſſe motam ſit denunciandum. dy. ibi. ⁊ in addi. vltima. fo. eodez in fine.
Qūo ſit facienda denunciatio venditori. ibi. in addi. fo. eodez.
Vēditor poſſit ꝑ lus iuris transferre ꝗ̄ipſe habeat. videas in litera nemo.
¶Venia.
Spe venie nemo peccare dz. dyn. in regula pctm̄. ⁊ ibidē in addi. vltima. fol. xxviij.
Facilitas venie incētiuum tribuit delinquendi. ibi. in addi. fo. eodez.
Peccati venia nō dat̄ niſi correcto: qūo intelligat̄. Dy. in reg. peccati venia. ⁊ ibi. in addi. fol. xxix.
¶Verbum
An verbum poteſt poſitum cum negatione importet neceſſitatē. vide in regula beneficiū. in additione. j. fo. vij.
¶Veſtes.
An vxor lucretur veſtes ⁊ iocalia precioſa. vide in regu. vlti. in additione. fo. cxxviij.
An valeat ſtatutū ꝙ licituz nō ſit mulieribus mechanicis ⁊ vxoribus plebeiorū portare tales veſtes precioſas. ibidē in addi. fo. eodez.
¶Veriſimilitudo.
De quibus preſumitur. dy. in reg. in obſcuris. fo. lxxviij. ⁊ i regula inſpicimus. fo. xcij.
Quid operetur ⁊ qn̄ attēdat̄ in teſtibus. ibi. in additio. ij. in dicta regula inſpicimus. fol. eodem.
Quid dicatur veriſimile ⁊ qūo probetur. ibidem.
¶Vicarius.
An vicarius gn̄alis poſſit conferre beneficia. dy. in regula. beneficiū. ⁊ ibi. in addi. fol. ix. ⁊ dy. in regu. in

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

generali.ꝛ ibidē in addi.fo.cxxiij.
De multiplici genere vicariorum. vide in reg.bñficiū in addi. fo.ix.
Vicari⁹ habeat iuriſditionem ordinariam vel delegatam.ibidem in additione. fo.eo.
An appelletur de vicario ad epm ibidem in additio. fo.eo.
Si vicarius epi ex ſpeciali mandato cum ignoſcet alium vicariū fuiſſe creatum contulit beneficiuꝫ:an valeat collatio.vide i.d.reg.in generali.in ad. fo.cxxij.
¶Viſitator.
An viſitãs eccłiam preſumatur vidiſſe titulū rectoris.vide in reg.bñficiū.i addi.ij.poſt mediū. fo.viij.
¶Ultima voluntas.
Añ in vltimis volūtatibus qḋ nimiū eſt ſit ſequendū.dy.in reg.in obſcuris ꝛ ibidē in addi.ſup verbo respondeo. fo.lxxvij.
¶Univerſitas.
In quibus locis ꝛ ciuitatibus debent eſſe vniuerſitates generaliuꝫ ſtudiorum vide in litera ſtudia.
¶Uſucapio.
An per vſucapionem ꝛ preſcriptionem queratur dñium directum.vide in litera preſcriptio.
¶Uſura vſurarius.
Sentētia lata ſuper ſorte abſolutoria pariat exceptionē rei iudicate ſup vſuris.ꝛ ibidem in additio.in regula nus. fo.lvj.
Si vſurarius miſerit vſuras ſit remiſſum pctm̄.vide in litera reſtitutio.
Uſurarius qui ꝓhibetur teſtari poſſit codicillare et donare cauſa mortis.vide in tzu.beneficiuꝫ.in q.in addi.ſup vł cōmiſſuꝫ.fo.xij.
¶Uſufructus.
An in preſcriptione vſufructus requiratur titulus.d.in reg.poſſeſſor.in.q.iij.ꝛ ibi.in addi. fo.xviij.
¶Utile vtilis vtilitas.
An vtile vitiet ꝑ inutile.dy.in regu.vtile.ꝛ ibi in addi.j.fo.lxxxviij.
Utilis actio tranſeat ſine ceſſione. vide.ſ.in litera actio.
An vtilitas cōmunis ꝓferat̄ rei priuate.dyn.ꝛ ibi.in additio.in regula odia. fo.xlij.
¶Uxor.
Si vxori relinquantur alimēta an poſſint peti extra domum. vide.ſ. in litera alimenta.
An vxor lucretur iocalia ꝛ veſtes precioſas.vide in litera veſtis.
An vxor preſumat̄ acquiſiuiſſe de bonis mariti.vide in litera acquiſitio.

¶Finis tabule ſeu repertorij Dy.ſuper regulas iuris.

¶Commentaria.D.Dini Mugellani tempore Accurſij Bononie cōis preceptoris:ad titulum de regu.iur.finem capiunt optatuꝫ cū nouiſſimis poſt.D.Boeriū ꝛ Celſum annotationibus:accurataꝗ caſtigatione ꝛ indice fideliter repoſito.Lugḋ.in calchographia Jacobo myt.Anno ſaluatoris.M.cccccxxiij.menſe Junij.

Regeſtum.

a b c d e f g h i k l m n o p q r s t.

¶Omnes ſunt quaterni.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

I Decio

TOLEDO
BIBLIOTECA PROVINCIAL
Sala Reservada
Número 440

De
Regulis Juris

1634.

Res.
440